

Radu Aldulescu

Amantul
Colivăresei
roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ

www.virtual-project.eu

RADU ALDULESCU s-a născut la 29 iunie 1954 la București și a debutat, în 1993, cu *Sonata pentru acordeon*, roman pentru care a primit Premiul Uniunii Scriitorilor din România. A mai publicat romanele: *Amantul Colivăresei* (1996), *Îngerul încălecat* (1997), *Istoria eroilor unui ținut de verdeață și răcoare* (1998) și *Proorocii Ierusalimului* (2004). A scris scenariul filmului *Terminus Paradis*, care a obținut Marele Premiu al juriului la Festivalul de la Veneția.

Radu Aldulescu

Amantul Colivăresei

www.virtual-project.eu

CARTEA ROMÂNEASCĂ 2006
Roman

Aniversarea zilei de naștere a lui Dimitrie se potrivea cum nu se poate mai bine cu programul de lucru al tatălui său. În anul acela, 1961, 11 octombrie cădea într-o luni, singura zi din săptămână când Grigore Cafanu își îngăduia să plece din redacție mai devreme de miezul nopții. Funcția de redactor-șef al cotidianului *Zori Noi* acaparându-l cu totul, în vremea din urmă el trecuse pe lângă aniversările celorlalți doi fii. Trimisese atunci doar cumpărăturile, prin șoferul însoțit de fotografii ziarului.

Pe cheiul Dâmboviței, pavat cu crâmpoie de piatră cubică alternate cu denivelări în care se strânsese apa ploii din ajun, zdruncinăturile Pobedei gri se întetiră. Șoferul reduse viteza, dar Grigore Cafanu nu-și dădu seama, atent la zăngănitul sticlelor de suc și de șampanie din portbagaj, care începuse să îngâne zdruncinăturile.

— Mai ușor, tovarășu' Relu, spuse redactorul-șef. Acum ne-am terminat treaba, nu mai trebuie să ne grăbim. Zâmbi: suntem în timpul liber. Zâmbetul său avea o siguranță de sine reținută, inspirând încredere celor din jur. Plutea amintirea unui aer felin pe figura aceea fălcoasă și pleșuvă, cu privire decolorată.

Șoferul reduse și mai mult, lăsându-se depășit de o bicicletă condusă de un om în palton lung, cu o servietă agățată de ghidon. Se auzi clopotul insistent al tramvaiului din urmă. Mașina îi ocupa șina. Tovarășul Relu coborî geamul, învârtind foarte repede manivela de pe ușă și neîncetând în acest timp să privească înainte. Frână apoi sub botul tramvaiului, care abia avu timp să oprească la o jumătate de metru în spatele Pobedei.

— Ho, măi, omule, că doar nu dau turcii! strigă șoferul către vatman, gesticulând violent din cap și din mână. Clănțani aiurea din clopotul ăla!

Grigore Cafanu, alături, privea prin celălalt geam trecătorii rari ai înserării umede. Aveau băști negre îndesate pe cap și figuri supte, osoase mai degrabă. Oasele împungându-le pielea îi inspirară pe moment ceva amenințător, față de care se simți imediat adăpostit și în deplină siguranță.

— Lasă-l, tovarășu' Relu, se auzi glasul fotoreporterului de pe bancheta din spate. Mai rău pierdem timpul cu el...

Șoferul își ieșise din fire.

— Nu-l vedeți, tovarășu' Mandache, cum clănțane ca nebunu'? Parc-a luat foc!

Și el, și fotoreporterul se grăbeau și erau osteniți. Ei nu-și terminaseră treaba. Tovarășul Cafanu trebuia dus acasă cu sticlele de suc și șampanie și tortul fiului său mijlociu, cu portocalele și măslinile și pachetele cu mezeluri. Apoi, tovarășul Relu s-ar putea să fie trimis din nou după târguieli, după ce ar fi hotărât ce mai trebuie pentru masa din seara aceea tovarășa Aura, în timp ce fotoreporterul ar fi făcut poze copiilor, iar când tovarășul Relu s-ar fi întors cu șervețele sau țigări sau scobitori, probabil că tovarășul Cafanu l-ar fi invitat și pe el la o gustare, cum mai făcuse în câteva rânduri, ceea ce nu i-ar fi displicut, doar că atunci n-ar mai fi avut încotro și ar fi trebuit să-l aștepte și pe tovarășul Mandache până-și consuma cele trei filme, cam o sută de poze, cu tovarășul Cafanu și tovarășa Aura împreună cu cei trei băieți și copiii invitați, și pe urmă să-l ducă pe tovarășul Mandache până la naiba-n praznic, în Bucureștii Noi, se

face unșpe, iar mâine, la ora opt punct, din nou la poarta tovarășului Cafanu.

Când ajunse în dreptul Institutului Medico-legal, șoferul își dădu seama că a depășit strada pe unde ar fi putut scurta. Pe acolo o ia dimineața când se simte în întârziere, scutește cinci minute. Tovarășului Cafanu îi place să fie punctual. Pe aici, pe lângă Morga, drumul e mai lung, dar mai bun. Făcu la dreapta și, după ce trecu de trei străzi, din nou la dreapta. Tovarășul Cafanu nu se grăbește și-l preocupă soarta sticlelor din portbagaj. Pare dispus și cu chef de vorbă totuși.

— Și p-ăla mare unde zici că l-ai dat, tovarășu' Mandache? îl întreabă pe fotoreporter. Anul ăsta parcă termina.

— L-am băgat la Construcții, tovarășu' Cafanu. Am auzit că acolo-i cel mai bine.

— Bine că l-ai băgat, apasă Grigore Cafanu ostentativ, dar insesizabil pentru celălalt. Și-i place? Îi place să-nvețe?

— E musai să-i placă, tovarășu' Cafanu. Fotoreporterul își scutură părul bogat, ușor încărunțit, pornit din rădăcina frunții înguste și lins pe spate în șuvițe groase. I-am spus doar: fără învățătură în ziua de azi, ești un om mort. Să-nvețe, altă treabă n-are. Io... tovarășu' Cafanu... io pentru ei mă zbat, spuse, șovăind, mărturisindu-și parcă o meteahnă.

Lucra cu tovarășul Cafanu de când acesta pusese pe picioare *Zori Noi*, cotidianul cu cel mai mare tiraj dintre toate ziarele centrale, de șaisprezece pagini și cu trei ediții zilnice, în afară de luni, când scoteau doar ediția de dimineață și de prânz. În primul rând, în preajma tovarășului Cafanu, fotoreporterul își cântărea vorbele cu mare atenție, ceea ce devenise un reflex adânc înrădăcinat, definitiv. Altminteri, tovarășul Cafanu nu e din cale afară de aspru, deși dorește ca toți să fie la fel de harnici și corecți ca el. E musai. Tovarășul Cafanu stă în redacție de dimineață până seara, îndeplinindu-și norma zilnică de trei editoriale, bașca ce se mai ivește, bașca ziarul de care răspunde, direct și personal, până la ultima virgulă.

— Si cel mic cât are acum?

— Păi merge pă șaișpe, tovarășu' Cafanu.

— Mai ai puțin și-l bagi și p-ăsta și te-ai văzut scăpat de griji. Te mai ușurezi.

— Așa e, tovarășu' Cafanu, da' uite că grijile nu se prea ușurează niciodată...

Dimitrie împlinea azi doisprezece ani. În septembrie, clasa lui se despărțise, iar Grigore Cafanu hotărâse ca fiul lui să opteze pentru engleză. Soția sa fiind profesoară de franceză, această limbă o putea învăța și acasă. Deja pare că a început să se descurce, deși de bună seamă că ar fi trebuit s-o știe la perfecție după cât l-a pisat maică-sa. A trecut aproape o lună de când a început școala, și uite că azi-noapte, când s-a întors de la redacție, vorbind cu soția despre Dimitrie, a aflat că fiul său n-are habar de niciun cuvânt englezesc. Profesoara i-a dat un șase pentru că-l știe că-i al ei, au fost colege, dar mai ales de obrazul tovarășului Grigore. Aura i-a mai spus că n-o să aibă încotro, va trebui să-l mute pe Mite la o clasă de franceză. Acolo o să știe mai bine și o să-i arate și ea, fiindcă nu depășește cu mult stadiul de începător. Poate ar fi bine să-i punem un meditator la engleză, a sugerat Aura. El i-a spus că meditațiile i-ar rupe din timpul pentru celelalte materii; la toate merge destul de rău. Nu prea învață Mite. Dar e musai, își spuse Grigore Cafanu, preluând fără să-și dea seama exprimarea fotografului,

care dintr-odată i se păru foarte potrivită cusituația fiului mijlociu. Nicușor e prea mic pentru a-și face cu el astfel de probleme. Cel mare, Costel, dintotdeauna, a fost un elev strălucit, primul din clasă și, fără-ndoială, va fi un student strălucit. Se gândi că pe Mite va trebui poate să-l bage, are dreptate în definitiv Mandache cu băgatul lui, totuși, povestea asta cu băgatul, asociată cu firea lui Mite, îi deștepta un sentiment acut și sâcâitor de nesiguranță.

Mașina urca pe străduțele scurte și-n pantă. Grigore Cafanu îi spuse din nou șoferului să încetinească, iar acesta se conformă, abia reținându-și o strâmbătură. Tovarășul Cafanu se uita pe geam foarte preocupat și imediat îi spuse să oprească. Îl privi întrebător, mai aveau vreun kilometru de mers din locul acesta unde panta devenea brusc abruptă. Redactorul-șef lăsase geamul jos, inspirând lacom umezeala din aer, și se uita în urmă, la casa de care tocmai trecuseră. Stâlpii porții erau acoperiți de două drapele de doliu, iar deasupra gardului era aninată de un teu de șipcă o fecioară cu pruncul, pictată pe o pânză dreptunghiulară. Erau și niște inițiale, scrise cu vopsea neagră pe două bucăți de tablă galvanizată, pe care Grigore Cafanu nu reuși să le distingă în lumina pierindă a amurgului.

— Cine-o fi ăsta? se întrebă cu glas abia auzit.

— Să mă duc să întreb, tovarășu' Cafanu? ceru permisiunea șoferul, așteptând un răspuns care nu mai venea.

El nu-și prea cunoaște vecinii de pe stradă. Ei îi spun să trăiți dom' Cafanu, când se-nâmplă să iasă fără mașină. Le răspunde la salut, pe unii îi știe din vedere. Mai toți sunt și arată a oameni de cu totul altă condiție și, pe urmă, el e ocupat până peste cap, până într-atât încât nici familiei nu-i poate acorda cine știe ce din timpul său. Pe copiii lor poate îi știe mai bine, mai vin pe la aniversările fiilor lui. Vin mulți atunci, aproape toți jerpeliți, te și sperii cât sunt în stare să bage în ei, ca niște câini, fără să salte nasurile din farfurii până nu le lasă curate. Pe Grigore Cafanu aproape că-l întristează, dar mai degrabă îl irită, fiindcă-i aduce aminte de copilăria lui, iar lui nu-i stă capul la aduceri aminte. Creierul său trebuie să funcționeze în ritmul apariției celor trei ediții zilnice ale ziarului, care desființează trecutul și chiar și o mulțime de aspecte nesemnificative ale prezentului. Lunea însă, când nu apare ediția de seară, el își poate permite un scurt răgaz, interesându-se, de pildă, cine a murit la trei străzi depărtare de casa lui.

O femeie în doliu ieși pe poartă. Arăta foarte tânără și de sub baticul negru i se ivea o şuviță aurie. Avea o figură îmbujorată, cu trăsături delicate, contrastând cu tăietura fermă a maxilarelor, încuie și pe urmă se înălță pe vârfuri, aplecându-se mult peste poartă, să tragă zăvorul pe dinăuntru sau să ascundă cheia. Avea șolduri puternice, prevestind ceva primitiv, ocrotitor și liniștitor pulsând în acel trup. I se ridicase fusta peste picioarele de o suplețe robustă, abia bănuită prin ciorapii negri. Grigore Cafanu se străduia s-o vadă mai bine, dar de-acum se înnoptase. Lumina farurilor din spate ale Pobedei trecea pe lângă ea decupând o umbră, apropiindu-se odată cu zgomotul pașilor. Ea trecea pe trotuar pe lângă mașină.

— Cum îl cheamă pe cel care a murit? întrebă Grigore Cafanu.

Ea răspunse fără să se oprească și fără să privească spre el.

— Vasile Terente.

— Îi sunteți rudă? Ea se depărtase și Grigore Cafanu auzi slab prin întuneric că-i este soție.

— Hai, tovarășu' Relu. Mite ne așteaptă cu tortul.

***

Constantin Cafanu și soția sa, Gina, locuiesc pe strada Drumul Murgului, într-un apartament confort doi sporit, cu două camere, aflat la etajul șapte al unui bloc cu zece etaje. Lui i se mai spune și dom' inginer Iisus. Cu barbă, e leit. Dar și când și-o dă jos, slăbiciunea sa extremă și mina sa gravă și deopotrivă blajină tind către aceeași asemănare. Deși nu-i decât inginer, frățiorul nostru Costel a băgat în el mai multă învățătură decât toți Cafanii la un loc. De la bun început, a făcut două facultăți deodată, Electronica și Matematica, isprăvindu-le ca șef de promoție, și-ar fi făcut-o și pe-a treia, și pe a patra, că și-a mai mâncat niște ani cu Dreptul și Filologia, tot în paralel. Frățiorul nostru Mite e sigur că le-ar fi terminat pe toate din nomenclator dacă nu s-ar fi luat cu însurătoarea și necazurile, mare păcat. Numai că n-au fost copiii cei care i-au strâmtorat soarta, ci tocmai dimpotrivă: o grămadă de tratament a băgat frățiorul nostru cel mare în Gina lui, care asta cine mai știe cât a pățimit cu atâtea sarcini pierdute! Așa a fost, încât e sigur că pentru el au rămas niște vremuri fericite și pentru totdeauna apuse acelea petrecute prin biblioteci și amfiteatre.

Despre frățiorul nostru cel mic, Nicușor, în vremea din urmă el a început să vorbească plin de jind și resemnare.

— Norocul lui a fost că s-a dezmeticit de timpuriu.

Mite îl cam știe pe frate-său Nicu de-a fir a păr, și nu vede cum de-a fost el mai dezmeticit decât alții.

— Și mai ales decât tine, dom' inginer, care, oricum...

— N-ai auzit poate, frățioare, și nici eu n-am apucat să-ți spun. Din capul locului eu am avut orice nădejde tăiată. Eu nu m-aș fi mișcat de aici până n-aș fi plătit toate facultățile. Patru aproape.

— Cinci, cu a mea, spuse Gina.

Gina e profesoară de istorie la viața ei. Cum stă în fotoliu, lăsată pe spate și privind în tavan, cu o expresie impenetrabilă, ferecând o pândă continuă, sub capot i se ițește burta bombată. O singură dată Mite a mai văzut-o așa, și e ceva vreme de atunci. De multe ori doar a auzit, iar ea l-a scăpat înainte să înceapă să-i crească burta cât de cât. Ei și-au dorit copii cu tot mai multă ardoare, pe măsură ce timpul trecea, asta-i ca un blestem, oricum e destul de greu și pentru ei. Mite nu-și mai amintește de când sunt împreună, au totuși niște ani, iar ea a început să semene cu frate-său foarte mult, la gesturi și până și la trăsături. Dom' inginer Iisus n-a încărunit încă, dar a trecut atâta timp, încât Mite nu-și mai amintește dacă nu cumva semănau de când s-au luat.

— Surioara mea, cumnățica mea, cinci cu a ta... Asta-nseamnă cât?

— Păi, Miteluș, să zic vreo jumătate de milion cauțiunea, plus ce s-ar mai fi ivit. Dacă văd ei că pot scoate de la tine suma asta, apoi nu se lasă până nu te scutură de te lasă gol-goluț.

— O jumătate de milion! Ooooo!... Mite face gestul teatral de a se apăra, lăsându-se

pe spate în fotoliu și ridicându-și palmele la cap.

Costel aduce o sticlă cu vin gălbui, două pahare și o pungă cu biscuiți. Le pune pe măsuta dintre cele două fotolii pe care stau frate-său și nevastă-sa. El stă pe canapeaua extensibilă, care se desface și se face pat. Aici e camera unde Costel și Gina dorm.

Biblioteca e în cealaltă cameră, dar și aici e plin de cărți puse în teancuri pe lângă pereți și împrăștiate laolaltă cu coli curgând din dosare și caiete de toate formele pe șifonier, pe masa televizorului și pe televizor și pe covor, de jur-împrejurul fotoliilor și canapelei.

— Nicu a prins și o perioadă mai tulbure, spune Gina, cu lămuriri, tergiversări, intimidări, cărora nu chiar anevoie le-ai fi ținut piept, și după aceea nu mai aveau încotro și te lăsau în plata ta. Toți am crezut atunci că va fi din ce în ce mai lesne, ne puseserăm mari nădejdi, totuși, lucrurile au mers din rău în mai rău, către tot mai rău...

Când și-a depus cererea la ambasadă, frățiorul nostru împlinise de două luni șaptesprezece ani. Atunci a fost când l-au chemat la Sfatul Popular al sectorului, unde s-a întâlnit cu o Comisie a Oamenilor Muncii, încropită special pentru astfel de situații. Nu aflaserăm încă nici noi, nici mama, nici tăticuțul nostru, încât asta aveam s-o ținem minte, că oamenii muncii au fost primii care au încercat să-i scoată din cap fumurile americane. L-au mai chemat după aceea pe la Miliție, în câteva rânduri au venit pe acasă alți oameni în uniformă și civili, să stea de vorbă și cu el, cu mama și cu tăticuțul nostru, și tocmai ei s-ar fi dorit cei dintâi care să-l întoarcă pe calea cea bună. De bună seamă că s-a ținut tare și a procedat cu grijă în tot ce a făcut și a vorbit în perioada următoare, dar mai apoi am știut că frățiorul nostru a prins ultima tranșă.

La nouăsprezece ani i-a ieșit pașaportul și nu-i mai trebuiau decât bani de avion. Ar fi putut să plece și cu trenul, cu bani mai puțini și întârziind prin lagăre de muncă în Austria ca să plătească biletul de avion. Dar el să n-audă, nu mai avea niciun strop de răbdare și uite că de bani de avion nu avea cum să facă rost. Să se angajeze undeva, era de-acum destul de greu. Singurul act de identitate rămăsese pașaportul. Singurul drept ce-l mai avea aici era să plece. Fusesse scos din porție și bineînțeles că nu interesa pe nimeni dacă are sau nu bani de drum.

Ar fi putut, totuși, să lucreze ca zilier la vreo fermă sau la descărcat lăzi în piață, s-ar fi găsit ceva, dacă ar fi dorit cu tot dinadinsul. Însă pe frățiorul nostru nu-l trăgea inima nici chiar pentru cele nouă mii de lei cât costa biletul de avion. La ce să-și mai facă inimă rea pe aici? Și pe urmă, n-avea habar de nicio meserie. Lucrase, câteva luni doar, la Prestări Servicii, cărător de mobilă. Într-o îndeletnicire ca asta, trebuie în primul rând să te deprinzi cu greul, învățând de unul singur cum se câștigă un ban mai ușor – un ban grămadă, cum ar veni. Adică-i cu totul altceva decât ce se vede din afară, de către cel care plătește de-l ustură la inimă pentru un șifonier și un recamier de urcat trei etaje, și-n plus, e concurență de nu se poate. Nu mai făcea de frățiorul nostru nici hamalâcul ăsta de lux și nici altceva, iar toată povestea cu America începuse deja să lucreze în el anapoda. Avea pașaportul și se vedea fără doar și poate acolo, fiind aici și neîntrezărind vreo speranță de a-și procura bani de drum. Tăticuțul nostru nu-i mai dădea nimic de mult și, din momentul când a auzit de cererea de emigrare, n-a mai vrut s-audă de el deloc. În mama-i rămăsese nădejdea, deocamdată, cu cei patru sute de lei pe lună,

pentru reînnoirea vizelor pașaportului fără cetățenie și ceva bani de buzunar, foarte strâns drămuți, pentru ca nu cumva să reușească să economisească din ei pentru biletul de avion. Căci ea s-a perpelit din cale-afară pentru a-l strămuta pe frățiorul nostru din visul pierzaniei lui, recurgând de-a valma la tot ce i se părea la-ndemână, cum că taică-tău nu mai are mult până la pensie și plecarea ta o să-i facă greutate acolo-n postul lui din minister, dacă nu cumva l-or da afară, a muncit și el o viață și s-a sacrificat pentru tine, pentru voi s-a sacrificat și de ce să nu se bucure și el în tihnă, ca toată lumea, la o vreme de bătrânețe, de câte zile i-o mai lăsa

Dumnezeu, chiar dacă ea ar fi fost ultima care ar fi crezut în roadele sacrificiilor pe seama cărora nu mai prididea să se lamenteze și nu mai credea de mult nici în bucuriile de care cineva ar fi trebuit să se bucure. De-acum nu mai credea în nimic, simțind cum îi fuge pământul de sub picioare, pierzându-l pe frățiorul nostru Nicușor, și de ce nu vrea el să stea aici, cu părinții și frații lui, nicăieri nu poate să fie mai bine, în vreme ce el o asculta amuțit, abia reținându-și uimirea văzând-o cum, așa, dintr-odată se transfigurase, chircindu-se de disperare și irupând în patetismul acela scăpat de sub orice control pe care nu i-l bănuisem vreodată și care, pe zi ce trece, ne-o îndepărta tot mai mult, dimpreună cu frățiorul nostru Nicușor.

Poate unde era cel mai mic, ultimul, pe Nicolae l-a avut mai aproape de suflet decât pe Dimitrie și Constantin. Doar lui, Aura Cafanu i-a fost și profesoară de limba română vreme de trei ani, și drept e că și-a cam bătut capul cu el și mai ales cu colegi de-ai ei, profesori, pentru ca el să absolve fără corijențe. L-a meditat și l-a împins de la spate și când a fost să ia examenul de admitere la liceul seral, în care Nicu n-a frecventat decât două trimestre, terminând astfel cu liceul cu mult înainte de a-l termina. Cu el a pățit foarte mult într-o vreme, și de aceea Costel și Mite nu catadicsiseră să se simtă nedreptățiți. La cinci ani, a căzut de la etajul trei al vilei unde locuia. A stat multă vreme în ghips, și că a scăpat întreg a fost un mare noroc. Însă numai de noroc nu s-ar fi putut spune că a avut parte cu fiul ei cel mic. La zece ani l-a lovit un copil cu o piatră-n cap, și de tovarășul acela de joacă al lui, ea va trebui să-și amintească peste o vreme, cu aceeași spaimă și ură de atunci. Florin Marcu a fost unul dintre cei care au plecat primii în State, la taică-său, și cel de la care Nicușor a primit o sumedenie de scrisori, cu îndemnul de a se lupta pentru pașaport, fiindcă acum e momentul și nici să nu se gândească să se mai uite înapoi. Atunci, Florin a fost pentru Nicu pricina unei operații grele. După doi ani, a trebuit să fie din nou operat. A avut o tumoare și n-a lipsit mult ca să-l piardă, și astăzi n-are cum să-l vadă vindecăt cu totul.

— Rupe pașaportul, rupe-l, dacă mai ai un strop de milă pentru mama ta.

Și nu știi cât de rău e prin străini, și știi că mi-ești bolnav. Vrei să-mi mori acolo și vrei să-mi otrăvești și zilele astea puține care mi-au mai rămas. Și unde pleci și cui mă lași, plângându-i parcă la cap, dar pe frățiorul nostru îl clinea întocmai. Și să stea aici și cât om fi eu și taică-tău n-are să-ți lipsească nimic și dacă nu vrei să muncești te ținem acasă, nu-i nicio rușine, ori îți găsește taică-tău ceva pe la el prin Minister.

— Cum i-a găsit și lui Mite, mamă. D-aia-și omoară frățiorul nostru viața prin fabrici și șantiere. Fiindcă tăticuțul nostru a spus că-n fabrică e mai bine decât oriunde, ești asigurat, nu-ți țâțâie niciodată că te dă afară. Știi bine că el n-are de gând să ne-ajute.

Nici acum, pentru ultima dată, să-mi dea bani și să scape de mine. Știi bine că mereu a fost numai pentru el, pentru pâinea lui, pentru funcția lui, pentru pensia lui.

— Rupe pașaportul, Nicușor, și-ți promit că-l voi face eu să se căiască.

— Ai o obsesie, mama, cu ruptul pașaportului. Doar nu mă duc să mor acolo. Nu mai cobi. N-are cum să fie rău acolo.

— Pentru tine o să fie rău, Nicușor...

— O să vă scriu, am să mă întorc să vă povestesc, să vezi că n-o să fie rău...

Pe de altă parte, el se lepădase de nevoia căinței cuiva. Uneori, spunând vrute și nevrute, rămânea impenetrabil, și lesne s-ar fi văzut că nu cerea nimănui socoteală pentru neizbânda plecării ori neputința de a-și face un rost aici sau oriunde, doar că voia să o facă pe maică-sa să priceapă că n-are încotro, cu toate că vedea foarte limpede că ea nu s-ar fi liniștit cu adevărat decât făcându-l să renunțe. Dar cale de întoarcere nu mai exista pentru el, oricât s-ar fi amăgit în secret că făcuse o mare prostie lăsându-se sedus de scrisorile lui Florin și Nelu, de-acum era sigur că nu mai există cale de întoarcere.

Și ce să mai fi zis de tăticuțul nostru, căruia nu i-a mai adresat un cuvânt din momentul când i-au fost refuzați banii de avion și până cu două săptămâni înainte de a pleca? El se dădea de ceasul morții după dovezi de netăgăduit, spulberând o tăcere pe cale de a spune totul, iar în mijlocul acestei tăceri, frățiorul nostru și povestea aia găfâită, ajunsă la capătul puterilor, cu emigranți trădători de țară și pe cine-am ținut la ușă, cartea nu ți-a plăcut, nici munca nu ți-a plăcut, habar n-ai de capul tău și habar n-ai pentru ce trăiești pe lumea asta și du-te domnule acolo dacă ai impresia că ăia numaidecât pe tine te-așteaptă și nu mă interesează și mi-am luat mâna de pe tine și dacă vrei să pleci, la muncă sau pleacă prin lagăre, cu trenul, cu opt sute de lei, ia de vinde-ți ce mai ai de vândut, dacă mai ai ceva de vândut, și, nemernicule, te-am ținut până la anii ăștia ca p-un trântor și să-ți bați joc de munca mea și mi-ai mâncat bătrânețile și tot așa și din secundă-n secundă parcă stătea să crape. De bună seamă că se țacănise.

Gina își mângâie burta cu un zâmbet leneș, care nu pare al ei, desprins parcă de buzele-i subțiri și de chipul slab, cu cearcăne violacee.

— Pentru amândoi a fost un șoc. Ei v-au crescut, în multe privințe, ca pe niște feciori de bani gata...

— E și asta o vorbă, nu tocmai la locul ei, e de părere Costel.

Mite e într-un tot de acord cu frate-său.

— Tocmai așa. Noi am făcut tocăniță din milioanele lui tăticuțu' nostru pe la Paris și Las Vegas și așa mai departe. Îi arată cumnată-sii palmele umflate și mari, le-ntoarce pe față și pe dos exhibând straturi cornoase de bătăături, ciupituri și cicatrice mai vechi și mai proaspete, dovezi de care oricând el e dispus să abuzeze.

— Degeaba zăngăni armele alea, știi bine la ce mă refer...

— Armele albe ale clasei conducătoare, îi ia Costel vorba din gură nevastă-sii. Detașamentul de avangardă pe care-l urmărim neabătuți... Versifică: Nu e dictatură cât o borâtură. Ceva cleios care se simte bine și încleiază cu fericirea lui tot restul.

— Știți bine la ce anume, revine Gina. Voi ați dus-o ceva mai bine decât alții, cel

puțin cât ați fost copii. Pe urmă, dacă s-a rupt, din tot felul de pricini, ați fugit carencotro și nu v-ați mai uitat înapoi.

— Așa-i, mami, cedează Costel.

Mite și Costel au terminat vinul și au fumat ultimele țigări Carpați din pachet. Mai sunt câțiva biscuiți pe punga ruptă și întinsă drept față de masă pe tăblia lăcuită a mesei dintre fotolii, lângă un teanc de caiete de teză pe care Gina se apucă să le răsfoiască. Costel lungește mâna peste frate-său, fără să se ridice de pe canapea. Amândoi ronțăie de zor, luându-se parcă la întrecere și punând țara la cale cu gura plină.

— Nici nouă... Adică nici lor nu le mai e așa bine. O apă și-un pământ suntem cu toții, cu tot cu ei...

N-are niciun rost poate, Costel n-are niciun chef să despice firul.

— Îmi spui de parcă eu n-aș lucra tot la fiare.

Dom' inginer Iisus la IMGB își face veacul, știe și vede și el. Pe bună dreptate socoate că nu-i mare lucru de știut și de văzut.

— Își poartă jegul pe ei ca un blazon, și-n rest să aibă unde se duce și de unde să vină, de unde să mai fure trei bucăți de cornier și să facă un ciubuc și-o sticlă de tărie și ciorba de oase, burta plină cu orice și nu-i mai interesează nimic. Încleiază toată lumea în chestia asta.

— Așa o fi, dom' inginer. Tu ești deștept, nu mai am ce zice.

***

Pe străzile din jur îl cunoștea multă lume, femeile mai ales, fiindcă era dascăl la viața lui și nelipsit de la slujbele de la Sfânta Vineri. Deși trecuse binișor de șaizeci, avea încă un glas dumnezeiesc, prevestitor de mari grozăvii și deopotrivă aducător de pace-n suflete, care desființa uneori și preotul, și întreg corul bisericesc. Astfel de probe de virtuozitate, hipnotizând asistența de credincioși de la slujbe, se întâmplau însă nu prea des, atunci când el mai întrecea măsura, fiindcă-i plăcea să mai tragă câte un păhărel în plus, dar nimeni nu-l văzuse vreodată umblând pe șapte cărări.

Nea Terente îi ziceau... Unii îi mai ziceau și Colivaru, alimentând zvonul că ar crește porci din colivele primite la pomeni. În fiecare an, nea Terente creștea porc, ceea ce nu era nici pe departe o dovadă, fiindcă el făcea oricum un ban frumos alergând neostenit, cu darul glasului său, prin toate locurile unde era nevoie de popă. N-ar fi avut de ce să te mire că-și permite să țină porc ori că a reușit să-și cumpere casa aceea unde, o bună bucată de vreme, a stat singur, după ce le-a dat să-și facă un rost și celor doi băieți ai săi. Atâta că aceștia nu-i semănau deloc, fiind fără niciun căpătâi, risipitori și mai mult prin pușcării petrecând. Ba unul l-a și bătut într-o zi și cât pe-acți să-l omoare pentru câteva sute de lei. Nea Terente-nea Terente, pă cine-ai crescut și-ai făcut mare cât bradu', ca să-ți scoată viețișoara din tine cu mâinile lui alea păcătoasele... Am crescut pă dracu, coană Varvară și dadă Mioară și madam Gușatu. Chiar că pă dracu, din amărâta asta de gură pă la toate nunțile și botezurile și pomenile și slujbele. Minunați-vă-ți pă cine-am putut io să cresc. Pă diavolu-n carne și oase, iartă-mă Dumnezeu!

Atunci a fost când el a plecat la țară-n Oltenia, de unde este el, și-a adus de-acolo un fel de nepoatăsau verișoară, au zis femeile, să aivă grijă dă el, un suflet acolo lângă el,

să nu rămâie singur la o vreme de bătrânețe. Ilinca sau Sofica sau Mândica, n-au putut să afle cum o cheamă, zici că-i mută de ferecată la gură ce e, doar bună ziua – bună seara, și sălbatecă de nu știi dincotro să te-ai apropii, și cu uitătura aia întunecată și tăioasă ca de jivină de pădure, și-a băgat-o și-n servicii, la Fabrica de Pâine, pe Ilinca sau Sofica, dar când a venit vremea că el s-a cununat cu ea, care de bună seamă că era mai mică și decât băieții lui, Colivăreasa i-a rămas numele. Ba au fostără și la sfat, și la biserică, pe de-a rândul, numai decât nuntă n-au făcutără, unde să cheme lumea și pă copiii lui ca să vadă toți de ce-a fost Colivaru-n stare, mai mare rușinea.

Prea puțină lume i-a mai zis de-atunci altfel decât Colivaru, care vezi bine cum strânge colivă cu sacu' să-și îndoape porcii, și bețiv și curvar cu d-alea de poa' să le fie bunic, de i-a pierit și glasu', ciricăie-n strană ca un brabete jigărit, Colivăreasa o să-i pună crucea. Însă drept era că cineva trebuia să i-o pună, că-n nădejdea băieților lui, la câini l-ar fi dat aceștia, iar după cum s-a dus, n-a fost el un om atât de păcătos pe cât vorbeau coana Varvara și dada Mioara și madam Gușatu, care dacă te uiți în gurile lor te ia cu frig și amețală.

Până la ani șaptezeci a trăit nea Terente cu glasul lui pe care i l-a dăruit Dumnezeu. Duminică a cântat la Sfânta Vineri, cum de amar de vreme nu i-a lipsit, după care a venit acasă și a stat la masă cu Colivăreasa lui și a dat grăunțe la porc și pe seară ei au mâncat din nou și nu e lucru de mirare dacă nu s-or fi și jucat și-au adormit împăcați, și astfel s-a dus Vasile Terente, către dimineața zilei de 11 octombrie 1961, într-o luni, din somn trecând direct în viața veșnică, fără chin și zăcere, fiind iertat din această Vale a Plângerii.

Ei i-a lăsat casa prin testament, și de bună seamă că și toți banii câți o fi strâns cu dăscălia lui. De aceea, mai umbla vorba că ea l-ar fi grăbit la moarte, dar mai mult decât asta ei se bucurau s-o arate cu degetul, cu nesfârșit dispreț și admirație în aceeași măsură, uite-o pă curva aia care-și bătu joc de tot neamul Colivarului, o vorbă amarnic învârtoșată pe măsură ce ea devenea, pe zi ce trece, tot mai scumpă la vedere. Ba poate că nici nu mai ieșea din casă, cică de frica băieților Colivarului, care de-acum promiteau în stânga și-n dreapta și oricui se nimerea că o vor face varză cu cuțitele. Căci nu puțin rău le făcuse dezmoștenindu-i și scăpându-i de a se tăia unul pe altul pentru casă și grămada de acareturi.

Nimeni nu intra la ea în curte și nici ea nu se ducea la nimeni. Toți o știau acolo, dar n-o vedeau cu lunile, și când o vedeau, mai mult o zăreau și-o bănuiau. Ea lucra numai de noapte la Fabrica de Pâine, ca panacodară, adică băga și scotea din cuptoare paletele cu pâini. Încă purta doliu, ani de zile numai așa a umblat, ducându-se și întorcându-se de la lucru ca o umbră în puzderia de umbre a serilor și dimineților.

***

Cel mai fericit răgaz al vieții sale a venit târziu și când nu se aștepta, în perioada când era gravidă cu Nicușor. Peste amintirea primelor două sarcini, o pace cu totul nouă, nestăvilită, cobora crescând în ea neîncetat și răzbătându-i în toată flinta o seninătate pe care nu și-ar fi putut-o închipui vreodată. Nimic n-ar mai fi putut-o distra sau indispune pe Aura Cafanu, nici chiar acel soț pe care doar cu numele părea să-l aibă. Uneori, noaptea, îi auzea zgomotul pașilor și fojgăiala ca de duh al tenebrelor

prin întinericul casei, încât aproape că nici nu știuse când îi făcuse copiii, pe zi ce trece tot mai străin de ei toți. Până să rămână gravidă a treia oară, orice se întâmpla în casa asta o făcea să palpitate, atâtea lucruri rătăcite, și până și-o plăcintă arsă în cuptor o dădea peste cap de nu mai era bună de nimic o săptămână încheiată. De-acum însă, fie că toate se legau de la sine, fie că-i rămâneau indiferente, nimic nu mai avea puterea s-o atingă. Această stare de beatitudine atinse apogeul în ultima lună a sarcinii, când gândul că de astă dată va avea o fată începu să o urmărească tot mai îndeaproape. Și-a dorit mult o fată și înainte de a-l naște pe Costel, și cât îl purtase pe Mite, dar niciodată dorința nu i se preschimbase până într-atât în certitudine. Nu mai încape îndoială, va fi fată, și îi va pune numele Nicole, cel mai îndepărtat nume pe care-l știe, numele străbunicii din partea mamei...

Într-o zi îl întreabă pe Mite dacă se bucură că va avea o surioară. Răspunsul lui a debordat din toată ingenuitatea vârstei sale de șase ani, se bucură foarte mult, pentru că va fi surioara lui și o s-o mângâie și o să-i pună mâna la pășărică... Toată dispoziția benefică, adunată de-a lungul perioadei de sarcină, se spulberă atunci instantaneu. Un val de repulsie și spaimă o năpădi pe Aura Cafanu, simțind dintr-odată iminentă primejdia acestui incest, la care participa nemijlocit alături de fiica sa pe cale de a se naște. Amândouă deopotrivă erau mânjite. I se făcurău, un rău imens, amestecat cu grețuri care o făceau să se simtă despicându-se și rostogolindu-se în hăuri fără fund. Nu-și amintea așa ceva din experiența primelor două sarcini. Avu totuși puterea să-și mustre aspru fiul, nu pentru ceea ce putuse să-i treacă prin cap, ci mai curând pentru monstruozitatea pe care tocmai o săvârșise, iar în zilele următoare îl pedepsi ca pe un om în toată firea, căruia în niciun caz nu-i putea fi mamă, evitându-l și nemaiadresându-i niciun cuvânt. Când își luă seama, o cuprinse neliniștea față de acea infirmitate a fiului său. De bună seamă că era o infirmitate care trebuia cumva împiedicată să se dezvolte, stârpită. Educatoarea de la grădiniță i se plânsese deja în câteva rânduri că joaca lui cu fetițele întrecea adesea nevinovăția jocurilor de copii. Acest copil o făcea de rușine. Îl crescuse și-l educase într-un mediu în care nici nu se putea face vreo aluzie la promiscuitate. E adevărat, de la copiii de pe stradă și cei pe care-i mai invita pe la aniversările celor doi fii ai ei, nu se putea aștepta la nimic bun. Însă Mite petrecea aproape toată ziua la grădinița partidului cu orar prelungit, iar vara în colonii la munte și la mare, încât printre copiii vecinilor abia de scăpa sâmbăta și duminica.

Aura Cafanu suspectă servitoarea și o verifică discret când îi făcea baie și îl îmbrăca, dar cum nu i se confirmară bănuielile, purcese la un fel de interogatoriu, suficient de dur și de răstit ca s-o facă pe biata fată de la țară să izbucnească în plâns, înainte să-și dea seama de ce anume vrea s-o învinuiască doamna Aura.

Plânsul ei avu darul s-o înmoaie pe doamna Aura, ba chiar își făcu reproșuri pentru asprime și mai cu seamă pentru felul în care era pe cale s-o înjosească pe biata fată. Compasiunea ivită instantaneu în sufletul ei o făcu să se descarce, mărturisindu-și oful despre Mite. La rândul-i, fata aceea de optsprezece ani, aflată în serviciul doamnei Cafanu de câteva luni, îi făcu niște confesiuni la care nu s-ar fi înduplecat în nicio altă împrejurare, fiindcă era o fată cuminte și curată, cumințenia și curățenia ei fiind tot ce

avea mai de preț și întreg viitorul ei depindea de acestea. Îi spuse că și ea se jucase astfel cu copiii de vârsta ei, când erau foarte mici. Era un joc, o fi și acum, de-a mama și de-a tata, în care copiii își imitau părinții. Nu avu puterea s-o liniștească pe doamna Aura experiența pe care i-o împărtășise servitoarea. Mite n-a avut cum și unde să vadă așa ceva, pentru a imita, iar fata degeaba îi spuse că ar fi fost de ajuns ca unul dintre ceilalți copii de la grădiniță să fi văzut pentru a răspândi jocul. Nu, Aura Cafanu simțea că-i altceva cu Mite, ceva mult mai grav, ceea ce părea să-i confirme și educatoarea, anume că fiul ei e singurul băiat de acolo cu astfel de apucături, anormale la vârsta lui. Ori că e surprins prin boscheții din curtea grădiniței, ori că sâcâie și bruschează fetele și acestea vin și se plâng educatoarei că Mite le trage chiloțeei și le pune mâna la... Nu era nici pe departe pornirea de a imita, ci un instinct dezvoltându-se aberant, însoțit de o insistență ce reproducea prematur reacțiile pubertății. Era cum nu se poate mai rău, așa încât Aura Cafanu l-a dus la câteva consultații la policlinica de circumscripție și pe urmă la un medic mai bun, de la policlinica partidului.

Deși mai crescuse, avea nouă ani acum, neliniștea mamei rămăsese intactă. Medicul îl făcu să se rușineze, băgându-i mâna în chiloți, după un chestionar amănunțit despre fetele de vârsta lui și despre actrițele de cinema pe care le admiră în taină și discută despre ele cu prietenul său cel mai bun. Trebui să afle doamna Cafanu de la medic că are un copil ceva mai dezvoltat decât cei de vârsta lui, ceea ce-i îmbucurător în definitiv. El nu vede de ce ar îngrijora-o comportamentul lui, cât de curând el va fi un bărbat în toată firea. Cât de curând? Îi apăruse deja o mică aură de cârlionți negri în jurul sexului care, prin dimensiuni și aspect, părea într-adevăr ceva anormal pentru cei nouă ani ai lui. Se mai întâmplă, doamnă, spuse medicul, cam agasat de-acum de insistențele doamnei Cafanu, care dorea, se pare, cu tot dinadinsul să-i găsească o boală și un tratament pe măsură fiului ei. Unii se maturizează mai repede, devin adolescenți când alții nici n-au intrat în pubertate, îi mai spuse el. N-aveți niciun motiv de îngrijorare.

Îngrijorarea Aurei Cafanu tindea să se asocieze și cu faptul că Mite, în acei primi ani de școală, se vădea greu de cap și plin de un dezinteres vecin cu inconștiența unei vârste mai mici decât cea pe care o avea, ceea ce parcă-i amintea vag de unele lucruri citite mai demult. Niște cazuri de, și în gând se înspăimânta de acest cuvânt, neîndrăznind să-l pronunțe. N-avuseseră cretini în familie nici ea, nici Grigore, nu, asta în niciun caz... în scurt timp însă, toate motivele de îngrijorare pentru fiul mijlociu și cel mare și pentru orice din ceea ce o înconjura aveau să se spulbere de la sine, odată cu primul accident al lui Nicușor, care a fost doar începutul unei lungi și atroce pătımiri.

Reținuse Mite de la mama, când vorbiseră despre o soră în locul căreia venise Nicușor, în primul rând că nu e voie. E un lucru urât și grav, pe care îl condamnă toată lumea. Dintr-un instinct asemănător celui care-l făcea să se apropie de fete la grădiniță, tot atunci înțelese, de unul singur, că lucrurile pe care nu ai voie să le faci trebuie făcute luându-ți unele precauții care să înșele vigilența celor mari. Nu renunțase el la tentații mai puțin presante, să bea apă rece vara de la frigider, să se îndepărteze din fața casei mai mult decât îi era permis, pândind când mama doarme sau e plecată de acasă pentru scurt timp și calculând îndeajuns de bine pentru a reapărea la

momentul potrivit. Aceste lucruri le făcea adesea și-n vis, uneori visa și o stradă unde umblau toți oamenii mari și copiii în pielea goală, și el vedea mai ales femeile și fetițele, dar mai ales femeile. Asta se întâmpla în cu totul altă lume, fiindcă era ceva interzis, nici copiii și nici oamenii mari nu fac asta. Nimeni în afară de el nu dorește să vadă femei dezbrăcate. Dar când îl dusesese mama la medicul acela care-l făcuse să moară de rușine băgându-i mâna în chiloți, el aflase deja. Se eliberase în vis, se eliberase în singurătatea aglomerației unui vagon de tramvai, apăsând de pântecul enorm al unei gospodine mustăcioase, în care se îndesase la rândul-i cu o spaimă pe deplin conștientă de ceea ce avea să se întâmple, se eliberase apoi în deplina singurătate a camerei sale, sub masa la care își făcea lecțiile, în repetate rânduri și luându-și infinite precauții pentru a nu fi surprins.

Deja încetase a fi un calvar, rămânând o preocupare printre atâtea altele care nu-i lăsau timp pentru învățat. Și engleza încetă să mai fie un calvar, din momentul în care nu-i mai acordă vreo atenție. Acum nu mai avea învățător, avea profesori la toate materiile, precum și o grămadă de colegi noi. Fetele nu arătau cu mult diferite de colegile de grădiniță, iar pe el îl interesau profesoarele, și cele în vârstă, dar mai ales cele tinere. Deopotrivă îl interesau băieții noi care apăruseră în clasă. Provocările lui presupuneau un anume ritual, trebuiau să demareze cu un aer misterios către cei nou-apăruți. Ceilalți îl cunoșteau și nu mai îndrăzneau să-l conteste. Trimita prin clasă bilete și avea, de-acum, o anume experiență în acest fel de a corespunde și o rețea bine pusă la punct. Prin vechii colegi din clasele primare, ele ajungeau în timpul orelor la destinatar, fără a fi interceptate de profesor. Aceste bilete sunau cam așa: Te aștept în spatele școlii, după ore să ne batem. Winetu. Dacă suflă cuiva un cuvânt, ești un om mort.

Odată a avut ghinion. Unul dintre biletele acelea a nimerit la profesoara de engleză. Cine-i cavalerul Par-dai-lan? silabisi profesoara, șocată de scrierea fonetică. Cineva spuse Cafanu în spatele lui, fără să se ridice și refuzând pe urmă să mai repete, în ciuda insistențelor profesoarei. De bună seamă că-i era frică de cavalerul Pardailan, de căpitanul Fracas, de Cartuș, de Conte de Monte Cristo și atâția alții pe care-i întruchipa una și aceeași persoană. Profesoara îl puse atunci pe elevul Cafanu Dimitrie să traducă în engleză conținutul biletului, repetându-i-l, de câteva ori, cuvânt cu cuvânt. După ce un altul traduse în locul lui, elevul Cafanu fu plimbat prin toată materia predată de-a lungul unei luni de când începuseră învățarea englezei. Se bâlbâia, se bâțâia, citea pe litere și pe silabe, pronunțând cum se scrie, nu știa niciun cuvânt englezesc, îl încerca aceeași umilință la care-l supusese mama plimbându-l pe la doctorii care-l pipăiau și-l întorceau pe toate părțile cu o osteneală și o plictiseală ce semănau a dezgust. La fel de plictisită și dezgustată părea și această profesoară tânără, care uite că tot nu-i dă pace, și parcă tot din pricina mamei, a insistențelor ei deplasate care-l făceau să crape de rușine.

Îi dădu nota șase. În împrejurări asemănătoare, altora le dăduse trei. Mite încă era în stare să-și amintească. Îi spuse s-o trimită pe doamna Aura la școală, adăugând că au fost colege, să nu se teamă adică. Dar ea a fost cea care părea să se teamă, când îi mai spuse că dacă mâine nu apare la școală, îi va face o vizită. Mite a aflat mai apoi despre

vizita aceea, după ce împlinise doisprezece ani, pe care i-a aniversat sub cele mai bune auspicii, cu mulți copii, vecini de pe stradă și colegi de clasă, și, ca niciodată, a fost și tata lângă ei. A aflat, mai mult a bănuir că vorbise mama cu profesoara de engleză, abia când s-a hotărât să fie mutat într-o clasă de franceză.

***

Bisericuța părea departe de casă, pentru că ajungeai la ea străbătând câteva străduțe scurte și strâmbe, întortocheate, pe care Mite se rătăcise odată, când era foarte mic. În spatele ei se întindea un mic platou cu iarbă, care era o fundație veche a unei clădiri dărâmate. Dedesubt era o pivniță unde puteai intra printr-o ușă deschisă într-un zid de cărămidă devenită albă din pricina vechimii. De la poalele zidului înalt de un stat de om, pornea către cheiul Dâmboviței, în coborâș, o stradă lungă și cu multe coturi.

Veneau pe platou mulți copii de vârsta lui Mite, pricăjiți față de el, jerpeliți, în hăinuțe cu poalele prea lungi și cu mânecile suflecate, rămase de la frații mai mari. Până toamna târziu, alergau după mingedesculți, și-i vedeai tot așa leorbăind de zor prin iarba veștejită în mustul lapoviței. Era un loc doar al lor, fiind ferit prin înălțimea sa și prea îngust pentru cei mai mari. Singur Nene-Minele se amesteca printre ei ca măgarul între oi. Neavând pe nimeni la cei cincisprezece ani ai săi, se oploșise pe lângă preotul bisericeții și trăia mai cu seamă din pomeni, dintre toți ceilalți milogi femeile preferându-l pe el de departe, cu adevărat un suflet al nimănui și o ființă a lui Dumnezeu, prin care mâncarea va ajunge sigur la morții lor. Nene-Minele făcea curățenie în biserică și era cel mai în drept să aspire la postul clopotarului bătrân, căruia îi ținea adesea locul. El îi învățase pe copiii de pe platou să-și facă praștii și cum să dea iama cât mai de-aproape prin stolurile de vrăbii poposite în porni și prin praful străzilor. Pe cele ucise și rănite le lua doar el, le rupea capetele și le păstra în buzunare, iar uneori îi trimitea să adune cioturi uscate de sub pomii din curtea bisericii și scândurele putrede și albite de sfărâmătură de mortar din pivniță, pentru a face focul ca să frigă brabeții; atunci le dădea și lor, era bună carnea de brabete, dar când vânatul era prea puțin, cum se întâmpla cel mai adesea, îl păstra numai pentru el, pentru ciulama de brabeți de diseară.

Pivnița o exploraseră de-a fir a păr în lumina razelor de soare prăfuite ce pătrundeau înăuntru, la diferite ceasuri din zi, prin toate spărturile și prin gaura îngustă a ușii ce-și păstrase ușorii. Uneori aprindeau focul în colțurile întunecoase, închipuindu-se într-o peșteră din care foarte repede îi izgonea fumul. Vara mâncau acolo tot ce puteau aduce de pe acasă ferindu-se de părinți, felii de pâine pe care le udau și presărau zahăr deasupra, câte un colț de brânză și din brabeții vânați pentru Nene-Minele când le mergea din plin. Se simțeau ca într-o locuință numai a lor, unde povesteau filme și despre cei mari, părinți și frați, unde fumau, iar în mai multe rânduri Nene-Minele le arătase cum se masturbează. Unii încercaseră chiar să-l imite și abia dacă reușeau.

Cel mai reținut, când ajungeau în această fază a jocurilor lor, îl găsea Nene-Minele pe Mite, și-l mai stârnea și faptul că era cel mai răsărit dintre toți. Într-o zi îl îmbie cu un pumn de mărunțiș, câțiva de douăzeci și cinci de bani și mai mulți de zece și de cinci bani galbeni, doi lei și zece bani, ca să mi-o iei la labă. Nene-Minele avea o figură prelungă, trasă, ca de lapte brânzit, murdară și cu tuleiele buboase. Și cea mai vagă

curiozitate i se stinsese lui Mite sub dezgustulpe care-l deștepta acest chip, încă de când Nene-Minele se tot opintea să le arate ceea ce el știa de o vreme. Când spuse că nu, înspăimântat și ieșind din pivniță făcând câțiva pași șovăitori îndărăt, se făcu foc Nene-Minele. De bună seamă că o să-l silească, dar spaima lui Mite se risipi instantaneu afară, lângă zidul pivniței, simțindu-se apucat de umărul cămășii cu o îndârjire ce era chiar dorința lui Nene-Minele din acel moment. Avu timp să vadă că Nene-Minele era încă descheiat la pantaloni, dar n-o mai avea afară. Era înalt Nene-Minele și-l silea să se aplece și el cedă o secundă, doar cât să-și poată lua avânt și să zvâcnească, izbindu-l cu osul frunții în capul pieptului. Nene-Minele îi dăduse drumul de mai bine de un minut, se sufoca, deschidea gura după aer și se chircea sub zid și se ridica mergând împleticit și bulbucând ochii spre cer.

Se lăsase frigul, dar ei încă se jucau pe platou. Înainte și de engleză, și de franceză, înainte de conturile de reglat cu noii colegi din clasa de franceză în care fusese mutat la o lună după începerea școlii, trebuiau limpezite relațiile cu Nene-Minele.

Nene-Mineleeee, cât îmi dai să ti-o iau la labă?! — astfel suna strigătul lui de luptă și, ca din fuga calului, îi sărea în spinare ori se agăța de gât și se prăvălea cu el la pământ, răsucindu-l ca pe un animal pe care vrei să-l tai și potrivindu-l cu fața în jos, pentru ca el împreună cu ceilalți copii să-i întoarcă buzunarele pe dos. Dar Nene-Minele nu mai avea nici cinci bănuți. Nene-Minele-la-ba-giu', Nene-Minele-te-be-cis-tu', strigau copiii ritmat, în cor, în jurul lui. De la părinți și de la femeile ce-i dădeau pomeni auziseră că Nene-Minele fugise de la un sanatoriu TBC în mai multe rânduri și că ar umbla după el cu miliția cei de acolo.

Foarte repede însă, deveneau din nou tovarăși buni și se adunau într-o armată care să vâneze cât mai multe vrăbii, poate și-un guguștiuc, pentru care Nene-Minele îi răsplătea descuindu-le ghereta clopotniței și lăsându-i să tragă clopotul.

***

A fost, totuși, o vreme când ei s-ar fi putut considera, pe bună dreptate, copii de ștab. Însă, foarte de timpuriu, Grigore Cafanu a început să se răcească de cei trei fii ai săi. A ajuns un ștab de capul lui – o specie destul de rară în vremurile acelea când, de la ministru la gestionar, toți își trăgeau neamurile până la a șaptea spiță după ei. Așa se face treaba, ba la o adică tot așa se și poate duce de răpă. Păi, la un caz de Doamne ferește, tăticuțului nostru nu i s-ar fi putut reproșa, nu i s-ar fi putut scoate pe nas chestia aia cu nepotismul. Nu se face sângele apă, așa-i, da' până la urmă sângele ăsta poate să țină și de sete, și de foame. Toți trei au fost siguri de asta, când a năvălit peste el ca o lepră America frățiorului nostru, fixându-i definitiv certitudinea unei teribile mârșăvii și-a unei trădări pe față. Păi a băut și el ce-a băut toată viața lui și-acuma i-a ieșit prin piele. Ar fi băut el și sângele nostru, după lovitura pe care i-a dat-o frățiorul nostru Nicușor. Mai apoi și-a mai revenit cât de cât, dar noi de amar de vreme nu mai aveam nici în clin, nici în mână însă cu fiii de ștab. Ba au fost destule momente când anevoie ne-am fi putut numi fiii lui, ai tăticuțului nostru.

Si totuși ei au crescut cu servitoare și mașină la scară, chiar dacă n-au avut timp să se simtă prea deosebiți pe străzile din împrejurimi, pline de familii proletare și mai ales de familii de țigani măturători pe stradă și lucrători la spații verzi. Ale lor erau străzile

acelea împletite tot mai strâns, ca niște mațe prea îndesate și gata să plesnească, înspre buricul orașului. Casele naționalizate, bătând către suta de ani, multe atinse de o paragină cruntă, cârpită pe alocuri cu vagi încercări de renovare, nășteau viața cu pulsația ei păstoasă și hurducăită și făceau viața să fie asemenea lor, niște cocote deșelate și împopoțonate strident cu balcoane de fier forjat cojit de rugină și pe fațade înflorind arabescuri buboase și prăfuite, ițite printre hărți mari de igrasie, încât te-ai li coclit la o adică să ieși în lume cu paparudele astea amarnic fardate, rufoase și trăsbind a rântășuri și sudoare dospită. Totuși, ele țineau de cald, te primeau în camere încă bune, de cărămidă, cu dușumele vechi, dar sănătoase, și sobe mari de teracotă, lemne și cărbuni să fi fost. Erau – nu erau, dar până o da colțu' ierbii nu era niciodată cine știe ce, și o lumină nouă scălda atunci destule vile mai acătării, ca aceea în care stătea și familia Cafanu, ocupate îndeobște de foști proprietari deveniți chiriași într-o cameră din fosta lor casă, avocați pensionari, profesori universitari, ofițeri din alte vremuri și printre ei activiști tocmai avansați în funcții și-n noul domiciliu pe termen nedeterminat și așteptând de pe o zi pe alta să se elibereze ceva la șosea.

Adesea, ei erau duși și aduși de la școală eu mașina ziarului.

Ce-i de ținut minte de atunci e că Pobeda aia le aparținea cu tot cu șofer, pentru mers la școală și pentru cumpărăturile pe care le făcea șoferul împreună cu servitoarea, pentru orice și la orice oră din zi și din noapte, tovarășu' șef redactor. Misiunea tăticuțului nostru era un ditamai cotidianul central, cu trei ediții zilnice, dar ale cărui zile au fost numărate. Îi zicea *Vremuri Noi* sau *Zori Noi*, dacă nu cumva *Spaime Noi*, prea puțin a durat ca să ne mai putem aduce aminte. Sigur e că tăticuțul nostru l-a înființat și a fost o misiune pe care singur și de capul lui și-a asumat-o de la cap la cap și tot el l-a și desființat când și-a aranjat locul în minister. Cu vremea, am fost din ce în ce mai convinși că tăticuțul nostru a inventat în întregime și de-a fir a păr toată chestia asta, îl duceau mintea și priceperea, ținându-se permanent aproape, acolo-n capul trebii, de unde destui cădeau de nu se mai vedeau, dispărând pe capete, de parcă nici n-ar fi fost. Căci n-a fost nici pe departe un ageamiu tăticuțul nostru, nici vreun idiot sau cabotin, cum mai eram uneori tentați să credem, dacă nu cumva chiar o fi avut steaua lui norocoasă.

A venit în sfârșit o vreme când doar frățiorul nostru s-ar mai fi putut considera, cât de cât, fecior de bani gata, având nas pentru unele hatâruri în contul căzăturii de la etaj și al tumorii lui, despre care știam că n-a lipsit mult să-l curețe. Pobedei îi luase locul o Dacie neagră de serviciu, alături de care apăruse o alta, albă, proprietatea tăticuțului nostru și pe care o conducea chiar el. Frățiorul nostru Nicușor avea să fie pricina schimbării Daciei albe cu o superbă Lada combi, una dintre primele apărute atunci pe străzile orașului. Chiar înainte de a-și depune cererea de emigrare, el deja prinsese obiceiul să se folosească de mașină în escapade de o zi sau două, cu tovarăși de-ai lui având aceleași gânduri de plecare și trădare, orientându-se după cum tăticuțul nostru lipsea de acasă și smulgând consimțământul tacit și înspăimântat al mamei. Ba pleca și fără să țină cont de nimeni și de nimic, și bineînțeles că n-avea carnet, iar de-acum prinsese și gustul băuturii, pe care o simțea ca fiind cel mai bun medicament pentru boala lui de cap. Avea șaisprezece ani când, după o tamponare și o răsturnare la

Predeal, Dacia albă a tăticuțului nostru a avut de suferit atât cât să nu mai poată fi reparată pentru a fi vândută, încât tăticuțu' nostru a trebuit să se facă bani pentru Lada cea nouă, fiindcă fără mașină oricum nu putea. Frățiorul nostru, cu picioarele fracturate și patru coaste rupte, era de-acum obișnuit cu ghipsul și intervențiile chirurgicale multiple și în regim de urgență. De timpuriu și-ntr-un răstimp de vreo zece ani, el avusese șaptesprezece fracturi mari de oase și opt mai neînsemnate, douăsprezece rupturi de mușchi și ligamente și câteva vătămări de organe interne, fusese operat de douăzeci și trei de ori și stătuse, cu totul, în ghips mai bine de trei ani. Poate că toate astea nu l-au afectat nici pe departe cât hotărârea tăticuțului nostru de a nu-i mai da bani câți cere, cum fusese învățat, și bineînțeles că de plimbări cu mașina nici nu mai putea fi vorba. Nu prea mai avea ce face pe aici frățiorul nostru, astfel că gândurile sale la plecarea în State au început să prindă contur.

Cam pe atunci a dispărut frățiorul nostru Mite. Noi îl știam în armată, dar uite că n-a dat pe acasă în vreo permisie și nici nu ne-a scris. La mai bine de un an, după ce făcusem socoteala că ar fi trebuit să se lase la vatră, el încă nu apăruse. Ne-au povestit niște cunoscuți că l-au văzut prin oraș. Ei l-au găsit foarte schimbat, și nu în bine. Spuneau că ar locui într-o comună ori sat, pe șoseaua Olteniței. N-au reușit să afle precis unde anume, fiindcă el se grăbea, avea tren peste puțin timp și venise de fapt în oraș după târguieli. Târa după el un sac cu pâini, glasul-i duhnea a alcool ordinar, puturos, amestecând nume și date și întâmplări într-un talmeș-balmeș dezlânat, cumplit, încât nu arăta deloc întreg la minte, și jerpelit și murdar, fără a se sfii deloc, ai fi zis că dintotdeauna fusese așa, ori poate nici nu era frățiorul nostru Mite. Cine mai avea timp să cerceteze? Tocmai ieșit din studenția lui prelungită și deopotrivă concentrată, frățiorul nostru Costel se înhămasse la ratele apartamentului proprietate personală în care se mutase cu Gina lui. Doar frățiorul nostru Nicușor rămăsese cu bătrânii în cele patru camere ale apartamentului din vilă. În primăvara anului următor, vila aceea și altele două, vecine, au intrat în zona de demolare. A fost gândul bun al mamei că nu i-a scos pe niciunul din spațiu și a plătit pentru ei, în continuare, cotele de chirie și întreținere, și astfel Costel Cafanu și-a recuperat banii dați în avans și ratele plătite o jumătate de an, obținând un apartament identic, cu chirie la stat, în urma demolării. Întors din armata sa prelungită cu un an și jumătate de căsătorie în comuna Perțihani, aflată la jumătatea liniei spre Oltenița, Mite avea să găsească la maică-sa cheia unei garsoniere pe care nu mai avea decât s-o mobileze.

Garsoniera lui Nicu și azi își așteaptă locatarul înscris în contractul de închiriere. Profesoara de limba română și franceză Aura Cafanu va fi mereu la zi cu datoriile la ICRAL și la administrația blocului, și pe singurul scaun, drept mobilă acolo, ea va sta săptămână de săptămână, câte două ceasuri, așteptându-și fiul cel mic într-o casă a lui în care el n-a stat niciodată și pe care n-a vrut nici măcar s-o vadă. Nimeni n-a putut mai apoi să pătrundă în acel domeniu al ispășirii. Costel n-a putut să-i smulgă cu niciun chip cheia ca să-și înjghebe acolo un cuib tihnit pentru studiu și pentru viața lui extraconjugală. Nici Mite n-a putut-o înduioșa, ca să obțină un apartament cu două camere în schimbul celor două garsoniere, a lui și a fratelui său din America.

Primise pașaportul de două luni când maică-sa a plătit devizul contractului și

brânșarea la rețeaua electrică, dar prea departe de el se puneau toate acestea la cale. Florin și Nelu prinseseră să-l asalteze cu puteri noi, aflând din scrisori că mult n-ar mai fi fost. Promisiuni, povețe, îndemnuri, dar nu mai mult de atât. A apucat să le ceară și lor bani de avion, și pentru ei ar fi fost taman nimic, însă uite că nici măcar ei nu se prea îndurau când era să se caute în buzunare. Deși neînfrânt în mândria lui asprită și de așteptare, Nicolae Cafanu trecu prin momente deloc ușoare când se cam perpeli pe lângă taică-său, care avea o sumedenie de motive pentru a nu se lăsa convins. Drept e că frate-său Mite nu avea cum să-l ajute. Și atunci, și toată viața lui, acesta a dus-o de azi pe mâine, și aproape neavând nici el habar cum, prin fabrici, șantiere și ferme, sau liber ca pasărea și parcă mai mult cu aer hrănindu-se, bietul de el. Frate-său cel mare poate ar fi avut, deși prea bine nu stătea nici el, și nu-i cădea deloc ușor să investească leafa pe patru luni în niște fantasmе de boală încă și mai periculoase decât atâtea accidente de câte avusese parte fratele lui și care, de bună seamă, îl vor răpune. Socotea prea de ajuns că-i mai dădea câte o sută-două, când Nicu îi cerea cu mare strângere și părând a se umili peste măsură. Nevastă-sa, o femeie oricum mai scuturată, cam strâmba din nas și părea ajunsă la capătul răbdării când Costel nu se putea abține să nu promită că o să se împrumute, o să facă el rost până la urmă pentru nenorocitul ăla de bilet de avion. Însă mai degrabă dădea de înțeles că n-are nicio putere, adică nici pomeneală, căci puneă totul la cale când era și Gina de față, între șase ochi, toată tevatura amplificându-se până într-atât, încât rolul său să devină din ce în ce mai neînsemnat, pe măsură ce trecea lună după lună și ștampilele vizelor de prelungire umpleau foile carnetului acela cu scoarțe maronii, în care nimeni nu mai credea. Îi trece... Toți ajunseseră să accepte, într-un acord tacit, că în cele din urmă o să-i treacă.

Costel îi făcu semn lui frate-său, arătând cu ochii spre sticla goală ițindu-se printre caiete de teză, pahare și punga ruptă și plină de firimituri de biscuiți, într-un moment când nevastă-sa, distrasă, purcese din nou să-și contemple burta. Să-l ajute adică într-un fel, pentru încă o sticlă, și să nu se gândească, n-o va plăti tot el. Nu le e prea bine nici lor, își spuse Mite, pentru a doua oară în seara aceea. Se ferește de ea, să nu bea, să nu cheltuiască, ori nu vrea s-o supere tocmai acum. Știu ei ce știu, dar Mite habar n-are. Nu l-a știut niciodată pe frate-său înverșunat pe băutură.

— Eu am zis atunci c-o să-i treacă, spune Costel. Obligat-forțat. Oricine pătimește chestii din astea, cu vreo femeie sau o idee, cu fuga de mizeria asta cu care ajungi până la urmă să te împaci. O împăcare tot vine de undeva, și de unde te-aștepți, și de unde nu te-aștepți. Trebuie, dacă nu-ți iei zilele singur...

Mite îi ia vorba din gură:

— Eu am să cobor să mai iau o sticlă.

— Păi n-a fost destul? încercă Gina să aplaneze. Mai e și mâine zi. Mai bine să vă fac o cafea.

— Păi să nu ne luăm zilele singuri, cumnățică.

— Mare scofală.

— Și ceva tot trebuie să facem în bafta și sănătatea nepoțelului meu din burta ta.

Au făcut întocmai, și au mai trăncănit o vreme despre frățiorul lor Nicușor, a cărui împăcare a trebuit să vină de atât de departe.

Ce a simțit ea până la epuizare timp de doi ani și ceva, anume că agonia aceea nu se va fi putut lungi la nesfârșit fără să însemne moarte sigură cât de curând, o fi fost pe cale de a se înfăptui. Atunci a fost când Aura Cafanu a făcut un împrumut de douăsprezece mii de lei la reciproc, pentru biletul de avion și toate cheltuielile necesare plecării.

A sosit și ziua. El își luase bilet și-și cumpărase o geantă de voiaj încăpătoare, din pânză de cort, în care a pus niște perechi de chiloți, maiouri, șosete și două tricouri, toate noi, din îmbrăcămintea lui neluând decât puloverul, blugii și canadiana care le-avea pe el. N-avea de ce să se-ncarce cu bagaj. Dar mai era și imboldul nedeslușit din el, de a porni de la zero pentru a ajunge la realizări fabuloase. Era tot ce avea la-ndemână în acel moment. Și ce-i veni lui, că a umplut geanta cu medicamente de tot felul. Piramidoane, aspirine, antinevralgice, un braț de testele, și cutii și borcănașe cu ampicilină, tetraciclină, scobutile și papaverine și câte or mai fi fost, cu care a umplut trei pungi mari de plastic. Asta pentru că-i mai rămăsese niște bani după ce cumpărase biletul și făcuse praf trei mii cu frățiorii lui și tovarășii lui, ca pentru ultima oară, dacă nu cumva, cine știe cum, se vor întâlni acolo, căci toți rumegau perspectiva, ba câțiva aveau depuse cererile și așteptau de pe o zi pe alta pașapoartele. Și se mai gândise el că vreo brânză tot ar face cu hapurile alea, dacă s-ar întâmpla acolo, prin străini să-l trădeze tumoarea ori corpul său plin de tăieturi și cusături vechi din creștet până-n tălpi. Dintre atâtea sfaturi ce-i împuiaseră capul reținuse în primul rând că medicamentele și doctorii sunt foarte scumpe acolo și dacă apuci să ai nevoie e nenorocire, mori cu zile și mai mult nimic, iar el se învrednicise s-o ia de bună, chiar și fără ca maică-sa să-i fi sugerat ceva în acest sens.

Toți își vor fi amintit de-a fir-a-păr dimineața aceea de februarie, o zi de miercuri însoțită și cu ger uscat, străbătută de convoiul ca de înmormântare, răsfirat și nemaiprididind să se strângă spre începutul unui drum pe care mulți îl vedeau fără întoarcere. Atunci a fost când Aura Cafanu i-a cerut pentru ultima dată fiului ei să rupă pașaportul, și unii au întors capetele dezaprobat, în vreme ce alții s-au repezit s-o împace și să o încurajeze, îndemnând-o să vadă și partea bună a lucrurilor. Până la urmă va fi trebuit să accepte că s-a dus copilul în lume să-și caute norocul pe care în niciun caz nu-l va găsi aici.

Până și Dorina, care a stat atât de mult lângă frățiorul nostru Nicușor în vremea din urmă, i-a spus mamei că acum nu mai are rost și poate că-i mai bine că s-a întâmplat așa, care asta știm toți cât a fost împotriva și cât s-a zbuciumat. Ea încă de-atunci avea posibilități, deși nu era decât cu vreo trei ani mai mare decât frățiorul nostru. Lucra în comerț, deja începuse să-i meargă ca-n brânză, și totuși n-a vrut să-i dea banii de drum. Eram și noi, și mama de față când a spus că n-o să plătească pentru a-l pierde pe frățiorul nostru, asta în ruptul capului, și ar fi un blestem și nu și-ar ierta-o în veci. Dar uite că până la urmă lucrurile s-au potrivit în așa fel încât mama noastră a trebuit să plătească. Parcă-i vedeam durerea potolindu-i-se în vreme ce toți roiau în jurul ei, și nașa Mioara, care l-a botezat pe frățiorul nostru, că nu-mi spune tu mie că și aici ce dracu să fi făcut decât să-și pedepsească tinerețile, și Gina și Cristina și Laura și o sumedenie de neamuri și vecini și prieteni și cunoscuți de care abia de ne mai aduceam

aminte, că aia e, doamnă profesoară, în ziua de azi doar să ne pară rău unora de alții și mai cu seamă de tineri să ne pară rău, fiindcă cei mai în vârstă au apucat vremuri și mai așa, și mai așa, da' parcă tot n-a fost atât de rău ca acum, și la ce să fi stat el aici să tragă targa pe uscat și doar vedeți cum e, tot mai rău, parcă și-a făcut Cel Rău casă aici și a prins rădăcini și nu-l mai poate alunga nimeni, de nici nu-ți dai seama unde-o să ajungem, și dumneavoastră la ce vă mai faceți atâta sânge rău dacă Nicușor a reușit să scape și mai rău e de noi aici.

***

După ce a nins, au fost din ce în ce mai puțini pe maidanul bisericuței. N-aveau haine groase, dar mai ales n-aveau cu ce se-ncălța. Apoi a început să viscolească. Spre primăvară avea să audă Mite că în timpul viscolului Nene-Minele a fost găsit fără suflare în altar, răpus de boala lui de plămâni, în apropierea unui Iisus răstignit, de ipsos, care-i semăna foarte mult în acea dimineață geroasă.

Vila în care stăteau se afla pe o ridicătură. De la geamul camerei lui Mite, de la etajul trei, se vedea tălăzuirea de acoperișuri de țiglă și tablă străbătută de frunzișuri alternate cu ziduri de cărămidă și fațade tencuite în culori palide, coșcovite și afumate. În stânga, îngrămădirea de case era tăiată de cheiul larg al Dâmboviței, șerpuit larg până în zarea unde se distingeau în zilele senine turlele Mitropoliei ivite dintr-o mare de verdeață și foișoarele Așezămintelor Brâncovenesti. Acolo îi spusese mama că l-a născut, și frății lui s-au născut tot acolo. De-acum, viscolul ștersese întreaga perspectivă și abia de se mai zăreau rarii trecători de pe stradă. Convulsiile și vuietul învârtelit al furtunii de zăpadă sporeau din clipă-n clipă, susținând și amplificând neliniștea lui Mite. Pe masă erau împrăștiate caiete și cărți, și așternuturile se ghemuiseră mototol în mijlocul patului, și peste tot pe jos și pe scaune, înșirate pulovere și pantaloni. Uneori servitoarea apărută de curând, o unguroaică blondă, osoasă și micuță, cu un aer amintindu-i de un câine alb ce se atașase de copii pe maidan, venea să facă ordine în cameră și când era el aici. În câteva rânduri, intrase peste el în baie pe când făcea duș. Mormăia un fel de scuză înjumătățită, cotrobăind prin coșul cu rufe murdare. N-avea de unde să știe, vezi, că el nu mai era chiar copil, încât își făcuse și el o vreme de lucru pe lângă geamul camerei ei de la demisolul vilei. Ea o rupea destul de anevoie românește și această pândă reciprocă, aproape mută, se isprăvi după câteva săptămâni. Într-o zi îi găsi în bucătărie pe ea și pe tata vorbind în șoaptă parcă și vedea că stau cu coatele sprijinite pe masă, și chipurile lor erau foarte apropiate și păreau că se înțeleg de minune. Își aminti că tata începuse să vină mai devreme acasă în ultima vreme, având parcă intenția să-l constrângă să se apuce de învățat după ce vine de la școală, și de câteva ori îl certase pentru dezordinea din cameră. Acum însă, arăta într-o cu totul altă dispoziție și, totodată, încurcat când îl văzu apărând în ușa bucătăriei, ca și cum fusese surprins într-o postură pe care Mite o intui numaidecât. Unguroaica a fost cea care l-a scos din încurcătură, spunând în dialectul ei româno-maghiar imposibil, ce-i părea familiar lui tata, că domnu să-i dea bani lui Mite să se ducă la film, la Tomis, unde au băgat un film nou, frumos, cu Belmondo, l-a văzut ea ieri... Iar tata-i traducea în timp ce se căuta de bani, și Mite nu putea să nu se bucure că scăpase și de lecții, și de sâcâiala că nu e ordine în cameră și, ca niciodată, primi douăzeci și cinci de lei și pentru film, și

pentru bomboane, și pentru tot ce-ar fi vrut. Tata-i fricos de felul lui și pe lângă asta are tot felul de pretenții absurde și răbufniri nefirești,

Face crize de furie mai ales când aude de notele proaste și-l bate cu cureaua. Când îl bate, Mite îl simte fricos și vrednic de dispreț și neîn stare de nimic bun. Chiar dacă cei de pe stradă îl salută cu să trăiți și el li se adresează cu mata, el e laș și slăbănog și Mite nu poate discuta cu el nimic din ceea ce îl interesează, despre filme și oamenii din cartier, despre boxeri și fotbaliști. Tata nu se pricepe, lui nu-i plac lucrurile astea și, pe urmă, el are foarte puțin timp și Mite îl vede aproape doar atunci când îl încinge cu cureaua. Tata face un ziar pe care Mite nu-l citește și pe care nu-l prea citește nimeni dintre cei pe care-i știe Mite.

Unguroaica începu să-i stârneasă un soi de repulsie înrudită cu cea încercată în preajma lui Nene-Minele. Presimțea unde ar fi fost capătul pânzei lor reciproce din faptul că ea e pentru tata și parcă aidoma lui. Pe urmă văzu că aidoma lor sunt și mama, și meditatorul de engleză pe care i-l adusesse pe cap după ce trecu la o clasă de franceză.

Când a venit de la școală în ziua aceea, a găsit ușa încuiată și a sunat lung și pe urmă a așteptat pe treptele de la intrare. Îi era prea foame ca să se ducă direct pe maidanul biseriței și nici la geamul unguroaicei nu se simțea nicio mișcare. I se dăduse liber probabil, și totuși cineva era acasă, el avea cheie, dar ușa era încuiată pe dinăuntru cu siguranța yalei. Trecu aproape o oră până veni mama și-i deschise. A vrut să se ducă direct la bucătărie să mănânce, dar mama îl trase în casă să i-l prezinte pe meditatorul de engleză. De la bun început nu i-a plăcut deloc individul acela grasuț și sclivisit, mai tânăr decât mama, pe care n-avea cum să-l vadă separat de chinul învățării acelei limbi de care se crezuse definitiv scăpat. Când i-a întins mâna, el i-a întors spatele și s-a dus la bucătărie, iar mama îl scuză că-i este foarte foame. Veni apoi după Mite, ce-s aerele astea, omul a venit să te ajute, ce impresie o să-și facă? Iar el îi spuse că-i e foame și am așteptat o oră afară pe trepte până... până. Mama îl fulgeră cu o privire rea, nicidecum intimidată, stăpână pe situație și stăpână și pe el și-i spuse să se gândească serios dacă vrea sau nu vrea să învețe, dacă vrea sau nu vrea să ajungă ceva în viață, dacă vrea chiar să fie ca Nene-Minele, Colivarii și toți ceilalți pe care-i vede zi de zi perindându-se pe la birtul lui Sever... Suna ca un avertisment plin de o neîndurare ce nu-i prea stătea în fire mamei și care îl stârni s-o înfrunte, spunându-i pe un ton ridicat să-l lase să mănânce. Mama începu să tremure și ieși din bucătărie. În timp ce mânca, el încercă să se gândească serios dacă vrea sau nu vrea, ce vrea de fapt. Sigur n-ar vrea să semene nici cu mama și nici cu tata și nici cu servitoarea unguroaică și nici cu meditatorul de engleză, pe care reuși să-l facă să se lase păgubaș după prima lecție. El nu va fi niciodată ca ei pentru că ei, sunt foarte urâți și foarte fricoși și va trebui să fugă pentru a nu începe vreodată să le semene.

Viscolul pe care-l vedea afară îi sporea neliniștea, și dorința de a fugi îl copleșea parcă mai tare ca oricând și uite că nu putea să iasă cu sania pe un prăpăd ca ăsta. Va trebui să aștepte până se mai liniștește. În alte dimineți, mereu e primul afară cu sania. Lasă manualele de engleză și franceză și tot restul vraise pe masă. Până spre prânz, când trebuie să se ducă la școală, apar puțini copii cu săniile. După prânz li se alătură

alții, și mai mici, și mai mari decât Mite, și el rămâne uneori cu ei. O dată la trei-patru zile nu mai dă pe la școală.

Te poți da cu sania un kilometru și mai bine pe mai multe străzi, coborând în pantă spre cheiul Dâmboviței. Dar acum, viscolul l-ar lua pe sus, l-ar ajuta să fugă, poate, într-un loc unde nu va mai trebui să-i vadă. Viscolea atât de amarnic, încât el știa că negreșit va fugi. Îi va da pe ei afară din el, ca pe ceva care nu-l lasă să trăiască, și nu mai putea zăbovi nicio clipă în acest loc. Ieși în fugă cu sania, trăgând-o după el și trântind-o zgomotos cu tălpicele de țeavă pe cimentul treptelor. În sfârșit, va scăpa.

Coborî pe sanie strada pustie în pantă, prea încet, din pricina vântului izbindu-l în față. Coti pe altă stradă, iar vântul, bătându-l dintr-o parte, părea să-i înlesnească alunecarea. La capătul străzii, panta se termina. De aici trebuia să urce, trăgând sania după el. În locul acela ninge liniștit. Viscolul contenise, ba nu, îl izbi în față după primii pași de urcuș, trântindu-l în zăpadă. Se ridică și fața îi luase foc de la vânt și zăpadă și atunci se auzi strigat prin vaietul apocaliptic. Nu era numele lui, nu era niciun nume, dar știa că lui îi e adresată chemarea.

Nu o văzuse niciodată pe femeia aceea blondă, îndoliată, dar o recunosc numaidecât, pentru că fuga lui începea de la ea și ea era un îndemn de a nu se opri nicicând și de a nu se uita după ce lasă în urmă. Ea îi luă sania și i-o băgă în curte și-i dădu un bidon de tablă pentru gaz. El știa unde-i găzăria, la două stații mai sus de cinematograful Tomis, lângă șina de tramvai, deasupra unui WC public subteran. Mai era o găzărie la capătul tramvaiului, la Sfânta Vineri, dar până la aceea era mai mult de mers.

Când nu era coadă, nu-i lua mai mult de zece minute. Până la găzărie și înapoi tot într-o fugă o ținea. Ajungea lac de transpirație, cu bidonul vărsat jumătate pe drum și gata să i se verse și sufletul din el.

— Da' fugiși, Miteluș. Ți-era frică să nu mă fure cineva de aici, să nu te lase fără Colivăreasa ta, nu-i așa că-ți era frică? Să nu mă hărtănească leprele cu cuțitele, cum s-au tot lăudat. Ți-ar părea rău de mine, ai?

— N-ar avea de ce să-mi pară rău, ți-am spus de atâtea ori. Amândoi Colivarii vor fi morți când vor încerca să se atingă de tine. Atunci eu îi voi ucide cu propriile lor cuțite, pentru ca toată lumea să știe pentru ce i-am ucis...

— Știu că tu mă aperi, spunea Colivăreasa, deloc tulburată de adevărul spuselor acestui băiat de doisprezece ani, voinic cât unul de șaisprezece. Apoi cădea pe gânduri: tu mă iubești și tu ai să le pui pielea-n băț într-o bună zi și atunci o să putem ieși în lume... Șirul gândurilor ei aici se tulbura. Ea știa că viitorul nu trebuie răscolit. Încuie ușa acum așa, răsuțește de două ori, să nu intre Colivarii peste noi.

Spuza din sobă murise peste noapte, cât ea fusese de serviciu la Fabrica de Pâine, dar cutia de tablă din fața sobei era plină de lemnele având încă urme de zăpadă, pe care le adusese el. Avea alături un vraf de ziare, pe care ea le cumpăra special pentru aprinsul focului, de cinci lei *Zori Noi*, și cu unul întreg, de șaisprezece pagini, stropit bine cu gaz, chiar și cu lemne ude, el reușea să ațâțe focul, în timp ce ea se schimba lângă el de veșmântul de doliu, înfrigurată, lua repede pe ea un capot și abia dacă apuca să scoată din plasă pâinile aburinde și ouăle și untul împachetat într-o bucată de hârtie groasă, pe

care le aducea în fiecare dimineață de la fabrică, că soba și începea să duduie și dogoarea ei umplea camera.

— Oh, da rău mai transpirași, cocoș, și-ți bate inimioara. Să ne băgăm sub plapumă să nu răcești. În iarna asta ai crescut... Te-am crescut, acumă ești bărbat în toată firea și mie tot mi-e frică când nu te știu lângă mine... Și când intri în mine, oh, liniștea mea și dulceața mea mică...

El era într-adevăr bărbat, la ani doisprezece, așteptând să treacă mai repede seara și noaptea și dimineața s-o regăsească sub plapumă și sub capotul ei, care, odată ce-i cuprindea dogoarea camerei, amestecându-se cu dogoarea trupurilor lor, fugeau de pe ei pe jos și apoi se rostogoleau și ei din pat, amestecându-se cu capotul și plapuma în jocul lor dezlănțuit mirosind a foc și gaz și a arsură de viscol înspăimântându-le măruntaiele, și venea un timp când ea se punea pe răs și el presimțea că nu se va mai putea opri vreodată și părea că se destramă toată și se cutremura în hohote carnea ei tare și fiecare bucățică din ființa ei se scutura întru pieire de sine și el pierdea o dată cu ea, pentru că el era ea, iar acela era râsul care rupe spaima, al aceluia care-i întrupa pe ei doi și era mâna ei conducându-i mâna către ea și degetele lor fremătau pe melodia râsului eliberator.

Erau două şiruri de case de paiantă, chircindu-se-n zare de o parte şi de alta a unei bătături şerpuite larg, ducându-te cu gândul la nişte nămeţi şlefuiţi de viscol, priponiţi între ei cu frânghii pe care fluturau cămăşi crucificate-n leşinul adierii prăfoase. Ea stătea în ultima casă din cel mai lung şir, care de fapt era o cameră de patru pe patru. Cel puţin după nume, o ştiau mulţi. Într-o vreme ieşise o vorbă, un soi de jargon, în care numele dimpreună cu sexul ei evocau zădărnicia căutării tardive a unui lucru anume. Bani din chihlu' Vatalii, se spunea de pildă. Sau brânză, făină sau ţigări. Sau când se terminaseră, bilete la film din chihlu' Vatalii.

Dar de-acum, Vatala, cu ciroza ei uscată, care din tinereţe îi dădea târcoale, nu mai ieşea nicăieri. În vara aceea părea că a ajuns-o şi a încălecat-o definitiv. Mite o vedea cum îşi târăşte respiraţia de cenuşă din curte la cişmeaua din faţa gardului, de la umbră la cişmea, să se răcorească, pe drumul acela de zece paşi, de câte cincizeci de ori pe zi. O vedea la vremea prânzului, când venea de la scoală şi se ducea la Sală. Iar de la Sală la ştrand şi pe străzi, aşa încât ajunge acasă seara şi noaptea, doar ca să mănânce şi să se culce. E prea multă linişte acolo, Costel învaţă, iar pe Nicu l-au adus acasă între două operaţii, cu capul în bandaje, şi mama stă zi şi noapte lângă el şi vânează până şi zgomotele uşilor care se închid şi se deschid. Frăţiorul nostru Nicuşor are nevoie de linişte.

Mite e deja un băiat bine clădit, mai înalt decât oricare altul de vârsta lui. Figura sa prelungă, măslinie, cu o umbră de mustaţă abia mijită, are un aer uşor insolent şi mai degrabă somnoros, din pricina privirii apoase.

Prea limpede curgea amiaza. Canicula curgea în valuri mari. A văzut-o la capătul străzii, răcorindu-se. O mână se sprijinea de țeava cişmelei tremurând şi cealaltă se făcuse căuş. Se clătea în gură şi bea şi-şi turna pe faţă şi pe urmă a intrat horcăind în curte şi tusea ei sfârteca pânze putrede de flegmă şi ficatul ei putred se cutremura şi se risipea în gemete. Când Mite a ajuns la cişmea, ea tot se auzea de după gard, iar lui îi era prea sete ca să mai aştepte o jumătate de oră până ar fi ajuns la Sală. A deschis robinetul la maximum. Privi îndelung jetul gros izbind gratiile canalului. Mulţi o ocolesc pe departe pe Vatala. Şi din aerul ăsta te-ai putea molipsi. Ei spun că ar fi un soi de lepră, de vreme ce se stafideşte şi se învineţeşte de pe o zi pe alta şi se scutură parcă toate pieile de pe ea. A rămas un schelet, e tot ce-a mai rămas. El se gândea că dacă ar reuşi să dea cuiva boala ei atât de veche, atunci s-ar întâmpla minunea să scape. Dar după cum a văzut-o, poate că nu mai are nicio săptămână Vatala. Cât ar fi până la vacanţă. Vatala n-o să mai prindă vacanţa de vară. Ba e vie încă, iar el aşteaptă lângă jetul de apă, fript de sete, cu ochii pironiţi în canal. Pe urmă a ştiut ce aşteaptă. Pe marginea canalului se ivea de sub o pânză subţire de noroi, scânteia ca o capcană minusculă răscrăcărată în aşteptarea prăzii, a luat-o şi a ținut-o sub jetul de apă, o dantură completă, dinţi şi măsele de aur pe care le cântărea în mână. Atârnă aproape cât o piatră bună de aruncat. Ei au aur. Auzise, ştia, cine ştie ce nu mai avea de învăţat. Ba învăţase până se prostise. Îi umbla prin cap vacanţa, o femeie în doliu, mirosul încins de sudoare al Sălii.

— Hei! Babooo! Și-a dat seama însă că ei i-ar fi fost mai greu să iasă.

A intrat în curte cu proteza ascunsă în palma îndoită peste marginea mapei de vinilin ciocolatiu în care, o dată la trei-patru zile, punea două manuale mai groase și trei caiete de cincizeci de file sau trei manuale subțiri și un caiet de două sute de file.

Are și caiete de o sută de file. Le combină în așa fel încât mapa să arate potrivit de consistentă, dar nici să crape. Echipamentul și-l ține la Sală, nu-l mai cară după el. O dată pe săptămână l-aduce acasă și și-l spală.

Bătrâna zăcea ghemuită pe preș, la umbra singurului pom din curtea de pământ bătătorit, un corcoduș cu coroana mare, tăiată parcă în două, jumătate verde și jumătate veștejită. Două găini scurmuau pe lângă preș, se apropiau și-o ciuguleau de basma. Ea le ușuia, risipindu-și ultimul strop de viață. E încă vie. Și cât de vie, Doamne, îi scânteiau ochii și pământul pielii iradia, gonind în rafale umbra corcodușului, străluminând amiaza și orbind-o. Oasele obrazilor erau suflate cu aur. Avea o privire de dihor în călduri. Albul ochilor era din foițe de aur transparente, iar montura retinelor îl fixa cu ametiste întunecate.

— Babo! strigă, ferindu-și privirea.

— Iâââ... făcu ea, străină, scăldată-n gălbeneala ei galactică.

— Dinții, babo, unde ți-s dinții?

El n-o mai vedea și totuși îi arăta cu degetul rânjetul lui tânăr și pe urmă Vatala a înțeles și s-a pipăit febril peste zgârciurile gingiilor, până ce el a văzut-o din nou, așa babo, bagă degetele adânc pe beregată, poate i-oi fi-nghițit, caută, caută, caută. Scotocea prin buzunarele șorțului și prin vraful fustelor slinoase, dezvelindu-se toată, cu nesfiiciunea unui copil.

— Nici chiloți n-ai pe tine, babo, și jegu' să-l cioplești cu cazmaua, să-l spargi cu picamăru'...

Ce chin, scuturând chinul bolii. Dinții ei erau la el, uite-i! Îi spuse că ea, oricum, pentru cât mai are, și dacă ar scăpa și de data asta, și-ar cumpăra alți dinți. Atâta pagubă, măcar de-ar scăpa. Lui i-ar fi poate de folos dinții ăștia, ba i-ar păstra și ca pe un suvenir. Ea îi spuse că n-ar avea cu ce mânca cât o fi s-o mai ducă, iar ca să-și comande alții ar dura prea mult până vor fi gata, mult mai mult decât simte că o s-o mai ducă.

***

E cam neaerisită Sala. Pe fereastra care dă în Calea Dudești se vede șina tramvaiului, și peste drum, clădirea având la parter Atelier de Pictură și Depozit de Vinuri, continuată de Cinema Tomis și Restaurant Unirea. Cealaltă fereastră dă într-un scuar mic, întunecat de un calcan din tencuială de strop de ciment. Tocul acesteia s-a umflat și s-a înțepenit și trebuie să bați în el cu un disc de halteră. În câteva rânduri, au spart geamul și până la urmă au renunțat. O fereastră deschisă e prea de ajuns și vara, și iarna.

Lângă peretele din fund sunt doi saci din piele ciocolatie, roasă și răstăbăcită de lovături, agățați cu lanțuri de tavan, iar în mijloc, ringul improvizat dintr-o frânghie prinsă și patru cârlige de fier-beton încastrate în ziduri, pe care-l strâng când își fac încălzirea jucând fotbal cu o minge de tenis. După fotbal fac uneori gimnastică, și pe

urmă, pereche după pereche, intră între frânghii, în timp ce ceilalți își așteaptă rândul făcând reprize la sac, reprize de sărit coarda și reprize de box cu umbra. De-a lungul a două ceasuri de reprize de trei minute alternate cu pauze de un minut, aerul se îmbibă neîncetat de sonoritatea găfâiturilor și fornăiturilor, a bufniturilor în saci și-a țăcănitului corzilor din cablu de plastic în podea, dimpreună cu mirosurile a douăzeci de trupuri încinse, amestecate cu damfurile de motorină ce somnolează în dușumea.

Lângă fereastră, Mite se apleacă și se ridică și scutură picioarele, în vreme ce, în vitrina atelierului său, pictorul își degustă cafeaua dintr-o cană de pământ. La masa aceea întinsă pe care croitorește parcă, el e asediat de pânzele întinse pe rame de șipcă și așezate la uscat pe lângă toți pereții, câte o literă roșie pe un fond străveziu, ca de urină, S, C, R, A, probabil de la trăiască sau înflorească, și toată ziua cu nasu-n borcănașe de vopsea și amețit de vapori de tiner, și chiar dacă ai șablon nu-i lucru ușor să faci față fără să dai rasol la atâtea comenzi, zeci de pânze cu litere, în timp ce Mite scutură brațele și pumnii cu mânuși mari, din piele neagră umplută cu zegras, înghite lacom aerul fierbinte și plin de praf al amiezii, patruzeci de inspirații și expirații prelungi, a trecut un minut... Taiiiim!

Jidanu e blonziu, tuns chilug, strâmbă din gură și ochii lui albaștri și răi se uită strâmb. E desculț și doar în pantaloni de trening și are pieptul scobit și abdomenul ușor bombat. Geme și fornăie, admonestând parcă la fiecare lovitură. Din cinci îi reușește una, și atunci strâmbătura gurii i se întoarce pe dos, într-un zâmbet. Lui Mite îi ia foc fața, și-i reușește a șaptea și a opta abia. Directa de stânga se înfinge ca o săgeată în gâtul Jidanului, urmată de croșeul de dreapta în falcă. Mite aude clănțăitul dinților și izbitura scăfârliei în peretele din spatele Jidanului, îl înghesuie cu lovituri lângă perete, dar Jidanu se smulge și-i scapă apărând, numaidecât în dreapta lui Mite și-n mijlocul ringului. Lasă brațele jos și le scutură, nu-i pasă adică, și stau așa și tot nu mă nimerești. Rămân față-n față o secundă, nemișcați, într-o pândă încordată. Sunt la fel de înalți și de cincisprezece ani amândoi, dar Jidanu-i mai ușor cu opt kilograme decât Mite. Acest handicap e un motiv de mândrie pentru el, ca într-un joc de șah în care deliberat te lipsești de ture și nebuni. El rupe pânda cotind în stânga și făcând trei pași ca de mers pe stradă. Ridică pumnul stâng la frunte ca și cum ar saluta și dreapta-i atârână pe coapsă și iar rămân amândoi nemișcați o secundă, două, trei. Jidanu o să dea cu dreapta pe care Mite o vede tresărind. Nu mai are timp. Stânga lui Mite îi explodează în urechea dreaptă. Curge sânge din ureche și încăierarea se încinge cu grindini de lovituri, căzând neîncetat din patru pumni. Nu se mai termină. Mite calcă cu adidașii pe picioarele goale ale Jidanului. Amândoi au buzele sparte și sunt un ghem de găfăituri și gemete. Timpul. Da. Abia se mai țin pe picioare. Se țin, totuși. Timpul?

— Dați-i bătaie, că mai ie, strigă meșterul. Acum au trecut două minute, și nu-i da Mite-n burtă că avortează.

— Mi-a dat în coaie, meștere!

— Dă-i și tu. Așa s-a călit oțelu', câini sovietici! Dacă te bați cu ăștia mai grei, să vezi cum zbârnâi sâmbătă, jidănele.

Sâmbătă, Jidănelu are meci. Mite are luni și timpu', meștere, și timpu' io-l țin și dați-i înainte cu bătuta. N-au trecut trei minute. Ba au trecut șapte. Chiar șapte. Taiiiim! îi

stătuse ceasul meșterului. Sau nu se-ndurase să-i oprească până nu l-ar fi văzut pe unul căzut lat. Timpu-i la el în mână. Face ce vrea cu el. Taiiim! Încă una scurtă, copii, de juma de minut. Hai! Brațele sus, Mite!

Doar să și le lege cu șireturile mânușilor de gât. Jidanu-i tot o apă și-o gâfâitură și bălângăne capul. Care lovește primul și mai tare scăpă mai ieftin, anihilându-l pe celălalt. Lovești de frică, din obișnuință, de plăcere. Lovești pentru a nu fi lovit.

Sub ei, în pivniță, sunt două butoaie de tablă cu motorină și buturugi de plop umede și ațoase care se aprind anevoie. Tudora toarnă câte o jumătate de găleată de motorină în sobă până să ațâțe focul. Iarna e frig în Sală. Ies aburi din trupuri, din bluzele de trening umezindu-se neîncetat, până devin numai bune de stors. Ies aburi din ei ca din niște cai, și de la aburii aceia Sala prinde să se încălzească.

Tudora ajungea mai mereu în urma lor. Locuia peste drum, deasupra Depozitului de Vinuri. Apărea pe la unsprezece, chiaună de somn, și asta era vorba ei în loc de bună dimineața sau altceva:

— Meștere, n-ai cumva un băț de chibrit s-aprind boileru' ăla?

Circulând aferat printre lovituri și sărituri, meșterul o amenință că-i face bucata. Meșterul are burta și fundul revărsate ca un aluat crescut. Picioarele, strâmbate de la genunchi în formă de X, îl duc într-un mers ca de focă. Când exemplifică loviturile, pare o focă izbind cu botul într-o minge, într-un număr de dresură la circ. Îl cheamă Geza Furo. Se îndepărtează de Tudora, intrând în ring între Vicențiu Popa și Florian Marcu, pe care-i oprește și le arată cum se ține bărbia în piept și cum trebuie protejată cu umărul stâng, apoi trece în fund, între cei doi saci bălângănindu-se sub loviturile tunătoare ale celor doi frați Cocârlați. Aceștia sunt opera lui, în ei a investit mari nădejdi și eforturi, Mugur și Leonte Cocârlatu au devenit anul trecut campioni naționali de juniori.

— Dacă începând cu ziua de azi, de mâine de fapt, că azi tot io am făcut focu' la baie, merge tot așa, până la urmă o să cer la club o normă de femeie de serviciu și să vedem atunci, Tudorico, unde-ai să mai găsești tu proștii de-aici... Ai să te duci la blocuri să freci la trepte-n genunchi, scări de zece etaje, pă ciment, până ți s-or defecta toate organele, să nu te mai primească nici bărbată-tu acasă în halu' ăla de defectă...

Când nu-l chinuie sciatica, meșteru-i mult mai îngăduitor, îi explică atunci Tudorei, tolănit pe o saltea pentru exerciții de abdomen trasă lângă sobă, cum că ar avea el un băț.

— Da' nu știi dacă mai scapără, Tudorico-tată. Nu pun prea mare bază-n el. Mă trădează când mi-e lumea mai dragă. Cere și tu pe la copiii ăștia. Ei negreșit au.

— ăștia, copii, meștere? ăștia ie măgari de-acuma, arăta ea spre vreunul tocmai ieșit din baie și suindu-se pe cântar, care lăsa deoparte prosopul petrecut peste șale, fiindcă era ud și atârna și ăla câteva sute de grame, iar cântarul oficial dinaintea meciului așa se face, în pielea goală.

— Măgari mari, cu coada-n față, suna etichetarea irevocabilă a Tudorei, care de mult nu mai avea puterea să stârnească hazul cuiva.

Mai rău era că boilerul băii avea duzele înfundate și se stingea de multe ori până să se-ncingă apa, iar Tudora n-avea răbdare să stea lângă el să-l tot aprindă și n-avea nici

suficiente bețe de chibrit. Când se oprea brusc apa caldă, prinzându-i săpuniți sub dușuri, protestau zbierând și chelălăind. Tudora, delegată de meșteru', dornic de liniște și neavând chef să se ude, intra peste ei și se străduia să-i aducă la ordine, mai cu vorba bună, mai împungându-i cu coada măturii în coaste, în timp ce ei o apostrofau cu scâlbăieli porcoase ce n-o intimidau câtuși de puțin.

***

Familiaritatea debordantă, mustind de tupeu, a câinilor săi sovietici îi făcea bine mai ales în toiul crizelor atroce de sciatică, în unele dimineți abia se putea smulge din pat. Poate-i altceva, ceva mult mai grav, și de aceea amâna permanent să-și facă un control medical mai amănunțit. Maestru al sportului, da, într-o vreme îl umpleau de mândrie insigne și brevetul, și uite că numai datorită celor care i le atribuiseră ajunsese la cincizeci de ani neîmpliniți să nu mai aibă mult până să meargă-n patru labe.

Zbieretul acela bestial însă – meștere! — suna ca un semnal fixându-i certitudinea că încă-i în viață și activ, iar boala-i departe de a-l răpune. Din asociații vagi, între ce-i povestise despre ruși bătrânul său, combatant pe frontul de Est, și imaginea boxerilor sovietici câștigând aproape tot ce se putea câștiga în competițiile boxului amator, el încropise acest apelativ dezmierdător: câini sovietici. Cu toate că între timp apăruseră cubanezii, care au dat iama printre ruși, da' fie vorba între noi, tot câini sovietici sunt și ăștia, cât or fi ei de mețiși, mulatri sau negrotei.

De câteva ori pe an îl vedeai bucurându-se ca un copil, când președinții și vicepreședinții de la club și federație hotărau să-și însoțească și el cei cinci-șase câini sovietici pe care-i crescuse într-un turneu în străinătate. Până și el ajunsese să creadă că i se face o concesie de către cei abonați lună de lună la astfel de deplasări. De câteva ori îl lăsaseră acasă, pentru a-și suplimenta ei locurile și, pe de altă parte, dorind parcă să-l convingă că nimeni nu e de neînlocuit. Cu vârf și-ndesat reușiseră să-l convingă, făcându-l să dispere și umilindu-l peste măsură, dar totodată reușiseră ei înșiși să constate contrarul. Acceptaseră tacit, în cele din urmă, că nu e lucru puțin și contează decisiv felul cum sunt pilotați din colț câinii sovietici, din pumnii cărora, în definitiv, toți trebuiau să mănânce și să se plimbe pe afară. Meșterul Geza Furo era singurul pe care-l aveau, pricepându-se la pilotat câini tot atât de bine pe cât se pricepea să-i crească. Ar fi fost mai mare daraua să angajeze un al doilea, doar pentru a-l concura și a-i scoate pe nas ipoteticele pretenții, atât de voalat exprimate de altfel, încât nici nu aveai cum să le iei în seamă. Adică încă un salariu și încă un loc pentru deplasări, dublu ori înjumătățit, să-l ia naiba, pe seceta asta de fonduri subțindu-se pe zi ce trece, din care abia dacă mai poți ciupi câte ceva. Meșteru' Geza e un om vechi, tovarăș de nădejde în definitiv, de la care știi la ce te poți aștepta. El merită cu vârf și-ndesat să-l bagi în seamă cu câte o primă când și când și cu o ieșire pe-afară la juma' de an. Muncește, roadele muncii sale îți sar în ochi. Cei doi frați Cocârlați, campioni naționali de juniori. Dimitrie Cafanu, Vicențiu Popa, Florin Marcu și ăla de-i zice Jidanu, da, Valentin Regman, clasați toți, la ultimul campionat de juniori, printre primii cinci... Și-n afară de asta, după fotbal, boxul aduce cele mai mari venituri clubului. El consumă adică din ce produce, din vânzări de bilete, fără să mănânce din buget...

Se perpelise și el niște ani, vreo cinșpe, prin sălița prost încălzită și igrasioasă,

bântuită de curenți dușmani, care reușiseră să-i răscolească toate osișoarele și măruntaiele. Se mulțumea cu o deplasare la cinci-șase luni în Bulgaria, Ungaria, ba și în Italia. Își mai aducea câte ceva de pe-acolo, o haină mai de Doamne-ajută, un casetofon, o mașină de râșnit cafea. Sănătos să fie. Da' uite că nu prea e. Numai el singur poate să aibă grijă de sănătatea lui. Când n-o mai fi bun, ăștia l-aruncă numaidecât la gunoi. Așa că mai întâi de toate să se-ngrijească, să se protejeze, să se odihnească...

În timpul vacanței mari a elevilor, își luă cu de la sine putere liber, deocamdată două săptămâni, și după aceea om mai vedea...

Salariul trebuia să meargă, atât le-ar trebui... că numaidecât i-ar lăsa cu fundu-n baltă. La o adică, putea fi invocată sciatica lui, de care nu pregeta să se vaite oricui, mai ales președintelui și celor cinci vicepreședinți ai clubului, pe bună dreptate uneori, dar cel mai adesea în virtutea unei obișnuințe pe care o știa aducându-i unele foloase. Totodată, găsise și un om care să-l înlocuiască până i s-o face din nou dor de Sală și de câinii lui sovietici. Dorin Danciu petrecuse și el niște ani în Sală, avea oarecare experiență care-i permitea să facă față onorabil acestei misiuni. De aproape un an, făcea armata la un club militar și datorită meșterului Geza, care intervenise pentru el pe lângă niște prieteni – antrenori de acolo. Așa că Dorin îi era obligat, pentru armata lui în București, lângă casă, și pentru programul de cazarmă foarte lejer. Uite că s-a ivit ocazia ca, din programul acela pe care oricine și l-ar fi dorit, să-l roage să rupă câteva ceasuri pe zi și să se repeadă la Sală.

Dorin Danciu îi ținea locul și Tudorei. Și asta dispăruse, numaidecât ce observase nesperata absență a meșterului, șeful ei direct, intuind pe bună dreptate că nimeni nu se va osteni să-i umble la pâine: Dorin spălă în câteva rânduri dușumeaua Sălii, imprimându-i un luciu stabil și deopotrivă nefiresc. Purcese apoi să despuțească pe îndelete vestiarul și baia. Scurmă cu o tenacitate de cârțiță prin toate colțurile din spatele boilerului și după dulapuri, de unde scoase mai multe găleți de cârpe și hârtii îmbibate de motorină, amestecate cu funingine și sfărâmatură de tencuială. Se cățără cu o scară la tavan unde nu ajunsese mătura Tudorei, și curăță pânzele de păianjen, iar într-o zi aduse de acasă o rindea și ajustă tocul ferestrei dinspre scuar, la care nu mai umbla nimeni de o bună bucată de vreme, socotind-o pe veci înțepenită. Tot el a demontat boilerul și i-a desfundat duzele și a avut pe urmă grijă să-l aprindă și să-l oprească doar la anumite ore, în așa fel încât să nu lipsească apa caldă după antrenamente și totodată să nu se irosească rezerva de motorină care mai exista în pivniță.

Desculț și gol până la brâu, doar în pantalonii săi bufanți militari, legați cu șireturi peste glezne, se plimba printre câinii sovietici cu ceasul în mână, explicând și exemplificând neîncetat. Grație staturii miniaturale, răzbătea prin hățișul de coate și pumni înmănușați aproape fără să ostenească să se aplece. I se mai zicea și Drăcie, ceea ce se potrivea cu felul cum și-l aminteau funcționând în ring, în urmă cu un an. Era unul dintre cei mai scunzi boxeri de categoria 48 de kilograme ce fusese văzut vreodată. Un pitic voinicos și agil, teribil de înverșunat și grăbit, găsindu-se permanent pe picior de atac și înghesuindu-se-n om, nepermițându-și răgazuri de pândă sau te miri ce combinații deștepte, în primul rând ca o consecință a handicapului de a avea brațe mai

scurte decât oricare dintre adversarii săi. El trebuia să fie mereu aproape și să lovească ca un drac. Fie și doar o jumătate de pas depărtându-se, nu mai putea lovi și lesne era vânat de loviturile celuilalt.

Avea o pasiune ponderată pentru acest sport. Pe el, unul, îl ajutase prin aceea că făcea o armată mai ușoară, în București, la zece stații de troleibuz depărtare de casă. Își atinsese și aproape că-și depășise scopul. Nu mai avea niciun sfert de armată. Se știa obligat față de meșter și se străduia să se achite cât mai bine de această obligație. Își făcea treaba, văzând cum toți își fac de cap prin tot felul de acte de dezertare și parcă pe nimeni nu mai interesează nimic din ce se întâmplă aici. Meșterul nu e, Tudora nu e. De la club n-a venit nimeni să-i întrebe dacă au nevoie de ceva. Copiii ăștia, măgarii ăștia mari de-acuma, îndeobște își fac de cap. Când n-au chef de nimic, încă e bine, e cum nu se poate mai bine. Joacă fotbal și sporovăiesc o vreme după ce fac duș. Femeile și fetele și bătaile, meciurile care au fost și cele din perspectivă, și uneori banii de la părinți care nu prea le ajung, fiindcă au început să fie bărbați și au început să cheltuiască. S-ar părea că pe el îl ascultă și țin la el ca la un frate mai mare. Îi aduc țigări și câte o sticlă de coniac. Frații Cocârlați au porumbei acasă și i-au adus de câteva ori porumbei fripți. După ce pleacă toți, rămâne să tragă un pui de somn, aici, pe salteaua pentru exerciții de abdomen și cu o pereche de mănuși sub cap, face ordine și mai mătură, încuie și se duce să facă prezența la unitate.

Mai rău e când cei mari se încing la bătaie. ăștia de 60-70 de kilograme, ale căror lovituri au început să devină ca de baros. Este, de bună seamă, și concurența, și, pe lângă asta, niște conturi de reglat, care încolțesc pe te miri unde, pe stradă, prin discotecă și baruri, și tind să înflorească aici. Dar antrenamentul nu trebuie transformat în meci. Ei se pot răni îndeajuns de tare, încât la meci să nu mai fie buni de nimic. Trebuie ținuti în frâu. Toată chestia asta cu pumni trebuie drămuțită cu mare atenție. Meșteru' Geza e neîntrecut, pricepându-se să-i tempereze îndeajuns, parcă pe măsură ce-i incită la cruzime și prelungește și reprizele la nesfârșit, ferindu-i astfel de vătămări inutile și aducându-i, în preajma meciurilor, întregi și proaspeți și cu un chef nebun de bătaie.

Lui Dorin îi venea cam peste mână, dar până la urmă se obișnuise ca el, o jumătate de om la urma urmei, să intervină între doi vlăjgani de 16-17 ani și cântărind în jur de 70 de kilograme, capabili să omoare cu pumnul tot ce mișcă în jurul lor și cel mai adesea surzi la taimul lui zbierat repetat.

Mugur Cocârlatu e un *chilăr* în plină emancipare, uns cu toate alifiile, pe care meșteru' Geza l-a crescut ca pe copilul lui și-i sigur de-acum că nu-l va face niciodată de rușine. Alb ca un delfin și ușor gheboșat sub carura de salahor, cu niște brațe care îl fac să semene cu un cimpanzeu, pare în stare să te lovească și cu scăpărătura privirii până te scoate din circulație. Are 17 ani și 75 de kilograme, se vrea provocat și provoacă permanent, nu iartă nimic din tot ce se învârte la mai puțin de zece kilograme sub categoria sa. Adesea îi dă de furcă și singurului greu din Sală, Ilie Dascălu, un ditamai hăndrălăul de o sută de kile, destul de dezghețat și ăsta de felul lui, dar numai să-l vezi pe Mugur cum îi intră printre coate ca un șarpe și-i scormonește ficații.

Dimitrie Cafanu are 67 de kilograme, e măsliniu și înalt, subțirel, dar mai degrabă

fibros, și la doar 15 ani a început să vadă deja meserie. Lovește din toate pozițiile cu ambele brațe, se mișcă lejer și parcă după un plan anume, alcătuit din atacuri distorsionate și eschivări spectrale, solemne, încetinite până la punctul de a exploda în trombă. El reușește să lege o sumedenie de combinații în stare să lase omul lat la pământ, răstignit în cruce, cum s-a întâmplat în două rânduri mai deunăzi, în faza municipală a campionatului de juniori. Își cunoaște și-și supraestimează puterile și-i permanent dornic să și le verifice și să le sporească, ceea ce-i imprimă o schimă mică a mustăcioarei abia mijite peste un zâmbet viclean și provocator. Privirea lui te învăluie și îmbie parcă, e privirea unui doctor care o să-ți facă ceva, promițând că n-o să te doară. El este sub Mugur cu două categorii, cu doar opt kilograme. Amândoi au desigur în cap perspectiva unei concurențe, ceea ce-i chiar nimic pe lângă faptul că sunt doi bărbați care doar aici găsesc cu cale să se afirme și să se desăvârșească, dovedindu-și unul altuia și tuturor celorlalți care e mai bun. Singur meșterul Geza e în stare să-i manevreze într-o luptă liberă la mânuși, fără să intre chiar deloc între ei, în așa fel încât să nu depășească punctul în care s-ar alege praful de unul din ei. Admite și el tacit, și toți din Sală sunt siguri că Mite e cel protejat în această situație. E și mai crud, și mai ușor și n-are nici pe departe performanțele lui Mugur Cocârlatu, care, împreună cu frate-său Leonte, duce pe umeri toată faima clubului.

În anul din urmă ei se schimbaseră, crescuseră mult în toate privințele. Lui Dorin încă-i plăcea să și-i amintească de cincizeci și ceva de kilograme, când el, mai vânos și mai experimentat, se amuza de mama focului, zăpăcindu-i cu rafale prelungi și ciocănindu-i ca pe niște saci, până nu mai erau în stare să nimerească ușa băii de ametriști. Păi de-acum erau măgari, cruzi și perversi, dar, poate unde lipsise un an, el tot copii îi vedea. Altminteri nu i-ar fi împerecheat pe Mite Cafanu cu Mugur Cocârlatu. Își dădu seama că trebuie să ia aminte abia când toți ceilalți din sală își întrerupseră reprizele de sac și coardă și box cu umbra, pentru a urmări pasionanta joacă dintre frânghii. Celălalt Cocârlat, Leonte, deja începuse să-i dea indicații și să-l încurajeze pe fratele său.

— Așa, bagă-i dreapta aia mereu în inimă! Demolează-i târțița! Și cu stânga aia nu mai aștepta! Agață-l, scobește-l, hai, încă o dată și încă o dată, că-i terminat!

Toți ceilalți îi spun lui Mite ce să facă, într-un vacarm de nedescris, intuind fiecare după puteri o răsturnare spectaculoasă și o detronare, la care trebuie neapărat să contribuie. Și un meci e departe de ce se petrece aici, până și Drăcia de Dorin trebuie să recunoască în sinea lui, în vreme ce răgușește strigându-le să nu se bată, fiind din moment în moment pregătit să sară între ei când încleștarea s-ar încinge peste măsură, luând o întorsătură nu tocmai plăcută. Doar meșteru' l-a trimis aici, punându-și toată nădejdea în el. Totuși, uite căăștia încă se mențin la limita dintre joacă și bubuială cu muniție de front.

— Joacă, joacă, mai multă joacă, îi sâcăie Dorin neîncetat. Nu mai sta pe loc, fugi de-acolo, mișcare, mai multă mișcare...

Ei par să-l ia în seamă. Dar mai degrabă prudența, grija față de propriul trup care trebuie să lovească și să desființeze, e cea care întârzie iminența unei încleștări pe viață și pe moarte. Toți știu ce-i poate osul Cocârlatului așa mare când se pornește.

— Dreapta, Mite! țipă scurt Vicențiu Popa, și-n același moment contra de dreapta a lui Mite îl făcu pe Cocârlatu să se cutremure din creștet până-n tălpi. Îl văzură toți vibrând ca o lamă de oțel bine înfiptă în dușumea.

— Acum, Mite, peste el! zbieră ca scos din minți Florin Marcu. Nu-l lăsa! Mori cu el de gât, Miteluș!

Ei se înfipseseră deja în mijlocul careului de frânghii de aproape o jumătate de minut, cu picioarele depărtate, betonate parcă în podea, trimițându-și alternativ lovituri în stare să dărâme un zid, insensibili la zbieretele sincopate ale lui Dorin: taiiim! taiiim! taiiim, ritmând vacarmul cu fugi de-acolo, Mugur, și dreapta tot acolo, Mite. Nu se mai urneau și erau atât de obsedați să lovească, încât abia de se mai sinchiseau să se apere. Pumnii explodau și ciuruiau trupurile lor tinere și frumoase într-un martiriu magnific, reverberând o aură densă de irealitate izvorâtă parcă din conștiințele lor risipite spre zări nebănuite. Se vedeau unul pe altul ca printr-un vis imemorial și îndelung râvnit și tot așa îi vedeau și ceilalți.

Dorin sări între ei când fu sigur că într-o clipă din Cocârlatu va rămâne ceva ca un canar salvat în ultimul moment din ghearele unei pisici. După el săriră imediat și Vicențiu, și Florin, și Jidanu, și, bineînțeles, Leonte, nu ca să-l scape pe frate-său de rușine, cum n-a vrut să recunoască mai apoi, ci ca să nu-l aibă frate-său pe conștiință pe Mite, care nu mai era viu nici cât o varză murată.

În acel moment apăru și Tudora, ceea ce fu pe cale să descurce și să facă ordine în vălmășagul de trupuri fojgăind ca un ghem de șerpi în mijlocul careului de frânghii. Aprinsă la față și precipitându-se printre găfâituri, ea le spuse că o duce pe Vatala, repede, măgarilor, ieșiți afară repede... N-o mai văzuseră de vreo lună pe Tudora. Era într-o rochie curată din pânză albă de in, părând nouă, strânsă pe formele-i ferme, viguroase, potrivit de scurtă, lăsând să i se vadă sub tiv genunchii frumoși, cu brațele goale, ciocolatii și având pe un umăr inițialele unui nume tatuat cu tuș albastru, de o parte și de alta a unei inimioare de mărimea unei frunze de trifoi. Avea la gât un batic transparent din nailon negru și pentru prima dată o vedeau rimelată, iar buzele rujate alb pe fondul figurii ei de maimuțică tuciurie o făceau să pară negativul unei fotografii.

Câtiva o înconjurară, amușinând-o ca niște câini mari, s-o observe mai îndeaproape, s-o ciupească și s-o pipăie sub pretextul că-i admiră rochia. Mimau un interes insistent, copleșitor, pentru femeia aceea coaptă și încă atrăgătoare, pe care nu prea catadicsiseră să-l exprime când abia dacă o vedeau în halatul albastru și nu tocmai curat, gratulându-i până la saturație cu măgari mari cu coada-n față. Ea se zbătea fără convingere între ei, mă-nvinețiți, măgarilor, și glasul i se strângea într-o undă imperceptibilă de plâns, de care se scutură într-un târziu, prin strigăte de-o disperare maimuțărită: săriți că mă violează, și ei se prindeau în joc, Florin o ținea din spate de mâini, proptindu-i un genunchi în noadă, în vreme ce Vicențiu se ridica deasupra ei umflându-și pieptul și bicepșii sculpturali și căutându-se la nesfârșit în pantaloni, hai scoate-o măgarule, că nu mai ai ce, îl provoca Tudora, și pe urmă începu să se smiorcăie și imediat au văzut-o zguduindu-se de plâns. Plângea cu lacrimi adevărate, mari cât bobul de fasole, a murit Vatala, mătușica mea cea bună, ieșiți, măgarilor, s-o jelim.

Era, într-adevăr, un eveniment demn să-i scoată în stradă goi, în chiloți colorați din

mătase, în maiouri și tricouri trase peste bluzele de trening și mulți dintre ei cu pumnii strânși în bandaje. Grupul pestriț se amestecă printre lumea multă de pe trotuarele late de o jumătate de pas și neîncăpătoare pentru toți. Trecătorii se risipeau vărsându-se-n traficul de mașini și camioane, întorcând capetele, așteptând și tresărind însuflețiți de ritmul tunător al fanfarei. Muzica stârnea praful amiezii de iulie și preceda triumfător convoiul ce încă nu apăruse la cotul șinei de tramvai de la bifurcația Căii Dudești cu intrarea către Podul Mărășești. Se ivi într-un târziu în zare, plutind pe valuri mari de caniculă și lăsând în urmă un siaj prelung, scânteietor. Un copil ducea crucea mare de lemn de care atârna un prosop și-n urma lui un bărbat arunca pumni de mărunțiș pe deasupra mulțimii. Ea luneca peste lume, cu dricul etajat, tras de cai mari. Era sus și înconjurată de geamuri, ca expusă într-o vitrină și ivindu-i-se doar capul, înălțat pe o perniță de satin galben din mormanul de flori basculat peste sicriu. Era pudrată și cu pomeții înroșiți, cu obraji nescofâlciți și printre buzele rujate dantura trimitea o sclipire mică, reverberând o rază din soarele torid. O urma un șir de femei și bărbați îndoliați, fanfara, după care caravana de Dacii, Mercedesuri și Forduri ce nu se mai termina, dimpreună cu jalea de sirenă a claxoanelor.

O îngroapă cu dinții pe care el îi găsisese și îi înapoiase pentru cât mai avea s-o ducă. De-acum o duc ai ei cu dric cu cai, fanfară și Mercedesuri. Mite nu se putu reține să nu-i povestească lui Drăcie, stând amândoi pe pervazul ferestrei, acolo, lângă șină, goi până la brâu și fumând în vreme ce contemplau înmormântarea de fală a Vatalei.

Dorin îl ascultă cu tot mai multă uimire, iar perplexitatea de pe chip i se preschimbă dintr-odată în milă și dispreț. Mite se simțea privit ca un imbecil și nici el nu mai avea cum să se simtă altfel. Drăcie, oarecum stânjenit de acea figură confesându-se și căindu-se la nesfârșit, adoptă un ton cât putu de neajmornitor. Faptu-i consumat oricum, mortu' de la groapă se duce naibii, rămâne un pont de vândut cui se ocupă cu așa ceva, gândi Dorin.

Spuse:

— Mă faci să-mi schimb impresia, Cafanule. Și tocmai când l-ai făcut pe Cocârlatu.

— Ești sigur de asta? și Mite îl puse să-i relateze cu lux de amănunte tot ce văzuse de pe margine, întrerupându-l și corectând momentele memorabile cu ce făcuse și văzuse și simțise el pe propria-i piele.

***

Nu chiar toți erau convinși că Mite îl făcuse pe Cocârlatu cel mare. Ei s-au mai bătut de câteva ori în Sală, dar un meci n-ar fi fost posibil, din pricina diferenței de categorie. Și chiar făcând aceeași categorie, meșteru' i-ar fi păstrat pe amândoi, mătrășind tragerile la sorti în zonele campionatelor de juniori, până-n ultima fază, plasându-i pe culoare diferite și aducându-i întregi, față-n față în meciul finalei. Asta s-ar fi întâmplat în toamnă, când Mite ar mai fi pus pe el carne, și Cocârlatu cel mare n-ar mai fi crescut deloc.

N-a mai fost timp pentru o revanșă dusă mai departe de locul unde o întrerupseseră în după-amiaza înmormântării Vatalei. În august, în timpul unei întâlniri cu naționala de juniori a RFG-ului, meșterul Geza și amândoi frații Cocârlați au cerut azil politic. Meșterul Geza a rămas să-și facă un rost în Munchen, peotriva sciaticii lui. Avea

cincizeci de ani și niște rude îndepărtate pe-acolo, care de silă de milă l-ar fi ajutat. Ba și pentru Mugur și Leonte ar fi fost loc, dar în doar câteva luni aceștia reușiseră să facă rost de destui bani pentru a-și prelungi statutul de emigranți în Los Angeles și pe urmă în Chicago. Toți Cocârlații, părinții, bunicii și ceilalți patru frați, au fost aduși, cu timpul, în State de cei de acolo.

Cocârlații tocmai plecaseră de câteva zile din Los Angeles când Florin Marcu a ajuns acolo, în urma chemării tatălui său, clarinetist în Filarmonica din Los Angeles și membru al Asociației Internaționale a Muzicienilor Nevăzători. Era orb din naștere tatăl lui Florin și cetățean american de vreo șase ani. Din Los Angeles, prin scrisori, Florin și Nelu i-au determinat pe mulți dintre foștii lor tovarăși din țară să-și depună cereri de emigrare. Campania îndemnurilor fusese pornită de Florin, simțindu-se el poate prea străin lângă tatăl său, îmbătrânit și orb și pe care nu-l mai știa de când avea cinci ani. A fost ceva foarte firav la început, dar care a luat o amploare nebănuită odată cu sosirea lui Nelu în Los Angeles. Ion Arvinte, pe numele lui întreg, fusese în Dacia albă a lui Grigore Cafanu cu Nicu și Dorina când se răsturnaseră. Tocmai îl culeseră din drum la ieșirea din Predeal, cu un sfert de oră înaintea accidentului, din care doar Dorina a scăpat nevătămată. Nelu a avut o claviculă ruptă, iar Nicu a fost ceva mai grav, dar tot a fost bine, că în spital au avut timp să se cunoască și să discute pe îndelete. Bucureștean din Grivița, Nelu era un student întârziat, care făcea ASE-ul după ce nu se prezentase la postul de profesor ce-i fusese repartizat după terminarea Facultății de Litere. Avea deprinderi de montagnard solitar și-un fizic admirabil și-l știa vag pe Costel Cafanu, mai mult după nume, fiind ei în ani diferiți și pentru că el nu ținuse vreodată evidenta șefilor de promoție. Dintotdeauna el luptase pentru note de trecere, iar de ASE s-a apucat fiindcă asta dorise din capul locului. Dăduse examen de admitere de două ori acolo și pe urmă intrase, de prima dată și fără să se omoare pregătindu-se, la Litere. Totuși, Nelu părea cam reținut și fără chef, neavând poate prea multe să împărtășească unui puști de șaispe-șaptespe ani și părând a se simți bine singur cu gândurile lui. Numaidecât însă, el s-a aprins când Nicu i-a povestit de Florin și i-a dat adresa lui din Los Angeles. N-avea pe nimeni Nelu în străinătate și tot îl bătuse gândul și tot amânase să facă cerere de emigrare, poate după ce va fi terminat și ASE-ul, doar un an ar mai fi fost, nici Nicu nu acționase încă în vreun fel, dar era hotărât ca, odată ieșit din spital, să nu mai zăbovească o clipă. Tăticuțul lui trecuse pe la spital făcut foc, și se vedea că din pricina mașinii și n-ar fi fost mare lucru să zici că i-ar fi dorit fiului său cel mic o soartă încă și mai rea decât picioarele și patru coaste rupte. Era limpede că Nicu n-o să mai aibă ce face pe aici, iar mama deja nu mai avea nici o putere asupra domnului subsubministru pentru mașină și bani, și ar fi rămas și el al nimănui, ca frățiorii lui, Mite și Costel.

Primul a ieșit din spital Nelu și, chiar a doua zi, el a făcut cerere la Ambasada SUA. El a avut și noroc, dar s-a și orientat bine, n-a mai stat pe gânduri când, peste două luni, i s-a ivit ocazia de a fugi pe la granița cu sârbii. De-acum nu se mai puteau obține decât în situații de excepție pașapoarte cu cetățenie, și cam pe vremea când Nelu a ajuns în Los Angeles, la Florin, sârbii au început să-i returneze în țară pe fugarii prinși. Granița se depărtase și paza se dublase. Îi numărai pe degete pe cei care fugeau și reușeau să

scape în Italia. Având cerere de emigrare depusă și nemităgând speranță la pașaport, Vicențiu Popa s-a încurcat în două tentative de trecere frauduloasă a graniței. L-au trimis sârbii înapoi pachet, iar cele câteva luni de închisoare au fost nimic pe lângă bătaia luată de la grănicerii români, întărâtați de-acum la culme și specializați în astfel de tratamente, ce l-au făcut pe Vicențiu să renunțe la o a treia încercare. Peste mai bine de zece ani, după insistențe întâmpinate de obstrucții de toată mâna, avea să obțină pașapoarte pentru el, pentru nevastă-sa și cei doi copii.

Când a ajuns Nelu la Florin în California, scrisorile către cei de aici au început să se îndesească dintr-odată. Câștiga binișor cu clarinetul său tatăl lui Florin, și pe lângă asta conferenția la Universitatea din California. Unii și-l aminteau că și în țară făcuse ceva asemănător. Cânta la radio și ținuse un serial de emisiuni în care vorbea despre istoria artelor, despre tot felul de poeți, pictori și compozitori, și-n vremea aceea, lume de toate condițiile trecea pe la el să afle o sumedenie de lucruri despre creștinism și evul mediu, și centuriile lui Nostradamus, și a patra dimensiune a spațiului, împărtășite cu aceeași elocvență cu care dădea sfatul cel bun unui mecanic auto sau unei gospodine căreia i s-au înmuiat castraveții puși la murat. Tatăl lui Florin străbătea departe prin lucruri și oameni cu privirea lui goală, care era a celui ce citise toate cărțile din lume cu buricele degetelor pe cartoane înțepate. El i-a ajutat pe Florin și Nelu să se familiarizeze foarte repede cu scrisul și vorbitul englezei, înlesnindu-le astfel obținerea cetățeniei și încropirea unui rost acolo, înaintea tuturor celorlalți. Ceva din bătrânul orb era și în scrisorile lui Florin și Nelu către tovarășii lor din țară. Destul de aglomerat pe vremea când Florin și Nelu redactau cu frenezie vesti și îndemnuri către mai bine de treizeci de inși, el a fost cel care i-a sfătuit să se orienteze doar spre un singur membru al familiei. Dintre Cafani, fusese ales Nicu, deși Florin fusese mai apropiat de Mite, la Sală. Ceva mai puternic îl lega însă pe Florin de Nicu, și anume întâmplarea că acesta ar fi putut muri de piatra aruncată de el. Se vorbise o vreme prin vecini despre nenorocirea pe cale să se întâmple și, deși nu fusese mai mult decât o joacă de copii, Florin se simțise vinovat și atunci, și mai apoi, până într-atât încât acum dorea cu ardoare să-l ferească pe Nicu și să-l aibă lângă el pe pământul tuturor făgăduințelor. Așa se face că toate scrisorile pe adresa Cafanilor țineau legătura explicită și străbătută de îndemnuri din cale afară de pătimașe doar cu un singur membru al familiei. Mai târziu, Mite s-a gândit că n-ar fi avut nevoie de scrisori care să-l îndemne s-o ia din loc, și pe urmă i-ar fi fost prea de ajuns o chemare de la frățiorul lui, dar a socotit că-i prea târziu. Se pleca din ce în ce mai greu. Totuși, destui plecau și prin chemări de la rude, și prin cereri de emigrare mai vechi și împrăpătate cu insistențe și proteste de tot felul, și destui reușeau să scape pe la granița cu ungurii. Pentru el însă, era tot prea târziu. Mereu a fost prea târziu. Pentru el nu existase niciodată vreo făgăduință acolo, după cum și aici a încetat să existe de timpuriu, pe măsură ce un soi de entuziasm secăt de ambiții îl împingea înainte și-l făcea să se bucure, diluând amintirile și desființând perspectivele, și n-avea decât să-și vadă de ale lui, lăsându-se purtat și rostogolit și minunându-se de minunea de a se pomeni din nou în picioare și încă plin de chef de a o lua de la capăt mereu și mereu, ca un țap îndrăcit regulându-i pe toți cei care vroiau să-l reguleze, și n-ar fi fost umilintă și necaz mai mare decât să se lase încălecat.

A fost totuși o lovitură plecarea meșterului Geza și a fraților Cocârlați. Clubul era modest și afiliat cu chiu, cu vai la Fabrica de Ace, care abia scotea salariile muncitorilor. S-a desființat atunci și secția de box, iar în locul Sălii de la parterul acelei clădiri de peste drum de cinematograful Tomis a fost mutat un aprozar. Nu era chiar vorbă-n vânt că meșterul Geza cu cei doi Cocârlați, singurii campioni naționali pe care-i avea clubul, duceau pe umerii lor forțoși tot sporul președintelui și al celor cinci vicepreședinți, scoțându-le salariile și primele și justificându-le deplasările în străinătate, și așa se face că nici clubul n-a mai avut viață multă, după ce câinii sovietici s-au împrăștiat care încotro. Aceștia și-au mai făcut de lucru o vreme și pe la alte cluburi, nedepinzând ei nici de fostul lor meșter și cu atât mai puțin de altcineva, ci numai de șansa condiției lor de câini sovietici.

Dorin a rămas la clubul militar unde și-a făcut armata și o vreme s-a putut menține printre semimuștele fruntașe din țară, ceea ce-i conferea dreptul unei scoateri permanente din producție. A fost cea mai bună perioadă a lui, care a pus în umbră tot ce făcuse până la douăzeci de ani, însă destul de repede și ca din senin, îndrăcirea lui a început să dea semne de oboseală, iar când nu i s-a mai dat scoatere a rupt-o definitiv, rămânând doar cu Fabrica de Motoare a Douăștreiului, unde figurase pe statele de plată în ultimii ani, și cu o meserie în care fusese avansat câteva categorii de salarizare fără să o fi practicat vreodată. El a lucrat totuși ca sudor, cu intermitențe lungi, pricinuite de dese-i stagii prin clinici de psihiatrie. Dintr-un câine sovietic care și-a urmat cât de cât menirea, e greu îndeobște să mai scoți și altceva.

La clubul acela militar a activat și Dimitrie Cafanu. Si el s-a lăsat păgubaș, la puțin timp după Dorin, și la fel s-a întâmplat și cu ceilalți rămași aici, care au scăpat toate ocaziile de a obține un pașaport sau de a fugi. Singurul pentru care meseria de câine sovietic a devenit o îndeletnicire cât de cât îndeustătoare și deschisă unui viitor imprevizibil și plin de voiajuri și culori orbitoare a fost Valentin Regman. După șaptesprezece ani, el a început să crească ca din apă, iar la douăzeci și unu avea doi metri aproape și în jur de o sută de kilograme, păstrându-și intactă sprinteneala adolescentului de nici șaiszeci de kilograme care fusese, și-n plus el învățase multe, frecându-se de timpuriu printre câinii sovietici ai meșterului Geza. În decurs de mai puțin de un an, devenise pur și simplu un pericol. La ultimul campionat național la care a fost văzut înaintea turneului Lotului National în câteva orașe din State, el s-a bătut cu totul trei minute în patru meciuri. A fost o istorie de câțiva ani, fără precedent și nemiarepetată vreodată, că la galele din țară, cu adversari din țară, meciurile lui erau organizate ca demonstrative, ca un fel de antrenamente la mânuși. Cei care până de curând împărțiseră o pâine cinstită aici și reprezentaseră onorabil ultima categorie în competițiile de pe afară deveniseră pentru el sparing-parteneri de mână a șaptea, ce trebuiau protejați. El poseda pe de-a-ntregul acea facultate rară de a face pe oricine să urască boxul, până într-atât încât să nu mai vrea să audă de el tot restul vieții. Cât ar mai fi durat și comedia asta de necrezut? Avea douăzeci și trei de ani, trecuse prin Campionatele Europene la fel ca prin cele naționale, făcându-i pe toți, și până și pe ruși, să mănânce jar, și în sfârșit, după unele tratative acerbe, cubanezii au fost aduși la

București, la Sala Polivalentă, cu prima lor garnitură, încă de atunci ei aveau trei-patru garnituri aproape la fel de bune, care se odihneau și lucrau cu schimbul în circuite neîntrerupte prin Americi și prin întreaga Europă. Niște veritabili câini sovietici, ieșiți ca pe bandă, pe care nu mai aveai cum să-i cunoști decât după marca fabricii de pe maiouri. Scria Cuba pe ei și-ți era de ajuns, erai sigur de ce le poate pielea înainte de a-i vedea la lucru. Greul lor însă era un caz aparte: la treizeci și doi de ani, de trei ori campion olimpic și nu-l bătuse nimeni de vreo zece ani. Ai lui cheltuiseră probabil ceva cu el ca să accepte să facă pe amatorul atâta amar de vreme. Greii sunt îndeobște cazuri aparte, cum și Jidanu era, și toată lumea știa că manevrele acelea de trupe cu întâlniri tur-retur româno-cubaneze, care tocmai începeau, aveau drept scop să-l pună față-n față cu negroteiul acela care aducea pe foarte departe a boxer, părând mai degrabă un cocostârc cu picioarele strâmbe, pornind de undeva de pe la subsuori și cu un mers legănat și târșăit care ți-l amintea pe meșterul Geza chinuit de sciatică, decât că avea niște brațe ce-i permiteau să se scarpine la genunchi fără să se aplece un milimetru și-avea ceva peste doi metri și cu exact douăzeci și șapte de kilograme mai mult decât Jidanu, iar când a fost să fie, ei s-au învățit și s-au sucit nu mai mult de o jumătate de minut, după care s-a întâmplat. Ceva ce nimeni n-a avut timp să observe, văzându-l deodată doar pe Jidanu în picioare și pe celălalt în fund, cu-n braț proptit în pământ și c-o mânășă ținându-se de gură, de-ai fi zis că poposise pe malul unei gârle să bea apă, dar uite-l ridicându-se în timp util și arbitrul strigând box și el întorcând spatele și îndreptându-se spre colțul lui fără să dezlipească dreapta de la gură și cu stânga ridicată sus și făcând semn fără să se uite înapoi că nu, nu-i mai trebuie. Asta a fost, și de-acum nu mai era mult până la Olimpiadă. Ei îl țineau ca pe ochii din cap și ca sigur pentru un titlu olimpic, cu doctori, maseuri, antrenori, sparing-parteneri plătiți cu ora, care țineau de alte obiceiri, dolda de făgăduințe, după care de bună seamă că el tânjea. Încât ei aproape că-și dădeau seama că îl vor pierde, și mare, scofală că degeaba-i mare și tare și-i blond nereușit, mai mult alb și deloc bătând spre șaten, și cu niște trăsături subțiri ca de mironosiță perversă și unde s-a mai pomenit așa ceva, ca să intre printre negroteii ăia coborâți din copaci, care, la o adică, ei cu pumnii lor scriu de vreo sută de ani istoria acestei meserii, și tot așa, și or să-i dea până i-or deștepta dorul de patrie, pe de-a rândul și-n cap, și-n fici, și-n inimă, până-o zice Jidanu hau, tot mai bine era acasă. Ba dintre toți care au ajuns acolo pe toate căile, el a fost singurul care a mai încercat să facă ceva cu boxul. În timpul turneului Lotului Național prin câteva orașe din State, primise douăzeci de oferte grase, încă trei din Lotul Național au rămas pentru oferte mai puține și mai mici și alți doi căroră nu le-a oferit nimeni nimic s-au rătăcit pe aeroport la întoarcere și a mai fost și semimijlociul, pe care l-a așteptat mătușă-sa la aeroport de cum au atins pământul făgăduințelor și i-a îmbrățișat pe toți pe rând și le-a spus la revedere și zadarnic l-au rugat și i-au arătat părintește că mult mai înțelept ar fi să dea probă de lucru cu astea cinci-șase meciuri, că sălile vor fi pline de manageri și impresari care vor trage de tine, și pe urmă cum să ne faci tu măgăria asta să ne lași descompletați să ne facem de cacao p-aici prin străini și mai bine fă-ți treaba până la capăt și pe urmă ne-om vedea de treabă fiecare încotro ne e scris și el că atât m-am bătut cât să ajung până aici, atâta mi-a fost soarta de câine sovietic care să mușcați voi

din mine, jigodii comuniste. Așa că Jidanu n-a fost cu mult deosebit de ceilalți, decât că numele lui s-a mai auzit de câteva ori pe la emisiunile sportive ale Europei Libere, s-a bătut de câteva ori, a câștigat de câteva ori și pe urmă s-a auzit din scrisorile lui Florin și Nelu că și-a deschis o companie de taximetre și o duce mai bine decât mulți de pe-acolo.

Și te mai gândești cum era el pe atunci, un blonziu albinos cu piept scobit și abdomen bombat, de înfometat din fragedă pruncie, ceea ce chiar asta era, și-o tărtăcuță mare legănându-se pe trufia fragilă a gâtului și-o uitătură crucișă de prostovan și mereu tuns zero pentru că taică-său numai așa îl purta, croitor de lux ăsta, după cum spunea și firma de la poartă, dar înhămându-se la absolut orice, de la lenjerie de damă până la prelate de mașini mici și corturi, lucrând în ritmul unei fabrici de confecții de mărime medie, încât ia un moment dat ajunsese să-și renoveze casa adăugându-i tot felul de brizbizuri și camere noi și plătind zeci de mii amenzi la Primărie până ce deveni o vilă și n-ar mai fi lipsit aproape nimic pentru a-i spune castel, dacă n-ar fi intrat pe fir Comisia de Venituri Ilcite, confiscându-i toată agoniseala de-o viață băgată în zidurile alea și scoțând-o la licitație, iar la licitație s-a înscris și Jidanu ăl bătrân ca să-și scape blestemata de cazemată, pentru care s-a vândut și pe el și pe fiu-său diavolului, pentru că fără-ndoială era omu' dracului, cât o fi fost de harnic și de geniu în croitorie, așa de cărpănos la sânge și neavându-l lângă el decât pe Valentin, căruia mama îi murise când îl născuse și care n-a știut ce-i ăla un ban de la taică-său și nici măcar de-o pereche de teniși nu-i dădea, de i se-aprindeau tălpile la antrenamente pe dușumeaua aia îmbâcsită de motorină și până spre șaptesprezece ani încolo n-a avut parte de altă tunsoare decât aceea pe care i-o făcuse Jidanu cel bătrân acasă, cu mașina.

***

Se-adună momentele de epuizare lungi, prelungite până la limita putinței de a îndura a trupului. Se-adună foarte repede și miile de lovituri de toate calibrele, și toate se fac ghem într-o greutate care dintr-odată simți cum te-apasă și nu te mai lasă să faci ceea ce până de curând îți reușea de minune. Gata, Dimitrie Cafanu. Poate altă dată s-o mai lățești cumva, dar de lungit, în niciun caz.

Și tot dintr-odată, când nu s-a mai cheltuit bătându-se, a văzut că are nevoie de bani. Poate că oricum ar fi avut nevoie, doar de-acum avea 18 ani. Ba Nicușor mereu a avut nevoie, cu toate căzăturile și accidente și stagiile petrecute în armuri de ghips. El de timpuriu a tot cerut și a primit și niciodată nu i-a ajuns și poate chiar d-aia a și plecat. Lui Costel însă, până spre treizeci de ani, nu i-a prea trebuit mai nimic, bându-l încolo și-ncoace prin biblioteci și săli de cursuri, de unde glonț acasă, s-o ia de la cap cu teancuri de cărți și sute de kilograme de hârtie scrisă. Când s-a trezit și el să ceară, Grigore Cafanu îi scosese deja de mult pe toți din porție.

Aerul insolent îi dădea în pârg de la o zi la alta, transformându-se într-o nepăsare senină, de animal fericit, care-i topise de pe chip orice urmă de obrăznicie. Avea unde să stea și ce să mănânce fără să-l coste nimic. Mama nu ridicase vreo pretenție. Avea banii lui, care nu i se păreau deloc greu de câștigat, luptându-se, precum ursul, cu butoaiele de sodă caustică și poliester de două sute cincizeci de kilograme în Policolorul cel de curând ridicat cu deținuți și-n care majoritatea rămăseseră să lucreze și după repunerea în

drepturile civile. Era tot zvelt, deși se mai îngroșase puțin, torsul său prevestind un ridicător de haltere la bălci care făcea și pe clovnul, și pe scamatorul. De-a lungul unui an întreg, cincizeci și trei de femei răscoliseră și cutreieraseră prin toate cotloanele trupului acela de o perfecțiune neverosimilă și necunoscând istovirea și tristețea. Se irosise astfel, dacă nu mai trebuia să se bată. Uitase poate, oricum nu-l trăgea deloc inima să-și aducă aminte. Odată, un om de cincizeci de ani, pe care-l chema Gică Bălașa, dintr-o lovitură de pumn îl scosese prin ușa unui laborator pentru probe de rășini și n-a lipsit mult ca s-o mai lungească de-a berbeleacul pe cimentul unei scări abrupte cu douăzeci de trepte. N-a ripostat, avea unele motive întemeiate, printre care și acela că nu l-a durut cine știe ce, iar în următorul sfert de oră orgoliul său era intact.

Însă odată nimerit acolo, nimic din ce învățase de timpuriu, înfruntând atâtea vicisitudini cu un curaj de-o dezinvoltură nebună, nimic nu-l mai putea ajuta. În sfârșit, îi era foarte limpede că ei vor să-l termine. Fără îndoială că vor reuși. Numaidecât și-a simțit capul despiciându-i-se când a vrut să-și facă un plan pentru a scăpa. El nu-și făcuse niciodată planuri, așa că asista de-acum la propria-i pieire, la cinci sute de kilometri de orașul tinereților sale prăduite, într-o antrepriză de construcții și întreținere de căi ferate, la descărcat vagoane de pietriș pentru terasamente, la manevrat șine și grinzi cu ranga și la dimensionat ecartamente cu barosul. Astfel trecură pe lângă Dimitrie Cafanu iunie, iulie și august, bătându-l soarele-n cap câte zece ore pe zi și făcând în palme răni care cât de curând se vor pietrifica într-un strat cornos și nesimțitor. Seara, la masă, îi tremura mâna cu care ducea lingura la gură. Adormea greu, prinzând către ziuă câteva ceasuri dintr-un somn înspăimântat și fragmentat și tot cu mâncărimi și usturimi pe tot trupul, încât abia mai suporta așternutul și atingerea efectelor soldățești. Ai lui nu ridicaseră nicio pretenție, întreținându-l când deja ieșise pe leafă, ar fi fost chiar din cale-afară la veniturile lor, dar uite că nu ridicaseră niciun deget ca să nu ajungă aici. Presimțise că așa vor face. Nu le purta nicio fărâmbă de resentiment, pentru că toată lumea lor i se ștersese definitiv din memorie.

N-a scris nicio scrisoare și n-a mai vrut să primească nicio veste de nicăieri. Se jigărise și se ferecase în sine. Trecuse și jumătate din septembrie, și el părea singurul care nu reușise să se adapteze la regimul de aici, deși, de bine, de rău, străduindu-se supraomenește, își făcea norma zilnică. Caporalul avea apucături de vechil și inimă de satrap, dar de bună seamă că doar el îl vedea așa pe ardeleanul acela plin și roșu-n obraz, cu carnea bătucită, cuprinsă anevoie de uniforma cu nasturii stând să sară. Când se apropia la mai puțin de zece metri, îi producea un fel de uruială în cap.

În ciuda corpolenței, abia dacă asuda și își făcea traseul neostenit și aproape voios de-a lungul a kilometri de șină, pe jos și pe locomotivele de manevră pe care se cățara și de unde sărea din mers. Supraveghea șapte puncte de lucru, luându-și înseamnări într-un carnetel soios, și mai era și o apariție insolită prin accentul său, nerimând deloc cu gradul. La instrucție avuseseră și olteni, și moldoveni, și bucureșteni, și țigani, pentru ca aici el să fie ales, fiind cel mai indicat. Tot așa ceva făcuse și acasă, astfel încât era ca un șef de echipă, deja familiarizat cu specificul muncii, cu normele și putința oamenilor de a le face față. El, Septimiu Bucșe, mai tare ca pe niște copii trebuise să-i dădăcească pe unii. Majoritatea lucraseră prin fabrici, la muncile câmpului sau vânzători sau

funcționari prin birouri sau nu lucraseră deloc, tot încercând să mai tragă de școală, și chiar și pe șantier e mult diferit, fiindcă acolo mai ai unde te trage la umbră și te mai poți cât de cât rătăci pe etaje și prin camerele blocurilor, însă aici nu prea ai unde te duce în mijlocul câmpului și cu norma precisă de metri de șină și metri cubi de pietriș descărcat pe cap de soldat. Chiar că pe cap, că mulți până într-atât de neștiutori erau, încât a trebuit să le arate cum să nu desfaci oblonul la vagonul cu pietriș stând în dreptul lui, că vine valul de piatră pe tine și te-ngroapă, așa că mai bine cațără-te sus pe el dacă nu ești în stare să te dai într-o parte, și pe urmă a trebuit să le arate la fiecare în parte și la toți deodată cum se găuresc grinzile cu sfredelul și cum se fixează buloanele și cum trebuie strânse treptat cu tubulara și cum se mișcă șina cu ranga și cum să se sincronizeze între ei în așa fel încât să nu și-o rostogolească pe picioare, și desigur și normele, cărora el le ține socoteala zilnic în carnețel, pentru a raporta superiorilor. Nu sunt mari, sunt aceleași pe care Septimiu le știe din civilie, și totuși ei, deși tineri, se conformează anevoie. E și neobișnuința cu greul, dar Septimiu își dă seama că mai e ceva, resimțit din plin pe propria-i piele. Nu poate să uite că munca asta i se plătea după cât e ea de grea, or ei lucrează ca și pe degeaba, ca la ocnă aproape, pentru câteva sute de lei adunate pe un carnet de CEC cu care se vor lăsa la vatră. Asta e, și totuși ei văd bine cum Septimiu nu trage cu dinții și nu-i silește ca nesătulul la normele alea, chiar dacă le notează și le socotește până le zăpăcește, multe chestii se fac și se desfac doar acolo-n carnețelul lui și el se mai pricepe să întârzie vagoanele cu pietriș prin triaje și să-i învețe cum să răstoarne o șină într-o râpă pentru a aștepta până seara macaraua să vină s-o pună la loc și arareori dacă i-a zorit când fumează sau își mai trag sufletul sub un pom, că doar nu pe moșia lui își omoară ei zilele pe vipia asta de-ți iau foc creierii-n cap, uite-i deja septembrie, și încă scurmă în ei ca un diavol. Ce mai, Septimiu e tocmai cel de care au nevoie ca să le îndulcească zilele cât de cât în mijlocul acestei vitregii. Dar nici să-l scoți din dracii lui, nu se face. Pur și simplu, nu se face. Păi mai fă-te că lucrezi la ceva când îl vezi că vine și el întors pe dos de cât trag de el și cadrele, și ăia de la calea ferată, care au pus mâna pe noi, pe muncă pe de pomană, hai să tragă în neștire, și uite-l pe ăsta, soldat Cafanu, întins pe iarbă în liziera de salcâmi, singur el, ca mort acolo, când toți s-au apucat de lucru de o oră, răscrăcărat, cu reteveiul de rangă lângă el să se apere de muște, încât i-au și spus:

— Nu vrea, tov. Caporal.

— E beteag? E bolând? întrebă molcom caporalul Septimiu.

— Nu spune nimic. Să-l ia dracu. Poți să-l întrebi orice. Stă cu ochii-nchiși ca un mort.

— Păi no, c-o fi mort deja, și voi trajeți dă hieru' ăsta ca bou'.

— Măcar de l-o fi luat dracu, face Drișcu, un oltean șaten mic, subțirel și fercheș. Si-așa, și cu el, și fără el, tot aia.

Caporalul Septimiu cobora deja terasamentul lung și-n pantă lină, și când ajunse la valea coborând încă spre lizieră, cei șapte soldați goi și-n maiouri prăfuite aruncară răngile și lopețile și porniră în urma lui. Putoarea aia jengoasă de Cafanu până și pe Septimiu să-l scoată de pe fix, cât e el de băiat dulce, și la o adică de ce să facă ei norma lui, cum de mai bine de-o săptămână tot așa fac, și dacă nu-i e bine să se ducă la infirmerie în loc să-i încarce degeaba cu încă un om sau să-l bage să stea la umbră la

arest, cu siguranță că asta-i trebuie și merită.

Visase un vis scurt, era Colivăreasa, râsul ei limpede îi umblă prin măruntaie preț de o secundă. Era la umbră și la răcoare și parcă nu-l mai mânca pielea și pe urmă i se porni uruitul în cap și umbla ceva lipicios și scârbos pe el. E caporal Septimiu, îl văzuse cățărat în vârful terasamentului. Se întorsese cu fața în jos. Îl gădila un fir de iarbă în nară, cum stătea cu palma sub obraz, de-ti vine să înnebunești. Înnebunește, Mite!

— Ești beteag, tu, Cafanule?

— Aha. Mi s-a rupt o vână... Iaaaaaaa! Sări în picioare cu ochii injectați și un val de salivă îi năpădi bărbia în timp ce-l împungea violent, cu vârful răngii folosite ca o sabie, în gât și în burtă. După un mers scurt îndărăt, concomitent cu ceilalți șapte soldați, caporalul Septimiu Bucșe o rupse la fugă. La jumătatea urcușului văii o viră la dreapta, în coborâș și către pomii lizierei, cu Mite în urma lui, aproape, zbierând și învârtind ranga deasupra capului. Gâfâiala sta să-l stranguleze pe caporal, în vreme ce gâfâiala celuilalt și zbieretele îi ardeau spatele, împingându-l înainte. Se-mpiedică, buși din toți rărunchii pe burtă și-n același moment simți izbitura lui Mite încălecându-l din salt și genunchii împungându-i coastele și brațele puternice ale nebunului răsucindu-l, întorcându-l cu fața-n sus dintr-o singură smucitură. Mite nu lăsa ranga din dreapta, iar când simți mâna caporalului apucând-o, îl izbi cu călcâiul bocancului peste degete. Îi fixa bărbia cu stânga, strângându-i fălcile în cleștele degetelor, apoi toți văzură cum, tot cu stânga, suflându-și nasul abundent, întinse o pală de muci de-a lungul și de-a latul chipului porcin din care fugise tot sângele.

Ei se cam cutremurau pe dinăuntru, ba aproape că râdeau, păstrându-și neclintită neutralitatea. N-ar fi avut de ce să se implice mai mult decât niște martori pasivi, dar arși de curiozitate față de deznodământul acestei povești. Ăsta umilit la sânge în fața lor, ăstălalt gata s-o scrântească urât când o fi să se afle. Mite se ridicase. Aruncă ranga învârtindu-se pe cer până hăt, în buza terasamentului, lângă șină. Te minunai cât de departe putuse să zboare din elanul său arcuit, de sulițaș, în timp ce ei îl ajutau pe caporal să se ridice, îl scuturau și dădeau să-l șteargă pe față. El nu-i lăsă, se șterse singur cu mâneca, și înțelesesă numaidecât că încă nu s-a terminat, vor mai avea ce vedea și comenta și azi, și mâine, și toată săptămână, cum o să-și spele ăsta onoarea, așa, bărbătește, că uite-i față-n față arătându-și pumnii. Ce le-a plăcut mai apoi e că butucul ăla de Septimiu tot se ținea în picioare după șapte-opt lovituri în plin care-l umpluseră de sânge ca pe un porc tăiat. Abia mai sufla, plin de sânge și sudoare, și pe urmă n-a mai avut ce face. Le-a întors spatele și-a luat-o spre terasament și de-a lungul șinei și s-a dus, singur, cu tot necazul lui.

Își dădură seama că Septimiu tăcuse mâlc, sau cine știe ce răzbunare secretă clocea, sau o lăsase moartă, când, după trei zile, Cafanu rămăsese încă necontactat de niciun cadru. A patra zi, când a fost chemat la locotenent, deja știau pentru ce și că de la unul dintre ei se aflase despre mascarada din pădure, și unora aproape că le părea rău că nu acționaseră în acest fel mai devreme, încă din ziua aia, când tot rahatul ăsta era cald încă, așteptând după vita asta de Septimiu să-l dea în gât, care uite că-n baza lui tot pe capul lor o să stea putoarea, să muncească șapte la norma pentru opt. După patru zile însă e cam târziu, s-a mai răcit și nu-i mare lucru ca tov. Caporal bun de șters mucii pe

el și alergat cu ranga și umplut de sânge ca o vită înjunghiată să nu mai recunoască, să spună că habar n-are și gata, că s-a-mpiedicat și a căzut cu muianu de șină până i s-au învinețit ochii.

***

Locotenentul Iulian Mandache a terminat Construcțiile Civile.

Când bătrânul lui i-a spus că-i musai, că trebuie neapărat, fără-nvățătură în ziua de azi ești un om mort, el l-a înțeles, i-a urmat cu sfințenie povața. N-a fost un fitecine bătrânul, ei n-au trăit deloc rău, ba față de alții au dus-o împărătește. Îmbrăcați și mâncați și tot ce le trebuie în casă, așa că numai să-nvețe și nimic altceva, iar bătrânul i-a ajutat cât a putut și pe el, și pe frate-său. Avea și mai are unele relații, ca fotoreporter principal pe la cele mai importante publicații centrale. Un artist în meseria lui, toți trag de el și banii curg gărlă, încât în vremea din urmă nici nu se mai ostenește să facă pe pozarul ambulant pe la nunți și botezuri. Îl mai cheamă unul și-altul și el strâmbă din nas și dă din mână.

Dintotdeauna, Iulian l-a admirat și l-a luat ca exemplu de hărnicie și corectitudine și cumințenie. După ce Iulian a ieșit inginer, cu marile lui relații și cu banii lui mulți, bătrânul s-a zbatut și i-a găsit un post în București. Îi numărai pe degete pe cei cărora le-a ieșit figura asta. Mai toți din promoția lui s-au împrăștiat pe marile șantiere ale țării, la te miri ce canal și te miri ce combinat, unde țara avea nevoie de ei. El a rămas să facă blocuri pentru țară, în București. Cu un salariu de să-l cheltuiești într-o seară la Athenaeum Palace, cum adesea făcuse în studenția lui de toată bafta, pe care-o s-o plângă cu lacrimi amare toată viața. Bătrânul nu se uita când era pentru el și scotea teancurile de sute de te miri unde, doar pentru el făcea și dregea atâtea învârteli și alergături pe la nunți cu filme și hârtie din fondurile redacțiilor. Da uite că n-a mai fost așa, când Iulian s-a văzut pe leafa lui și cu trei copii deja, la nici treizeci de ani, și cu program de zece ore pe șantier și leafa aia mizeră. Și tot bătrânul a fost atunci cu povața cea bună, când i-a spus și tot el a făcut niște manevre pe la tovarăși mai mici și tovarăși mai mari ca să-l bage pe Iulian la Școala de Ofițeri, care acolo și-n Miliție iese cu lefurile cele mai mari, i-a spus bătrânul, și că ei te-mbracă și te-ncalecă și-ti dă să mănânci, fă-o și p-asta, ca să te-ajuti singur și să fii pe picioarele tale. A făcut-o Iulian. A ajuns din construcții civile în economia națională la construcții CFR, aici, la fundu' pământului. Dar decât la început s-a amărât mai tare, că nu-i barem într-un oraș și că nu face militarie pentru că-i inginer, deși destui neingineri fac ce face el și mai rău de-atât pe la canale și combinate, și până la urmă a văzut că-i bine. Pe unde te-oi duce, haina militară de orice fel te pune ceva mai sus decât oricare. Leafa-i bunicică, apartament în oraș aici, aproape, la zece kilometri, și-aici și birou, și casă, și popotă, de unde poate trimite copiilor acasă orice de mâncare, de nu mai are nevoie soția să ia un morcov din piață. A avut el dreptate, bietul bătrân, și de astă dată, e boierie curată, cât ți-o fi dor de București, e mai București aici decât oriunde. Kenturi, cafele, nesuri, coniacuri, bidoane de vin de butuc, pe vijelia asta de le suflă pe la toți prin stomacuri, pentru că soldatului zi de zi i se face dor de-acasă și de permisie și părintelui la fel i se face dor de copilul lui militar, care tot cere de-acasă și aruncă în tine cu marfă, să te dea jos, nu alta, cât niciun doctor nu primește. Ba nici în privința muncii n-ai la ce să te plângi. Normezi

armata și-o scoți din statele șantierului CFR-ului, e la mintea cocoșului, toți suntem ai statului și mâncăm unii după alții și de pe urma statului, e clar și limpede, nu-i niciun fel de dubiu, îi ai p-ăștia-n grijă, adică să muncească și să nu se bage cu capul sub roata vreunei locomotive. Le e și lor greu, dar ce să le faci, sunt tineri, țara are nevoie de ei, păi dacă ar fi război? Un atac la graniță, ceva, cuăștia lăsându-se la vatră fără să fi pus mâna pe-o armă de cinci ori. Ba atacul și războiul sunt aici, cu târnăcopul și ranga, cu kentul și nesul, cu ingineria de nimic și uniforma militară care te mai scoate cât de cât din nevoi. Războiul e aici, noi între noi, care răzbește și care crapă de foame ca câinele. Războiul acesta, locotenent Mandache, e cel mai sângeros dintre toate câte s-au pomenit oriunde-n lume, cu orice fel de arme. Si nu că ei îl pierde și tu îl câștigi, locotenent Mandache, ar fi prea frumos atunci. La o adică ei câștigă, plecând și venind mereu, tot la un an și patru luni, în vreme ce tu stai aici permanent, unde încă-i al dracului de bine cât ai avea norocul să nu nimerești pe șantierelor naționale ale tineretului, la Canal, la te miri ce combinat, la te miri ce Casă a Poporului despre care ai auzit că mor acolo soldații pe capete. Acest război, locotenent Mandache, e să dai să fugi, e cu mai multă nenorocire decât bomba atomică...

Numele soldatului Dimitrie Cafanu i-a spus de la bun început ceva. Un Grigore Cafanu i-a fost șef bătrânului într-o vreme. Lucrau ei pe atunci la chestia aia, *Zori Noi* parcă, și bătrânu' era mereu cu Cafanu ăla-n gură, că doar șefu-i cheia. Când l-a văzut pe soldat Cafanu' și-a adus aminte de figura aia de pisică adormită din niște poze pe care le developa bătrânu' pe-acasă. Erau zeci și sute, cu torturi și aniversări și copii mulți. El era, ăsta-i băiatul șefului lu' bătrânu', care uite că față de el, locotenent Mandache, a ajuns nu prea bine. Parcă i-ar fi spus, l-ar fi întrebat, să vadă cum a făcut și-a dres de-a ajuns aici și n-a fost în stare și el de ceva mai de Doamne ajută. Chiar dacă și el, locotenent Mandache, tot aici se cheamă că e, în aceeași oală, nu e același lucru. Dar la ce bun să mai între-n vorbă cu el? Îi e destul lui Iulian că bătrânu' s-a priceput să-și aranjeze copiii mai bine decât șeful său, și n-are decât să-l venereze pe bătrân, o merită cu prisosință. Altminteri, n-ar fi avut el ce intimități să aibă și nici măcar ce vorbi cu soldatul în termen Cafanu Dimitrie.

A venit însă la el olteanul ăla micuț, soldatul în termen Drișcu Virgil, să-i spună că ei la punctul lor de lucru trag pe brânci să-i scoată norma lui Cafanu și că s-au săturat, că le-a ajuns la os și așa mai departe. Și i-a spus, uite ce e, Drișcule, tu să nu-mi vii mie cu turnătorii d-astea de doi bani. Dacă ei, șapte inși, nu sunt în stare să-l dea pe brazdă pe Cafanu, să-l bage la mijloc până mănâncă din fierul șinelor, atunci înseamnă că sunt toți de nimic și n-au decât să muncească în locul lui. La care Drișcu i-a spus că nu te poți apropia, că l-a umplut de sânge pe caporal Septimiu și tot gogomăanii d-astea, care dacă-s adevărate înseamnă că voi faceți de căcat Armata Română și v-aș băga numaidecât pe toți în tribunalu' militar ca trădători și sabotori. Adică voi, șapte inși cu șapte răngi și târnăcoape-n mâini, vă lăsați regulați de un nemernic? Uite ce e, Drișcule, cu prima ocazie când mai aud de la tine chestii d-astea, cu mine te-ai ars. Tu crezi că ăsta-i cel mai rău loc de la diribau? La Canal ai auzit cum e?

Se făcuse foc locotenentul Mandache. Îți vine să-ți iei câmpii când îi vezi așa. Soldațiiăștia au războiul lor, pe care vor cu tot dinadinsul să-l piardă zi de zi. Special pentru așa

ceva îi crește țara, ca să știe să piardă războiul. Când s-or duce acasă să pună cornu-n pământ, să nu zică pâs, să tragă-n credință și să se târască precum râmele pe pământ. Ba lasă că-i mai bine așa, e foarte bine.

Săracu' soldat Drișcu avea dreptate-n definitiv, decise locotenentul după ce-și frecă un nes și se mai liniști. De ce să-și facă ei singuri dreptate, când dreptatea e-n mâna ta, locotenent Mandache? Țara d-aia te-a-mbrăcat în uniformă cu grade, ca să câștigi războiul, împărțind dreptatea. Cineva trebuie să piardă și cineva trebuie să câștige, iar războiul ăsta nu se termină niciodată. L-a dus bătrânul meu și Cafanu, îl duc io cu fiu-său Cafanului, îl vor duce copiii noștri, unde nu-i iertare și nici împăcare, în această vale a râsului înotând în zoaie de sânge până la brâu. Războiul trebuie să continue, locotenent Mandache!

Și l-a chemat la el pe caporal Bucșe Septimiu. El n-a vrut să recunoască nimic, deși avea amândoi ochii negri. Locotenentul l-a sucit, l-a învârtit, l-a amețit, zadarnic. El a căzut. L-a chemat atunci din nou pe Drișcu, pe care tocmai îl amenințase cu Canalul și el o luase de bună, de parcă io, locotenent Mandache, aș fi șef de centru de recrutare. Tot speriat era Drișcu și dădea din colț în colț când l-a pus de față cu Septimiu. Păi dacă nu ei cu gura lor cer anchetă, atuncea cine? O să le arate tov. Locotenent Mandache cum se face anchetă. I-a-ntărâtat, ăla că așa, ăla că invers, și cum a fost și că minți, ba tu, ba tu și tot așa, ca niște copii la grădiniță care oricând așteaptă să dea piept cu dușmanu' țării la graniță... Gata! Văd că vă bateți joc de mine! Adică eu sunt maimuțoiu' vostru să vă bateți joc de mine cum vreți voi. Să mă mințiți în față. Dacă nu vă puneți de acord imediat, zece zile de arest pentru fiecare, plus degradări și ce s-o mai ivi. Și s-au pus de acord: Cafanu e dement și periculos, tov. Locotenent Mandache. D-aia nu i s-a dat nici armă pe mână, da' nici rangă nu trebuie să i se dea. Dați-ne altu-n locu' lui.

Locotenentul era satisfăcut. Ancheta mergea. Va merge până-n pânzele albe, până ce toți vinovații vor fi dovediți și pedepsiți. Scrumiera era plină cu chiștoace de Kent. Își spală gâtul și gura de amăreala fumului cu o dușcă lungă de coniac trasă direct din sticlă, apoi aruncă scrumiera pe fereastră și mai trase o dușcă. Înșurubă dopul de tablă galbenă și puse sticla la loc în dulap. Cu Albanezu' ăsta se împacă cel mai bine, e cel mai bun prieten pe-aici prin pustietăți. Își aprinse încă o țigară și se gândi că-și va mai face o cafea și va trimite după soldat Cafanu.

***

Soldat Cafanu străbate liziera de salcâmi cu un bidon de plastic fumuriu. Vântul răscolind frunzișul are susurul unei aduceri aminte îndepărtate, nefolositoare, iar el e în pantaloni kaki albiți de praf, acoperind bocancii cu cataramele descheiate, și-n maiou alb, părând nespălat de luni de zile. Țepii unei bărbi de o săptămână îi năpădesc figura tuciurie, cu pomeți largi și privire transparent-fosforescentă, de felină derutată, rătăcită pe urmele unei prăzi iluzorii. A istovit soarele acestei veri vârstându-i cu reflexe ruginii coama de păr negru încâlcită și murdară. La început le asigurau frizer destul de des și le impuneau să se bărbierească în fiecare zi. Pentru Mite mai cu seamă, era un supliciu să transpire-n praful vagoanelor de pietriș proaspăt ras. Îi ieșise pe după urechi și pe bărbie o crustă subțire de răni, peste care a trebuit o vreme să dea cu lama.

A fost secetoasă vara și nu s-a simțit nicio adiere și nici un strop de răcoare, deși

muntele e aproape. Vântul ăsta pare să vină de departe, înfometat și cu roiuri mari de frunze uscate și stropi de ploaie. Ar fi bine să plouă. Ar întrerupe lucrul și s-ar adăposti ei pe undeva. Dar stropii sunt rari, vântul împrăștie norii. N-o să plouă, doar că s-a răcorit dintr-odată, o să ningă direct și atunci o să fie și mai bine, vor ieși cu lopeți pe lângă locomotivele cu pluguri care deszăpezesc terasamentele... Si n-ai decât să faci pe nebunul până înnebunești. Și la balamuc sunt oameni, peste tot unde sunt oameni e loc de-ntors. Ba spunea unu' venit de-acolo că-i plin de soldați și cadre de toate gradele, cei mai mulți aterizați direct din economia națională. Ba nu i-ar plăcea nici acolo lui Dimitrie. Dar nici aici. Și nici de acasă nu-i e dor, după cum nici de butoaiele de la Policolor, ori să mai facă pe zidarul niște luni ori niște ani. Încotro atunci? Ba nu se frământă deloc. Alții vor hotărî în locul lui. Singura lui treabă e cu lopata și ranga și barosul, și-i mai puțin obositoare decât să te gândești încotro s-o iei.

Vântul s-a întetit și nu mai picură. El iese dintre salcâmi în drumul de căruțe care ținește liziera, mergând paralel cu calea ferată. Fântâna cu cumpănă, având drept contragreutate o buturugă enormă legată cu sârmă, e peste drum și lângă lanul de porumb adânc de mai mulți kilometri. Din vârful terasamentului se văd în zare, peste lan, dealuri împădurite, peste care se încovoiaie spinările unor munți albaștri. Satele sunt departe de locul ăsta, și târgul e destul de departe. Ieri, Dimitrie a văzut pe drum trecând niște femei cu biciclete. Aveau pe ghidoane și pe portbagaje sacoșe burdușite cu drugi de porumb și teniși încălțați pe picioarele goale, înnegrite de soare și stropite de noroi uscat. O fi început culesul, dar lanul de lângă fântână e pustiu. Astă vară au fiert porumb în câteva rânduri, dar norma nu prea te lasă să-ți tihnească.

Vârsa în fir subțire în bidonul lăsat jos din găleata grea de lemn, cercuită cu bandă de tablă îmbrobonată de rugină și îmblănită pe fund cu un strat tare de mușchi verde. Îl clăti, îl mirosi, are un damf încins de tescovină, deși sunt mai bine de trei săptămâni de când l-au umplut într-o dimineată cu trei jumătăți de rachiu de drojdie cumpărat din târg. Norma nu-i lasă să le tihnească, dar mai ales e mare lipsă de bani, iar apa oricum miroase a țuică. După ce umplu bidonul, urină în drum, cu spatele la fântână și privind spre liziera de salcâmi. Ar mai fi zăbovit, aici parcă-i mai liniște, o luă totuși agale printre salcâmi. Ba pe caporal Septimiu l-a chinuit rău de tot. Oh, ce mai căsăpeală și ce mai cârpeală. A ajuns un cârpaci, el, care altădată anestezia omul cu o singură împunsătură măiastră. Croșeurile dibaci ochite în vârful bărbiei ori în carotidă, exact între ureche și osul maxilarului, și contra de dreapta pusă cu precizie în zona dintre nas și vârful bărbiei, precum și toate loviturile upercutate, cu stânga scormonind în capul pieptului și-n ficat... Aia e, că nu mai ești un vraci, ci un jalnic cârpaci. Și cu toate astea n-o să aibă liniște până nu l-o duce cu șuturi în fund pe Drișcu prin toată liziera asta ca să-l arunce în fântână. Cât e de mic, atât e de-al dracului, cu strâmbăturile lui și crizele lui când dă cu lopata de pământ, că ori punem mâna toți, ori. Ori s-o-ncalece pe mă-sa de pitic oltenesc nenorocit, că-i iau zilișoarele cu mâna mea.

Caporal Septimiu tocmai sosise în vârful terasamentului și-l aștepta. Pe ceilalți îi lăsase jos, lungiți sub salcâmi, și nu se mișcaseră de-acolo. Ei nu se apucă de nimic până nu-l văd și pe Cafanu că pune mâna. Dacă se scarpină Cafanu sau se oprește să tragă o bășină, mai iau și ei o pauză. Și numai jigodia asta de Drișcu îi manipulează în felul

ăsta, cum că tot ce îndură ei aici de la Cafanu li se trage. Acum ei îi cer apă lui Cafanu.

— Șefu' mai întâi, îi atenționează acesta trecând pe lângă ei și ia pieptiș culmea terasamentului, întins, către caporal Septimiu, care pare într-adevăr teribil de însetat. E asudat și aprins chipul lui rotofei de atâta alergătură pe zăpucul ăsta, kilometri și kilometri de șină cu carnețelul în mână, și cu ochii negri de vineți, dar deloc nu se lasă, nimic nu-l apasă.

Mite întinde bidonul cu amândouă mâinile, cu o încetineală solemnă și pătrunsă de respect. Caporalul e mort de sete, gâlgâie lacom, cu capul răsturnat pe spate.

— Lasă-ne, bă, și nouă, băăăă! Apa, băăăă!... strigă unul dintre cei de jos.

— Îi vezi, dom' caporal? șuieră Mite înveninat. Atât de harnici că mai bine ar muri de sete decât să se ducă până la fântână.

Septimiu, atent la soldat Cafanu, pare totodată hotărât să bea cinci litri de apă dintr-o singură dușcă lungă. Într-un târziu, smulge bidonul de la gură cu o zvâcnire care îl stropește abundant pe Mite pe față și pe piept.

— Așa-i, Cafanule.

— Oh, se scutură Mite înfrigurat. Mă răcoriși, dom' caporal. Să trăiești, să-ti dea Dumnezeu o soată, știi cum...

— Băăăă, nu mai risipi apa, băăăă!... se aud de jos mai multe voci încălecându-se.

— Știi, una d-aia strâmtă-strâmtă-strâmtă, cum am avut io una, stai să-ți spun, și zbieretele însetaților de jos se unesc și se intensifică bruindu-l. Strigă către ei: Tăceți, bă, că cobor la voi și vă bat cu bidonu' ăsta-n cap până vă trece de sete! Era im-po-si-bi-lă, dom' caporal. Umbla numai cu tubul de Nivea la ea, erau nedespărțiți. Era la Liceul de Chimie, în clasa a unșpea, și cam pe măsura ta, dom' caporal, așa, la vreo optzeci de kile...

— Hai, Cafanule, zise Septimiu. Să mergem. Ești chemat.

— Stai să-ți spun, dom' caporal. Bine, hai să mergem și-ți spun. Era ea nu chiar scundacă, da' o cam dădeai de-a dura. Îți dai seama, la șaptespe ani ai ei și-o mutrișoară bucălată și cu cârlionți blonzi, de îngeraș rotofei, că eu cum te-am văzut pe-aici numaidecât m-am gândit la ea. Ce v-ați mai fi potrivit... Da' dacă n-aveam Nivea sau vaselină parfumată la noi, dac-ai mai pomenit așa ceva, dom' caporal, puteam să ne luăm adio.

— Cum adică, măi, Cafanule?

— Adică nu chiar, da' orișicât, pe intrarea principală nici nu mai putea fi vorba. Așa era ea de fel, strâmtă și uscată ca o smochină, ca la o măicuță de șaizeci de ani. Odată a tot căutat pe la mine prin baie ceva să ne ungem și-a dat peste un tub de pastă de ras, și-am lucrat atunci un mal de clăbuc mai mare decât noi, de ne piteam prin el, dom' caporal...

Se-nveselise caporalu', ba râdea în hohote, iar când se liniști îi povesti întrevederea cu locotenentul Mandache și despre confruntarea cu Drișcu. Îi spuse că nu-i era de arest și degradare, cât de faptul că el, soldat Cafanu, e stricat la cap ori că s-a stricat aici, ori că așa-i de fel. Poate-i mai bine să știe ăștia cu cine au de-a face, ca să nu-l lase să facă vreo tâmpenie mai mare, care, fără-ndoială, tot pe soldat Cafanu l-ar îngreuna. Mite îl bătu pe umăr, dându-i dreptate întru totul caporalului. În definitiv, ei știu mai bine, se

gândi apoi. Acum, ei hotărâsc ce vor face cu el, n-are rost să-i încurce contrazicându-i.

— Si ce-a zis Mandache că face cu mine?

— Acuma, Cafanule, iar ești greu de cap. Cum să-mi grăiască el mie ce vrea să-ți facă!? Te-o chema zilele astea să-ți grăiască...

— Ia stai. Acuma nu el mă cheamă?

— No, c-am uitat, de cât de iute m-ai luat cu vaselina parfumată. I-o doamnă, no, în straie negre. Mumă-ta o fi, c-o baftă de deces în familie, de-ți dă drumu' acasă o săptămână.

— Oh, ce baftă mi-ai adus, dom' caporal. Dacă-mi dă drumu', te cinstesc până mori când mă-ntorc.

Nu i-a prins nicio locomotivă din urmă. Până la gara târgului au bocănit șase kilometri cu bocancii în grinzile traverselor. Caporalul a rămas în triajul de marfă din susul gării, la un vagon cu pietriș pe care-l pregătea pentru descărcat o grupă de soldați.

Mite, în maiou și cu bluza pe umăr, sălta grăbit peste rețeaua de perechi de șine, traversând apoi în diagonală peronul ațipit în amurgul fierbinte. Un pâlț de țărani, răsfițați printre saci mari de cânepă, aștepta în umbra clădirii mici și văruiate pe care scria Gara Moșneni. Ieși prin spatele ei pe lângă gardul înalt al birtului, dincolo de care se auzea zarvă, și printre cele câteva blocuri cu patru etaje, cu vitrine prăfuite la parter. Strada dădea direct în uliță, unde simți răcoarea amestecându-se cu înserarea umplându-i plămânii. Era un aer bun, pe care se străduia să și-l amintească și să-l recunoască, inspirându-l profund. Știa cine-l așteaptă. Poate că tot ce-i acum pe cale să se năruie va reîncepe să se adune și să se lege. Ea îl ajutase și altă dată. Ba în tot răstimpul de când o cunoscuse îi înlesnise fuga, cu o fâlfâire îndoliată scoțându-l din mâinile celor care vroiau să-l răpună. Râsul ei reușise să rupă spaima pentru o vreme. Petrecuseră împreună multe dintre diminețile acelei ierni și ale anilor ce au urmat. Când el a vrut să rămână la ea, i-a spus că, dacă ar fi fost ceva mai tânără, poate s-ar fi încumetat la pasul acesta. Ea va fi deja bătrână când el o să crească. Cine va avea grijă de ea atunci? îl întreabă, reproșându-i-o totodată. Cine o va apăra de băieții Colivarului? În niciun caz nu se poate lăsa pe mâna lui. Râsul ei ostenise. O năpădisese din nou frica, și întreaga vină o purta el. O făcuse să-l iubească, își bătuse joc de ea până într-atât încât să nu vadă că ei nu se potrivesc deloc. Lucrul acela care i-a apropiat nu înseamnă nimic sau contează foarte puțin, în niciun caz nu poate arăta că se potrivesc. De ce n-o lasă în pace? De ce nu-și vede de treabă, căutând una pe potriva lui? E plin peste tot de fete și femei. De ce o chinuiește? Și atunci el a fost nevoit să vadă că ea e înglodată până peste cap în treburi gospodărești și-n serviciul ei la Fabrica de Pâine, a văzut că anul acela își cumpăraseră doi porci, pentru a se asigura de carne tot anul, și-a mai trebuit să vadă și să accepte că ea are și un soț, brutar, lucrând la aceeași Fabrică de Pâine, în schimbul de dimineață, când el o căuta, nereușind acum decât s-o hărțuiască tot mai tare. O copleșea această hărțuială și mai mult decât orice, o apăsa că-și înșală soțul și trebuie să-l mintă în permanență. Era un om bun soțul ei, care fără doar și poate că o iubea, știa să aibă grijă de ea, ea e sigură că va ști mereu, lângă el nu se teme de bătrânețe. E adevărat că-i place să bea, da' vezi, cam toți sunt așa, ba cu metehne și mai rele. În schimb, el e foarte muncitor, aducător, toată ziua aleargă încolo și-ncoace pentru casă. Când a cerut-

o de nevastă și l-a refuzat, a plâns săptămâni în șir, îi ieșea mereu în drum așteptându-o în frig și-n zăpadă, se-mbolnăvise și slăbise, ajunsese cât un greieraș, și ea n-a suportat să-l vadă suferind. Socrii ei, deși au cam strâmbat din nas la început, o iubesc acum ca pe propria lor fiică. Cum ar putea ea să le facă o măgărie ca asta? Să-i lase pe toți, să lase tot, să se ducă... Nu, ea nu e pentru astfel de aventuri și nu mai are nici vârsta. Ea e bătrână deja, e la o vârstă când pasiunile nu duc la nimic bun, sunt mortale. Spunea mereu că-i bătrână, ori că-i bătrână față de el, făcându-l pe Mite să înțeleagă că-i un copil vicios, că trebuie neapărat să se schimbe. Apoi îi spunea că de bună seamă viața îl va schimba, el are viața înainte și trebuie să privească plin de nădejde. Colivăreasa îl rănea, se sfia parcă să-l rănească și mai rău, respingându-l definitiv. Teama lui de a o pierde se mistuia în teama de a nu-i face rău. Era într-adevăr un copil vicios, care începuse să vadă în femei o rasă aparte, un fel de pisici cu o mulțime de vieți, renăscând permanent una din alta, pe măsură ce te străduiești să le distrugi. Doar Colivăreasa părea să aibă o singură viață, amenințată și de băieții Colivarului, și poate fiind acum în mâna lui. Teama ei că nu va mai cădea în picioare, că el o va omorî cu viciul dragostei lui îl copleșea și pe el.

A căutat-o de câteva ori la Fabrică. Ea i-a dat un cozonac odată și, pe urmă, el i-a cumpărat o bluză neagră, pe care n-a vrut s-o primească, pentru că acest dar ar fi consfințit legătura lor vinovată. Acolo era locul unde doliul ei veșnic, amintind de Colivaru și de toți morții ei de care se dorea nedespărțită, căpăta culoarea albă a halatului și-a șorțului de panacodară. Într-una din zilele acelea a ținut ca el să-l cunoască pe soțul ei, căruia i l-a prezentat sub pretextul că vrea să se angajeze acolo. Era doar pe jumătate un pretext, ei i-ar fi plăcut într-adevăr ca Mite să se facă brutar. Altă dată îi spusese că ei îi plac oamenii care au o meserie stabilă, care știu și fac ceva folositor, ceea ce era iarăși o aluzie la faptul că un astfel de om îi trebuie ei, cu totul altfel decât el, pe care nici școala și nici altceva nu-l puteau ține-n loc.

Semăna foarte mult cu ea maistrul acela brutar blond și cu un aer senin, ca un vis întrerupt și diluat de un zâmbet perpetuu, ce părea nefiresc acolo, în dogoarea de iad a cuptoarelor cu benzi, populată de femei și bărbați prăfuiți de făină. El îi povesti puțin lui Mite ce se întâmplă acolo, cum devine cu făcutul pâinii în trei schimburi zilnice, șapte zile pe săptămână, în cuptoare care abia au timp să se răcească pe rând câteva ceasuri pe lună, avea o voce melodioasă și puțin solemnă, amintind de psalmii Colivarului captând credincioșii slujbelor de la Sfânta Vineri, iar Mite nu putu să nu aibă în sfârșit certitudinea că nu va fi în stare niciodată să facă pentru ea ce face acest om. El are grijă de ea, așa cum și Colivaru avusese grijă de ea și așa cum îl îngrijise și ea pe Colivaru. Oamenii trebuie să-și poarte de grijă unii altora, nici ea nu putea fi altfel. Asta în vreme ce prea puțini sunt ca el, lipsindu-se de grija oricui, pentru că nu e în stare să poarte de grijă cuiva, când un câine sovietic, când un câine al nimănui, rătăcit fără scăpare în obiceiurile lui de câine și-n viața lui de câine, și totuși neuitând vreodată că singur a ales asta, pentru că asta i-a plăcut. A fost o alegere, printre cele câteva care ți se oferă. Și tocmai că ea, Colivăreasa, îl ajutase să-și împlinească această alegere. Datorită ei, el reușise să fugă.

Mergea având deja siguranța pământului ferm sub picioare, și chiar dacă uneori se

simțea puțin ostent, nu călca în gol. Râsul ei risipise orice urmă de nesiguranță. A durat și asta o vreme... Ba până de curând, până să-l dea peste cap bestiile astea în uniformă de aici. Acuma însă, parcă din nou a prins putere, simte pământul uliței și pe urmă asfaltul șoselei sub picioare, cocoșii și câinii lătrând se aud altfel decât în alte dăți.

Vrând să-și îmbrace bluza, el vede că mâneca-i descusută, gata să se desprindă din umăr. Ea o să-l vadă în maioul ăsta năclăit de jeg, pe care bluza l-ar mai fi ascuns cât de cât. Ea o să-l vadă așa cum e, murdar, istovit, ca ieșit dintr-o ladă de gunoi, neînstare să-și poarte de grijă, nici lui însuși, cu atât mai puțin altora. E deja prea târziu ca el să mai fie așa cum l-ar fi vrut ea, la fel cu ceilalți. Ei își poartă de grijă unii altora, ei se sperie să rămână singuri mai rău ca niște copii mici, și de aceea se strâng mereu laolaltă în fabrici, în birouri, în familii, în cârciumi, în parcuri, pe stadioane, ținându-se de vorbă și ținându-se de mâini și făcându-și tot felul de servicii și contraservicii, certându-se și împăcându-se și punând la cale plini de speranță viitorul lor și-al celor cărora le poartă de grijă. Și totuși ea îi înlesnise fuga de ei, ea rupsese cândva spaima din singurătatea lui. Era darul inexorabil al unei vieți, pe care i-l făcuse în nemărginita ei generozitate, pe care el îl citea acum avid pe chipul ei foarte puțin schimbat. Colivăreasa nu îmbătrânise deloc, poate unde obsesia ei că-i bătrână și va îmbătrâni încetinise trecerea anilor. Părul ei blond era tuns scurt și era puțin trasă la față. Arăta ca un copil, deși s-ar fi vrut un fel de mamă care-i adusese fiului ei țigări și bani și doi cozonaci. Figura ei era scăldată în aceeași seninătate, care uneori, după ce-l cunoscuse pe soțul ei, i-l amintea pe acesta. Lipsea doar zâmbetul întrerupând aerul visător pentru a lua în piept grijile lui și ale ei, în vreme ce ea rămăsese cum o cunoscuse Mite la doisprezece ani, pe jumătate plutind în acea irealitate care o apropiase de el, ivind pe rând ispita și gustul bun al împlinirii ei și gustul rău al vinei și pe urmă spaima.

Venise poate să-l ajute din nou, în alt fel, mângâindu-l pe tâmplă cu mâna ei despre care ținu să-i spună că-i mâna unei femei bătrâne. Era o mână stropită de pistrii bătrâneții, cu buricele degetelor cojite și crăpate de aluaturi și de amestecat prin gălețile cu lături ale porcilor, o mână pe care el nu se mai sătura privind-o și sărutând-o, nemaștiind și nemaivrând să știe dacă e mâna femeii cu care se culcase sau mâna femeii care-l născuse. Era mâna ei și era ea și nu încetase nicicând s-o venereze, era singura lui datorie pe lumea asta, pe care nu va fi vreodată în stare să și-o plătească. Crezuse poate că, dispărând definitiv din viața ei, ea se va socoti recompensată. Dar viața ei, pe care el nu fusese în stare s-o schimbe, nu era diferită de a celorlalți. Nu era deloc ușoară, nu era din cale-afară de frumoasă.

Avea la gât, atârnată peste bluza neagră de un lăntișor de argint, o cutie plată rotundă, ca pentru un ceas de buzunar cât o nucă. O deschise să-i arate pozele soțului ei și fiului ei, decupate în cerc și lipite pe capacele de argint. Ținea la ei foarte mult, desigur, ținea și la socri, țineau unii la alții și se zbăteau unii pentru alții. În ciuda atâtor greutăți și neajunsuri, viața lor avea partea ei frumoasă.

Cu tot acest zbucium abia luminat de dovezi de afecțiune și împliniri, Colivăreasa se gândise la el și își făcuse timp să-l caute. Si totuși, nimic nu o făcea să arate ca o femeie care, făcându-i-se dor de amantul ei, se încumetase la acest drum lung pentru a-l vedea. Ea îl mângâia pe frunte ca o mamă și el îi săruta mâna de mamă și o săruta pe frunte ca

pe un copil, dorind-o în același timp, sorbindu-i chipul curat și strălucitor ca o monedă nouă, plin de trupul ei curat și frumos de care n-ajunsesese încă să se sature, cotrobăind furibund prin trupurile tuturor femeilor ce-i ieșiseră în cale, tot mai grăbit și mai disperat, pe măsură ce se irosea nemaigăsind-o. Ea era mama și copilul acestui tată și fiu istovit, răscolind după ea prin slinul lumii întregi. Ea era Colivăreasa. Înduioșarea de pe chipul ei abia se ținea să nu se transforme în milă.

— Arăți cam jigărit, îi spuse. Socotea inutil să-i mai spună și cât de murdar este. Văzuse militari și aici, și-n trenul care o adusese. Încercase să descopere o clipă mai devreme o asemănare cu cel pe care-l căuta. Acum nu-și amintea să fi văzut la vreunul un aer atât de prigonit ca al acestui soldat care o așteaptă de o vreme. Nu-și putea alunga senzația sâcâitoare că a întârziat prea mult. Se reținu însă, constată doar ca-n treacăt: nu-ți merge prea bine aici.

— Eh, mie nu-mi merge prea bine nicăieri. Da' până la urmă mă descurc.

Ea fuma și avea alături, pe masa din melamină roșie din camera bufetului unității, un pachet cu țigări grecești, cu filtru alb. Îi adusese și lui câteva pachete de țigări din acelea.

— Ai primit scrisorile mele? îl întrebă.

— Nu, n-am primit niciun fel de scrisoare. N-am deschis adică niciuna. Le-am aruncat, așa, pe toate și nu m-a interesat de unde vin.

Ea era foarte puțin mirată. Își închipuise, ajunsese să-l cunoască îndeajuns de bine, și totuși dorea să știe ce-l determinase să procedeze așa.

— Nu am chef să aflu ceva despre ei. Și pe urmă, ar fi fost o întreagă nenorocire să le spun ceva despre mine. Despre mine n-am nimic de spus vreodată cuiva.

— Dar eu, Miteluș?

— Oh, tu! Știi bine că n-aș fi avut ce face cu scrisorile tale.

De tine, așa, ca acum, aș fi avut poate nevoie. De tine vie, în carne și oase.

— Știu. D-aia, de fapt, nici nu ți-am scris.

— Ai procedat înțelept, ca-ntotdeauna în viața ta. Ea îi dădu o sută de lei, să cumpere cafele și două sticle de suc de la bufet. El refuză, avea și el bani...

— Hai, nu face pe prostu' tocmai cu mine, Miteluș. E mai bine așa, ți-am spus de-atâtea ori și altă dată.

El fusese poate jalnicul întreținut al unor femei, prin aceea că, nimerindu-se seara sau dimineața la ele acasă, mâncase din mâncarea lor. Altminteri, nici ele și nici el nu concepeau să plătească pentru un astfel de serviciu, arareori perfect reciproc. Totuși, el mâncase din ouăle și untul și pâinea pe care ea le aducea de la Fabrica de Pâine, iar ea ținuse întotdeauna să plătească pentru amândoi când ieșiseră împreună undeva, spunând că e mai bine așa, ori de câte ori el încercase să se împotrivească.

— Oricum m-ai ruinat, spuse ea cu o afectare contrafăcută.

Pe masă, printre cafelele aburinde și sucuri, el scosese din buzunar o papiotă de ață și un ac cu care încerca să-și coasă mâneca bluzei.

— Să te ajut?

— Nu, în niciun caz. Ai venit să mă vezi, să te-ngrijorezi de viața mea, să-mi aduci o

grămadă de chestii... Asta ar pune capac la toate, să-mi cârpești trențele astea. Doar nu m-ai luat de suflet. Și atunci când m-ai trimis prima dată după gaz, mi-a fost groază să mă gândesc la așa ceva... Că m-ai luat ca pe un cățel degerat din viscol. Tu m-ai luat, de fapt, să te apăr de băieții Colivarului.

Ea zâmbi. Zâmbetul ei era fericit și deloc pierdut.

— M-ai apărat destul de bine, o vreme, de băieții Colivarului. N-a mai fost să fie ca să mă aperi și-n ziua de azi. Am să regret toată viața, dar mai bine să regret decât...

— Mai bine să regreti decât să-ți pară rău, o ajută el, fără să ridice capul din cusătură.

Prea semănau cu niște bătrânei depănând amintiri, ceea ce pe ea o irita. Nu venise aici să-l vadă cosându-și mâneca bluzei. În definitiv, de ce venise? se întrebă. Atunci îi veni în gând Colivaru și nu mai putu să-l alunge. Îl îngrijise ca o soție și o fiică până-n ultima clipă, iar el îi răsplătise devotamentul lăsându-i toată agoniseala lui și spaima de moarte a amenințărilor băieților lui.

Toate acestea aparțineau unui trecut de care nu se putea desprinde, o copleșea, își dorea din tot sufletul să poată uita, deși din acest trecut făcea parte și tinerețea ei. Mai târziu a știut că tinerețea ei a început cu acel copil de doisprezece ani, trăgând o sanie prin viscol într-o dimineată de decembrie. A trecut prea repede tinerețea ei. Ar fi stat poate cu Mite oricât, până ce acesta ar fi părăsit-o. Nu diferența de vârstă a făcut-o să dea înapoi și să-l alunge, ci presimțirea ei, azi pe cale de a se confirma, că acel copil nu va reuși niciodată să se lege de ceva sau de cineva. El creștea lângă ea, îl simțea și-l cunoștea, viața lui va fi un calvar, devenise deja un calvar.

Îl vede în maioul murdar, nebărbierit și tras la față. Încă îl vede frumos, și abia dacă-și dă seama de ce. E un bărbat înalt și bine clădit, un fel de salahor sau mai degrabă un actor pierdut definitiv în rolul unui salahor. Dar mai ales, el e cel pe care-l știe de atâta vreme, e tinerețea ei. Doar de el a avut nevoie mereu, tot ce ar putea să-i povestească el despre el n-o interesează și îi repugnă. El e îndeajuns de abil ca să-și dea seama încotro se vrea îndemnată această revedere, și pe urmă lui îi place să o audă vorbind despre viața ei, despre soțul ei, Sorin, și fiul ei, Romi, despre socrii ei și părinții ei. Locuia laolaltă cu cei patru bătrâni, de care avea grijă, așa cum altădată avusese grijă de Colivaru. De toți avea grijă de fapt, toată familia aceea numeroasă depindea de ea, și Sorin, și Romi, și cei patru bătrâni, precum și cei doi porci pe care-i creștea în fiecare an. Fiecare cerea ceva anume și era o problemă care avea o rezolvare anume. Bătrânii aveau fiecare o boală, cerând un anume fel de medicamente și un regim alimentar diferit, iar ea trebuia să fie foarte atentă să nu încurce cele patru rânduri de tratamente și era singura-n drept să le distribuie, după cum tot numai ea gătea pentru fiecare mâncărurile permise și le servea la masă.

Toate grijile vieții de familie a Colivăresei, alergăturile din viul dimineții până-n viul nopții, întrețineau uruitul monoton al unei oboseli adunându-se neîncetat. În vremea din urmă, tot mai des se simțea la limită. Atunci i se făcea dor de Mite, dându-și seama totodată că-i o nevoie de schimbare a ceva care nu se va mai schimba, nici pentru un timp măcar. Îi repugna să aibă un amant. Nu era sentimentul vinei cât repulsia, neputința, încât aproape că invidia femeile măritate culcându-se cu alt bărbat și reușind

să mintă astfel cenușii strivitor al unei vieți în care, prin toată lumea care te înconjoară, nu mai poți să te regăsești. Poate-i un handicap al ei, însă, observând îndelung destule colege de fabrică și prietene apropiindu-se de patruzeci de ani, văzuse că nu prea are ce să invidieze. Și cele foarte frumoase încă și-n jurul cărora roiesc bărbați de toate vârstele, adesea, par a se amăgi cu bună știință. Pe lângă această amăgire și multe altele cărora te dai trup și suflet, Colivăreasa începuse să accepte că schimbarea e una singură, venind de la sine și de care n-ai cum scăpa: bătrânețea. Te bucuri de copiii care cresc, de nepoți apoi, și-i tot o amăgire căreia te dai trup și suflet, n-ai încotro, ceva trebuie să faci, alternativa fiind schimbarea cea mare, adevărata schimbare, de care ai început să fugi și spre care te îndrepti neîncetat din clipa când te-ai născut. Și, totuși, ar fi fost din cale-afară să fie niște bătrânei depănând amintiri, chiar dacă tot ce-i lega mai tare nu era mai mult decât o amintire. Acum ea venise să-l vadă. De câte ori dorise să-l vadă și de câte ori îl văzuse împotriva dorinței ei, chiar și când îl implorase să n-o mai hărțuiască, să n-o mai chinuie căutând-o, toate intențiile ei care-l priveau se estompau sub un singur gând: să se culce cu el. Venise să-l revadă după atâta vreme, iar gândul acesta îi umbla prin tot trupul ca un venin din care se scursese și ultimul dram din dulceața de altădată. Era o boală rea și era o amăgire și mai rea să-și închipuie că el ar putea s-o vindece. Era deja prea târziu. Nu se simțea în stare să se dea acestui bărbat străin, mare și murdar și urât. Dintr-odată o năpădi dorul de-acasă, de Sorin și de Romi al ei, de bătrâni, de prietenele și prietenii ei brutari de la care știi întotdeauna la ce să te-ai aștepti, de toți acei oameni care țineau la ea și n-aveau nimic comun cu omul acesta.

— E târziu. Eu o să plec, spuse Colivăreasa.

El ridică privirea din bluză. Ea văzu niște ochi răi, luminând bezna de slin a unei fețe pe care încă se străduia s-o urască. Trebuia să-l urască pentru felul cum arăta și pentru felul cum vorbea. Trebuia să urască și să disprețuiască pe de-a-ntregul această ființă, numai așa simțea că se poate vindeca.

— Ziceam că mai stai câteva zile pe aici. Am găsi o cameră la hotel...

— Nu, Miteluș, și așa am întârziat destul pe drum și am atâtea de făcut pe-acasă.

De ce să-l urască? Ce vină are el? În ciuda tinereții lui, aproape că i-ai plânge de milă. Figura asta hămesită, cerând ajutor parcă, și uite că nici măcar ea nu-și poate permite să-i poarte de grijă. Ea e înglodată până peste cap de griji, de atâtea îndatoriri. Ai ei o așteaptă îngrijorați, de soarta ei și, deopotrivă, de-a lor. Ce s-ar face ei fără ea? Va trebui să-i mintă, să le spună că cine știe unde a fost...

— O să plec, Miteluș. Acum. Am tren peste mai puțin de-o oră.

— Mai stai. Facem un sfert de oră până la gară.

— Nu. Acum plec.

— Mai stai trei minute. Așteaptă-mă.

Dispăru în fugă. Ea îl așteaptă cu ochii pe ceas, gândindu-se la trenul pe care nu avea cum să-l piardă, gândindu-se la drumul prea lung și văzându-se acasă, printre ai ei. El apăru tot în fugă și, alunecând cu bocancii pe ciment, se opri agățându-se de spătarul scaunului pe care stătea ea. Se spălase. Era ud pe poalele pantalonilor, aruncase maioul și luase bluza kaki pe el. Vioiciunea care-l însuflețise dintr-odată și figura cât de cât

limpezită și surâzătoare îi amintiră copilul de doisprezece ani din dimineața de decembrie. Din nou îl dori fără speranță, din nou se dori cât mai departe de el. Făcu un efort să zâmbească.

— Ai s-o conduci la gară pe bătrâna ta Colivăreasă.

— Da, am să te apăr de băieții Colivarului, spuse el. Am să am grijă de tine mereu...

Șoseaua și ulița erau cufundate-n beznă. Ea se ținea cu amândouă mâinile de brațul lui, călcând atentă. Începuse să-i povestească despre viața lui de aici, lucruri despre care știuse dintotdeauna că nu-i plac și n-o interesează.

— Taci!

Suna ca o poruncă și ca o promisiune. Ea era Colivăreasa, neschimbată și totuși alta decât o știa. Îl vroia doar pe el, fără nimic din ceea ce putea fi legat de el, dar bucuria ei de altădată se preschimbase în spaimă și nerăbdare. Într-un târziu, ea spuse:

— Știi bine cât te doresc.

— Știu, și voi profita din plin de asta. Am să te chinuiesc, după cum meriți. Nu mi-e milă de... De o femeie bătrână. Aicea rămăsesem acum câțiva ani. Câți ani ai, Colivăreaso?

— Destui... Destui peste treizeci.

El știa bine că are treizeci și șase. În ziua când îi împlinise stătuse numai în lizieră, lungit pe iarbă, cu ochii închiși, până se înnoptase. O văzuse băgând la cuptor o plăcintă cu vișine și pe urmă o luase cu ameteți și pe urmă o văzuse stând toată ziua în pat palidă și trasă la față și nemaimâncând nimic două zile, după care își reveni treptat, începând să meargă prin casă, și abia după cinci zile s-a dus la fabrică.

— Mda. Ai putea Colivăreaso, să-mi fii bunică. Foarte urât din partea mea. Dar și tu ești o perversă, fiindcă mă dorești. Suntem doi mari perversi, mă mir cum de ne mai ține pământul ăsta, cum de nu se despică înghițindu-ne...

— Miteluș, ți-am mai spus, eu nu sunt o femeie liberă. Sunt legată cu lanțuri grele.

— Unde-s? Nu le văd, nu le-aud zăngănitul! Auzi, mie nu mi-e milă de tine. Mie nu mi-e milă de nimeni, vezi bine că am apucat-o amândoi printre oameni care n-au milă unii de alții. Dar tu ești mai miloasă decât toți, am văzut, ai vrea să ai grijă de toți. Să-i oblojești, să le dai pâine, să gătești pomeni și viilor, și morților laolaltă, pe lumea asta și pe lumea aialaltă, și să-i strângi pe toți lângă tine dacă ai putea. Ți-e milă de oricine, numai de tine nu ți-e milă. Îți place să te chinuiești sau nu știu ce vrei de fapt. Nu știu de ce-ai venit la mine...

— Am venit să te văd, Miteluș, și pentru că tu nu vrei să vezi pe nimeni.

— Eu vreau să mă culc cu tine, sunt foarte îndârjit pe chestia asta. Ca un soldat ce sunt, ca un deținut, ca un obsedat și un pervers, care n-are nicio reținere față de o femeie bătrână ca tine...

Ea îl strângea tot mai tare de braț, și strângerea ei spunea același taci, taci, taci, neauzit acum, dar reverberat din tot preaplinul disperării ei. Se lipiseră unul de altul, iar palmele lui umblau febril pe sub bluza ei. Se opriseră la capătul uliței, sub foșnetul unui pâlc de pomi, și palmele lui îi urcau și-i coborau pe spate și coborau peste șolduri, remodelându-le în uitare de sine, și pe sub fustă și pe sub chiloți, mângâindu-i și venerându-i fesele tari și fierbinți. Departe, se vedeau luminile de la ferestrele blocurilor

și luminile de pe peronul gării și din curtea birtului. Dorința lui se domolea căpătând vigoare și continuitate, susținută de liniște necuprinsă, neîncercată de multă vreme, despre care a avut cândva certitudinea că numai această femeie i-o poate aduce. O așteptaseși, o așteptai, o aștepți încontinuu și peste tot, tu și dragostea ta de câine, iar ea îl strânge, străduindu-se să-l bage cu totul în ea, să-l înghită și să-l mistuie în dorința ei nestăvilită, în vreme ce dosul palmelor lui îi mângâie pântecul fierbinte, coborând tot mai jos.

— Nu, te rog, îl imploră glasul ei, iar el resimte tot zbuciumul ei, spaima de moarte cu care-l dorește și mâinile i se-ntorc peste șolduri și din nou peste fesele ei semețe și întristate de această lume făcută de câini pentru câini. Mâinile lui coboară tot mai jos, mângâind-o și întinzând degetele către locul de unde se întorsese mângâindu-i pântecul. Colivăreasa se cutremura ușor sub pieptul lui, îndesându-se în virilitatea căreia nu-i putea simți decât împunsătura prin fustă și prin pantalonii lui. El știa și recunoștea acum pe de-a-ntregul trupul acesta și pacea ce-o emana încontinuu, umplându-l fără atingă vreodată sașietatea, în timp ce ea se cutremura tot mai tare, până ce el o simți eliberându-se și ascunzându-se de el la pieptul lui, iar râsul ei se împotmolise în geamăt.

— Ți place, Colivăreaso? o întrebă el. E bine?

— Nu știu... Aș vrea să te simt înăuntru, spuse, apăsându-și palma peste talia fustei, în vreme ce el îi mângâia părul scurt și ceafa, capul ei de copil drag. Se descheiase la pantaloni și se ridica pe vârfuri spre goliciunea pântecului ei de pe care plecaseră poalele bluzei. Atunci ea schiță începutul gestului de a se apleca, pe care și-l înfrână, și se smulse din brațele lui și se întoarse, ascunzându-și fața în palme. Nu, nu, nu mă recunosc, spuse, redescoperindu-se plină de jale și de neputință, asistată de spaima lui de a o ajuta, de a umbla cu mersul lui de câine prin spaima ei de moarte.

— Să mergem la gară, Miteluș, spuse Colivăreasa.

***

Prin ferestre intră tot soarele la această oră a amiezii, învârtoșând atmosfera lăncedă din birou. Locotenentul Mandache e descheiat larg la gât și are cămașa scoasă din pantaloni. În ciuda ținutei relaxate, neglijente, cămașa cu trese stă ca turnată pe umerii largi și pieptul puternic al locotenentului.

Până săptămână trecută, el mai ieșea la ora asta prin curtea unității, la răcoare, și chiar și pe teren, pe la punctele de lucru. Acum însă se simte mai în siguranță în dosul baricadei biroului, pe care zumzăie în cușca lui de sârmă de inox ventilatorul nemțesc. Nu se mai satură contemplându-l cum funcționează. Bătrânul i l-a trimis, de la București. Tot bietu' bătrân. I s-a ivit o ocazie, a fost un prieten de-al lui pe-acolo, și-a adus mai multe. El a cumpărat patru, i-a scris. Iulian doar îl știe cum este, nu se uită la bani când e la o adică. Chiar dacă patru mii, aproape cât leafa de locotenent a lui Iulian. Ce-i patru mii pentru bătrânul, care-i face în câteva zile clănțănind din aparat la o nuntă și-un botez? Si-a luat și lui, i-a scris, și lui Iulian, și lui frate-său. Unu' l-a luat să-l aibă acolo, să fie, că doar nu cere de mâncare. Fața smeadă, pătrătoasă, a locotenentului Mandache savurează răcoarea cu o privire mijită leneș, în timp ce mâna se întinde la întrerupătoare; ventilatorul, cu tot cu cușcă, se rotește lent în ambele sensuri, răscolind neobosit curenții, e o minune pe zăpucul ăsta. Cu arma asta refegistă, războiul este ca și

câştigat, locotenent Mandache. Da' şi Albanezu, desigur, el trebuie aruncat la luptă la momentul potrivit. Locotenentul e cuprins de o moleşală dulce, care nu-l lasă să se ridice şi să meargă până la dulapul-vestiar de lângă uşă, unde are hainele civile pe umeraş şi sticla de Albanez pe raftul de sus. În faţa uşii, aşteaptă soldat Cafanu, ţintindu-şi boneta la spate şi bâţâind de pe un picior pe altul. Şi Cafanu ăsta, locotenent Mandache, cu războiul lui moştenit de la tac-su, a căcat steagu' definitiv...

— Dreepti! strigă de se cutremură întreg biroul locotenentul Mandache, dintr-o mijire abia perceptibilă a buzelor pline, cărnose, făcându-l pe soldatul Cafanu să tresară violent şi să încremenească în poziţie de drepti. Am zis io repaus, soldat? Răspunsul refuză să se rupă din încremenirea soldatului. Am zis repaus!? urcă locotenentul tonul, nicidecum enervat. El e dotat cu un glas limpede şi tunător, pe care adesea şi-l exersează cu plăcere. Ciudăţeniile soldatului Cafanu n-au putere să clinească dispoziţia susţinută de zumzăiala răcoroasă a ventilatorului. O să-ti trebuiască un control, soldat, constată locotenentul, la fel de limpede şi puternic, dar pe un ton mai jos. Repaus! Ordinul se loveşte ca de un zid de sistemul de reacţie a soldatului, încremenit, pare-se, definitiv, în poziţie de drepti, ba nu-s nicidecum un cârpaci, repaus... repaus... repaus, şuiere locotenentul voluptuos, ci sunt un magnific vraci.

— Hai, repaus, soldat, îl îndeamnă prieteneşte.

Si n-ar fi mare lucru, cât ar zice os l-ar anestezia, socoteşte Mite. Ar fi chiar bine, abia i-ar face un control mai amănunţit şi lui, şi ăstuia, care, uite-l, cât un taur de coridă, cară tunu' în spinare... Cară pă dracu'!

— Atuncea stai aşa, soldat, să se pişe inamicu' pă tine. Bine-ţi mai stă! Caută în dulapu' ăla din stânga ta... Aşa, vezi că te-am deştepenit? Vezi că-i o sticlă. Una îmbrăcată-n rafie. Nu jos, sus, soldat. Sus, am spus!

— Nu e, tovarăşu' locotenent.

— Sus, am spus!

Răsturnat pe spate în scaun, locotenentul Mandache fixează tavanul cu privirea, într-o nemişcare ce-i urcă tot sângele-n cap de enervare. Rumegă şi scrâşneşte şi Albanezu' nu mai vine, fir-ar mamiţica voastră şi tăticuţu' vostru de cretini nenorociţi î şi de labagii ordinari!

Soldat Cafanu e băgat tot după uşa dulapului. Sticla e-n ochii lui, pe raftul de sus, iar el scotoceşte febril prin toate buzunarele goale ale hainei costumului de pe umeraş. Găseşte în sfârşit un portofel gros din piele maron, în buzunarul interior de la piept. Îi ţine-n portofel, taurul, să nu-i rupă buzunarele şi ia să vedem şi repede-repede şi ars de grabă nu nimereşte să deschidă portofelul fără fermoar şi fără niciun fel de clip, ajută-mă, Colivăreaso, să nu-l las fără acte, să nu i-l iau cu totul, da, e un sistem deştept, pe care Mite-l vede pentru prima dată, banii stau de-a lungul şi se îndoaie şi se întind odată cu închiderea şi deschiderea portofelului, şi trage repede, cât o ieşi, că nu mai e timp. Trase aproape totul, hârtii de douăzeci şi cinci şi de o sută, noi, cu o mână le dă drumul în sân, sub cămaşă, în timp ce cu cealaltă îndeasă portofelul la loc, făcând cusătura buzunarului să pâraie uşor, l-a băgat strâmb, forţează, să stea înfipt în căptuşeală, şi sticla îmbrăcată-n rogojină, uite-o.

...şi de nenorociţi care mi-aţi mâncat viaţa şi tinereţile...

— Am găsit-o, tovarășu locotenent, irupe victorios glasul soldatului.

Sticla e-n fața lui, pe birou. Locotenentul răsuflă ușurat în fața acestei priveliști.

— Te miști greu, Cafanule. Ne ia inamicul pe sus dac-ar fi toți ca tine. Trebui să fii spirt. Locotenentul se-ncruntă, se strâmbă la sticlă, ca la un inamic. Spirt, Cafanule, mă-nțelegi? Tot așa ești și la femei?

— Tot așa, tovarășu' locotenent.

— Ba io zic că din excesu' de onanie ți se trage, Cafanule.

— Si io zic, tovarășu' locotenent.

— Lăsați-o și voi mai ușor, Cafanule. Vi s-a suit naibii la cap. Nu se mai înțelege nimeni cu voi.

— Așa-i, tovarășu' locotenent. Să v-aduc un pahar?

— Nu, mersi. Io nu cred în pahare, Cafanule, mărturisește locotenentul și trage o dușcă lungă din sticlă. Ai văzut vreodată pahare sau căni în biroul ăsta?

— N-am văzut, tovarășu' locotenent, spuse Mite cu ochii pe sticlă și pe capul răsturnându-se pe spate și orientându-se apoi, într-o legănare ușoară, după mișcarea circulară a cuștii ventilatorului.

Ar fi prea de tot să-i dea din coniacul lui acestui vraci dibaci, și dacă mă scoate din draci, tot îl anesteziez, cu ce mi-a dat Colivăreasa mea și cu ce mi-a dat el, am cât pentru cincizeci de controale.

— N-ai să vezi cești, căni, pahare, din care să bea toți labagiii care mișună pe-aici. Sticla e sfântă, Cafanule, numai io beau din ea. E cel mai igienic... Cafanule, îmi pare bine că ești bucureștean de-al meu. Din ce parte zici că ești?

— Din Dudești, tovarășu' locotenent.

— Din țișănia aia de pe-acolo... Stai jos, Cafanule, oi fi și tu obosit. Soldatul se așează pe dușumeaua de scândură vopsită roșu, rezemat cu spatele de perete. Nu sunt scaune, dușumeaua e sfântă, s-a aranjat bine locotenentul aici. Tu crezi că mie îmi convine, Cafanule? Crezi că eu o duc mai bine ca voi?

— În niciun caz, tovarășu' locotenent. Păi, dumneavoastră...

— Păi, vezi? Locotenentul se strâmbă la sticla de pe birou. Scutură din degetele toate spre ea, ca și cum ar vrea s-o gonească. Ia-o, Cafanule. Lichideaz-o.

Mai sunt trei degete de coniac în sticlă. Lui Mite îi trebuie trei înghițituri poticnite ca s-o golească. Arde și amețește instantaneu. Sunt luni de zile de când n-a mai pus pe limbă ceva asemănător.

— Nu-mi convine, da' asta e. Țara are nevoie de noi, Cafanule, și pe câmpul de luptă, și pe șantiere și ogoare. Nu trebuie să ne facem de râs țara și neamu', apasă grav locotenentul. Să punem toți umăru', fiecare după puteri și pricepere... Ce meserie ai tu la bază, Cafanule?

— Am lucrat zidărie, tovarășu' locotenent, și-am lucrat și-n chimie.

— Tac-tu cu ce se ocupă?

— Tăticuțu' meu e ministru, tovarășu' locotenent. Locotenentul se crispă și se scutură frisonat, revenindu-și însă instantaneu, prea repede, încât Mite abia dacă avu timp să observe efectul spuselor sale. Și tocmai că avea pe birou, la-ndemână, o listă pe care o

conspectase cu mai multe luni în urmă. O ținea de atunci la vedere, dintr-un reflex nedeslușit. Erau aproape o sută de nume, de miniștri, subminiștri, directori de centrale și tot felul de funcționari importanți din întreg sistemul economiei naționale. Vru s-o parcurgă, nu, e imposibil, își spuse în momentul următor. Obligat i-ar fi rămas înfipt în memorie numele, așa cum îl reținuse făcând legătura între soldat Cafanu și tac-su, șeful bătrânului... Soldatu' ăsta are un soi de șmecherie împuțită în el, asta e, ori face pe idiotul, ori minte, crezând că te protestește, locotenent Mandache, zicând că ai venit aici direct de la coada vacii, și el, vezi, câți ca tine o fi tras pe cosor...

— Ce ministru e tac... în ce ramură de activitate lucrează tăticuțu' tău?

— Nu e chiar ministru, tovarășu' locotenent...

La care locotenentul îl mustră blând:

— Iar o frigi aiurea, Cafanule. Ți-am spus doar și te-nțeleg perfect, te-a bătut soarele în cap, pe toți ne-a bătut și ne-a stricat, da' io te-am întrebat omenește. Ce mare filosofie te-am întrebat?

În, ce, ramură, de, activitate, activează, tăticuțu', tău. Și nu te-am întrebat ca de la gradat la soldat, ci ca pe cel mai intim prieten.

El întrebase din curiozitate, pur și simplu. Practic, n-are cum să nimerească un fiu de ministru aici. O singură dată s-a întâmplat, acum vreo trei ani, când locotenentul Mandache tocmai fusese repartizat în unitatea asta, și nimeni n-ar fi bănuir că vor ajunge salahori la calea ferată. Și oricum, era ceva în neregulă între băiatul ăla și tac-su, ministrul, cu acordul căruia o singură înlesnire i s-a făcut, care nu era chiar de colea: cameră separată și televizor. Dar, în rest, se conforma băiatul tuturor activităților cu toți soldații. Ba era zelos în draci, că l-au lăsat la vatră cu grad de sergent luat pe merit. Un băiat simțit, atent și harnic și spirt, nici că se compara cu putoarea asta patentă care auzi-o.

— Da, tovarășu' locotenent, vroiam să spun că-i sub.

— Adică subministru, îl ajută plin de bunăvoință locotenentul. Subministru unde? În ce ramură?

— În ramura culturii, tovarășu' locotenent. El e imediat după ministru-adjunct. Mâna lui dreaptă. Dacă, cine știe cum, aveți nevoie, dacă ziceți că vă interesează, Grigore Cafanu îl cheamă.

— Ce naiba nevoie să am de tac-tu ori tăticuțu' tău, cum îi zici...

Locotenentul împinge pachetul de Kent la marginea biroului, îi face din ochi un semn, sastisit, să se servească, parcă ar spune că unde merge suta merge și mia.

— Ziceți-i cum vă vine mai comod, tovarășu' locotenent. Io nu mă supăr, oricum i-ați zice. Io-i zic tăticuțu' meu pentru că mi-a dat viață și m-a făcut mare. Îl iubesc pe tăticuțu' meu.

Își aprinde țigara și locotenentul. Trage însetat până-n fundul plămânilor și expiră fumul într-un șuier viguros. Privește-n fum, căzut pe gânduri.

— Bine faci că-l iubești. Te-am întrebat despre el, așa, ca fapt. Și c-a fost coleg cu taică-meu. Mă rog, i-a fost șef. Era bătrănu' meu fotograf la un ziar, nu mai știu cum dracu-i zicea. Cum îi zicea, Cafanule?

— Nu mai știu nici io, tovarășu' locotenent.

— Mă rog, n-are importanță. Mâncau și ei o pâine împreună. O pâine, nu tocmai... Cum să spun? Nu chiar rea. Ce mai, ne-au făcut mari, Cafanule.

— Așa-i, tovarășu' locotenent. Ne-au făcut mari și ne-au dat viață și ne-au crescut. Corect.

— În sfârșit, Cafanule, dac-am face și noi pentru copiii noștri ce-au făcut ei pentru noi, încă ar fi o treabă deșteaptă. Într-un oftat adânc, slobozi fumul parcă direct din inimă. N-are familie ușoară locotenentul.

Ăștia cu copii mulți și familie grea, gândi Mite, sunt cei mai aprigi când e la o adică. Când o să vadă că-i lipsesc banii, precis dă în chelălăială și-și aduce aminte cât i-am căutat sticla în dulap și oricum poate să-și ia adio de la bani și oricum nu m-a chemat aici ca să facem conversație despre ce a făcut tac-su pentru el. ăsta nu-i Drișcu și nici Septimiu. E o nenorocire întreagă cum stă el aici rânjind fasolea la ventilatoru' ăsta.

— Cafanule, te-am chemat de fapt pentru că am găsit pentru tine ceva mai onorabil. Chiar dacă tu, de când ești aici, și-l mai ai și pe tac-tu cum ai zis că-l ai, n-ai ieșit cu nimic... Gata! Locotenentul ridică palma ca și cum ar vrea să astupe gura soldatului, care se deschide și se închide. Nu vrea să fie întrerupt de astă dată, nu vrea să audă nimic. Și, mă rog, nici permisii nu ți-am dat, nici n-ai cerut și nici n-aveai pe ce să ceri. Tac-tu-i sărac, la normă, pauză, în fine. Fiindcă tot vin țăranii ăștia cu care lucrezi cu fel și fel de sesizări sau turnătorii, cum vrei să le zici, că muncesc în locu' tău, io m-am gândit să te scap de ei. Uite, dacă tot zici că ești zidar...

— Nu sunt, îl întrerupse Mite, și de-acum îi e limpede ce vrea bestia asta și poate că nu-i timpul pierdut să-l anestezieze. Un program de șantier, cu normă la lucrări de zidărie, de-acum și până o veni iarna de-a binelea, înseamnă c-a nimerit din lac în puț. Ți-am spus doar c-am lucrat o vreme zidar. Îl atenționează de-acolo, de la picioarele lui, stând pe dușumea rezemat de perete, cu mâna întinsă și fixându-l cu arătătorul între ochi pe taurul fiu de fotograf.

— Băi, ai lucrat, ești. Locotenentul pare neatins de zvâcnirea de tupeu a soldatului. Nici eu nu prea sunt locotenent, fiindcă am lucrat o vreme, da' la o adică aș putea să fiu și colonel, și general dacă l-aș avea pe tata ministru. Tu mă ai pe mine, Cafanule. Dacă te gândești că io te trimit într-un loc mai rău decât aici, înseamnă că ești un... Locotenentul îi înfruntă o clipă privirea injectată, de câine mare, gata să se repeadă la beregată. Ce atâta tevatură? Nu-i șantier, nu-i pușcărie, e o cărămidărie. Nu mai muți șinele de colo-colo, muți cărămizile. E, oricum, mai convenabil...

— În cărămidărie cărămizile întâi se fac, locotenente, abia p-ormă se mută, da' nu contează...

— Dacă nu-ți vine să pleci, dacă-ți pare rău după Drișcu și Bucșe și nu mai vrei să te desparți de ei...

— Plec acolo, lor o să le pară rău după mine... Ordinu-i ordin, locotenente.

— Hai, nu fi mocofan. Ca băiat de subsubministru ce te afli, o să-ți fie bine acolo. Ai să mă pomenești, Cafanule. Dacă te grăbești, pleci acum. Prinzi camionu' care pleacă într-o jumătate de oră acolo cu niște materiale. Vezi că-i la poarta unității. Îi spui șoferului c-a zis locotenentul Mandache să te ia în cabină.

Soldatul Cafanu iese în fugă, spre dormitor. După un sfert de oră fuge cu valiza de

lemn spre camionul cu prelată de la poarta unității, un Buceag în trecere prin unitatea militară din Moșneni, încărcat cu rația de pâine și conserve pe o săptămână pentru cei 40 de soldați dintr-o cărămidărie cu regim de batalion disciplinar. Am să te pomenesc, locotenente. Și poate că-n același moment, cei doi au răsuflat ușurați în urma acestei despărțiri definitive.

La un sfert de oră după ce camionul ieși pe poarta unității, locotenentul îl pomeni îndelung pe soldatul Cafanu. Chemase plantonul să-l trimită după o sticlă de Albanез. Simțea nevoia, deși se achitase de datoria zilnică obișnuită: o jumătate de litru, mai puțin, desigur, pomana ce și-o făcuse cu zdreanța aia de Cafanu. Atunci a văzut că mai are doar două bancnote de o sută în portofel, dintr-o mie cinci sute și ceva cât avusese. Nu-și amintea exact cât, până la ultimul leu, dar i-a fost foarte clar ce s-a întâmplat, revăzând pas cu pas moșmondirea soldatului Cafanu în căutarea sticlei în dulap. Dintru început își promise să-și recupereze banii cu vârf și-ndesat, și gândindu-se în ce fel, înțelese treptat că nu prea are cum. M-a făcut la buzunare, m-a făcut, borfaș nenorocit, și doar el cu gura lui și cu mâna lui semnase să-i dea liber spre cărămidăria-batalion disciplinar unde-i este locul de fapt, ceea ce-n definitiv a fost o mișcare bună și lucrată delicat, ca pentru copilu' subsubministrului, care-i intrase pe mână. Ce-o să-i mai placă bătrânului când i-o povesti unde le face el loc copiilor șefilor, la mijloc de codru și-n vârf de munte cu urșii și lupii, să rime lutul pentru cărămizi ca cârțița. O să-l pomenească. Băi, Cafanule, șase luni de armată câte mai ai, în troaca cu noroi ai să putrezești... Și dacă l-a făcut de vreo mie patru sute, de rația de Albanез pe aproape o lună, asta e, și-i și mai bine că i-a dat liber până să-și dea seama, că nu l-am prins aici, că dacă-l prindeam în momentul ăla nu mai știam ce fac și-l demolam definitiv cu bătaia pe băiatu' de subsub. Phhh... ce idiot și ce cretin și ce jigodie patentată și plină de aere, îl omenești, îl îndesi cu băutură și țigări, ți-e milă de el de cât de jeg nenorocit este și el te fură-n față. Bine c-am scăpat, și mare dreptate aveau băieții caporalului Septimiu când mă tot pisau la cap. Țsta nu-i om de-nțeleș, ca să faci o treabă cu el, și la o adică ar fi mai mare daraua, acolo nu-i telefon și nici n-aș avea ce să le spun, știu ei ce să-i facă, și la o adică nici pentru o mie și ceva nu m-aș deranja pe drumu' ăla rău până la Cărămidăria Viezuroaia, ducă-se.

Locotenentul opri ventilatorul. Amuțirea zumzetului îl eliberă instantaneu de ghemul de ace ce-i stătuse până atunci pe ceafă fără să-și dea seama. Bătu cineva la ușă. Era soldatul de planton, cu sticla de Albanез.

Asta a fost acum un an și ceva. A fost fără doar și poate o descoperire epocală. Sub dealuri, la adâncimi mici, erau straturi virgine, nesfârșite, de lignit, de grosimi variind între 15 și 40 de metri, care au declanșat numaidecât practicarea furibundă a unui minerit de suprafață, cu buldozere și excavatoare, concomitent cu deschiderea a douăsprezece guri de mină adânci de până-n 150 de metri. După spusele geologilor, bazinul carbonifer Porcești-Gorunu era apt pentru o exploatare intensă pe o perioadă de circa trei sute de ani, și astfel s-a trecut la defrișarea de livezi de meri și pruni și a câtorva zeci de hectare de pădure. Roman dieselul de mare tonaj încărcate cu cărbune circulau într-un du-te-vino neîncetat, zi și noapte, cale de 80 de kilometri, spre cel mai apropiat punct de cale ferată, care este Gara Moșneni. Începuse deja construcția noii căi ferate Porcești-Moșneni, care avea să treacă pe sub dealuri, prin zece kilometri de tunele. Această construcție, precum și transformarea Porceștilor dintr-o așezare de câteva mii de suflete de rudari cioplitori de linguri, căuce și albi de lemn de frasin în orașul viitorului energetic al țării au fost precedate de dislocări masive în bugetul statului și de migrări în masă către această regiune ale populației dornice de muncă și câștig. Porceștii înghițeau miliarde de lei și sute de mii de oameni și mistuiau frenetic. Cât de curând, Porceștii vor invada termocentralele țării cu munți de cărbune de cea mai bună calitate.

Pentru că suia și cobora în serpentine un deal mare, numit al Viezuroaiei, tăind în două pădurea Viezuroaiei pe o distanță de 15 kilometri, acelui drum forestier i se spusese până anul trecut Drumul Viezuroaiei. Altminteri, era și plin de viclenii, ca o femelă de viezure, îngust de doi pași pe alocuri, cu multe cotituri și plin de gropi mari, umplute cu sfărâmatură de bolovani adusă din carierele de piatră de var din munte, încât pe aici treceau doar camioane cu bușteni de gabarit mic, ce nu depășeau îndeobște viteza unor căruțe. Odată cu apariția Roman dieselului cu cărbune, vechea denumire s-a golit instantaneu de sens, s-a risipit pe urmele tamponărilor și derapărilor încununate cu rostogolul prelungi prin râpele Viezuroaiei, și lumea n-a mai vorbit decât despre Drumul Oaselor, care tot așa avea să se numească și peste trei ani, când se va fi terminat construcția căii ferate Porcești-Moșneni, iar Drumul Oaselor se va fi ușurat definitiv de traficul mașinilor cu cărbune.

Un soare pierit se arată în răstimpuri lungi prin negura curgătoare a cerului. A trăsnet și a fulgerat în pădurea Viezuroaiei și au scăpărat bolovănișurile de calcar, dar norii de furtună au trecut repede dincolo de culmea dealului, lăsând în urmă o răpăială scurtă de mană înspumată, cu miros de cremene și lemn ars. Văzduhul se limpezea anevoie peste platoul de la poalele râpei de lut vânat-ciocolatiu, mușcată de rotocoalele mari ale unor scobituri ce te duceau cu gândul la încercările eșuate de trasare a unor guri de tunel. Râpa se verticalizase în timp, tinzând să devină un perete înalt de patru metri și pe deasupra căruia trece, neprimejduit încă de a se surpa, un drum larg de căruțe, ținând cât luminișul și rătăcindu-se în pădure prin ambele capete, pe poteci întrerupte de desișuri de făget și de văioage nevăzute de soare, acoperite cu straturi suprapuse de frunze putrede. Luând-o prin capătul dinspre est al platoului, după o

jumătate de oră de mers întins pe poteci, ieși în Drumul Oaselor prin locul numit Gura Viezuroaiei. De aici sunt 30 de kilometri până-n Porcești, iar în sens invers, vreo 35 până-n primele sate din jurul Moșnenilor.

Cărămidăria Viezuroaiei se răsfirea larg pe întreg platoul, sub cerul senin de aprilie. Dormitorul de forma unui hangar, din marginea luminișului, era din cărămidă netencuită. Din pâlcul de corturi din fața lui, pământul pornea bătătorit și ușor vălurit, fără fir de vegetație, cu fața spână scrijelită rar de grămezile de cenușă ale cuptoarelor de cărămidă. Stivele de cărămizi roșii și din cele nearse, uscate la soarele ultimelor săptămâni călduroase ale toamnei trecute, învelite cu bucăți de carton gudronat și folii de polietilenă, se-ntindeau șerpuit la celălalt capăt al platoului, făcând o buclă mare pe lângă o groapă de varniță nefolosită de mai bine de un an și încercuită cu un brâu de bolovani de calcar.

Nu le trecuse vreodată prin cap porceștenilor, gorunenilor sau moșnenilor să facă var și cărămidă în codrii Viezuroaiei. Orice gospodar cât de cât întremat la minte face varul din piatră adusă din munte, în varnițe săpate îndeobște în apropierea caselor în construcție, iar la marginea satelor, pe lângă vreun cot de gârlă, pârâiaș sau fântână, este cât vezi cu ochii pământ bun pentru cărămida care, cel mai adesea, este folosită în stadiul de chirpici, pentru a economisi lemnul de foc și pentru a grăbi timpul de fabricație, compoziției adăugându-i-se un amestec de paie și baligă, ce înlesnește pietrificarea la soare. Cu toate astea și-n ciuda greutăților transportului cu tractorul prin pădure până-n Drumul Oaselor, Cărămidăria Viezuroaiei ființa de vreo douăzeci de ani, și astăzi își dădea modestul ei obol zecilor de mii de apartamente în care vor locui minerii, constructorii și ceferiștii porceșteni. N-ar fi avut cum să piară această fabrică de material de construcție, aflată la 30 de kilometri de cea mai apropiată așezare omenească, ce încă-și păstrează, abia lustruită de trecerea timpului, menirea de colonie penitenciară. Prin muncă neplătită, cu soldați sau deținuți, s-au făcut doar destule și mai de fală decât niște biete cărămizi.

Până să apară soldații, pe aici trecuseră deținuți. De la ei rămăsese construcția trainică a dormitorului-hangar, cu paturi de fier suprapuse și bine înfipite în cimentul de sub scândura podelelor, apte să înfrunte neclintite anii mulți și grei de pedeapsă, și sobele mari de teracotă din ambele capete ale dormitorului, special concepute pe măsura iernilor grele petrecute în pădure. Altminteri, nimeni nu se grăbise să oficializeze regimul de batalion disciplinar al soldaților cărămidari, menținut mai cu seamă prin stahanovismul normelor, de care depindeau permisiile, iar de permisiile depindeau, trup și suflet, toți cei trăind luni de zile, zi și noapte, în pădure.

În primele săptămâni friguroase ale toamnei anului trecut, norma de cărămizi pe zi pentru un soldat a crescut de la o sută la o sută cincizeci de bucăți, scăzând mult în fapt, deoarece ieșise din manoperă frământatul lutului, presatul în forme și aranjarea cărămizilor la soare pentru uscarea dinaintea arderii. Spre iarnă, norma încă avea să scadă, iar în eventualitatea unei ierni friguroase, se auzea că vor fi mutați la construcțiile din Porcești, pentru lucrări de zidărie și salahorie. Iarna a fost neobișnuit de blândă pentru aceste locuri. N-au avut norocul să scape din pădure, toți tânjeau, chiar dacă la construcțiile porceștene știau că vor fi înhămați la un program de lucru de

zece ori mai greu. Au rămas aici să hiberneze, cu o rezervă de șapte mii de cărămizi uscate, special păstrate așa de gradații cărămidari, în vederea unei ierni umplute cu clăditul cuptoarelor, în dogoarea cărora să-și depene dorul de lume. Toată iarna ei au robotit la buncărele de pământ cu guri de aerisire, înălțându-le și peticindu-le meticuloși cu pastă de noroi, pornirea firească de a zăbovi pe lângă focuri și desființarea temporară a normelor dând gesturilor o încetineală solemnă a unui balet grotesc printre jeturile de scântei spulberate de vânt prin coșuri, pe care dacă l-ar fi văzut vreun localnic în trecere, n-ar mai fi prididit să se închine în fața acestor arătări cu fețe pline de funingine, picate din altă lume cu tot cu obiceiurile lor smintite de a face iarna, în pădure, cuptoare pentru ars cărămizi.

Când au conținut ploile, odată cu primele zile însorite ale acelei primăveri timpurii, normele au început să crească treptat. A sporit totodată și dorul de permisi. Ba parcă de-acum nici nu mai aveau habar ce-și doresc, mulți nemaiavând decât câteva luni până să scape definitiv. Mânați de un instinct nedeslușit, așteptau de azi pe mâine, zorind normele pe zile și săptămâni, ca niște unelte abia însuflețite, într-o stare de lăncezeală teribil de activă, pe care doar permisiile de o zi-două petrecute în Moșneni și Porcești o mai puteau amăgi cât de cât. Nu erau totuși prea mulți cei care se puteau pune în funcțiune până într-atât încât să depășească cele o sută de cărămizi pe zi, reieșite din cele șapte sute săptămânale, frământate, modelate, uscate la umbră și la soare, arse și stropite și aranjate în stivă, și erau de asemenea puțini cei care primeau îndeajuns de mulți bani de acasă pentru a plăti altora ca să le facă normele depășite și să le rămână și de țigări, și de altele, și de cheltuit în permisi, căci n-ar prea fi avut haz să te duci în târgul Moșneni ori în Porcești, având în buzunar doar cât să plătești autostopul dus și-ntors cu mașinile de cărbune. Bani din care să-și fi plătit normele obligatorii ar fi avut destui, dar poate că nu le-ar fi priit numaidecât statul degeaba și pe bani, băgați altminteri în lucruri mai folositoare. Soldatului îi este veșnic foame și trebuie să fumeze și, dacă-i mai rămâne ceva, cheltuiește pe rachiul de drojdie adus din Moșneni de Giani Bajnorică, ăsta mereu se întoarce din permisi cu marfă, și de când se laudă c-o s-aducă și femei, uite c-a trecut și toamna, și iarna, și mai e la un colț pân' la vară și nu mai e mai nimic până om scăpa de cărămizi și de pădure, Doamne ajută.

Asta era poate singurul dintre cei patruzeci și ceva de soldați care-și plătea normele obligatorii până la ultima cărămidă, Cafanu Dimitrie pe numele lui întreg și căruia Giani Bajnorică îi mai zicea și Mite, lipsindu-se pare-se de costisitoarele descinderi în permisi tocmai în scopul economisirii pentru normele obligatorii făcute de alții. Ar fi zăcut el mort-copt în pădure toată viața, numai să nu pună mâna pe cărămizi, cât o avea bani și are poate destui, de vreme ce-i mereu cu plata la zi. Colivăreasa îi lăsase niște bani, puțini, atât am reușit să-ți fac rost, îi spusese ea când îi întinsese portofelul ei de peveceu maron. Îi spusese că nu umblă el în portofelul ei, o chestie pe care practic n-avusese de unde s-o deprindă și care nu dăduse niciodată vreun semn de viață în el, căutând cu voie și fără voie prin gențile și portofelele atâtor femei pentru a lua ce socotea că i se cuvine de drept și dând mai mereu peste ceva mai mult decât nimic, iar acum Colivăreasa scotea din portofel și-i dădea cu mâna ei o sumă pe care practic n-ar fi avut cum s-o găsească în vreunul dintre acele portofele și chiar dacă ar fi găsit-o, nu s-

ar fi încumetat s-o ia toată. Era cât pentru opomană de fală a mortului de șapte luni care era Mite, cel trimis de la șine de tren la cărămizi, în pădure. Suma asta, ceva mai mare decât solda pe șaisprezece luni de pe cecul cu care avea să se lase la vatră, plus cei o mie patru sute treizeci și patru de lei ai locotenentului Mandache, un preț nu tocmai convenabil pentru o iarnă și o primăvară și o jumătate de vară pătimite în codrii Viezuroaiei, să-i fie țărâna lu' tac-su fotografii' în ciorba copiilor și nepoților lui, i-ar fi ajuns, vezi, pentru ca, în tot acest răstimp, doar să se învâртеască pe lângă cuptoare fără să atingă vreo cărămidă, ba poate i-ar mai fi rămas și câteva sute de lei, deși nu era chiar sigur pe calculele lui. La începutul lui aprilie fusese în două permisii, una de o zi și una de două, la Moșneni și la Porcești, să-și mai vânture ambianța, și n-a cheltuit cîștie ce pe transportul cu mașinile de cărbune și pe șase ciorbe de burtă și cincisprezece beri, partea lui, alături de cel mai bun prieten de pe aici, soldat Bajnorică Giani, care l-a cam dus cu vorba că are-n Porcești o femeie unde vor înnopta, și până la urmă au dormit într-un șantier, pe panouri de cofraj, într-o cameră cu saci de polietilenă în ferestre, ceea ce n-a fost ceva după care Mite să fi rămas cu inima friptă, însă ce l-a făcut să-și ia gândul definitiv de la permisii a fost recalcularea sumei ce-i rămăsese, pe zile și norme câte au mai rămas până să scape din pădure, din care reieșea că nu i-ar mai ajunge banii exact până-n ultima zi, iar normele deja începuseră să scadă crescând, nu mai ținea cu el nici boleșnița asta de căldură năvălită-n aprilie, adăugând treptat la manoperă bălăceala prin troacele cu lut și presatul în forme și aranjatul pentru uscat la soare, încât el și-a impus să nu mai cheltuiască pentru depășirea normelor, scutind totodată și ce ar fi cheltuit în permisii, rezumându-se la strictul necesar de biscuiți, ciocolată și țigări ce-i parveneau la prețul lor din magazin prin Bajnorică, prietenul lui cel mai bun, care uite că nici el nu primea bani de-acasă. Venit cu o lună înaintea lui Mite în Căramidăria Viezuroaiei, fără un ban, Giani izbutea în răstimpuri să-și încropească un mic capital pe care și-l gospodărea cu pricepere vreme de câteva săptămâni, plătindu-și depășirea normelor și plecând în permisii pentru a aduce din Moșneni sau Porcești baxuri de Carpați, brichete, biscuiți, ciocolată, sticle de băutură, pe care le vindea cărămidarilor în termen la un preț îndeajuns de convenabil ca mulți să-i aștepte sosirea în Gura Viezuroaiei și să tabere peste el de cum cobora din mașina de cărbune și punea piciorul în Drumul Oaselor. După câteva astfel de isprăvi, el cheltuia tot ce avea asupra lui, cel târziu la a patra permisie, pe distracții a căror amintire proaspătă îl hotăra să o ia, din nou, de la capăt, muncindu-și și normele sale și făcând bani ajutându-i pe ceilalți și plecând în permisie când strângea de ajuns pentru marfă, și iarăși cumpărând și iarăși vânzând pentru a cheltui din nou totul.

Cel mai bine i-a mers lui Bajnorică în ultima lună și jumătate petrecută în cărămidărie, când a avut bani să-l asigure și pe prietenul său cel mai bun de câteva permisii, scăpându-l definitiv și de obsesia socotelilor cu sume eșalonate pe zile și bilanțuri săptămânale ale plăților normelor obligatorii. Avea Mite o scrupulozitate încrâncenată față de acest fel de asupraviețui. În pofida sumei destul de mari cu care nimerise în regimul de pedeapsă de aici, el nu-și permisese o secundă să nu-i pese. Nu se sustrăsese niciodată de la datoriile sale față de cei care munceau în locul lui, ajungând să se bucure de credibilitate, pe care și-o consolidase neconținut, în vederea lunilor pe

care le avea de petrecut aici în condiții cât de cât prielnice. Credibilitatea sa era sporită și de împrejurarea că destui mai îngroșau obrazul, fie din lipsă, fie din lăcomie, amânând plata datoriilor către colegii lor de troacă la nesfârșit și încercând să le facă uitate, să le fie rușine, îi interesează în definitiv, ba bine că nu, căci de-acum începuse să-l intereseze și pe Mite, și acesta era până la urmă motivul pentru care Bajnorică se lipise de el în dorința de a face cât mai repede bani pe care să-i cheltuie cât de repede.

Giani era un băietan blonziu și cârn, căruia traiul în cărămidărie nu reușise să-i alunge bujoreala din umerii înalți ai obrazilor și nici să-i stingă licărul insistent din ochii de un albastru pervers. Crescuse el într-o casă de copii din Constanța, destul de solid de altfel, agil și descurcăreț când era la o adică, nefiind totuși prea înalt de fel și nu era nici din ăia care să se încurce până n-ar fi sigur că ar ieși deasupra; nu-i plăcea să riște adică, vreo cărămidă pe cocoașă sau în scăfârlie la îngrămădeală neînsemnând puțin lucru, și nici nu ținea chiar cu tot dinadinsul, cum destui sunt care, dacă n-au pe nimeni pe aproape, se iau la bătaie singuri, dându-se cu capul de ziduri. Păi nu era Bajnorică omul ăla, deși de la unii datornici la norme mai reușise să recupereze banii, rămânându-i totuși destui cu datorii mai vechi, pe care n-ar fi avut cum să-i aducă la zi cu plata decât secondat îndeaproape de prietenul lui cel mai bun. Păi așa se face un ban cinstit muncit, prietene, mai învățăm unul de la altul ajutându-ne, cât om fi aici, în mijlocul codrului, că pe urmă nu se mai știe, chiar dacă prietenul lucrase ca zidar și lucrase și în chimie până să ajungă la șine de tren și la cărămizi, după cum destul de des spunea Mite, cu o mândrie prea plină de nepăsare ca să nu-ți dai seama că se face că ignoră pericolele ce-l pândeau la tot pasul odată ieșit definitiv de aici, unde, de bine, de rău, are și un pat și căldură arhisuficientă prin specificul muncii, și aer excelent, și mâncare nu tocmai rea, și uite că are și bani să-și plătească odihnă cât cuprinde. Bajnorică nu lucrase nicăieri până-n armată, fiindcă la casa de copii, dacă nu ții cu tot dinadinsul să pleci numaidecât de acolo la o nevastă sau o casă a ta, e loc și pentru absolvenții celor opt clase ale internatului și ai casa și masa asigurate, și dacă știi să te descurci, poți să faci un ban frumos, trimițându-i pe cei mici la cerșit și la furat, așa cum și alții te-au trimis pe tine, care ban nici nu se compară cu ce iese din păduchernița asta cu cărămizi, nici dac-ai lucra aici ca angajat civil, păi cine ar fi nebunu' ăla să stea aici nici pe cinci mii pe lună, și tocmai d-aia ei numai cu noi își pot face treaba ca să-și scoată salariile lor de colonei și maiștri militari cărămidari.

Și așa se face că pe Mite nu-l prea lăsa sufletul să-i ceară bani prietenului său cel mai bun, pentru că făcuse pe portărelul în confruntările acestuia cu datornicii, ba pe unii trebuise să-i țină ca pe niște sălbăticiuni ce deveniseră acolo-n pădure, ca Giani să poată să-i caute prin buzunare și prin valize. De câte ori fuseseră împreună în permisie, fiecare își plătise partea lui de consumație, păi de două ori doar, prietene, dacă nu cumva Bajnorică dăduse de la el pentru ultimele patru beri, ultimii bani, și nici marfă nu cumpărase' și nu mai aveau nici pentru o mașină de cărbune și au făcut mai bine de jumătate de drum pe jos, că și ăștia, la câștigul lor la tonă-kilometru de te doare capu', cere banii 'nainte, cum n-ai pomeni nici la cele mai nenorocite speriate de foame, și până la urmă i s-a făcut milă de ei unui șofer, când n-ar mai fi avut taman nimic până să întârzie la apelul de seară. Aia e, că n-o ducea bine cu banii nici Bajnorică, oricât s-ar

fi zbătut el paișpe ore pe zi cu normele și cocoșându-se ca un asin sub rucsacul și sacoșele cu țigări și băutură prin râpele Viezuroaiei, da' a durat și asta până-ntr-o zi.

Atunci a fost când a apărut Bajnorică pe platoul cărămidăriei cu Bica. Bica era o femeie cu ovalul feței fumurii prelung-romboidal, ca de șarpe, cu trăsături migălos caligrafiate și părul foarte scurt, smolit și tărcat cu șuvițe ciocolatii, iar ochii ei verzi, imenși, sorbeau cu o aviditate îndurerată toată fojgăiala soldaților cărămidari din jurul ei. În după-amiaza aceea însorită de mai; ea părea să fi descins printre ei dintr-un paradis imemorial, îmbrăcată în blugi și-ntr-un pulover cărămiziu din lână tricotată și ținând pe umăr, cu arătătorul dreptei prins în gaica agățătorii, o canadiană de tercot negru, ce arăta cam terfelită. Alunecarea plutită și nemișcată parcă a mersului ei de reptilă, ținându-se-n echilibru cu mâna stângă înfiptă ca o gheară în brațul lui Bajnorică, aveau să și-o amintească toți în zilele următoare. Bajnorică-i spunea Bica și toți au prins să-i spună așa în cele din urmă, dar pe ea o chema Bianca și se vedea bine că știe pentru ce venise aici, printre patruzeci și ceva de bărbați trăind în pădure de mai bine de o jumătate de an, în vreme ce Bajnorică nu părea că face mai mult decât oficiul de însoțitor, n-ai fi avut cum să-l crezi în stare de altceva, chiar dacă mai apoi a dezmințit o astfel de presupunere.

În seara aceea, după apel, Bajnorică i-a pregătit Bicăi un culcuș într-unul dintre corturi, căzând la învoială cu locotenentul-major Coșarcă Teodor, în baza promisiunii unei sume de două mii cinci sute de lei pe care avea s-o achite cât de curând. Doar Mite și Bajnorică au stat în cortul Bicăi în prima noapte petrecută de aceasta în cărămidărie, iar Bajnorică n-o scăpa din ochi, însuflețit neîncetat de vigilența temătoare a unui paznic, mare lucru n-ar fi fost să se fi săturat de ea în cele două zile de permisie, dar cu atâta îngrijorare a însoțit-o și a cărat-o după el în tot locul în săptămânile următoare, încât era limpede că teama de a nu i-o fura cineva îi tăiase tot cheful din capul locului.

Bica spunea că are douăzeci și cinci de ani, dar frumusețea ei de șarpe cu ochi enormi și codați o făcea să pară mai tânără. Vegheată de Bajnorică, ea i-a spus câte ceva lui Mite despre omul cu care stă de un an și ceva, miner din Valea Jiului, venit în Porcești pentru bani mai mulți, acum, la început, cât încă fondurile nu-s secătuite, și despre părinții ei care sunt administratorii ai unei cabane în Făgăraș, și din tot ce-ai fi putut afla de la ea, greu ai fi bănuیت motivele escapadei printre soldații din pădurea Viezuroaiei, în compania cui, a cârnului acela blonziu de Bajnorică, pe care nu-l vedeai în stare să lege trei vorbe deștepte în fața unei femei de condiția Bicăi, necum s-o momească până aici. Nu cu mult diferit a fost Mite în stare să înțeleagă povestea asta nici când Bica, înainte de a se dezbrăca, și-a tras peste piciorul stâng cracul blugilor ei având o croială puțin specială, strâmtă foarte de la jumătatea coapselor în sus, pentru a-i pune în valoare formele longiline, și-n rest foarte largi, fără a fi evazați, anticipând parcă moda șalvarilor și a colanților, care avea să se-ntâmple peste mulți ani, datorită piciorului ei de lemn, vopsit alb și împânzit pe alocuri de erupțiile unor scrijelituri minuscule cu creionul și pixul și prins deasupra genunchiului și peste coapsă cu un harnașament complicat de curelușe din piele cu cataramे nichelate, ceea ce n-ar fi putut să însemne prea mult pentru Mite, pe lângă tot restul prezenței ei stranie. Nici el și nici ceilalți n-au știut despre Bica Șchioapa mai multe decât ce aflase Mite în prima ei

noapte petrecută pe platou, nimic adică, trăncănind verzi și uscate cu Bajnorică alături, trăgând de ochii injectați de oboseală, ghemuit cu genunchii la gură pe piciorul pe care ea și-l scosese și i-l dăduse în grijă doar după ce a fost asigurată repetat și ferm de către prietenul lui, Mite, că este acceptată și dorită cu tot cu această infirmitate a ei, peste toată zumzăiala debordantă și deopotrivă plictisită a lui Bajnorică, și ce mai atâta tocmeală, Bico, ăsta te-ar lua și fără mâini, și fără picioare, și fără cap, doar să ți se-arunce pe canal în jos și să facă bâldâbâc, ajutor, mă-nec și hai și termină-l mai repede, să ne culcăm, că mâine-avem și norme, și o grămadă de treabă.

Mite și Bajnorică n-au știut când au adormit, picniți de un somn scurt și greu și care-i înțepeni ca moartea pe așternutul de rogojini întins pe bătătura tare a platoului. Trezindu-se, Mite a văzut prin crăpătura fermoarului deschis al cortului zorii fumegoși întremându-se, ajutați de zvonurile de ciripituri de păsări de toate neamurile, vânzolite de vânt prin frunzișul pădurii cufundate încă în beznă. Bajnorică sforăia amplu, cutremurător, răstignit cu capul pe spate, căzut de pe pufoaica strânsă în chip de pernă, cu gura întredeschisă și cu o mână încleștată pe piciorul de lemn, și alături, felinarul, pe care n-apucaseră să-l stingă, pâlpaia încă și chiar în clipa când Mite începu să-și aducă aminte, ea se strecura ȝopăind prin crăpătura intrării. Era doar în pantalonii ei strâmți și largi, avea sâni de forma unor cupe, nu chiar pe măsura unor palme de cărămidari, ce doar cu mare atenție ar fi putut să bea din ele fără să-și verse pe piept și pe jos, aureolele erau însă nefiresc de mari, cât gura unei cești de cafea și de culoarea miezului de caisă, crăpând de copt și mozolindu-te de dulceață din creștet până-n tălpi. Se spălase Bica. Udă și deloc înfrigurată, ȝopăia în jurul lor, aplecându-se să caute ȝigările fără să îndoie deloc din genunchi singurul ei picior, și apoi se așeză cu o mișcare firească și nepoticnită, de șarpe încolăcindu-se și retrăgându-se în sine și-n norul de fum al ȝigării, emanând parcă din împletirea brațelor și a spatelui ei puternic peste îndoitura strânsă a piciorului teafăr.

Lungit și nemișcat, Mite încă o privea în pâlpairea slabă a felinarului, iar ea nu arăta în vreun fel că s-ar simți observată. Se încolăcise într-o nemișcare și o liniște care amuțise și susurul vântului rece prin copaci, și ciripitul păsărilor. Ochii ei rămăseseră la fel de mari, dar, din pricina imobilității privirii, îi bănuiai acoperiți de o pereche de pleoape transparente. Pe clavicule și pe umeri i se rostogoleau încă picături de apă. Părea nevăzut vreodată de soare acel trup foarte alb, contrastând puternic cu fumuriul feței și al mâinilor. Fuma, cine știe de cât timp, că abia într-un târziu el desluși mâna în care ținea ȝigara, ridicându-se la gură.

— Nu ȝi-e frig, Bico?

Ea îi făcu semn că nu, arătând totodată către Bajnorică, doarme, e foarte ostenit, să nu mai vorbească așa tare că-l trezește, spuse într-o limbă de surdomuți de o expresivitate sporită, care o făcea accesibilă și unui necunoscător ca Mite. Nu se mai auzea vântul afară. Plecase odată cu întunericul, lăsând în urmă fiorul de gheață al dimineții.

— Io am... am înțepenit de nu mai... n-am să mă mai pot scula de pe rogojina asta nenorocită, șopti Mite abia auzit.

Bica îi arată chiștocul care aproape că-i ardea degetele, să aibă răbdare puțin să

termine de fumat, și numaidecât îl va încălzi, și-i arată cum, mișcându-și privirea și capul pe gâtul ei lung în rotiri tot mai ample și mai dezordonate, sugerând o scoatere de pe orbită, pecetluită cu buricul inelarului mâinii ei drepte închinându-se, atingând pe rând vârful limbii, sexul și sfârcurile sânilor. Se ridică apoi, fără să se sprijine de pământ cu palmele, așa cum prea puțini și dintre cei cu două picioare reușesc, lăsându-și în același timp pantalonii în locul în care stătuse, ca pe o piele veche și nefolositoare, și veni la el cu mersul ei de cangur, să-i deștepenească oasele și să-i alunge istovirea și frigul din suflet pentru a treia sau a patra oară în noaptea și dimineața aceea. Într-o încolăcire întinsă și incandescentă, ritmată de zvâcnetul ciotului de picior împungând coapsa lui Mite, ziua năvălea în cort, în vreme ce afară se auzeau soldații strângându-se pe platou pentru raportul de dimineață.

În timpul pauzei de prânz și după aceea, până către seară, ei își așteptau rândul la intrarea în cort, în șiruri de câte șapte-opt, cu gamelele cu apă în mâini și cu niște figuri plouate și nerăbdătoare, așteptând parcă suplimentul la cazanul cu ciorbă. Bica Șchioapa le pretindea să se spele înainte, în fața ei, și pe urmă să-și treacă numele și locul de baștină cu scris cât mai mărunț pe piciorul de lemn pe care-l ține lângă ea ca pe un accesoriu indispensabil îmblânzitoarei de sălbăticiuni care era. Câțiva, din cale-afară de insistenți, ieșiseră din cort cu capetele sparte, în bombănelile dezaprobatore ale celor ce-și așteptau rândul civilizat. Erau prea mulți ca să mai fie timp pentru trageri cu repetiții, și de unde știi că marfa nu-i pe terminate și mulți or să rămână cu deștu-n gură, cum de fiecare dată se întâmplase când Bajnorică nu putuse să umple rucsacul și sacoșele cu destule țigări și sticle și n-apucaseră toți, nici cei ce se-nvredniciseră să-l aștepte în Gura Viezuroaiei. De-acuma însă, pare-se că Giani le adusesse destul și pe săturate și adormise răpus de oboseală la umbra din dosul cortului, pe jumătate împăcat, azi e intrare liberă pentru toți, dar uite că destui se așezaseră la rând pentru a doua și a treia oară, iar ea nu-i gonea, deși începuse să-i cunoască și le spunea să nu încerce să o păcălească, semnându-și din nou pe proteza-măciucă numele lor sau, Doamne ferește, fictiv, zăpăcindu-i răbojul, iar ei se conformau, văzând că-i destulă Bica Șchioapa, e de-ajuns pentru toată lumea femeia asta cu-n singur picior, care face cât patruzeci și ceva și mai bine și nu te costă nimic, da' asta a fost doar atunci, în cea de-a doua zi petrecută de Bica pe platou.

În săptămânile următoare, toți soldații ar fi avut dreptul la permisiile de câte două și trei zile. Se spulberau ca de la sine normele, urcând la două-trei sute pe zi, iar malul de lut fusese excavat până să se surpe drumul de deasupra lui și să se prăvale-n platou. Se bălăceau îndrăciți de spor în troacele și gropile cu noroi și înălțau cuptoare de trei metri, cocoțându-se pe capre să le clădească și să le peticească, și focurile duduiau zi și noapte, împrăștiind o dogoare de iad ce veștejise frunzișurile copacilor din jurul platoului, dar Bica Șchioapa nu mai fusese văzută pe platou din ziua acelei sărbători de pomină și nu reușise nimeni s-o găsească nici după cât cotrobăiseră, vreme de două zile, prin pădure și prin toate corturile, dând într-un rând peste Bajnorică ațipit chiar în cortul nădejdlor lor împlinite, pe rogojina scorțită de abundența stropelilor lor arse de nerăbdare și prea îndelungată așteptare, păi ce facem, moșule?

Le spusese doar alaltăieri ce să facă, drept e că nu prea insistând cine știe ce, dar uite

că prea puțin se simțiseră și ieșiseră cu ceva, încât abia dacă au reușit să se achite de datorie față de tovarășu' locotenent major Coșarcă, fiindcă pe barba cui, chiar dacă-n codru, să facem aici, din Armata care produce pentru Economia Națională, bordel și cu cine, cu stricăciunea aia-ntr-un picior, care doar s-o vezi zvârcolindu-se și-ncolăcindu-se să stoarcă spurcăciunea din patruj' de inși și-ți vine-napoi tot meniu' pe-o săptămână, vezi cât pun io curu' și-obrazu' pentru tine, soldat Bajnorică, și tu nici barem cu trei mii nu mi-ai ieșit, bun, gata, te iert de data asta, și totuși, ei mai apoi au știut că Bica este încă acolo, dar Bajnorică o ține ascunsă și-i schimbă din oră-n oră ascunzătoarea, prin corturi și prin pădure, cărând-o de acolo-colo în cârcă, ori cine știe dacă nu și-n biroul sau cortul în care doarme Coșarcă, și-n cele din urmă au făcut cum le-a cerut el și nu mai era loc de nicio tocmeală, acum, când mai avea Bajnorică nicio lună de armată și de stat în pădure, cam tot atât cât prietenul Cafanu, așa că se strângeau câte șapte-opt și se înfățișau celor doi cu suma respectivă, însumând tariful fix și fără târguieli și comentarii și fără s-o lungească și fără s-o înnădească și-n cea mai deplină liniște și fără să ceară picioare de lemn în cap, ca să nu se-aleagă până la coadă cu o cărămidă, Bica-i aștepta în același cort aflat acum sub pază severă, la orice oră din zi și din noapte ar fi avut chef și cu ce să plătească, păi asta faceți, moșule.

Ea a plecat din cărămidărie definitiv odată cu Mite și Bajnorică, câteșitrei nepetrecuți de nimeni în afară de soarta lor călătoare purtându-i pe drumuri neștiute. Vara venise de-a binelea, iar Mite și Bajnorică aruncaseră prin râpele Viezuroaiei valizele, canadienele și puloverele cu care se încorporaseră, știind prea bine că nu procedează deloc înțelept, deși bani se pare că aveau destui acum pentru a-și lua altceva în locul cămășilor, pantalonilor și pantofilor ăstora terfeliți și aspriți de nepurtare și-n care ajunseseră să nu se mai simtă bine și ducă-se învârtindu-se și rostogolindu-se într-un nor de praf de cărămidă, bine c-am scăpat.

Banii erau la Mite. Bajnorică a fost cel care a întrebat-o pe Bica însă cât vrea să-i dea, iar Bica părea să nu-l audă, mergând la câțiva pași înaintea lor, cu foșnetul ei continuu printre copaci, răscolind stratul de frunze uscate, și ei își amintiră că în ultima săptămână o văzuseră prea tăcută și tot așa părea să nu-i audă când o întrebau dacă vrea să plece, dacă i s-a făcut dor de minerul ei din Porcești, și acum, chiar dacă nu-i lua în seamă, o vedeau mult schimbată în bine și înțelesesă că i se făcuse dor de ducă în vremea din urmă, de soarta ei călătoare neostenită. Mite îi arată lui Bajnorică banii, suma ce i s-ar cuveni Bicăi, iar acesta îi făcu semn să bage banii în buzunar, să-i ascundă, știe el ce știe, ba uite că habar n-are.

— Mergi cu noi, Bico, la București?

Însă nici ei nu știau încotro aveau s-o ia, nu-i aștepta nimeni nicăieri, nu vorbiseră și nu stabiliseră nimic precis, doar că vor pleca împreună din cărămidărie și mai departe nu mai știau unul de celălalt și nici de ei înșiși, n-aveau habar încotro.

— Te-ai sonat, Bajnorică, unde să mai merg io cu voi? N-am mers destul douăzeci și șase de zile, patruzeci și șapte de inși de la cap la coadă și de la coadă, la cap de câte opt, zece și treisprezece ori?

— De-ai spart piața de cărămizi pentru blocurile din Porcești, spuse Mite.

— Păi, chiar așa. Mai trebuie să merg și prin alte părți și cu altcineva.

— Păi, te duci la miner în Porcești, presupuse Bajnorică. Te pupă ăla peste tot când te-o vedea după o lună.

Ieșiseră-n Drumul Oaselor prin Gura Viezuroaiei, așteptau și lăsaseră să treacă mai multe mașini de cărbune în sus și-n jos. Drumul ăsta are doar două direcții, dar ei sunt trei. Pe Bica n-o frământă nici pic, ea oricum va pleca singură. Era în același pulover cărămiziu și cu canadiana peste mijloc, cu mânecile înnodate în fată. Ei asudaseră doar în cămăși, iar ei, ca de obicei, nu-i era cald și nu-i era frig.

— M-oi duce la miner. Nu știu. O să iau o mașină spre Porcești...

— Ai grijă cu șoferii ăștia de pe mașinile cu cărbune, spuse Bajnorică. Nu sunt atât de delicați ca cărămidarii.

— Îi știu și pe ăștia cum sunt, îi știu pe toți absolut. E bine așa cum sunt, nici că se putea mai bine de-atât...

— Să mergem și noi la Porcești? îl întrebă Mite pe Bajnorică într-o doară, la care Bica spuse că, în cazul ăsta, ea va lua o mașină invers, spre Moșneni.

— Bine, Bico, du-te. Să nu te mai văd! apăsă Bajnorică, având glasul înecat de furie și durere.

O Rabă de cărbune, mergând în direcția Porceștilor, oprise la zece metri depărtare de ei, la semnele Bicăi, și acum ea fugea într-acolo.

— Banii, Bico! îi strigară amândoi în urmă, gata s-o ia la fugă după ea.

Ea se opri lângă ușa mașinii două secunde, ca să-și ia rămas-bun, chipul ei radiind de fericire, unduind tot mai amplu, până să iasă din orbită, și închinându-se apoi cu buricul inelarului pe vârful limbii, pe sex și pe sâni.

Din Gara Moșneni au luat trenul spre București. Partea asta de drum oricum trebuiau să o facă împreună. Din Gara de Nord ar fi luat-o fiecare către vreun loc pe care și-l amintea cât de cât, căutându-l și încercând să-l recunoască. Ar fi rămas Mite în București, iar Bajnorică ar fi luat un tren spre Constanta.

La unu noaptea, în Gara de Nord, au bătuit o vreme peste șine și peroane până să găsească o țâșnitoare din care ieșea un fir de apă firav, cu gust de canalizare. Pe bănci erau puțini călători, așteptându-și trenurile ghemuiți și întinși cu bagajele la cap, iar Mite nu mai recunoștea nimic din acest capăt de oraș mort, cu iz de împruțiciune și cufundat în zăpușeală și beznă bătuită de umbre amestecate cu umbrele îmboboșate ale bagajelor lor. Stăteau și ei pe o bancă după ce-și potoliseră setea și nu mai aveau nici țigări și nimic de mâncare. Peste tot era închis și ferecat în beznă, chiar dacă bani ar fi fost destui, trei mii și ceva de lei, în afara cecurilor cu soldele lor, și atunci au hotărât să mai rămână împreună, o vreme barem, și s-au urcat în acceleratul de Constanța, care tocmai fusese garat pe linia din fața lor.

Nu mergea prea multă lume la mare. Trenul era aproape gol și s-au perpelit tot drumul pe băncile unui compartiment, fără să-i ia somnul, și tot însetați și înfometați și fără țigări. La patru dimineața, în Gara Constanța nu era cu mult diferit față de Gara de Nord. Se lumina anevoie, noaptea asta parcă nu se mai termina. Se foiră prin gară, așteptând să se facă ziuă, acostăți de cei care ofereau camere și ei le-au cerut țigări. Numai de camere nu le arde lor acum și la prețul ăla... Vor sta în gară până pe la șase încolo, când deschide la centrele de pâine, la tutungerii și lăptării, dar n-au mai avut

răbdare și-au pornit prin oraș spre mare, prin zorii tulburi scuturați dintr-un cer ca un hău săpat într-o râpă de lut, iar marea abia dacă au avut timp s-o vadă, neclintită și întunecată și urcată pe cer și acompaniind cu vuietul ei monocord sorțile lor călătore prin vise grăbite.

Când s-au trezit, era poate unsprezece. Înțepeniseră pe iarbă, lângă niște tufe de salcâmi pitici, și jos se vedeau faleza și plaja pustie. Îi trezise un pâlț de bărbați ciocănindu-și coasele și niște femei deșirând un furtun lung de pe un tambur cu spițe de fier-beton. Deșteptarea, boschetarii, încă strigau, prăpădindu-se de râs. Așa-i, deșteptarea. S-au scuturat și s-au bătut cu pumnii în umeri să se dezmoștească și pe urmă au urinat ostentativ cu fața la ei, luând în piepturile lor cocoșești huiduielile și chiuiturile femeilor care îi arătau cu degetul și-și trăgeau ghionturi una alteia și râdeau, bătându-se cu palmele de genunchi.

Era tot nor și bătea vântul și parcă stătea să plouă. Au luat-o pe drumul întors, spre restaurantul de alături de gară, să mănânce. A fost ceva aproape pe măsura foamei lor veșnice, întăritat și de un post de o zi și o noapte. Ultima oară mâncaseră, pe platoul Viezuroaiei, ciorba de cartofi și varza cu carne de la cazan, doar ei câteșitrei, Mite, Bajnorică și Bica, lângă un izvor din marginea luminișului, din care băuseră apoi cu gamelele. Acuma-i însă cu totul altceva. Au cerut o pereche de fripturi și încă una, ba io mai vreau, moșule, și trei sticle de vin Riesling amestecat cu Pinot Noir și cu opt sticle de pepsi, dar parcă tot ar mai fi intrat ceva, deși tocmai ceruseră devizul și le fusese pus pe masă, mângălit parcă în bătaie de joc pe foița subțire ruptă din carnețel: 1742, 15 lei. Văzuseră pe mesele din jur și mici, și porții de rinichi ornați cu garnituri de cartofi pai, orez, stelute de morcovi și castraveți murați și varză roșie, și dintr-odată au râvnit la toate bunătățile alea pe care să le mănânci cu ochii și încă și mai bine cădeau la stomac, și pe urmă au vrut mici, câte zece, și pe urmă câte cinci, fiindcă se cam îngreunaseră și au cerut să li se facă din nou plata, să vedem cum ne-ncadrăm, a spus Bajnorică, și se încadrau cum nu se poate mai bine. De mai rămâneau câteva sute de lei din banii lor lichizi, pe care biata Bica și păsărica ei minune i-au făcut, pe unde-o fi ea acuma, ne-o pomeni, moșule, am sughițat, iar Bajnorică zice are și whisky ăștia, Johnny Walker care io n-am mai băut de când am plecat militar și nu-ți face griji, că ne-ajunge banii, păi văd că tu-ți faci griji și mai du-te dracu' și nu-mi strica cheful, stricăciunea dracului, și au băut câte două sute de grame de Johnny, ciugulind neîncetat din coșul cu chifle de pe masă, tot le era foame, câinii nu se satură niciodată, da' acuma suntem prea grei ca să putem fugi de sub nasu' ăstuia, trebui să-i dăm banii, dă-i și hai, ba mai stai, hai că nu mai avem nimic pă noi, decât cecurile, păi hai să le prăduim.

Se înnoptase și orașul se însuflețea de foiala și zarva vilegiaturiștilor. Închisese la CEC, acum ce să mai facem, mâine, moșule. Au trecut pe la Casa de Copii a lui Bajnorică și acolo toți îl știau și-l așteptau cu sufletul fript, dar administratorul n-a avut de unde să le dea un pat, păi pă timp de sezon, jigodia asta închiriază și veceurile, așa că noaptea asta o s-o facem tot la boscheți, pe malul mării, păi, până mâine ce mai ie? Dimineața avea să-i găsească tot înfometați și înțepeniți de frig, e iunie, da' nu-mi spune tu mie că javra asta de mare trage. Au lichidat cecurile și le era atât de foame, că n-ar mai fi avut mult până să procedeze la fel de deștept ca ieri. S-au mai cumpătat

însă, la autoservire te și sature mai repede cu sosurile alea, și Bajnorică a luat o sticlă de vin de la alimentara, pe care a băut-o singur, în drum spre autogară. Mergeau tăcuți alături, aruncându-și priviri piezișe, suspectându-se cine cui poartă ghinion, Bajnorică gâlgâind din sticlă în dușmănie și Mite refuzând în dușmănie când îi era întinsă sticla. Avea fiecare două mii și ceva în buzunar și poate socoteau că-i prea puțin și încă n-aveau curajul s-o ia fiecare pe drumul lui. Și după ce Bajnorică a aruncat sticla în sus și a căzut în mijlocul traficului de mașini din stradă și toți claxonau și înjurau cu capetele scoase afară prin geamurile portierelor și nu știau de unde picase sticla aia, au văzut că ieșise soarele și se simțea o briză proaspătă adiind dinspre mare, iar ei aveau încă bani destui și până la iarnă mai e o grămadă, moșule. Au luat din autogară un autobuz plin de salariate ale sanatoriilor și ale hotelurilor intrând în schimbul doi, ei vor coborî în Eforie Sud, știe Bajnorică unde. Pe urmă s-au rătăcit unul de altul în îngrămădeala celor care urcau și coborau, ducându-se la plajă sau la masă, și Bajnorică a crezut atunci că și-a pierdut prietenul, care s-o fi dat jos din mașină aiurea. Mite-Mite-Mite, a început să strige cu atâta disperare, încât o femeie i-a spus că este un copil la vreo cinci ani lângă ea și să n-aibă nicio grijă, că nu i-l strivește nimeni, am zis că te-ai dat jos, moșule, stai că mai avem puțin.

Lui Costică Zlate din Eforie Sud i-au dat banii pentru trei zile de găzduire și i-au dat în păstrare buletinele și livretele militare. Camera era cu un pat, suficient de mare pentru doi, încropită într-un fel de magazie lângă casă, fără geamuri, și viță-de-vie crescută printre crengile unui cais și acoperind toată curtea. Șoseaua trecea prin fața casei și, peste ea, o fâșie din pădurea de pe malul Ghiolului, iar m-ai adus la pădure, moșule... Păi, la banii ăștia, ce-ți mai trebuie? Pe porțița din tablă și S-uri mici de fier-beton, ieșea în evidență un Z mare. Lui îi mai zice și Costică Zet, Bajnorică îl știe de ani de zile, și-i mai zice și Costică Zât, fiindcă a avut odată un pisic și când a murit l-a plâns și l-a îngropat în grădină, și cum dracu-i mai zice? Maiorul Zlate i se zice mai ales, fiindcă a lucrat ca ospătar la Oficiu' de Vizite și Protocol de la Neptun, de unde l-au dat până la urmă afară, de bețiv notoriu ce ie.

În sfârșit, au putut să se bărbierească și să-și spele hainele la cișmeaua din curtea maiorului Zlate. După ce au trecut cele trei zile pentru care plătiseră, au mai stat. Aduceau în fiecare zi câte o sticlă-două de ceva și beau cu maiorul Zlate, care încetă pe moment să-i mai sâcâie cerându-le banii. Maiorul o lua dis-de-dimineată, de cum făcea ochi, trăgând dintr-o sticlă din grămadă pe care o avea la capul patului și pe sub pat, și pe urmă încuia și bântuia până spre seară prin bodegile mai ieftine din Eforie. Era un om de cincizeci de ani, singur-singurel, și-a avut noroc cudărăpănătura asta de casă care i-a rămas de la frate-său care a murit, că el n-a fost în stare de-un cap de ață-n viața lui, un boschetar bătrân, moșule, vai de steaua lui. Mai avea o cameră în afară de cea în care stătea el, dar nu prea vin turiștii în împuțiciunea asta. Își gătea singur, o dată pentru mai bine de o săptămână și ținea ardeii umpluți sau tocana de cartofi pe holișorul-verandă, într-un frigider Fram defect, pe care îl folosea drept dulap, laolaltă cu bucăți de pâine care se uscau și mucegăiau și mânca în fiecare seară câte trei-patru linguri din mâncarea aia și-n jurul frigiderului mirosea de nu te puteai apropia. Nu-l vedeai vreodată treaz, dar într-o dimineată a fost și mai rău, fiindcă a încurcat sticlele și

a dat pe gât o dușcă mare dintr-o sticlă cu clor pentru albit rufele și a zbirat la ei din toți rărunchii să cheme salvarea că moare, lasă-l, moșule, să moară. Și fiindcă tot nu dădea semne că-i pe ducă, au chemat-o totuși. Au mers cu el câțiva kilometri pe șosea spre Constanța, până ce maiorul Zlate i-a spus șoferului să oprească și să-i lase jos, că nu mai are nimic. L-au lăsat într-o bodegă la ieșirea din Eforie Nord, unde le-a spus că n-a mai fost de vreo zece ani, și noroc că s-a ivit cu clorul ca să vină cu salvarea până aici. N-au vrut să rămână cu el, fiindcă ar fi trebuit să-i plătească cinci, șase vodci până către prânz, ba io nu-mi dau seama de unde are bani să bea, moșule, că nici pensie nu primește.

Banii lor erau pe terminate, iar haine nu-și cumpăraseră, ba acum nu și-ar mai fi permis nici câte o pereche de chiloți de baie. Se prăjeau la soare goi și se puricau de vietățile alea care în vremea din urmă îi făceau să se scarpine până la sânge. La lumină și căldură porneau dintr-odată să forfotească prin tot părul de pe corp. Îi culegeau cu unghiile, trăgând de firele de păr, abia de se vedeau, cât un vârf de ac apăreau pe buricul degetului în lumină, și totuși li se deosebeau piciorușele fremătânde și fără niciun spor la mers. Unii erau roșii de atâta supt, și au și ouă, moșule. Doar strivindu-i între unghii îi puteau omorî, pocneau și ieșea sângele din ei ca dintr-o bășică, ăștia te sug, moșule, de te nenorocesc, doar cu gaz scapi de ei. Nu cred totuși că numaidecât de la Bica am luat noi păduchi lați, mai degrabă ea a luat din cărămidărie.

Când n-au mai avut bani pentru băutura maiorului Zlate, acesta nu i-a mai sâcâit, le-a spus să plece numaidecât și n-a mai vrut să le înapoieze buletinele și livretele până nu se vor fi achitat și pentru cele șase zile, care le-au stat peste primele trei, care le-au plătit. În dimineața aceea, ei chiar au plecat. După ce au ieșit pe poartă, Mite a vrut să se întoarcă, îl fac io să ne dea actele. L-a oprit Bajnorică, lasă-le, mai bine ca la maiorul Zlate nu stă nicăieri actele noastre, aici ești sigur că le poți găsi oricând. Pe la patru, în Gara Eforie Sud, s-au urcat într-un accelerat de București, plin și destul de aglomerat pe culoare, încât au rămas într-un loc cum nu se poate mai prost, la capătul vagonului, lângă ușă. Când a venit controlul, i-au spus că li s-a furat totul, și bani, și acte și-acuma se duc acasă, la București. Necazul nașului era mare și i se vedea pe față cât e de cătrănit, avea trei inși de la controlul civil după el și trebuie că nu făcuse niciun leuț chior. I-au controlat și-n adevăr n-aveau nimic la ei, nici acte și nici bani, niște boschetari nenorociți, după cum chiar arătau, iar trenul oprise la semnal și ușa deschisă din dreptul lor le-a trezit, pe moment, civililor ideea să-i dea jos din tren, s-o ia pe jos, ca altă dată să se-nvețe minte să nu se urce-n tren fără bilet. Erau în câmp, la vreo trei-j' de kilometri de Fetești, a spus Bajnorică. Se însera și s-au lungit la poalele terasamentului, așteptând alt tren care să oprească la semnal. Ațipiseră și pe urmă au văzut lângă ei un marfar foarte lung, căruia nu i se vedeau capetele, ăsta-i al nostru, moșule, oriunde-o merge.

Își făcuseră culcuș într-un vagon cu sfeclă, plin aproape până-n oblonul acoperișului din care desprinseseră două scânduri pentru a intra, încât abia dacă au reușit să-și facă loc lângă un oblon lateral, aruncând o grămadă de gulii de sfeclă din mersul trenului afară-n noapte, prin gaura prin care intraseră și peste care au tras pe urmă scândurile la loc. Trenul oprea des și se urnea greu, și ronțâind din sfeclă li se risipiră dintr-odată și

setea, și foamea, și-ntr-un târziu au adormit îmbrățișați. Era tot noapte când i-au trezit zgomote de ciocănituri în obloanele vagoanelor și hămăituri de câini. Erau în triajul unei gări și au văzut printre scândurile obloanelor lumini de lanterne și au auzit glasuri ce le deșteptară o spaimă inexplicabilă, dincolo de care știau prea bine amândoi că n-ar avea ce mare lucru să le facă dacă ar da peste ei în sfeclă. Deslușiră printre hămăituri, când încetară ciocăniturile în obloane, astea-s toate cu sfeclă, dom' major, cheresteaua și porumbul sunt în față. Arată și mie idiotu' ăla care să fure sfeclă din vagoane, cu sacu' ori cu căruța... Păi pentru porci, da, pentru porci, pentru rachiu, da' mai ușor de-o mie de ori o ia de pe câmp de la ceapeu, decât să intre aici, în gura noastră, pentru zece căpățâni de sfeclă... și pe măsură ce glasurile și hămăiturile câinilor se îndepărtau și se stingeau în noapte, spaima lor se amplifică, odată cu trenul urnindu-se și nemaiaivând mult până să treacă peste trupurile lor cu toate cele optzeci și șase de vagoane ale sale, în vreme ce ei se îmbrățișau tot mai strâns și se căutau tot mai febril, spălându-și cu limbile fețele îmbăloșate de saliva spaimei celuilalt, și pe urmă s-au masturbat reciproc, plini de dorința de a face ceea ce nu le îngăduia locul din cale afară de strâmt, și au adormit liniștiți și împăcați.

Trenul oprise din nou într-un triaj de marfă. Lumina văzută printre scândurile oblonului arăta a fi nu mai mult de unsprezece ceasul. Ronțăiau gullii de sfeclă, ținându-le cu amândouă mâinile, ca niște hârciogii, iar Bajnorică zise că nu-i furajeră după cât de bună e, de te scoală pur și simplu de pe boală și-ți taie și setea, și foamea, cât o friptură și un kil de vin, precis e pentru zahăr de calitate extra, nu-mi spune tu mie, moșule, și pe urmă își aduseră aminte de noaptea trecută, mai cu seamă Mite ținū' să-și amintească și să i se amintească, moșule, ar fi mai mare daraua dacă am ajunge să ne căsătorim. În ce-l privește pe Bajnorică, astfel de deprinderi devin de timpuriu o obișnuință pentru rezidenții din casele de copii, ca aia unde crescuse el. Pentru toți absolut, n-ai să afli vreunul nerodat, indiferent că de unii se lipește mai bine, de alții mai deloc, iar altora le rămâne pe viață, ca o pasiune pentru care nu numai că sunt în stare să plătească oricât, dar le și deșteaptă mintea către îndeletniciri prin care se fac bani mulți repede, căci e o meteahnă din cele mai costisitoare. Despre poponarii adevărați Bajnorică știe că au bani cu sacu. Nu pârații sau labagiii, ci d-ăia, zice el, care pentru ei nu există femeie și nici altceva și care ie vânați și huiduiți și de lume, și de miliție și dați în gât până și d-ăia cu care se mârlește și nu-i satură de bani, așa că pe ăștia totdeauna ai să-i vezi bine îmbrăcați și plini de aur și cu teancu' de zece mii la ei mereu...

— Da' unde dracu suntem aici, moșule?...

Uitându-se mai bine printre scânduri, au văzut că erau în Medgidia.

— N-are nimic, moșule, spuse Bajnorică. Ne-ntoarcem în Constanța, e vară, e sezon, poate dăm peste fun poponar cu bani...

Dar de bună seamă că ce spunea Bajnorică nu era mai mult decât o aiureală curată, care făcea să-i dea mintea-n clocot cu mare întârziere. Se întâmplaseră chestii din astea probabil foarte de mult, poate pe când spunea el că se rupsesse la rozetă și-avea zece-unșpe ani, dacă nu cumva despre poponari plini de aur și teancuri de zece mii cine știe cine i-a povestit, care ăsta o fi auzit de la altul, care la rândul lui o fi văzut în vreun film sau o fi citit într-o carte.

Sigur e că vremurile se înrăutățiseră până într-atât, că nici poponarii adevărați nu mai aveau bani. Litoralul era mai pustiu decât reușea Bajnorică să-și aducă aminte că a fost vreodată, și doar prin locurile astea s-a pomenit, la orfelinatul și la Casa de Copii din Constanța, și știe că s-a născut în comuna Techirghiol, dar pe acolo n-a prea avut ce să caute. Mama lui a stat vreo doi ani în Techirghiol, a văzut-o în două rânduri când era foarte mic și acum nu știe despre ea decât un singur lucru: moartă pe data de trei marte șaijdoi. Ba în Constanța a dus-o chiar bine. Aici, dintotdeauna a venit multă lume, cu mulți bani, și o grămadă de străini și n-ai cum s-o duci prea rău, oricât de bătut în cap ai fi, și d-aia nici n-a avut nevoie să se angajeze până-n armată, da sărăcie ca acuma n-am pomenit și nici nu cred c-oi pomeni vreodată, alimentările goale și hotelurile goale și câte zece oameni pe plajă și-n toate bodegile program până la unșpe, că nu mai are ce vinde, și doar sindicaliști peste tot, cu bonuri de masă și cu mâncarea-n sufertașe la plajă, ca la cantina de ajutor popular, și cine poate să-mi spună unde sunt străinii, doar câțiva ruși acolo, care și ăștia tot sindicaliști de la minele alea ale lor, unde-s francezii și americanii din alți ani, unde-s nemții, cehii, polonezii, suedezii, italienii, unde-s poponarii și curvarii și bețivii de toate națiile, care aruncau în tine cu dolari și mărci și lire și tricouri și blugi, și decât numai pentru ca să-i plimbi și să le ții de urât, eh, poți să-mi spui și mie unde sunt?

— Și ce propui, Bajnorică?

Bajnorică propunea ca ei să se-ntoarcă la București, că Mite oricum trebui' să aibă pe cineva acolo, și aflând din nou că nu are pe nimeni se cam dădea de ceasul morții cum că-i imposibil, cineva tot le-a făcut mare și te-a ținut până la anii ăștia, până s-ajungi în Cărmidăria Viezuroaiei, la care Mite îi repeta că ai lui au fost demolați și s-au mutat și nu știe unde stau și nici nu-l interesează și oricum nu-l vor primi nici pe el, cu atât mai puțin pe amândoi, așa că până ne-om găsi ceva de lucru care să ne convină o s-o târâim cum om putea și nu te gândeai că-n București e mai bine ca aici și poate d-aia ne-au și dat bestiile alea de civili jos din tren și ne-a-ntors mărfaru încoace, că-i mai bine să ne-nvârtim pe-aici, barem cât o ține vara și sezonu', la care Bajnorică din nou îi dădea dreptate, c-așa ie moșule, și dacă nu vrei la tine, o să mergem la mine, și astfel au ajuns în comuna Techirghiol, la descărcat baloți de paie din remorcile venite din câmp, de la seceriș, pentru o sută de lei pe zi.

Deși au dormit în saivanul de oi al CAP-ului și acolo se mai găsea câte ceva de mâncare, și-n rest au mai cumpărat bonuri de masă de la sindicaliștii și pensionarii veniți la băi de nămol, și deși n-au băut în nicio seară mai mult de patru beri de fiecare, ei nu mai aveau decât o sută de lei și ceva mărunțiș după o săptămână, în ziua când Mite a zis gata, n-am plecat de la cărămizi ca s-ajung la baloți. Arăta chiar cătrănit rău de tot prietenul lui Bajnorică. Bajnorică a încercat să-l aline, spunându-i că-i numai bine pentru ei să plece de la baloți, acum, când e-n toi culesul de piersici la Mangalia, și acolo o să fie mult mai bine, și atunci a fost când s-a ales de la prietenul său cu un dos de palmă năprasnic, care i-a zburat pământul de sub picioare și a făcut să-i curgă o grămadă de sânge din nas, și fir-ai al dracului de câine nenorocit cu tot neamu' tău câinesc de cretini și poponari nenorociți, că dracu m-a pus să mă-ncurc cu tine.

Și chiar dacă mai apoi Mite n-a mai ajuns vreodată să-și iasă din fire până într-atât

deși ei au mai avut motive de ceartă, încă și mai întemeiate, această izbucnire a fost pe cale să-i lege și mai tare și să întârzie mult despărțirea lor. Pe cât de puternică a fost hotărârea lui de moment să o rupă definitiv cu Bajnorică, pe atât de lipsit de tărie s-a pomenit în secunda următoare. Și numaidecât, slăbiciunea i s-a transformat în imboldul de a-l împăca pe prietenul său, și-ntocmai ca pe o femeie porni să-l împăce și să-l mângâie, drept pentru care Bajnorică se comportă întocmai, ca o nevastă prea plină de calvarul căsniciei ei și răspunzând cu zgârcenie avansurilor unui soț care acum se arată bun și-ncearcă parșiv să-i intre pe sub piele, dar cât de curând își va da din nou în petic.

În seara aceea au cheltuit cu multă cumpătare, mărginindu-se doar la cei treizeci și ceva de lei pe care-i aveau peste o sută. Au mâncat și s-au săturat cu două porții mari de mâncare de cartofi cu sos de bulion, la sala de mese a complexului de băi de nămol, și tot acolo au băut doar două beri. Tot în grajd s-au culcat, și de astă dată s-au iubit pe îndelete, continuând și amplificând și ducând la bun sfârșit ce înfiripaseră în vagonul de sfecă cu o săptămână în urmă. Când s-a trezit Bajnorică, atât de dus dormea Mite, încât nu s-a îndurat să-l trezească și a ieșit singur la baloți pentru suta de lei din acea zi, ultima pe care au făcut-o în Techirghiol, unde s-au ghiftuit pentru ultima dată cu varză printre pensionarii și sindicaliștii de acolo.

Seara următoare avea să-i găsească la restaurantul Rapsodia din Eforie Nord, unde nu ținea deschis mai târziu de unsprezece, încât doar să fi vrut cu tot dinadinsul ar fi reușit să cheltuiască toți cei o sută șaiszeci și șapte de lei pe care îi aveau la ei. Însă bere la halbă era și la autoservirea de peste drum, iar ei erau sătui de autoserviri și cantine pentru pensionarii reumatici, și aici aveau și muzică și un soi de lubrifiant rozaliu și cu gust de săpun, pe a cărui etichetă scria Vin de Babadag, necostând decât treizeci și șapte de lei sticla, cu remiză cu tot, așa că locul era tocmai potrivit ca ei să porceadă s-o pună la cale de unde o lăsaseră cu două seri în urmă, în grajdul CAP-ului Techirghiol, când Bajnorică a zis c-o să i se scurgă tot sângele din el prin nări.

— ... și la ce s-o mai ardem aiurea, mergem la piersici la Mangalia și gata. Adică, ce poți tu să-mi spui mie? Să furi știi? Să peștești, să cerșești, ceva-n felu' ăsta, ai?... Și ce dacă știi să dai cu pumnul, dacă n-ai sânge-n pulă să tâlhărești? Ai fo meserie, ceva, șofer, ceasornicar, strungar, sau te-oi crede fun artist de film, ceva-n felu' ăsta? Atuncea? Acuma spune-mi și mie, prietene Mite, ce vrei tu de fapt, și io mă las pe de-a-ntregu' la mâna ta. Spune, te-ascult și te-nțeleg ca pe cel mai intim prieten al meu, ca pe singuru' meu frate, numa' spune tu, dacă io sunt nebun și cretin și poponar și cum m-ai mai făcut...

La care Mite că gata, bine, mâine mergem la piersici, numai să nu mai dormim în grajd în noaptea asta, bine, prietene, o să mergem la boscheți, bine, e mai bine așa, bine, gata, ne-am înțeles, stai puțin că mă duc pân' la veceu, bine, Mite, du-te și vino repede, că mi-e urât singur.

Orchestra era mai în fund. Nu se vedea din marginea terasei, unde se așezaseră ei. Se auzea zvonul unui amestec de muzică de dans și romanze, și-n răstimpuri o dădea pe auauaua Codin al mieu să nu te duci la pădure cu topor și cu săcure. În lumina stației de autobuz de peste drum, se vedeau o birjă și un șir de taxiuri pierzându-se în întuneric pe strada ce cobora spre zona cu vile și hoteluri și spre mare. Terasa Rapsodiei se umpluse

până la refuz de familii de sindicalişti, cu ciopor de copii după ei, alergându-se şi hârjonindu-se printre mese. Trecuse mai bine de un sfert de oră de când plecase Mite. Poate ar fi mai bine să nu mai vină deloc, îşi spuse Bajnorică. Ce m-aş face fără el? Şi cu el ce dracu' fac? El nu ştie cum e să furi şi să cerşeşti şi io nu vreau în ruptu' capului să-mi aduc aminte, ce-o să facem unu' lângă altu', ținându-ne de mâini şi de picioare, om vedea, îşi spunea văzându-l pe Mite apropiindu-se şi făcându-şi loc printre mesele înciorchinate de lume şi nu era singur. Se oprea la fiecare pas pentru a gesticula şi zâmbi la fata scundă de lângă el, îmbrăcată în tricou galben şi-n fustă din material de blugi foarte scurtă, şi până la urmă m-aş duce şi fără el la piersici la Mangalia, dacă nu cumva pitica asta o fi tot o Bica Şchioapa pentru doi inşi ori patruzeci şi ceva de prostiţi de norme de cărămizi şi stat în pădure. Bajnorică o vedea lăsându-şi capul mult pe spate ca să răspundă la zâmbetele lui Mite, poa' să aibă la douăzeci, şi cât de mică-i, pe măsura mea, şi leşinatu' ăsta stă cu ea în drum de nu-i mai vine s-o aducă la masă, dacă ar avea banii la el s-ar duce naibii cu ea şi-aş scăpa de el, mai bine-i lăsam banii lui, o mare nenorocire de o sută şi ceva de lei din care să plătim şi vinu', şi hai odată, lesinatule, cu ea încoace şi hai, şi hai, şi în sfârşit Mite o aduse la masă, oferindu-i scaunul lui, te las cu prietenul meu, şi el dispăru printre sindicalişti să-şi caute un scaun.

Era aprinsă la faţă, dar zadarnic ar fi căutat Bajnorică în surâsul ei vreo umbră de stinghereală. Se aşezase la masă pentru că avea cu ce plăti şi-n jurul ei erau numai prieteni. Avea o figură de băietan, cu ochii negri sclipind de vioiciune şi bretonul castaniu tăiat la jumătatea frunţii, iar Bajnorică se gândi că-i atât de scundă, încât lui îi vine până la tâmplă. Îi puse mâna pe umăr, strângând-o ca pe un tovarăş de nădejde, dintr-un reflex mai vechi. Dintotdeauna mersese la sigur cu fetele foarte scunde, pe măsura lui, care altminteri îşi găsesc mai greu pereche, ca şi cele foarte înalte. Nu se prea înşelase, de vreo douăzeci-treizeci de ori i se confirmase, de-a lungul timpului, chestia asta, şi nici acum nu se înşela. Ea îşi puse mâna peste mâna lui de pe umăr, într-o strângere plină de complicitate afectuoasă ce i se citea şi-n ochi, şi totul părea deja perfectat între ei, chiar înainte de a-şi fi adresat o vorbă.

— Cum te cheamă? întrebă Bajnorică.

— Atena, sună răspunsul ei, la obiect, cuminte, recomandând-o într-adevăr ca pe un tovarăş de nădejde, atent şi foarte ascultător.

Cercetându-i chipul cu luare-aminte, Bajnorică socoti că poate să aibă mai mult de douăzeci de ani, cu vreo doi-trei ori cinci-şapte... îi defilau prin minte mai multe femei de dimensiuni reduse cu care avusese de a face, dintre care multe arătau de douăzeci şi la treizeci. Ba pe la şaispe-şaptespe ani, îl luase de suflet una care avea copii mai mari ca el, şi nepoţi, o băbuţă prospeţică şi cu pielea netedă, de nu i-ai fi dat mai mult de treiszeci, şi care era tot aşa, de dimensiunile Atenei, pe care unul ca Mite n-ar avea decât s-o ia la subsuoară şi să fugă cu ea.

— Câţi ani ai?

— Io? făcu ea cu o şovăire care lui Bajnorică i se păru de rău augur.

— Da să nu mă minţi, o atenţionează el.

Ea păru dintr-odată foarte interesată de cel din faţa ei:

— De ce să nu te mint?

— Pentru că io și prietenul meu... Noi nu mințim, nu ne place să fim mințiți, minciuna nu-i un lucru frumos în viață...

Se părea din ce în ce mai interesant acest băiat bretonat exact ca ea și având nasul la fel de mic, de parcă s-ar uita în oglindă, atâta că-i blond-roșcovan, iar cămașa asta căcănie antijeg de pe el arată cam răpănoasă, la fel ca și cea albastră a prietenului său, ăla mare, care-i făcuse semn pur și simplu peste gardul terasei, chemând-o din stradă încoace, păi de ce nu, ce-ar avea de pierdut, a acceptat mai mult de curioasă, n-o acostase pur și simplu, o chemase ca și cum ar fi avut ceva foarte important și serios să-i comunice, anume că o invită, și reieșea că în cursul acestei invitații ea va afla treptat tot ce are să-i spună atât de important, și pe urmă a aflat că nu e singur, ci cu prietenul lui, Giulio sau Giani sau Giuliano, o fi vreun italian, ce le mai poate pielea și la peștii ăștia nenorociți care ne dau pe mâna străinilor, își spuse, curioasă totuși, și uite-l pe specimenul ăsta de toată bafta, care, hodoronc-tronc, întreabă o femeie câți ani are, după care ar mai vrea poate să știe și câți copii are și cu cine i-a făcut și câte avorturi, e chiar simpatic.

Apăruse Mite. Nu reușise să facă rost de scaun.

— E un balamuc aici de-ți vine rău. Hai mai bine să mergem în altă parte, spuse, strângându-l pe Bajnorică de antebrăț pe sub masă. Împinse paharul lui în fața fetei, i-l umplu și pe-al lui Bajnorică și dădu peste cap restul din sticlă.

— Auzi, spuse ea, prietenul tău mă întreabă câți ani am.

— Cine?... întreabă Mite, neînțelegând pe moment, plin de nerăbdare și stând în picioare în fața celor doi, care nu păreau deloc grăbiți. A, Atena... Atena are șaptesprezece ani. Iar eu și prietenul meu avem douăzeci. Atena fu atât de satisfăcută de această punere în ordine, încât se trase pe jumătate din scaun și-i spuse lui Mite să se așeze, e loc, nu sunt atât de grasă, îl îndemnă ea.

— Îți spun io cât de grasă ești, spuse, înșfăcând-o de pe scaun și ridicând-o mai sus de nivelul privirii sale și făcând-o să scoată un râs chiuit, și pe urmă se așeză punându-și-o pe genunchi ca pe un copil.

— E cât un balot de... se poticni Bajnorică. De ștafă, apăsă foarte limpede.

— Voi unde stați? întreabă ea.

Ei schimbă priviri derutate. Bajnorică pare extrem de nervos. El n-are de unde să știe ce a vorbit cu ea, până să o aducă la masă, cel mai intim prieten al său, plăvanu' ăsta îngrămădit, care uite-l cum se bâlbâie ca un bou.

— Noi, Atena... Ți-am spus doar, da' n-ai reținut... Io și prietenu' meu stăm la Meduza.

— Și io stau la Steaua de Mare, spuse Atena. Suna fără doar și poate ca o invitație, pe care cei doi o prinseră din zbor, ca pe o ciozvârtă aruncată unor înfometați de un îmbuibat pe care-l distrează teribil spectacolul unor astfel de reacții. Când am venit, alaltăieri, mai spuse ea, nu mai erau locuri decât acolo, câteva camere doar.

Ei din nou se scrutau cu un aer tâmp. Nu mai sunt locuri în hoteluri, auzi ce zice asta. Litoralul era plin. Ei n-ar fi avut cum să afle, stând zi și noapte pe remorcile cu baloți de paie și-n grajd.

— N-au putut să-mi dea camera decât pentru o săptămână dar o să stau mai mult,

oricum, și aș vrea să-mi prelungesc tot acolo. E lângă mare și e și discoteca aproape, iar o cameră pentru o persoană, ca asta pe care am nimerit-o, nu-i așa ușor de găsit.

Ochii lui Bajnorică scăpărau, răi și plini de nerăbdare, dându-i parcă peste mână lui Mite: să-l lase pe el să vorbească, dacă nu vrea să se-aleagă prafu' și pulberea de ciozvârtă.

— La Meduza e cel mai bine, spuse. Am avut rezervate locuri prin Agenție, de la București. Mâncarea e bunicică, avem și telefon, și televizor în cameră...

— Aveți color?

— Nu. Ne-am trezit cam târziu. Când am ajuns noi la Agenție, nu mai aveau locuri la Europa. Anu' trecut am fost la Europa. Acolo au color în camere, au video, au piscină, da' te rog să mă crezi că nu-i cine știe ce. Nu-i mare deosebire, adică. Doar vii la mare pentru apă, pentru soare, să te aerisești, să te refaci, nu pentru color și video. Să ai un pat și unde să faci un duș.

— Voi faceți și duș?

— Noi? Bineînțeles că facem. Tu nu faci duș, Atena? surâse Bajnorică, luând o figură candidă.

— Eu, nu. Niciodată. Uite ce e...

Confesiunea molcomă a blondului îmbujorat din fața ei, cu buze cărnoase, grele de o senzualitate blândă, părea sinceră și pornită din adâncul inimii. Pe vlăjganul care o ținea în brațe îl simțea încolțind-o și pipăind-o bucată cu bucată, cu obrazul lipit de obrazul ei și învelindu-i tot spatele cu pieptul lui larg, și cu palmele mari, încrucișate, acoperindu-i și frământându-i sânii. Pe fesă și pe coapsa goală, de pe care fugise crâmpeiul de fustă, o împunea s-o străpungă virilitatea lui încordată, și mirosea a sudoare dospită, a grajd și a câmp și a tutun prost, un miros de bărbat ce o înnebunea și deopotrivă îi provoca repulsie.

— Uite, dacă voi ziceți că aveți televizor în cameră, am să vin la voi să văd programul în seara asta. O trântise la sigur și urmări cu satisfacție reacția declanșată de propunerea ei. Blondul se pleoști dintr-odată, iar vlăjganul care o ținea în brațe tresări ca scurtcircuitat, împunsătura din coapsă înmuindu-se brusc.

— Cum să vii tu la noi la televizor, îngăimă Bajnorică, dacă... Dacă tu zici că nu faci dus niciodată... noi facem dus zilnic și...

— Mă rog. Dacă nu vreți să primiți o jechoasă ca mine, n-am la ce să insist, spuse ea cu o șovăială parșivă, și nu mai era nici urmă din băietanul sedus instantaneu de Bajnorică, acela căruia-i pusese mâna pe umăr, întrebându-l cum îl cheamă, pentru a-i inspira încredere și pentru a-i acorda la rându-i toată încrederea în vederea unei misiuni importante.

Bajnorică trebuia să-și încordeze mintea să se rupă, că-n nădejdea plăvanului ăsta care mai și spune că-i băiat de București, strâmbând din nas și la cărămizi, și la baloți, și la cules de piersici, ar rămâne moartă și îngropată definitiv.

— Atena, fata mea... Tu ești ca și surioara noastră cea mai intimă de-acum, tu ești și o fată foarte deșteaptă... și Bajnorică făcu o pauză lungă, încercând să descopere satisfacția de pe chipul ei. Chiar dacă ai numai șaptespe ani, tu ești deșteaptă cât o... cât o profesoară, o contabilă, ceva de felu' ăsta. Da' cu ce te ocupi tu de fapt? A, nu poți

fi decât studentă, decise el până să apuce ea să deschidă gura. Și dacă tu ești deșteaptă, foarte deșteaptă, cum am zis și cum se vede de la o poștă, tu-ți dai seama: dacă te-am lua la noi în cameră, la televizor, te-ai gândi poate c-am vrea să abuzăm de tine, Doamne ferește. Ba chiar să fim noi cu gânduri bune față de tine și cu totu' împotriva să ne-atingem de o păpușă și-o finuță ca tine, cine știe cum s-ar întâmpla și unu' din noi, ori amândoi, Doamne ferește, ar cădea în abatere. Fiindcă de ce, poate știi și tu prea bine. Nu că ești foarte deșteaptă, da' și pe cât de frumoasă ești, arunci omu' în ispită una-două. Cu cea mai mare plăcere te-am lua adică la noi în cameră, așa cum te-am luat și aici la noi la masa asta...

Ostenise glasul lui Bajnorică punând la cale tot acest raționament îmbârligat. Osteniseră și ea, și Mite ascultându-l. Fosilele astea de doi bani deja nu-i mai trezeau Atenei interesul. Îi bănuise din capul locului pârliti, și uite că bănuielile i se confirmară. Îi știe acum și fără televizor, și fără duș, și poate și fără cameră, chiar dacă tineri și bine făcuți, totuși cam speriați de viață și lesne de îmblânzit și gata de orice compromis, adică așa cum îi trebuie ei. Hotărî s-o scurteze, mai hotărât de astă dată.

— Uite ce e... cum ai zis, da, Giani, și tu? Mite, da, uite care-i problema. Dacă voi îmi promiteți, așa cum mi-ai spus, că nu veți încerca să abuzați, o să mergem la mine. Promiteți?

Promiseră amândoi într-un glas, ca un cor de școlari.

Pe drum le spuse că stă la Steaua de Mare, la etajul 13, camera 1313. Ea nu era superstițioasă, și nici ei nu credeau în acel triplu ghinion. După ce străbătură jumătate din strada coborând spre faleză, le spuse să rămână în urmă, ea o va lua înainte și-i va aștepta la ușa hotelului, să pândească un moment când lipsește recepționarul din hol sau nu e atent, fiindcă nu vrea s-o vadă intrând cu ei. Le repetase etajul și numărul camerei de câteva ori, încât erau siguri că nu vrea să-și bată joc de ei cu tot dinadinsul în felul ăsta absurd. Oricum, nu aveau altceva mai bun de făcut și nici mare lucru să-și împărtășească, cine-i Atena asta și ce naiba vrea, păi de bună seamă că tot o Bica Șchioapa, căreia-i trebuie mai mulți bărbați, atâta că arată mai perversă decât Bica, aia o făcea cu un soi de caritate parcă și întărită și pusă-n mișcare parcă de un debordant spirit de sacrificiu. Unde n-ar da norocul ăsta peste ei, ca să le pice de la ea cât au avut parte de la Bica, banii ăia de care, vezi, și-au bătut joc fără doar și poate, eh... tot e bine că au scăpat de baloți, de grajd și de boscheți, cel puțin pentru o noapte, și cine știe dacă nu și de culesul de piersici.

Bajnorică știa unde e Steaua de Mare. Or s-o ia la stânga pe strada care merge paralel cu faleza și-i în capăt, chiar lângă faleză, un bloc turn cu șaisprezece etaje. Când au luat-o la stânga, au văzut în mijlocul străzii, în întunericul luminat de ferestrele hotelurilor și vilelor, un pâlc de oameni răsfirat larg din trotuar în trotuar. Așteptau și sporovăiau. Bajnorică îi spuse lui Mite că presimte ceva, să stea pe loc să-l aștepte, până se duce să vadă ce e. Păi aia e, ce ți-am spus. Oprește miliția lumea și cere buletinele. Țștia face recensământu' sindicaliştilor, trebui' să fie și ei activi. Hai peste drum, pe faleză, dar pe faleză se instalase alt filtru. Au dat în turbare, spurcăciunile, mă mir dacă n-or face razie și pe plajă toată noaptea. Dacă o luăm pe-acolo, s-ar putea să ne vadă de sus, de pe faleză. Dacă ne vede că ne ferim e mai rău, și până-i povestim de buletinele și

livretele noastre de la maiorul Zlate se termină și concediu' ăsteia. S-au întors înapoi și au luat-o în aceeași direcție, printre vile și hoteluri, pe străduțe întunecate, întorcându-se de trei ori din drum pentru a evita alte filtre. Atena îi aștepta în parcare luminată din fața Stelei de Mare, plină de draci, iar Mite apucă să-i spună ce au pățit, nu mai avea rost să-i ascundă, căci s-ar fi putut să fie un filtru și-n holul hotelului, pe care nu l-ar mai fi putut evita fără ajutorul ei.

Ea le spuse că n-a apărut încă miliția în hotel, dar, dacă vor să mai apuce să intre, să se grăbească, iar despre recepționar că nu e nicio nădejde să se miște din ghereta lui, să vadă și ei cum s-or descurca cu el, să aibă grijă totuși să evite să-i spună la ce cameră merg, și dacă o vrea și ăsta buletinele, nu mai are ce le face. Păi hai tu cu noi, îi spuse Bajnorică, îi spui că suntem frățiorii tăi. Atena se strâmbă agasată, nu, asta în niciun caz, iar ei nu mai insistară, bine, du-te și venim și noi unde ai zis că stai, și ea o luă grăbită înainte.

Se urneau agale pe urma ei, sfătuindu-se, atâtea pânde și nenorociri și legitimări de parc-ai vrea să le furi și marea, și mașinile astea, și blocu' ăsta cât muntele, intrăm și gata, și când mai aveau trei pași până la ușă ea le ieși în față la fel de grăbită, totuși am să merg și eu cu voi.

Recepționarul era un tânăr athletic, echipat ca un manechin din vitrina unui shop, cu adidași, blugi și tricou cu inscripții și un lanț gros de aur la gât, scos pe afară. N-ar fi avut el cum să țină minte cele peste două mii de figuri schimbându-se permanent și vânzându-se zi și noapte prin holul Stelei de Mare. Dar Mite și Bajnorică erau oricum niște figuri aparte, distincte în toată pleava vânturată pe aici, și, prea conștienți de personalitatea lor, și-o arogau pur și simplu ca pe un neajuns al celebrității, doar așa rămânând neîndoșiți de umilințele de toată mâna. Ei sunt ei și sunt mai ceva decât toți ceilalți, întocmai își făceau intrarea triumfală la trei pași în urma Atenei, plini de prestanță și siguranță, lunecând prin holul luminat orbitor al acestui așezământ de sindicalști amestecați din belșug cu securiști și nababi de toate neamurile.

Aproape că fugea recepționarul după ei, ca să-i împiedice să ia liftul, dumneavoastră pe cine căutați? iar Mite se întoarse brusc, încât el evită în ultimul moment tamponarea, da, pe cine căutați? Ce, să-ți dau un autograf, moșule? și-l ciupi de burta tricoului, trăgându-i-l afară, peste pantaloni, și până să mai apuce să zică ceva recepționarul, Atena îi spuse dumnealor sunt cu mine, la care ăsta rânji prelung' și insinuant, da, săru' mâinile doamnă, petrecere frumoasă, în vreme ce pe figura Atenei creștea o mânie încrâncenată și rumegată în sine, abia reținută să nu explodeze.

— Spânzura-te-ai cu lanțu' ăla de la gât, bă, câine de pripas! nu se putu abține să nu-i strige Bajnorică din ușa liftului, din toți rărunchii și din toată obida adunată prin cărămidării și grajduri, și păduri, și boscheți, ceea ce a fost pe cale să învârtoseze încrâncenarea de pe figura Atenei.

Abia dacă se mai însenină când au ajuns în camera mică, cu un pat de o persoană, conceput parcă pe măsura dimensiunilor ei miniaturale. Privirile lor hămesite se opriră direct pe sticla cu lichid rubiniu de pe măsuta lipită de perete, în fața patului. La vederea celor trei pahare, lor le-a fost din nou clar, ea s-a pregătit și nu mai încape îndoială pentru ce anume. Bajnorică întoarse sticla cu eticheta spre el, nu era ceva chiar

din cale afară, coniac Bachus, dar pentru ei era într-adevăr ceva.

— Televizor n-am, spuse ea. Nici muzică. Nu prea suport, și arată cu degetul la tâmplă, ca un ciocănit din care ei nu înțeleseseră mare lucru. Asta, mai spuse, arătând spre sticlă, mai mult cu ăsta mă omor. Dacă nu vă place, am și altceva. Scoase din dulapul cu două uși, ridicându-se mult pe vârfuri la raftul de sus, o sticlă de Martini de un litru și jumătate. Am și mâncare, cașcaval, niște conserve, stăm de vorbă aici mai bine decât la Rapsodia, și nu închide la unșpe. E trecut de unșpe deja... Da' stați jos, băieți, faceți-vă comozi...

Ei se așezaseră de o vreme, Mite pe pat, iar Bajnorică pe singurul scaun din cameră, lângă masă, și umplea paharele. Ea și-i închipuse tot în picioare și așteptând, poate unde deveniseră dintr-odată tăcuți, împietriți de o stinghereală de circumstanță, străbătută de o undă de venerație, care probabil le intrase în reflex pentru astfel de împrejurări. Știa că-i prinde cum nu se poate mai bine. Nesfârșită smerenie pentru mâna ce te scoate din câinoșenia ta și te așază la masă și-ti dă să mănânci, iar ce-o mai fi pe urmă nu mai contează. Ciocniră.

— Pentru regăsirea noastră, zise Bajnorică, toastând cu ce se-ntâmplă să-i treacă prin cap în acel moment, cu un tremur solemn în glas.

— Niciodată să nu ne mai pierdem unul de altul, îl completă Mite.

Ea avu o schimă de dezgust.

— Nici chiar așa, dă-o naibii, ar fi prea de tot.

— Cel puțin pân' la iarnă, se strădui Mite să-i fie pe plac. Pân' la... Ea tot nu părea mulțumită. Vara asta barem, spuse el, să stăm regăsiți. Doar nu suntem câini, să ne vedem azi și mâine să nu ne mai cunoaștem.

— Bine, bine, bine... făcu ea împăciuitoare. Puneți-vă Martini dacă vă place. Eu v-am spus că numai d-ăsta beau.

Ei și-au pus Martini peste coniacul din pahare, și invers, pe urmă au băut separat, un pahar de Martini, după care unul de coniac curat, până și-au luat seama:

— Dacă tu nu bei decât coniac, noi n-o să mai bem d-ăsta, că-i pe terminate.

— Nu vă faceți griji, și scoase din dulap o sticlă plină de coniac. Nu vă sinchisiți de mine. Puteți să vă faceți un dus, ziceați că faceți în fiecare zi...

Ei și-au făcut duș și s-au întors de la baie doar în pantaloni, cu cămășile spălate în mâini. Le arată unde să le pună la uscat, pe balustrada balconului lung cât doi pași de-ai ei, nu le ia vântul, puneți pietrele alea de jos pe ele, special le-am adus pentru rufe. Erau foarte sus. Marea se zărea foarte departe în întuneric, te izbea peste față cu jelanii ei sacadată adusă de vântul care se întetise.

S-au codit când ea le-a spus să-și spele și pantalonii. Se vedeau deja în chiloții lor tetra atât de rar spălați, care de bună seamă că i-ar fi stricat Atenei toată seara, întorcându-i coniacul îndărăt, din nou în pahare și pe masă.

— Rămâneți în slipi le spuse, plictisită și deopotrivă nerăbdătoare.

— Ți-ar plăcea să facem așa... strip-tease, glumi Bajnorică.

— Da, mi-ar plăcea. Da' mai bine să rămâneți în chiloți...

— Și dacă ne dăm chiloții jos? N-avea nimic insinuant întrebarea lui Mite. Te superi dacă ne dăm chiloții jos? El dorea într-adevăr să n-o supere și, de asemenea, s-o

scutească de priveliștea jegului de pe chiloșiiilor.

— N-ar avea cum să mă supere, de vreme ce voi mi-ați promis ceva, și doar cu condiția asta v-am luat aici.

Ei căzură pe gânduri și, pentru un moment, aproape încremeniră. Toată seara și toată noaptea petrecută cu ea se concentra în acel moment, și, numaidecât, Mite, în spatele ei și ferindu-se să nu-l vadă, își dădu jos pantalonii și chiloșii și le aruncă mototol în brațele lui Bajnorică.

— Du-te tu și spală-le pe toate, spuse cu glas moale, contrastând cu bruschetea gestului. Lăsat pe spate pe scaun, cu hainele-n poală, Bajnorică retoriză afectat:

— Spune și tu, Atena, e frumos ceea ce face?

— Mă rog, sunteți tovarăși. Și tu poate tot așa ai fi făcut. Sunteți, păreți vechi tovarăși de suferință...

Era foarte sigură că i se ceruse părerea despre justetea și frumusețea relațiilor dintre ei. Nu-i trecuse prin cap ce o întrebase de fapt Bajnorică, anume dacă e frumos, dacă se cuvine ca plăvanu' ăsta să se dovedească până într-atât de nesimțit încât să se lase în pielea goală în fața ei, o fată frumoasă și atât de deșteaptă, cum plin de perversitate și ipocrizie o alintase mai devreme, pentru ca acum să nu mai existe vreun dubiu pentru el față de aceste calități ale ei, puse-n valoare și de tratația ce i-a mers la suflet și neștirbite, altminteri, de eventualitatea că ea ar vrea să facă orice cu ei, oricum, pe rând sau cu amândoi deodată, n-ar conta chiar deloc, ea tot o doamnă ar rămâne și o păpușă s-o pui într-o vitrină, nu altceva, pe care uite ce poate s-o frământa:

— Doar n-o să vă scuipați între voi acum, să vă stricați prietenia pentru una ca mine...

— Ah, nu, nici pomeneală, Atenuța, să nu-ți faci griji pe chestia asta, o liniști Bajnorică. Dorea din tot sufletul să-i fie pe plac. Socoti că, lăsând-o singură cu prietenul lui cel mai intim, ea va fi fericită. Mă duc să spăl astea, spuse.

Zăbovi îndelung în baie, cu amândouă perechile de pantaloni și chiloși, frecându-le din răspuțeri cu un săpun verde în formă de ou care mirosea de-ți lua mințile, cât un milion de flori de toate neamurile, de-ti venea să-l mănânci. Nu-și mai amintea de-o viață cum e în apă caldă și-n aburul făcut de ea, provocându-i o amețală dulce, și să fi trecut o juma de oră, poate mai mult, s-or fi terminat, s-or fi liniștit, dar îi venea cam peste mână să se ducă la ei gol, oricât o fi fost de sigur că ea tocmai asta-și dorea. Tot sucindu-se și învârtindu-se și sfătuindu-se de unul singur, găsi un prosop roz, pe care și-l petrecu peste șale.

Îi revăzu pe cei doi ca și cum cu un minut în urmă plecase de lângă ei. El în pielea goală și ea tot îmbrăcată și el încercând fără convingere și plin de-o tandrețe nervoasă s-o dezbrace, hotărârea și forța împotrivirii ei fiind disproporționate față de moliciunea atingerilor lui. Întinzând chiloșii și pantalonii alături de cămăși, Bajnorică socoti că ea nu-l vrea pe Mite, ci, firește, pe el. Era sigur că nu se întâmplase nimic între ei cât zăbovise în baie, dar un bărbat gol scremându-se și chinuindu-se în pat lângă o femeie îmbrăcată, este desigur o reprezentare de toată bafta. Tocmai se întoarce să-i urmărească prin geamul ușii balconului, când Mite veni lângă el.

— Fugi, spuse, poate te vrea pe tine.

Lui Bajnorică nu-i trebui însă o jumătate de oră pentru a se lăsa păgubaș. După ce Mite rearanjă pietrele pe rufe, își regăsi prietenul gata garat, pe scaun, lângă sticle și pahare, nedespărțit de prosopul roz petrecut peste șale.

— Dă-ți jos prosopul ăla, spuse ea cu un glas încins de senzualitate, și vorbea prin somn parcă, întinsă în pat, pe spate, cu mâinile sub cap, privindu-i pe amândoi și tot în tricoul ei galben și-n fusta ei de blugi ridicată peste pulpele ei de păpușă, împletite strâns și lăsând să se vadă chilotul. Rămâneți goi amândoi, spuse cu o voce de muribundă, în vreme ce ei o priveau ca pe o muribundă și păreau gata să-i împlinească toate dorințele.

— Ce vrei tu, Atenuța? întrebă Bajnorică, parcă de medicamentul care i-ar salva viața atât de scumpă lui, ce vrei, tu, o fată atât de frumoasă și deșteaptă și doar de șaptespe ani...

Ea închise ochii pentru câteva clipe și zâmbi, visând parcă ceva frumos, și pe urmă continuă să-i privească, nemișcată, fugindu-i ochii de la unul la altul. Bajnorică stătea pe scaun, picior peste picior și aplecat în față, încă sfiindu-se de propria-i goliciune, iar Mite la picioarele ei, pe marginea patului atât de jos, încât îl făcea să stea ghemuit, cu genunchii lui mari ridicați aproape de fălci și antebrațele vânjoase căzute pe ei, părând scurs la rădăcina unui zid.

— Stați la masă amândoi, le spuse, beți, simțiți-vă bine, nu vă sinchisiți de mine...

Nemaifiind alt scaun, Mite se așeză la capul ei, pe pat, în fața lui Bajnorică. Ei păreau să-i îndeplinească dorințele întocmai, iar când Mite îi atinse ca din greșeală tâmpla cu spatele, ea se trase spre perete. Apoi o mângâie privind-o peste umăr, pe creștet și pe obraji, cât de nevinovat îi stătu în putință, și ea îi desprinsе mâna de pe față, ca laba unui cățel prea insistent cu dovezile lui de devotament, și i-o așeză pe genunchi, cu un gest apăsător, acolo-i locul mâinii lui adică.

— Fără mâini. Ne-am înțeles și ați promis.

Bajnorică părea foarte relaxat. Fuma din pachetul ei de Marlboro și sorbea surâzător din pahar, rotind priviri mari prin cameră. Apoi se ridică, plimbându-se pentru a se dezmoști parcă, dar cercetând de jur-împrejur avid și făcându-și de lucru cu deschisul ușii balconului și trăgând și potrivind perdeaua umflată de vuiala brizei de afară. Era împăcat și gata să se țină de promisiunea făcută acestei femei, îndeajuns de ciudate pentru a-l face să se simtă bine în preajma ei. În privința asta, Mite nu era chiar sigur de ce e în capul prietenului lui. Sigur e că Bajnorică inspectează camera pentru ciordeală, pregătind momentul când vor fi siguri că se vor despărți de ea definitiv. Dar și asta la timpul potrivit, își spuse Mite, în vreme ce nerăbdarea îi copleșea curiozitatea. Era prea puternică dorința de a se culca cu ea, chiar și lipsindu-se de orice plăcere și forțând-o. Pe urmă, va fi cu totul la dispoziția plăcerilor și dorințelor ei, atât de perverse încât par a se petrece și împlini la depărtări de mii de kilometri de acest loc. O fi și asta o chestie, pe care ei, care au cutreierat lumea în lung și-n lat, scormonind-o prin cele mai întunecoase hățișuri, încă n-au văzut-o și n-au auzit de ea, dar de bună seamă că au tot timpul și deja uitate-o în fața ochilor lor. Stă întinsă cu mâinile sub cap, fără ca măcar să și le bage undeva, nemișcată și cu pulpele strâns împletite și sorbindu-i din ochi cu atâta lăcomie, încât, din moment în moment, te-aștepți să i se aplece.

Și, pe urmă, lupta dintre ea și Mite reîncepu cu un suflu nou, întretăiat de vorbe găfâite și șuierate, nu, nu, te rog, mă doare, doar o dată, te rog, să vezi că n-o să te doară deloc, doar să-ți dau chiloții jos, desfă picioarele, n-o să-ți fac nimic să te doară, lasă-mă numai puțin, și era o bună ocazie pentru Bajnorică de a inspecta mai febril și mai în amănunt. Deschise dulapul, văzu pe un umerăș o geacă vișinie din piele și o geacă din material de blugi, și câțiva pantaloni, și-n raftul de sus, lângă prosoape, un teanc de tricouri de toate culorile, da, astea pentru mai târziu, când ni s-o face din nou de grajduri și vagoane cu sfeclă sau când Atenuța o să dea în turbare de cât s-a holbat la noi, își spunea, căutând prin buzunare și printre prosoape și tricouri și nu era nimic, nicio monedă de douășcinci de bani, niciun inel sau lăntișor. Căută și în geanta de voiaj din piele roșie, cu buzunarele laterale goale, și înăuntru pâinea și un pachet cu un sfert de roată de cașcaval și niște piersici, niște conserve și două sticle de coniac Bachus și un cartuș de Marlboro. Scoase dopul unei sticle cu dinții și trase o dușcă. Rupse pâinea și cașcavalul și începu să înfulece, cu îmbucături mari și nemestecate aproape, în picioare, ca un câine, fără să scoată capul din dulap, și continuând să amușine pe îndelete.

Cei doi din mijlocul patului erau poate la fel de ocupați și absorbiți de propria lucrare, ca și Bajnorică. Mite nu reușise să-i scoată chiloții, ci doar să-i întoarcă pe dos peste pulpele. Încleștate. Prea tare strângea chiloții, s-ar fi rupt dacă ar fi tras puțin mai tare, și tot tatonându-le rezistența, îi auzi pârâind și-i smulse fâșii până jos, către labelle picioarelor încârligate, lăsând o dungă roșie printre pulpele lipite, și se gândi că tot e bine că n-a început să strige, dar pare foarte hotărâtă să nu desfacă picioarele și se zbate de mama focului. Pe cât de lesne reușea să-i atenueze zbaterea cu o mână, pe atât de imposibil îi era să pătrundă cu palma celeilalte între pulpele ce păreau sudate, și pe urmă o lovi cu pumnul în burtă, reținut, încercând parcă butonul ce declanșează deschiderea acestui mecanism. Apăsase pe un buton greșit, care înțepeni pe veci strângerea pulpelor, și probabil că o lovise destul de tare, că încremeni și ea dintr-odată, dând ochii peste cap și închizându-i.

— Ai omorât-o, idiotule, șopti Bajnorică, și începu să îndese de-a valma în geantă cașcavalul și pâinea, și tricourile, și gecile de pe umerăse, golind tot dulapul de cârpe, și trase fermoarul genții și o așeză în fața dulapului. Rămase un minut într-o concentrare intensă și înfricoșată, cu spatele la cei din pat și cu bărbia-n pumn, privind la ușa închisă a dulapului pe care aproape că o atingea cu vârful frunții. Ieși în balcon, izbind ușa de perete. Se uită la cer și văzu că nu poate să fie ceasul mai mult de trei jumătate, e prea devreme, nu poate ieși la ora asta din hotel fără să bată la ochi, și pe urmă văzu pantalonii și cămășile întinse la uscat și, pipăindu-le, simți că-s și mai ude decât când le-au întins, briza le îmbibase de umezeală, făcându-le numai bune de stors din nou, și atunci văzu că e gol și se întoarse în cameră și băgă geanta în dulap și închise ușile și iar le deschise, gândindu-se din nou la ce ar fi mai bine acum de făcut și spunându-i lui Mite, fără să se întoarcă:

— Ai omorât-o? Vezi dacă mai respiră... Dă-i-o, idiotule, pe la nas, poate o trezești... N-am mai văzut leșinat ca tine, de când mama m-a făcut. Ești rău de pizdă, moșule. O să pătimești tare pă chestia asta.

Mite i-o dădea într-adevăr pe la nas și peste buzele la fel de încleștate ca pulpele și

peste ochii închiși, și peste sânii peste care îi ridicase tricoul, iar pulpele erau tot încleștate și asudate scuturate de un tremur ușor, iar din cârlionții negri ai pubisului răsăreau broboane de transpirație. O străbătu astfel de câteva ori pe drumul acela, încetinit și poticnit sub arcuirea virilității, prea scurt, de la glezne până în vârful frunții și înapoi. Se opri pe genunchii ei când simți fără nicio bucurie că va ejacula, cu mâinile depărtate, înfipite de o parte și de alta a trupului ei și cu brațele întinse, ca un alergător în poziție de start, și atunci o văzu deschizând ochii încercănați și îi văzu fruntea palidă brăzdată de riduri și obrazul mic și schimonosit de durere. Era prea târziu și era ca o răzbunare, neprocurând nimănui vreo satisfacție, stropeala abundantă improșcând-o pe pulpe și pe pântec, și pe chip și sărindu-i pe bretonul ciufulit dezgolindu-i fruntea. Simți strânsoarea pulpelor destinzându-se sub fesele lui, după atâta încordare, iar geamătul ei era ca și cum ar fi ars-o cu un fier înroșit, și totuși deloc strigat. Pe măsură ce reușea să-și amintească ordinea lor inițială, Bajnorică rearanja hainele la loc pe umerase, înfundă dopul de plastic în sticla din care băuse și o puse alături de geanta de voiaj. S-ar putea vărsa dacă ar pune-o la loc în geantă, unde a găsit-o. Luă apoi un pachet din cartușul de Marlboro și-și aprinse o țigară, în timp ce Mite se destindea peste trupul femeii de sub el, slăbind strânsoarea și atenția, socotind că n-are de gând să facă zgomote mai mari decât geamătul acel înăbușit continuu, pe care n-aveai cum să-l bănuiești de plăcere, iar ea avea aerul unei suferinde care abia dacă reușea să urască. A fost apoi un moment când el o simți zvâcnindu-i printre picioare ca un animal mic și teribil de iute, după care ea ajunse în picioare, lângă pat, cu un salt uimitor și neverosimil prin amplitudinea și precizia sa. În secunda următoare, se ștergea cu prosopul, pe față și pe tot trupul, de sudoarea amestecată cu mizeria de stropeală a mizerabilului ăsta. E doar în fustă și o ridică pentru a se șterge și între picioare, cu gesturi insistente și apăsatate, care spun că și acolo a fost pângărită, iar apoi, cu brațul întins spre ușă și pe un ton suficient de ridicat ca să-i trezească pe cei din camerele vecine, ordonă:

— Afară! Imediat afară, am spus! Imediat îmbrăcarea și afară!

Lor nici că le trecea prin cap că n-ar avea cu ce să se îmbrace.

Pe Mite îl năpădea o hotărâre tot mai intensă de a pleca, lăsându-i pe amândoi aici, să se descurce în toată povestea asta devenită dintr-odată pentru el apăsătoare și din cale afară de scârboasă. N-ar fi stat pe gânduri să iasă gol din hotel și tot așa spre gară, de unde să ia un tren care să-l ducă tot mai departe, dar uite că din nou, la fel ca în grajd, când dăduse-n bietul Bajnorică ce-i promitea culesul de piersici, toată fermitatea prinse a i se dilua treptat, pe măsură ce se străduia să-și amintească un loc unde ar fi mai bine decât aici, nu există un astfel de loc, și-n vremea asta Bajnorică se așeza în genunchi la picioarele ei, cu mâinile împreunate și cu glas înecat de lacrimi, rugându-se acelei icoane pe viață adorate.

— Atenuța, iartă-ne, Atenuța, n-o să mai facem niciodată, te rog io să ne ierți, de-acum înainte o să facem numai ce zici tu, îți promit io, și iartă-l p-ăsta că ie bou și idiot și cretin, da' n-o să mai facă în viața vieților lui, îți garantez io că n-o să mai facă...

— Afară imediat, am spus! Tonul poruncitor, neadmițând comentarii, abia de se mai înmuiase.

Și unde dracu' să se ducă, la dracu, ăsta-i al tău, pe viață, mănâncă-l ori lasă-te

mâncat de el, și Mite încă-și ferea privirea de priveliștea rugăminților fierbinți ale prietenului său către această femeie, având, vezi, meteahna de a fi femeie fără să fie deloc femeie, atât de neînsemnată pe lângă metehnele și neasemuitele cruzimi ale altor bărbați și femei, iar ție, idiotului și cretinului, numaidecât pe betesugul ăsta ți-a cășunat, ca și cum ți-ar cășuna pe un ciung să-l pui să tragă la vâsle.

Nu se milogea Bajnorică, ci pur și simplu se ruga, curat, fierbinte și din adâncul inimii, la icoana-păpușă la picioarele căreia se prosternase. Mite socoti că n-are absolut niciun motiv să nu-i urmeze exemplul, mai cu seamă că el fusese cel care păcătuisese în felul acela prostesc și nebunesc.

Atena păși tăcută și încruntată printre cei doi câini mari schelălăind la picioarele ei, către capătul mesei unde se aflau sticlele și paharele. Scurse în paharul ei cele două degete de coniac de pe fundul celei de-a doua sticle băute în seara aceea, după care făcu un semn imperceptibil cu degetul către figurile lor întoarse, urmărind-o spășite. Bajnorică înțelese numaidecât, sări peste pat la dulap, de unde luă sticla de coniac din care băuse și pachetul de țigări desfăcut, și tot dintr-un singur salt, de câine de circ, fu înapoi, lângă ea, pentru a-i umple paharul și a-i aprinde o țigară. După ce trase câteva fumuri căzută pe gânduri și ignorându-i cu totul, fără să se despartă de țigară și pahar, ținându-le pe amândouă într-o mână, luă un prosop din dulap, pe care și-l aruncă pe umăr și se duse să se spele.

Când veni din baie, camera era cufundată în întuneric. Aprinse lumina și-i văzu ghemuiți pe covor. Adormiseră. Continuând să se șteargă, își mai turnă un pahar de coniac și apoi se băgă cu el în pat, sub pătură. I se făcu frig, era răcoare, se sculă și închise ușa balconului. Își trase pătura până la bărbie și-și potrivi perna pe perete și capul pe pernă, în așa fel încât să-i poată vedea cât mai bine pe cei doi bărbați de pe covor, gândindu-se în acest timp că-i foarte bine că ei nu simt răcoarea din cameră și pot dormi așa, goi, pe jos. Poate unde așa dorm ei de obicei, își spuse, ca niște animale, sub cerul liber, fără să le pese de frig. Îl auzi pe unul dintre ei trezindu-se, ori bombănea în somn, încât ea abia reuși să înțeleagă glasul încleiat de istovire al lui Bajnorică.

— Stinge, bă, lumina aia, că-mi bate-n creier...

— Încă nu e ziuă, spuse ea. Lumina rămâne aprinsă până se luminează afară.

***

Atena era artistă de circ, specializată în numerele de acrobație la basculă. Din adolescență își descoperise instincte și porniri lesbiene, înăbușite și bine ținute în frâu datorită unui puternic sentiment de vină, ce a însoțit-o permanent, până la cei douăzeci și opt de ani ai ei de acum, în pofida caracterului libertin și deschis tuturor modurilor de exprimare al mediului în care-și face meseria.

Atena venise la mare direct dintr-un turneu al trupei sale de basculiști în Italia. Fusese o întoarcere forțată, pricinuită de o entorsă a gleznei ce o pusese în imposibilitatea de a mai apărea în spectacole, și nu erau semne că se va vindeca prea curând. Abia de îndrăznea să spere că se va reface la mare, și totuși, după o zi, n-a mai simțit nicio durere. Era sigură că nu mai are absolut nimic și se simțea în formă, încât s-ar fi putut întoarce la Trieste, unde se afla trupa ei. Dar dacă tot s-a văzut aici, a socotit că-i mai bine să profite de aceste zile, pe care să le petreacă singură la mare, ca-n

fiecare an, deși e căsătorită și are doi copii. Ca și altă dată, se afla aici pentru câteva ceasuri zilnice de plajă și înot, folosite la maximum însă, atât cât s-o facă să asude porția zilnică de coniac de circa 800 de mililitri, și pentru a se întâlni cu oameni pe care nu-i cunoaște și n-o cunosc și n-o să-i revadă niciodată, pe bărbați să-i atingă și să-i miroasă și mai mult să-i vadă, iar pe femei să le vadă alături de ei și să lege cu ele prietenii efemere. Se înrădăcinase cu timpul în ea acest soi de platonism pervers, având darul de a o elibera de tot răul din ea, prin inhalarea de imagini, mirosuri și atingeri vagi, și țesând în jurul ei o plasă de iluzii îndeajuns de trainică pentru a-i menține echilibrul în viața de familie, ascuțindu-i, totodată, la maxim simțul acrobatic de orientare într-o realitate fulgurantă și imponderabilă.

Ea nu se temea de înălțime și de salturi în gol, nu se temea de animale și nu se temea de oameni. Frica nu era pentru ea mai mult decât un cuvânt, care arareori căpăta sens și pe care trebuia să-l umple cu alcool agrementat din plin cu imaginile viciului său. Curajul fizic e un dat pentru unii oameni, iar această femeie înaltă de doar 1,52 m era dăruită din plin cu această calitate. Mult se mai mândrea în copilărie cățărându-se prin locuri inaccesibile tovarășilor ei de joacă, în vârful copacilor înalți și pe streșini de case, și împrietenindu-se instantaneu cu dulăii mari și răi ținuți în lanț. Cu timpul, când curajul începu să se lege de îndeletnicirea de pe urmacăreia își câștiga traiul, de la sine i se atenuă bucuria de a-l exhiba. De-acum, imposibilitatea ei de a se înspăimânta, extinsă mai ales în relațiile cu oameni necunoscuți, o făcea să nu poată încropi vreun sentiment de ură. Oamenii nu erau în stare să-i facă niciun rău, pentru că totdeauna îi văzuse și-i știuse mai slabi decât ea, iar pe măsură ce sentimentul vinovăției pornirilor ei deveni atotînvingător, contopindu-se într-un tot de curiozitate golită de dorință, bărbații și femeile ajunseseră pentru ea niște animale pe care merită să le vezi în toată goliciunea lor, adică în clipele de spaimă și disperare, când mușcă și când fug, dar mai ales când se împerechează. De aceea îi luase cu ea aseară pe cei doi băieți având niște figuri de vagabonzi și de fugari. Deși cu totul noi pentru ea, reacțiile lor din noaptea cea urmat i-au fost întru totul previzibile, pas cu pas intuite de un instinct care, nici de data asta, n-o înșelase. Același instinct îi spunea de-acum că ei au și apucături pederaste, ce doar se vor stârni de anumite împrejurări. Altminteri, le lăsase cu totul frâu liber, neputându-și permite totuși să nu-și ascundă banii, pentru a nu rămâne complet în aer aici, în săptămânile următoare. Știa, de asemenea, că o sumă mai mică dacă le-ar fi lăsat la-ndemână, ei ar fi dispărut cu ea. Nu voia să scape de ei chiar așa de repede, încât a socotit că-i de-ajuns să vadă cu ce se îmbracă, ce bea și ce fumează, bănuindu-i o oarecare dare de mână. Tot astfel, nu-și permisese să se lase lovită prea tare de ăla mai solid și de două ori cât ea, iar dacă i-ar fi cedat, ca o concesie, trecând peste sila imensă cu care ar fi plătit acest compromis, cu siguranță că asalturile lui ar fi continuat până-n pânzele albe. De-acum era sigură că ei vor face întocmai ce dorește ea, fără să le-o impună deloc explicit, pe de altă parte știind că dorințele ei își găsesc lesne un ecou în felul lor firesc de a fi.

A doua zi, la prânz, au mâncat toți trei în sala de mese a hotelului Steaua de Mare. Atena le-a făcut rost lui Mite și Bajnorică de bonuri pentru trei mese pe zi, timp de o săptămână, cumpărate de la șeful de sală, la suprapreț, dat fiind că din această sumă

era exclus costul camerei pe care ar fi ocupat-o cei doi. Aici nu-i restaurant, desigur, să ți se dea să mănânci fără să închiriezi și o cameră, tot așa cum la destule localuri nu se servește băutură fără să cumperi și mâncarea pe care, altminteri, n-ar lua-o nimeni de proastă ce este.

Aveau, deocamdată, masa asigurată pentru o săptămână. N-a mai fost nevoie să le spună că vor sta în hotel cât va sta ea la mare. Le-a arătat pe urmă de unde să ia cheia și i-a prezentat recepționerei care schimbuse tura de după-amiază cu cel care le stătuse lor în gât ieri-seară, și n-a mai fost nevoie nici să le spună că le stă la dispoziție camera pentru orice și la orice oră, nesinchisindu-se, desigur, de prezența ei, ceea ce le repetase totuși cu oarecare insistență aseară și azi-noapte.

La ora două s-au despărțit în fața magazinului din centrul stațiunii, de unde ea le-a cumpărat slipuri, câte o pereche de pantaloni de plajă de culoare deschisă, tricouri și papuci de plajă, toate alese de ei, sfiindu-se întru câțva de prețuri, socotind că deja o băgaseră la o cheltuială prea mare. Apoi s-au văzut și i-a văzut și ea mult schimbați. Le spusese că se vor vedea poate la masa de seară, iar dacă nu, la noapte, în cameră, și le dădu câte o sută de lei. Era prea de ajuns pentru felul cum arătau acum, știa că n-o vor face de râs în lume, iar centrul stațiunii era plin de lume, și pe plajă, la mijloc de august, abia dacă mai aveai loc.

Atena s-a dus la plaja pentru nudiști, pe care o frecventa de trei zile. O regăsi acolo pe fata cu care se împrietenise încă din primele ceasuri petrecute aici, o asistentă medicală din Brașov, tinerică și cam urâtică, venită singură la mare și pe care o știuse de la bun început foarte strâmtorată cu banii și totodată lipsită de orice fel de prejudecăți sau principii în privința sexului. Tamara, la rândul ei, o bănuia pe Atena lesbiană, iar acum, când o invită la ea și-i spuse că e singură în cameră, bănuiala dintâi se confirmă. Deși nu se prea dădea în vânt după astfel de experiențe, le încercase în câteva rânduri. Prefera bărbații, dar pe cei pe care îi plăcea foarte tare nu-i putea ține lângă ea cât ar fi dorit și nici nu erau în stare ori nu erau dispuși să-i asigure surplusul de confort material după care tânjea, astfel încât se orienta cu precădere spre cei față de care avea atuul unei diferențe de vârstă de 10-15 ani. Aceștia îi ofereau garanția stabilității și, chiar dacă nu erau cu dare de mână, erau dispuși la unele sacrificii.

Venise și ea la mare doar de câteva zile. Până s-o ivi ceva mai bun cu care să-și condimenteze vilegiatura, care și așa îi provoca o permanentă stare de neliniște prin prețurile de aici, aberante față de posibilitățile ei, acceptă invitația Atenei. Tamara se dori chiar mai explicită, pe plajă, mângâind-o ușor pe sâni pe această femeie micuță și spunându-i că o să ne simțim bine la tine și n-avem nevoie nici de bărbați. Ea luă tăcerea Atenei drept o inutilă măsură de precauție, încât îi spuse că n-are niciun rost să se ferească, doar nu vrea s-o încerce, și se vede foarte bine că ești lesbi și asta nu mă deranjează cu nimic și n-ai de ce să te reții și tot așa. După ce se vânturaseră prin stațiune, mâncând pizza și prăjituri și bând pepsi, totul pe banii Atenei, aceasta îi spuse Tamarei că nu, nu sunt lesbi, și în pofida tonului deloc scandalizat, Tamara se schimbă la față, scuză-mă, nici eu nu sunt, da mi-e și mie urât singură prin toată lumea asta multă de pe-aici, o să mergem la tine și o să stăm de vorbă de una-alta la o țigară și un pahar de ceva, seara și noaptea-i mai greu, nu-i ca ziua, pe plajă, când nici nu știi cum

trece timpul. Se însera și ele se-ndreptau pefaleză spre Steaua de Mare, când Atena i-a spus Tamarei că la ea în cameră sunt și bărbați, care de bună seamă că-și vor aduce și femei. Era sigură că Mite și Bajnorică nu stătuseră în nădejdea ei, după ce le spusese că le stă camera la dispoziție, și nici n-ar fi riscat o noapte ca precedenta, când nici măcar n-ar mai fi avut ocazia acelor zbenguiri atât de jalnic finalizate. La această mărturisire a Atenei, Tamara fu doar foarte puțin contrariată, decizând apoi că n-arăți chiar așa de nebună încât să fii în stare să mă dai pe mâna unor sadici care să mă taie și să mă scoată bucăți, în geamantane, din zgârie-norul ăsta de hotel... Încercând propria-i inapetență pentru spaimă pe pielea Tamarei, Atena încă întinse coarda, spunându-i că mai știi? Și că ar fi până la urmă o moarte glorioasă și pe măsura vieții pe care o duci, mă rog, pe care-o ducem, ceea ce însufleți în Tamara un râs nebun, după cum prevăzuse acrobata, într-un târziu, Tamara își calmă râsul, scuișând ca un bărbat în holul hotelului și în fața ghișeului recepției, iar această ieșire Atena nu reușise s-o prevadă din tot comportamentul ei de până-n acel moment, însă o aprecie de bun augur.

Cheia au luat-o de la recepție, așa că nu e nimeni în cameră, îi atrase atenția Tamara pe când urcau cu liftul. Chicoti gros, bărbații și femeile alea de care spui se vede că îi ai în reviste, ca să-mi iei gātu' când mă uit la ele și să-mi bagi degetu-n fund, hahaha... Oh, ce fată isteată, pe cât ești de mare, pe-atât ești de deșteaptă, îi cântă Atena în strună. Nu era deloc mărunță Tamara și suficient de trupeșă pentru a glumi astfel cu poftă pe seama micuței ei prietene de trei zile.

În vreme ce turna coniac și Martini în pahare și pune fierbătorul în ibricul cu apă pentru cafea, acrobata îi spuse invitatei sale că trebuie să apară și ceilalți, așa încât vor lăsa ușa descuiată și întredeschisă, ea așa doarme mereu... Mite și Bajnorică au apărut destul de târziu, după miezul nopții, însoțiți de două chelnerițe din Reșița, angajate pe timpul sezonului la barul Dupont din Eforie Sud. Tamara deja se cherchelse bine, încercând să bea cot la cot cu Atena, și tocmai se luaseră la sfadă, pe seama ușii pe care Tamara nu putea s-o știe descuiată și pe seama patului, care să doarmă în el și care jos, ținând cont de faptul că tu m-ai invitat și io ți-am făcut plăcerea, fără să mă gândesc că o să mă prindă o oră așa târzie, așteptând bărbați și nici măcar un pat să nu fii în stare să-mi asiguri... în sfârșit, de-acum nimeni nu mai avea nevoie de pat, în afară desigur de Atena, care se lungise deja, după bunu-i obicei, cu mâinile sub cap și pulpele strâns împletite. Reprezentația oferită de cei doi bărbați și cele trei femei, stropită din belșug cu Martini și coniac Bachus, a fost o orgie de toată bafta și pe măsura așteptărilor ei, întrecând în veridicitate și inventivitate filmele pornografice pe care Atena le văzuse în timpul numeroaselor ei turnee prin Occident, și cu atât mai mult o satisfăceau cele săvârșite și simțite atât de aproape de ea, cu cât nu reușeau să o implice decât prin contorsionarea și zvâcnirea nevăzută a pulpelor ei împletite.

De-acum, Tamara se lipise trup și suflet de Atena și alaiul ei nocturn. Noptile și le petrecea în camera treișpe-treișpe de la etajul treișpe al Stelei de Mare, iar ziua picotea pe plaja nudiștilor, străbătută de mângâierea excitantă a soarelui de august amestecată cu crâmpie de vise, cu imagini și senzații din noaptea trecută. Cu mult înainte ca ea să apuce să se plictisească, după doar trei nopți. Mite și Bajnorică au adus în locul chelnerițelor două cehoaice, cam purii, ce-i drept, părând ceva mai sărite ca vârstă

decât Tamara și Atena, și care au intrat în ritm abia spre ziuă și mai mult silite, și de bună seamă nu din pricina conversației mai anevoioase sau pentru că ar fi fost prea conformiste în materie de amor. Se vedea cât de colo că nu le ajungea camera aceea strâmtă, și pe de altă parte nu puteau concepe cu niciun chip că femeia aceea micuță, după ce că ocupă patul, nu participă în niciun fel și doar stă cu ochii pe ei, stană de piatră, drept pentru care se împiedică de Atena și încercară să-și facă de lucru cu ea în mai multe rânduri. Așa se face că a urmat o noapte în patru, Tamara, Bajnorică și Mite oferindu-i un spectacol anost și de-acum cam vlăguit Atenei. În noaptea următoare, Tamara a rămas să se odihnească în camera pentru care oricum plătitise de se uscăse la suflet pentru două săptămâni de sejur, iar Mite și Bajnorică au adus în camera Atenei o reșițeană și o bucureșteancă, studente spuneau ele că sunt, iar ei nu prea aveau cum să-și dea seama de adevărul spuselor lor și pe Atena n-o interesa nici atât, odată ce le-a văzut la lucru, și numaidecât le-a îndrăgit. Sigur e că reșițeanca și bucureșteanca se cunoscuseră doar de câteva ceasuri, când Mite le-a întrebat dacă sunt amatoare să se joace cu delfinul, dat fiind că-i ultima reprezentație a Delfinariului în seara asta și tot așa, vechea poveste tocită prin vremi și generații, pe care reșițeanca a priceput-o numaidecât. Totuși, după ce s-au sucit și s-au învățit cam vreun ceas pe faleză, bucureșteanca și-a adus aminte și i-a întrebat cum rămâne totuși cu invitația la Delfinariu, pe care de câte ori a fost la mare n-a apucat să-l vadă, dar cât de curând avea să arate că inocența ei se manifesta doar în neînțelegerea unor astfel de glume, și-n seara aceea a apărut și Tamara printre ei, și câteva zile încă, toți cinci au fost cum nu se poate mai fericiți, abia observând prezența Atenei printre ei, după cum abia observau că pe spezele ei își fac de cap.

Din prima zi a săptămânii, când se schimbă tura recepționarilor și ei trebuiră să dea din nou cu ochii de câinele ăla de pripas cu lanț de aur la gât, la orele mici când reveneau la cameră, Mite îi spuse prietenului său că ăla-i pus pe rele. Îl știa Bajnorică pe Mite dând din te miri ce în sperietură, treaba lui, căci în ce-l privește, câinele ăsta de pripas poa' să-mi dea pielea 'napoi cu două degete, că la vale vine ea singură, după ce-l stropește pe bot, și am cameră, moșule, plătită, și-s cu impozitele la zi, nu fur, nu tâlhăresc, nu cerșesc, nu peștesc, nu violez, adică cine ce poa' să-mi facă și pentru ce?

Cel care ar fi vrut și de bună seamă că-i stătea în putere, cel puțin, să le strice sejurul se ivi după câteva zile. Avea o figură de bulldog bronzat și grizonat, care se pricepe să îndeplinească îndatoririle de serviciu cu programul de vacanță, și se legitimă maior Velcescu. Mai apoi, după felul cum a găsit cu cale acel maior să se încurce cu ei, cerându-le buletinele când raziile prin stațiune și hoteluri încetaseră de o săptămână, Bajnorică a fost foarte convins că, deși prieten bun cu recepționarul, acesta trebuie că l-a îndesat până la refuz cu băutură.

Reșițeanca și bucureșteanca îi dădură maiorului Velcescu, fața recepției Stelei de Mare, buletinele și carnetele lor de studente. Acum au văzut Bajnorică și Mite că nu fuseseră mințiți, sunt într-adevăr studente, și cât de interesante chestii or învăța ele acolo, la studenția lor, dacă uite-le cât se dau învăț după ce le învățăm noi aici, căci, nefiind nici pe departe niște încuiate, ele se dedau experiențelor din camera treispetreispe cu o voluptate din cale-afară de uimită.

Cei doi însă aveau buletinele sus, în cameră.

— Puteți să veniți cu noi să vi le arătăm, încerca să-l îmbuneze

Bajnorică pe maior.

— Era foarte înalt bulldogul și destul de corpulent, încât nu încape îndoială că depășea cu mult suta de kilograme. Era în pantaloni albi și-ntr-o cămașă albastră cu gulerul înalt și răsfrânt foarte șic, lăsând să se vadă un lănișor subțire, nu ca al câinelui de pripas, în schimb foarte încărcat, întins să se rupă sub un medalion, o cruciuliță, o ancoră și un trifoil cu patru foi. El spuse:

— Adică voi îmi faceți o favoare că pot să merg cu voi... Ce impresie vă faceți că sunt io să umblu după toți netoții care nu-și țin buletinul asupra lor?

Și Mite, și Bajnorică îl vedeau pe recepționarul în tricou roșu după ghereta sa, la adăpost și neimplicat cu nimic și mimând un soi de curiozitate impasibilă, încât le-a fost clar că maiorul vrea cu tot dinadinsul să-i desființeze, chiar de-ar fi avut la ei și buletine, și legitimații de serviciu, și autorizații semnate de primărie cum că au voie să stea în acest hotel și în această stațiune. Poate unde se simțea vinovat că ignorase orice pericol, Bajnorică luă în contul lui descâlcirea acestei povești. Apucă să spună:

— Am zis că urcați să serviți ceva, cu noi, cu fetele...

— Băiete, spuse maiorul Velcescu, aruncându-le amândurora o privire rea și bătând cu buletinele studentelor în marginea ghișeului, io n-am venit aici să servesc nimic. Deschise unul din buletine și i-l băgă în nas lui Bajnorică. Era din ce în ce mai nervos și, apăsându-l pe nas cu buletinul pe Bajnorică, era ca și cum i-ar fi dat o palmă. Știi carte? Îl întrebă pe cel din fața lui, care nu se clintea deloc.

— Mda, știu... îngăimă Bajnorică, arătându-se de tot pierdut.

— Atuncea citește ce scrie aici, spuse, retrăgând buletinul la distanța potrivită pentru citit, iar Bajnorică se conformă, citind limpede și intonând semnificativ, ca un școlar, toate paragrafele de pe coperta interioară a buletinului, inclusiv acela despre obligația posesorului de a purta permanent asupra lui acest act, precum și acela care spune că nerespectarea acestei obligații se pedepsește conform legii cutare.

— Voi deja ați călcat pă lege, băiete, și io nu stau după toți idioții ca voi, care umblă fără buletine asupra lor... Fuga sus, și-n două minute să vă văd cu buletinele aici.

— Da' de ce ne faceți idioți? se burzului Bajnorică, mergând câțiva pași îndărăt, în vreme ce ceilalți ajunseseră deja la lift. Veți avea de suferit pă chestia asta, mai spuse, și maiorul se făcu spre el roșu de mânie, și dacă s-ar fi înduplecat la un mic efort să-l ajungă, fără îndoială că n-ar fi stat pe gânduri să dea în el, simțindu-se pe deplin în drept și stăpân pe situație.

Cei patru nu pomeniră o vorbă despre acest incident în lift și nici în camera treispe-treispe, unde Tamara și Atena se încinseseră de așteptare și sporovăială înecată în carcalete de coniac și Martini, și pentru toți era acum ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, ca și ieri-noapte, ca și alaltăieri noapte, ca și răsalaltăieri, până într-atât își doreau Mite și Bajnorică să nu fi avut de-a face cu niciun maior pus pe rele pe cale de a strica joaca lor nocturnă. Atâta că, de astă dată, Mite catadicsi să răsucescă cheia-n ușă, având grijă să nu-l observe Atena și încălcând regulile casei impuse de aceasta. Acrobata nădăjduiește, vezi, ca odată și-odată cineva să nimerească din greșeală sau

intenționat aici și să se amestece în joaca lor, dându-i o turnură aparte. De la bulldogul ăla cu grad mare și apucături de sergent de stradă, socoti Mite, nu te poți aștepta însă la nimic bun.

El bătu în ușa peste vreo jumătate de oră, când nimeni n-apucase să se dezbrace, în afară de Atena, desigur, pe care o arsese soarele așa de tare, că nu mai suporta nimic pe ea. Își luă totuși slipul costumului de baie, și pe urmă o auziră în holișorul dintre cameră și baie parlamentând prin ușa întredeschisă cu maiorul, că stai dom'le să mă îmbrac și cine-ți dă dreptu' să dai buzna-n felu' ăsta și așteaptă și chiar ești mitocan și tot felul de chestii de genul ăsta, din care Mite și Bajnorică foarte lesne înțelegeau că nu facă decât să-l întărite, în sensul cel mai rău cu putință, pentru toți și mai ales pentru ei, și de bună seamă că ea crăpa ușa îndeajuns de tare pentru ca ăla s-o vadă fără nimic pe ea, în afară de slipul acela minuscul prin care-i ieșea totul și era încă și mai rău decât dacă ar fi fost în pielea goală.

Întorcându-se cât să-și ia un tricou pe ea, le spuse că nu știe ce vrea ăsta, maiorul nu știu care, dacă nu cumva o fi aflat ceva despre ce fac ei aici și atunci ar fi încă și mai bine, ar fi nemaipomenit, că-l vor da pe brazdă, da' acum să-l lase pe mâna ei...

— ăsta vrea buletinele noastre, spuse Mite, și uite că...

Atena, arătând deja intrată-n viteză, nu vroia să i se spună nimic, arsă de dorința de a vedea și simți totul cu pulpele ei împletite.

Maiorul încă ținea în mână cele două buletine și legitimațiile de student, și de bună seamă că, dintr-o obișnuință proastă, întreabă ce fac ei la ora asta aici și, tot dintr-o obișnuință proastă, Atena găsi cel mai nimerit să-și bată joc de el.

— Jucăm șeptic. Tocmai am ascuns cărțile, să nu ne prinzi în flagrant.

— Actele dumneavoastră, vă rog, buletinele și legitimațiile de serviciu, spuse maiorul, clipind des, puțin derutat de obrăznicia acestei femei micuțe, care i-o retează prompt:

— Nu-ți dăm niciun fel de act. Nu ai niciun drept.

Prudent din cale afară, căci nu știi niciodată cu cine ai de-a face, maiorul îi explică pe un ton amabil și răbdător cum devine faptul că el are dreptul să legitimeze toate persoanele din hotel, atât pe cele care au datele civile în registrul de recepție, cât și mai ales pe cele în trecere sau în vizită la acestea. La o adică e o pură formalitate, trebuie îndeplinită, așa că n-are niciun rost să ridicăm tot hotelul în picioare, lătrând unii la alții la ora asta târzie, mai bine să ne-nțelegem omenește și tot așa, din ce în ce mai blând și îmbietor, de-ai fi zis că s-a liniștit de-acum definitiv și nu mai are nevoie să vadă buletinele, e sătul de ele, de câte o fi răsfoit la viața lui, și doar c-ar bea un pahar de Martini cu ei, în tihnă și fericire, cu câte-o fată pe genunchi, și-atunci au văzut-o și-au auzit-o pe Atena, așa cum doar Mite și Bajnorică au văzut-o și au auzit-o cu aproape două săptămâni în urmă, în prima lor seară, dar de data asta zbierând de se cutremurau pereții camerei:

— Afară! Imediat afară din camera asta, am spus! Iar Mite și Bajnorică erau singurii care înțelegeau că în acest fel maiorul este de fapt reținut să-și ducă până la capăt însărcinarea pe care i-a dat-o recepționarul, pentru ca ei doi, la rândul-le, să aibă ocazia să se arate pe măsura acestei însărcinări.

Nu se clintea și nu scotea un sunet maiorul, așteptând ca isteria Atenei să se epuizeze

de la sine, iar ea depunea mari eforturi de a-l pune în funcțiune, arătându-i o legitimație cu coperti albastre.

— Încă nu știi cu cine ai de-a face, îi spuse. Poate nici nu mă cunoști, da' după ce-ai făcut azi, să fii sigur c-ai să mă cunoști și-ai să mă pomenști câte zile o să ai...

După ce o cercetă în treacăt, el puse legitimația pe masă.

— Acum știu cine sunteți. Vreau actele dumnealor, spuse arătând spre Mite și Bajnorică.

Bajnorică luă de pe masă legitimația Atenei și se duse la capătul cel mai îndepărtat al patului și se așeză s-o cerceteze pe îndelete. Era o legitimație ca a oricărui salariat, dreptunghiulară și cu coperti de carton îmbrăcate în pânză albastră, cu poza ei și numele ei înăuntru, Vasile Atena, angajată a Circului de Stat, pe funcția de artistă-basculistă, mare scofală. Fără să ridice nasul din legitimație, citind parcă de acolo, el spuse:

— Să moară familia mea dacă ăsta o fi maior, cum ne trage el de buletine ca ultimul jeg de tablagiu. Ia arată-ne, moșule, legitimația, să vedem ce dracu' ești de ne faci nouă aicea propagandă împotriva regimului.

— Păi, nu tot maior era și ăla care ne-a luat nouă buletinele și livretele? retoriză Mite, învârtoșând jocul lui Bajnorică. Acesta la rându-i, îl preluase de la biata Atena, să nu i se rupă ceva în ea tot sfortându-se să se satisfacă, și uite-o acum în ușa balconului, lăsându-se cu fundul de calorifer și bâțâind din picioare, până la a nu mai avea mult să i se ncârlige de nu i le-ai mai despica nici cu toporul.

— Da' vezi că ăla era original maior, continuă Mite, Maiorul Zlate, lucrător la Vizite și Protocol...

— Și d-aia i le-am și dat în păstrare pă actele noastre, spuse Bajnorică.

Din toată mascarada asta obscură, maiorul Velcescu n-avea cum să nu înțeleagă că vor cu tot dinadinsul să-și bată joc de el. Pe de altă parte, nu era în stare să-și dea seama pe ce anume se bizuie ei. Tamara și cele două studente chicoteau pe înfundate, în vreme ce femeia aceea micuță îl privea fix, doar în tricoul galben căzându-i excitant peste coapse, ca un furou, și stând rezemată de calorifer și cu palmele fremătând, urcând și coborând încet dinspre subsuori spre coapse, mângâindu-se parcă într-un ritm ciudat. El mai înțelese însă foarte bine că cei doi n-au buletine, încât are un motiv cât se poate de întemeiat să le arate la rându-i bătaie de joc, luându-i la sediul miliției din stațiune pentru cel puțin câteva zile și să-i toace cu bătaia până i s-o face milă de ei. Deocamdată, el înghiți pe nemestecate și cât se poate de demn toate câte i se serveau. Spuse:

— Bine. Da-ți-mi buletinele, voi, ăștia doi.

— Da' ăsta-i chiar obraznic, spuse Mite, întorcând capul către Atena. Pulpele ei se strânseseră încă, iar mâinile i se ridicară la cap, strângându-l, când palma grea a maiorului smulse din loc, cu privirea către el, capul lui Mite.

El și Bajnorică o scuteau pe Atena să-l mai provoace pe maior. Poate nu era un preț prea mare pentru cele zece zile în care le oferise adăpost și hrană. Până acum s-au plătit într-un mod cât se poate de plăcut, așa că nu se face să evite și partea neplăcută, pe care Atena o pregătea zi și noapte, leșinată de așteptare, cu ușa descuiată, și uite-o

acum strângându-și pulpele și strângându-și capul în mâini, e boala ei, e treaba ei, pentru Mite și Bajnorică e o confirmare că-și fac datoria.

— De ce dai, dom' maior? se lamenta Mite. De ce dai? De ce dai?...

Zgomotul palmei amuțise chicotelile. Doar studenta de la Reșița ținu să-i edifice că d-aia dă, pentru că așa e învățat, asta-i e meseria, de ciomăgar bătauș, băgându-se și ea cu totul aiurea și-n necunoștință de cauză în ciorba asta otrăvită, pusă la fiert s-o sature pe Atena, și tot pentru burta ei, Mite încă scutura din palme pe lângă el, necăjit și frământat, însuflețit de o văicăreală contrafăcută, de ce dai, de ce dai, de ce dai, pe un ton suficient de familiar maiorului pentru a înțelege numaidecât că singura lui cale de ieșire de-aici este să-l anihileze cât mai repede și mai eficient pe vlăjganul ăsta cu mutră de motan întărit.

Cele două croșee ale lui Mite au explodat imediat în viscerele acestui gând rău, odată cu trosnetul oaselor ambelor maxilare și odată cu presiunea resimțită în încheieturile pumnilor și durerea ascuțită din falange, care-l făcu să-și înfigă mâinile în piepții cămășii maiorului, oprindu-l din prăbușirea sa pentru a-l fixa cu lovituri cu osul frunții, puternice și rare, de două ori, de trei ori, în nas, în gură, în bărbie, lăsându-l apoi să cadă, cu fața și piepții cămășii lac de sânge, într-o rână, cu un umăr pe marginea patului și celălalt pe covor. Bajnorică sări imediat cu picioarele pe pieptul lui, desprinzându-l de marginea patului, și din nou sări pe balta de sânge care era capul și pieptul lui și pe urmă începu să șuteze sistematic și din răspuțuri în urechi, în gură, în pânțe. În piept, icnind și învărtindu-se în jurul lui cu privirea injectată de furie. Oricât ar fi fost de prinși de acest recital de cruzime, ei nu putură să nu fie distrași de gemetele extaziate ale Atenei, pentru prima dată atât de distincte, și de cutremurul vizibil ce-i însufleți mai întâi pulpele și pe urmă o cuprinse din creștet până-n tălpi. Abia când începu să se apropie ca beată de pat, pentru a se lungi, Bajnorică încetă să-l mai lovească pe maior, care, așa făcut varză, încă mai avea tupeul să geamă, încât se aplecă la urechea lui și-i spuse că dacă mai scoate un sunet, acuma pe loc îți iau beregata.

Reamintindu-și parcă unde rămăseseră cu zece zile în urmă, Bajnorică îngrămădi toate hainele din dulap în geanta de voiaj a Atenei. Îl luă apoi pe Mite pe balcon ținându-l de braț, căci de-acum, el coordona fiecare pas al fugii lor din gura lupului. Îi arătă precipitat de grabă prietenului său tufa din marginea falezei, pe jumătate luminată, lângă care să găsească geanta aruncată de el. Marea era departe, în întuneric, și înghițea cu jelanie ei sacadată glasul șoptit al lui Bajnorică explicându-i lui Mite cum să iasă din hotel fără să treacă prin fața recepției, prin bar și prin sala de mese, și apoi prin bucătărie, unde o ușă cu zăvor pe dinăuntru dă în spatele hotelului. Mite făcu întocmai, și cinci minute mai târziu, geanta aruncată de Bajnorică era la picioarele lui.

Bajnorică îl lăsa pe maior în grija studentelor și a Tamarei, cu rugămintea să nu-i dea drumul mai devreme de o oră. Atena adormise. Își călcă totuși pe inimă s-o trezească.

— Bani de tren, de drum, Atenuța.

Atenuța îi arăta, printr-un semn bine-cunoscut de-acum de Bajnorică, unde sunt bani pentru drumul lor. Sub dulap, cinci sute de lei, deși Bajnorică se așteptase la mai mult, și fiindcă tot nu i-ar fi mers prea bine numai cu atât, nu ezită să se-ntoarcă din drum, cu puțin până să ajungă la lift, pentru a smulge panoplia de cruciulițe și medalioane de la

gâtul maiorului.

În stația de autobuz de peste drum de restaurantul Rapsodia, ei au găsit imediat o mașină care i-a dus până-n Constanța, pentru o sută de lei. N-au mai găsit la ora aceea altă mașină spre București, dar s-a potrivit cum nu se poate mai bine, că au prins în Gara Constanța un personal care, la opt dimineața, avea să-i lase în Gara Obor.

Asta s-a-ntâmplat pe toamnă. De Bajnorică ăsta vreau să spun, la el mă gândeam. N-ar fi băiat rău altminteri. Dacă te-a văzut căzut într-o groapă, numaidecât pune mâna pe o lopată s-arunce pământ pe tine... Și-a mai prins în vremea din urmă obiceiul ăla păcătos, să se jure de se zbârlește carnea pe tine când îl-auzi ce poa' să iasă din gura lui, și se pleznește peste piept ca un urangutan, cu palmele alea crăpate, de ouă greierii-n ele, și tot așa și astă-toamnă, nu, că să-i dau cinci sute de lei pân' la avans și că să fiu sigur că mi-i dă el înapoi la avans și că el e om și că nu-i jigodie, ca alții care face și drege... Ajunge, moșule, m-ai ametit, dau în chelălăială. Cică să moară familia mea și tot nenorociri din astea, ca și cum n-aș ști că n-are niciun fel de familie, nici părinți, nici frați, nici nevastă, nici copii, nimic absolut, și tocmai că eu i-aș putea veni nițel neam, adică am putea fi cumnați cât de cât, de vreme ce am ținut mai demult două surori în Perțihani, dar asta a fost demult, foarte demult, când noi eram foarte tineri...

Ce-mi place să-mi amintesc de atunci e că noi ne mai vizitam când și când, ca niște vechi prieteni ce eram, de-acum oameni cu stare, așezați, la casele lor. Stăteam la sosea, casele nevestelor noastre surori nu erau decât la unsprezece case depărtare una de alta, iar soacra noastră locuia și ea separat, dar în afara satului. Într-un loc către care nimeni din așezarea aceea nu te-ar fi putut îndruma. Își înjghebase Graziela-doamna un soi de fortăreață lacustră, pe jumătate îngropată în pământul unui crâmpei de zăvoi de sălcii și arini dintre două coturi ale râului, și-i chiar de mirare cum de n-o luau apele la vale primăvara, când se umflau, și oricât te-ai fi-nvârtit capiu prin locul acela, n-ai fi avut cum să dai peste casa ascunsă de susurul apei și de abundența vegetației tărcate de puzderii de lumini jilave. Trebuia să te strige sau să-ți iasă în întâmpinare. Avea un sistem de primire destul de ingenios Graziela-doamna, căruia Mite i-a dat de cap anevoie și destul de târziu. Bajnorică însă s-a dovedit mult mai ager. Păi, lui ajunsese să-i priască din cale-afară viața de familie, el a mai stat în Perțihani aproape un an după ce a plecat Mite. A fost, vezi, pe sufletul soacră-sii. Ea îl iubea mai mult decât pe Mite, și până la urmă și fetele au ajuns pentru bătrână ca și cum n-ar fi fost, de cât drag prinsese de Bajnorică.

Păi, bineînțeles că trăia cu ea. Si cu fata, și cu mă-sa adică, fără să știe una de alta sau, să le ia naiba, poate doar se făceau că habar n-au. Mie, unu', moșule, te rog să mă crezi că mi-ar fi venit oricum peste mână să mă încurc în felu' ăsta cu femeia aceea de toată bafta care era mama soților noastre cu cununie, chiar dacă mai târziu parcă mi-ar fi părut rău... Graziela-doamna îi zicea tot satul, dar ei nu-i puteau zice altcuiva decât mamă, iar când nu era de față vorbeau despre madam Graziela cu o ironie diluată de un respect ce nu le stătuse vreodată-n fire. Vorbeau ei de madam Graziela, dar de bună seamă cu gândul la mama lor, și poate pentru Bajnorică devenise mai mult decât atât, de vreme ce el știa despre mama lui care l-a făcut un singur lucru, anume că-i moartă de pe data de trei marte șaijdoi.

Păi, madam Graziela avea opt bivolițe. Avea și o șaretă dichisită, cu roți de automobil, și o mândrețe de armăsar de trei ani, iar pe timp de vară făcea câte trei drumuri pe săptămână la București, cu un bidon de-o vadră de lapte și-o putinică de

brânză, și cine nu s-ar fi dat în vânt după lapte de bivoliță cu șapte lei litrul, cum era atunci, iar brânză ajunsese și ea pe la vreo treisćinci. Chiar dacă între timp prețurile astea s-a ales prafu' de ele, pe atunci tot delicatese se chema că negustorește mama noastră, încât ne-ar fi putut ține și pe noi, și pe Vera, și pe Amalia fără să mișcăm un pai, cu toate că fetelor nu le mai arătase un sfanț de câțiva ani buni, de când le terminase și le mobilase casele și nu-i mare lucru că din lapte de bivoliță făcuse tot ce se vedea, case falnice din cărămidă cu foișoare-nvelite în tablă de inox de scânteiau ca argintul când bătea soarele-n ele, cu șase camere și mobilă, și frigider, și aragaz, și televizor, și video, și casetofon, și orice ai fi vrut, cât nimeni în Perțihani n-ar fi strâns nici într-o viață de tras pe brânci, și totul în dublu exemplar, pentru ele și deopotrivă pentru noi, deși, după ce le-a înzestrat ele, au trebuit să-și mute gândul de la banii ei și au apucat-o fiecare pe alt drum și parcă nemaivrând să știe una de alta, neputându-se înstrăina totuși de case. De bună seamă că acolo era rostul lor, de care anevoie s-ar fi rupt, iar drumul pe care și-ar fi putut ostoi neliniștea lor firească, de fete apropiindu-se de treizeci de ani, era unul singur.

Și pe șosea, și pe calea ferată, Perțihanii sunt cam la jumătatea distanței dintre București și Oltenița. Amalia mea făcea naveta la Filatura Română de Bumbac, iar Vera lui Bajnorică era vopsitoriță la Șantierul Naval. Asta în vreme ce noi, tocmai scăpați de Cărămidăria Viezuroaiei, de călătorii în vagoane sfecă și de baloți de paie, și de maiorul Zlate, și de maiorul Velcescu, și să tot fugi, să nu te mai uiți în urmă, când și când mai luam trenul spre București, ori împreună ori fiecare de capul lui, după cum ne-or fi picnit inspirația și nostalgia unor îndeletniciri folositoare și de care nu s-ar fi putut spune că n-am avut parte în viața noastră de până atunci. Ei căutau, desigur, bântuiau prin oraș, întrebând în stânga și-n dreapta, ți se și ura stând așa și să-ți pice fără să aștepți barem. Erau tineri și zdraveni, dar înainte de toate să fi avut să cheltuiască peste cât costa trenul. Banii. Erau, nu erau. Ba uite că atunci au fost cum nici lui Mite și nici lui Bajnorică nu li se întâmplase și nu mai avea să li se întâmple vreodată.

Drept e că, la început, baba s-a arătat din cale-afară de cărpănoasă, da' uite că, dacă apuca să te prindă cum îi pica ei bine, madam Graziela era în stare să-ți dea și sufletul din ea, ceea ce lui Bajnorică i-a fost dat să dibuiască după unele tatonări și astfel s-a priceput el să-și tragă câștigul, din care, n-aș avea la ce să mint, uneori se îndura să mai îmi dea și mie ce și ce, căci pentru el se zbăteau și madam Graziela, și Vera, și pe urmă și Amalia mea tot așa a făcut, după cum mi-a povestit Bajnorică după atâta amar de vreme, când soarta ne-a nimerit iarăși împreună în jafu' ăsta de uzină, amândoi la același ham iarăși, și mi-a povestit că, după ce am plecat eu din Perțihani, le-a luat pe câteștrele sub aripă și-și fixase de-acum reședința în cetățoiul bătrânei, unde, vai de mintea lui, stabilise ciccă zile și ore de audiență pentru fiecare, neîndurându-se să nedreptățească pe vreuna, și de bună seamă că-n rest Bajnorică al meu se hrănea, noaptea dormea și ziua se odihnea, n-ar fi avut cum să nu-i meargă, și nimic nu i-ar fi stat împotriva s-o pună sărmanul în felu' ăsta până la adânci bătrânețuri, deoarece el toată viața lui a știut ce vrea și ce poate și, oricât de terfelit o fi fost încolo și-ncoace, niciodată nu s-a recunoscut învins.

Și totuși acolo, după cum Mite începuse deja să simtă, ceva părea fisurat. N-a plecat

el din Perþihani din cauza asta, ci de bună seamă că din pricina lui Bajnorică, fiindcă, în vremea din urmă, devenise din cale-afară de lacom și de disperat pentru banul lui și nu mai vroia să-l împartă cu nimeni, așa că până aicea ne-a fost, cumnate, iar Mite n-a apucat să vadă până la capăt. Cu timpul, fisura se transformă într-o crăpătură, căscându-se pe zi ce trece. Bajnorică, vai de steaua lui, făcuse niște fălci ca genunchii de capră și mai erau și bivolițele alea cu uitături de diavolițe vădane, întristate și lacome, bărboase și cu bărbile încleiate de bale și nămol, și tot într-o sâsâială neîndurătoare își legănau capetele romboidale pe sub ușa lui Bajnorică și pe la ferestre, iar de-acum nimic nu-i mai cădea bine și doar un pahar cu lapte de bivoliță era mâncarea lui pe o zi întreagă și se trezea în puterea nopții vomând șuvoaie de fiere și-n vremea din urmă numai încuiat îl țineau, încât abia a reușit să fugă, cu puțin înainte de a fi prea târziu, spărgând geamul și strâmbând drugii ferestrei cu bruma de vlagă ce-i mai rămăsese.

Altă dată, Mite s-a gândit că-n definitiv nu erau ele chiar urâte, să nu fie-n stare adică să-și găsească vreun creștin care să le ferească acolo-n strânsoarea lor, unde uite că și noi am poposit o vreme. Ba nici bătrâna nu era de lepădat, cât de țeapănă și drăcoasă era ea, de lua foc ca benzina și cine ar fi avut curaj să se urce lângă ea în șaretă când se ridica în picioare, lăsându-se greu pe hamuri și strigând în mijlocul șoselei Ru-diiii-ho-țiiii-ne-iiia-baniii! și Rudi se cabra într-un crescendo de galop nesfârșit, făcând droșca să valseze din șanț în șanț, zvâcnind din buza cauciucului roții în buza sântului, da' de ce face-așa, mămico, a întrebat-o pierdut Bajnorică atunci, prima dată când a însoțit-o în drumurile ei, la București, cu lapte și brânză, și cică droșca asta... Ru-diiii-bandituleeeee!!!

— Am fost cu ea, copile, și la fierar, și la un Service Auto în București, și vezi, suspensiile, oricâte îmbunătățiri i-aș aduce, droșca asta nu-și poate păstra direcția la o viteză mai mare de patruj' de kilometri la oră. Și un căruț cu patru roate dac-aș cumpăra, tot s-ar bălăngăni peste patrușcinci, și ce m-aș face cu ditamai hărăbaia. Cu asta știu bine că mă strecor mai lesne, mai ales cum e acuma, la patru dimineața, pe șoseaua cât de cât liberă. Că la întoarcere, la doișpe, tot cu Diavolu-înainte, doar cu El, cu El, cu El, Ru-diii-ho-țiii!... Patrușcinci e nimic pentru Rudi' El trece de șaizeci la oră. Părinții lui și bunicii lui au fost de curse, pur sânge arab. L-am cumpărat vara trecută de la Sibiu, de la târgul Junii Sibiului. Și ce m-a costat, copile, patruj' de mii, chilipiru' a fost că era omu' fript de nevoie și io cu teșcălău' de sute la mine. Da' una peste alta, cu tot cu droșcă, Rudi al meu face cât o Dacie break din asta nouă, ieșită acuma, dacă nu ceva mai mult cu câteva mii...

Păi se pricepea Bajnorică la cai tot atât cât la funcții trigonometrice și poate tot atât cât la Dacia break, deși mai târziu s-a îndeletnicit și cu șoferia, care i-a schimbat viața mult, târându-l prin pușcării. Așa se face că nu s-a sfiit să-i arunce soacră-sii adevărul în față, cum că bine ar face să vândă sărăcia asta de droșcă și cu animalul ăsta periculos și aducător de nenorocire și să ne cumpărăm o Dacie, mămico, d-aia de care zici matale...

Până-n momentul acela ea vânduse și prăduise deja cu Bajnorică o bună parte din agoniseala ei, cuprinzând cu deosebire mici piese de mobilier tapisate cu damascuri și atlazuri, pe care reușise să le ancoreze cu frânghii pe șaretă, și carpete persane și lăntuguri de aur, și brățări, și ghiuluri pricopsite, îndeobște asta fiindu-i boala când se

vedea plină de bani în București, păi o frigea la mațe numai după investiții solide și îi mergea și mintea și-i nenorocire ce se lipea banu' de ea, și de bună seamă că doar din pricina lui Bajnorică ajunsese să se tulbure până într-atât, chiar dacă de cal și droșcă poate mai greu s-ar fi lipsit pentru a le risipi într-o mașină mică a iubitului ei ginere, și încă ce iubit, doar s-o fi văzut cât de însetată îl sorbea din ochi. Norocul a fost că n-a insistat cumnatu' Bajnorică prea mult, doar o dată i-a spus, și nu de tot convins, vezi și matale cum faci, mămico, și-acuma vezi cum faci să oprești undeva pe-aici că mi se pare că m-am stricat la stomac... Din pricina valsului prelungit pe mijlocul șoselei, prin traficul de la acea oră matinală începând deja să se deștepte, se dăduse peste cap stomacul lui Bajnorică, însă de oprit, să mai aibă răbdare. Frânarea se împlinea cam la jumătate de kilometru de locul în care luai această decizie, iar madam Graziela, cu inima ruptă de perspectiva despărțirii de Rudi, să-și fi mușcat limba când i-a venit să-și laude calul, și după ce sabotul începea să sfârâie și să fumege frecându-se de roată, Rudi mai zvâcnea o vreme cu șareta târâș, fără să simtă zăbala creștându-i gura mustind de spumă trandafirie, căci, pe de o parte, ea vroia să-l țină așa, pe de altă parte, anevoie își stăpânea presimțirea că într-o bună zi o s-o târască sub vreun camion în viteză, amânând de pe o zi pe alta cea mai sigură cale și trambalându-l tot la două-trei zile pe la veterinar să i-l injecteze cu calmante și lăsându-l mai mult nepriponit și liber să călărească bivolițele cât avea chef, chiar dacă hârjoana aia îndrăcită și nefirească diminuea mult producția de lapte, iar seara, întorcându-se de la păscut, fiicele Diavolului apăreau prin zăvoiul de sălcii și arini mai mult lihnite și hărtănite și mușcate de peste tot. Ba îl mai folosea madam Graziela și la montă, e-adevărat că mai ieșea un ban și de-aici, însă Rudi avea oricum sânge de alergător și hamul era pentru el ca și cum n-ar fi fost.

Și, totuși, dincolo de nenorocirea că Bajnorică a făcut pe el în șaretă și toată vina o purta armăsarul ăla înrăindu-se pe zi ce trece în bătătura soacrei noastre, căruia el abia dacă apucase să-i pună gând rău, mi se pare că începusem să pricepem de ce le ocoleau toți pe fete, iar ele numaidecât pe noi ne găsiseră de feți frumoși. Eh, cumnate, miroseau, și vezi, chiar de gândești că-i așa, că orice bărbat și orice femeie are un miros anume, care poate să-ți placă ori să te-alunge, ce să mai zici de mirosul lor care te scotea din minți, și Amalia mea, și Vera ta trăsneau a pucioasă și a fum de balegă uscată arsă mocnit, iar când le vedeai trebăluind prin curte tot ropot de copite înnorosite îți măcina lumina ochilor, deși, încolo, n-ai fi avut ce zice, harnice și iuți, la patru dimineața erau în picioare pentru navetă, iar de la trenul de cinci după-amiază direct acasă, să spele, să gătească, să deretice, cu atâta suflet încât lesne ai fi ghicit că până la noi nu prea avuseseră pentru cine.

Noaptea, duhoarea emana tot mai învârtoșat din așternuturi, din dușumele și din pereți, și din mobile, și din trupurile lor răpuse de istovirea unei zile de alergătură neîncetată, iar peste zi încă stăruia în urma lor și-n mâncare, și-n apa de băut, și-n apa cu care te spălai, și de bună seamă că și ele simțeau, se obișnuiseră, dar nu până într-atât încât să nu le pese, căci tot pălinde de o vină grea le regăseai ori dincotro le-ai fi căutat. Șpreiau, parfumau îndelung prin toată casa și prin toată curtea, și alteori tămâiau și ardeau mentă și împrăștiau peste tot busuioc și pelin, și levănțică, și tot felul

de neamuri de ierburi și buruieni, din care Mite făcuse la un moment dat o listă, a pierdut-o mai apoi, nu-și mai amintește de-a fir-a-păr, însă știe că s-a oprit la o sută douăzeci și șapte de nume. N-o întocmise pentru a o păstra, ci pentru a-și trece într-un fel timpul prin duhoarea aceea de iad ce nu putea fi alungată decât pe moment, când mirosea ca la frizerie sau ca la mort, ca-n serai sau ca la spițerie, pentru ca imediat să te asfixiezi iarăși de pucioasă și balegă arsă.

În fundul curții se înălța un dâmbuleț de sticlute de parfum goale și butelii de spray și mai erau și niște gropi pline cu cenușă de buruieni. Mi-amintesc, tocmai pornisem agale în recunoaștere prin domeniul al cărui stăpân devenisem de o zi sau două, și atunci, vecinul de care mă despărțea gardul din spatele casei mă sfătui cum să procedez cu cenușa, cum că trebuie acoperită cu pământ cât mai repede cu putință, să nu mai stau pe gânduri, să fac alte gropi lângă celelalte din care să iau pământ și să le umplu cu cenușa nouă și tot așa să fac zi de zi, că dacă apucă vântul să împrăștie cenușa și să i-o pună pe vie, se alege praful de toată munca lui.

— Nu înțeleg, vecine, i-am spus. Poate nu mă pricep cât tine, da' cenușa-i îngrășământ. Înviorează planta. E pentru ea cum ar fi pentru noi un pui fript.

Și ce mi-a spus vecinul atunci, oh, Dumnezeule, ce scornire smintită, că sărmana mea soacră și-a lui Bajnorică se iubise cu însuși Cel Rău și le făcuse pe fete, iar cele opt bivolițe tot, din negura nepătrunsă a acestei ispite se iviseră-n bătătura bătrânei și d-aia nu se-apropia nimeni și nu intra nimeni în curțile lor, de putoarea Necuratului, da, chiar așa cum îți spun, toată lumea știe, tot satu', și dă-i și omoară-i acolo, prin gard, tot într-o şușoteală dezlănțuită și-nfricoșată, încât îl măsurăm căscăund și-amuțit, așa cum, de altfel, și aștepta, era micuț, și-o mutrișoară înghesuită și tenebroasă la el, ca de șobolan strivit pe șale, radiind de spaimă și înverșunare, ori dracu' să-l ia și să fie-acolo-n sufletu' lui, că tot nu-mi dădeam seama dacă vrea chiar să-și bată joc de mine sau e sonat în bună regulă, și c-au mai fost bărbați pe-aici, da' au fugit toți, după cel mult două zile, s-au dus mâncând nori, și că bătrâna d-aia nu le mai dă fetelor un cap de ață fiindcă strânge zestre pentru bivolițe, să le facă și lor acolo un rost, și numa' cu ele-n grajd doarme, de atât de tare ce le iubește, da' iarna le culcă cu ea-n casă, în cetățoiu' ăla pârlind sub ghețuri și crivățe învârtite-n gemetele nemernice ale Celui Rău, și mănâncă sarmale din strachină cu ele și trandafiri de porc, și piftii, și caltaboși, și câte și mai câte bunătăți pă lumea asta, de se balegă fiicele Aceluia prin paturi și pe covoare persane, și-n primăvară ea adună balegile uscate și le dă foc în bătătură, bolborosind farmece și descânturi spurcate care, dimpreună cu fumu' balegii umblă prin lume și pălesc tot ce-ntâlnesc verdeață-n cale și amuțește tot ce suflă și mișcă pe pământ, pentru a da de veste Iubitului ei cât se prăpădește de dorul Lui, maștera! Și uite-L cum vine! Uite-L cum trece! E oacheș, e oacheș! E oacheș și roșu-n obraz, cu mustăcioara-n furculiță și are copită despicăta, de mistreț, și coadă-ncheiată-n șfichi de bici, și niște cornițe ca de juncan de un an...

— Știu, prietene, vecine, știu foarte bine...

— L-ai văzut! șuieră inchizitor.

— L-am văzut pă dracu', prietene. Chiar pă el. Toți trebuie că l-am văzut vreodată, m-am silit să-i explic, deși chiar îmi pierdusem răbdarea și tot cheful. Și tu l-ai văzut,

vecine, de vreme ce știi atât de precis cum arată. Scuză-mă, și uite-l cum vine și uite-l cum trece și-i oacheș și roșu și așa mai departe, ești liber s-o iei cum vrei. Io am douăj' de ani, merg pe douășunu...

— Mulți înainte.

— Mulțumesc.

— Da' încă ai tot timpu', ești tânăr, de-acuma-ncolo ai să-ți tot dai seama de ce-ți spun io...

— Bine, vecine și prietene, cum îți spuneam, am douăj' de ani și mai vreau să-ți spun că-s hârșit pân' la os de scamatoriile astea-mpuțite cu uite-l cum vine și uite-l cum trece, mă rog, și se duce...

Nu pricepea. Tot nu vroia să priceapă. L-am invitat la mine să mărunțim povestea pe-ndelete. Nu se cuvenea să ne-ntreținem prin gratiile gardului, ca la vorbitor la pușcărie, așa că l-am poftit în casă, să discutăm de una, de alta, la un pahar de ceva și un mizilic, fiindcă oricum mi se făcuse și foame, și sete de când stăteam în picioare ascultându-i tâmpeniile, la care el se închină cu o iuțeală netrebnică, de douăzeci de ori în două secunde, și scuipă, în lături, piei spurcăciune-piei spurcăciune, departe părând de el gândul că m-aș putea simți jignit cu atâta Doamne apără-ne și ferește-ne și n-am intrat în casa asta și-n curtea asta și-oi intra în viața vieților mele, spuse cu mâna streășină la ochi, ferindu-i parcă de o ploaie de cioburi, să nici nu vadă casa și curtea și cred că nici pe mine, fiindcă de-atunci nu s-a mai întâmplat să dăm nas în nas.

Era un sfârșit de august secetos. Grădina părea arată de curând și se vedea că prin brazdele gloduroase Amalia lui Mite nu plantase nimic în anul acela, și timpul era desigur trecut pentru orice fel de răsad de legumă sau zarzavat. Ar fi trebuit totuși să plouă. Emană un leșin canicular din pământul înconjurat cu gard din plasă de sârmă, întărit din loc în loc de niște vișini anemici, cu câteva poame putrede printre frunzele opărite de vipie. Nu se mai urnea amiaza, și totuși, gândindu-se la Amalia lui și la acest început de lună de miere, Mite reușea să se învioneze cât de cât. Și unde mai pui toată aiureala aia cu tipul care-i este socru. La șase, când apare Amalia, o s-o întrebe, și pe urmă se gândi să iasă, să facă o tură prin sat.

Casele erau joase, aproape niște bordeie, niște vizuini în care ai fi intrat pe brânci, din paiantă nevăruită cele mai multe, și le numărai pe degete pe cele tencuite cu strop de ciment și învelite-n țiglă sau tablă, ca a lui și-a lui Bajnorică. Ba case ca ale lor, Mite nu recunosc, vreuna. Văzu pe la porți, în fața gardurilor sărăcăcioase din nuiiele de salcâm, grupuri de bătrâne îmbrăcate în negru, chipuri fosilizate, stafidite, pândind și ferindu-și privirile, șușotind cu palma pavază la ochi și la gură, amintindu-i de vecinul din fundul curții. Femeile astea stăpânesc praful uliței până spre seară, când încep să se verse trenurile cu navetiști. Mite mormăi de câteva ori bună-ziua, iar ele nu-i răspundeau, făcându-l să-și dea seama că-i încă și mai rău decât un străin, pe care poate l-ar fi salutat înainte s-o facă el și că-l luau drept unul venit anume aici să le desființeze de pe fața pământului, da, chiar așa, o să treacă pe la Bajnorică, să-i povestească ce vecini scrântiți întru Cel Rău au pe aici. Bajnorică știa. Ca și el, fusese prevenit de un tractorist, la bufet. Pe urmă se dusesse la Sfatul Popular, unde chiar tovarășu' vice în persoană ținu să-i explice în ce porcărie reușiseră să intre, neîncumetându-se totuși să-i

dea o sugestie cu privire la ce ar fi de făcut.

După cum le era obiceiul, ajunseseră aici târându-se unul pe altul. Fugiseră din hotelul Steaua de Mare și din Eforie fără să se-ntrebe o clipă încotro, știind doar că trebuie să fugă cât mai departe și mai știind că doar împreună fiind li se poate pierde urma. Nu socoteau că le-a mers prea rău în vara asta. Au fost inspirați când au hotărât să rămână împreună, după ce s-au dat jos din trenul de Porcești în Gara de Nord, și după trei luni uite-i în Gara Obor, din nou în București, unde nu-i așteaptă nimeni, la fel ca oriunde, și din nou dimineată și prea devreme ca s-o ia din loc. Așteptau pe bancă pe peron, ca și altădată, vreun tren spre habar n-au ce direcție, ori să se mai însuflețească lumea prin oraș și ei să se lase luați de șuvoiul ei repede și îmbietor. Și până să se dezmeticească și să se hotărască, au văzut-o pe Amalia, așteptând și, ea singură, pe o bancă – o femeie cu fața lată și osoasă, cu o claie de păr arătând cam îmbâcsit, scurs într-o bură de tuleie pe obraji plini de pistrii, părând cam țărâncoasă în blugii ăia prea largi pentru ea și făcând cute mari în jurul mijlocului strâns cu o curea bărbătească. Altminteri, părea simpatică și părea să aibă în jur de treizeci; ținea aproape de ea o geantă de voiaj din pânză groasă neagră și jerpelită, plină cu șase pâini și cu un pachet mare de oase afumate, după cum au văzut mai apoi, și de vreun sfert de oră se holba la ei cu ochii ăia căprui și rugători, ca de animal cerând cu sfială de mâncare.

Până la urmă s-au hotărât, n-aveau altceva mai bun de făcut, ea așteaptă, se vede, un tren care n-are cum să nu fie bun și pentru ei, și trenul ăla o să-i ducă undeva unde vor mai zăbovi o vreme să-și tragă sufletul, două-trei zile sau doi-trei ani, nu mai contează, deja au pierdut șirul. I-au făcut semn să se apropie, cu o silă generoasă, poți să vii, ființă a Domnului, noi avem tot ce-ți trebuie ție și încă multe pe deasupra, nu te teme și nu te sfii și spune ce te doare, iar ea le povestise de ea și de soră-sa Vera, că ar putea să vină la ele, că-i vede osteniți după drum, e doar o jumătate de oră de mers cu trenul de Oltenița, care trebuie să tragă numaidecât, ea a fost schimbul trei, de noapte, la FRB, dar dacă o să fie ei, o să-și aranjeze să lucreze numai schimbul unu, iar soră-sa lucrează la Șantierul Naval din Oltenița și tot așa, și până să urce în trenul de Oltenița afacerea era ca și perfectată, și Bajnorică hai să mergem acolo, și Mite, hai, și pe urmă ce-o mai fi or mai vedea.

Abia dacă apucaseră să se împotmolească cât s-ar fi convenit, că părerea lui Bajnorică în acele prime luni urmând căsătoriei lor a fost că zadarnic s-ar numi Cel Rău ori Cel Bun, nu-i demn de numele său sau altcineva se ascunde sub numele ăsta, cine știe ce șarlatan jegos, dacă nici pe picioare nu-i în stare să se spele și se mai și balegă pe el când ți-e lumea mai dragă, și nu se mai gândea nici Mite la Cel Rău, văzând cum și așa se gândește destul Acela la el, dar asta a fost demult, foarte demult, când el și Bajnorică erau foarte tineri.

Se gândise Mite la ce a fost astă-toamnă, când Bajnorică i-a cerut cinci sute de lei împrumut, și culmea-i că știam că n-am decât să-i dau și să rămân cu deștu-n gură așteptând. Ce ar fi însemnat cinci sute de lei pentru mine și deopotrivă pentru el? Acum n-ar mai trebui să mă gândesc la toate astea. Ba altădată, noi mereu ne gândeam la bani... Mi-a părut bine, și lui i-a părut bine când, după atâta vreme, am dat iarăși unul de altul aici, în fabrică. Ne-a părut bine și cum ne-a mai părut? Ce tâmpenie, pe pagubă

târguind viețile astea ale noastre și să-i dau, să-i dau, numai să tacă odată. Se jura cum atunci, demult încă nu-l auzisem, fioros și scârbavnic, răspicat, adică de mă-sa vroia să zică, Miteluș, că-i moartă de pe data de trei marte șaijdoi, dacă nu ți-i dau înapoi la avans... Când îmi zice Miteluș, știu că ține mai mult la mine decât când îmi zice cumnate. N-a fost rău deloc la Perțihani, dar nu prea ne gândim niciunul cu plăcere la încumnățirea noastră. De unde până s-ajungem acolo n-am fi mâncat un colț de pâine unul fără altul, odată încumnățiți, tot într-o răcă nesfârșită am dus-o. Acuma să cred că de la mine pornea, pe el neavând ce să-l deranjeze de vreme ce o jupuia pe soacră-mea numai de carne macră și până la ultimul cinci. A fost darul lui și norocul lui, desigur, dar până la urmă noi eram noi, iar ele erau ele. Noi, oricum, ar fi trebuit să avem, ca și până atunci, rostul nostru, aparte de al lumii întregi. Dar nu mai era Bajnorică omu' ăla, și de bună seamă că Cel Rău intrase în el încă și mai adânc decât îl știusem până atunci, că altfel n-aveam cum să-mi explic. De-acum se suia în tren de unul singur și blindat de bănet și fugea la București ori o lua invers, spre Oltenița, întorcându-se, cam la săptămână, în haine noi, făcute însă ferfeniță de cât or fi tras câinii de el și-o fi șters varul zidurilor din cotloanele pe unde-l biruise băutura.

Cu Miteluș deveneam din nou cel mai intim prieten, el străduindu-se poate să mă facă să uit vremea cumnăției noastre, când se dovedise o jigodie din creștet-până-n-tălpi. Și ce jigodie patentată, îmi venea rău când mă gândeam, și el tot Miteluș dă-mi, și Miteluș nu mă lăsa, nu mai am nimic până la avans, nimica-nimicuța. Dar întreabă-mă, eu de unde să fi avut? Ca și cum nu tot jegul ăla de avans și din amăgeala aia de lichidare o-înnădeam de azi pe mâine, scuiându-mi sufletul pe fiare. Eu cum îl făceam pe ban și mai ales cum mă făcea el pe mine bun de aruncat la soneta cu fier vechi și de dat la retopit la nici treizeci de anișori care-i am? Da' numai să nu-l aud cum n-o lasă-n pace pe mă-sa nici acolo la ea în mormânt, că io nu rezist la chestii din astea, seacă sângele-n mine, să-mi bag pula-n mama că-i moartă de pe data de trei marte și-așa mai departe, așa că i-am dat.

Și uite că vine avansu', și Bajnorică al meu n-are să-mi dea banii. Are de plătit datorii mai mari și mai vechi. S-aștept să-mi vină rându'. Vine lichidarea și iarăși nu are și iarăși vine avansu' și tot așa m-a ținut vreo trei luni, dacă nu mai bine. Deși ne știm de-atâta vreme și care va să zică de-a fir-a-păr, și pe dinăuntru, și pe dinafară, el se face că uită că pe mine chestiile de felul ăsta mă supără mai mult decât orice pe lumea asta. Nu mi-ar fi fost adică de bani, cât de faptul că el face cu mine ca și cu oricine, ca și cum nimic n-a fost între noi vreodată. Ei bine, Bajnorică, dacă tu crezi că te joci cu te-ncurci, n-ai decât. Când vine iarăși zi de leafă, cumnată-meu ia banii înaintea mea și urcă la vestiar. Iau și eu banii și mă duc să mă spăl, și până la urmă îl găsesc. Cumnate, zic, banii, și tocmai ieșise din baie și se ștergea, cocoțat în picioare pe bancă, și cu o mutră mirată, care bani cumnate? Am să-ți dau fun ban? Spune de când, cumnate, că poate mi-am uitat. Am să dau la mai mulți, da' pe tine nu te mai țin minte. Zi când mi-ai dat și cât, că poate mi-am uitat... Zic, lasă cumnate. Ți-ai uitat, ți-ai uitat și gata, și-i iau parpalacu' din cui, de lângă el, îl împățuresc și-l bag în geantă.

Poate nici n-ar fi făcut mai mult de două-trei sute parpalacu' ăla de culoarea untului la viața lui, lustruit și scorțit de-atâta purtare și fumuriu pepiepți, și unde să-l fi dat

decât la ăia care strigă haine vechi pe stradă, care poate nici ei nu s-ar fi-ncurcat cu așa ceva.

Da' oricum nu mai avea altul și nici altceva de felu' ăsta, că două săptămâni a venit la lucru în pulover și nu mai avea nici bani, fiindcă plătitise datoriile, alții mai vigilenți decât mine îl pândiseră și-i tăiaseră calea imediat ce a semnat ștutul de plată, iar ce-i mai rămăsese, cu siguranță, prăduise în ziua aia, de focu' parpalacului și de necaz că rămăsese cu atât de puțini bani. Păi bineînțeles că nu poți trăi două săptămâni cu optzeci și ceva de lei, da' dacă-i bagi în două butelci de coniac Calipso și-ți mai rămâne ceva și de țigări, n-ai timp să te mai gândești la ce o să fie și altceva nu avea ce să mai fie, decât că s-a împrumutat din nou, el știe unde, că nu-i mai prea dădea nimeni prin fabrică, și după atâta amăreală, mai venea și-n talie la lucru, barem în pufoaică să fi venit, da ce să te faci că scăpase și de grija ăsteia, încă din vară, când își luase de la magazie dreptu' de echipament pe doi ani și dăduse pufoaica nouă-nouță, cu eticheta neruptă cu prețul de lei 223 pe ea, în piață, pe trei kile de brânză unui țăran.

Mai ninge, mai venea cu lapoviță și-o spurcăciune de vânt de te toca pă inimă, și uite-l cum vine și uite-l cum trece, e palid și încrâncenat Bajnorică al meu, cu mâinile îndesate în buzunare până la coate, zgribulit și înhămat la gândurile lui, ți-e frig, cumnate?

Tăcea și mă ocolea și m-ar fi mâncat cu uitătura aia amarnică, da' parcă de la picioare ar fi vrut să mă-nceapă, că nu sălta ochii din pământ deloc.

— Păi, zic, dacă nu iau cinci sute pă jafu' ăla de parpalac, te descalt, cumnate. Și-o descalt și pe mă-ta aia moartă de pe data de trei marte șaijdoi.

***

A stat ploaia și parcă nici nu mai burnițează. Dacă nu vine autobuzul, douăzeci de minute de mers întins. Ba chiar n-are de ce să se grăbească, și-așa-i târziu. De o parte și de alta a terasamentului căii ferate, șoseaua udă, măturată de farurile mașinilor, clipește lunecos în răstimpuri. Pe dreapta, gardul uzinei-mamă adâncindu-se și ramificându-se pe sute de hectare. Din ea cresc alte uzine, mai mici, și Fabrica de Prefabricate de beton pe stânga șoselei și pe urmă o stație de transformatoare electrice, continuată de casele cartierului purtând numele uzinei-mamă: Douăștrei.

Piei, spurcăciune. Piei din fața ochilor mei. Socră-miu și-al lui cumnatu' Mite, el e de vină mereu. Atâta că io și pă madam Graziela, și p-amândouă fetele ei, așa că știam rostu' mai bine decât cumnatu'. Pă unde-o fi el acuma, Mite, și p-ormă n-am nicio grijă c-am întârziat și tot ce se vede de jur-împrejur mai ales de spurcăciunea oacheșă și roșie-n obraz e făcut.

Grupuri grăbite, ieșite din schimbul doi, trec în sens invers, spre gura de metrou și capătul tramvaiului de care Bajnorică abia a trecut. Și d-aia și io am dus-o ca-n filme după aia. Ba cu șoferia, ba reeducat la sânge, și-acuma la porci, ajută-mă spurcăciune, prea singur sunt, în tine mi-e toată nădejdea. Pâlcuri de navetiști fug spre trenul oprit pe mijlocul șoselei, escaladând terasamentul în timp ce trenul șuieră. Alarma și atacul, iar ei asudă și gâfâie sub muniția lor de genți și sacoșe cu pâine, în vreme ce schimbul trei a intrat deja în pâine. Mașinile și-au schimbat slugile din mers, spurcăciune. O ghilotină de debitat tablă bufnește regulat pe fondul nechezatului metalic al gaterelor

de tăiat țeavă, făcând să trepideze geamurile halelor și șoseaua. Jalea isterică a polizoarelor pneumatice e punctată inegal de baroase, cu dangăte sonore reverberând în neant. Bat clopotele, spurcăciune. Am să mă-nchin la hala asta în care n-am intrat niciodată și să vedem. Bajnorică își face cruce în urma unui șuier de abur purjat, dar duhoarea spurcăciunii nu mai poate fi oprită, coboară-n valuri dinspre turnătorii, diluând întunericul jilav și vântuit cu miasme de zgură încinsă.

Ieșit din zona Platformei Industriale, el mai are zece minute de mers pe jos, tot de-a lungul terasamentului, prin cartier. Se oprește să bea apă și trece pe lângă alte cișmele din capul străzilor care dau în șosea, lăsând în urmă perechi îmbrățișate pe lângă garduri, șoapte fierbinți și grupuri gălăgioase și monocorduri nesfârșite de chitară susținând stihuri deocheate.

P-ăsta-l știu precis din vedere. De unde, spurcăciune? E plină lumea de ei și pe-afară. Ba și după nume mi l-am adus aminte. Ninel Bălașa, și pe tac-su-l știu tot de la Rahova, intră și ies cu schimbu’.

— Ce faci, spurcăciune?

— Care este?

Chiar e beznă. Cartierul Douăștrei e primul în care dai stingerea, spurcăciune.

— Și dă-te-n lumină, și cască ochii, și spune-mi cum mă cheamă.

— Aha. Nu ești tu ăla care mânca var de pe ziduri să facă temperatură și te certai cu pedagogii să te mute unde-ți convine? Giani parcă.

— Păi tocmai ăla.

— Giani Bajnorică, îl prezintă Ninel celorlalți. Care-a decedat în arestu’ de gradu zero la Poarta Albă.

Lângă Ninel sunt doi puști în gecii de scai, cu freze lucioase, coafate, și un blond la vreo patruzeci de ani, cu mutră ponosită, și p-ăsta-l știu din vedere, spurcăciune, mi l-am uitat cum îl cheamă. Mai e și o țigancă bondoacă, are părul vopsit roșu, în minijup din scai strâns pe fundul mare și ciorapi negri transparenti. Ei stau pe pietre, rezemați de gard, cu o sticlă de bere de un litru în față, pe trotuar. În fața porții e o ladă cu sticle pentru vânzare. Ninel îi întinde sticla lui Bajnorică.

— Să trăiești, decedatule.

— Și tu, te-ai mutat pe-aici? îl întreabă Bajnorică. Parcă te știam din Glina.

— Aici acționez. Cu bere la chil, îl îmbie Ninel. Bajnorică se dumirește:

— Aha. Și io tot p-aici. La Porcăria din Pantelimon.

— E bine la porci? vrea să știe Ninel.

— E binișor.

Ninel se gândește o clipă.

— Adă și tu niște fripturi, când ieși mâine-dimineață, s-o punem cu bere și-avem și vodcă...

— Se face, se face, dă din mâini Bajnorică. Se face, că e pământu’ băligăros.

— Cine zicea așa? Să mori de n-oi spune.

— Tata... surâde candid Ninel.

— Ce mai face tac-tu?

— Bine... El face bine de tot. E tot frigotehnist, e la Abatorul din Glina, spune Ninel.

— Ai bani la tine, decedatule? interveni blondul. Să-ți dăm ceva să fuți.

— N-am acuma, poate-mi dai pe datorie... se milogeste Giani maimuțărit.

Țiganca cu părul roșu i-o retează într-un șuier:

— Fugi, decedatule, în timp ce puștii lălăie și improvizează în jurul ei, pe lângă fundul ei bombat, un dans plin de unduiri din șolduri și pânțe, un fel de reclamă consumată în semiîntunericul șoselei.

— Fug, zice Bajnorică. Am întârziat.

Traversează și mai merge o vreme de-a lungul șinei, apoi trece dincolo, suind terasamentul abrupt, din piatră de granit. Ninel, al dracu', s-a aranjat, vinde cu ăștia bere și vodcă. Iese într-un teren viran semănat cu ruginituri, cârpe putrezite, oase și cranii de oi și de câini, gunoaie de tot felul, dominate de doi stâlpi susținând un anunț scris cu vopsea albă pe un dreptunghi mare de tablă. Strict interzis depozitarea gunoiului. Se pedepsește cu amendă de la până la. Până la cinci sute sau cinci mii, spurcăciune. Ceva cu cinci, în orice caz. Bani de pe tablă zac în întuneric. Ninel ăsta nu mai știu pentru ce era, da era de mult, l-am găsit acolo. Parcă un scandal cu niște zlătari cu un cazan de țuică, dintre care unu' cu țeasta ruptă, cică tac-su i-o rupsesse, tac-su Gică, și fi-su luase totu asupra lui. Da și tac-su, Gică, dacă-mi aduc bine-aminte, un pizdar nenorocit. Violase un fel de laborantă pe-acolo prin Policoloru' ăla unde lucrase prima dată ca frigotehnist.

E deja în strada care dă cu celălalt capăt în lacul Pantelimon. Acum a ajuns. În urma lui se aude trenul apropiindu-se, îndepărtându-se, înseamnă că-i aproape douăzeci de ceasuri. A întârziat aproape o oră. S-a uitat adormit și a întârziat. În întuneric se disting halele lungărețe, luminate slab la capete. Se înseninează, și vântul întetindu-se descoperă o lună plină, iradiind o lumină lividă, tremurândă, toarsă de țârâit de greieri. E frig de-acuma și umbra lui lunecă peste gardul din plasă de sârmă înălțat cu fâșie piezișă de sârmă ghimpată, apoi se strânge la picioare sub poarta din țevi cu vârfuri de sulită, și să nici nu te gândești că se poate mai bine de-atât. E liniște, spurcăciune. E libertate, își mai spune Bajnorică, amintindu-și că pe undeva prin spatele halelor porcăriei e un foișor cu un reflector în el, dar nu-i nimeni acolo, iar reflectorul e defect de mult și nu-s nicăieri pe la intrări caralii cu puști. Când o să mă plictisesc și-o să plec de-aici o să iau cu mine barem un porc să-l fac bani și încă unul să-l mănânc. Să nu uit, spurcăciune, că-s în război cu ei toți, chiar dacă asta nu scrie nicăieri și nici pe fruntea mea, iar drumul până aici noapte de noapte, și tot e o muncă... Cheia bâjbâie după lacăt, zuruie lanțul petrecut de mai multe ori peste țevile porții, barem de rugina lui să te murdărești în noaptea asta, servicii ca ăsta n-ai să mai găsești să dai cu tunu', poate c-ai să regreți odată și-odată... Câinii îl simt și se reped cu zarvă pestriță de lătrături și mârâituri. O haită de șapte-opt javre flenduroase și murdare și veșnic înfometate, pe care de o jumătate de an a început să le știe și să observe cum mereu li se alătură altele, în timp ce altele se despart de grup. Până să apuce să intre îl recunosc, schelălăie și se gudură pe sub poartă.

Ochiul de geam al camera de gardă din capul halelor este luminat. Oricum nu-i nicio nădejde să mai găsesc pe cineva la ora asta. Tot e bine că a lăsat lumina aprinsă.

Bajnorică a botezat-o așa, cameră de gardă, când s-a pomenit și i-a plăcut să se știe

doctor de porci. E un vestiar de fapt, cu două dulapuri de tablă, în carese țin sorturi și cizme de cauciuc și salopete, și un pat de fier vopsit alb, ca cele de prin spitale, cu saltea umplută cu paie și o pătură îmbâcsită de noroi uscat, iar din camera asta de gardă dai direct în stația de termoficare, compusă din două cazane de joasă presiune și două pompe-mamut din care înfloresc încrengături de țevi întinse pe pereții văruiți și afumați, iar din stația de termoficare dai direct în halele porcăriei propriu-zise. Așa îi spune oricine, porcărie, alt nume nici că ar merita. Ce altceva mi-ai fi oferit, spurcăciune, după aproape trei ani de paidamos, liniște și libertate și aer curat și un ban grămadă muncit cinstit pentru Giani Bajnorică, în această crescătorie model de porci, cu cinci hale separate pentru animale aflate în diferite stadii de dezvoltare, cum trebuie că scrie în prospectul ei, și o hală-maternitate cu padocuri pentru fiecare scroafă gestantă, o hală pentru cei zece vieri de reproducere, magazie pentru furaje și o bucătărie, ba și o cameră pentru sacrificări ce te duce cu gândul la o sală de operații, și, până la urmă, peste tot îl urmărește o rămășiță din atmosfera unui salon de spital în care a stat o lună din cei trei ani, asta după ce a decedat în arestul de gradul zero la Poarta Albă, vorba spurcăciunii ăleia de Ninel Bălașa... Da' nici să n-aud. Gata. Degeaba. Nu mai vreau să recunosc nimic, și peste tot, peste tot, lumină crudă de neon, amplificată de pereții văruiți, și padocuri betonate acoperite cu podețe de scândură și despărțite de balustrade din țeavă nichelată, și deasupra hotele ventilatoarelor zumzăind, și canale cu gratii pe toată lungimea aleilor dintre padocuri, și guri de apă din zece-n zece metri, și alte padocuri afară, pentru zilele înSORITE, și un hectar cu trifoi, și sfeclă, și alei cu ploi și tei, asta-i pușcăria porcilor, și de porcar e încă și mai bine. N-ar minți Bajnorică dacă ar spune c-a îndrăgit această meserie. Ori mai degrabă ea a prins drag de mine, de vreme ce a trecut deja o jumătate de an. Nu-i o meserie tocmai ușoară, nu se prea-nghesuie lumea. Păi nu că n-o fi avut încotro. Oriunde s-ar fi putut duce. Ar fi putut să lucreze din nou pe mașină, la o adică. Carnetul nu i l-au luat. N-am avut mortăciuni, n-am avut accidente, o sancțiune barem n-am avut. Mi s-a tras toate că l-am cam făcut p-ăla, locotenent de circulație, când m-a oprit să mă caute sub banchetă, unde ce să fi găsit țopârlanu'? Arme, droguri, o valiză cu bani ai fi zis, după câte aere-și dădea, și s-a sucit s-a-nvârtit și-a pus ochii pe alea două pungi cu ceasuri electronice, care nici să-ți astâmpere foamea, la o adică. Lasă-le, măi, omule, c-o fi, c-o păți, că sucită și că-nvârtită și i-a tras Bajnorică cinci-șase rețeveie de țeavă peste gură, poate cine știe. Păi, de-aici mi s-a tras, spurcăciune. Recunosc fapta și-o regret. Trebuia să-i dau până n-ar mai fi suflat și să-l urc în mașină și să-l duc la locul lui, să-l pun adică armătură la o grindă sau o fundație de beton. Nu mi-ai dat gându' cel bun de data asta, spurcăciune, și p-ormă nu mi-a mai mers bine deloc, încă-mi ești dator vândut, spurcăciune. Păi, ca pentru sufletu' lu' mama mea moartă de pe data de trei marte șaijdoi, care doar pe ea o am la ora actuală și restu' nimic, într-o bună zi am să-ți spun, spurcăciune: la douășapte de ani eram porcar, făceam și dregeam și căram bălegar cu roaba... Ba nu: am douășapte de ani și sunt porcar și după atâtea semne care mi se fac, încă o vreme de aici încolo nici n-am să fiu altceva, ba altă dată sunt sigur că nici nu-mi doresc altceva, spurcăciune.

Uite-l că nu mai vine, uite-l că nu mai trece... Pe dracu'. Am glumit, păsărică. Niciun fel de tramvai nu se mai vede.

Hai s-o luăm pe aici. Pe-aici ieșim mai repede. Ușor. Vezi cum calci, să n-aluneci. Țin-te bine de mine, poate cădem amândoi... Era o vreme când treceam în fiecare zi pe strada asta, noaptea mai ales... Așteptam mașina de noapte acolo, în stația de vizavi. Nu te uita, au desființat-o. Păi, lucram într-un fel de fabrică, nu mai contează... Ambalam la butoaie niște chestii, rășini poliesterice, alchidice, epoxidice... Umblam și cu butoaie de sodă caustică...

Manevram pe schimb vreo două sute de butoaie, de două sute șaiszeci de kilograme bucata. Adică umplut, căpăcit, răsturnat pe burtă și dus de-a dura vreo optzeci de metri, până la rampa de unde le luau electrostivuitoarele și le încărcau în camioane. Dacă ai face o socoteală, pentru opt ore ieșeau niște tone. La schimbul trei chiar spărgeam norma. Îmboldit de somn, vezi, încă nu mă-nvățasem să ațipesc oriunde, lipit de vreo coloană de abur, întins pe ciment pe saci de hârtie și învelit cu saci de hârtie, mă sileam cât puteam, și la două jumătate, cel târziu trei, eram gata cu cele două sute de butoaie. Nu mai aveam la ce să aștept până la șapte, o luam ușurel încoace, așteptam mașina de noapte acolo. În fiecare noapte din săptămâna schimbului trei făceam așa, mai rupeam câteva ore de somn în pat... Într-o noapte, pe la trei, la demisolul ăla, al doilea geam, s-a aprins o veioză. Se vedea prin perdea. Era o femeie și un câine lup, încă se hârjoneau, se miroseau, se mângâiau... Mă trăsese sub balconul ăla. Venea un fel de lapoviță băloasă, cu spic de gheață, și, tot lungind gâtul după mașină, s-a luminat fereastra. Păi, de bună seamă că nu se-nțelegeau pe-ntuneric, și perdeaua era transparentă. Arăta cam somnoros bietu câine. Parcă făcea un număr de dresură. Ea arăta tânără și avea părul roșu, tuns foarte scurt, un fel de artistă, un fel de actriță. Cum stătea cu jumătate de spate pe marginea patului și cu picioarele proptite-n dușumea, ținea capul câinelui în palme, privindu-l în ochi, și el cu labelle pe pieptul și umerii ei și încercând s-o ajungă cu limba s-o lingă pe față... Hop! Ușurel ți-am spus. Iar era s-aluneci. Alunecă al naibii, și ce ger s-a lăsat. Hai pe-aici acum. Și ce beznă. Zăpada asta ce mai luminează, și nu se vede urmă de tramvai...

Oricum, la ora aia probabil că se retrăsese toată la depou. Era în ianuarie, într-o duminică parcă. Da. Într-o duminică, fiindcă după patru jumătate, când s-a hotărât în sfârșit să iasă, Dimitrie Cafanu era deja umflat de somn și îmbâcsit de programul de la televizor. Plutea ceva toxic în amurgul de afară, iar el a pornit-o ca și altă dată, fără nicio țintă, îmbătat de langoarea crepusculară a iernii marelui oraș. Într-un târziu, a intrat undeva și a băut ceva. Pe urmă a vrut să-i dea telefon unei femei și s-a răzgândit. Pe urmă a vrut să intre într-un cinematograful și s-a răzgândit. Pe urmă a vrut să treacă pe la frățiorul lui, Costel, și s-a răzgândit, ultima vizită i-o făcuse nu mai târziu de săptămâna trecută, când sporovăiseră câteva ceasuri bune despre frățiorul lor Nicușor, din America, bând două sticle de vin și mâncând la biscuiți până li se făcuse limba iască-n gură.

Deja se simțea în apele lui, purtat în deriva propriilor pași, nimic nefiindu-i îndeajuns, dar netânjind după nimic. N-ar mai fi trecut mult până s-ar fi văzut din nou acasă. Era aproape nouă și n-ar mai fi avut unde să se ducă. Închide peste tot și-n

definitiv pentru cine să fi ținut deschis? În orice caz, nu pentru el. Iar altcineva nici nu existase vreodată. Era doar el, de când se știa, ba chiar mai de mult. Era singur și-i era bine, însă nu se gândea la aceste lucruri când a văzut-o. Ea aștepta. În fața unui magazin sau în fața unui cinematograf, sau într-o stație... A doua zi dimineață, n-avea să-și mai amintească decât că a acostat-o în felul cel mai idiot cu putință: ce mănânci, păsărel, de ești așa frumos? A fost tot ce-a putut scoate din el în secunda aia. Ea îi făcu semn cu mâna, să circule adică, o confundă, nu-i deloc dispusă pentru chestii de-astea, întorcându-i spatele, dar rămânând pe loc. Doar n-o speriasse până într-atât încât s-o pună pe fugă, și nu prea arăta că se sperie cu una, cu două. Avea un aer de copil dezabuzat și ceva pervers în trăsăturile chipului ei de copil, care îl făcu pe moment să încerce să și-o închipuie juisând. Se lăsă păgubaș, doar pentru a insista din nou, mai ferm de astă dată, și fu respins mai ferm, du-te dom'le de-aici și vezi-ți de treabă! Hai, pași! îl îndemnă cu flegmă golănească, care chiar o prindea, nefiind nimic nefiresc în gesturile și-n glasul ei, și du-te dom'le de-aici când îți spun, că te-așteaptă nevasta și copiii acasă.

Oare chiar atât de bătrân să-i fi părut? Ar trebui să-i spună că nici pomeneală de nevastă și copii. Are doar douăzeci și nouă de ani. Dar așa îl arată figura pe el, matur, îl maturizează cu mulți ani, și să-i spună că de-abia de-acum încolo e hotărât pentru nevastă și copii, ceea ce fără îndoială că ar face-o să revină asupra unor prejudecăți. Nu este adică tocmai un netot care acostează pe te miri cine, pe oricine, confundând femeile unele cu altele, băgându-le și pe alea și pe alealalte în aceeași oală și iscând tot felul de confuzii. Oricât ar părea, nu este, și n-ar fi îndrăznit sub nicio formă, dacă n-ar fi fost copleșit atât de brusc și dureros, pentru că el este de fapt un om serios, chiar dacă oamenilor serioși li se pun atâtea în cârcă și pe bună dreptate, adică să n-ai încredere în ei, dar el este cu adevărat serios, până la capăt și-n toate privințele... și se pomeni întrebând-o dacă așteaptă de mult, iar ea dădu iarăși din mână, adică n-are nicio importanță de când așteaptă, nici chiar pentru ea nu mai are vreo importanță, astfel suna gestul ei sastisit, de o melancolie grea, asta spunea mâna ei legănându-se prin aer.

— Aștepți degeaba, păsărică. Nu mai vine.

— Crezi? se înfioră ea într-un spasm mic.

— Sunt foarte sigur. La ora asta... E zece fără. Ba nu. Zece și.

Au plecat împreună. După cinci minute, intrau în primul local ce le-a ieșit în drum. Nu era încă zece, poate nici nouă jumătate, de vreme ce era încă destul de aglomerat. Au găsit totuși o masă, undeva în mijloc, în lumină. Era singura liberă și avea o poziție cumva stingheră acolo, cu atâta spațiu în jur și în văzul tuturor celorlalți. La celelalte mese lumina ajungea domolită, încropind o atmosferă intimă, în separeuri improvizate din panouri scunde, capitonate cu pluș albastru prins în bumbi aurii.

Ea ar fi băut un Pepsi, doar un Pepsi, atât, nu, nu-i e foame, o cafea poate, nu, nicio cafea. Pe mese erau doar sticle de vin și sticle de Pepsi, și când ospătărița trecu din nou pe lângă ei, el o apucă de pulpana taiorului, fiindcă altfel n-ar fi putut s-o facă să stea pe loc.

— Vă rugăm frumos, doar două sticle de Pepsi. Le bem în cinci minute și plecăm...

— Nu pot, dom'le. Nu se mai ia nicio comandă la ora asta. Eu de azi-dimineață sunt

în picioare și nemâncată, matale știi asta? Matale poate la ora asta ești și băut, și mâncat și... îi cuprinse pe amândoi într-un rânjet complice și deopotrivă ocrotitor, matern.

Ea nu părea câtuși de puțin fâstăcită, ci doar agasată de bancul vechi și prost, în timp ce el îi cânta în strună ospătăriței, încercând s-o aducă pe calea cea bună, păi tocmai d-aia, duduia, am fi băut și noi câte un pepsi, soția mea e gravidă și pofteste și-ar fi băut și... Dar deși îi găsea foarte simpatici, ospătărița se grăbea, vă rog să mă credeți, copii, că nu se poate: dac-ar fi după mine v-aș servi cu cea mai mare plăcere, da s-a-nchis și baru' și nu-mi mai dă nimic.

Vezi că nu-i convine să vândă nici Pepsi fără vin și nici să stea după ei până ar termina și Pepsi și vinul. N-ai ce-i face, cu cât te enervezi mai tare, cu-atât e mai rău. Totuși, stai aici, păsărică, să mă duc să văd ce și cum, asta vrând poate să însemne că ori face rost de Pepsi, ori e chiar un nimic, deja toată povestea asta îl obseda și-l îndârjea. Se agită printre mese, făcu puțin curent printre mese, se rugă zadarnic și de alți ospătari, apoi se duse de câteva ori pe la bucătărie, trecând prin fața barului, acolo era cam pustiu, n-avea cu cine trata, barul era într-adevăr închis, cu barmanul punându-și socotelile în ordine, iar după ușa dintre bar și bucătărie erau trei lăzi cu sticle de Pepsi, drept pentru care refăcu traseul, de data asta în sens invers și mai încet, dar lăsând impresia că trece mai grăbit, așa, acum e aproape, însă mare atenție la barman și la bucătărie, o mână întinsă cu un carnet de bonuri și un dos mare în pantaloni negri se încovoia peste tejghea, și capul și umerii se întind, acuma, da, ba nu, ba da, barmanul și-a scos ochelarii și se freacă la ochi cu amândouă mâinile, acuma!

Când scoase de sub canadiană cele patru sticle de pepsi înfipse la brâu, le bem și mă duc să mai iau, el dori să afle că pe ea o impresionează relațiile lui, barem cât de cât... Părea totuși bucuroasă că-și poate potoli setea și pofta de Pepsi. Se învioră chiar și i se risipi aerul blazat, spunând că ea băuse ultima dată Pepsi tot în restaurantul ăsta, duminica trecută, la care el îi atrase atenția cât de mult e de atunci, duminica trecută, adică anul trecut, ba duminica trecută a fost prima duminică a anului, îl corectă ea, iar revelionul a fost joi, asta știa precis. L-am făcut la Poiana Brașov, a fost atât de frumos, și-n privire îi licări un grăunte de nostalgie extaziată. Atunci el știa mai multe despre ea, ba fu foarte sigur că știe totul, reușind încă să nu se plictisească ascultând-o, și era deja sigur că privind-o fără să o asculte n-ar apuca vreodată să se plictisească. O contempla atent, cu toate cele cinci simțuri deodată, încordate, străduindu-se să nu-i scape nimic din vălmășagul acela de nimicuri. Ea spune că-i strungăriță, din toamnă, de când a terminat profesionala, și că are doar o soră în București, șoferiță pe taxi, dar nu stă la ea fiindcă are trei copii soră-sa și stau și ei înghesuți într-o garsonieră, așteptând să-i dea casă lui bărbatu-său de la fabrică, că d-aia s-a lăsat bărbat-su de șoferie și s-a angajat la Danubiana, unde-ți dă casă de cum te angajezi, după două-trei luni, bineînțeles, pentru că nu oricine stă acolo, la Danubiana, în apă pân' la glezne și-n mazăgă aia ca nămolu' și miroase în secția aia de pregătire anvelope, unde lucrează cumnată-meu, de nu poți să respiri, da' ce să faci și el, o să sufere cât o să sufere, și după ce i-o da apartament, o să găsească el o mașină să lucreze pe ea, bineînțeles că tot la Danubiana, că și acolo tot așa se dau casele, prin ICRAL, da' cu anexă la contractu' de

muncă... ba nu, invers, cu axă la contractu' de-nchiriere: dacă pleci din fabrică, să dai casa înapoi adică...

Deși o urmărea din ce în ce mai anevoie, el se strădui să-i capteze la rându-i interesul explicându-i că doar la Danubiana e valabilă clauza cu contractul, să fii legat prin casă, și prin casă printre atâtea altele, da' nici acolo nu cred c-o să țină mult, fiindcă-n definitiv casele sunt ale ICRAL-ului, nu ale fabricilor, chiar dacă și casele și fabricile tot ale aceluiași stăpân sunt, iar ICRAL-ul se luptă pentru felia lui de interes, păi care interes, păi să se poată mișca cât mai în voie, păi tu știi ce înseamnă un șef la ICRAL, un șef de centru vreau să zic, și nu mai zic de ceilalți, peste ăștia și chiar și de ăia de sub ăștia, ce mai, de la cel mai mic până la cel mai pitic, te despoaie, te jupoaie pân' la os, sunt oameni de sute de mii...

Foarte curând orchestra își încheie programul și ei hotărâra să plece. Băuseră două sticle de pepsi și pe celelalte le vor lua cu ei, oare când a trecut așa repede? Trebuie să fie foarte târziu, da, și cântăreața aia, amărâta de ea, îi tot trăgea cu trece timpu' ca nebunu' trece ca un vis și spunea parcă ceva și de tutun. Era purie rău, observă ea, cu o tonă de pudră și ruj pe ea și la ce or mai ține-o să sperie clienții? O spunea într-un fel trufaș și neîndurător, în timp ce el părea dispus la concesii și-l durea lipsa lui de răutate, eh, dacă ar fi putut să fie mai rău, ce să-i faci, mănâncă și ea o pâine amară... De cântăreață vroia să spună și părea să știe multe și despre pâinea aceea amară, ar fi fost multe de spus, încă nu era momentul, niciodată nu va fi de fapt momentul, fiindcă de fapt prea mulți o mănâncă fără să-i simtă amăreala, s-au învățat cu ea, gândi, ca porcii, așa că nu mai ai ce le spune și ce le face... Coborau pe Calea Victoriei spre Splaiul Unirii, și pe urmă au făcut-o la stânga prin dreptul Tribunalului Mare îndreptându-se către Spitalul Brâncovenesc. Ninsese mult cu o săptămână în urmă, apoi începuse să se topească, iar acum din nou dăduse gerul. Era într-adevăr târziu, tramvaie sau autobuze greu s-ar fi găsit la ora aceea, așa c-o s-o tăiem mărunț prin Piața Unirii și de la Sfânta Vineri o să ieșim în Dudești și de acolo om mai vedea, că nici taxiuri nu se mai văd pe zloata asta... înotau fără spor prin întinsuri grunjuroase de zăpadă amestecată cu noroi, eh, păsărică, o sanie ar fi fost bună, cine știe cum o s-ajungem așa și cine știe când... Dracu' știe, socoti ea cel mai nimerit. Chiar El, păsărică, uite-L cum vine și uite-L-cum trece, întoarce capul și pune mâna la ochi... Ți-e foame? Și dacă mi-e? Mai rabdă și tu nițel, imediat o să ajungem acasă și o să mâncăm și o să ne spălăm și o să ne culcăm. Bineînțeles că ea va dormi la el, pentru că ea stătea la cămin și la ora aia nu mai avea niciun haz să trezească portarul din somn, să-i oprească poate și legitimația la poartă, că acolo nu ești de capul tău, nu-i hotel să intri și să ieși la orice oră și să umbli brambura, iar portarul și administratorul sunt mai rău ca niște soți în privința asta.

Nu, nu stau cu părinții. Am o garsonieră în Titan, la etaju' zece... cum de unde o am? E a mea, însă ea vroia să știe dacă a cumpărat-o sau a primit-o de la... Eh, iarăși case primite, n-am primit-o de la nimeni, am avut în Vitan un apartament cu multe camere, într-o vilă a bătrânilor, desigur, și am fost demolați și io am primit garsoniera asta în schimb... Da' tu de unde spuneai că ești? Iar ea răspunse că e olteancă din Vaslui și el își aminti că știuse de la început, deși n-avea pic de accent, pentru că sunt în București de la douăzeci de ani, cât am făcut ultimii ani de școală generală și profesională am stat la soră-

mea, și doar de patru luni, de când i s-a născut ultimul copil și ieșisem deja pe leafă, m-am mutat la cămin. Ar vrea totuși să găsească o gazdă undeva, la gazdă e altceva, poți să gătești, poți să mai primești pe cineva, atâta că la cămin te bucuri că nu te costă cine știe ce, optzeci de lei pe lună, da' nici nu face mai mult.

Fusese de la început sigur că-i olteancă din Vaslui, din Bârlad ori Suceava. Cei de acolo păstrează ceva specific și după ce-și pierd accentul și parcă-i poartă un vânt pribeag încoace și-i aruncă prin fabrici și pe șantiere și prin localuri și cinematografe, da' la vară tot o să meargă la Vaslui, dacă zici că-i frumos, la care ea spuse că-i frumos, e ca la țară, pentru că nu stau în oraș, în Vaslui, ci într-o comună la douăzeci de kilometri, și pe urmă tăcu. O bună bucată de vreme nu mai găsi nici el nimic de spus, copleșit de oboseala și frigul și pustietatea asta de beznă prin care nu trece niciun tramvai și niciun taxi barem. Vedea că ea dorește să ajungă cât mai repede la căldură, într-un pat, să scape de cizmulile care o strângeau îngrozitor, te mai bat, păsărică? Oh, cred că-s numai răni între degete, îmi vine să le dau jos și să merg desculță. Erau noi, azi le-am încălțat prima dată, iar el o încurajă, se mai lasă la mers și-mi pare rău de tine că te chinui atât și mai bine te-aș lua în brațe.

Când îi încolăci brațele peste gât, el îi simți mâinile fremătându-i pe ceafă, cu buricele degetelor asprite de creștături vechi de șpan, ca niște vietăți mici, și se gândi că așa cum arătau erau tot ce poate fi mai tandru în noaptea aia geroasă.

— Lasă-mă totuși jos, c-ai obosit. Nu-s chiar atât de ușoară.

— Ba ești ușurică și eu sunt un tip vânos de felu' meu, și după încă douăzeci de pași o lăsa jos, că-i amortiseră brațele. Mai mergi puțin așa și pe urmă te iau iar... Și zici că câștigi bine acolo, la strung? Că doar acostând bărbați pe stradă, greu se poate trăi în ziua de azi... Hai s-o tăiem pe aici, p-aici ieșim mai repede... Vezi cum calci, să n-aluneci. Era o vreme când treceam foarte des pe aici. Așteptam mașina de noapte acolo, în stația de vizavi, au desființat-o, au mutat-o...

Tăcu, înțelegând dintr-odată că nu e ascultat, și zadarnic încerca să-și amintească, era o vreme când treceam pe strada asta și așteptam mașina de noapte, era o vreme, dar în definitiv n-ar avea la ce să se îndoiască, a fost o vreme într-adevăr, încă mai este o vreme.

— Hei, nu mă mai iei în brațe? Zău, treci pă interes, că nu mai pot nici pic. Îmi vine să mă culc aici, în zăpadă.

***

Ba la urma urmei aici e un fel de fabrică. Ziua ăștia lucrează înhămați cu șorturi de cauciuc, care atârnă pe botul cizmelor de cauciuc. Seamănă cu niște chirurghi sau, mai curând, parlagii, fiindcă o fac uneori și pe asta. Când se întâmplă că-i nevoie pentru un șef, urgent și pe nevăzutele, unele sacrificări se fac și aici.

De bază însă rămâne rânitul, dar e bine, că mai mult te folosești de furtun decât de roabă și de lopată. Pui furtunul de pompieri cu presiune pe ei, îi speli și pe ei, și podețele din padocuri, iese totul lună, ca la farmacie, având grijă să potrivești apa însă, adică nici să-i opărești și nici să-i faci cu pneumonie, după cât de curați și hrăniți rațional și aerisiți, ca la pension, e viața lor, n-ai la ce să te miri că ești ca și sluga lor, a porcilor, că uneori se mai înfundă canalele și asta-ți dă ceva bătaie de cap și de bună

seamă că o parte din bălegar trebuie scos afară și-mprăștiat pe parcelele cu sfeclă și trifoi, verdeața și vitaminele lor, peste care lături cu uruială și terciuri preparate din rebuturi de la o fabrică de înghețată, resturi de cornete de înghețată vafe tasate într-o cocă grea ca pământu', pe care o cari cu găleata, gândindu-te că or fi pe te miri unde benzi rulante prin grajduri, aiurea, nicăieri în lumea asta n-ai să vezi grăjdari sau porcari fără roabă și găleată și lopată și furcoi.

Benzi rulante, da, de la bucătărie până la troc, asta i-ar fi trebuit lui Bajnorică. Dacă nu sunt, el lucrează mai mult de noapte, să le păzesc somnu' și s-ajut scroafele să fete. Îmi pare bine că-s singur, spurcăciune. Și lor le pare bine, celor opt țărani navetiști care s-au băgat slugi la porci în două schimburi. Pentru ei e greu noaptea de unu' singur, le e urât, le e frică, pă foametea asta vine unu' să-ți dea în cap, să dea cu vastu' prin fabrica asta de carne, ori n-are decât să te prindă adormit și să opereze la lacăte sau nici măcar atât, că poți să fii treaz-nebăut-nemâncat-vigilent-conștient, dar de-aici până-n capu' halei ie mai bine de-o sută de metri și pân-ajungi tu acolo ia ăla cât îi trebuie, un godac de trei săptămâni, afară dacă n-o veni c-un camion pentru fun transport de zece-cinșpe pe-alese, și-atuncea chiar că nu mai ai ce le face, ba le mai dai și-o mână de ajutor la-ncărcat dacă-s mai mulți și nu vrei s-o iei urât pă cocoașă.

Pă dracu', își făcea și ei o idee, spurcăciune, și n-a trebuit să le-o spună decât o dată ca s-o ia de bună, că nici până s-apară Bajnorică nu le prea venea să stea câte unul singur noaptea, peste opt sute și ceva de suflete de porci, așa c-am rămas în drept să dorm aici cu ei, cu porcii. Hoți de porci, hoți de cai din crescătorii, n-am pomenit cât turtoi și arpacaș am mâncat io cu ei, cu hoții, că nu iei porcu' să-l bagi în pantaloni ca pe-o conservă într-o autoservire, decât numai dacă răspunzi tu de inventaru' lui și poți să umbli-n inventar să-l scazi de-acolo. Hai, un pui de găină într-o avicolă, dacă-s mulți și nu se observă la grămadă, da' porcu-i porc, care cică-i dai să bea țuică să nu guițe, îl îmbeți și-ai plecat cu el și până să se dumirească cineva l-ai făcut repede cârnați sau l-ai vândut, da' ăsta-i porcu' ăla din coteț, care și-l păzește omu ca pe ochii din cap, până ce e-n stare să nu-l mai vadă sau să-l vadă când nici nu mai este, ca și ăștia de-aici, care vede și ce nu este și doar să-i amorsezi nițel: spărgători de crescătorie de porci.

Ba-i un animal mai dat dracului decât oricare pe lumea asta. La mâncare adică, el trebuie să stea cu bâta lângă ei pentru ca cei mai puternici să nu-i lase flămânzi pe cei mai slabi. E mare aglomerație aici, ca și la pușcărie, ca și-n spitale unde dorm doi-trei într-un pat și ca și-n cazărmi și apartamente confort înjosit, cel mai de jos adică, și degeaba, că porcii suportă ei și mai înghesuiți, oricum trebui' să-i muți de colo colo la ora mesii, să-i separi să nu se-ncaiere, și dacă nu prea ai cum și nu prea ai unde, în afară că te cocoșezi pe roabă și găleată, trebui' să-ți mai faci de lucru și cu bâta. Poate unde-i dat spurcăciunii, care intră-n el aproape tot atât de repede ca-n om. Păi n-ai să vezi doi câini bătându-se pentru un os mai mult de o jumătate de minut, fiindcă odată stabilit cel în drept, unu' mănâncă și celălalt se uită, pe când un porc, uită-te numai la ei, altceva n-ai ce face, de pe urma lor mănânci și tu, păi un porc e în stare să-și omoare fratele pentru o coajă de dovleac și fratele lui e gata să se bată până la ultima suflare. Te uiți la ei, și vezi foamea, ei nefiind vreodată sătui, ba mai dorm, se mai întind, se scarpină, se hârjonesc, da' cu o oră până-n ora mesii, guițatul lor începe să-ți ia auzul,

chiar dacă zgomot e toată ziua, da' atunci nu mă-ntreba, că din secundă-n secundă aștepți să se surpe zidurile halelor de bușituri și zbierături ca la opt sute și ceva de tăieri, și de te-ar prinde spurcăciunile atunci dincolo de balustradele padocurilor ai fi ca-ntr-o cușcă cu lei. Și nu mai spun mirosu', chiar și ce rămâne din ce trage ventilatoarele astea, care numai și numai pentru ei sunt făcute, să le bage aer cald iarna și să-i aerisească vara. Mirosul te omoară, îți ia cheful de mâncare când nu mai poți de flămând, îți ia orice fel de chef.

Vreme de câteva luni privirea lui se tulburase roșu de aburii de uree, și gândurile i se tulburaseră până-și fixase postul în camera de gardă. Aici, aproape că nu se simte mirosul. Ei dorm și toate zgomotele au amuțit definitiv. El mănâncă în liniște și cu poftă salam cu pâine și ceapă. Orice fel de poftă și chef vine și revine, iar cel mai adesea îl ia somnul imediat după ce mănâncă.

Alteori se scarpină o vreme și fumează țigară de la țigară. În dulapul cu șorțuri și cizme sunt niște cărți. Ei le țin aici fără teamă că or să dispară, sau or fi fost mai multe și au rămas doar astea. Povești Nemuritoare cu copertile ferfenițite și un Mers al Trenurilor, de acum doi ani, și o Biblie cu coperti de vinilin albastru, și somnul îl ia îndeobște după cel mult două pagini citite... în câteva rânduri l-a prins lectura și s-a străduit să n-adoarmă, fumând aproape un pachet de țigări, când Satan a fost alungat dintr-un om și trimis într-o turmă de porci care s-a dus într-o prăpastie. S-a întrebat atunci dacă o dată cu porcii a murit și spurcăciunea, nu scria sau n-apucase el să citească, sunt peste o mie de pagini cu scris mărunț și chiar de ar veni aici ani de zile, noapte de noapte, tot nu le-ar isprăvi pe toate, povestea-i fără de sfârșit și plină de minuni cum chiar și scrie, încât dacă au murit porcii ăia, poate și spurcăciunea aia care intrase în ei a murit, ba ei tocmai d-aia au trebuit să moară, pentru a muri spurcăciunea din ei, cu moartea pre moarte călcând, să nu fie veșnică spurcăciunea adică, să se mai rezeze când și când, cu moartea pre moarte, și să rămână nădejdea, fără de care ce te-ai face? Da' spurcăciunea omorâtă învie când nici nu te-aștepți, uite că nu i se pierde sămânța și tot din sămânța aia Satan își trage vlaga, luând fel și fel de înfățișări, e altul și altul, mereu altul ori doar ți se pare, fiindcă El e mereu același, îți stă mereu în ochi și nu știi de unde să-L iei și nici nu-L vezi, până într-atât de bine știe să se ascundă, încât te face să crezi că nici nu există, unde-i? E o poveste și o minciună care te sucește și te-nvârtește și te-mpleticește și îți taie cheful de orice, unde naiba e, dacă nu-l vezi și nimeni nu l-a văzut vreodată? Dar pe oricine ai întreba îți poate spune cum arată, păi d-aia nu-l vezi, pentru că-ți stă toată ziua și toată noaptea în ochi, ba poate-i doar în unele lucruri, în foarte multe lucruri, dar nu în toate, cu moartea pre moarte, se umflă buba și se sparge și se curăță, nădejdea se vindecă și nu se mai isprăvește, ani de zile, noapte de noapte, și tot n-ai termina.

Păi l-a văzut. Socru-său și-al lui Mite, pe care tot Perțihanul îl știa și i se ferea din cale, și-n adevăr putea, aproape la fel ca porcii ăștia și-n plus a fum de pucioasă, dar o vreme el n-a crezut chiar nimic, o tâmpenie și-o nebuneală în capul lor, primar și secretar și tractorist și președinte de ceapeu până la ultima babă din sat se dădeau de ceasul morții, în timp ce el și Mite mâncau și beau și se regulau și stăteau cu burta la soare, ce timpuri, Dumnezeule mare și bun! Madam Graziela îl plimba cu șareta, beți de

viteză se trezeau în aerul tare de la patru dimineața, Ru-diiii-hoțiii-ne-iiia-ba-niiii... Nu zic, mi-a fost cam frică atunci, da' de unde știi dacă altfel nu m-aș fi plictisit, vezi că îi ținea de urât spurcăciunea, cu moartea-n sân pe mijlocul șoselei, bălăngănind din șanț în șanț printre autobuze și camioane și mașini mici și motociclete. Al dracului animal, că nu se-ndura să-l scopească, sălbăticiunea dracului, se speria din orice, era ca speriat de lupi și cam putea, nu c-aș fi făcut pe mine de frică, și pe urmă s-a tot împuțit, din ce în ce, ori o fi intrat spurcăciunea-n mine, la fel ca-n turma de porci, să moară cu mine de gât, să murim amândoi, fiindcă tot pe dos i-a mers după aia, tot pe dos și tot spre fundul prăpastiei de-a dura și de-a rostogolul, când în cap și când în nas, un potop de lovituri la nimereală, în burtă și-n spinare și peste fluierile picioarelor, sunt niște ani, cinci sau șase, șapte sau opt sau zece, și cu cât vrei mai tare să uiți, cu atât ți-aduci aminte mai tare.

Ba bine c-a mâncat și s-a săturat, e sătul și-i liniște și n-are nimic dacă nu-l ia somnul. Fumează, se scarpină, se poate masturba în voie, smulgându-și o plăcere sumbră și ursuză, o veștedă amintire a celei petrecute în zarva aspră și promiscuă a unui dormitor cu șaizeci de bărbați, fiindcă numai cu martori te poți satisface pe deplin. Ba sunt destule lucruri, vezi, pe care numai acolo le poți face cum trebuie. De pildă un tatuaj, care afară niciodată n-o să-ți iasă cum iese acolo. Sau întreabă-te când vezi vreun dement desenat din creștet până-n tălpi, de nu mai ai unde pune degetul pe piele curată, cum naiba o fi rezistat. Sunt atâtea locuri sensibile, care dacă le-nțepi nu-ți mai trebuie nimic altceva, dar uite că acolo sunt atâtea mâini pricepute, care le știu și le ocolesc pe aproape, și tot ele fac crucifixe și medalioane din os de porc, piese de șah, de remi, și zaruri nu mai spun.

Sunt chirurghi cu jumătăți de lamă de ras dezinfectate la flacăra chibritului, care extirpă abcese și furuncule și-ți pot instala o minune de strună din fir de păr de coadă de cal, nefiind o operație deloc grea găurirea pielii prepuțului cu un ac înroșit, cât să petreci firul ca să faci un nod mustăcios, iar la momentul potrivit struna se-ntinde ca pe un arcuș de vioară, ba mai și zbârnâie că d-aia-i zice strună, fiindcă o face pe femeie să cânte, dacă nu cumva o înnebunește și poate s-o și omoare, ceea ce de bună seamă că depinde de arcușul aceluia, după cum și de vioara pe care se joacă. Altminteri, după cum crezi că ar ieși mai bine melodia, struna când vrei o pui, când vrei o dai jos. Lui Bajnorică însă nu i-a trebuit. El e blond, mărunțel, sfrijit și veștejit, dar n-a fost întotdeauna așa, fiindcă a fost și scund și trainic legat și agil ca o panteră, alunecos de n-apuca să-l atingi și țăpăn de spărgea ușa cu pumnul și îndoia burlanul cu capul, și pe urmă a tot mușcat spurcăciunea din el, s-a sfrijit și i-au căzut o grămadă de dinți, încât la douăjopt de ani a rămas o umbră a ceea ce-a fost. Acuma, drept e că nu-i un bărbat din cale afară de arătos, dar în schimb dotat, și d-aia au și pus ochii spurcăciunile pe el, madam Graziela și pe urmă amândouă fetele și până la urmă și bivolițele, și pe urmă au pus mâna și au dat peste un pitic-minune cu care să te joci până mori, dacă nu cumva m-ar fi omorât ele pe mine, ceea ce io, Giani Bajnorică, până la cei douăjopt de ani ai mei nici n-am văzut și nici n-am auzit, adică s-o mierlești în felu' ăsta, luat de pe pâine de spurcăciunile alea de femei ori de altele, nu contează, n-am avut habar și n-o să am vreodată, dar mai s-o pățesc pe pielea mea. Asta în vreme ce cumnatu' Mite s-a cam sfiit

și-o fi zis că de ce și păi uite d-aia, fiindcă eram în familie, iar Giani toată viața a dus dorul unei familii și s-a jurat strâmb pe familia pe care n-o are, vezi, pe ce și-ar fi dorit mai mult, și de aceea nici n-a avut parte de familie, doar de mama mea moartă de pe data de trei marte șaijdoi, pe care atâta de puțin am văzut-o și-n rest m-au crescut spurcăciunile prin casele de copii și prin cărămidării și prin cazărmile de hoți, unde acolo nici n-ai când să te plictisești și nu ești niciodată singur. El făcuse, vezi, o operație încă și mai deșteaptă decât cea pentru instalarea strunei, atâta că-i mai dureroasă și pare mai complicată, dar nu-i mare inginerie să-ți bagi niște biluțe sub pielea prepuțului, deschizând cu lama un lăcaș, cam pe un sfert de circumferință și la adâncime maximă, că pe întreaga circumferință te-ar lăsa să faci chiar cum se zice, cum e vorba aia, că s-o belești până la cotor, și doar să-ți dai seama și să-ți închipui cum ar arăta la Giani o belitură de douăzeci și trei de centimetri și cât o coadă de sapă de groasă, dar că rostul pliului e acela al unui buzunăraș din care nu cade nimic când îl scuturi, iar când vrei scoți biluțele, când vrei le pui la loc și-i ca de la sine noduroasă și nici nu se vede, ca struna. Ba-și pune alții și câte cinci-șase biluțe, ca niște podoabe care va să zică, dacă nu te-a-nzestrat Dumnezeu ca pe Giani Bajnorică, lui nici că i-ar fi trebuit ori dracu' știe, știe el ce știe și când n-ai ce face El îți plimbă prin cap fel de fel de năzbâtii, iar Bajnorică le ține acolo ca și-n oricare buzunar asigurat cu nasture sau fermoar, două biluțe de os și una din sâmbure de măslină, fiind în definitiv o bună ascunzătoare, unde ai putea, de pildă, ascunde zece biluțe de aur pe care nu ți le-ar găsi nimeni nici dezbrăcându-te la pielea goală, care aur de unde să-l iau și de cine să-l ascund, da' la asta o să mă gândesc altă dată, acum să zicem că dacă mi-aș fi bătut capu' cât de cât cu țiganca aia bondocă, nu te gândi că n-ar fi făcut-o să vină seară de seară aici, în Porcărie, și să-i aducă tot ce strânge, da' te mai gândești că să intri peste unu' ca Ninel Bălașa, care nu-i nici măcar hoț și nici pește în adevăratu-înțeleș, înseamnă să n-ai habar ce-i poate pielea dementului ăla, care atâta știe, să ia cu japca orice și de la oricine și-n rest se bagă în treabă aiurea, unde se nimerește și unde habar n-are și unde și un cretin și tot ar fi-nvățat câte ceva din jocurile astea pe care le joacă el de niște ani fără să se lipească nimic de el, când face pe peștele și-i o aiureală curată în care bate și femeile, și clienții pentru cinci lei de le sună apa-n cap și s-alege cu prafu de pe tobă ori când face pe păzitorul și vânzătorul de bere și vodcă, și tot așa, nu se alege cu nimic, sau face pe prăduitorul de cazane de țuică de la zlătarii care-i pun cuțitu' la gât, și până la urmă tot el iese cu dosar penal de bătut în cap ce ie și-n rest îl ia unu' și-altul' pe lângă el ca un câine de pază sau îi dă un pahar de ceva pentru dă-i o palmă lu' ăla, Ninele, ori fă-l p-ăla de spital, că la asta-i merge mintea, nu poți să zici, la asta și numai la asta de vreme ce la altceva e lemn, și doar că te scoate din circulație, pe bucăți ori definitiv, după cum primește comanda sau i se năzărește, ca și pe-o mașină care ori că-i înțepi cauciucurile, ori că-i iei bujiile și le bagi în buzunar, la păstrare, ori că-i scoți un piston și-i bolduiești cămașa c-o dăltiță și-l pui la loc de nu se mai cunoaște c-ar fi umblat cineva, și chiar dacă tot așa-i și tac-su, Gică, la o adică nici nu se compară cu fi-su, care tac-su mai lega trei gânduri în plus și scotea treaba la lumină de numa' cu două mâini harnice și deștepte făcuse două rânduri de case în Glina, păi cum, că nici ăla nu era decât tot hoț pârât, care nu-l ducea mintea adică nici la spargerii și nici la butelii

și nici măcar la găini, da' barem cât de cât, și-a făcut o grămadă din avutu' obștesc, care nu te gândeai că-i mai pericol decât orice cât a furat el vopsea și spirt din Policolor și medicamente de peste drum, de la Medicamente, și salamuri când s-a mutat la Abator la Glina, și-avea și servicii în rândul lumii de nu se lua nici dracu' de el și se bătea pe burtă cu toți, un nimic de frigotehnist și bea cu ei și-i cumpăra pe te miri ce c-un borcan de etilic și pază contractuală și miliție și pe securistu' întreprinderii și doar că mai călca când și când pe bec când l-apuca nebuneala, când i se accea de-atâta bine și mai scăpa în câte un scandal de căsăpea în stânga și-n dreapta sau în câte un viol pentru care-i mergea numele de pizdar nenorocit și-așa mai departe, chiar dacă el era oricum ceva mai ceva decât atât și încă este, nu se compară cu fi-su, Ninel, care ăsta nici la degetu' mic nu-i ajunge.

Către seară încep să se liniștească bușiturile și guițăturile. Aproape de miezul nopții, când apare Giani Bajnorică, e o liniște ca-n prima zi. Prima zi începe mereu seara, când se sting luminile-n hale, după ce se fac ultimele verificări și apelul de seară la care răspund cele opt sute și ceva de suflete din Porcărie. Doar în hala-maternitate lumina rămâne aprinsă toată noaptea. Aproape în fiecare noapte se-ntâmplă că naște câte o scroafă și e nevoie și pentru asta de Giani Bajnorică. El nu e doar paznic. El stă la fundul ei și așteaptă purceii să iasă unul câte unul, niște boțuri de carne opărită pe care le șterge cu cârpa de scursoarea de plămadă și le suflă în nări pe măsură ce ies la lumină, ca și un Dumnezeu care le dă viață, le înnădește primele răsuflări cu răsuflarea lui și îi așază la țâțele scroafei, în așa fel încât ea să nu-i strivească răsucindu-se, el face cum s-o pricepe ca să trăiască toți, când la cel puțin doi dintre ei le e dat să moară, pentru că mereu sunt mai mulți decât ar avea loc la țâțele ei, și-acolo-i înghesuială de nu se poate, și după cum spune și-n carte, că fratele va da la moarte pe fratele său și copiii se vor scula împotriva părinților și-i vor omorî, tot așa se mai întâmplă că, după două săptămâni, o vezi pe mama lor abia trăgându-și sufletul și înșirând dâre de sânge prin padoc, pentru că unora le-au dat colții înainte de vreme și o mușcă atunci când sug. Giani trebuie să facă și pe dentistul, să-i caute în gură pe fiecare-n parte și să le ajusteze dantura cu patentul.

Primul lucru pe care-l face odată ajuns în camera de gardă este să consulte caietul de tură, un registru lăsat deschis pe masă la ultima pagină scrisă. Cel pe care-l schimbă pleacă îndeobște înainte de a-i preda personal. El face naveta. Vreo cinci sau șase din opt fac naveta tot pe linia asta a Olteniței. Sunt șase trenuri pe zi și-nghesuială pe ele de nu se poate. N-au loc unii de alții, pe tren ca și-n fabricile Platformei, Republica, Douăștreiul, Granitul, Ferebeul, Cablul, Policolorul, Medicamentele, Anticorozivul, Stela, Mașini Uneltele și câte încă, la care se strivesc și se-mbrâncesc și se mușcă, la țâțele scroafei nemaiprididind să-i alăpteze, abia trăgându-și sufletul și-nșirând dâre de sânge prin padoc, iar spurcăciunile ce altă treabă au decât să le ajusteze dantura cu patentul, domolindu-i cu câte o geantă cu pâini, care cât o mai fi și aia, și un pachet cu oase afumate și-o sticlă de tărie de fie ce-o fi, și sodă caustică poa' să fie, dacă te arde pă beregată e bine. Păi d-aia ie bine să nu te lași la mâna lor, a spurcăciunilor, s-o pui adică așa cum trebuie ori barem să-ncerci s-o pui, și p-ormă s-o dregi cum poți și să rămâi barem cu inima-mpăcată c-ai încercat și-aștepti altă ocazie. Așa cum io, Bajnorică

Giani, dac-am pus-o pe jumătate, acuma recunosc fapta și o regret, toată viața mea am s-o regret, adică aia ie că trebuia să-l omor atunci, când m-a oprit și a băgat labelle sub banchetă după pungi. Atunci a fost când a citit pe fața lui. Anume că e mort. De bună seamă că n-a citit bine. Dacă-l omora, totul ar fi mers de la sine pe urmă. S-a tot gândit până i-a crăpat capul, și degeaba s-a gândit dacă n-a făcut-o. Mort să-l fi văzut și mortul singur i-ar fi arătat ce ar mai fi fost de făcut și a văzut luni de zile-n șir, zi și noapte, cum la două noaptea îl ducea în șantier și-l întindea în cofrag, legat strâns cu sârmă și cu plasă de armătură sub el și pe el și-n părți și turna cu găleata și lopata el singur cu mâna lui și amesteca grinzile și lua una în mașină, dacă nu chiar pe aia o lua, în care-l turnase, și-o vindea bordură pentru o fundație de casă ori o păstra chiar el ca suvenir. Dar se vede că a avut zile, și Bajnorică n-a citit bine pe fața lui. Când i-a dat primele două cu reteveiul de țevă peste față și-a auzit cum i s-au spart dinții în gură, atunci i-au scăpat spurcăciunii pungile din mână și și-a acoperit fața cu mâinile, și pe urmă i-a dat în creștet, o dată, și încă, din toate puterile, ca și cu-n topor, fiindcă n-a auzit și n-a simțit cât de cât că se sparge ori se crapă ori pârâie. Era ca și cum ar fi dat în ceva ca un trunchi gros de copac, ceva otova și tare, și atunci i-au căzut și mâinile de pe față și a căzut și el în genunchi și pe urmă pe spate, și Bajnorică i-a văzut fața și asta l-a pierdut. Se vedeau urmele adânci, încrucișate, ale primelor două lovituri, ceea ce l-a ispitit să creadă că dacă o să rămână cu semnele astea toată viața lui, ori de câte ori s-o uita spurcăciunea în oglindă o să-și amintească de el, de Giani Bajnorică, de ăla de la care a vrut să se pricopsească, luându-i două pungi de ceasuri electronice, murea de plăcere gândindu-se la asta, încât nici nu i-a mai păsat pe moment de ce o să tragă lăsându-l acolo-n drum, neeterminat, și pe urmă a fost prea târziu, și pe urmă n-ar fi avut altceva decât să recunoască fapta și să o regrete, în anchetă prin aresturile Miliției Capitalei și prin cazărmile de hoți, că după tot balamucu' care-a fost viața mea cât de bine-i aici, noaptea, să-l schimb pe țăranu' ăsta din Frunzănești, cum naiba-l cheamă, că mereu îmi uit.

Asta se duce cu trenul de doișpe fără un sfert, care tocmai a trecut în urma lui Giani. Ba în fiecare seară îi citește numele în caietul cu procese-verbale de predare-primire, și când se-ntâlnesc, face un mare efort să-și aducă aminte. Nu deschide caietul atunci, e ca un exercițiu pentru memoria lui fugită către altele. Cel mult o dată pe săptămână dau nas în nas, și câteodată Bajnorică își aduce aminte că era o vreme când trecea prin satul de unde e omul, cu trenul ori cu madam Graziela, cu șareta. Cum vii dinspre Oltenița, Perțihanii sunt între Budești și Frunzănești, și de bună seamă că omul cunoaște o mulțime de perțihășteni, și pe ăștia de pe navetă, dar și bătrâni cu neamuri până la a șaptea spiță, răspândite prin toate satele din împrejurimi, el fiind de fel din părțile alea, născut în Valea Roșie și crescut în Radovanu, și și-a făcut case în Frunzănești și are o fată măritată în Perțihani, da' pă Graziela-doamna, de ce să zic, io cu ochii mei n-am văzut-o cum arată și n-a văzut-o nici mulți din perțihăștenii bătrâni născuți-crescuți acolo, și vezi că tocmai d-aia unii mai și minte și povestește fel și fel de grozăvii, care io, unu' nu le-am dat vreodată crezare, după cât de răi ie oamenii și pe zi ce trece se-nrăiește, de nici nu-ți mai dai seama unde poa' s-ajungă lumea asta care dă-n clocot și din secundă-n secundă stă să dea pe răscoale.

Dacă vrei s-o cauți, oricine-ai fi, străin de loc, și-un copil de doi ani poate să te trimeată precis și să-ți explice pas cu pas, ca și cum le-ar duce de mână. Păi c-o găsești sau n-o găsești asta-i altă treabă, da bun înțeles că-i treaba ei, dacă vrea ea adică, dacă nu-i e frică de tine sau dacă în adevăr are treabă cu tine ori dracu' s-o ia. Nu-i nicio păcăleală și nicio vrăjitorie din care am văzut io altele și mai și până la cinzeci și trei de ani ai mei, atâta că n-am putut s-o văd casa aia din zăvoi, dintre două coturi de apă, ceea ce nu însemnează că nu-i acolo, și-s destui alții care n-au putut să vadă nici cât am văzut io: Crivina aia de zece ari, care-i locu' ei, se cunoaște că-i al ei după cum se face porumbu' acolo, în orice an, cât o fi seceta de mare, care nicăieri în tot Bărăganu' n-ai să vezi porumb ca ăla, cu drugii groși ca pe pulpa piciorului meu, și care din doi păpușoi ai umplut sacu' și io n-am văzut de câte ori am trecut pe-acolo pe cineva dând cu sapa ori pe cineva făcându-și de lucru la vremea culesului și-i numa' lanu' ăla dunăre din care vezi ieșind câteodată opt bivolițe și un cal spre gârlă și izlaz și nu-l păzește nimeni și nu-l fură nimeni și nici nu-l muncește, măcar că-n octombrie vezi locul arat și cocenii, strânși în treizeci de glugi și pe urmă, când cade bruma, sălbăticiunile alea de bivolițe și cu harmăsarul ăla falnic vin de mănâncă direct din glugi și beau apă din gârlă, fără nimeni în juru' lor să le dea de mâncare și să le-adape și să le-mprășteie balega pe loc.

Ți-am spus că io n-am văzut pe nimeni, chiar dacă orice perțihăștean te poate-ndruma acolo, la ea ori la fetele ei din două case mândre la șosea pe stânga, amândouă cum vii de la București și la unsprezece case depărtare una de alta.

— Le știu, nea... îl curmă Bajnorică, frământându-se, totodată, cum naiba-l cheamă, îi umblă numele prin cap și abia când pleacă își aduce aminte. Parcă ți-am mai spus, nea... Am ținut-o pe una din fete, p-aia mică, pe Vera...

— Câți nu mi-au spus, taicule, câți nu le-au ținut pe Vera și pe Amalia. D-aia mai zice unu' și-altu' că-i lucrătura diavolului, urzită de ele două și de mama lor, Graziela-doamna, care-i și asta o minciună și-o păcăleală, sărmanele femei. Care ele și-a făcut pomeni cât nu cuprinde.

— Mie-mi spui, nea...

— Și să vezi că până la urmă ele nu-s nici ca alea care le știe tot satu' și care se duce omu la ele cu bani sau c-o sticlă de băutură sau îl primește ele așa ca o dicstrație nenorocită, care și astea-s ca toată lumea, vai de viața lor, în odăi de chirpici și cu pământ pe jos și trage pă brânci la ceapeu și prin fabrici în oraș, da vezi că ie-n rându' lumii, își are traiu' lor și rostu' lor pe care toată lumea-l știe, nu ca Vera și Amalia, pe care, la fel ca pe mă-sa, nu le vedeai și nu le știai până să se mai răcească Graziela-doamna de ele, care ea a rămas tot o doamnă, nu știe nimeni din ce trăiește și cu cine trăiește și prea puțini sunt cei care au apucat s-o vadă și nimeni n-o să-ți poată spune precis cum arată la față și cât e de etate, în timp ce fetele ei au început să se mai arate prin lume și să mai umble prin fabrici la oraș, cu toatele că nu s-au schimbat chiar de tot, nu s-au rupt adică de tot de mă-sa... Giani simțea nevoie să-i dea dreptate și să-l mai domolească.

— Parcă mi-ai povesti romanul vieții mele, nea. Un an jumate am stat acolo cu ele, cu toate trei.

— Să fi stat și o zi ori să nu fi stat deloc...

— Păi, chiar atât am stat, un an jumate. Ceea ce sună în gura lui Giani Bajnorică precum un avertisment disperat și penibil, spulberat de o putere căreia nu-i rezistă nimic, oarbă și totodată teribil de precisă.

Istoria își urma ritmul limpede și egal, dintr-odată desprinsă de cel care o spunea și de ceh care o asculta.

— La Vera și la Amalia vine câte unu' sau altă dată câte doi tovarăși, amărășteni și drumeți de pe drum, fără de nici unele, decât numai boarfele de pe ei, și ei găsește acolo cum ar fi la un hotel de prima mână, un han împărțit în două case cu câte șase camere și așternute scrobite și combine muzicale și videotelecoloruri și băile îmbrăcate în pogoane de faianțuri și oglinzi și zeci de cămări și cămăruțe pline cu mâncăruri și băuturi fine, fripturi și salaturi și prăjitururi și câte și mai câte bunătăți, care toate se termină dintr-odată când ai ieșit în curte, în băătura ofticoasă tușind în valuri de praf cât casa și-n petecul de grădină nemuncită și cu grămezi de cenușă și gunoaie arse pe margini, și de-acolo vezi șoseaua și alte curți la fel de răvășite și pustii, din care toți pleacă cu noaptea-n cap la navetă, pe unde-i trimite spurcăciunea din inima lor să-și câștige traiul. Acolo-i han ori hotel, dacă nu cumva raiu' pe pământ, și p-ormă nu mai e nimic din toate astea, tot acolo. Acolo-i plânsu' și scrâșnirea din dinți, ca peste tot de jur-împrejur. Atâta că se-ntâmplă că-i tot acolo. Oricare vine stă o zi, două, trei, o săptămână. Atât.

Este un prag cu neputință de înlăturat, pe care omul îl delimitează trântind podul palmei pe mijlocul mesei acoperite cu ziare, și atunci Bajnorică își aduce aminte cum îl cheamă și că la ora asta ar trebui să fie plecat. Altminteri ar pierde trenul și l-ar avea pe cap toată noaptea cu poveștile astea încâlcite, pe care în parte le-a mai auzit de la alții și care seamănă foarte puțin cu tot ce a tras el pe pielea lui. Ba uneori e cu totul altceva, ca acum de pildă, când omul acesta nu vrea să consimtă cu niciun chip că el ar fi putut să stea acolo mai mult de o săptămână.

— Atât, cât, nea Jigante?... Acesta-i numele lui, Jigante și Gheorghe, acum în sfârșit i-l poate lipi pe făptură, poate unde în seara asta a întârziat mai mult decât îi e obiceiul. În definitiv, lui Bajnorică nu i-ar displăcea să-l asculte toată noaptea. E foarte interesantă chestia asta... Am mai auzit chestia asta cu maxim o săptămână, de la vreo douăzeci de vecini. Am avut timp destul s-o aud vreme de un an și jumătate.

Figura lui nea Jigante e suptă de boli necunoscute și duse o viață pe picioare, potopită prematur de riduri groase ca niște râme împletite într-o mască prea strimță și care nu se mai poate întinde, prin care iese curat doar nasul mic și ascuțit și câteodată uitătura limpezindu-se într-un verde viu și pătrunzător ce scormonește prin stârpitura asta roșcovană din fața lui, în tihnă și pe jumătate indiferentă.

— Cât ți-am spus, taicule, șapte zile, după ce ele se cunună cu ei în felu' lor. Nu la biserică și nici la sfat, ci acolo la ele-n băătură și pe urmă-i duce la mă-sa să-i vadă, ca orișicare, și-n plus să le dea încuviințarea, cum le-ar da preotul ori cel de la starea civilă... Adică vezi că și de aici li se mai trage că lumea-l vede acolo pe Necuratu', fiindcă pe ele le știe toți cununate de-atâtea ori și neintrate deloc în biserică și-i ca și un blestem al lor că nu poate ține pe nimeni mai mult de șapte zile și vine mereu alții, de pe drum, ori se duce ele și-i aduce de pe străzi, din gări și din porturi...

— Nu știu ce ai înțeles matale ori ce crezi, dacă ți-am spus c-am stat un an jumate în Perțihani... A fost o chestie care, în sfârșit, m-a făcut să plec. Da' poate și-n ziua de azi aș fi fost acolo.

— Să fii sănătos, taicule, poate și te căiești, pentru căteștrele, care-ai trăit cu ele, fincă ele mai are și obicei' ăsta, să se bucure căteștrele de unu' singur, și d-aia le mai vorbește lumea și tot pe la spate le vorbește și-alungă spurcăciunea făcându-și cruce, da' cum își face ei cruce? Păi aia ie, că nu cu smerenie și credință din adâncul sufletului, ci ca niște sălbăticiuni înfricoșate, care tot acolo se-nchină, unde își face nevoile, și tot cu gura aia bleastă. Omu' e mai rău decât câinele și decât porcu taicule, crede-n Duhu' Sfânt și deopotrivă crede-n diavol, și numaidecât nu mai crede în nimeni și-n nimic și se-nsotește cu oricine-l amăgește și pentru orice are măsură decât numai făptura lui nemernică... Brusc, Jigante decide cu glas îngăduitor, străbătut de o fermitate secretă: ai stat, taicule, un an jumate.

— Bineînțeles c-am stat.

— Ai stat cum am stat io aici azi un an jumate, de la ora trei până la ora unșpe și zece, cât e ceasu' acum. Dacă nu plec acum, pierd trenu', adaugă ca pentru sine.

— Înseamnă că mint sau sunt nebun.

— Nu ești nebun, dacă ești aici și nu la balamuc, unde e locu' nebunilor. Și eu sunt tot la fel de întreg, și eu am văzut spurcăciunea încopitată și-ncornorată, în carne și oase, și nu o singură dată.

— Păi asta-i altă chestie. Îl mai vezi, se ține El după tine ori te ții tu după El, ca să te-ajute, să-ți dea să mănânci și așa mai departe, ceea ce nu înseamnă că am înnebunit până într-atât încât s-o lungesc dintr-o săptămână într-un an jumate. Știu cât am stat în Perțihani, știu cât am stat la casa de copii, cât am stat în armată și cât am stat în pușcărie și cât am stat aici, la porci, ori în alte părți.

— Știi, taicule, fiindcă acolo unde zici ei te-au ținut, drept pentru care te-au și notat în certificate și livrete, și dosare, pe când la Graziela-doamna nu te-a ținut nimenea și de bunăvoie ai nimerit, fără să lași vreo urmă care...

Păi chiar s-o crede ăsta deștept de crapă că și-a găsit în sfârșit un prost care să-l asculte cum despică el firu, acolo m-a ținut și dincolo am stat și dincolo m-au luat și dincolo am nimerit și dincolo m-am dus și m-am întors și uite-așa, până crede că mă proteste definitiv.

— Vreo urmă care să poată spune cât anume ai stat în acea Vale a Uitării...

Și te face să spui cum vrea el, când de fapt în Perțihani m-am dus că așa ne-a venit mie și lui Mite în Gara Obor, după ce l-am făcut pe maior Velcescu, la Steaua de Mare, în cameră la Atenuța.

— Pe care unii o mai numesc și Casa Necuratului și...

— Am înțeles, nea Jigante. Fugi că pierzi trenu'.

***

— Numai, două minute, păsărică, două minute și-am ajuns. Nu, nu te mai pot lua în brațe, că de abia mă mai țin pe picioare, da' imediat am ajuns. Uite c-am ajuns. ăsta-i blocu'. Acolo, la ultimul etaj, e casa noastră, păsărică, cuibușoru' nostru...

— Oooo, nu! Asta nu!

— Ce să-i faci, n-ai ce-i face, păsărică, spune el pe un ton încărcat de umilință. Și parcă i-ar fi căzut în genunchi, duminica, mai ales, liftu' e defect și să-ți spun...

— Nimic! Nu vreau s-aud! Am să dorm aici, pe cimentul ăsta rece, să mă-mbolnăvesc, să nu mă mai fac bine niciodată, să mă nenorocesc la optisprezece anișori neîmpliniți. Așa-mi trebuie!

— Te rog, păsărică, iartă-mă, n-am nici-o vină, da iartă-mă... Duminica, vezi, se joacă copiii cu el... Dracii ăștia de copii nu se mai duc la școală și la grădiniță și n-au altă treabă decât să demoleze liftu', asta-i joaca lor...

— Așa-mi trebuie, fir-as... oh, de-abia mă mai țin...

— Acuma ce vină am io, păsărică?

— Ah, cât te urăsc, cât te urăsc.

— Urăște-mă, dacă asta...

— Până s-apari tu, mă claxonase unu' cu Dacia, și io, fată serioasă, i-am întors fundu...

— Bine i-ai făcut. Te iubesc, păsărică, oh, dragostea mea, iubirea mea, iartă-mă iartă-mă iartă-mă, știu că nu mai' poți...

— Vai de capu' meu, cât de tâmpită am putut să fiu. Nu mă mai mișc de-aici.

E așezată pe prima treaptă, iar expresia ei e plină de hotărârea de a nu se mai urni un centimetru. S-o care în brațe sau în cârcă pe scări ar fi o tragedie întreagă, te iubesc te iubesc, am să mor aicea lângă tine, păsărică. Nici singur nu se simte în stare să urce zece etaje și stă lângă ea, pe prima treaptă, neputincios, învins, tace și înghite, ca un soț într-o căsnicie veche, călită-n asprimile vieții și-n mizerii de toată mâna. Se umilește și se lamentează cu o anume voluptate, nemaisăturându-se să o admire așa, întărâtată și deznădăjduită. E frumoasă, e aproape un copil, iar el întârzie, deși știe prea bine ce are de făcut.

— Hai, păsărică, să căutăm un lift.

— Du-te, spune ea cu ochii închiși. Te-aștept aici, până vii cu liftu'. Oh, ce silă mi-e, aș vrea să mor, poate mor, atâta mers prin zloată, pentru ce...

— Auzi, ție nu ți se pare că ești cam obraznică?

— Ce? Ea îl fixează cu o privire ucigașă. Vrei să ții piciorul în picioare tot blocu' ăsta?

Privirile lor încă se înfruntă. Ea vrea să se uite în altă parte, iar el o prinde de bărbie, silind-o să-l privească.

— Auzi? Dacă-ți trag un picior în pizdă, nu te mai faci bine câte zile oi avea! Fără chestii d-astea cu mine, c-ai încurcat-o definitiv! Ai înțeles? mai spuse, dându-i drumul la bărbie printr-o smucitură, ca și cum ar lovi-o.

Iau toate intrările scărilor blocului la rând, ne mai certăm și-acasă, păsărică, te iubesc, da' și-aici e defect, și-aici, și-aici... Uite că aici merge, și ei urcă până la ultimul etaj, și de acolo urcă pe terasă și coboară în garsoniera lui.

Au ajuns, în sfârșit. Ea se prăbușește pe marginea patului într-un oftat adânc, ziceam că mor și nu mai ajungem. El știe ce are de făcut, fără ca ea să schițeze un gest. Ca o ordonanță neîndemânatică, reușește cu chiu, cu vai să-i tragă cizmulițele, în timp ce ea îi proptește mâinile în umeri, suspinând tremurat când îi scoate ciorapii plușați, uzi,

lipiți de rosăturile sângerânde dintre degetele reci și fierbinți, în timp ce el privește picioarele acelea de copil, însemnate de zdrelituri proaspete, ca după o zi de alergătură pe coclauri cu pietre și mă răcini, iar ea i le ridică încă în dreptul privirii și el își lipește obrazul de ele, de fierbințeala și răceala lor, și o prinde cu dinții de un deget, oh, căpcăunule, mă ia somnu', am s-adorm și tu ai să mă mănânci.

— Și fugi și-adu ceva de mâncare. Fugi, căpcăunule, nu mai pot de foame.

— Imediat. Mai întâi să-ți aduc niște apă fierbinte cu sare, să-ți înmoi picioarele. Să nu-mi răcești, păsărică.

— Oh, mersi, ești un căpcăun foarte...

Când se întoarce de la baie cu ligheanul cu apă, ea e îmbrăcată în bluza lui de pijama, cu mânecile sumese, iar poalele îi atârnă până aproape de genunchi. Se uită după oglindă, nu e nicio oglindă în cameră...

— Cum îmi stă cu sumanu' ăsta?

— Îți stă extraordinar, păsărică. Ești ca o mireasă în noaptea nunții. Din nou pe marginea patului, ea își bălăcește picioarele în lighean, trăgând de ochi să nu i s-nchidă, cât naiba o fi ceasu', e târziu, păsărică, n-am ceas, l-am dat la reparat, văd că nu prea ai nimic p-acea, și oglinda ai dat-o la reparat, da, și oglinda, tot e bine c-ai pat, da, tot e bine, și mi-e și foame și mai bine făceam un duș și nu mai am putere nici de duș și nici de nimic, așa e, păsărică, hai să ne culcăm și-om mai vedea. Au mâncat în pat, trei felii de pâine unse cu pateu, asta fiind toată pâinea pe care o mai avea în casă. În duminica aceea se trezise prea târziu ca să mai cumpere pâine. În schimb, pe lângă cutia de pateu au găsit în frigider și o sticlă de bere. Au băut-o trecându-și sticla unul altuia și pe urmă au băut și cele două sticle de Pepsi rămase din jaful de la restaurant, ce mai jaf de zile mari, îi povesti el, săltat într-un cot pe pernă, în timp ce lăsau să cadă sticlele goale pe covor, lângă scrumiera cu țigările aprinse, și mare noroc au avut că n-a luat foc covorul dimpreună cu ei, că nici n-au știut când au adormit, cu lumina aprinsă, trezindu-se când era pentru amândoi prea târziu pentru a se mai duce la lucru, regăsindu-se încă și mai leșinați de foame, cu mațele chiorăind lung, a ta face așa, ba nu, a ta, și încă erau istoviți și buimaci, dar nu până într-atât încât să uite din nou pentru ce se aflau acolo-n pat.

***

El citește anevoie în caietul de tură scrisul desenat căznit pe pagina bășicată sub zgârietura creionului chimic, înmuiat din belșug în salivă. Jigante ăsta e singurul care nu-și face rapoartele cu pixul. Caligrafia penibilă și ortografia plină de inovații îi dau adesea bătăi de cap lui Bajnorică. Ba mai degrabă îl reconfortează, după osteneala drumului până aici, de vreme ce până să facă altceva, să se culce, să mănânce sau să dea o raită prin hală, răsfodăiește caietul de tură, pe care l-ar putea citi și mai târziu și n-ar fi mare lucru dacă nu l-ar deschide deloc. Oricum ar sti ce, are de făcut.

Subsemnatu Jigante Gheorghe între orele 15-23 în timpul serviciului, meu nu santîmplat ceva deosebit. Încât predau schimbu în bune condiți. Atențiune! Nr. 576 a fătat 8 godaci și a murit unu. Mare Atențiune! Nr. 301 va făta noaptea asta. Predau schimbu în bune condiți.

Predat – semnătura bogată și colțuroasă, ca un ghem de mă răcini, o mângălitură

pretențioasă și perfect indescifrabilă.

Primit – el semnează cu B-ul buclat, pornit din G-ul buclat și încălecându-l pe jumătate. El este la post, ceea ce semnătura lui confirmă. Mai mult decât atât, astăzi el are poftă de muncă, încât catadicsește să dea o raită pe la hala-maternitate, unde o vede și o recunoaște fără să trebuiască să-i verifice numărul bătut pe plăcuța de tablă cusută cu sârmă de ureche. Fiindcă lui 301 îi este aproape sorocul. El n-o va lăsa să se chinuiască singură. Altminteri, ea s-ar putea descurca și singură, dar el este aici și vrea s-o ajute, și mai ales să-i ajute pe purceii ce se vor arăta mai leneși la viață. Ea gâfâie prăvălită într-o rână, clipește a panică și a rugă, în vreme ce el o scarpină pe burtă, grohăie stins, nu mai are putere nici să se vaite, iar el continuă să o scarpine sub gușă și o roagă să se ridice. Niciodată n-ai să faci un porc să se ridice scărpinându-l, ba tocmai dimpotrivă, se vede că ei au un nerv care le-nmoaie picioarele când îi scarpini. Vreme de un an de zile, Giani a avut timp să observe cât de mult duc ei dorul scărpinatului, oh, cât de mult îi place bestiei să se lungească pe burtă și să-i râcăi cojile de rapăn, iscând nori de praf de mătrează. Dacă i-ar fi dat Dumnezeu gheare și labe mai lungi, ca câinelui, precis că și-ar mai fi pierdut din pofta de mâncare, și-ar mai fi ocupat timpul altfel, având și altă treabă decât să mănânce și să se-ngrășe. Ba de două-trei ori în viață, ei i se face și de vier, slăbește, și-acuma suferă, biata de ea. Altminteri, doar cu bâta poți aduce un porc în poziție de drepti, da' s-o hăituiesc acumă în felu' ăsta, ar fi exact o faptă criminală, așa că o roagă scărpinând-o și dezmiardând-o, hai, fetița tatii și ușurel și știu că ți-e greu, iar ea îl ascultă, se proptește în genunchii din față, da-n poziția asta e și mai rău.

Nu țâțele vreau să ți le văd. Alea le văd și când stai lungită. Vreau să-ți văd fundu'. Și după alte rugăminți, ea îi arată și fundul, săltându-se pentru o secundă în capul oaselor și prăbușindu-se la loc epuizată. Acuma Bajnorică știe, ea va făta în jurul orei trei și jumătate. Au trecut trei luni, trei săptămâni și trei zile, iar în momentul acesta Bajnorică poate aprecia exact și ora când vor începe să iasă purceii.

El se întoarce în camera de gardă. Până la ora trei poate să doarmă fără grijă. Toate ușile sunt încuiate, luminile stinse și câinii slobozi prin curtea Porcăriei, iar noaptea se măsoară astfel: dacă încă se aud câinii prin cartier și prin Porcărie, înseamnă că n-a trecut de două jumate, dacă e liniște de mormânt, înseamnă că n-a trecut de patru, dacă se aud cocoșii, înseamnă că mai e puțin până la cinci, iar după cinci începe să se lumineze și puțin până-n șase încep iarăși să latre câinii și după șase jumate se aud primele grohăituri ale porcilor. Bajnorică adoarme cu auzul treaz către bătăile uriașe ale acestui orologiu în care și el este o piesă.

Într-un timp, visase că a fătat. A fost un vis doar, dar parcă se aude ceva. Visează că adoarme și nu se mai poate trezi, strivit sub o lespede grea de beznă, cu care se luptă, risipindu-și ultimele puteri. Nu mai rezistă, iar bezna se așterne peste el străbătută de lătrături și cucuriguri sfâșietoare și grohăituri lacome, precedând masacrul trupului său vlăguit, ce nu se mai poate împotrivi. Dar poate-i chiar viu și treaz, deși e beznă. Se ridică din pat împleticindu-se și pipăie comutatorul, care-l întâmpină cu pocnete seci în întunericul și liniștea deplină de mormânt. S-o fi ars becul. Bâjbâie spre ușă. Peste tot e întuneric, și la maternitate, și nu mai ard neoanele din capetele halelor. Afară, tot

cartierul Douăștrei e cufundat în întunericul veșnic. Prima zi care începe mereu noaptea e nesfârșită. Cu moartea pre moarte pierе spurcăciunea, bezna cheamă lumina imaculată. În cartier opresc destul de des curentul, nu-i de mirare, însă Porcăria e legată la o rețea separată. Aici nu s-au întâmplat niciodată pene de curent. Porcii au nevoie de lumină ca să fete și să nu li se sperie somnul. Zadarnic ar căuta. Nu se găsește nicio lanternă sau felinar în toată Porcăria. El se întoarce pipăindu-și drumul spre camera de gardă și ia chibritul de pe masă.

Se vede că-i trei și jumătate, de vreme ce purceii au început să iasă din scroafă. El arde toate betele din cutie la fundul ei. Nu mai are cum să-i șteargă și să le sufle în nări. Pe întuneric, îi așează totuși pe lângă mama lor, în așa fel încât aceasta să nu-i strivească răsucindu-se.

***

Netezindu-i fața și părul, își aminti că ea îi spusese că palma lui e aspră. Și palma eie aspră, dar e mai ușoară, iar ea simte asprimea și greutatea unei mâini străine, mai cu seamă acum, când e foarte istovită. S-o mângâie mai cu milă, șoptea, în timp ce el o mângâia căutând-o dinspre sâni către pântec, cu pieptul și obrazii, cu gura și ochii, găsind-o și regăsind-o de nenumărate ori, atent la zbaterea călcâielor ei pe fese și pe omoplați și la degetele ei înfrigurate frământându-i umerii și ceafa, aprobându-l și implorându-l neconținut. Treptat se umplea de mirosul ei iute și dulceag și de fierbințeala sevelor ei și de cutremurul ei tăcut amplificându-se neîncetat, până se prăbuși odată cu ea, iar ea îl imploră din nou cu un geamăt prelung, reverberat în zvâcnetul ei lipindu-i-se de buze și-n unghiile ei înfigându-i-se în umeri, împotrivindu-se prăbușirii, și din nou bâjbâi mângâindu-i creștetul și umerii, în timp ce el își ștergea obrazii ca de lacrimi de pulpa ei și făcea drumul întors spre pânțele și sâni și spre buzele ei, și nemaiputând să amâne și să întârzie au atins din nou împreună acea culme a geamătului, încolăciți și înlănțuiți fără scăpare și frânți și striviți și te simți până-n inimă, oh, și așa așa așa și încă ești cu mine și nu-ti fie frică și încă ești cu mine și așa și șoaptele ei îi netezeau drumul și îl luminau și lumina orbitoare ca o beznă deplină îi făcu pe amândoi într-un târziu să nu mai știe nimic și nici n-au mai avut când să-și amintească.

Într-un târziu, somnul nu se mai lipi de el. Ea adormise din nou de o vreme. I se ghemuise în șold și torcea neauzită. Afară, burnița înmuia carapacea cenușie a cerului. Ningea anemic.

Fulgii se topeau în aer, înainte de a se topi în rigolele înnorioate și-n asfaltul străzilor cotropit de noroiul rigolelor întins în brazde discontinue de roțile basculantelor. Umezeala rece strânge tâmpilele într-un coșmar îndepărtat de abur putred de ceață. Totuși, aici e cald și mai liniște decât altă dată. Se aude slab un covor bătut între blocuri, iar zarva uzinei se poticnește în văzduhul pâcios. Ar vrea din nou s-o vadă, iar ea stă strâns lipită de el sub pătură.

Îi trece palma din nou peste chipul îmbujorat de somn, mai bine las-o să doarmă, palma lui coboară pe spate și pe șold și ea se lipește și mai strâns de el, de el apărându-se și ridicând piciorul îndoit peste coapsa lui și reînviindu-i amintirea sexului tare și umezit urcând pe genunchi și căutându-l în somnul ei un timp, îngropându-și chipul în

pieptul lui. Se strâmbă apoi și chelfăi ca un sugar sătul, se desprinsese fără să se trezească și se ghemui invers, cu fața la perete.

Am să cobor după lăptic... Lăptic pentru copil. E cam târziu pentru lăptic, cât o fi... Sirena uzinei irupse roșu prin ceață, împrôșcând borătura atotcuprinzătoare a unei artere totemice. Mda, vaca. E zece fără un sfert. Vaca asta n-am muls-o azi, și pe măsură ce-și amintea, mormăia încolțit de panică și de silă de tot și de toate, de unde lăptic, dacă tata n-are nici oi și nici vaci, doar pă vaca asta o am, văcuța, fir-ar copitele și coarnele ei și înjură printre dinți și scuipă în stângă și-n dreapta, proptindu-se în cremona ferestrei și smucind.

Aerul e rece și saturat de umezeală, întinzi mâinile o secundă și poți să te speli de mirosul și sevele ei care ți s-au uscat pe față. În scena ferestrei apărea un șir de blocuri afumate cu patru etaje și două șiruri de case acoperite cu carton gudronat, cu umbre mucilaginoase viermuind prin ziduri, și pe urmă gardul de beton înălțat cu fâșie de sârmă ghimpată și curtea uzinei, halele, de aici se văd joase, acoperișuri smolite, punctate rar de foișoarele butucănoase ale luminatoarelor, convoaie lungi de hale întretăiate de alei despărțite de liniile de transbordor în care se varsă șinele ieșind de sub ușile halelor, și locomotive noi, și locomotive de manevră cu vopseaua acoperită de funingine, boghiuri desperecheate, stinghere, cu axele cardanice atârând pleoștite, ca țevile unor tunuri epuizate după asalt, și fremuri de locomotive, capote și cărucioare și vagoane cu piese așteptând trasbordoarele galbene unduind gâturi de lebădă pe țambalul rețelei electrice și lunecând țepene ca fantomele unor vapoare cu zbat-uri devorate de aburi, și zeci de hectare de depozite pline de subansamble mari tasate și încălecate, mii de tone de metal picotind sub cârligele macaralelor și ceața tresărind de clopotele podurilor rulante, și dincolo de depozite alte poduri rulante parcelând cerul peste sonetele uriașe cu fier vechi și șpan, și buncărele cuptoarelor de var din jurul turnătoriilor și munți de cocs, și cărămida refractară și munți de piatră de var coborând spre un șes la capătul căruia se răzlețesc primele case ale cartierului. Douăștrei într-o peștișăală discontinuă de garduri de scândură și de tablă de vagon cârpită cu bucăți roșii și albastre de tablă de butoi, încropind un amestec de piatră și lemn, și fier împușinat de umezeală și înnoroindu-se dimpreună cu cerul și dimpreună cu o linie de tren nevăzută, coborând către sud.

Acum aproape că-i liniște. Acum ei mănâncă. El ar fi trebuit să fie acolo cu ei. Vaca asta – n-am fost în stare s-o mulg azi. Și doar își promisese cândva, chiar dacă s-ar târî în patru labe, mort-copt, în fiecare zi, orice s-ar întâmpla. Măcar de s-ar duce acolo și n-ar face nimic, măcar de-ar sta trei-patru ore și-ar pleca, măcar de-ar face așa o săptămână încheiată, zi de zi, dar nu ca azi. O zi lipsă înseamnă mult mai mult decât opt ore sau șaișpe, sau treizeci tăiate într-o lună. Nu e doar plata pe ziua respectivă, ei mai umblă la niște sporuri și drepturi, te seacă pur și simplu. În fine, faptu-i consumat, o să cobor să iau ceva de mâncare. Ba poate am să dau și pe la uzină, poate aranjez pentru schimbul doi. Vreau să lucrez, să muncesc, cât or fi ei de sătui de mine și de minciunile mele. O să cobor, pe ea am s-o las încuiată în casă, să doarmă, altă treabă n-are.

Trecu mai întâi pe la uzină. Aici nimeni nu spune că-i imposibil ca el să lucreze azi

schimbul doi, dar fiecare spune că nu depinde de el. Șeful de echipă, Guțu, a trecut cu câțiva ani de vârsta pensionării și, întors de câteva luni din service-ul din Brazilia, a fost instalat provizoriu pe post, până la pensionare ori până își va găsi încă un loc în lumea largă spre care să călătorească pentru a oferi asistență tehnică motoarelor aflate în garanție. După cincizeci de ani petrecuți în uzină și prin service-ul Fabricii de Motoare din câteva zeci de țări, el nu se pricepe la manevrarea pontajelor și nici nu vrea să se bage, așa că-l trimite pe Cafanu la maistrul Garidu. Maistrul Garidu îl trimite la șeful de atelier, că și așa mi-au ieșit vorbe că m-ating oamenii cu damigene de vin și curcani ca să-i pontez fictiv și să-i trec pe tabelele de categorii, și barem de-ar fi adevărat, de treaba cu curcanii și damigenele vreau să zic, și nu mai iert pe nimeni, poa să fie și mama, și dacă șefu' de atelier e de acord, n-am nimic împotriva, înțelegi, s-am io o acoperire... Popular și tovarăș de chef al oricui, pentru că nimeni nu-l lasă să scoată bani din buzunar, șeful de atelier Fluierașu e prieten intim cu toată lumea. Însă asta-i o intimitate prea departe întinsă, n-ai decât să te duci la șefu' secției, cocoș, dacă ăla vrea, și io sunt de acord.

Șeful secției e ocupat în birou, sunt cu el câțiva maiștri care se răstesc unii la alții și el se răstește la toți și la fiecare-n parte. Mite aștepta pe banca de lemn, în fața mesei secretarei vorbind la telefon cu copilul, dacă și-a făcut lecțiile și la matematică, mai ales la matematică fiindcă azi are teză, și dacă a mâncat și dacă a luat medicamentele, din alea roșii două și din alea albe trei, și farfuriile să le lase așa în chiuvetă că le spală ea și să nu cumva să iasă afară și să stea să învețe pentru teză, și în sfârșit maiștrii ies grăbiți și crispați, cu aere de hăituiți docili.

Figura șefului de secție pălită-n tonuri cenușii domină peste mapa de carton presat, albastră, inscripționată urât cu galben. Ar fi o chestie să-l trimită și ăsta undeva, la directorul Fabricii de Motoare, care ăsta la rândul-i să-l trimită la directorul general sau la unul dintre ceilalți directori, administrativ, tehnic, de producție, de export, de programare, și urmărire, e imposibil să nu fie printre ei unul care să aibă pricepere de pontator. Ba de aici nu-i nicio speranță să fie trimis mai sus. I se spune, desigur, că a greșit și trebuie să plătească, nimeni nu ne iartă, viața nu ne iartă pe niciunul, ce dracului, fii bărbat, aproximativ așa i-a spus șeful secției cu altă ocazie. Ori i se va oferi șansa, ce mare șansă, să lucreze schimbul doi azi. Pentru că oamenii trebuie ajutați, chiar și când se întâmplă să mai greșescă, că doar cu ei ne facem planul și să nu ne grăbim la pedepse și să cântărim mult când e să umblăm la pâine, pentru că rău e ușor să faci da mai greu e să-i faci bine omului, care om duce tot greul în spinarea lui ne scoate salariul la toți, și maiștrilor, și șefilor de ateliere, și tuturor șefilor, și chiar șefului de secție, cât e el de sef de secție, căci șeful secției se avântă adesea în astfel de tirade colcăind de adevăruri dezinteresate. Ba la asta nu se gândise, deși pe cât fusese de previzibil, pe atât e de rezonabil. Șeful de secție îl trimite înapoi de unde a plecat, la șeful lui direct, și se-nduplecă moș Guțu să facă ceea ce i-ar fi fost foarte lesne să facă de la bun început, scutindu-l de vreo două ceasuri de peregrinări și parlamentări, modificând pontajul și formațiile schimburilor pe ziua în curs.

Bine că a făcut-o și pe asta. I s-a luat o piatră și iese pe poartă ușurat. Și ce ar fi fost să fi băgat golazi, luni? O zi în folosul cui? Al lor sau al meu, când de fapt e ziua mea,

și unde mai pui că ea mă așteaptă să o înnădim de unde am lăsat-o azi-dimineață, și io leșinat să mulg vaca asta, de parcă mi-ar plânge copiii de foame, alerg cu limba scoasă pe la ei să mă căciulesc pentru trei sute și ceva de lei, păi ce altceva aș avea mai bun de făcut?

Ca o păpușă într-o vitrină, portarul moțăie dincolo de geamul ghișeului, cu șapca trasă numai atât cât să nu i se vadă ochii. Cum stă pe scaun cu picioarele adunate ordonat și mâinile încrucișate la piept, ai jura că nu-i scapă nimic din ce iese și intră pe poartă. E o chestie, că nu oricine poate dormi așa și că el ajunge odihnit acasă, în Perțihani, Frunzănești, Budești, Radovanu, într-unul din sutele de cătune de pe linia Olteniței, unde-s atâtea de făcut pe lângă casă ori pe lotul ajutor de la ceapeu. Și el, ca și tine și ca și oricine, a căzut la pace cu ei. Nu va fi vreodată război, ori Dumnezeu știe ce va mai fi după atâta amăgeală și moțăială, tot așa o să fie, e mai bine să nu-ți pese și să dormi și să moțăi cu șapca trasă pe ochi.

Hotărăște să facă un mic ocol. Va trece prin piață, înainte de a se opri la complexul de la parterul blocului. Iese din parcare din fața porții uzinei în strada îngustă flancată de plop, cu blocuri de-o parte și de cealaltă, case așteptând din zi în zi demolarea. Pe scândura gardurilor, varul scorjit e împroșcat până sus de trâmbe de noroi uscat. Trecerea lui însuflețește hămăiala câinilor care-i rupe tușea. Tușește, adună flegme groase și scuipă câinii printre uluci, întărâtându-i și mai și. E istovit, e plictisit, găini albe, murdare, scormonesc prin mazăga peticelor de curte cimentuite, iar el ocolește bălțile și merge când pe un trotuar, când pe celălalt. Acum e oră de siestă și pe aici, între douășpe și unu șantierele au pauză de masă. Liniștea se umple neconținut de vuietul vântului punctat în răstimpuri de scârțâitul plopilor, o jelanie subțire, chemată și spulberată de vânt, un vânt de pustiu și sărăcie, și moarte irupând peste platoul pieței unde nu e nimeni. Nu mai au țăranii cu ce veni. Doar niște usturoi pe o tarabă și niște lipoveni cu butoaie cu varză murată și castraveciori. Pe roșcovanii ăștia burtoși și bărboși îi găsești la orice oră aici.

Ei nu se sperie de frig și-i o afacere bună asta cu varză murată și castraveciori. Au înghețat balele de saramură pe varză și-i tare scumpă. La toamnă o să pună și el varză la butoi. Acum, ea să facă sarmale. El a luat varză și pe ea o interesează de carne. Asta vrea burta lui. Diseară la unșpe, când o veni, să găsească sarmale. Sunt ani de zile de când n-a mai mâncat sarmale. Vera făcea, și nu mai zic de madam Graziela, care face niște halea cât căpățâna de miel, încât după trei, patru nu-ți mai trebuie nimic, să te întinzi doar și pun-te pe rafale de vânturi năprasnice de se cutremurau zidurile cetătoiuului și pârlăiau ghețurile gârlei în așteptarea Celui oacheș și rosu-n obraz și cu mustața-n furculiță, ce nu se mai arăta odată, și uite-L cum vine și uite-L cum trece, da nici că se-arăta.

Ce vremuri, Doamne, ce vremuri, și pe urmă cumpără și cartofi, și ouă de la gheretele aprozarelor. Într-un gând amorțit de frig, socoti că nu mai are nimic de luat de pe aici și face drumul întors, spre uzină și spre casă. Face o ultimă haltă la complexul de la parterul blocului, pâine și niște salam și, uitasem, o sticlă de vin, ba mai bine una de vodcă, e mai sățioasă, și un pachet de cafea, țigări mai avem sus, și niște cod, să-l prăjim cu usturoi, un kilogram ajunge, și niște prăjituri, și unde le mai pun și pe astea?

E înhămat peste toate încheieturile cu pungi de plastic și pachete, pe undeva a început să țârâie zeama de varză, parcă s-a spart un ou, curge ceva lipicios, și totuși liftul n-a avut cine să-l repare așa de dimineață. Reia escapada de azi noapte, mai anevoie și mai cu grijă, să nu spargă prea multe ouă și să nu se umple tot de zeamă de varză.

Ea doarme încă, pe burtă și de-a oblicul patului, strângând perna în brațe. Plapuma strânsă mototol, cu cearceafurile la picioarele ei, e jumătate căzută pe jos, plecată de pe forme perfecte neatinse de un cât de mic cusur. Privirea lui ostenește cotrobăind și contemplând. Întinde mâna și o retrage. Adună plapuma de pe jos și o învelește.

Închis în bucătărie, el fumează și soarbe din cana de cafea cufundat în lectură. Schimburi de locuință, îndeosebi două camere pentru garsonieră, dar pot să fie și trei la o adică, și oricâte. Și-a găsit din nou o femeie, aseară, și de bună seamă că trebuie să fie pregătit și pentru copii. Femeile fac o grămadă de lucruri folositoare sau aducătoare de pagubă, dar mai cu seamă fac copii. El are aproape treizeci de ani și găsește că-i o chestie frumoasă și pasionantă să ai copii. Reia de la cap la coadă și iarăși de la coadă la cap rubrica de schimburi de locuințe și pe urmă se apucă să citească despre vânzări-cumpărări, și chiar dacă n-ai bani, e ca și cum te-ai uita în vitrină, o vitrină mare cu mașini și case, clăpări și schiuri și cojoace de diferite măsurii, pe care le probezi pe rând, apoi cereri și oferte de serviciu la care se concentrează din ce în ce mai iritat. La dracu! Nu în ziar am să găsesc o slujbă mai de Doamne ajută, ele mă găsesc pe mine, fir-ar ele ale dracului de slujbe. Întinde ziarul pe masă, amintindu-și, să furi nu știi și nici să cerșești și nici să peștești, și nici să tâlhărești, și ai fo meserie? Ceva, șofer, ceasornicar, strungar, ori te-oi crede fun artist, ceva de felu ăsta, spune tu Bajnorică, spune tu Mite, și taie capetele peștilor pe ziar și le scoate mațele, știu să fac de toate, știu să fac orice și nu știu să fac nimic, aruncă peștii în chiuvetă și dă drumul la apă.

S-a făcut frig, dă drumul la aragaz și se apucă să curețe cartofii cu găleata de gunoi între picioare. Le face pe toate fără să se ridice de pe scaun și fără să-și dezlipească pântecul de marginea mesei.

E instalat ca la un pupitru de comandă. Așa mică, e totuși o bucătărie, se gândește, chiar dacă un al doilea ar intra mai înghesuit aici. Are ușă, are și geam, ai pe ce să gătești o mâncare, câți n-o au nici pe asta și gătesc în casă, pe reșou... Ea se trezise. O auzea umblând prin cameră și auzi apa la baie curgând. Ar fi vrut să amâne momentul, să-l lungească la nesfârșit, iar ea apăruse deja în scena ușii și privirea lui întârzia pe picioarele desculțe. Îi spuse să caute ceva prin debara de încălțat și scoase al doilea taburet de sub masă. Ea veni în niște adidași vechi, fără șireturi, se așeză, rezemată de tocul ferestrei, picior peste picior, cu pulpele goale împletite, ai să răcești, spuse șovăitor, observând că n-are nimic pe ea în afară de bluza aceea de pijama pe care o îmbrăcase aseară, și pe urmă știu că ea își spălase toate hainele, și chiloții, și tot ce mai avea pe dedesubt, cât stătuse în baie.

El o luase din drum și-i dăduse un pat și apă caldă pentru o vreme, așa cum și alții făcuseră altădată cu el.

— Du-te și ia-ți pe tine ceva... Ce mai găsești pe acolo.

— Am înțeles șefu'.

Se întoarse într-un pantalon de trening scămoșat și cam mânjit de negreală de ulei de

motor și funingine, atât cât se vedea în culoarea lui originală vânătă spre negru. Iarna, el îl poartă pe sub pantalonul de salopetă, sunt nedespărțiți la lucru, abia când se încălzește vremea îi vine rândul la spălat.

Ea îi luă cuțitul din mână.

— Dă la mine, șefu'. La ea merge desigur mai repede. O să fac niște cartofi cu ouă, șefu', și niște cod d-ăsta prăjit, și pe urmă am să plec. Păi ce să-nțeleg, șefu', parc-ai spus... Am uitat ce-ai spus. Ori oi fi visat, dracu' știe...

El schimbă tonul și poza, e îngăduitor, dar nu fără o anume exigență, și cu tact pedagogic.

— Tu așa ai învățat la mămica ta acasă? Cu draci? Cu șefi?

Măinile ei funcționează ca un mecanism de sine stătător laolaltă cu cartoful și cuțitul, fixat deasupra găleții de gunoi, în timp ce caută din ochi un chibrit, cu țigara neaprinasă în gură. El îi smulge țigara cu un gest neașteptat, iute și plin de iritare.

— Mămica ta știe că fumezi?!

— Știe, șeeeeefu', psalmodiază ea insolent.

— E-n regulă, șefa, cântă el pe o notă mai sus. Aprinde țigara și-i dă să tragă. Nu te interesează cum mă cheamă?

— Ei... Cum naiba să nu mă intereseze? Da' dacă nu mi-ai spus, nu mi-am permis obrăznicia...

— Acum îți poți permite.

— Da, șefu', te voi întreba. Zilele astea... negreșit. Abia aștept să știu cu cine am de-a face, cine face și desface, atât în pat, cât și la bucătărie, și mă apără de frig și mă-ncalță și mă-mbracă. Ea se întinde și cască lung acoperindu-și gura cu dosul palmei în care tine cuțitul.

Simte impulsul s-o plesnească, adesea are efect benefic, dar cuțitul acela nu stă bine deloc în mâna ei și de-a curmezișul figurii ei. Și-ar putea tăia mâna sau, Doamne ferește, să-i scoată un ochi. Atunci ar plăti-o de bună, ar plăti-o cât nu face, și și așa face destul, uită-te numai atent la ea. Acuma sparge ouă peste cartofii prăjindu-se în tigaie și omogenizează compoziția sfârâindă în ulei încins.

— Asta se cheamă paparadă, șefu'. Apoi spală peștele din chiuvetă și inventariază fără greș, ca un obișnuit al casei ce este: făină n-avem, nici griș, nici mălai. O mână de zahăr, șefu', și dacă nu ți-o place, îmi retragi diploma. În timp ce se prăjește peștele tăvălit prin zahăr, pisează usturoi cu sare. De-aici își va trage sărătura... Cum cine? Zahăru', șefu', ce naiba, nu te credeam chiar așa de... și ia niște foi de varză murată.

— Mai păstrează și pentru sarmale, îi spune el. Diseară o să facem sarmale cu pește și zahăr

Ea îl aprobă întru totul, în timp ce taie foile de varză în farfurie și pune ulei peste ele.

— Șefu' e servit!

Ce ființă nemernică. Făcuse totul într-un sfert din timpul care i-ar fi trebuit lui, iar el se știa mai iute decât toate femeile ce trecuseră prin bucătăria asta. Și nu părea deloc grăbită, uneori lăsându-ți impresia că nu se mișcă deloc, iar cartofii și ouăle, și peștele vâslesc temeinic prin aerul din jurul ei.

Ea termină de spălat farfuriile și pune totul la loc într-o ordine cu ceva nou în ea, și acum toarnă cafeaua în căni.

— La trei am să plec la lucru. Tu să stai cuminte în casă, o sfătuiește el, hotărând totodată. Afară-i urât, n-ai ce face afară, încuie-te aici și nu dai drumu' la nimeni dacă sună, indiferent. N-are cine să mă caute. Dacă sună lung de tot și bate în ușă, înseamnă că-i lumina. Îi lași să se ducă. Îi amânăm până vineri. Vineri iau banii, mergem în oraș și mai cumpărăm câte ceva. Da, cum să nu, te duci și la lucru. Da ziua de azi s-a dus oricum. O iei de mâine. Azi te odihnești, iar ea, tot impasibilă și insolentă, bine șefu'. Mă cheamă Mite. Mite de la Dimitrie.

Și pe mine Norica. De la Eleonora.

***

Acolo i se lumina. Sute de nopți se petrecuseră peste ochiurile de geam cât palma, acoperite de straturi groase de praf lor le priește semiîntunericul și iluminatul artificial, în vreme ce lumina zilei, puternică ca și efortul de a supraviețui, i-ar abate de la rostul lor, acela de a produce carne îngrășându-se și înmulțindu-se.

Bajnorică are deja un an și jumătate de când lucrează în Porcărie. El își vede de rostul lui încolțit de duhori iuți și înțepenit pe vine și-n genunchi pe scândura podețului opărită de zoaie și impregnată de crustă verde de balebă, socotind că din opt, doar trei sunt mai molateci, dar dacă îi prinde dimineața, sunt ca și scăpați. El îi va ajuta să apuce dimineața, iar, sudoarea-i șiroiește pe frunte și i se varsă în ochi. Se șterge cu poala cămășii, în timp ce alt val de sudoare irupe din rădăcina părului, precedând junghiul și usturimea vederii. E foarte cald, și căldura le priește. El amână să bea apă. Într-un rând a dus la față cârpa pentru buciumat nou-născuții. S-a oprit la timp, când l-a izbit mirosul încă și mai puternic decât cel de care mustește tot aerul de aici. Ba-i un miros nu chiar anevoie de suportat și care vine din căldura emanată de trupurile lor. Numaidecât ei vor învăța să sugă. Mâine vor fi versați deja și vor fi din ce în ce mai zdraveni, și tot greul îl va duce atunci scroafa. Vor trage din ea cu nădejde și ea va slăbi, se va jigări de n-ai s-o mai cunoști.

Ei se nasc cu un fel de pânză de păianjen pe ochi, pe care o topește prima lumină a zilei. Doar ei și copiii încep să vadă așa de repede. Celelalte animale sunt oarbe o vreme după ce se nasc, câteva zile ori câteva săptămâni, ies adică mai greu la lumina zilei, și-n afară de asta, mirosul porcilor pare atât de asemănător aceluia pe care Bajnorică, fără să-l distingă prea limpede dintotdeauna a bâjbăit în urma lui, atras și sedus și deopotrivă înspăimântat de moarte și fugind încotro vedea cu ochii, încât a ajuns să se întrebe dacă nu e unul și același miros, al spurcăciunii pe care Fiul Omului o alungase dintr-un om într-o turmă de porci, când cu moartea pre moarte spurcăciunea a fost omorâtă, aruncată în prăpastie, și pierise atunci mirosul și rămăsese singur mirosul de om, curat și desfătător și care nu se compară cu nimic, pentru că-i însuși mirosul viu al vieții veșnice, dobândite cu moartea pre moarte călcând, și-i însuși mirosul Tatălui și al Fiului uniți în Duh, simțindu-se încă peste tot și străduindu-se să răzbată la tine prin mirosurile spurcăciunii. Bajnorică îi frecționa pe cei trei purcei mai leneși la viață și-i împingea cu boturile la țâțele scroafei. Distingea cu palmele cele trei rânduri de băta de inimă. Pe întuneric ori dacă închizi ochii și-ti încordezi atenția, descifrezi la fiecare un

ritm diferit.

Afară pășea, dintr-odată, într-o dimineață aburoasă de aprilie, din care se străduia să adulmece mirosul acela desfătător și curat.

Cartierul Douăștrei s-a trezit de mult. El e plin de mirosurile bărbaților cu serviete în care-și țin sufertașele cu mâncare amestecate cu mirosurile femeilor cu pungi de plastic peste genți, trântind porțile, grăbindu-se și lăsând în urmă hămăitul câinilor și cârâitul păsărilor din curte. Cu zgomotul răzlețit al pașilor pe pământul bătătorit al străzii mărginite de-o parte de gardul Porcăriei acoperite încă de-o pânză de rouă, ei alungă ultima urmă din liniștea nopții, ieșind odată cu Bajnorică în trenul viran cu gunoaie vegheate de dreptunghiul de tablă cocoțat pe stâlpi de țeavă, care avertizează și atenționează cu Strict Interzis Depozitarea Gunoiiului. În șoseaua străbătută pe mijloc de terasamentul căii ferate, ei se amestecă în valul de oameni ce coboară într-un singur sens pe trotuare și pe lângă terasament, spre stația autobuzului 65 și mai departe, spre gura de metrou Republica. Un alt val de oameni vine dintr-acolo și lumea se amestecă într-o bulboană găfâitoare, sorbită de intrările uzinelor Republica și Douăștrei.

Duduitul Dieselului din capul trenului garat pe mijlocul șoselei este acoperit pe moment de șuierul sirenei de la Republica, unul dintre cele trei semnale ale acestui început de zi. E șapte fără un sfert, șapte sau poate șapte și un sfert. Zbiară, spurcăciune! Să fie-n urma la mama mea moartă pe data de trei marte șaijdoi. Să fie-n urma la familia mea, că tot la tine am să vin, spurcăciune, să-mi dai să mănânc.

Salariul de porcar, cam cât al unui paznic, a început să-l apese pe Bajnorică. Ori i s-o fi acrit de viața asta de huzur. Noaptea dormi cu porcii și ziua te odihnești, când îți vine să te mai dezmoștești, te amesteci în treabă și moșești scroafele. Ba când ești odihnit și cât de cât sătul și ti s-a urât cu binele, te duce capul la orice. Ba și foamea, și hărțuiala se-ntâmplă că te-mpinge. Acum vreo lună, când i-a povestit Ninel Bălașa de să vezi numai ce tun am găsit, de pă puțin două sute de mii de lei, într-o vilă cu casetofoane și bijuterii, Bajnorică a spus că da. S-a sucit și s-a răsucit și s-a-mbrăcat cu ce are mai bun, un parpalac nou de doc de culoarea untului, nu-i cine știe ce, dă-i costumația lui preferată când iese-n oraș, și s-a dus la Carul cu Bere, unde nu-și amintește să mai fi călcat de dinainte să-l aresteze. Să se gândească la pontul lui Ninel, fiindcă așa se concentrează el cel mai bine, și-a comandat cârnăciori oltenești cu garnitură de crochete de cașcaval și coniac Drobeta și o sticlă de Pinot Noir. După ce a terminat aproape tot și mai rămăsese un sfert din sticla de vin, a ajuns la concluzia că mai bine nu, s-o lase moartă cu Ninel. S-a dus de două ori la toaletă, iar a treia oară a intrat în Gostatul de peste drum, unde se strivea lumea și era un mare balamuc, fiindcă tocmai se descărcau mezeluri. A reușit să intre înăuntru înotând prin mulțime și spunând că o are pe nevastă-sa în față și trebuie să-i dea banii și s-a așezat într-un loc de unde a putut să-l vadă pe chelnerul care-l servise alergând în susul și-n josul străzii, o dată și încă o dată și oprindu-se în loc și frângându-și mâinile și dându-și cu pumnul în frunte. Bine că nu s-a dat cu capul de vitrină.

Nici chiar glume din astea nevinovate nu-i mai dă mâna să facă prea des, și e sigur că vreo două-trei luni n-o să mai calce prin zonă. Așa că la ce-i umblă mintea lui Ninel, trebuie să fii cel puțin tot atât de sonat ca el ca să stai să miroși. Bajnorică mai pricepe

câte ceva din toate, portofele sau spargerii sau, Doamne ferește, luat cu japca pe întuneric cu datu-n cap sau cuțitu la gât, fără să se fi specializat însă în ceva anume. Meseria, vezi, ea te fură pe tine. Adică se lipește de tine ce se-ntâmplă că ți se potrivește sau nu se lipește mai nimic, fiindcă cei mai mulți sunt hoți pârâți de fapt, ca și Ninel, care pe cât se bate el cu pumnu-n piept, pe-atât de îngrămădit este. Și tot așa și el, Bajnorică, lui nu-i e rușine să recunoască și-i prea conștient c-a apucat-o pe căile astea mai mult dintr-o întâmplare nenorocită, care obligat-forțat l-a făcut să dobândească te miri ce, și oricum mai mult decât Ninel, încât ar fi o nenorocire curată să se-ncurce cu ăsta.

Domnul Zane e una din mâinile șefului de personal al uzinei.. Nu chiar cea dreaptă, dar de la el începe drumul fiecărei angajări, extrem de întortocheat și plin de obstacole greu de trecut în vremea din urmă. Dată fiind vechimea în funcție, și mai cu seamă natura muncii sale, domnul Zane are o oarecare influență și trecere la conducere și are relații oriunde în uzina aceasta mare cât un cătun cu vreo douăzeci de mii de suflete. Peste zi e greu de găsit în biroul său, acum, când nu prea mai are nimeni șanse, venind pur și simplu de capul lui, să mănânce o pâine în Douăștrei, așa încât el umblă mai mult prin uzină, pe teren, și câte nu se pot pune la cale într-o astfel de uzină când te ai la cataramă cu o mulțime de șefi de ateliere, magazioneri și meseriași de toată mâna? De la vopsea de automobil până la ulei M30 și M40, bun pentru motor de Dacia, și segmenti, și pistoane ieșite din secțiile de tratament termic și secțiile de prelucrări mecanice, mai bune decât cele care nu se găsesc în magazine, și orice fel de mese sau grilaje de morminte din fier forjat și orice fel de mobilier, căci la atelierul de tâmplărie poți comanda absolut orice, și valiză de soldat, și cruce, și sicriu, și mici piese de mobilă de bucătărie, lucrate de tâmplari în timpul lor încadrat foarte bine în cele opt ore ale unei zile de muncă, iar lemn e din belșug. Mulți îl servesc pe domnul Zane, și de portari ce să mai spui, de vreme ce prin domnul Zane și-au băgat în uzină nepoți și copii, iar domnu' Zane dintotdeauna a avut un cuvânt de spus, ori de câte ori a fost vorba de vreo desfacere a contractului de muncă.

Era o vreme însă când domnul Zane se chivernisea admirabil și-n altă direcție. Câți țărani cu damigene și păsări și pulpe de porci n-au trecut prin biroul lui, pentru a le face copiilor un rost la oraș și unde aici, în Douăștrei, unde la o adică ești un om făcut dacă pui osu' la treabă și te duce mintea cât de cât. Dar, treptat, a fost din ce în ce mai anevoie. O perioadă de apogeu a fost aceea când s-au restrâns locurile de muncă pentru cei fără buletin de București, iar când nu s-au mai făcut deloc angajări pentru cei fără buletin, domnul Zane încă era unul care mai putea forța pe ici, pe colo niște porțițe, cu mari eforturi, ce-i erau pe măsură răsplătite. Mai apoi, când nici el și nici chiar șeful personalului n-au mai putut face nimic, când și grupul de școli profesionale aparținând uzinei a început să înscrie numai elevi cu buletin de oraș, vânzarea i-a slăbit văzând cu ochii. A rămas o nimica toată, cei cu buletin de oraș care vor să se angajeze într-o secție a uzinei care să nu fie Turnătoria sau Forja ceea ce de câteva luni a devenit cam imposibil pentru domnul Zane. În această fază de faliment l-a găsit Bajnorică în urmă cu vreo două luni, și de atunci a început să-l viziteze destul de des, căci dimineața, până pe la vreo nouă, acesta e de găsit în biroul său, iar drumul lui Bajnorică ieșind din schimbul de noapte de la Porcărie trece zi de zi prin fața porții Uzinei 23 August. De la bun început, domnul Zane i-a spus că nu se poate, iar Bajnorică a înțeles greșit, acesta-i felul de a cere, încât i-a dat imediat un kilogram de cafea. Nu prea știa mare lucru despre cum devine cu angajările, dar venise pregătit și hotărât să scape cât mai repede de punga de cafea, și asta fusese desigur cel mai bun lucru pe care l-ar fi avut de făcut. Nu-l lăsa inima pe domnul Zane să refuze cafeaua, iar pe de altă parte, nu întrevedea cum l-ar putea strecura într-o secție care-i convine blondului ăsta care zice că are

douăşopt de ani şi pare de treizeci şi cinci şi n-are nicio meserie care s-ar potrivi aici, ceea ce n-ar fi deloc un necaz, că-i mai nevoie de necalificaţi care să muncească pe salariu minim, însă uite că una-două i s-a vârât în suflet, de parcă s-ar cunoaşte de amar de vreme, cu cafeaua asta. Bun.

— Cafeaua ți-o iau şi ți-o plătesc. Ce ți-am spus e valabil. Deocamdată, eu nu pot să fac nimic cu angajările şi nici şeful personalului nu poate. Tu mai treci pe aici, că altă treabă n-ai dacă zici că lucrezi schimbul trei şi ți-e în drum. Când te rezolv, îmi dai înapoi mia de lei pe care ți-am dat-o pentru cafea.

— Nu-mi place să promit, să încurc şi să duc cu vorba. Nu te lua după ăia care spune că-s mânjit şi așa şi pe dincolo. Mănâncă şi ei ce nu e de mâncat. Poți să-ți dai seama că dacă eram așa, nu rezistam douăzeci de ani pe postu ăsta. Una-două îmi rupeam gâtul'.

În unele dimineți, când domnu' Zane se întâmpla să fie mai neaglomerat de peregrinările sale prin fabricile şi secțiile uzinei şi având chef de conversație, se întrețineau şi câte un ceas. Vorbea mai cu seamă domnul Zane şi se dorea ascultat, Bajnorică aflând îndeosebi despre cum procedează el în meseria lui de îndrumare şi distribuire a personalului productiv subiect bătut de altfel pe toate fețele şi muchiile până la a căpăta duritatea diamantului. Ba, uneori, domnul Zane povestea şi despre începuturile carierei sale de funcționar de personal în Douăștrei, cum a intrat ucenic la cazangerie la cincisprezece ani şi pe urmă, dacă a fost nițel dezghețat, a urmat liceul la seral şi cursul de cadre al uzinei, iar din scurta perioadă de lucrător prin secțiile de confecții metalice ale uzinei revenea adesea cu nostalgie la amănuntul că pe atunci puteai intra cu douăzeci şi cinci de lei într-un restaurant şi să mai ieşi cine ştie când, cu burta pusă la cale, cum scrie la carte, şi având încă bani în buzunar, iar pe atunci chelnerul nici pomeneală să se uite s-aştepte să-l atenționezi cu bacșiș... Răbdare să fi avut să-l asculți, că-ntr-un târziu el revenea şi la oful lui Bajnorică, din care fără doar şi poate dospise intimitatea lor. Niște păcate amărâte, ofta domnu' Zane, ferindu-se totuşi cu strășnicie să spună ale cui, așa cum toată viața lui se ferise, încât de mult nu mai putea gândi altceva decât ceea ce-și îngăduia să spună, şi uite că acum abia dacă mai pot fi acoperite locurile absolvenților grupului de școli profesionale al uzinei, asta e. La Forjă sau Turnătorie, prietene Bajnorică, să zicem că m-aș zbate să găsesc ceva pentru tine la întreținere. Ți-ar conveni, aş scăpa şi eu de tine, da' acolo, te rog să mă crezi, ești oricând la dispoziția secției, şi nu numai la dispoziția secției de care aparții, ci a oricărei secții din uzină. Nu mai spun că cei de la întreținere au prioritate pe listele de detașări pe șantiere şi la mine. Nu vreau ca pe urmă, când dăm nas în nas prin uzină, să-mi întorci spatele...

Bajnorică știe, domnu' Zane i-o repetase până la saturație, că io oricând am lăsat loc de bună ziua, şi iarăşi că te văd băiat conștient şi așezat şi n-are rost să te grăbești, adică să nu ne grăbim vreau să spun, şi să nu nimerești dintr-un amar în alt amar. Într-una din dimineți, Bajnorică a primit vestea că s-au ivit niște locuri, e nevoie de vreo cinci oameni la Secția Ansamblu Sudate. E una dintre puținele secții din uzină unde încă se scoate salariul de bază, măcar că mai bine de jumătate din cei care lucrează acolo provin din detașați din întreaga uzină care au acceptat mutarea lor acolo ca un compromis având drept unică alternativă desfacerea contractului de muncă. De bună

seamă că Bajnorică se interesase, trecuse prin uzină, și văzuse cu ochii lui, și pe de altă parte domnu' Zane nici nu se gândea că are vreun rost să-i ascundă cum se lucrează în acest batalion disciplinar, unde mai ales barosul de zece kilograme știe de tine, după zece bătaii să încerci să fluieri, nu importă ce melodie, asta ca o probă de lucru pentru un as în meserie. Se-ntâmplă că unora le iese prin vârful buzelor câteva note oftate, deși orice om cu capacități fizice normale gâfâie ca un câine cu mașina hingherilor vânturându-i pe la urechi, și nu lași barosul din mână decât ca să iei polizorul pneumatic, Mobra, cum i se spune, din pricina jelaniei accelerate-n pante prelungi, nesfârșite, ce iese în timpul lucrului din bebelușul acela de cincisprezece kilograme ce-l porți cu tine în hățișurile grinzilor și tronsoanelor construcțiilor metalice și prin labirintul neîncetatei ispășiri, târându-te în genunchi și pe burtă și-n vârful degetelor și spânzurat cu capul în jos, când peste tot de jur-împrejur se sudează, încât doar cu ochii închiși să stai ca să nu te prindă flama în miezul jeturilor de scânteii irupând din polizor, ce-ți ard brațele și obrazii, iar ochelarii de protecție se îmbâcsesc după un sfert de oră de lucru, și când îi dai jos rămâi cu mâncărime și cearcăne pe sub carne vie, în vreme ce pudra de șpan ți se strecoară pe sub gulerul salopetei și pe spinare și pe piept către toate găurile trupului care absoarbe lacom, încontinuu, vreme de opt ore, toată mizeria aia...

Mai că ar fi acceptat Bajnorică oferta domnului Zane, generoasă la urma urmei, fiind vorba despre o leafă bătând către două mii cinci sute de lei cu aproape o mie de lei, mai mult decât ia el de la porci. Dar tocmai pentru că-l are pe domnu' Zane aici, cu care de-acum se bate pe burtă, se gândi să nu se grăbească, chiar dacă domnu' Zane și-o fi pierdut poate răbdarea, socotind că ce-o mai vrea și ăsta și ce-o mai aștepta, decât să dea damblaua peste mine și să-mi ia locu' aicea, în birou' ăsta... Ba nici că-i păsa lui Bajnorică ce-o fi în capu' lui domnu' Zane și, după bunu-i obicei, el forță nota de familiaritate.

— Mă vezi, matale, pe mine scuiându-mi plămânii pe baros? Nu-i păcat dacă Dumnezeu s-o duc tot așa, tot bătându-mi joc de amărâtu' ăsta de corp, care numa' p-ăsta-l am și nimica altceva...

Pentru prima dată îl lua cu matale în loc de dumneavoastră. Bineînțeles că împrejurările o cereau, iar funcționarul de personal nici nu păru că se sinchisește. Îi lăsă pe umăr o palmă grea, paternă și fraternă, de răufăcător uns și el cu toate veninurile proletare.

— Nu, mânzule. Știu și io mai bine ca oricine ce-i aia. Oricine care a dat cât de cât cu nasu' pe-aici știe, da' uite că destui se bucură la un ban grămadă. Io am lucrat șase ani în cazangerie, și pe vremea mea încă nu se trăgea în draci, ca acum...

Știa prea bine domnu' Zane cum e cu barosul. Poate numai de la cei care știu se întâmplă că găsești uneori atâta înțelegere și de la cei trecuți printr-o viață de mari compromisuri.

E nouă fix. Bajnorică se uitase adormit în patul camerei de gardă a Porcăriei, iar cei care-l schimbă, luați cu treburi, uitaseră să-l trezească. S-ar putea să nu-l mai prindă pe domnu' Zane. O fi plecat în turul lui prin secții.

Ba încă-i aici, în dosul biroului de placaj, cu fălcile strivite în podul palmelor. Ai zice

ca moțăie, cu privirea mijită, injectată. Are un cap mare, bovin, negricios și buzat, de zlătar spoitor de tingiri și meșter de cazane de aramă, și niște mâini mari, umflate, și cu unghiile neîngrijite.

— Salut, domnu' Zane. Iar muncești, dom'le? Numai muncă și muncă și nu te mai odihnești și matala deloc...

Domnu' Zane tresări. Chiar adormise, cu ochii deschiși și cu ușa descuiată, și de când te-aștept, mânzule, și n-ai mai trecut pe aici...

— De trei zile n-am mai trecut.

— Dacă, îl muștră domnu' Zane. Ieri trebuia să te repezi. Nu pot ține măgăoaia-n loc pentru tine. Pentru nimeni nu pot s-o țin. Trebui' să fim pe fază permanent. De sâmbătă țin în loc trei oameni pentru Fabrica de Motoare. Acolo sigur o să-ți convină, să acționăm... Păi ce mai e?

Bajnorică îi spuse, îi reaminti, deși era foarte sigur că domnu' Zane n-ar fi avut cum să uite de mia de lei pe care ar fi trebuit să i-o restituie pentru cafea.

— Nu am acuma să ți-o dau.

— Mi-o dai tu, la prima leafă, spuse domnu' Zane. Dacă nu cumva oi uita, mai spuse, arătându-se pregătit pentru o astfel de eventualitate. Atâta pagubă, s-am io stea în frunte câte mii de lei au trecut prin burdihanu' ăsta. Plesni cu palmele abdomenul bombat, de cirotic. Îți fac formele imediat. Analizele. Ba nu mai e timp pentru analize. Le faci pe parcurs, după ce începi lucrul. Ori mai bine nu le faci deloc, ți le trec io direct în foaia de angajare. Cartea de muncă? La sediul Agrocoop. Și-așa n-ai vechime cine știe ce, doi-trei ani. Ți-o aduci după aia, aranjez io cu cei de la arhivă, ori îți faci alta. Pleci de la porci așa, n-ai ce drepturi să pierzi...

Domnul Zane vorbea completând de zor rubricile fișei de angajare. După ce termină, îi spuse lui Bajnorică să stea în birou până ce el va da o raită prin birourile personalului pentru semnături și ștampile, iar dacă-l caută cineva să-l aștepte în hol până la întoarcere.

La puțin timp după ce ieși din birou, pe Bajnorică, instalat pe scaunul domnului Zane, îl abordară doi adolescenți bălăiori, arși de soare, cu pletele decolorate. Îi bănuiai multe zile la rând bătuți în creștete de un soare perpendicular. Petrecuseră, desigur, toată vara la muncile câmpului și arătau cam somnoroși și șifonați. Dormiseră poate în tren azi-noapte, și parcă le abureau respirațiile a alcool și purtau cu un fel de dezinvoltură mimată blugi și tricouri colorate cu ABBA și Florin Piersic și pantofi cu fețe de velur și tocuri înalte. Bajnorică îi pofti curtenitor înăuntru și le atrase atenția să tragă ușa după ei, că-i curent al naibii, așa, e-n regulă, cu ce vă putem servi? intră el în rolul unui funcționar de personal ce îi cădea perfect.

— Aicea e pentru angajări? întrebă unul.

— Aicea.

— Am venit și noi...

— De unde ați venit? întrebă Bajnorică nerăbdător, plin de regretul că nu poate lungi joaca mai mult decât lipsește domnu' Zane.

— Păi io am mai lucrat aici anu' trecut. Si văru-miu a fost electrician la Slobozia, la Combinat...

— La Slobozia, punctă Bajnorică încruntându-se.

— Io am lucrat sudură electrică, se înfipse băiatul prinzând curaj, încruntarea celui din fața sa spunându-i că acesta, desigur, se gândește cum să facă să-i dea de lucru.

— La sudură autogenă te pricepi? întrebă Bajnorică.

— Da. Nițel mă pricep. Mai mult la tăiat mă pricep, dacă asta am avut ocazia...

— Nu de tăiat te-am întrebat, băiete. Asta știe și fi-miu, spuse Bajnorică, inventându-și pe loc un fiu care are zece-doișpe ani și pentru care n-ar mai trebui să-și facă griji în privința perspectivei unui loc unde să-și câștige traiul, fiindcă-l va aduce aici cu el și va avea grijă de el, să crească mare și frumos, și priceput, așa cum el, Bajnorică, n-a avut ocazia... Nu tăiat autogen am întrebat, ci sudură autogenă.

— Da, de sudat, sări băiatul. Mă pricep. Într-o zi, n-am ce alege până găuresc cinci-șase bucate de țeavă.

— Bun. Aici e bucate de țeavă câtă frunză și câtă iarbă. Stai între fiare ca broasca-n apă...

Nu se-ndoaia Bajnorică de buna intenție a puștiului și de energia lui. Și-n două ore ar fi fost în stare să învețe, stând cu ochii în flacăra de oxiacetilenă până i-ar undui vederea în valuri verzi, numai că, ba mai bine să nu-i sperie întrebându-i de buletin. Ce greu ar primi ei izgonirea de la ospățul vieții de aici, ce încă îl socotesc îmbelșugat.

— Si la Slobozia, la Combinat, nu e bine?

— E... Băiatul stătu în cumpănă. Deschise gura și o închise. Și el, și văru-său păreau hotărâți să tacă până la capăt, și între timp să li se facă formele de angajare.

— Păi e bine, spuse Bajnorică. Chimia, se forță el, abia de-acum încolo... Mereu o să fie o pâine de mâncat.

— Da' acuma, dacă s-a pus pâinea pe cartelă, spuse celălalt, vărul, că peste tot s-a pus, numa' aicea nu, și d-aia. Ai mei lucrează la ceapeu. Mai am trei frați mai mici. Văr-miu ie opt cu toții...

— Păi bine, măi, băieți, voi veniți după pâine aici din Bărăgan, care-i mă-sa și tac-su al pâinii? Și dacă aveți părinți și frați mai mici, păi pe ei cine să-i ajute dacă nu voi, ca salariați, cu rație mai mare de pâine și ulei și zahăr?

Îi moraliza Bajnorică și se simțea excelent în această postură, deși știa prea bine că băieții plecaseră mai ales pentru a nu mai sta pe capul părinților și pentru a-și purta singuri de grijă, alungați și înstrăinați de sărăcia lucie din locurile despre care el știa că-s mă-sa și tac-su al pâinii.

Imediat cum apărură, domnu' Zane îi expedie brutal și plin de nervi pe cei doi ialomițeni.

— Nu discut! La sapă! La cules! Putrezește porumbu' necules în brazdă! Sunt sătul de-alde voi!

— Le face mai bine decât să le plângi de milă, îi spuse pe urmă lui Bajnorică. Îi întărește, îi înrăiește, îi câinoșește... Țștia doi, uite-i, și mii și mii ca ei, nu pleacă ei cu una, cu două. Rămân aici fără să-și poată găsi un rost și dau de lucru miliției până peste cap, cu razii pentru cei neîncadrați în câmpul muncii, și nu mai spun spargerii și tâlhării de toată mâna, asta e, dacă noi nu-i mai putem lua, îi iau ei ori îi ia dracu'... Gata. Vezi că ți-am aranjat totu', nu-ți mai trebui' nimic, să-l pomenești pe domnu' Zane câte zile oi

avea. Măine dimineată te prezinți la protecția muncii. Începând cu mâine, să știi că ești pontat.

— Știu, domnu' Zane...

Peste două zile, în Fabrica de Motoare, Bajnorică avea să dea peste Mite, pe care nu-l mai văzuse de mai bine de șapte ani. Nimic nu mai era cum fusese și totuși nimic nu se schimbase, încât ei n-ar mai fi avut timp și nici n-ar mai fi avut de ce să se întrebe încotro îi duc aceste vremuri.

***

— Așa te duci îmbrăcat?

— Îhî. Lucrez acolo, peste stradă, îi arată Mite pe fereastră.

— Și n-ai o salopetă mai curată? mai întrebă ea. S-o lași pe asta acasă, să ți-o spăl.

— E una mai murdară prin debara, dacă n-ai ce face... Sau mai bine lasă. Astea cer o spălare mai specială.

— Știu cum se spală.

De bună seamă că știe. El își aminti că aseară, Norica parc-a spus că-i zice, da, Norica asta îi spusese printre altele că-i strungăriță. Dar la strung e puțin altfel decât la el, unde, după două zile, printr-o salopetă nouă poate să răzbată uleiul și motorina prin tot ce ai dedesubt, până la piele. Normal, la săptămână ar trebui s-o fierbi în sodă caustică. În felul ăsta ai toca cinci-șase pe an, și cine naiba-și permite? Obligat te mărginești la dreptul de la magazia de echipament, o salopetă la doi ani și o pufoaică la trei, care ți se opresc din salariu la jumătate din prețul lor din magazin. Ei se-ngrijesc de soarta ta prin înlesnirea asta. Ei suportă cealaltă jumătate de preț. Păi de ce ți-ar da-o ei gratis? Pe moșia cui ești tu slugă aici? Cine-ți dă să mănânci și te-mbracă? Dracu-ți dă să mănânci și te-mbracă, și ți-l ții drept tată și mamă și frate, ești sânge din sângele Lui, al celui oacheș și roșu-n obraz care vine și trece atât de aproape că nimeni nu-l vede.

Ba drept e că mulți o spală și o dată la o jumătate de an. O țin pe ei până devine scoarță, ca tabla unei armuri. O păstrează și după doi ani, dacă n-a apucat să putrezească până într-atât încât să se destrame de la sine, iar pe aia nouă, luată la jumătate de preț, o vând.

El înoată voinicește prin mizerie și nici că-i pasă, și nici nu-l apasă, și nici nu-l interesează ce se întâmplă, știind totuși prea bine că nu e om de lume căruia să-i priască aici, atâta că te obișnuiești, e loc și pentru el, peste tot unde sunt oameni e loc de-ntors și să desfășori și să aspiři și să respiri și tot așa până când? Au trecut aproape doi ani. Pentru el, e oricum extrem de mult. Nicăieri, la te miri ce stăpân oricât de bun, el n-a întârziat atât. Mai știi, poate unde s-a nimerit aici, atât de aproape de bârlogul lui, care nu-i al lui decât prin aceea că diseară are unde pune capul jos, dar mâine-seară nu se mai știe, pentru că el nu știe și nici nu vrea să se gândească la mâine, iar stăpânii, da, prea des i-a schimbat, încât aproape că a ajuns să-și dea seama că-i unul și același peste tot unde s-ar duce, care ești cu el într-un război permanent, pe viață și pe moarte, și asta este una din fazele războiului, că va trebui oricum să plece și de aici, și de când zice să găsească altceva, nici nu prea m-am omorât căutând, amân, da' obligat și de la sine trebui' să vină și ziua aia.

Are mai mult de mers de la poarta Uzinei până la Fabrica de Motoare, decât de acasă

până la poartă. Are de mers un kilometru prin curtea Uzinei și-i salutat și salută în stânga și-n dreapta. E plin de ei acum, la ora schimbării schimburilor. Din vedere măcar, îi știe pe toți. Zadarnic ai mai căuta o figură necunoscută. El merge de-a lungul liniei de transbordor, având în dreapta istmul de depozite cu gard de plasă de sârmă, măsurat din zece-n zece metri de stâlpi din grinzi metalice susținând pasarela podului rulant, și-n stânga halele, macadamul dintre șinele de cale ferată ieșite pe sub uși încrustat cu pământ niciodată zvântat, impregnat de uleiuri sorbite de clisa de noroi și zăpadă murdară presărată în fața halelor de prelucrări mecanice cu confeti de șpan, și numai drumul ăsta dus-întors și cu ce te mai învârți prin hală muncind mănâncă trei perechi de bocanci pe an, și iarna ar fi mai greu, că vara nu arunci încălțările până n-au în tălpi găuri prin care să bagi deștele.

În acest ritm, poate, cât de curând nu va mai avea timp să se gândească la o schimbare. Trece timpul, uite-l cum vine și uite-l cum trece, e oacheș e oacheș e oacheș. Ba nici nu trece și nici nu vine, ba mai degrabă se-nvârtește în loc, e ca roi de viespi de care nu poți scăpa dând din mâini ca o moară beată. O schimbare doar din cer poate să pice, schimbările mari nu-s atunci când schimbi stăpânul, care-i tot unu' și-același, oricât te-ai da de ceasul morții. Ele pică din cer, schimbările, pică sau nu pică. Să se gândească la bani, de pildă. Dacă ar fi foarte mulți, asta ar însemna negreșit o schimbare, și pe urmă să se gândească până-i plesnește capul de unde ar putea veni bani foarte mulți. Păi, proteza de aur a Vatalei, de pildă, care cât de filotim ai fost de i-ai dat-o înapoi, milostivindu-te de ea că n-are cu ce să mănânce, acum să zici că ți-ar fi folosit dar atunci? Naiba știe. Ba mai era și Depozitul de Vinuri cu vânzare pentru acasă, de peste drum de Sală, deasupra căruia locuia Tudora, păi ăla da. De câte ori n-a trecut pe lângă butoiașul ăla din vitrină, din căruța aia trasă de căluți de ipsos, și cine să fi bănuțit, eh, dac-ar fi știut, și de unde naiba să fi știut... Jupânu stătea toată ziua la masa din fund, cocoșat peste registre, cu ochelari prinși cu sfoară și un chiștoc stins în colțul gurii. Morfolea, rumega cu patimă călâie, toată ziua nu se mișca de-acolo, acolo

se lumina și i se întuneca, socotea însingurat în colțul lui, ca o mobilă, ca un butoi din ăla uriaș din dosul tejghelei, și netulburat de forfota din prăvălie, și nu dădeai un scuipat pe el, și veșnic în cămașa aia de culoarea biscuitului, nici curată și nici murdară și ochelarii aveau o lentilă crăpată și aburiți, de-ai fi zis că moțăie, dar nu, el înnegrea cu socotelile lui mii de pagini. A fost o operă de-o viață și-o viață închinată acelei opere. În magazia din fund au găsit câteva teancuri de registre, înalte până-n tavan, iar tejgheaua aia lungă de cinci metri și groasă de două palme au găsit-o căptușită pe dinăuntru cu cecuri și pachete de dolari și mărci, și-n butoiașul din vitrină au găsit patruzeci de kilograme de aur.

Ba e bine acum că ea îl așteaptă, și și-a intrat în rosturi de la sine și atât de repede, foarte dispusă să-și facă de lucru cu jegurile astea de salopete. În așteptarea lui, ea o să spele sau o să gătească și o să facă puțină ordine pe-acolo. S-a și văzut căpătuită și măritată și la casa ei, în rându' lumii. Păi toate au asta-n cap, desigur, dacă nu cumva ea o sări peste normă. Ba deja sare, și de bună seamă că-i prea crudă ca să-și dea seama ce zace-n ea, de vreme ce tot robotește la strungul ăla. Și la pat e tot așa, îmbrăcată și dezbrăcată și mai departe, trecând fluierând și la pas prin orice fel de probă de foc. A

fost o tâmpenie dac-ai crezut vreo secundă, c-ai luat-o de suflet, s-o crești adică, și totuși ea habar n-are, nu se prețuiește. Și ce-ai vrea să faci-n definitiv? Opt ore de ocnă zilnică sunt ocrotite prin legi și decrete. În afara lor, mai exersezi și alte pasiuni, dacă-ți dă mâna. Pedepsa-i pedeapsă, un regim semiliber, oricum. Dacă nu-l respecti, treci pe regim de celulă.

— Pe gărdulețul de fier din fața halei, Bajnorică și Buzilă au ieșit la aer și să fumeze. Bajnorică gesticulează cu fervoare, cu țigara înfaptă adânc între degete, și-i ascultat cu un soi de evlavie veselă de niște elevi în practică de la Grupul Școlar al Uzinei. Ei au halate curate și au în jur de șaisprezece ani. Unii dintre ei par să se fi hrănit cu tocătură de furaje acasă la părinții lor, încât nu le-ai da mai mult de doisprezece ani. I-au trimis părinții lor aici să-și facă un rost, dar mai degrabă i-au trimis ca să scape cât mai repede de apăsarea grijii hranei lor. Giani Bajnorică le povestește despre o femeie cu un singur picior, care i-a făcut pe niște soldați cărămidari să-și îndeplinească și să-și depășească normele de cărămizi. Văzându-l pe Mite când acesta tocmai dă să intre în hală, îi strigă:

— Cumnate, vineri îți dau ăia cinci sute de lei!

— Vineri îți dau parpalacu', cumnate, îi spune Mite, fără să se oprească.

El se grăbește. E trecut de trei. Pătrunde ca într-o pivniță. Te obișnuiești treptat cu penumbra din hală, și tot așa și când ieși, lumina zilei își face loc cu junghiuri în vedere. Motorul de pe bancul de rodaj îl bănuiește mai întâi după duduie, și pe urmă duduie se destramă într-o ceață de funingine, și el vede că tava dintre tălpile săniei pe care stă motorul e plină cu ulei. Curge din toate încheieturile motorul ăsta și lucește ca un monstru lacustru al înserării de aici, care nu se termină vreodată. Nu-i aici întuneric și nici lumină, e culoarea diavolului, nu contează. Când va trece în bancul de probe, motorul nu va mai curge. Nu așa de mult adică, iar asta depinde de cât de pretențios va fi recepționarul beneficiarului. Altminteri, cât curge, înseamnă că are de unde, n-a rămas încă pe uscat și nu-i în pericol de a se gripa.

Din Dorin Danciu se vede doar o bucățică din șortul de sudor, făcut din piele de porc sub răcitorul motorului. S-a ascuns acolo să citească *Sportul*. El e un fost câine sovietic pe care Mite l-a regăsit aici după niște ani, așa cum Bajnorică a dat peste Mite aici după niște ani. Sortile lor călătorești uneori îi adună împreună, dar cel mai adesea îi despart și-i trimit care încotro, fiecare pe drumul lui, de unul singur, de la cap la cap, dar dacă există într-adevăr un capăt, înseamnă că acolo se vor regăsi pentru totdeauna și vor fi veșnic împreună.

— Să trăiești, Mite. Să trăiești ca morcovu'...

— Să trăiești Drăcie, ca sfecla și ca ustoriu'. Mă duc, sunt schimbu' doi azi...

— Mai stai.

— Păi, în ce bază? Și-i trecut de trei, și ți-am spus că-s schimbu' doi.

— Stai, măi, omule când îți spun. Io dau de mâncare și de băutură. Drăcie își dezmiardă burta, ca o femeie gravidă. Sticla e înfaptă la brâu, sub șortul de piele pistruiat de arsuri de stropi de sudură, și stai în baza decretului patru sute...

— Doar pentru o litră, Drăcie?! Ești ca râia pă om...

Lui i se spunea Drăcie dinpricina dimensiunilor miniaturale și pentru că funcționa în ring ca instrument al diavolului. Dar și zilele lui bune au fost numărate...

— Și stai jos aicea, Cafane, și frige-o pă șest, cu ochii la ușă. Tu știi că n-am fost mereu cum sunt acum.

Mite socotește că nici acum n-o duce prea rău Drăcie. Din două-n două luni, el mai trece pe la Institutul de Cercetări Aero-Spațiale, cum îi zice el, de unde dacă nu obține un concediu medical cu internare, obligat face rost de program de șase ore pentru câteva luni. Aia e, că toți câinii sovietici au câte ceva la cap, mai grav sau mai neînsemnat, dar prea puțini sunt cei care au norocul să intre pe o astfel de relație, trainică și veșnică, cu te miri ce Institut de Cercetări arondat unei prestigioase clinici de neuro-psihiatrie. Și mai e că Drăcie are destui ani în uzină, e foarte stabil, încât a căzut la pace cu toți, cu trei luni de concediu medical pe an și șase luni cu program de șase ore, și ce se mai poate cu program de patru ore, și leafa leafă și are categorie măricică...

— Ba altădată puteam să dau de băut și de mâncat la câți inși, tu știi, Cafane...

— Știu, Drăcie, Calipso la litră. La două sute cincizeci de mililitri, pentru două sute cincizeci de inși, se zborșește Mite.

— Stai, că mai am în dulap una. Da' să ții minte de la mine, decretează Dorin solemn: nenorocirea mea a fost c-am avut brațe prea scurte!

— Da. Asta a fost nenorocirea ta. N-ai ce-i face.

— Când ai brațe scurte Cafane, trebui' te ții aproape de om mereu, mereu, mereu. Ești mic și trebui' să te faci și mai mic decât ești. Să intri sub el. Să fii mereu pe pas înaintea și să stai la bătaie. Să nu fugi de bătaie, să nu stai cu el la păcăleală, să nu-l lași să te plimbe cum vrea el... Litra lui Drăcie era goală.

— E trei și-un sfert, îl anunță Mite. Spune dacă mai ai ceva în dulap. Nu mă ține din producție.

— Și dădeam cel mai tare din toți de la patrușopt și cinzeșunu.

— Mă duc la bancurile de probă dacă nu te duci s-o scoți și p-ailaltă din dulap, hai...

— Da' să nu te bizuiești numaidecât p-asta. Drăcie se încruntă, se concentrează. Nu, e o mare greșeală.

— Hai du-te și adu bășicuța că plec. Și pe ce dracu' să te bizuiești dacă nu pe pumn? Că doar despre ce dracu' discutăm aicea, despre motoare cu combustie internă?...

— Da, Cafane, da' nu mereu...

— Ba io mereu. Mite i-arată pumnul, ridicându-i-l în dreptul privirii. P-asta dacă-l am cu mine, nu-mi mai trebui' nimic. Da, e trei și douăzeci. E goală și-asta. Du-te și scoate ce mai ai prin dulap să-ți spun io cum devine și cu pumnul'.

— Ba-n primu' rând, norocu', măi omule.

— Ce?

— De noroc ti-atârnă, orișicât de bun ai fi. Da! Odată, la Moscova, l-am pus jos de trei ori într-o repriză pe unu', Solonikov, dac-ai auzit. Ca să vezi ce-nseamnă, dacă așa l-am prins de prima dată. Și el, mare câine sovietic și mare campion olimpic atunci. Abia se scula, că iar îl pocneam. Abia se scula, că iar! Îl zăpăcisem definitiv. Și tot nu-i venea arbitrului să oprească, tot mai credea că-și revine, și ăsta iar a fost ghinionu' lui, arbitru'. Că l-am tocat de n-a mai fost bun de nimic p-ormă. Și ce bun fusese, nici nu-ți dai seama, era tocmai ce mi-a fost mie frică mai mult și mai mult în viața mea, un ditamai lunganu', la cinzeșunu de kile era înalt aproape cât tine, Cafane, și-o iuțeală la

el de nici n-apuca să-l vezi bine cum arată că te și pocnea de douăj' de ori...

Drăcie poate fi lăsat să vorbească și doar cu el însuși, răstindu-se și cugetând adânc și luându-se la rost și liniștindu-se. Se simte bine singur cu amintirile lui ori naiba știe cum s-o mai simți și ăsta, nu mai e nimic din cel pe care-l știa Mite acum vreo zece ani, când nu părea să aibă vreo tragere pentru lucrurile despre care nu mai prididește acum povestind. Doar să-l amorsezi cât de cât și e-n stare să se certe de unul singur o zi întreagă.

Mite îl lasă vorbind și gesticulând și iese din bancul de rodaj printr-un coridor luminat la capăt de un neon chior, încropit din penumbre și întuneric. Dincolo de uși, motoarele urlă și se vaită. Cât stau închise ușile masive și antifonate ale bancurilor de probă urletele și vaietele se aud slab. Te urmărește o respirație grea, duhnind a vapori de motorină, și o privire înțeleasă de urdori otrăvite, întreruptă de treceri grăbite în sus și-n jos. Se deschide o ușă și penumbra e înecată de dădăit infernal. Infernul trepidează în pereți, iar când ușa se închide la loc, zgomotul mare se scurge în cimentul podelei, lăsând loc zgomotelor mici, lipăitului sonor și frânturilor de conversației, și uite-l cum vine, uite-l, uite-l...

Meșterul Garidu îl întreabă dacă și-a aranjat să lucreze schimbul doi. Și doar îl vede aici, la ora asta și-n salopetă.

— Da' nu puteai să m-anunți și pe mine să modific formațiile în caietu' meu de tură?

— Nu te-am găsit, meștere. Te-am căutat de-am amețit, și-n secție, și-n birou.

— M-ai căutat...

Meșterul Garidu are pe sub halat un pulover de lână împletită, cu guler înalt, pe gât. Numai așa ceva poartă. I-o fi rămas de pe vremea când era motorist pe vas obiceiul acestui port, deși în sala mașinilor se cuvine mai degrabă în maiou. Ori și acolo s-o fi-nvârtit el mai mult pe lângă miezu' problemei, pe-afară, pe punte, la aer...

— M-ai căutat pă dracu', băiete. Și fumează pipă acest scăpătat lup de mare.

— Te-am căutat, zău. Birou' era încuiat și n-am bătut, să nu te deranjez. Poate jucai table.

— Mă, cin te-aude zice c-așa ie. Tu bagi omu-n pușcărie.

Drept e că-i bine să-l bagi, pentru orice eventualitate.

El e oacheș și roșu-n obraz, uite-l, și-s moarte toate pizdele din hală după el. Dă iama prin toate sudorițele astea de optșpe-nouășpe ani, venite de la țară în Douăștrei după câini cu covrigi, le umblă în pontaje și le umblă în chiloți, și-n rest își omoară vremea cu tablele în birou. D-aia e bine să-l bagi, până nu apucă să te bage el. Nu iartă nici pe măsă când e la o adică, pentru postu' ăsta de jupân, care taie și spânzură și grațiază pe femei, curcani și damigene și tot ce s-o mai ivi.

— Jucam table, Cafanule, adică tu vrei să mă faci pă mine. Și dacă te trimit io acasă, că-i trei jumate și nu ești pă locu' de muncă? Vocea lui albă, neutră, nu trădează pic de înverșunare. Și miroși, Cafanule, crezi că nu te-am văzut cu jigodia aia de Dorin? Adineauri, în bancu' de rodaj, le sugeați ascunși după răcitor...

Până unde poa' să meargă căzătura asta de vaporean!? se trezește Mite instantaneu. Se scutură ca după o palmă în urma căreia îi ia foc fața. Intră în meșteru' Garidu și-l înghesuie și-l izbește de colțul de perete căzut într-un con de întuneric, cu gheara înfipă

în piepții halatului amestecat cu lâna puloverului.

— Te fac, meștere, să-nțepenesc de nu te fac! Și scoate fiola aia dac-o ai la tine. Să suflăm, să vedem, îi strigă șoptit în ureche, fără să-i distingă trăsăturile și simțindu-i mirosul respirației precipitate, care-i spune că și el a băut. Fiola oricum n-ar fi scos-o, Mite știa, iar de-acum știe că, vrând-nevrând, va trebui să-și schimbe stăpânul în săptămânile sau lunile ce vor urma. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

***

Camera-i spațioasă, pustie mai degrabă, o locuință provizorie, cu mobilă puțină, în care abia de se simte căldura vetustă a unui singur trup și a unei singure respirații și aburii mâncării gătită și mâncată o bună bucată de vreme de unul și-același. Și patul de două persoane, cu ladă pentru așternuturi, arată ca folosit de unul singur. Curg probabil așele și paiele pe dedesubt, din hardughia asta greoaie și boșită. În colțul opus, șifonierul cu două uși și bufetul toaletei văduvit de oglindă, pe care stă televizorul cu ecranul sucit spre pat, iar în celălalt colț, un cuier-pom. Astfel de cuiere din lemn lăcuit ieftin vezi prin birouri de primării, unde-și câștigă viața ușor, cu două paltoane și o căciulă, da' ăsta de-aici pare să aibă viața grea, gâfâind povârnit sub purcoaie de haine de iarnă și vară, cămăși amestecate cu tricouri, pulovere și canadiene și pantaloni într-un talmeș-balmeș de talcioc, împodobit în vârf cu o căciulă neagră din blană sintetică. Și covoru' de iută, să dai să fugi, cu romburi verzi și albastre întinse fără niciun Dumnezeu pe o țarină fumurie, despre care nu-ți dai seama dacă-i așa din pricina murdăriei sau asta-i culoarea lui originală, și tocit și subțiat, încât pare și el rechiziționat după mulți ani de serviciu în vreun birou de sfat popular comunal. Ba uite lângă pat, abia acum vede, o piele roșcată de țap, argăsită grosolan, păstrând craniul cu coarnele lăsate pe spate și surâsul libidinos al unui faun îndemnându-te să-l calci în picioarele desculțe de cum te trezești din somn, și înfiripând o boare de atmosferă intimă printre bucățile de perete pustiu ce-ți deșteaptă frisoane de câmp înzăpezit. Niciun fel de tablou sau fotografie în bârlogul ăsta al nimănui, dar văzuse-n schimb pe ușa holului niște abțibilduri, un fel de colecție de vreo treizeci de soiuri de ciuperci, o avea mania asta, căci ea văzuse abțibilduri cu ciuperci pe pereții din baie și pe frigider și pe bufetul din bucătărie. Pe unele văzuse scris mărunț cu creionul dacă sunt sau nu comestibile și ce feluri de mâncare se gătește din ele, tocăniță, escalop, ostropel, salată de ciuperci, ciuperci murate, sirop și jeleu și dulceață de ciuperci, de-ți vine pur și simplu apă-n gură până termini de citit toate legendele.

Și locul de baștină e trecut, de pădure, de câmp, care apare-n livezi de pruni, de bălegar și tot soiul de bureți de stâncă și care cresc pe tot felul de pomi și la rădăcina lor și ciuperci care se pretează la culturi intensive în grajduri și pivnițe. Chiar așa scria, că se pretează, auzi la ce se mai pot preta și ciupercile astea și pufni într-un râs zgomotos și încărcat de obidă, improșcând locul acesta destăinuindu-i-se neîncetat tot mai sordid și mai neprimitor. Cuibușorul nostru, păsărică, asta-i căsuța noastră, cică, ori e idiot ori face pe prostu', nu-mi dau seama și nici nu mă interesează la urma urmei. Văzuse turme de carcalaci pe aragaz și pe bufetul din bucătărie, văzuse câțiva rătăcind solitari și pe covorul de iută și mai văzuse prin colțurile camerei pânze de păianjen înnegrite de funingine. Să plece odată, la ce ar mai sta? De toate chestiile astea poți avea parte

oriunde, și cât a stat la sora ei, și la cămin, unde stă acum, sunt foarte lesne de procurat, dar nu-mi dau seama cum de am reușit să mă prostesc în așa hal, de parcă mi-a luat Dumnezeu mințile, și pe urmă azi-dimineață era ca un drăcușor de zahăr ars din care ai fi tot supt, Doamne iartă-mă, bine c-a plecat, ca să pot să m-adun și să mă duc, să-l las cu necazurile lui și să mă duc la ale mele. N-au loc atâtea necazuri într-un loc așa de strâmt. Te mai apucă și mila, și când îi plângi de milă unuia, parcă le-ai plânge tuturor de milă, d-aia poate că-ți vine să-i mângâi și să-i oblojești și să-i primești pe toți în tine dacă s-ar putea, că-s ca niște copii, ca niște animale bolnave și care cer de mâncare. Da nici chiar așa, ca tâmpita aia care lucrează pe freză în spatele ei, care cică ea dă de pomană, să aibă bărbat-su pe lumea ailaltă. Care bărbat nici nu-l are și-i de-o seamă cu Norica și frumușică cu draci pe ea de-ți vine s-o iei la palme când o auzi, și nu că doar ar arunca o vorbă acolo, da chiar așa și face, dă de pomană. Ba asta să n-o zici, dacă se-ntâmplă cumva s-o faci, e de părere Norica. Mai bine-ți vezi de treaba înainte, dacă ești chiar așa de leșinată, nu c-am fost și-am făcut și-am dres și de câte ori și ce nebunie și ce fantastic, oricui o avea, n-o avea chef s-o asculte și umple toată hala, și după toate astea, ea mereu fără pachet și fără bani de pachet la fabrică de-a ajuns de-o suflă vântu' de cât trage de freza aia cu burta goală, adică pentru ce? Norica se gândește și se uită la ea cum a făcut-o fiartă acuma, cu dulceață de ciuperci și ostropel.

Să ia ceva pe ea. I se făcuse frig doar în bluza de pijama. E răcoare aici. Când trase de puloverul negru de pe calorifer, fu gata să răscolească un borcan cu doi hamsteri aurii ghemuiți într-un pumn de talaș. Dormeau ori hibernau, erau bolnavi sau muriseră: Or fi nemâncați. Să le dea mama să mănânce la șobolănei, mânca-i-ar mama de șobolănei scumpi. Fărâmiță pâine în borcan și imediat ei se înviorară în jurul furniturilor. N-ar mai fi avut mult până să moară de foame. Fuseseră uitați.

În bucătărie, cu bărbia turtită pe palma lipită de masă îi contempla de aproape prin geamul borcanului. Se opreau când și când din ronțăiala lor s-o privească și ei. Le tremura buza de sus și privirea lor licărea de neliniște. Scoase unul din borcan și-l mângâie, frecându-și și obrazul de blană, în timp ce celălalt chițăia disperat.

E foarte aglomerată bucătăria, față de cameră, și îngustă și-i ca un depozit cu de toate, în care te strecuri anevoie. Sunt băgate una în alta și lipite de pereți și frigider, și masă, și aragaz, și un bufet de veselă îngust și înalt până aproape de tavan, pavoazat cu benzi de aluminiu striat, mânere din bile nichelate și totul garnisit, desigur, cu ciuperci. Chiar nu-și dădea seama ce face, ce caută. Dacă într-adevăr caută ceva sau se învârtește aiurea, nemainimerind ușa pe care intrase aseară aici, și pe urmă găsi strânsă mototol în fundul debaralei salopeta, împreună cu două tricouri de lucru, umede și atinse de verzură de mucegai trasă din igrasia peretelui. Le lăsă să se înmoaie într-un lighean cu dero, mai târziu le va spăla, mâine poate.

Căutând salopeta răscolise printr-un vraf de pantofi desperecheați și mai erau acolo și roțile unei biciclete și dădu și peste niște almanahuri și reviste vechi, pe care le luă în bucătărie să le răsfoiască în compania hamsterilor. Într-un sertar al bufetului găsi o pungă cu semințe de dovleac. Văzuse pe undeva și o tablă, probabil la așa ceva folosită, și o puse pe ochiul aragazului. Prăjea semințe, fuma, citea din almanahuri, timpul se depăna senin, străin de truda ceasurilor, era cald acum, și fereastra era vătuită de un

abur prin care răzbătea parcă zarva unui port de care se apropia, distingea tot mai limpede clopote de macarale și scrâșnete de roți pe șine și mugete amestecate de sirene și când încercă să-și amintească i se părură prea îndepărtate și nefolositoare toate amintirile ce vor fi fost vreodată ale ei. Era singură și-i era bine. Era în casa unui străin, iar în aer se simțea respirația și mirosul aceluia străin. Își amintea de un piept ca de animal de povară, și părul de pe piept creștea în smocuri rare, având parcă rosături de ham, iar chipul acela îi amintea de un motan negru, cam bătrân și cam năpârlit, cu ochi galbeni-fosforescenți, da, un cotoi bătrân, dar nu până într-atât încât să arate din cale-afară de jigărit, și pe urmă nu i s-a mai părut bătrân, ci mai degrabă neîngrijit și prost trăit, deși nu se trezise peste noapte s-o ia la palme, cum i se întâmplase odată, în împrejurări aproape identice, înainte să vadă chestia asta în vreun film sau o carte sau să i-o povestească cineva, când pe ea deja o fripseseră palmele din vis aducând-o cu picioarele pe pământ în puterea nopții. Azi-noapte a dormit dusă și a avut un vis lung cu ceva de culoarea hamsterilor ăștia și a ciupercilor din abțibilduri, erau niște animale mari și suple, cu blana șiroind de lumină, alergând și zbenguindu-se pe o pajiște.

Ieși din bucătărie cu revistele și almanahurile, să se întindă în pat să citească, și atunci auzi soneria. Probabil că sună de mult, nu se aude din bucătărie, când stai cu ușa închisă. Sună și bat ca apucații. E lumina, desigur. Cât o avea de plată, amărātu' de el, de a stârnit atâta disperare la ușa? Treaba lui, lasă-i să se ducă, mi-a spus, nu deschid...

***

A sunat de șase fără un sfert, pentru pauza de masă. A sunat de șase. A sunat de unsprezece fără un sfert, e timpul, și pe urmă a sunat de unsprezece, ora schimbării schimburilor. Vânzoleala celor care vin încrucișându-se cu cei care pleacă se răsfiră larg pe alei, învârtoșându-se la porți și-n stațiile de tramvai și autobuz. Mulți sunt în salopete și grăbindu-se spre și dinspre blocurile din apropierea porții patru a uzinei, care dă în bulevardul Macaralei și spre Alea Barajul Dunării.

Iar s-a lăsat ger. Nu se mai termină iarna, ba abia a-nceput. Dacă e apă, o să facă un duș și se va simți ca nou. Oricum, aproape nou, și n-are timp să observe că s-a mai învechit puțin și, oricum, a mai păcălit o zi. Ori ea l-a păcălit pe el, tot un drac. Ai mai păcălit un an, doi, cinci, în aceeași măsură în care și ei te-au păcălit pe tine. Ești chit, nu rămâi dator, n-ai cui cere socoteală și nimeni nu-ți cere socoteală, vei face un duș și-ți vei spăla beregata de fum și vaporii de motorină cu un pahar de ceva. Cu mai multe pahare de ceva, ce-o fi, ceva mai ieftin, în orice caz. Mai sunt patru zile până vineri, după ce le păcălești și pe astea îți vei putea permite ceva mai scump. E o socoteală simplă și strict personală, n-o decontezi nimănui, iar gândul ăsta îl face să se grăbească, dar poate și frigul, și oboseala, și duhoarea de motorină și funingine ce i-au intrat în oase și-n suflet îmbâcsindu-l. El va bea împotriva frigului și-a oboseli și împotriva aerului încețos de praf de rugină și saturat de vaporii de motorină, împotriva umezelii și-a plânsului din oasele și carnea lui, dar mai mult împotriva aerului curat căruia i-a uitat mirosul și împotriva banilor care-i lipsesc și a tuturor lucrurilor după care i se pare că tânjește, și până la urmă bea pentru a nu se mai simți împotriva nimănui.

La fereastra lui se vede lumină. Uitase de cuibușorul nostru, păsărică, tocmai acolo sus. Cum naibaputuse să uite? Oare nu s-a culcat? Norica, vasăzică, și unde mai pui că

s-ar putea să-l aștepte cu masa pusă și apă încălzită, dacă nu e apă caldă. N-are să mai mănânce singur, n-are să mai bea singur, n-are să mai facă duș singur, mai ales. Cel puțin pentru o vreme. Acum îți vine peste mână să te gândești că doar pentru o vreme. Emoția lui de aseară și de azi-dimineață a sporit, încă sporește, acum e ca și pentru totdeauna, nu se mai termină niciodată...

Atâta zarvă de muzici pe palier și nu-i nici zi de leafă, nici sâmbătă și nici vreun sfânt mai important. În fața ușii, își dă seama că la el e balamucul ăsta, păi uite-o cum nici nu s-a instalat ca lumea și uite-o pe Norica mea cum deja a intrat în pâine... un casetofon la maxim, o jelanie guturală amestecată cu o alta, o placă unind două ofuri la fel de urgente. Ba biata Norica n-are nicio vină. Asta-i frățiorul nostru Costel, cu cine știe ce prieteni, scăpat din gheara Ginuței și fugit încoace. Zăbovește o vreme în fața ușii, încercând să distingă și să recunoască voci. Nu poate distinge și recunoaște nimic prin trenule când oi pleca să șuieri cât oi putea s-audă și mama mea, împletindu-se ca sârma ghimpată cu unde-i frate lângă frate se dă lumea la o parte, unde-i unu singurel se leagă lumea de el... Nu degeaba a urmat frățiorul nostru Costel patru facultăți, știe să le potrivească pe aranjamentele astea muzicale, așa că Mite nu va fi singurel în noaptea asta și de bună seamă că nici nu va dormi și bine că-i și ea pe aici, Norica, așa a zis, intrată de-acum în familie... Cum deschide ușa, Costel sare peste el, cade pe el ca din pom, cu tot cu vestea cea mare.

— Miteluș! A venit frățioru' nostru! Nicușor! A venit frățioru' nostru Nicușor! Extazul lui Costel explodând în zbierete se vrea pe măsura veștii.

Nicu e în bucătărie. A vrut să stea ascuns acolo și să descindă într-o apariție încă și mai năucitoare decât vestea sosirii lui, așa plănuiseră cei doi, dar Costel nu s-a putut abține. Mite n-o vede pe Norica cocoțată în vârful patului, citind, în pantalonii de trening căruia el le simțise lipsa la lucru și numaidecât nu-l mai vede nici pe Costel, nu observă că și-a dat barba jos, doar Nicu este în ochii lui, nu s-a schimbat prea mult în anii ăștia, cinci sau șase, oricum are douăzeci și trei de ani acum, mustața i s-a îndesit și s-a închis la culoare, dar surâsul lui este același, un sclipăt amar, și mai degrabă cinic decât ironic, nu mai credea s-apuci, îl îngropaseși, Dumnezeuule mare și bun, și ochii lui înroșiți îi recunoști, pe el numai după ochi îl știi că-i băut, nu se epuizează într-o mie și una de isterii și farafastăcuri până cade lat, ca frățiorul nostru Costel, nu delirează în patetisme și paroxisme morbide ca frățiorul nostru Mite, și ce faci Nae? Si bine bă și ce să și nu mai e loc în toată coșmelia asta a frățiorului nostru Mite de atâtea îmbrățișări și pupături și atâtea chiuituri și croșee trase cu sete în umeri, frățioare frățioare frățioare.

— Așa repede, frățioare? Ultima dată la telefon ne-ai spus că întâi să obții cetățenia și să strângi ceva bani. Și tu, așa repede, după cinci ani. Alții n-au mai apărut nici după zece...

— Încă n-am obținut cetățenia. În fine, când oi fi cetățean al Statelor o să-mi fie mai ușor să vin, da nu se știe ce o să mai fie. M-am gândit acum să fac o excursie.

Nu v-am spus la telefon, fiindcă nu eram sigur c-am să reușesc. Am cam riscat... Adică doar banii de avion. Am venit ca turist, puteam să fiu întors la aeroport...

— De ce, frățioare?

— D-aia. Gata Am obosit, nu vă mai spun nimic...

— Auzi, frăţioare, tu să nu faci tarantele cu noi, frăţiorii tăi.

— Păi le ştiu şi io p-ale mele, frăţiorii mei... spune Nicu agasat. Am văzut şi am îndurat destule...

Şi Costel, şi Mite cad pe-acelaşi gând şi vorbă.

— Ce-ai văzut?

— O să ne spui şi nouă ce-ai văzut, decide Costel. Fiindcă noi n-o să vedem niciodată ce-ai văzut tu. Noi aicea o să ne sfârşim nenorocirea şi doar de la tine, frăţioare...

— Eh, mare brânză. Daţi aiurea-n fiert. Păi am stat două săptămâni în Roma după ce am plecat de aici, doar v-am trimis vederi. Am văzut Roma, ba mai mult aeroportu', şi pe urmă Los Angeles direct. M-au aşteptat la aeroport Florin şi Nelu. Le scrisesem când sosesc. Am stat la ei, în Los Angeles, câteva luni, şi pe urmă ne-am certat, am plecat de la ei... Vă spun io altă dată.

— Ba nu, spune-ne acuma. De ce v-aţi certat, frăţioare? Murim de curioşi, insistă Mite.

— D-aia... Uite că ei n-or să se mai poată întoarce niciodată în ţară, în vizită. Ei au luat-o pe calea lor, iar mie, până una-alta, mi-a cam fost, să nu zic altfel... Nu-mi cădea bine deloc să nu mai pot să vin, să nu vă mai văd niciodată, şi uite c-am reuşit să vin...

— Pe ce cale au apucat-o, frăţioare? îl blochează moale Mite.

Toată lumea ştie pe ce cale au apucat-o Florin şi Nelu. Costel îi explică frăţiorului său Mite, ceea ce frăţiorul său Nicuşor se teme foarte să spună cu gura lui.

— Vor să le dea în gât pe bestiile astea de-aici. Strigă-n gura mare şi le-arată cu degetul, le dă-n cap cu drepturile omului şi-aşa mai departe, pe la Europa Liberă şi Vocea Americii. Frăţiorul nostru, Miteluş, n-are sânge-n boaşe, n-are stofă de... zi-i să-i zic.

— Patriot, zice Mite.

Pe Costel nu-l mulţumeşte termenul.

— Nu, că patrioţii sunt ăştia de-aici, care nu-şi trădează patria şi dau pe brânci să n-o trădeze nimeni şi îşi varsă sufletul ca gardieni pe la graniţe şi-n fabrici şi case şi aşa mai departe. ăştia-s patrioţii. Cei ca Florin şi Nelu sunt tocmai invers, trădători de patrie şi disidenţi, şi nu mai ştiu cum...

Şi până la urmă Mite şi Costel au acceptat că frăţiorul nostru Nicuşor a venit de fapt să ne vadă, să ne povestească ce-o vrea el, cum e pe-acolo, la ce să-i împuiem capul cu lucruri care pot să-l îngreuneze până într-atât încât să nu se mai poată întoarce acolo...

— Şi după ce am plecat de la Florin şi Nelu, am umblat o vreme prin Hollywood şi tot învârtindu-mă io pe-acoloşa, pe la vilele alea ale artiştilor, nu mai puteam de câtă fală era-n mine, pe unde-am ajuns io, dac-ar şti frăţiorii mei pe unde-am ajuns io. Şi mă ţineam mai mult cu prune din pomi, nişte prune mari şi dulci, şi cu portocale, era timpu' lor, livezi cât vezi cu ochii, şi mai mâncam şi coji de pâine, şi resturi de prin lăzile de gunoi, şi uneori mi se făcea şi frică. Poate nu ştiţi că pe acolo s-a omorât Cocârlatu ăla mic, George. Şi-a tăiat vinele când n-a mai putut. Unii spun că fraţii lui ar fi fost de vină. S-au certat, da, şi şi-a luat lumea-n cap, de unul singur, ca şi mine, după ce m-am certat cu Florin şi Nelu... în sfârşit, treaba lor, a Cocârlaţilor. Io nu-i aveam acolo cu mine pe frăţiorii mei. L-aveam pe Florin, pe Nelu, şi nu că mi-era frică să fac ce făceau

ei, mi-era frică doar că n-am să vă mai văd niciodată... Da, Cocârlații sunt toți acolo. Sau strâns cu timpul, chemându-se unul pe altul... Voi, frățiorii mei, n-ați putut, v-ați codit, și pe urmă a fost din ce în ce mai greu. Cinci dintre Cocârlați sunt în Chicago și unul în New York. Asta, penultimul, Tiberiu parcă-i zice, mi-a dat Florin adresa lui, da' n-am apucat să-l caut de când sunt în New York. Florin și Nelu au o grămadă de adrese, ale celor de-acolo și ale celor de aici, corespundează, îi pun în legătură pe unii cu alții, asta fac toată ziua, îi ține bătrănu' ăla orb, tatăl lui Florin. Și după ce am plecat de la ei am găsit de lucru pe un șantier, tot în Los Angeles, și d-aia vă spun c-am văzut și-am îndurat, și sindicatul companiei de construcții era controlat de Mafie și io tocmai acolo nimerisem, cotizam cu aproape un sfert de leafă, și totuși, până la urmă, am reușit să strâng bani și-sa ajung în New York. Acolo stau de mai bine de doi ani, am dus-o și mai așa, și mai așa, mi-era dor de voi...

Acum lucrez într-un restaurant al unui român, la bucătărie, îmi ajung banii... Vara asta iar am reușit să strâng bani, am făcut ce-am făcut și-am luat-o spre Los Angeles și m-am împăcat cu Florin și Nelu. Aș fi stat cu ei până mai încoace, dar aveam nevoie de bani ca să vin să vă văd. M-am întors la New York, să strâng iar bani, ca să pot să stau aici o lună-două... Da, de lucru găsești, dacă ești dispus să faci orice, găsești și prin telefon. Deocamdată nu stau prea bine acolo unde stau, la o babă, o româncă de șaptezeci de ani care-mi ia o grămadă de chirie. Nu-i prea mare totuși față de cât mi-ar lua în altă parte. Ea e singură, nu mai are pe nimeni în țară. Îmi mai spune câteodată că o să-mi lase casa prin testament, alteori că m-ajută cu bani când o fi să-mi cumpăr și-mi găsește ea ceva mai ieftin. E scrântită, e senilă, acum zice că face și drege pentru mine ca și pentru copilul ei, și-acum se zgârcește și la ultimul cent și nu-i mai intri-n voie cu nimic...

— Zici că-i bine acolo, frățioare? întrebă Mite, stând parcă să se stingă, apăsând de-o lehamite întristată, fără leac. E mai bine decât aici? Dacă-i mai bine sau mai rău, asta vrea să știe Mite, din gura frățiorului lui, deși știe prea bine răspunsul și știe atât de bine cum e aici, încât orice comparație e neavenită. Ba nu, pentru că și acolo trăiesc oameni, și peste tot unde sunt oameni e loc de bine și de rău și loc de întors, și peste și Mite s-a gândit dintotdeauna la asta, oricât de rău sau oricât de bine i-a fost.

— Oriunde e bine, frățiorii mei, spune Nicu. E bine, dacă-ți vezi de treabă și ești cuminte și tot așa. Adică, vreau să spun că altfel n-aș fi reușit să vin în vizită, ca turist, și cu statut de emigrant încă...

— Adică, frățioare?

— Adică să-ți vezi de treabă acolo unde ești, și acolo, și aici, și oriunde. Să nu vorbești mai mult decât trebuie, să fii ascultător, harnic și supus, așa-i printre străini, așa-i peste tot, pentru că peste tot ești printre străini. Și mai ales să taci, dacă vrei să te-ntorci pe-aici în vizită plin de fală și bani. Adică să taci despre tot ce știi și tot ce se-ntâmplă aici, ori să vorbești mai mult de bine, pentru că ei te pot auzi și acolo, și negreșit, te aud și uite că și acolo pot să-ți facă greutăți. Vedeți că Florin și Nelu n-au vrut să țină cont, ei au treburile lor, dar de venit aici n-or să mai poată... Știți că până să plec am primit de la ei câteva scrisori, doar o parte din câte au scris ei, și ei mă tot presau că trebuie neapărat să mă hotărăsc, cât o să te mai bălăcești în noroiu' ăla de-acolo și nu mai e

nicio nădejde pentru neamul ăla de slugi nemernice și uite că ei au reușit să scape dacă și-au luat inima-n dinți și eu ce dracu mai aștept? Dar atunci eu așteptam, altceva n-aveam de făcut, cu miliție și securitate și comitete de oameni ai muncii, și pe urmă a trebuit s-aștept la mila tuturor bani pentru avion... Pentru câtă chinuială am tras, frățiorii mei, am zis c-ar fi mai mare daraua să dau cu picioru', să mă pun încă și mai rău cu ăștia de-aici, care au oameni și acolo, după cum au și-aici, pe oriunde și pe unde nu te-aștepți, e plină lumea de spurcăciuni.

— Mai povestește-ne, frățioare, cum e acolo...

— Altă dată... Acuma-s obosit, după drum, și am tot băut cu ăsta de la prânz de când am ajuns. Vă mai spun și altă dată ce...

— Anume ce? insistă Costel. Că doar cu el, cu dom' inginer Iisus, băuse Nicu. Ce naiba, frățioare, numai de-atâta-mi ești? Hai, spune, povestește!

Nicu se strâmbă enervat, și Costel își ia seama. Plesnește o palmă sonoră pe fruntea lui deșteaptă de elctronist-matematician-filolog-jurist, aflat pe o funcție de inginer mecanic la IMGB-ul răstignirii lui. Aaaaa, am uitat! Iartă-mă, frățioare, am uitat că tu n-ai voie să trădezi pentru că ție ți-au dat drumul să-ți vezi frățiorii. Am uitat, fi-mi-ar mușchii mei ai dracu și dom' inginer Iisus se izbește în piept cu amândoi pumnii deodată, iscând un zgomot dugos. Mâna lui suptă de epuizare și de câtă băutură a turnat în el azi și de necazul reînviat că încă-i aici și nu acolo de unde a venit frățiorul nostru Nicu și unde va trebui să se întoarcă singur e mai aproape ca oricând de adevărul poreclei sale. De un minut se bate dom' inginer Iisus în pieptul de muscă tebecistă, acompaniindu-se sacadat cu fi-mi-ar mușchii mei ai dracu'. De l-ar decupla cineva, mare pomană și-ar face cruțându-i instalația, care din moment în moment stă să ia foc.

În sfârșit, și-a consumat de la sine toată energia, dar tot nu se lasă, vrea altceva care să-l repună, desigur, în funcțiune.

— Mite! Frățiorii mei! Dați-mi repede un antinevralgic! Dați-mi ceva. Dați-mi ceva să mor, fi-mi-ar mușchii mei ai dracu'! Nu mai pot! Nu mai pot! țipă scurt și gătit, ca o pasăre pe care-o tai. Trage de sertarele înțepenite zguduind bufetul toaletei fără oglindă, gata să-l răstoarne.

Și abia acum, Norica, cocoțată-n vârful patului, se simte deranjată din lectura almanahurilor. De când apăruse Mite, ei nu-i mai dăduse nicio atenție. Se întreținuse puțin cu musafirii după ce le dăduse drumul în casă, când bătuseră să spargă ușa, până ce ea înțelese că în niciun caz nu putea fi cel venit pentru plata curentului, și dădură năvală peste ea frățiorii lui cu niște femei după ei, care acum se retrăseseră în baie. Lunganu' ăsta slăbănog, care urlă acum și se bate cu pumnii în piept, îi făcuse chiar niște avansuri îndeajuns de directe și deplasate, ca să-i fie încă și mai antipatic văzându-l zbierând, mai cu seamă că înțelesese prea bine că una dintre femei, cea gravidă, e nevastă-sa. Așa că nici n-a catadicsit să dea vreun semn c-ar interesa-o, pe ea, o străină, balamucul revederii frățiorilor ăștia, atât că slăbănogul ăsta, inginer și Iisus, răstignit mai curând de viciu și nesimțire, o scoate pur și simplu din sărite cu urletele lui.

— Da, ce-ai, neică, ți-e rău? Parc-ai dat în chelălăială, zău așa. Să-ți descânte dădica de boală urâtă; boală urâtă e asta care-o ai, îl muștră Norica.

— Să-mi descânte dădica de umflătură, deveni dintr-odată Costel coerent, picnit de

un acces de virilitate și tandrețe, deloc savurat de cea căreia îi era adresat.

— Hai, nu fi oaie cu șorici, că mă superi.

În vremea asta, în bucătărie, Nicu și Mite se întrețineau pentru câteva minute cu vodcă Cristal și coniac Drobeta și trei pachete de Camei și unul de Kent desfăcute pe masă, n-am putut să aduc de-acolo decât țigări, frățioare, mergem mâine prin shop să mai luăm câte ceva, bine, frățioare, bine, acumă mă duc să mă spăl, bine, și tu lucrezi acum acolo? arată frățiorul lui Mite pe fereastră și Mite dă din mână, acolo, deocamdată, și mă duc să mă spăl și să mă schimb de hanțele astea urâte.

În baie, el dă iarăși peste o grămadă de cunoștințe vechi. Trei înghesuite pe câte un colț de oglindă și pe o trusă cu farduri, creioane de ochi și rujuri tocmai sosite de peste ocean, însăilând peisaje fugitive de acuarelă în oglinda aburită de respirațiile lor, în vreme ce a patra, pe closet, cu blugii în vine, tresare pentru o clipă când intră Mite și el o apăsă ocrotitor pe creștet, stai, dragă, liniștită, iar una dintre cele trei chicotește, pișă-te, fă, liniștită, e Mite, e de-al nostru. Chiuvea e blocată de cele trei dosuri, și Mite își face loc la robinetele căzii, dă-te nașă mai așa, strânge-te să mă spăl, și spuma de culoarea mocirlei curge dintre palme rănind albul căzii, la ce altceva te-ai fi așteptat? Cum au auzit au năvălit toate ca ciorile după prăduială...

În timp ce se dezbracă de salopetă lângă cuierul-pom, lepădând-o ca pe o piele trențuită și bună de aruncat la picioarele cuierului, și caută altceva în purcoiul de haine, Norica se căznește să-i spună ceva.

— Frații aștia ai tăi...

— Ce-i cu ei? Norica arată spre Costel.

— Și aschimodia asta mai e și cu nevastă-sa.

— Păi ei sunt nedespărțiți, îi explică Mite, pentru că se iubesc nemaipomenit. Și chiar doctorii le-au recomandat să fie mereu împreună. Ei vor avea un copil pe care-l așteaptă de ani și ani... Surâsul lui Mite e ostenit. El nu înțelege ce vrea Norica, iar Norica se sfiește să-i spună de-a dreptul și până la capăt. N-a bănuț-o până într-atât de sfioasă. A devenit subit, acum.

Frățiorul nostru Costel își mugește dorința cu ochii mijiți, policențiatul nostru, iar frățiorii lui hohotesc maimuțărindu-l, multiplicându-i poza de cretin obsedat, plin până la a da pe dinafară de vodcă Cristal și coniac Drobeta, iar Mite hotărăște, ca un stăpân ce se vrea și se simte și fără doar și poate că este.

— Nu ți-o dau, dom' inginer, că ești beat. Pleacă de-aici, că ești beat, spune, părând pe de-a-ntregul convins că ăsta-i unicul motiv pentru care nu i-o împrumută pe Norica frățiorului său.

— Hai, bă, du-te dracu' de gelosu' dracului. Al dracului gelos te-ai mai făcut și tu, îl muștră plin de lehamite Costel.

Norica a prins și ea glas și și-a intrat de la sine în rol.

— Du-te, bă, aschimodie, la furat. Acumă o chem pe nevastă-ta din baie... La care bietu dom' inginer, ce să mai zică și el?

— Fetița mea, tu ai auzit de Râmaru? N-ai auzit, numaidecât ai s-auzi. Io sunt ăla, io, io, io, io le și omor și le și mârlesc pe fete, le beau sângele și le iau banii și le fac bucăți și le fac tocăniță și le halesc, haha – haha – haha, fetiță, Râmaru știe de viața ta.

Râmaru, Râmaru, Râmaru, și-i dă târcoale Noricăi și se agită cu gesturile unui dresor amestecate cu gesturile unei sălbăticiuni dând cu laba în tridentul dresorului, mârâind și fornâind și stuchind, și Norica se-nvârtește în jurul lui Mite, ținându-l de mijloc și ascunzându-se după el ca după un copac, prinsă cu totul de joc și chiuind îngrozită.

— Văleu, măicuță-văleu, tăicuță! Săriți că mă halește Râmaru!

Săriți săriți săriți...

Mite zbate palmele cu degetele inerte către Costel, îl alungă ca pe o piază rea, însuflețit de o aversiune famelică.

— Pleacă de-aici, Râmarule! Pleacă, n-auzi? Nu ți-o dau s-o halești, pleacă pleacă pleacă...

Anunțată de zgomotul apei trase, apăru Dorina, netezindu-și blugii pe coapse. În mijlocul vânzoleli străbătute de râsete și chiote primi un cot între omoplați și prea repede se învârteau și-și schimbau locurile ca să aibă timp să observe cine o lovise. Încât trânti o palmă în spinare celui care i se nimeri mai la-ndemână, lui Costel, dezechilibrându-l, trântindu-l aproape la pământ.

Dorina-i înaltă beldie și cam ciolănoasă, dar abia dacă se observă în blugii care stau strânși pe ea să plesnească. Are tenul de culoarea pâinii de secară și păr bogat, negru, albastru de negru ce este, încât ai zice că-i vopsit, dar nu, ea e brunetă originală și reușită, având o figură de indiană de treabă din seria filmelor cu Winetou. Încă de pe vremea când Nicușor era în țară, ea își începea cariera la o tonetă cu șnițele, crenvurști, citronadă și tot felul de neamuri de prăjituri. A fost de o precocitate incredibilă. La nici șaispe ani avea un aparat mobil pentru făcut sirop, din acela cu tuburi de oxigen, răzbătând de una singură prin vâltoarea comerțului socialist, încât iat-o azi pe deplin formată și cu apartament proprietate, cu trei camere, achitat integral și mobilat de la a la zet și cu bani pentru mașină, depuși pe numele maică-sii, pentru orice caz de Doamne ferește. Nu s-a măritat între timp, la ce naiba i-ar trebui, și de bună seamă că ea s-ar fi potrivit de minune cu frățiorul nostru Nicu, poate unde ea e o femeie care știe să-l facă pe ban, iar frățiorul nostru, cum îl știam noi pe atunci, era un bărbat care știa să-l toace pe ban. Ba asta-i o aiureală, despre orice bărbat sau femeie poți spune asta sau invers, că unu face și altul toacă, indiferent, dar vezi că, după atâta vreme, ei încă se vor împreună. În acest răstimp, Dorina a primit o grămadă de scrisori și vederi dintr-o mulțime de orașe, gândește-te că doar ei și lui mama le-a trimis frățiorul nostru dolari. Mama i-a primit pe numele ei de fată, specificat lângă celălalt nume, ca o măsură de precauție inutilă, pe care el și-a luat-o pentru fi sigur că nu se atinge altcineva de bani, așa că poate s-au cam căit cei la care s-a milogit frățiorul nostru pentru bani de avion.

Pe urmă apăru și Gina, care repetă gestul Dorinei, netezindu-și sarafanul, împletit din fir gros de lână mov, pe șolduri.

— E din fondu', plastic, îhîm..

Bineînțeles că pe Dorina o interesează, pe ea mereu o interesează chestiile astea, și niciodată din pură curiozitate. Colecționează a naibii Dorina, cumpără și lucruri pe care dacă le poartă o dată, și apoi zac acolo-n garderoba ei ca de teatru național, păi dacă nici ea, atuncea cine?

— Decât că asta-i unicat, îi arată Gina, întorcând poala pe dos și dezgolindu-și

pulpele scheletice îmbrăcate în dres fumuriu. Două mii patru sute. Dai un ban, da-i lână-lână, toarsă pe fus și croșetată de mână. Cizmele, da, cizmele-s tot de-acolo.

Vezi că Dorina-i chiar pornită, frățioare, e chiar caz de Doamne ferește să n-aibă și ea ce au altele. Ba cizmulițele-s făcute la un centru de comandă, numai acolo-și lucrează Gina și se-nvârtește și-și lasă admirați carâmbii supli, ca niște gâturi de sticlă blindajul din catarama ca rupte din alămuri și pintenii nedesăvârșiți, niște avortoni de piteni. Ea se expune pe-ndelete și ademenitor, într-o exhibiție arogantă, fiindcă ea și Dorina prea rar au ocazia. E o ocazie rară venirea frățiorului nostru Nicușor, ce îi va aduna de bună seamă aici pe mulți care nu s-au mai văzut cine știe de când. Gina și Dorina sunt din nou în familie, cât de cât Cumnate, vezi, dar nimeni nu poate uita, și cu atât mai puțin ele, că, până s-ajungă la frățiorul nostru Nicușor, Dorina i-a primejduit căsnicia cumnată-si. E o poveste veche însă cea dintre Dorina și frățiorul nostru Costel, și de altfel nici atunci nu și-a prea făcut sânge rău Gina, cică la ce s-ar fi potrivit ea, la ce s-ar fi coborât la una ca aia, o vânzătoare de crenvurști, care ea, desigur, o doamnă și-o doamnă profesoară de istorie, e drept că arătând acum ofilită cam de timpuriu, violacee și încercănată și cu un zâmbet căznit și plin de riduri. Ea a dus-o multă vreme între avorturi spontane cine mai știe câte și tratamente pentru menținerea sarcinii și acum uite-o din nou străduindu-se.

— Acum au folosit un procedeu de ultimă oră, dragă, uterul, mă-nțelegi, m-au cusut.

Dorina nu știe, habar n-are, n-a auzit în viața ei de așa ceva...

— Cum adică, scuză-mă, te-au cusut ca pe-o gură de sac?...

Nici că se simte atinsă Gina de grosolănia acestei vânzătoare de crenvurști.

— Mi-a spus medicul că nouăzeci la sută din cazuri reușesc.

— Cum naiba? De ce reușesc? Se vede că Dorinei i-ar părea foarte rău să reușească.

— Nu-mi prea dau seama și nici medicul n-a fost în stare să-mi explice. Oricum, e sigur că nu mai scapi nimic, și cică se previne orice contact pe timpul sarcinii. Ceea ce la mine bineînțeles că nu e căzu', după cât mi-am dorit și m-am chinuit...

— Și bietu' Costel... cade Dorina pe gânduri, și o drege cum că Costel în sfârșit va avea ce și-a dorit toată viața, va avea cine să-i zică tata, tocmai când vin din baie nașa Mioara care l-a botezat pe Nicușor și Laura, o vecină din cartierul copilăriei lor, care nici pe asta Mite și Costel n-au mai văzut-o de amar de vreme și chiar nu-și dau seama la ce-o mai fi venit și asta pe aici, pentru ca într-un târziu să-și amintească, ultima dată au văzut-o când l-au petrecut pe frățiorul lor la aeroport ca pe ultimul drum, iar astăzi oricine-i așteptat și binevenit, cu atât mai mult că-i aproape miezul nopții, și uite-o pe nașa Mioara, frățioare, la puțin peste patruzeci, e mai proaspătă și mai drăcoasă decât Ginuța frățiorului nostru la puțin peste treizeci, ba nu chiar atât de puțin, sunt doar ani de când ei s-au luat, Mite și Nicu erau copii, Dorina tocmai se ridicase și ea, o copilă de să-ți fi bătut copiii cu coji de pâine uscată în fața tribunalului. Doar nașa nu s-a schimbat prea mult, fiind casnică și dedicându-se celor trei copii și soțului-șef de centru la ICRA, care ăsta, frățioare, muncește și el până cade lat, și nașa blondă aurie și-imbujorată, de-ai mușca din ea ca dintr-un măr, și veșnic întoarsă cu fața către dogoarea sângelui, toată lumea știe ce-i mai devorează pe bărbați, i s-a dus vestea, ca pe nimic îi digeră și-i asimilează și uită-te la ea cât îi priește, de-i și de mirare cum de nu dă de

necaz cu șefu' ei de centru de ICRAI ori cu vreun ispitit să golească o casă de șef de centru de ICRAI de hăinăraie de piele și casetofoane, nu că te-ai bucura, frățioare, ba tocmai că ți-ar părea rău, dar are niște preferințe de-ți stă mintea-n loc, adolescenți și necunoscuți, și îndeobște nu ține cont de niciun fel de preferințe, îi ia pur și simplu de mână și-i bagă în casă, de a valma și fără niciun discernământ, și mai are prostul obicei că numai ce te faci că-i dai apă la moară și-ncepe să-ți povestească de-a fir-a-păr, fără niciun fel de fereală, și copiii nașei sunt de-acum măricei, da' știi Ginoțo cum le fac io instructaju' și nici nu poate fi vorba, de la ei n-are nimeni cum să afle ce se-ntâmplă-n casă cât e tac-su la servicii și io sunt mama voastră și din mâna mea mâncați și eu vă fac mari și tot așa, și de Laura ce să mai zici cum ascultă ea cu gura întredeschisă, sorbind vorbele nașei cu lăcomie, încât îți vine să crezi că nu-i vorbă-n vânt ce se bârfește despre ea, anume că-i fată mare la douăzeci și-atâția de ani câți trebui' să aibă acum, care ea nici nu s-a sinchisit să dezmință vreodată, însă acum e vorba de postul ei de secretară, recent dobândit, la Institutul de Cercetări Subacvatice, ce naiba o mai și aia, ba uite că este, iar ea l-a obținut prin multiple intervenții și mișcări de piese grele, în urma absolvirii unui curs de secretariat și dactilografie de casă de cultură, și detronând o absolventă de Drept, care să-și facă meseria învățată pe cheltuiala statului, de vreme ce-s posturi de juriști căcălău la ceapeuri, și după toate astea Laura nu numai că nu dezmințe bârfele ce colcăie în jurul ei, dar își poartă fetia cu un soi de trufie țărănească, la fel cum își poartă și părul lung până la șaolduri, despletit acum și risipit pe spate într-o manieră naturistă, potrivindu-se anevoie cu figura ei palidă și umbrită de o acnee ce pare îngrijită și combătută cu ardoare, încât ai zice, frățioare, că nu-i mare lucru de această palidă figură și de acest trup bănuir sfrijit mai degrabă sub rochia largă, care nu ți-ar trezi mai mult decât curiozitatea unei fantastice deflorări, și mai știi de n-o fi și asta o păcăleală, care păcăleală oricum ar merita, frățioare...

Norica a pus la fier a treia oală de cafea și al cincilea ibric de vodcă, zahărul e pe masă, pe care masă? Adică pe lada divanului, aia-i masa, da' e bine c-avem mult spațiu aici și uite că abia încăpem, da, e și vodcă, crudă cum se găsește, nu toți obișnuiesc fiartă și cu zahăr, e o sticlă acolo sub cuier, nu mai e, e goală, nu-i nimic parcă mai e ceva prin frigider, iar de o vreme a amuțit și muzica și nimeni nu simte nevoia să întoarcă pe cealaltă față caseta, rumoarea-i ca o spuză pe care picuri alcool, nașa Mioara o ciupește pe Norica de obraz, ce nevastă drăguță și-a luat Dimitrie al nostru, la care frățiorul nostru Mite nu mai poate de mândru și fericit, da' și beșnița asta de nașă ce tot îi trage cu drăguță, când Norica-i frumoasă, frumoasă frumoasă cu draci pă ea și farjedă, cu mai bine de zece ani mai mică decât frățiorul nostru Mite, da' Nicușor, se trezește nașa Mioara, Nicușor, tu nu? Păi să ne fi adus și nouă o americană d-alea ca-n Dallasu' ăla, că mereu îi spuneam lu' maică-ta, sărmana, când te jelea de zice-am că orbește, uite, p-acoloș-a-i Nicușor al nostru, și ea că nu și nu, că te vrea lângă fusta ei, phhhhhh, da' tare grețoasă-i nefiartă și fără zahăr, nu știu cum oți putea să băgați în voi prăpădenia asta, d-aia zic.

Nașa Mioara zice multe și dintr-o mulțime de domenii. Sare direct la alt of al ei, făcând-o pe Gina să se cutremure de răs până într-atât încât bagă alarmă și-n bărbatu-său, și-n frățiorii lui, să nu care cumva să se-ntâmple altă nenorocire, ba nu, că acuma-s

cusută, nu mai are practic pe unde să scape, și nașa Mioara că ea-n primu' rând și 'nainte de toate suferă de insomnie, Ginuțo, adică mă trage la somn zi și noapte continuu, oricâte cafele aș bea și fără cafea-s ca și bolnavă și dacă n-ar fi copiii nu m-aș da jos din pat toată ziua, până vine-al meu de la lucru. Ba poate că tot un drac sunt amândouă, insomnia, somnolența, însă nașa o spune pe un ton expert, încât Gina nici nu catadicsește s-o edifice, atâta că părerea ei de nespecialistă e că din cauza abuzului de orgasme întâmpină nașa astfel de stări, adică să nu mai abuzez, Ginuța, asta vrei să spui, da' tu nu te gândești că ele, nenorocitele, ele abuzează de mine... și din nou soneria și numai decât nu va mai fi loc nici pe jos în coșmelia frățiorului nostru Mite, patul e ocupat complet și fum să-l fasonezi cu drujba, grinzi și scânduri de fum, frățioare, căci în noaptea asta nimeni nu fumează din țigările proprii, țigări sunt din belșug, însă de mâine, da, deja e mâine, copii ai fumului, e trei noaptea, e încă ieftin, nici la miliție n-a închis, care acolo închide cel mai devreme, pentru inventar și primit marfă, hahaha, mai râdem, mai facem pă deșteptii, mai o punem și noi cum ne pricepem mai bine, și uite-i cum apar în șir niște foști tovarăși de-ai lui Nicușor, sunt cinci sau opt sau mai mulți, și la ora asta, desigur, la orice oră și oricine și oricâți sunt așteptați și bineveniți și când n-o mai fi loc aicea, ne întindem pe palier, și mai lasă ușa aia deschisă, că-i prea frig ca să deschidem geamurile.

Ei sunt băieți de oraș, dintr-o primă generație de fabricanți bacalaureați sau absolvenți de zece clase obligatorii, o generație ivită-n crepusculul unei penultime generații de precupeți neprecupețind în neștire și-n uitare de sine, precedând cine mai știe câte generații îndelung rodite și versate întru neprecupețire și halal de soarta copiilor copiilor noștri, pentru care ne vărsăm sufletul pe strunguri și tractoare, și halul și de soarta noastră, pe care de bună seamă că ne-o merităm, și totuși ei, cei de aici, arată cu totul rupți de această punere la cale, nimeni și nimic nu va rezista, după ce au întors pe toate fețele toate obscuritățile sexului și încă nu li s-a veștejit pasiunea pentru sporturi bărbătești și încă au un fizic admirabil, întreținut și de îndeletnicirea de fabricanți la care au fost siliți, dar pe care au adoptat-o ușor, din mers, așa cum părinții lor au lăsat din mers coasa și sapa pentru barosul din cazangerie și timona strungului, și astfel au rămas ei reduși la o comunicare frustă și neverosimil de directă și debordând de flegmă golănească, parcă iviți din altă lume decât cea în care trăiesc și pe care de bună seamă că numai ei vor fi în stare s-o schimbe, n-ai cum să nu presimți asta văzându-i căutându-și loc pe jos și prin pat și pe bufetul toaletei și pe televizorul folosit drept scaun, legănându-și torsurile de trăgători la galere, toți, chiar și cei nedăruiți de natură, cei foarte scunzi, și de altfel nu-i niciunul prea înalt, deși, desigur, și aici, și peste tot cresc oameni înalți și frumoși, însă uite că aici sunt mai mult scunzi și negricioși și învârtoșați în sine, și răsuciți, și noduroși, o rasă făcută să țină la tăvăleală și să nu prea crâcnească, mulțumindu-se cu puținul moștenit prin praf de brazdă și fum de tractor și fum de hală de fabrică. Ei au depuse cereri de emigrare mai vechi și mai noi și sunt în diferite faze de perfectare a formelor pentru obținerea pașaportului. Vicențiu Popa, fost câine sovietic din generația lui Dimitrie Cafanu, pe care acesta nu l-a mai văzut de amar de vreme, are mai bine de zece ani de când încearcă să ajungă în State și are la activ trei tentative de trecere frauduloasă a graniței. Săptămâna aceasta lui îi vor ieși în

sfârșit pașapoartele, va pleca împreună cu nevastă-sa și cei doi copii, așa că Nicușor îl va avea tovarăș de drum la întoarcere, iar acolo va fi cel dintâi care-i va îndruma viața pe pământul tuturor făgăduințelor, Vicențiu îl întreabă pe Nicu pentru ce dată are bilet de întoarcere, ca să-și cumpere și el pentru aceeași dată și același avion și pe urmă Vicențiu întreabă de Jidanu, despre care a auzit că-i în Los Angeles, nu, nu mi-a scris, ăla nu mai scrie la nimeni acum, a ajuns prea mare, am auzit că-i merge foarte bine, la Europa Liberă am auzit, l-a bătut pe însuși marele, pe fostul campion Jorj Fo, da, Valentin are reședința în Los Angeles, acum el are o companie de taximetre, și pe urmă cineva zice că Jidanu a făcut mare prostie că a plecat de aici, s-a dus să-l bată pe negroteiul ăla când deja ăla ajunsese ciuca bățăilor la toți pe-acolo, deja era pe butuci campionul-murătură, și pe urmă Jidanu n-ar mai fi avut ce face, în vreme ce aicea ar fi fost boier, nu-i stătea nimeni în față, ar fi mâncat o pâine albă până la adânci bătrânețuri, să-l ia dracu', ce-o fi fost în capu' lui? Așa-i când i se urcă omului la cap de prea mult bine, da' bineînțeles, pâinea aia albă, nu oricine se mulțumește numaidecât cu ea, chiar dacă prea puțini au parte de ea, mai se găsește și câte unu' care, da, câte unu' care.

Noaptea continuă să se depene-n van în coșmelia frățiorului nostru Mite și toți picotesc și nimănui nu-i e somn. Unii au plecat cu primele tramvaie ieșite din depouri. Femeile nu vor să plece fără bărbați, bărbații lor legitimi sau concubini sau viitori iubiți de nădejde sau nici măcar atât, pentru că-i un ceas nesfârșit, când unei femei singure i-ar sta încă și mai rău decât unei femei bete, frățioare, și prea trează nu-i niciuna. Nașa Mioara s-a aninat ca un medalion cap Nefertiti de grumazul vânos al unui ucenic blonziu și coșuros, care trage cu sete din țigară, adunându-și gândurile și dezmeticindu-se împăciuitor nevoie mare și deopotrivă aferat, ei lasă bubulino că ne descurcăm noi în fun fel, e imposibil să nu găsim undeva, da-n orice caz ți-am spus că la mine nu se poate, că Mariana mea e schimbu' trei și uite-o acum vine, da' dacă zici c-ai ceva pă matale, o sută barem, ne primește și-n ghereta paznicului din fața ceceului, hă-hă-hă... Păi de ce nu s-a dus jupănu' la muncă la ora asta, ah, da, zici c-a intrat în concediu, înțepeneala dracului, tocmai acum se găsi și ăsta cu concediu' lui, și-n vremea asta Gina îl zorește pe Costel, ea trebuie să fie la școală la prima oră, chiar dacă-i vacanță, nu-i de capu' ei, cu atât mai mult cu cât frățiorul nostru Costel pare să se fi dezmeticit tot turnând neîncetat în el vodcă peste coniac, hotărât parcă să recupereze și să se răzbune pe austeritatea studenției lui și pe lungii ani de așteptare a unui moștenitor, reușind astfel să redevină din ce în ce mai rezervat și mai cumpătat în vorbă și gesturi, curtenitor cu Gina și un soț model, imediat, mami, imediat mă duc să fac rost de un taxi, doar să termin cafeaua asta și imediat, și adineauri parcă a dispărut și Laura, intimidată poate de Dorina, că pentru ce altceva venise ea decât pentru fericita împrejurare în virtutea căreia s-a păstrat pentru defloratorul ei legal și de drept, ce o va fi luat s-o ducă s-o defloreze pe pământul făgăduințelor lui și-ale tuturor de aici, deși cu câteva ceasuri în urmă nimeni n-a mai crezut așa ceva, după ce o fi pus la cale prin baie și pe holul palierului cu unul dintre cei șase, șapte veniți mai apoi, pe care tot de pe vremea copilăriei ei prin cartier nu-l mai văzuse, încât se vede că-i o aiureală sfruntată toată povestea aia țesută-n jurul ei, frățioare, ba ucenicul nașei zice cum că a văzut cu ochii

lui cel puțin trei cazuri asemănătoare, în vreme ce nașa-l urmărește topită și lipită toată de el, ascultându-l cum a dat peste una care l-a sucit și la-nvârtit și l-a frecat, ca până la urmă să nu-l lase decât în găurile unde nu s-ar compromite, pentru a rămâne întreagă-nevinovată pentru cine ar fi să se procopsească cu așa o poamă perversă, iar Dorina a redevenit sufletista dintotdeauna, de până să plece frățiorul nostru Nicușor, când el îi cerea treizeci de lei pentru o tunsoare plastică și șase lei de o bere, până ce ea termină de pus în ordine gestiunea și închide prăvălia, și-l hrănea pe atunci cu șnițele și pui pane, și bani de avion nu i-a dat pentru că aş muri să te pierd și să și plătesc cu banii mei pentru asta, și câtă sfâșiere și câtă disperare și câte lacrimi și acum uite-i din nou împreună după atâta așteptare chinuită, doar noi doi, Nicușor, pe mama am trimis-o la bărbată-su, la gagică-su, i-am spus să n-o mai văd în astea două luni cât stai în țară, apartamentu' nostru e liber și hai să mergem să ne culcăm și să-ți frec un nes cu frișcă, mai știi, cum îți plăcea ție când...

Lumina mijindă îi ademenește pe toți afară, ca prevestirea altei nopți, în care nimeni nu vrea să intre singur. Plini de spaimă și speranță, ei se risipesc și se caută. Norica e la ea acasă și a adormit ghemuită pe un colț de pat. Mite cumpănește atent că nici azi ea nu s-a dus la lucru și că s-a cam învățat cu nărav, în sfârșit acceptă că el n-ar fi lăsat-o la lucru nici azi, și uite că Nicușor și Dorina au rămas ultimii și se pregătesc să plece. Atunci se auzi din nou soneria. Trezește-te, Mite, să-ți primești musafirii. Soneria e ca un ceas deșteptător la ora asta. E mama lui Florin din Los Angeles. Ea îl albește de pupături pe frățiorul nostru Nicușor și se străduiește din răspuț să nu izbucnească în hohote de plâns, stinse în horcăituri peste tăcerea căzută subit. Părul ei e cărunt și ca o fumigație gălbejită reflectând această dimineață de cenușă și sudoare dospită Chipul ei livid mocnește prin roșeața ochilor, prin sărătura lacrimilor pe care le șterge cu dosul palmei și-și suflă nasul și întreabă de data când se întoarce frățiorul nostru. Va merge și ea cu Nicu, să-l vadă pe Florin, i-a făcut chemare, în vizită doar va merge și doar să-l vadă, nu vrea să rămână acolo cu el și cel care încă-i e soț. Are pensia ei aici pentru. Care a muncit o viață și la care nici nu mai trăgea speranță. După ce i-au plecat și bărbatul, și copilul, a zăcut de-a zis că moare, da' uite c-a ținut-o Dumnezeu. Mama lui Florin lăläie și se zbuciumă în jelanii ei dezlânată, clipocește sângele ei de vrăjitoare ursăreasă trăgând de sforile sortii până se încurcă în plasa lor cu spaimă și blestem și văicăreală și îngrijorare, nu vrea să-și piardă pensia ei de filatoare, mare-mică, atât cât e, a muncit o viață pentru pensia asta, chiar dacă Florin și taică-su i-au trimis bani și pachet, au chemat o în vizită, nu s-a dus până acum fiindcă nu ieșise încă la pensie, nu putea să plece să-și lase serviciu, dar acum și iarăși și iarăși că să plece doar să-l vadă, și nicidecum să rămână acolo și să-și piardă pensia ei și rostu' ei aici, scormonindu-și neîncetat ispita dureroasă a rosturilor ei acolo și aici.

Florin are mai mulți ani acolo decât Nicușor și e cetățean al Statelor, frățioare, și ți-am spus de ce n-a putut veni în vizită, nici el și nici taică-su. O cheamă pe bătrână acolo și vor s-o țină cu ei și uite că ea nu vrea.

***

Ar putea să rămână aici Nicu și Dorina, să doarmă puțin la frățiorul nostru Mite. Au dormit aici și câte zece inși, știi, Nicușor, de-a latul patului și pe jos, de revelionul ăla, cu

două luni până să pleci. Nu, hotărăște Nicu, trebuie să trecem și pe la bătrâni, până ajungem acasă, cafeaua asta și gata. Mite și Nicu stabilesc pentru a doua zi la părinți, la Dorina sau iar aici sau în altă parte, s-o continue de unde o lasă acum. Două luni de acum încolo ei tot așa o vor duce, cu petreceri cu lume multă și plimbări prin oraș după cumpărături, împotrivindu-se timpului năvălind spre ziua despărțirii.

Nicu caută printre hainele din cuierul-pom după cojoc și geantă. Geanta lui de voiaj e mai mică decât aceea din pânză de cort cu care a plecat când avea nouăsprezece ani și e din piele adevărată, lăcuită și atât de strălucitoare, încât pare din scai sau vinilin. Mai e o sticlă de o jumătate de litru de vodcă înăuntru. Au uitat-o acolo. Aseară, geanta a fost plină cu sticle de vodcă și coniac, burdușită, încât cartușele de țigări n-au mai avut loc în ea și a trebuit să le ducă în mână. Într-un buzunar lateral sunt trei mii de dolari, banii rămași din banii strânși pentru această vizită, după ce a cumpărat biletele de avion dus-întors, iar Nicușor mai scoate din geantă și numără un sul de bancnote de o sută de lei. Sunt douăzeci și cinci. Atât i-a rămas după ce a vândut douăzeci de pixuri cu ceasuri electronice, imediat ce a ieșit din aeroport și după ce a cumpărat sticlele de vodcă și coniac. În cele două luni petrecute cu ai lui, Nicu va cumpăra din shop pentru a face cadouri și pentru a vinde, pentru a avea de cheltuială aici. El n-a venit cu mașina de acolo și nici nu s-a ambiționat să închirieze o limuzină cu număr de New York sau Los Angeles, să mă dau grandoman, mare brânză, însă oricum, de-a lungul acestor două luni a circulat numai cu taxiul prin oraș și a fost cu taxiul și la Predeal cu Dorina, plătind drumul dus-întors, fiindcă șoferul n-a găsit client la întoarcere, iar când s-au întors după o săptămână cu un taxi din Predeal, au plătit tot dus-întors. Relațiile dintre el și bătrânul Cafanu reveniseră de mult la normal, și, oricum, nu mai putea fi vorba ca acesta să-și mai facă griji pentru Lada lui, că ar mai avea cum să-l tenteze pe Nicușor. Nicușor venea dintr-o lume pe care parcă se străduia s-o mute aici, cinând cu ai lui și cu Dorina în fiecare seară la alt restaurant și frecventând piscina Intercontinentalului, fiindcă era în vacanță frățiorul nostru Nicușor și pentru el timpul se urnea destul de anevoie. Când s-a întors la rostul lui de acolo, a fost petrecut tot cu lacrimi, ca la plecarea dintâi, și la fel ca atunci, el nu s-a molipsit de lacrimile acelea, ci doar a spus că și-ar fi dorit să-i aibă acolo, cu el, pe ei toți și pe urmă că a cheltuit ceva în aceste două luni, dar nu contează, odată ajuns acolo se va pune din nou pe muncă și numaidecât se va reface, și de revelion ori la vara viitoare va veni din nou să-i vadă...

***

La începutul lui martie, după o săptămână de dezgheț timpuriu, pământul și asfaltul prinseseră să se zvânte. Creșteau și scădeau zilele prin cețuri subțiri, irizate de fumigații violete gonind gerul de pe drumurile noastre cele de toate zilele. Era plăcut, dar va fi așa până se va înstăpâni definitiv boala arșiței și-a prafului.

Mite trecuse într-adevăr pe aici în urmă cu mulți ani, într-o dimineață senină de februarie, să-l petreacă pe frățiorul Nicușor, dar de atunci n-a mai avut ocazia. Abia dacă mai recunoștea pista de beton plantată în zare cu șirurile discontinue ale panourilor parazăpezilor, aprinsă pieziș de un cer albastru-apos, gheruit de torsuri lungi de fum și zumzet uriaș de motor de avion. Era poate același avion București-Roma-Los Angeles, scrijelind o buclă mare pe cenușul pistei și decolând către clipa atât de mult

amânată, sosită și pierită. Nicu, Vicențiu cu ai lui și mama lui Florin vor merge direct în California, la Florin și Nelu și la bătrânul orb. Aceștia abia îi așteaptă cu vești din țară. Ei îl vor ajuta pe Vicențiu și îi vor plăti drumul lui Nicu la New York, după ce va petrece la ei câteva săptămâni.

Cerul avea poate culoarea pierderii, iar ei păreau să se țină unii de alții printr-o legănare împietrită a pierderii pământului de sub picioare, privind către fumul invizibil al avionului care dispăruse. Doamna profesoară Aura Cafanu e plânsă și asudată și părul vopsit cărămiziu i-a încărunțit la rădăcină. N-a mai avut timp să se coafeze și să se vopsească, cât a stat aici fiul ei cel mic. Soțul ei, pleșuv și complet alb, zgribulit și înfrigurat parcă, și-a pierdut dintr-odată toată prestanța și siguranța. Costumul lui gri, potrivit de deschis, ca de primăvară timpurie și cu vreme schimbătoare, stă boțit pe el, și figura de leu al atâtor manevre oculte și pline de pericole la cel mai înalt nivel s-a boțit cenușiu, dezvăluindu-l dintr-odată un slujbaș rătăcit într-o perpetuă umilire și măcinat de mizerii de toată mâna, băbit și năclăit și adunat într-un ambalaj de protocol ieftin. Și totuși, în drum spre Lada sa combi din parcare aeroportului, el își revine. Redevine numaidecât omul care organizează și hotărăște. Costel și Gina, Mite și Norica vor merge cu el și cu mama, cu mașina. Puțin înghesuiți, au loc. Îi va lăsa pe fiecare acasă. Se circulă greu cu itebeul la ora asta tocmai până-n celălalt capăt al orașului. Mite îi spune că el și Norica merg doar până-n capul Herăstrăului. Să-i lase acolo.

— Te duci la lucru, domnule. La ce oră intri? Ai zis că lucrezi schimbul doi.

Bătrânul e așa cum Mite îl știe dintotdeauna, ai zice că imbecil, dacă nu l-ai ști cât e de meschin, iar uneori pare pur și simplu nebun, și uite-l cum nu știe la ce oră intră fiul lui când lucrează schimbul doi. Întreabă, pur și simplu, pentru că nu știe. Ba nu vrea să țină minte, ori de câte ori i-ai spune. Nu-i mare lucru, Mite, să știi ce vrea el de fapt, ce a vrut dintotdeauna. Să-ți vezi de treabă, să ai banu' tău, să nu care cumva să tânjești la al lui. Mite are aproape treizeci de ani și de pe la vreo șaptesprezece a fost tot pe sufletul lui Grigore Cafanu în această privință. Ba au fost destule perioade când a fost ca și dispărut pentru tatăl său, la fel ca frățiorul nostru Nicușor, și totuși uite că domnului subsubministru nu i-a trecut deloc spaima că într-o bună zi derbedeul ăsta mijlociu s-ar întâmpla să-i cadă-n spinare. Derbedeul tace, ostentativ, sau pur și simplu ca un refuz; dintotdeauna s-a ținut departe de acest străin care-i este tată. El este cel care Mite n-ar vrea să fie, și pe măsură ce se apropie de un liman necunoscut și teribil, și pe măsură ce se aseamănă tot mai mult cu el, tânjește după o explozie care să spulbere cele două ființe inexorabil suprapunându-se într-una singură. El piere și tu devii el, zadarnic te-ai apăra tăcând...

— La două jumate zici că...

N-ai unde fugi tăcând, spre care pământ al făgăduințelor deșarte să scapi de tine, care ești carne din carnea lui și ești chiar el.

— La trei, tătic. De vreo doi ani intru tot la ora asta. La fiecare trei săptămâni, o săptămână din trei, numai la ora asta și de vreo doi ani mă întreb și-ți spun că la trei.

— E bătrân și el, Miteluș, aplanează doamna profesoară Aura. Noi de-acum suntem cicălitori curioși, uităm... Așa sunt bătrânii. Oftează și oftatul e plin de copiii ei mici, de bătrânețe, de copiii ei mari, Constantin, Dimitrie, Nicolae, și-i plin de timpul care-i al

tuturor celor ce sunt și dintr-odată în afara tuturor acestora, care nu-l pot grăbi, întârzia sau ține în loc.

— Chiar dacă intri, la trei tot n-ai timp. E unu fără un sfert. Te duci în Herăstrău, te mai întinzi, vă mai întindeți la o bere sau mai știu eu ce, și până ajungeți în Balta Albă...

— Ajungem tătic. Zău, nu-nțeleg ce te frământă atâta.

— Mă frământă, pentru că pe tine văd că nu te frământă.

— Zău, tătic... Dacă n-avem altceva mai bun de făcut decât să ne frământăm... Și Mite trânti dintr-odată plin de ură: mi se pare că n-am prea venit la tine să-ți cer, nu că n-aș fi avut nevoie, nu că m-aș ține nu știu cum...

— Bine, Mite, gata, încearcă s-o curme domnul subsubministru.

— Știu că n-ai tătic, mai spune Mite, amintindu-și cum de atâtea ori reușise să se stăpânească, și parcă ceva s-a tot subțiat în el până a dispărut definitiv. Păi d-aia n-am venit și n-am îndrăznit, pentru că trăiești și tu vai de capu' tău din amărâta aia de leafa de...

— Bine domnule, am înțeles, da' văd că ai chef s-o luăm din nou de la capăt.

— Ba tocmai că n-am niciun chef, tătic: nu-mi dau seama la ce te frământă, la ce oră intri și ai să-ntârzii și ce-am să mă fac dacă mă dau ăia afară și așa mai departe. Nu tânjește nimeni, tătic, după munca mea de acolo și după leafa mea, dacă eventual nu mi-aș da silința. Ba tocmai că ei știu bine că n-ar avea decât de pierdut dacă m-ar da afară.

— Bine, domnule. Ești major, ești vaccinat, mi-am luat...

— Mâna de pe mine. Ți-ai luat mâna de pe mine. Procedezi foarte deștept.

— Lasă-l bă în pace. Lasă-l să conducă, bombănește Costel dezgustat..

— Păi cine nu-l lasă să conducă, dom' inginer? Atâta de rar ne găsim și noi toți laolaltă și ție-ți pare rău...

— Miteluș, lasă-l să conducă, îl roagă mama.

Norica și Gina par a nu îndrăzni să-și dea vreo părere. E pentru prima dată când Norica e martoră la un asemenea consiliu de familie, din care zadarnic s-ar strădui să priceapă ceva, înțelegând doar că taică-său e un fel de ministru care și arată astfel cu mașina asta a lui și cu felul lui de a se impune, în vreme ce fiu-său este acela pe care-l știe de vreo două luni, adică de condiția ei și încă și mai de neînvidiat dacă socotești că-i la o vârstă când, oricum, ar fi trebuit să aibă cât de cât un cheag acolo, barem o brumă de mobilă dacă nu altceva sau barem să fie-n stare să nu-i mai amâne la nesfârșit pe cei care-l caută săptămână de săptămână ba cu lumina, ba cu întreținerea ori chiria ori abonamentul tv. Și nu cu mult mai mult se-nduplecă să priceapă Gina, care de ani de zile se-nvârtește prin miezul acestor diferende, și totuși de la bun început pentru ea a fost cât se poate de limpede: tatăl lor are, dar numai pentru el, și irevocabil s-a convins că nu există cale de a-l clinti din principiile lui pe domnu' subsubministru, de a-i îndrepta dragostea de părinte ori mila ori interesul ori frica spre fiii săi, spre unul dintre ei barem, și, după toate semnele, nici nepotul care-i va fi copilul ei nu va avea putere să-l schimbe, încât anevoie ai întrezări vreun strop de răutate dincolo de această grozăvie atât de sărită peste orice fel de normă, care parcă face să-ți ia mintea foc și pe

Gina o amuțește de fiecare dată.

***

Norica își îndreaptă o șuviță șatenă căzută de-a curmezișul frunții. Adie miresmele brizei umede și ceru-i împăienjenit de nuiiele de salcie înmugurite. I-a mai crescut părul de astă-iarnă. Nu și l-a mai tuns și i-a crescut uniform până la umeri. El i-a spus că-i mai bine așa, chiar deloc convins în sinea lui, tot atât de bine îi stătea și tunsă scurt, dar i-a impus într-o doară să nu se mai tundă, iar ea s-a grăbit să-l asculte, poate unde chiar crede că-i mai bine cu el decât altfel. De bună seamă că-i mai bine, de vreme ce nici nu simte nevoia să-și explice de ce. Oamenii trebuie să se adune împreună, capete, să-și poarte de grijă unii altora. Se nasc cu deprinderea asta, pe care el a trebuit s-o deprindă anevoie de la Colivăreasa și numaidecât s-o uite pentru totdeauna, când n-a mai avut-o pe Colivăreasa lângă el. Sunt deprinderile oamenilor, ale părinților și copiilor oamenilor, tătic, noi n-om fi oameni, ci o specie aparte, nevrând să știe de grija părinților și copiilor, hrănindu-se doar din dorința de a fi ascultați, să nu le iasă nimeni din cuvânt, să nu te mai tunzi, panchisto, ne-am înțeles, am semnat pactul, au-au-au panchista mea, tu ești viața mea, adesea el o tachina cu refrenul ăsta idiot al coamei de pe ceafă, cu care o pomenise în duminica aceea când o adusese în cuibușorul nostru, păsărică, și auzi, ție nu ți se pare că ești cam obraznici, și dacă-ți trag un picior în pizdă dai în chelălăială, și cu mine să nu faci chestii d-astea și așa mai departe, și uite că în sfârșit a dat-o afară din stilul ei de panchistă și n-are nicio importanță dacă-i mai bine sau mai rău, important e că l-a ascultat.

El o ascultă, mai degrabă o aude doar, ca un susur ce-l duce într-un liman plin de liniște și verdeață, unde nu-i nici durere și nici întristare.

— Îți spuneam de tata. Că a ajutat-o mult pe soră-mea. A cheltuit mult cu nunta ei și i-a cumpărat mobilă, și uite c-a pus bani deoparte și pentru mine. Mi-a arătat cecul și mi-a spus că nu mi-l dă până nu mă mărit. Până nu mă trec în acte, așa spune el. Si să nu-l fac de răs, să nu-l facem de răs noi, fetele lui... Că el pentru noi muncește, își trage bucățica de la gură și așa mai departe. Așa-i la țară, are dreptate. Acolo-i greu... Dai cu sapa la ceapeu pe crepetul de soare până-ți sare sângele din nas...

El o auzea și se bucura de glasul ei. Peste aleile pustiite de lumina mare a amiezii, buclate larg printre parapeții de tufișuri ajustați din foarfecă, el bănuia și pe urmă zărea lacul, foarte scăzut acum, cu ruginituri și gunoaie împotmolite în câmpul întins de lut de sub brâul de beton al taluzului. Undeva, pe mijlocul câmpului, își săpa albie o tulbureală maronie zvârcolindu-se-n sclipiri iuți, adunând susurul teluric a sute de pârlăieșe invizibile.

— Muncești pentru nimic, spunea ea. D-aia fug toți încoace. E o vorbă, era, care spune că colectivul e rai, fură dacă vrei să ai... Da' acum s-a isprăvit. Cinci știuleți dacă ți-a găsit în sân, asta înseamnă pe puțin un an. Nu le mai dă mâna, și poate să și putrezească acolo-n brazdă ce rămâne după cules. Să plouă și să ningă pe el și să fie pentru mistreți. Șefu' de post nu mai cunoaște și nu mai iartă pe nimeni, că-i e frică și lui. Anu' trecut când am fost la cules, era mai multă miliție și securitate decât lume care să muncească. Ditamai locotenentu-n haine de oraș pândeau babele la capu' locului și le scotocea prin cămăși și fuste...

A rămas un râușor ce poate fi îngropat sub câteva bascule de pământ cu tot cu crapii chinezești îngrășați cu furaje. Peste câteva săptămâni, se va da drumul la ecluze și apa va crește peste câmpia de lut și va acoperi gunoaiele și ruginiturile...

— ... da' altădată brigadieru' se făcea că nu vede, și paznicu' trebuia să bea și el o țuică, și șefu' de post trebuia să bea și el și să-și hrănească ibovnicele dintre vădanele puse pe pricopseală. Și dacă s-a-ngroșat gluma și nu s-a mai putut fura, oamenii și-au văzut de treabă, s-a descurcat fiecare cum a putut, tata tot mi-a strâns bani pentru când m-oi mărita. Ferească Dumnezeu de mai rău, a spus el. Încă e bine. Taci că încă-i bine...

Tăcea neamul de slugi nemernice despre care povesteau scrisorile primite de frățiorul nostru Nicușor din Los Angeles, și când ai să te hotărăști odată să pleci și să te smulgi din noroiu' ăla și așa mai departe, vezi, ei încă și mai bine știau, de acolo, că gluma încă se îngroașă și taci că încă-i bine și ferească Dumnezeu și noroiul, și lutul tac și se lasă frământate în picioare, iar lutul e făcut cărămizi și zidit.

— Furtul nu era furt, pentru că nici măcar așa munca nu era plătită, păi doi lei la ziua muncă, iei banii grămadă la sfârșitul anului și ți se pare că-i mult, și pe urmă ai dreptul să cumperi grâu și porumb la preț de stat și te-ai asigurat pe o bună de iarnă. Pentru restul anului nu-ți ajunge decât dac-ai fura zi de zi cu căruța, și-ți rămâne să cumperi din târg cu două sute bănicioru'. Ce-i aia? Păiaia e că un kilogram de porumb e mai scump decât un kilogram de portocale și la ce să te mai miri...

— Doi lei la ziua-muncă, încă-i o chestie. Încă ar fi o chestie și un leu... Lasă-i, chiar dacă suntem toți tot în strachina aia. O să-i scriu frățiorului nostru să ne facă chemare. La ora asta, el trebuie să fi aterizat la Roma...

***

Duminica Floriilor a fost prima din anul acela în care n-a lucrat nicio secție a Fabricii de Motoare. A fost atunci ghinionul meșterului Garidu că s-a pus ofițer de serviciu, având nevoie de bună seamă de încă o recuperare, pe lângă alte două săptămâni libere pe care și le-ar fi adăugat concediului. După bunu-i obicei, el a blocat pe dinăuntru, la ambele capete, ușile celor trei hale, lăsând aprinse doar câteva neoane, și s-a încuiat în biroul lui.

Luni dimineată, podul rulant al macaralei cu comandă de jos, din Montaj, pentru mutat de pe un banc pe altul carcase și arbori cotiți, se afla tras în lumina neonului din mijlocul secției. Cei care au apărut primii la lucru l-au văzut pe Dorin Danciu spânzurat de cârligul ei, și vreme de aproape două ceasuri după aceea, până să vină procuratura, au venit să-l vadă toți din Fabrica de Motoare care lucrau schimbul unu și o sumedenie din întreaga uzină. Făcuse lațul dintr-unul din cablurile acelea subțiri, pentru piese mici, care-i bălțase tot gâtul și bărbia cu zgârieturile mustăților de sârmă oțelită. Avea un gât lung de aproape o jumătate de metru, și chiar dacă brațele îi rămăseseră la fel de scurte, devenise acum atât de înalt cât își dorise el pentru a-și desăvârși gloria de câine sovietic. Erai în sfârșit, Drăcie, un instrument al diavolului în perfectă stare de funcționare, pus în mișcare printr-o prelungă și deplin conștientă apăsare pe buton ce te ridicase sus de tot, la vreo cinci metri, până aproape să se oprească cârligul în podul rulant. Mâna lui stângă încă era încleștată pe mânerul cutiei cu butoane pentru comenzi. Când au trebuit să-l coboare, a fost nevoie ca cineva să se suie pe podul rulant și să tragă cu nădejde de

cablul cu fire electrice al cutiei cu comenzi pentru a i-o smulge din mână. El încă părea să se împotrivească, iar lumina lividă de neon din jurul lui era o aură mustind de acea împotrivire și hotărâre nestrămutată de a fugi fără să se mai uite înapoi. Nimic și nimeni nu-l mai putea ține în loc, nicio amăgire și nicio certitudine, în vreme ce colegii de-ai lui sudori din Fabrica de Motoare explicau celor care nu-l cunoșteau sau îl știau doar din vedere că bineînțeles că-i nebun, are și carnet, și fișă la spitalul nouă, era zdruncinat tare bietul de el, că a fost boxer și l-au bătut ăia tare-n cap...

Bietul Drăcie, iar Mite nu-și găsisese timp să meargă la înmormântare. Se îngrămădiseră în săptămână aceea o sumedenie de treburi. Își găsisese în sfârșit din nou de lucru. Asta în primul rând, de mult fiind hotărât să n-o mai lungească în paguba de-aici unde nu-i de trăit nici chiar pentru câinii sovietici, care îndeobște se adaptează celor mai aspre condiții. Trebuia să-și facă formele de lichidare odată cu cele de angajare. Și să lucreze, să-și ducă până la capăt cele cincisprezece zile ale preavizului. Totodată, să se miște cât mai repede cu analizele și actele pentru cununia civilă, fiindcă Norica e sigură că poate face rost de o repartiție pentru un apartament cu două camere de la ea de la fabrică, în baza certificatului de căsătorie, și dacă ar mai avea ceva la mână că-i gravidă, n-ar mai fi nicio umbră de îndoială. În plus, banii pe care i-a pus taică-său pe cec, tot cu aceeași clauză pot fi obținuți. E indispensabil acel certificat de căsătorie...

El își caută certificatul de naștere trei după-amiezi la rând, răscolind în amănunt prin chitanțele de lumină și întreținere amestecate cu testele de aspirină și antinevralgice în sertarele bufetului toaletei, prin rufe din șifonier și printre almanahurile și revistele din debara și prin sertarele lăzii dormezei pline cu ațe și papiote și cocoloașe de ață deșirată și nasturi și piesele unui deșteptător demontat și tot felul de hârtiute și adrese și numere de telefon notate pe bilete de tramvai și bonuri de uzură pentru scule adunate de prin buzunarele salopetelor băgate la spălat trebuie făcută ordine, doar aruncând tot bălegarul ăsta al vieții tale se poate face ordine, și ordine deplină tot n-ar fi, numai Drăcie a reușit să facă ordine deplină, și uite și diploma asta de bacalaureat, care nu ți-a folosit la niciun fel de angajare și nici ca să-ți faci actele de căsătorie nu-ți trebuie, la gunoi și cu asta, și cu carnetul ăsta pe care scrie cu litere aurii, suflate cu bronz, FRB, și la o privire fugară ai zice că-i Filatura Română de Bumbac a soaței mele din Perțihani, și de fapt e Federația Română de Box, și dacă-l deschizi afli cum te cheamă și cum arătai la șapțișpe ani și că ai susținut, până la data de, 31 de meciuri în campionatele naționale de juniori și-n cupe intercluburi, dintre care ai câștigat 27, o performanță pur și simplu de excepție, care prea puțini se pot făli și care nu-ți folosește la absolut nimic, și pe urmă a început să miște patul și șifonierul și frigiderul și bufetul din bucătărie, l-a luat dracu' pe certificatul meu de naștere. Ba era pe undeva căzut, albit de praf, zăcea probabil acolo de când venise din Perțihani și se mutase în garsoniera obținută de maică-sa în urma demolării.

Norica nu și-l găsi pe al ei prin lucrurile aduse de la cămin și nici prin brambureala camerei ei de acolo, în care stătuse împreună cu patru fete. Cu siguranță că-l pierduse după ce se înscrisese la profesională. De-atunci nu-și mai amintește să-l fi văzut. N-avea decât să se ducă la ea la Vaslui să-și scoată un duplicat de certificat de naștere, ceea ce ar însemna două zile pierdute cu drumul și încă una sau două pe la Sfatul Popular. Ar fi

însoțit-o Mite, o astfel de ieșire, în Moldova, unde n-a apucat să ajungă vreodată, fiind cât se poate de binevenită. Ar fi mers, chit că n-ar fi reușit să se învoiască, fiindcă el n-a lucrat anul ăsta nicio duminică și n-are recuperări, dar uite că-l țineau în loc cele cincisprezece zile ale preavizului. Trebuia să le ducă până la capăt întregi, fără o oră învoită sau tăiată, fiindcă ei atâta așteaptă, ca să te încurce și să te pună s-o iei de la cap cu altă cerere de lichidare și alte cinșpe zile, doar-doar te-or face să te lași păgubaș. Și așa are presimțirea că a întârziat, nu-l așteaptă numaidecât pe el postul ăla. Și ce post, și ce funcție, ce amăgeală nenorocită, când va munci tot îngroșându-și pielea de pe palme ca cea de pe călcâie, trăgând de chei și tot cărând fier cu spinarea, conduite de cinci țoi și te miri ce piesă de pompă de apă de douăzeci de kile, care-ți mănâncă viața și măruntaiele din tine. Păi de asta ai fugit mereu și numai de-asta ai avut parte, da de-acum ai să circuli printre blocuri la aer curat și-o să-ți odihnești oasele prin punctele termice ale blocurilor, așa-i la Termoficare, și nici iarna n-o să trebuiască să te omori cine știe ce. Cui îi trebuie căldură își cumpără lemne și cărbuni, că nici d-astea nu prea mai sunt, și nici apă nu mai e cine știe ce, toate-s pe terminate. Păi un post ar fi fost desigur acela de dispecer, normator, magazioner, ceva de felul ăsta, dar uite că așa ceva n-a fost în stare să-și găsească. Păi cine să-mi fi găsit, tăticuțu' nostru, pentru el ar fi fost taman o nimica toată ceva și mai de soi, un post de bibliotecar sau instructor pe la vreo casă de cultură, eh, e ca și cum tăticuțu' nostru ar fi mâncat toată viața lui o pâine cinstită muiată-n sărătură de sudoare, ca lăcătuș strungar, frezor, rabotor, ba tocmai că ăștia sunt pe viață și pe moarte când e în joc soarta copiilor lor, care să nu pătimească tot ce pătimesc ei. Nimerise el odată în uzină și întrebase de fiu-său în stânga și-n dreapta, dar acesta era alta tură și nu era nici acasă. Trebuia neapărat să-l găsească, vezi, îi împrumutase o mie de lei, și le trecuse termenul, și poate fiu-său ar fi fost tentat să-i facă uitați. Cu oricine și-ar fi permis Mite astfel de glume, dar în niciun caz cu domnu' subministru, și totuși acesta se vădea teribil de precaut. Nu-i chiar de colo o mie de lei și are și el destule pe cap. Mănâncă mașina aia de nici nu-ți închipui, benzină și întreținere și reparații, și mai sunt și permisul de pescuit, și permisul de vânatoare, și partidele de pescuit și vânatoare, și amanta aia de ultimă oră a domnului subministru, despre care frățiorul nostru Costel spune că-l suge până la ultimul cinci, da' că merită cu vârf și-ndesat. Biata, mama, ei îi cerea de obicei Mite, iar ea îi dădea, și, bineînțeles, nu sub formă de împrumut. Cât să-i mai fi dat și ea? Și tot datorită ei are acum garsoniera asta și n-a ajuns la treizeci de ani un boschetar cu acte-n regulă, fără buletin și fără livret și fără certificat de naștere și cine știe dacă nu și mai rău, și cine-ar fi fost de vină și cine-i de vină dacă nu chiar domnu' ăsta subsub sau adjunct de adjunct, cu geniu de contabil și suflet de cămătar în gospodărirea bugetului familiei, la care dacă ai apelat de trei-patru ori, de fiecare dată impunându-ți să fie pentru ultima oară și de fiecare dată a trebuit să iau de la mama ca să mă achit de datorie.

Un vinovat, desigur, trebui' să existe, de vreme ce există. Cinstește-l pe tăticuțu' tău din coapsa căruia ai ieșit. Atunci l-a găsit acasă a doua zi, și Mite i-a restituit mia cu mulțumesc tătic, și chiar din tot sufletul dorea să-l cinstească, pentru că mia aia îi fusese într-adevăr de mare folos, când cu mai bine de-o săptămână până la avans sau lichidare se pomenise fără niciun ban.

— Bei ceva?

Taică-său refuză din capul locului.

— Sunt cu mașina și mă și grăbesc...

— Bine. Știu că timpul tău e prețios, e tot ce ai mai prețios timpu' ăsta, spuse Mite ca pentru sine. Am auzit că m-ai căutat pe la uzină. Cum ți s-a apărut?

— Ce anume?

— Acolo... Cum ți-a plăcut acolo?

— Eh, fum, zgomot, balamuc mare...

— Da, e balamuc mare acolo... se strădui Mite să fie cât mai echivoc. Da-s niște nebuni pașnici. Nu fac rău, decât poate fără să vrea.

Dorin încă nu se spânzurase, dar existase totuși un precedent. Se aruncase unul de pe hala turnătoriei, după ce-și făcuse un bilet de voie de două ore, poate în ideea de a nu-i băga în încurcătură pe șefii lui, iar accidente mortale se întâmplă cel puțin unul la două luni.

— Asta-i viața, ce naiba să-i faci, spuse taică-său distrat, indiferent mai degrabă.

Suna totuși ca o îmbărbătare. Doar erau între bărbați, ce naiba. Erau ca doi bărbați ce păreau să se fi cunoscut întâmplător de câteva ceasuri, în tren sau pe plajă, și se antrenau într-o sporovăială calpă, ce nu reușea să încropească niciun strop de simpatie reciprocă.

Nici la maică-sa nu reușise de altfel să găsească îmbărbătarea potrivită, deși ea străduise din răspuțeri, într-o vreme, să scoată ceva din fierul rău care se vădea a fi Mite. Îl meditase câteva luni, așa cum făcuse și cu frățiorul nostru Nicușor, chinându-se să-i bage în cap cu lingura, cu polonicul, cu ce i s-a părut mai lesne bieteii femeii. El trebuia să dea examen la Filologie, pentru că asta era meseria ei, și astfel avea permanent meditator și consultant la dispoziție. Prea puțin însă a durat coșmarul aspirației lui către studenție. Nu arăta în niciun fel că s-ar fi născut într-o casă cu mai bine de o mie de cărți, care de-a lungul timpului vor fi fost mai multe. În câteva rânduri, își amintea, taică-său făcuse din ele o grămadă măricică în curte și le dăduse foc, și între timp apăreau în casă altele. Își mai amintește că într-un colț al bibliotecii, separat, erau niște volume cartonate, cu coperti roșii și maro, inscripționate auriu, Opere Alese, Marx, Engels, Lenin, Stalin. Erau cincizeci și ceva și le scotea uneori afară și le înșira pe covor să facă din ele fel de fel de construcții, ca din cuburi sau cărămizi. Îi absorbea ceasuri în șir jocul ăsta, făcea un fel de castele pe care le înălța mai mult decât propria-i înălțime, până să apuce să se dărâme, iar ei îl lăsau, fiindcă se juca în liniște și fără să strice nimic și nu mai trebuiau să-i poarte de grijă o vreme, să nu bage cuie în prize sau să fugă afară și să se rătăcească...

Mama, mai ales cumpăra cărți. Aducea acasă câte un pachet mare, care abia încăpea în plasă. O bună bucată de vreme avusese deprinderea asta, care cu timpul s-a pierdut, și odată cu ea s-a pierdut și deprinderea ei de a citi. Treptat, s-au pierdut și cărțile ce mai rămăseseră, fiind împrumutate și uitate poate, dar mai degrabă dispăruseră pur și simplu, ca o bucată de gheață băgată în cuptor, și de-acum nimeni din cei care rămăseseră în casă nu le simțea lipsa.

După eșecul examenului său de admitere la care i-a fost părtașă, mama a încercat să-l

îndrepte către ceva ce i s-ar fi părut mai ușor. Poate ceva cu profil tehnic. Orice, să fie ceva acolo, dar lui i se isprăvise ambiția, dacă avusese cumva vreun dram de ambiție ori vreo cât de vagă aptitudine pentru studiu. Era respins de această îndeletnicire și o respingea la rându-i, neputându-i găsi vreun rost, cum de altfel nimic nu se vădea a fi pe măsura lui. Nici cartea nu ți-a plăcut, nici munca nu-ți place, și lui ajunsese să-i sune îndeajuns de pertinentă admonestarea tăticuțului nostru adresată frățiorului nostru în ajunul plecării lui, și totuși s-ar zice că și-a găsit un rost acolo, spălând vase sau spălând closete într-un restaurant și permițându-și să-și petreacă niște luni aici, care să-l coste cu totul cât n-a câștigat Mite în toată viața lui. Frățiorul nostru Mite zăbovise totuși destul prin uzină, prin șantier și cărămidării, nu prea avusese încotro, nu-i prea ușoară nici viața de boschetar și câine vagabond și nu-i pria. Văzuse că nimănui de fapt nu-i priește, după cum nimeni nu-i făcut nici pentru munca în fabrică, chiar dacă oricine își poate găsi acolo o justificare, un rost, de la lichidare la avans și de la avans la lichidare, cum să mănânci mai bine și cum să muncești mai ușor, asta-i meseria dintâi și pe care fiecare o învață de unul singur, vezi că pentru ea ești într-adevăr făcut, și pe lângă ea nu-ți mai trebuie aproape nimic.

***

Se răzgândi în ultimul moment să-și cumpere bilet de tren. Preavizul, desigur. Mereu e ceva care te ține în loc. Mereu e ceva care te face s-o iei din loc. Se întâmpla că aveau bani de drum pentru amândoi. Pentru dus, bineînțeles, iar pentru întoarcere le-ar fi dat părinții Noricăi. Ba ea conta pe și mai mulți bani, pe care i-ar fi scos de la taică-său, dacă ar fi apărut acolo cu viitorul ei soț. Mite era o garanție vie a certificatului de căsătorie de peste cel mult două săptămâni, în baza căruia li se vor elibera douăzeci și ceva de mii de lei, după estimările Noricăi. Deocamdată, tot vor putea scoate de la taică-său două-trei mii, iar când s-ar fi întors, ar fi luat amândoi lichidările, mai bine de două mii de lei cu totul. Vor avea bani destui o vreme, și n-au dus lipsă nici până de curând, cât l-au avut cu ei pe frățiorul nostru Nicușor, care cheltuisese mult, tot ce avusese la el, încât ar fi fost prea de tot să-i spună Mite să le mai lase ceva, că doar vede și el cum o duc ei aici, nici măcar de azi pe mâine, ci muncești azi, ca abia să-ți ajungă să te sature azi. În sfârșit, în afară de banii pentru două bilete până la Vaslui și două bilete de rată până-n satul Noricăi, au vreo treizeci și ceva de lei. În sfârșit. Să nu m-aștepți la gară, că nu știu când mă întorc, poate întârzii până joi-vineri, să văd cât durează, cum mă descurc cu ăia la Sfat, și se ajunge greu, au mai scos din autobuze, mi-a spus soră-mea că le-a băgat acum de trei ori pe săptămână, da văd eu ce fac, am să fac tot posibilul... Păi mai ai timp, mai are cinci minute până pleacă, fugi și ia-ți bilet, păi nici tu nu știi ce vrei, c-ai vrea, că n-ai vrea, ești ca o d-aia, păi chiar așa ești de-mi vine să te caut să văd dacă ești ce pretinzi că ești, și el că unde mă cauți și să stai cuminte, păsărică, e o grămadă de lume aici, și ce dacă, și să te caut în pantaloni, băi, pizdă-plânge. Și vrei sau nu vrei și fugi și ia-ți bilet și tu când m-ai întrebat prima dată în seara aia dacă vreau și nu mai puteam de dărmată și-mi trecuse os prin os de atâta mers prin ger și zloată, păi te-am întrebat. Aaaa, m-ai întrebat, ce-i al tău i-al tău, ești un domn, un gente-le-men, care m-a-ntrebat vrei sau nu vrei, și până la urmă, a doua zi dimineată când ne-am trezit fripți de foame și dacă tot eram amândoi acolo mai mult ca să ne treacă de

foame și urât, păi adu-ți aminte, nu-s nici patru luni, ți-am spus fără s-o mai scald în atâtea ape cum faci tu acum, că vreau, și nu vreau și spun amândoi pe mieunatul jalnic al unui cotoi în călduri vrrrrei-io tot ți-o vârrrr, și fugi odată și ia-ți bilet.

***

— Am văzut în Siberia motoare care lucrează zi și noapte continuu la minus treisćinci de grade și nici pomeneală de antigel, și poate că nici de baterii ca să pornească n-aveau nevoie, ți dai seama, dacă le porneau în septembrie și până-n mai nu le mai opreau... în Irak am văzut motoare de sondă ambalate săptămâni în șir pe-o arșiță de-ți fierbea creierii-n țeastă, da' dacă puneai mâna pe ele, abia dacă erau nițel încinse. Am văzut motoare nemțești, Ganz-uri, și p-ormă Meybach-uri, cu echipament de injecție Bosch, pentru sonde și tancuri, pentru locomotive vapoare, utilaje de construcții... și-am văzut și cum se lucrează la Mercedes, am văzut motoare Diesel mai nă răvașe și mai iuți decât cele pe benzină. La General Motors am văzut motoare care odată ieșite pe poarta uzinei nu mai e nevoie să pui cheia pe ele ani de zile. Eu am văzut cu ochii mei șalupe și sonde, și locomotive care n-au pe ele truse de scule și niciun fel de motorist de serviciu, care dacă râgâie motoru' ori dă ochii peste cap dai un telex la atâtea mii de kilometri și-n maxim o jumătate de zi patronu' și firma ți trimite echipa cu-n motor nou și-ți plătește pagubele pentru staționare, și crezi că i-ar conveni? Care d-astea nu se prea întâmplă nici în cele mai nenorocite exploatări, prin cine știe ce cale ferată de mină unde se-mbâcșesc filtrele de aspirație cu praf de cărbune, prin cine știe ce mlaștină-n junglă în care bolborosește jumătate de volantă în nămol... Și cum arată motoarele alea, te-ntreb, care io pot să-ți spun cu mâna pe inimă că nu-s cu cine știe ce mai altfel decât astea, și bineînțeles că se-nvârtesc tot după regula aia. Care regulă n-are cum să se schimbe nici de-acum într-o mie de ani. Păi bineînțeles că nici oamenii ăia care le face n-arată altfel decât noi, tot cu două mâini și-un cap, doar c-or avea altceva în cap, adică ce? Că d-aia am văzut io motoarele alea mai de aproape și demontate și cum era ele? Aveau flanșele alezate oglindă, să te bărbierești în ele, și îmbucându-se atât de fest că ai fi putut să le etanșezi și fără garnituri, și strângând șuruburile cu mâna. Țevile, pe dinăuntru, arată ca argintate și lustruite cu peria... Aia e, Cafanule-tată, și presostate și termostate cu cuarț, regulatoare electronice de mers în gol și de mers în sarcină, și peste tot unde te duci, cu totu' altfel decât aicea se pune problema.

Lucrează omu' fără grabă și are tot ce-i trebuie, și face numai piesa aia zi de zi și ani de zile, o flanșă, un șurub, o bucățică de bielă, și-o face ca lumea pentru că-i plătit ca lumea și nici pomeneală să se policalifice, de la strung la lăcătușerie și sudorie și la cărat șpan cu roaba și la dat zăpada de pe străzi, care acolo ie oameni care numa' p-pasta o face și ie plătiți pentru asta, fiecare are locu lui și nu le zăpăciți de colo colo. Aia ie, Cafane, c-așa am învățat noi doar, să ne batem joc unii de alții. Care-i piua-ntâi la chestia asta și dac-ai învățat-o p-asta nu-ți mai trebui' nimic. Până nici arabii ăia puturoși nu mai înghite asta. Anu' trecut pe vară, eram în Egipt cu-n hârb d-ăsta de-al nostru în garanție. Doar io, ca motorist, și mecanicu' lor răspundeam de toată garnitura de tren, Cafane, că la ei nu există șef de tren, control, și control civil și ajutori de mecanici și frânari și câți or mai fi. Șase ore cât ținea drumu' pe Valea Regilor, acolo-înțepeneam, în sala mașinilor, Cafane-tată...

De sub motorul Diesel de 1200 CP, cu 12 cilindri în V și turbosuflantă dublă, ca o cochilie de melc uriaș, din Cafanu se văd doar bocancii, fără șireturi, cu bombeurile curbate ca tălpicele de sanie și fețele scorjite și roase de motorină, și nu te gândeai că nu s-buni, aici, la lucru, alții moare și-așa n-are. Aia ie, Cafane-tată.

El e lungit și răstignit, cu picioarele rășchirate pe sub burta carterului și îndesat în locul strâmt dintre volantă și coama motorului. I-au amortit mult umerii și brațele, iar degetele abia dacă și le mai simte pe fierul cheii. Un strop de ulei îi pică la intervale lungi pe ureche, i se prelinge pe ceafă și pe sub tricou, amestecându-se cu sudoarea și șurubul ăsta nu mai vrea să iasă, e strâns foarte tare, e înțepenit, cheia intră greu pe hexagon și scapă, e strâns în disperare, ba nu e strâns deloc, pentru că-i bătut cu ciocanul, de vreme ce are hexagonul mutilat, e bătut în disperare și-n bătaie de joc, savantă lucrătură ce se potrivește de minune cu această poziție de lucru, în care doar să vină unu să te reguleze și nu s-ar mai osteni nici să-ți dea pantalonii jos, că au fugit toate hanțele astea jechoase pe tine, agățate-n hățișul de fiare, păi a dat cu ciocanul în el până să fie montată volanta pe motor, și la o adică ar fi avut loc să-l altoiască și cu barosul.

Să fie un sfert de oră de când Mite se roagă de șurub și-l înjură dimpreună cu cel care l-a înțepenit acolo, și dacă n-a pus aparatul de sudură pe el să-l lipească de motor ca să știe o socoteală, tot degeaba, și nu mai e mult până la ziuă și uite că n-am făcut nimic în noaptea asta, noaptea de înviere, Iisuse, păcătoșii de noi, în toate bancurile de probă se aud motoarele duduind și doar aici e liniște și pace, și boșorogu' ăsta de Guțu care tembolnăvește de cap cu marile lui aventuri prin cele străinătățuri.

Și n-a pus mâna pe nimic toată noaptea. Și tot așa mi-a făcut și noaptea trecută. Cât o fi el de șef de echipă Guțu ăsta, uite-l cum te aduce-n stare să-i dai c-o cheie-n cap, numai să tacă odată. Măcar de s-ar culca, să nu-l mai aud și să nu-l mai văd. Vezi că nu-l ia somnu' de câte griji are! Ori o dormi acasă toată ziua, da' uite că nici să pună osu' la treabă nu se-ndură. Ai rămas de fraier, aia e, Cafane-tată. Acuma, dac-ai rămas, ai rămas. Și parcă te râcăie-n inimă cân' îl-uzi. Si Buzilă a venit cum a venit. Doar că nu mergea în patru labe că-ncolo era bun de exerciții la bârnă. Și cumnatu' Bajnorică n-a mai venit deloc, păi nu-i aicea ca la Porcărie, de unde-a venit el să ia un ban grămadă-n Douăștrei, să-ncui porcii și să tragi pă dreapta. Cât de idiot a putut să fie de a plecat de-acolo, pentru ce? Pentru prostia lui din cap, pentru-o mie de lei, el, fără cățel, fără purcel, fără nimic, și să fie-n rându' lumii, doctor de fiare-n Douăștrei. Mai am nicio săptămână și bine că scap, rămâne cumnatu' Bajnorică-n locu' meu, cât o mai rezista și el cu câte cinci-șase lipsuri pe lună, și dă-mi și mie cutare, pân' la avans, douășcinci de lei, că n-am de nici unele. Io nu mai am, cumnate, io vreau să mă-nsor și să fac o târlă de copii, m-am săturat de viața asta de câine și de boschetar, eh, Buzilă, da, te mai miri și de ăsta cum i-o fi dat drumu' portaru' pe poartă în halu' ăla. Da barem așa, ăsta mort-copt vine la lucru, nu ca Bajnorică, se-ntoarce din drum când îi taie calea vreo pisică. Și de la unșpe, și-a ocupat patul sub ventilator Buzilă. Sforăie de se cutremură, până aici se-aude. Doarme pe ciment și pe bumbac plin de ulei de motor, ca-n așternuturi de olandă. Si tu cu șurubu' ăsta îți faci un milion de draci și cu Guțu, care-ți face capul mare cu vrăjeala lui bășită. Bine că mai am câteva zile până la divorțu' definitiv. Ba de

măine, moșulică, nu mă mai prinzi tu așa. Mai sunt trei nopți din săptămâna asta, și de nu mi te-oi tăvăli prin băile de ulei ale motoarelor și prin tăvi, de-ai să mă pomenești și după ce-o să ieși la pensie.

Când o mai fi și vremea aia să iasă Guțu la pensie? Or fi ani de zile de când i-a trecut termenul de liberare, și tot nu se-ndură.

M-aș mira de n-o avea vreo șaptezeci. Îl strânge foamea de gât p-aicea pe fiare. A rămas cel mai vechi. E singurul care a fost pe unde nici dracu' n-a fost, în toate Service-urile uzinei, prin patruzeci și nu mai știu câte de țări, și cică ar fi călătorit mai mult decât orice director de export pe care l-a avut Douăștreiul. Atâta-ți trebuie, doar să-i dai puțină apă la moară și p-ormă se-nvârtește pe uscat de-ți ia mau'. E ca o lepră dacă apucă să înceapă cum era să-l mănânce șerpilor în jungla braziliană, cum s-a rătăcit în Istanbul o săptămână și cum l-au răpit legionarii la Paris, care ăia ce să fi făcut cu el, să-l facă friptură, de parcă cine știe ce mare diplomat e moșu' acesta care tot delirează cum l-au jefuit în Mozambic niște mari virtuozii, suflându-i un fum somnifer pe sub ușa camerei de hotel, de s-a întors în țară lipit pământului.

O să mai încerce un minut. Dacă nu iese într-un minut, se va duce să se culce și să intre Guțu în locul lui. Mai mult de trei ganguri nu se mai văd a fi. Mult a fost și mai e destul și-i zvâcnesc tâmpilele și parcă are nisip în ochi și i-a curs în gură pe puțin o litră de ulei. E sărat și dulceag, are gust de pământ. Cât pământ din ăsta o fi băut în ultimii doi ani, dar mai are câteva zile și scapă. N-o să mai stea aici ca-n sicriu, cu o basculă de pământ pe el și cu pământ în gură. Și pământul-l apasă și-i pasă tot mai tare. E trei și jumătate noaptea. El are treizeci de ani și se vede c-a îmbătrânit.

Și Buzilă, halal de rașpa lui, doarme-n bumbac, drogat de vapori de motorină. De vreo patru ore și ceva n-a mai dat în viu. Se pomenește cu șurubul în mână când de mult uitase de el. În sfârșit, ieșise. Ia de studiază-l, moș Gutuie.

***

Cererea de angajare a lui Cafanu Dimitrie era acolo de aproape o lună. Pentru Termoficare Titan, scria pe un colț. Avea și două semnături de aprobare, dar șefa Serviciului Angajări-Lichidări nu era sigură dacă mai este nevoie de oameni la punctele termice. Săptămână trecută încă se făceau angajări, da, și aici e nevoie mereu de oameni, s-a creat însă o situație specială, odată cu intrarea în vigoare a legii acordului global în retribuire. Fondurile de salarizare acordate de bancă s-au redus simțitor și probabil că se vor reduce și angajările, dacă nu cumva se vor sista definitiv.

— Si atunci, doamnă?

— Să vedem... Poate pe la sectorul Canal și Apă. Și ICAB-ul aparține tot de noi. Sau la Electroconstrucția. Avem niște echipe de băieți la șanțuri pentru cabluri electrice. Sunt electricieni și electromecanici, majoritatea absolvenți de liceu industrial. Avem echipe din acestea prin Rahova, Bucureștii Noi, Ghencea, unde v-ar conveni...

— Bine, doamnă, da' am vorbit cu inginerul-șef de la Termoficare Titan și acum o lună, când mi-a aprobat cererea, și alaltăieri am vorbit. Are nevoie de fochiști și lăcătuși, și încă opt inși, mi-a spus, care să aibă calificarea mea – mecanic motoare combustie internă Mecanic dieselist adică. Îi trebuie oameni care să se priceapă la pompe, compresoare, la instalații de încălzire pe motorină și gaz metan...

— Dânsul a zis așa pentru că n-avea de unde să știe. Nici eu n-am avut de unde să știu, până azi-dimineață. Să vedem totuși pe unde ar mai fi loc și pentru dumneavoastră. Să vedem...

Moș Gutu chiar o ia de bună cu studiul. Răsucește șurubul printre degetele noduroase, strâmbate de reumatisme imemorale. Îl măsoară concentrat, ca pe un corp delict, și pentru ce și pentru cine atâta teatru, e patru dimineața, iar el ține-n mână un șurub cu filetul șters, care ar putea fi folosit ca bolț sau piron încastrat într-un perete, de care să agăți cine știe ce, și chiar să te și spânzuri. Ar ține și pe unul de o sută de kile, asta se vede oridincotro l-ai privi și fără să-l privești mai mult de o secundă.

— Cafane-tată, a fost bătut de ăla din montaj, cu ciocanu’.

— Da, sigur, de ăla din montaj...

— Cu ciocanu’ sau c-o țeavă grea sau c-o bucată de...

Pică de somn Cafanu, dar încă rezistă.

— În orice caz, nu de cașcaval.

Moș Guțu nu-l ia în seamă. El e expert. Se vede că d-aia pun mereu ochii pe el ăia din Service-uri.

— A văzut băiatu’ că merge greu și ce și-a zis?

— Chiar așa, nea Gutuie, ce naiba și-o fi zis?

— Arde-l cu ciocanu’! Că-i sfânt! Arde-l pă țăran la lingurică! Să simtă! Glasul lui Guțu devine dintr-odată vehement și patetic, pițigăindu-se, treptat, de indignare. După cinzeci de ani de meserie, acum sunt sigur: când va dispărea dalta și ciocanu’ din România, toți o să dispărem! Toți-toți! Și fabrica asta, cu tot cu oameni! Și toate fabricile din țara asta. Când va dispărea dalta!... Ciocanu’!... Levieru’!... Ranga!... Barosu’!...

Oh, bietele scule, puternicele și neînfricatele, fac să reverbereze în glasul lui sonorități sinistre. El pare să enumere niște instrumente de penitență și mortificare: biciul!... ștreangul!... securea!... ghilotina!...

Dar vorba i se așterne și devine blândă, de o sfătoșenie parșivă, e din nou el, vulpoiul bătrân de Guțu...

— Cafane-tată, du-te cu el la menghină, ia o filieră de doișpe și niște tarozi tot așa, numărău’ trei, doi, unu...

— Păi tot așa ziceam și io, moșule, îl aprobă Cafanu. Du-te cu el la menghină și filetează-l și bagă tarozi pă gaură. Io mă duc să mă culc. E trecut de cinci. Poate ațipesc două ceasuri, să mă-mpărtășesc și io dimineață.

— Cum să te culci, unde să te culci, băiatu’ moșului? Peste tot e curent. Trage peste tot. Ești tânăr, nu simți, da’ corpului îi pasă. Nici nu-ți dai seama cum se pătrunde corpu’...

— O să mă bag sub ventilator, lângă Buzilă. A-nceput să bage aer cald. Îl simt de-aici.

— Să nu faci prostia asta, băiatu’ moșului. Să te culci lângă Buzilă, lângă stricatu’ ăla. Tu nu știi că ăla are apucături musulmane? De ăla nu scapi cu una, cu două...

***

Și să vedem și ce-o să găsim și pentru dumneavoastră și cât de strepezit a ajuns el de să vedem că nu știm deocamdată da’ să vedem totuși și unde-ar mai fi loc și câte birouri

de serviciu personal prin care a trecut în acești ani, douăzeci pe puțin, că-i și pretențios și deopotrivă infidel și-i place să schimbe mereu stăpânii. Ba el s-a mulțumit cu puțin, poate unde mereu s-a întâmplat să aibă parte de mai puțin decât foarte puțin, un câine la urma urmei, la urma urmei desfundător de canale ori săpător, gropar de cabluri electrice, de mult s-a lepădat de el însuși, fiindcă ajungi departe cu căciula-n mână și uite unde a ajuns.

— Oriunde ziceți dumneavoastră că aveți loc, doamnă.

— Doar v-am spus că nici eu nu știu deocamdată precis, și nici dacă se mai fac angajări...

— Nu, asta nu mi-ați spus...

— Cum nu v-am spus? înseamnă că eu sunt tâmpită, nu?

— Da' nu v-a făcut nimeni tâmpită.

— Uite ce e, domnule.

— Da, doamnă.

***

Dacă ar avea Buzilă apucături canibalice, și tot ar fi o treabă, cum cade el acum din picioare, și ce șmecherit și Guțu ăsta... Buzilă e în tricou roșu, jechoșit, cănit și puroiat pe piept de uleiuri arse amestecate cu uleiuri crude și cu un braț de bumbac sub cap drept pernă și răstignit pe bumbac și bluza de salopetă, cu brațele-n lături și picioarele răscrăcărate. Capul lui de câine de luptă, cu frunte teșită și maxilare puternice, horcăie pe o infinitate de tonuri. Freza năclăită de ulei de păr și obrajii rași până la sânge se zguduie imperceptibil, risipind damfuri de colonie și tescovină. Surâde în somn o secundă și pare un sugar desfășat părăsit în mijlocul unei poieni însozite. Vorbesc îngerii cu pruncul ăsta zdravăn. Mite îl împunge cu bocancul în șale, căutătura lui somnoroasă împietrindu-se a neîndurare. Parcă ar vrea să se convingă dacă e mort de-a binelea, dacă mai e nevoie să mai strice un glonț pe el.

— Hei, te-ai întins cât o pomană. Păi cum dracu', ne-am bețivit, ne-am curvășărit, și-acum tragem pă dreapta! C-aicea-i hotel, casă de odihnă,. Sanatoriu ori ce dracu' o mai fi și-aicea, neică? Ia să-l chem io pe meșteru' Garidu, c-ăla are și o fiolă la el...

Dar nu mai poate fi readus la viață Buzilă, nici cu bocanci în șale și nici chiar cu meșterul Garidu. El se răsucește către perete, încovrigându-se totodată, fără să se trezească și fără să-și întrerupă sforăitul, urnit de un simt somnambulic, și numaidecât sforăiturile celor doi încep să se îngâne distinct sub ventilator, conturând liniștea indecisă a dimineții și-un timp indecis, învârtoșându-se în sine.

Guțu așterne pe lada de scule o pagină de ziar. Scoate din servietă două ouă roșii și două felii de cozonac. Ciocnește ouăle unul de altul și recită mecanic. Hristos a-nviat – Adevărat a-nviat.

Curățăoul privindu-l fix, desprinzând coaja cu gesturi mărunte, care devin din ce în ce mai lente, până ce mâinile îi încremenesc în aer și lasăoul să cadă pe foaia de ziar. Scoate șurubul din buzunar, în uitătura imobilă și grea îi licărește un grăunte de nebunie.

După ce prinde șurubul în menghină, ezită iarăși un timp. Apoi îl scoate din menghină și-l trăneste înverșunat de ciment. Caută alt șurub în lada de scule, caută

Era o ruină de doamnă, cu părul aranjat înfoiat, ce ar fi putut fi o perucă de un fumuriu tărcat indigo, o culoare fistichie, de carnaval, iar rujul contura niște buze duble, de clown, și-o tencuială prăfoasă de fard se căznea să acopere scofâlceala obrazului și avea cercei de celuloid sidefiu, și mâinile descărnate și noduroase, stropite de pete cafenii și sigilate la încheieturi de brățări de celuloid de toate culorile, i se însuflețeau în răstimpuri de un tremur nervos. Deja el îi devenise antipatic, ba părea să-l urască. El venise s-o chinuie cu angajarea lui, iar ea are și așa destui ani și destule necazuri în spinare. Îl sfătuisese cineva de la secția Titan să vină cu un buchet de flori la paparuda de la angajări când o fi să atace. Și-ar fi dat și singur seama, până să dea ochii cu paparuda asta care aduce secetă. El n-are bani de pâine pentru zilele cât va lipsi Norica și nici nu și-a bătut capul să împrumute, pentru că poimăine ar lua banii de la Douăștrei, ultima lichidare, încât socoti că n-are rost să se îndatoreze. Până la urmă, a găsit prin casă un săpun american rătăcit, tot ce mai rămăsese în urma reîntoarcerii lui frate-său în State. Are prețul scris pe o etichetă cât unghia, lipită pe ambalajul care el singur spune mult prin arabescurile viorii închipuind baloane suind din troiene de clăbuci.

Poate doar i se păruse că privirea ei a licărit lacomă când a pus săpunul pe birou, de vreme ce ea refuză numaidecât șperțul, ciubucul și bacșișul, și mita, atrăgându-i apoi atenția cu un paragraf dintr-o cărțuție scoasă repede dintr-un sertar al biroului, pe care se pare că o ținea permanent la-ndemână. Funcționarii de la angajări n-au voie să primească obiecte sau bani de la viitorii angajați în vederea unor înlesniri sau favoruri, aceasta pedepsindu-se conform legii, ca luare de mită și așa mai departe, și întreg paragraful era subliniat cu roșu, iar alte paragrafe erau subliniate cu negru și albastru, și verde, ca niște portative multicolore încropite parcă din dezdoirea brățărilor ei de celuloid, iar paginile arătau ca și ea, ferfenițite și vechi, și patinate de multele răsfoiri, și îngălbenite de vreme. Îi băgă sub nas acel ceaslov plin de tâlcuri și învățături de căpătâi, și parcă începuse să-l simpatizeze, explicându-i pe larg, pasionată și plină de tact, cu dicție limpede și imaginație, cum devine cu etica profesiei ei și cu ce se ocupă profesia ei. Ea apelă în sfârșit la un exemplu sugestiv pentru a fi sigură că el a priceput, dacă m-ați fi întâlnit pe stradă, cică, auzi, pe stradă chiar, dacă ar fi întâlnit-o, domnule, și mi-ați fi oferit săpunul ăsta din mai știu eu ce motive, cu totul altceva ar fi fost, da' așa, dată fiind relația ce se impune...

Și mare lucru dacă ar întâlni-o pe stradă, păi se vrea acostată, fiind sătulă de cât o fi curtată în biroul ăsta de-atâția câini și boschetari cărora le dă de lucru la șanțuri și desfundat canale. Biata băbuță se vrea dorită cu disperare, așa cum alții iau calea bisericii, dacă nu cumva o fi același drac, altfel costumat. Ba nu oricine se îndură să se retragă pur și simplu, să întoarcă spatele când i se întoarce spatele, dărâmând lumea ca un vânt năprasnic. Bâhhhh... bâhhhh... tușea și pârțu', ea își înfigea țigara în țigaret, era în formă și plină de vervă, explicându-i, pentru a treizeci și șasea oară, în ce constă investiția ei, cât și relația care se impune, într-un amplu delir hermeneutic masturbant.

O cât de cât relație se impunea, cu toate c-o făcuse tâmpită. Ea revenea, pentru a

paisprezecea oară, la întâlnitul pe stradă, învăluită și încălzită de rânjetul lui candid și de umilința lui ipocrită și sinceră, oh, doamnă mare, ți-aș încălzi ciolanele până te-ai face toată o flacăra, da' îmi ghiorțăie mațele, doamnă, foamea nu mă lasă, dă-mi ceva, doamnă, un șanț de săpat, un canal de desfundat, orice.

***

Puțin după ora șase motorul era pornit, încins deja, sfârâia și duduia și se cutremura agresiv din toate încheieturile. Tălpicile săniei pe care era fixat făceau să trepideze cimentul și uleiul din tava de sub carter clipocea neauzit. Buzilă și Mite dormeau ghemuiți în miezul duditului acela apocaliptic, în stare altminteri să te trezească și din comă. Așternutul din bumbac și bluze de salopetă, prea suficient pentru unul singur, era cam strâmt pentru doi inși, iar aerul vărsat de ventilator începuse să se răcească, aducând atmosfera dimineții de afară peste ei, încât se chirciseră îmbrățișați, bot în bot, cu respirațiile împletite strâns, respirația unui cataclism teribil suflându-le parcă în cefe.

De la ora asta în sus începeau să apară cei mai harnici din schimbul unu. Zguduindu-i îndelung, când pe unul, când pe celălalt, de-abia reuși să-i trezească bătrânul. Între timp, el avusese grijă să răstălmăcească decorul din camera bancului de probă nr. 8. Acum, oricui i-ar fi sărit în ochi că s-a muncit din greu și-n credință toată noaptea. Stropise cu furtunul motorul încins și aruncase pe el câțiva pumni de ulei. Lăsase să curgă la canal, din rezervor, vreo douăzeci de litri de motorină. Cu asta s-ar fi încălzit o săptămână vreun băiat necăjit, constată el și parafrază, cu emfază evlavioasă, din pământ ai ieșit, în pământ să te duci prin conductă la canal. Ostenise. Se retrase în sfârșit în cămăruța de doi pe doi, cu pereți antifonați, un refugiu pentru reculegere și odihnă a auzului, unde purcese să umfle raportul de tură, deșirând meticulos un pomelnic de o pagină de registru. Nota de plată care va să zică, moș Guțule, nu suntem la strung ori pe tractor să ne socotim la număr de piese și hectare arate. E o meserie în care nu te poți lipsi de poezie. Poezie, cât mai multă poezie, moș Guțule. E o poezie și o pâine de mâncat dacă te pricepi și la bietul motor care se-ntâmplă să iasă teafăr de tot de pe banda de montaj. Dacă te pricepi să-l îmbolnăvești uitându-te la el numai, el are nevoie neapărată de tine. Adică să-ți bați joc de ei, moș Guțule, până s-apuce ei să-și bată joc de tine, și poezie cât mai multă, cât încape, așa ie-n Țara lu' Foaie Verde.

Din robinetele deschise la maximum jeturile păcăneau frenetic, cojind rugina de pe fundul jgheabului de tablă. Urinând în jgheab, Buzilă întoarce o figură umflată de mahnireală către Mite. El vine cu mânecile salopetei suflecate și prosopul pe după gât și duce cu sine ritualul unui schimb fulgerat de priviri și rânjete încrucișate și mormăieli. Sunt ca bătuți, doi bărbați ca brazii stând să se dărâme, tineri încă, dar gata să îmbătrânească. Au dormit, și somnul aici înseamnă mai mult boală-n oase.

Pe cât de osteniți, pe atât sunt de grăbiți și plictisiți de toate și plictisiți unul de altul. Dar n-au încotro, trebuie se să suporte, până o porni fiecare pe cont propriu ziua asta marcată de gustul coclit al unui somn pe ciment și-n fum și zgomot de motor. Se grăbesc pentru că vor să scape cât mai repede, și, dacă s-ar putea, să scape și de gândul că diseară la unsprezece se vor regăsi tot aici. Altminteri, n-au vreo treabă anume, și timpul lor nu e deloc prețios, e chiar cel mai ieftin dintre atâtea lucruri ieftine de care se lovesc zi de zi.

— În zăpadă dacă ai dormi și tot... Mite se apleacă și se îndreaptă poticnindu-se. Se aud limpede rotulele și oasele bazinului pârâind, ca un mecanism cu piesele îmbucate pe uscat. El lasă săpunul pe marginea jgheabului. Dacă n-ai învățat carte, Buzilă, cerneala-i băut-o în loc să fi scris cu ea... 'S-albastre mațele noastre, oh, venin ce iese din noi, oh, oftează în timp ce se ușurează și el în jgheab.

— Dacă nu ne trezea moșu', făceam pe noi în pat. Buzilă încercă și el să se-ndrepte, cu palmele lipite de șale, iiiiia... Nu e el prost degeaba Guțu. Știe el de ce nu vrea să doarmă aici. Nu mai ajungea el la anii ăștia printre fiare... Da' să fiu dacă știu cum a fost aseară. Cine m-a dus sub ventilator?

— Moșu' te-a adus.

— Aha. Și-a avut grijă să-mi și aștearnă, să nu mă tragă la noadă... Da' ăla unde-i? Cumnată-tu, Bajnorică.

— A băgat gol, precis. N-avea niciun liber de luat...

— Mare căzătură și cumnatu' ăsta al tău. Nu-l apucă vara p-aicea cred. Nu știe să doarmă pe ciment... Buzilă bușește cu încheietura mâinii în frunte: da' mă doare ăsta. Mă doare prostu' ăsta. D-alaltăseară n-am mai ajuns acasă. Cân' m-o vedea aia, mă pupă de la a la zet. Pă unde-ai fost, puță? face. Păi am fost... da, am fost cu bețivu' ăla de Bajnorică și cu bețivu' ăla de Cafanu, n-am mai scăpat de ei și așa și pe dincolo.

— Cu mine n-ai fost niciodată nicăieri, constată Mite pe un ton neutru. Nici n-o să ai ocazia. Și ce bine ți-ar părea să mă pomenesc într-o bună zi cu biata femeie la ușă, oh, biata femeie, se vaită sincer Mite. Și barem dac-ai umblat atât, ai găsit tapițer pentru biata femeie?

— Nimeni nu mă crede, nimeni nu mai știe cât pătimesc cu dormeza aia, se vaită Buzilă. Ce lucrare-ce lucrare, vreo opt tapițeri i-am adus pân-acuma. I-am spus, fetițo, de-acuma un mecanic auto, am să te pun pe arcuri de suspensie pentru Dacie, ăsta-i leacul tău...

Mite râde în hohote, căzut pe vine și ținându-se cu mâinile de marginea jgheabului. Arcuri de suspensie, chiar așa. Buzilă a pus deștu' pe rană și-o oblojește de minune. Aia de-acasă, care-l așteaptă de trei zile, biata femeie, e sărită mult peste suta de kilograme, și după cum povestește Buzilă că evoluează în ultima vreme, s-ar zice că-i în creștere. Are doar douăzeci și ceva de ani biata fetiță și femeie și are tot timpul să demoleze la dormeze, și să vezi când nu merge liftu' cum mă strigă de jos, hai tată, coboară, că iar a murit nenorocitu' ăsta, și bag cornu-n pernă, Cafane, mă fac că dorm, s-o ia tac-su s-o urce opt etaje pă scări, că i-a spus și doctoru', așa și așa, și ea i-a astupat gura la doctor: mie dacă mi-e foame, dom' doctor, nu mai pot ține cont de nimic și că la două noaptea dacă mi-e foame, io mă scol și mănânc, și zău dacă nu chiar așa face, da' cum o face, zici că face hidrocentrale, metrouri, tunele de mină...

Să-i tot repare la dormeze Buzilă, dar momentan nu-i stă lui capul la asta. Îi crapă capul, are o căpățână de o tonă, funcționând prin strâmbături și în salturi scurtcircuitate.

— Si cât ziceai că mai ai, Cafane? Ai făcut ceva cu transferu'?

Mite n-a făcut nimic cu transferul. Nu vor să-i aprobe. Au nevoie de oameni și pe de

altă parte nu mai angajează, pentru că n-au probabil bani să-i plătească. El a rămas la preaviz. Mai are cinci zile din preaviz și a scăpat de Malaxa...

— E bine și-așa, Cafane. Mi se pare că n-ai ce pierde.

— N-am nimic absolut...

— Și unde ziceai că. Parcă mi-ai spus, da' am uitat.

— La Termoficare. Pe la puncte termice la blocuri. Lucrez doar dimineața, de la șapte la trei, mă plimb de colo colo cu geanta de scule în spinare, pot să văd și-un film și să mă duc la ștrand. Nu e pușcăria și mizeria de aici. Ce zici?

***

Privirea lui cobora repede de pe coafura tehnicolor pe spătarul scaunului cu încrengături de lemn afumat și din piele veche ținută în bumbi de alamă. E tronul doamnei, pe care ea și-l apără până la ultima picătură de vlagă, în vreme ce privirea lui îngenunchează și se chircește și se vaită pe vraful de dosare și coli și se răsucesc agonic între termos și ceașca de cafea întoarsă pe șervețelul mânjit cu zaț și ruj.

Aștepta. Oare de cât timp? Oare fusese uitat?

— Așteptați puțin pe hol, îi spuse doamna.

Chiar o încurca acolo. Biroul ei se umpluse de salariați veniți pentru adeverințe, lichidări, angajări, cereri de transfer. Fumă pe hol două țigări. A dat ultimii bani pe țigări, în loc să-și cumpere pâine. Nu mai avea acasă nicio coajă de pâine. Oho, e prea învățat cu foamea. Trândăvind o faci parcă, într-o veselie, mai al dracului e când o faci muncind. De două zile însă, el e liber ca pasărea, și acum cerșește la doamna o colivie pentru sufletul lui și pentru stomacul lui zburător. Cum o scăpa de aici, o să vândă săpunul. Doamna e incoruptibilă până-n vârful unghiilor. O să-l dea la magazinul de confecții de peste stradă la vreo vânzătoare, cu o sută, chiar și c-o juma' de sută, important e să-l dea cât mai repede și să-l facă bani pentru o bere și o plăcintă la patiserie și de țigări mai bune decât mizeriile astea de Carpați cu filtru îndopate cu tocătură de bețe. La ce să-l mai oprească pentru Norica? Ea e ca și dispărută. De alaltăieri trebuia să apară cu certificatul de naștere și cu bani de la tac-su. Așa-i trebuie, dacă a lăsat-o să plece singură și a rămas aici s-o curteze pe doamna pentru un șanț de săpat și un canal de desfundat.

Ceasul din hol arăta ora douăsprezece. Poimâine o să ia lichidarea, cincișpe sute aproape, ultimii bani de la ultimul stăpân, îl ia cu ameteală gândindu-se, sau o fi de la foame ameteala asta. A uitat să mănânce de ieri de pe la ora unșpe. Când devine un lucru de ținut minte și pe care-l uiți, asta ce înseamnă? Foamea se transformă într-un viciu de care nu te mai dezbari în veci, asta e. Ba în frigider, își amintește, mai sunt trei linguri de varză călită într-o cratiță, și-a mai rămas și niște mălai într-o pungă. O să trântască o ditamai mămăliga. Foamea amăgită e încă și mai rea. E ca o târfă care se duce la mănăstire și pe urmă se răzgândește, și pe urmă se răzgândește iar, și-o duce toată viața așa, cărându-l în spinare pe oacheșul și roșul în obraz, marele nostru amant de suflet.

Pe urmă a fost rechemat în birou, iar doamna i-a răsfoit cartea de muncă, atâtea locuri de muncă schimbate... da... mai sunt și altele, netrecute acolo. Și doar trei calificări... Țepene însă, încât doamna le enumeră, operator chimist, zidar, mecanic

motoare combustie internă. El îi spuse că asta de la urmă poate să țină loc și de motopompist, compresorist, precum și de lăcătuș, e cam același lucru. Însă doamna juisase îndeajuns cu cărțulia profesiei ei și cu acostatul pe stradă, se epuizase, era din nou ostenită și agasată.

— Uite ce e, domnule. Eu n-am idee de ce anume poate să țină loc. Doamna era neclintită: ce scrie aici, asta e. Noi vă dăm posibilitatea să vă recalificați pe profilele noastre. Organizăm cursuri de recalificare la locul de muncă, cu școală de trei ori pe săptămână, pe banii noștri și fără niciun fel de obligație din partea dumneavoastră. Fără niciun fel de contract cu întreprinderea, vreau să zic.

Ea îl trimise apoi un etaj mai jos, la camera zece, la biroul de învățământ-salarizare, unde să i se spună de ce fel de personal muncitor este nevoie în momentul de față. Eventual să fie înscris la un curs de calificare. Și cică pe banii noștri, ai întreprinderii, și de rahatul ăsta el era îndelung hârșit de-a lungul calificărilor pe care le făcuse. Păi pe banii cui, dacă ei te angajează pe salariu de necalificat, indiferent la ce te-ai pricepe, în pofida legii, care spune că trebuie să ți se asigure media de salariu pe ultimele douăsprezece luni din vechiul loc de muncă. Ei răstălmăcesc legea, tu încerci să răstălmăcești ce scrie în cartea de muncă, dacă nu te-ai priceput să ștergi și să scrii ce le trebuie lor. Un zugrav, de pildă, e în stare să facă și pe faianțarul, oricum le face pe amândouă când e nevoie, și la o adică e în stare să facă și zidărie. Dar dacă se întâmplă să aibă doar una dintre meseriile astea pe cartea de muncă, obligat intră în bâza ăstora de la personal, mai cu seamă dacă are categorie mare și ei sunt puși să economisească pentru întreprindere. Atunci, omul muncește și mai puțin decât este plătit cât se recalifică, sau trage în draci și se târăște pe brânci, e în stare de orice ca să le câștige încrederea și banul care uite-l nu-i prin legi și decrete cu acordul global și reduceri de personal și de fonduri și recalificări și policalificări, și ei se feresc de tine cu banii și tu te ferești de ei cu munca și mai bine stai acasă, da ce te faci că te scot și din casă cu legi și decrete. Unde să se ducă?

În camera zece, privirea aceea încercănată, cu riduri solzoase, nu prevestea nimic bun. Cum stătea cocoțată pe birou, cu picioarele descălțate pe scaun, relații și bluza strâmtă scoteau în evidență o suplețe viguroasă, contrastând cu aerul epuizat al figurii. Singură printre birouri pustii, își freca de zor pasta de nes într-o cană. Se vede treaba că și pe aici s-au făcut reduceri. Pe ceilalți i-o fi trimis pe străzi să măture și a rămas ea de caraulă, deloc veselă, plină de țâfnă. Fără să-și întrerupă ritmul de râșniță puternică, îi spuse să-i transmită din partea ei tovarășei de la angajări să binevoiască să-și vadă de sarcinile de serviciu, să-și mai ridice fundu' de pe piesa aia de muzeu de pe care nu se saltă o secundă, de frică să nu i-o fure cineva, și să treacă pe la director să se intereseze personal și să nu mai arunce găinile moarte pe unde găsește fraieri să muncească în locu' ei...

Cobora, el, găina moartă, mortăciunea, din nou la doamna, și n-ar fi lipsit mult să-i transmită mesajul colegei, dar nici chiar o astfel de distracție nu mai era în stare să guste. Era peste măsură de ostenit, plictisit și înfometat. Doamna tatonă un sfert de oră la telefon până să reușească să dea de directorul adjunct, care-i spuse că nu se mai fac absolut niciun fel de angajări până la noi ordine, cel puțin până la sfârșitul anului a

înghețat toată schema. Doamna răsuflă ușurată prin toți porii figurii ei astupați de pestrițeala machiajului, emanând un norișor de pudră. Era gata-gata s-o facă nefăcută, nu din neglijență sau incompetență, fiindcă directorul a fost în ședință până la ora asta, iar ea nu avusese de unde să știe de aceste instrucțiuni căzute ca din cer și ca o bombă.

Și eu ce fac? Sună prea stins întrebarea pentru a putea fi auzită în vânzoleala din birou, amplificată de directivele de ultimă oră. De el, oricum, nu mai avea nimeni timp. A ieșit furnicat de un zor fără rost și fără țință și s-ar fi vrut indiferent, ca-ntotdeauna, și aproape reușea, deși mai anevoie ca altă dată, și dacă ar fi băgat preavizul cu o zi mai devreme, doar o singură zi a întârziat, sau dacă legea acordului global ar fi apărut cu o zi mai târziu, sau dacă ar fi lăsat să-i fie desfăcut contractul de muncă, lipsind trei zile consecutiv, plecând cu Norica și întorcându-se ieri, și tot ar fi fost ceva. Nu se putea smulge dintr-un trecut prea repede irosit printre degete, pe care continua să-l remodeleze în neștire. Ajunsese în stația de tramvai și zadarnic încerca să se scuture, era copleșit, și pe urmă a fost tentat să se scuture până ar nimeri sub roțile tramvaiului, doar la un pas, un salt scurt, și ce simplu, și ce cheie bună de descuiat orice. Drăcie o găsisse și nu-i mai dăduse drumul, se încleștase de cutia cu comenzi, iar comanda a fost hotărâtă și plină de har, sus! Iar el mereu crede c-ar găsi altceva mai bun de făcut, gândurile ți-o iau razna într-o descătușare haotică și manevrată totodată de o mână atât de sigură, prea rar se îndură să te mângâie mâna asta, alungându-te dimpreună cu ploaia orizontală a culorilor verii peste geamul tramvaiului.

Arăta deja încins caldarâmul de piatră cubică, forfotind de lume pe margini, pe trotuarele late de un pas. Dinspre Biserica Sfânta Vineri, pe Calea Dudești, casele hurducăiau din tencuială, gata să se destrame. Asuda pe scaun, lângă geamul aprins de soare. Tramvaiul se urnea din stația cu baraca de tir, pornea și se poticnea din nou, la stop, pe sub ciorchini de lume atârând de tejgheaua barăcii și bulucindu-se-n stație. Venise vara, și câte femei și-n tramvai, și-n lumina mare de-afară, de unde naiba or fi ieșind atâtea dintr-odată? De-ai zice că au stat închise undeva cât a fost vremea friguroasă. Și-n câte suntem azi, mai, nouă sau zece sau cînșpe, dar e miercuri oricum, și nici dacă-i miercuri nu era sigur. Știa că Norica trebuia să se fi întors alaltăieri, dar dacă vine diseară... nu, nu mai vine, de asta să fii sigur, a claxonat-o unu' cu Dacia, care poate stătea și la parter, și de data asta nu i-a mai întors fundu', n-a mai fost fraieră, doar știe ce-a pățit astă-iarnă.

De la intersecția cu Șoseaua Mihai Bravu, nici pe scaun nu-ti tihnește în acest tramvai. Era o stație mare, și unii cică ar fi așteptat o jumătate de oră și uite-l acum grăbindu-se să plece târâș, cu ei pe scări. O pereche de fese semețite prin stambă înflorată aproape că i se așezau pe genunchi, iar părul lung îi bătea peste ochi cu iz de șampon ordinar, prin care îl năpădea mirosul viu de sudoare și mătreață, ți s-a umezit rochia pe strânsura taliei și adie damful sexului tău ca un zefir încins de gemete, vă rog să mă scuzați, da' mi-e imposibil și n-am de ce să mă țin, stau într-un vârf de pantof, și stați, domnișoară, vă rog, așezați-vă, faceți-vă comodă. El nu se ridica și o îmbia să i se așeze pe genunchi și ea zâmbea cu o jumătate de chip peste umăr. Era un fulger de zâmbet ostent, stors de veselie și schimonosind o față lătăreață, cu buze cărnoase și parcă lângă nară avea o aluniță mare, ce ar fi putut fi un neg. Părea tânără, o

strungăriță sau o filatoare, desigur, cu copii preșcolari ce-i mănâncă și carnea de pe ea și cu capul plin de rate la ceareu și rate la mobilă. Era rimelată, dar rochia înroșită la subsuori arăta că de epilat n-are timp sau îi repugnă. De la spate ar fi zis că-i ceva mai de soi, păi cum naiba, păi pretențios, păi dacă i s-ar fi așezat pe genunchi și ți-ar fi surâs altfel, păi erau făcute să zâmbească altfel buzele acelea cărnose, pentru cine însă, ori poate că tot foamea alunga sângele surâsului ei din buze. Întoarse capul către cele de-afară, vederea lui amușina prin carnea lor coaptă de lumina apocaliptică a verii.

Trecea un ceas mohorât, solar, stors de vitalitate, iar el aștepta acolo, încălecat peste umeri și cap de aluviuni fermentate de umeri și capete. Instantaneu, se hotărî să coboare din tramvai.

Va încerca aici. Plăcinta Dâmbovița, Lei 30 Kg, își încrunta rumeneala scorjită prin geamul tejghelei, lângă tăvi cu pateuri și pătrate de plăcintă cu mere pudrate cu zahăr, și-n rafturi piramide de fursecuri și pișcoturi livide pătate de muște, stivuite ca grămezile de bușteni, iar pe mesele de fier vopsit, farfurii cu zdrențe părăsite de plăcintă Dâmbovița și pahare cu zmeură abia gustată, o leșie dulce, colorată cu sângele cui? Dar coada pe trei rânduri încă se îngroșă, ocolind mesele și înghesuindu-se pe lângă pereți, și nu mai avea mult până să iasă pe ușă afară, încât abia prididea vânzătoarea cu fată de fleică, deși avea la-ndemână două cocătoare intrând și ieșind pe ușa din spatele ei cu tăvi proptite-n pânțele. Sudoarea picura din nasuri și bărbii, topindu-se-n aburi. Se scutura mătreața pe sub batice albe fugite pe cefe, învârtoșând brânza degresată, dreasă cu saramură, hipnotizată de zeci de respirații gâfâite, precipitate de foame. El cutreiera prin ceața încinsă, fript de foame. Ți-e foame. Mi-e foame. Mănâncă! Mi-e foame.

Mănâncă, rupe, sfârtecă, mistuie, adună totul de pe mese cu amândouă mâinile și îndeasă în tine. Mi-e foame. Mănâncă sau vei fi mâncat! Nu fugi! Voi încerca totuși aici.

Săru' mâna, doamnă. Ți-am adus. Cum ce? Ce mi-ai zis alaltăieri. I-l băgă sub nas. Ea avea mâinile ocupate și fierte în grăsime și nu era dispusă să dea mai mult de treizeci de lei pe un săpun american. Atâta pagubă. Nici el mai jos de o sută, în ruptu' capului. Uită-te și matale, doamnă mare, ce scrie aicea. Nu-mi arăta mie, că nu mă pricep în limba asta a lor, și el că ăsta-i mai ceva decât Rexona, doamnă mare, ia de miroase, ne, am zis, am luat săptămâna trecută pentru fii-meă Rexona cu cinzeci de franci, tot așa a venit unu' ca tine, cu trei bucăți, și fii-meă a zis...

Și uite cu cine-și bagă-n cârd. Ce-a mai zis și fii-sa, fute-m-aș pe bafta voastră de țărănci. Și cum o zguduie mamare cu cinzeci de franci Rexona, ori s-o fi prostit ăla, îndopându-se cu cocă crudă de plăcintă Dâmbovița, și ce-i juma de sută pentru mamare, care-i rămâne pe puțin numai de la coada ce se vede, și numai cu doi lei dacă-l pârlește pe fiecare, fiindcă-i o marfă care se pretează, adică nici scumpă și nici ieftină, și oricum rămâne pe mese și intră la retopit și ai văzut-o pe mamare cum i se-nvârtesc cioatele alea de mâini cu șpaclu' și furculița prin bălăngănelile cântarului și parcă are-n țeastă un calculator, următoru' – șase lei, următoru' – opt lei, următoru' – nouă lei douășcinci, următoru' și vidul din stomac care te suge, sfârtecând și măcinând viscere uscate, deshidratate, pietrificate, și după Patiserie, încălțăminte și Confecții și ABC și Pâine-Lactate și Mezeluri-Brânzeturi, cu grafii și culori plutind pe amețala străvezie a foamei.

De bună seamă că foamea l-a inspirat. A încercat direct cu o sută la vânzătoarea de la încălțăminte, și numaidecât a fost sigur că ea i-ar fi dat și o sută cincizeci fără să se tocmească. Dar o sută a apucat să-i iasă, fie.

A trecut peste drum, tăind insula lungăreață de trotuar cu spațiul verde care desparte sensurile de circulație. Gărdulețul era rupt cât o poartă pentru o strungă de oi, ce îl ducea pe o potecă ocolind soclul de marmură cu Monumentul Eroilor Căzuți. Soldatul de fontă în mărime naturală, atacând crispat la baionetă, îi fugea peste scăfârlie, în timp ce el își spunea că războiul e în plină desfășurare, e departe de a se fi încheiat. Avea bocanci și pantaloni bufanți, iar gambaie înfășurate în moletiere, și raniță cu pătură făcută sul deasupra, și chipiu cu clape și cozoroc, protejând o căutătură dârză. De ani și ani se bătea prin arșițe și frig, și zloată, iar iarna trecută îl văzuse cu o zdreanță de sacou în spinare și-ntr-un bocanc cu o ruginătură de reșou având firul lipit de prohab cu o plească de ceva alb, var sau ipsos, ceea ce a fost încă un semn, printre atâtea altele că războiul continuă și revoluția e veșnică, zadarnic ar mai fi tras nădejde să apuce pacea.

Dimitrie Cafanu se învârtea și parcă dădea târcoale, se-nvârtea în cerc și pe urmă invers, peste sensul giratoriu și printre mașinile din intersecția bulevardului Șulea cu bulevardul Sălăjan, era revoluție și război și toată lumea se bătea cu toată lumea, iar el tăia într-un târziu trotuarul, apucând-o pe drumul cel mai scurt către Valea Dracilor.

Uite-l cum vine și uite-l cum trece pârjolind totul în cale. Se împlineau în ziua aceea exact trei săptămâni de la incendiul de la Nitro, cel mai mare din câte se iscaseră vreodată în Platforma Chimică. Puțini au știut atunci cât a lipsit ca să fie atins parcul cu rezervoare de solvenți, de la care s-ar fi aprins nu numai întreg Policolorul, ci și Fabrica de Medicamente, Anticorozivul, Fabrica de Săpun Stela, IOR-ul și toată valea de blocuri, până spre intersecția bulevardului Șulea cu bulevardul Sălăjan.

În seara aceea însă, la schimbul doi, ei se simțeau pe deplin stăpâni pe eventualitatea de a se fi ales scrumul de toate cu trei săptămâni în urmă. Tocmai terminaseră de mâncat și fumau în vestiar, uitându-se ca la o arătare jalnică la borcanul cu probă de basamac de pe masă, căci se întâmplase ceea ce foarte rar și de fapt niciodată nu se întâmplă, și anume că nu găsise niciunul prin dulap nici zahăr, nici cacao sau vanilie și nici măcar o coajă uscată de portocală, decât numai niște dropsuri lipite între ele într-o pungă jechoșită amiruisă cineva dintr-un buzunar și încropiseră un soi de lichior cam fără niciun Dumnezeu, dar spiritul era stins cu artă, potrivit din apă cât trebuie, nici leșinat și nici să-ți aprindă mațele, băubil care va să zică.

Se tot foia în jurul borcanului Gică Bălașa și pe urmă îl ridică în lumina pâlpâitoare a neonului, cercetându-i tulbureala prin rețeaua rânjetului, în timp ce Petrică Grasu, cum e el plin de nerăbdare lacomă în aceste chestiuni, că ce-l mai pigulești bă atâta, doar nu s-o fi spârcăit fo muscă-n el, ori ce nu-ți convine? E etilic-etilic. Direct de la sursă.

El îl adusese din laboratorul central al uzinei Policolor, condus de domnișoara Suceveanu, în contul unor obligații ale domnișoarei, asta pentru cine ar fi fost în stare să creadă în spusele lui, că între el și domnișoara se află relații de afaceri sau mai mult decât atât, când nimeni nu se îndoia că îl cerșise, de fapt, cu săru' mânușitele, domnișoară, să trăiți să înfloriți că tot ca o floare sunteți, care domnișoară bătând către cincizeci, toată lumea știa că nu suporta să fie abordată altcum, și chiar și fără să fi insistat cine știe ce cu doamnă sau tovarășă, numaidecât te dădea pe ușă afară cu doamnă și tovarășă e mă-ta, de porc nesimțit și vită-ncălțată, cum atâtea cazuri au fost, așa că, în ce-l privea, Petrică avea cugetul împăcat, special l-am adus, să vă orbesc și să vă omor și atâta pagubă, și totuși cine ce să mai înțeleagă din borătura aia vișinie-purulentă, decantând alene sfărâmăturile de bomboane, în timp ce Petrică își curăța unghiile și bătăturile din palme cu un cuțitaș conceput și făcut de el, cu un bisturiu cu lama de o jumătate de lat de palmă și mânerul de două ori mai lung și cu plăsele de plexiglas, sub care fixase ceva colorat, decupat dintr-o revistă, iar Dimitrie Cafanu căuta să-l facă să priceapă ce rău face că tot cu același cuțit cu care taie șunca își curăța unghiile, ba altă dată își răzuiește de pe cizme rășină și toate mizeriile astea de pe-aici, la care Petrică i-o întoarce că poate să jupoaie și câinii cu custura asta și pe urmă s-o folosească la servirea mesei, atâta vreme cât în prealabil a spălat-o cu acetonă, care se știe că acetona stârpește orice fel de microb, ceea ce-i foarte înțelept spus, confirmă Celestin, da-n afară de asta, acetona se hrănește, se știe, cu globulele roșii ale omului, albește sângele, uite, bea tu, Grasure, nu mai mult de o sută de mililitri de acetonă, și pe urmă taie-te să vedem ce iese, iese spirtul să fiu nebun, anticipă Grasu într-un hohot

năprasnic, iese etilic, direct de la sursă, din laboratorul domnișoarei Suceveanu.

Gică Bălașa încă studia borcanul. Abia într-un târziu remarcă, este în adevăr etilic, și că lumina asta te și poate înșela și te doare și capu' cum pâlپاie ea așa aiurea, drept pentru care trase o dușcă lungă de aproape un sfert de borcan și se strâmbă îngreșat, totuși nu-i plăcea, nu mai beau, spuse, nu-i bun cu bomboane.

Atunci intră în vestiar un pui de moldovean angajat de curând și cooptat de o săptămână în echipa lui Petrică Grasu. Era blonziu și atât de firav, încât Celestin îl întrebase când apăruse printre ei dacă e foame mare pe-acolo pe la ei, în Moldova, îhî, nene, e nenorocire... Ciori, de ce nu vă axați pe ciori? îi sugerase Celestin pe un ton atât de expert și serios, încât puștiul se strădui din răspuțeri să nu râdă, mai cu seamă că Celestin profeți numaidecât că ciorile vor salva lumea.

Bă' tu nu știi să bați la ușă?! îi sări țafna lui Petrică Grasu, și apari neanunțat și din senin, ca un pârț de principesă ce te afli, iar glasul său muștrător se înfioră de un oftat de ușurare că n-a fost cine știe ce șef frământat de producție la ora asta târzie, care să-i surprindă vânturând etilic prin borcane, ceea ce n-ar fi fost mare nenorocire, da' orișicât. Moldoveanul, nicidecum fâstăcit, se întoarse și bătu din afara ușii închise, de trei ori, cu podul pumnului, cu toată nebanuita lui putere, făcând să se zguduie tabla, ei, bravo, hai că mi-ai plăcut, se lăsă Petrică pradă entuziasmului. Venise băiatul pentru a anunța șefului său rezultatul probei de laborator luate dintr-un reactor, iar proba atesta că rășina din acel reactor ajunsese la parametrii produsului finit și deci era posibil, și trebuia numaidecât descărcată la butoaie. Față de această situație, Petrică Grasu, singurul în drept, hotărî după cum urmează: îi spui lu' Reli, laboranta, c-am spus io să nu mai treacă nimic în registru' pentru probe, că-l completez io aproape de plecare, la ora zece jumătate, și p-ormă te duci și oprești vidu' pe reactor și mai lași răcirea să meargă vreo juma' de oră după aia, și după ce oprești răcirea, ciupești numa' niiițel ventilu' de abur și te uiți pe diagramă și nu-l lași nici să urce peste suta de grade și nici să cadă acul sub sută. Ai înțeles, n-ai înțeles. Hai, du-te, că urc io mai încolo să-ți arăt, dacă nu apuci să ne-arunci în aer, și după ce acesta plecă la îndeplinirea misiunii încredințate, Petrică conchise, epuizând totodată întreg planul de bătaie pe ziua respectivă: îl pasăm.

Așa se face că rezultatele probelor de laborator date din oră-n oră și situația de pe teren aveau să fie astfel ajustate și răsucite, încât să reiasă că proba ultimă s-a întâmplat nu la ora nouăsprezece, cât era atunci, ci în jurul orei douăzeci și trei. Descărcarea și lupta cu butoaiele de rășină fierbinte, de două sute șazeci de kilograme bucata, aveau să fie pasate celor din schimbul trei, ce au s-o înghită nemestecată și pe inima goală imediat ce vor începe ziua de lucru, iar dacă peste noapte s-ar mai fi întâmplat un reactor de descărcat, ei, la rândul lor, se vor fi străduit să-l paseze celor din schimbul unu.

Nu avea Petrică Grasu niciun fel de predispoziție în seara aceea către ceva cât de cât activ, și să-i fi trimis la descărcat pe moldovean, pe Celestin și Mite, ar fi însemnat să rămână el să aibă grijă de cele opt reactoare. Și pe urmă, să fi rămas cu etilicul doar el cu Gică Bălașa, frigotehnistul, care ăsta nu pare să aibă chef acum, n-ar fi avut niciun haz, da' ai văzut, Grasure, cum îi luceau ochii la borcan puștiului? spuse Celestin, la care

Grasu că mie-mi spui de ăștia din neamu' lu' Ștefan? Și că-l chem io și pe el să-i dau, mai încolo...

Gică Bălașa chiar nu mai gustă deloc după ce spuse că nu-i bun cu bomboane. Se apucă să-și aranjeze niște cutii cu vopsea în dulap, în raftul de sus și-n raftul de jos, aplecându-se și ridicându-se desfăcea capacele cutiilor cu muchia cheii lacătului și picura câte un strop de vopsea pe fiecare capac pentru a nu le încurca mai apoi. Era înalt de aproape doi metri și avea gesturi de o stângăcie suplă, deliberată, și părul scurt și creț, abia încărunit, și un bot ca de maimuță, ce te făcea să te gândești la un baschetbalist negru, și cine o fi, Grasure, la poartă, că am o comandă de vreo două mii, și Grasure, mi se pare că ăla din Manolache, care zice că ți-e văr, s-a schimbat acum la șase, băiat bun. Aha, făcu Gică Bălașa. Clipea des și spuse că-l doare capul de la neonul ăsta și că mâine ori chemăm un electrician să-l schimbe și să pună unul mai bun, ori îl dau dracu' și punem iarăși bec. Mite se sui pe masă, îi mai trebuia ceva să ajungă, și Celestin îi aruncă bidonul gol de vopsea pe care stătea, acum da, zgâlțâi din lăcașurile laterale, apăsând în același timp cu ambele palme deodată, până ce neonul se opri din pâlpâit, și ia de bea domnu Gică, dacă nu puteai din cauza iluminatului. Nu. Domnu' Gică se întinsese deja pe jos cât era de lung, pe trei saci de hârtie așternuți pe cimentul vestiarului pe lângă dulapuri, nu beau eu destul diseară când vine fi-miu în permisie? Fiu-său Ninel, da, de bună seamă o așchie ce nu sare prea departe de trunchiul acestei teribile forțe a naturii recunoscute ca atare de două generații de hoți de toate felurile, deși, până la ora aceea binecuvântată, Ninel era chiar curat ca o floare, fără prea mari încurcături și fără o zi de paidamos, ceea ce întocmai a avut ambiție tatăl său și era mândru de Ninel că-i cuminte și-și văzuse cum se cuvine de meseria lui de lăcătuș și acum de armată, ca orișicare și-n rându' lumii și după aia o să-l însoare, că l-a ajutat să-și facă și el un rând de căși în Glina și va fi de fală pentru tac-su și om așezat la casa lui, la fel ca și tac-su, chiar dacă tac-su a mai călcat pe lături prin pușcării fincă așa s-a nimerit vremile la vremea lui, și până la urmă toți din neamu' Bălașa am fost așa, și aprigi și iuți și dați dracu', și nu s-a lăsat vreodată călcați pe coadă, indiferent de cine și-n ce împrejurări, ce mai, Ninel e bucățică ruptă, încurcăreț și cu sânge-n boase când e la o adică, de nu se găsește prin oraș și prin atâtea sate în jurul Glinei cineva să-l răzbească.

***

Era cândva o firmă pe acest local. Valea Mieilor scria acolo, dar îndeobște tot de Valea Dracilor îl știa lumea. Când firma, pictată pe un firmament lung de sticlă mată, a crăpat de ger, dacă nu cumva a fost atacată cu bucăți de gheață de cel care-l travestise în iarna aceea pe soldatul de fontă al Monumentului Eroilor Căzuți, nimeni n-a mai vorbit decât despre Valea Dracilor.

Partea cu restaurant era aproape pustie, cu doar două mese ocupate, și nu aveau bere nici la halbă și nici la sticlă, iar foamea lui Mite nu mai putea să aștepte pentru vreo porție de ficat de diavol părpălită în pripă, și oricum parcă și-ar fi dorit ceva mai ieftin și mai sățios, mai mult cu așa ceva îi sunt învățate mațele.

Sau ce-ar fi să aștept ficatul, până am să mănânc un coș din ăsta cu chifle? Până să se hotărăscă, se văzu în anexa cu autoservire, crescută-n coasta restaurantului.

Nu era așa lungă coada. Mergea, se urnea, nici n-ai timp s-alegi din ochi și să-ntinzi mâna la tot ce-ți râvnește pipota pe traseu. În rafturi de inox cu capace de plexiglas, el vedea parcă pentru prima dată-n viață farfurii cu spate de pui și gâturi și gheare și aripioare firave răsărind din balegi de sosuri vișinii-întunecate și din grămăjoare de mazăre și fasolică verde cât să încapă într-o lingură, pâi visam un vis frumos cu o bucățică macră, fără os, uite-le cum stau acoloșa pe tabla aia călduță să-ți înveselească măruntaiele cu ceva cald, și cine mai știe, când te-așteaptă acoloșa și de când bate soarele-n ele, și mirosul lor acru-dulceag-încins irupe prin geamul de plastic, și uite și-o umbră de ciolan pe o basculă de varză, și uite și sărmăluțe-n foi de viță, dacă nu cumva de indigo, iar borătura aia de sos a prins crustă, s-a pietrificat de nici muștele nu se mai ating de el, bâzâie pe de-alături peste șapte lei și douășcinci farfuria cu trei chiftele, arestează-o numaidecât, nu mai sta pe gânduri, și-o porție de fulgi de fasole cine mai știe de când ninsă, strâmbă-te să-ți faci greață peste roadele pământului care ne țin în putere trupul ce ni l-a lăsat El și El, amândoi împreună și fără să colaboreze, ba tocmai dimpotrivă. A mai pus pe tavă o porție de salată orientală, ceapă și cartofi și o scamă de gălbenuș de ou și trei măslina. Schimb-o! Farfuria aialaltă are cinci. Iar la capăt îl așteptau chifle și halbe de bere și el aștepta. Aștepta și el ce-o mai fi să-l aștepte... Da' ăsta? Ce dracului o mai vrea și ăsta? A! Celestin. Să nu-l mai cunosc, și mai mult nimic. Și doar săptămâna trecută parcă dăduse de el tot pe-aici. E chiar neschimbat, cum naiba să-l uiți, cel puțin ciorapii, nu mai vorbesc...

— Cine? Ciorapii? Niciodată.

— M-ai lămurit, moșule. Acuma ce mai vrei?

Celestin arată cu degetele – patru halbe. Și banii? Îi dă el la masă, spune apăsând cu arătătorul pe piept.

— Da' ce-ai pățit? Ți-a luat glasul'?

Da, de data asta chiar i l-a luat. Celestin face o cruce mică peste nodul lui Adam – kaput.

Celestin e cu șeful lui. Celelalte două halbe sunt pentru șeful formației de pompieri din uzina Policolor. Da' ăsta știu că-i un șef în toată puterea, în costum gri deschis și cămașă galbenă, cu o lalea minusculă brodată în zona ficatului, și cravată roșie tricotată, cu un pumn mare de nod, și ochelari de soare și geantă diplomat cu încuietori nichelate. Iar Celestin al meu, neam de bulgari mâncători de ciori și-n vremuri bune pompier, e în cămașă antijeg, cu mânecile suflecate și descheiat larg la gât. E un rândaș abia ieșit din penumbra clocită a grajdului să-și clătească beregata cu două halbe de bere, și cât de vânjoasă căutătura ochilor lui negri și atât de gălbejit în lumina asta prea puternică pentru el, și claia de păr țesălată parcă pe întuneric și trăsând din albiturile de dedesubt. El și cu Mite sunt cam de-o seamă și s-au mai intersectat în răstimpuri pe te miri ce șantiere și fabrici, încă de pe vremea când erau de șapțișpe-optișpe ani, dar de-acum, văzându-l, te gândești că poate de la vârsta asta începe să se vadă că tot câine bătrân și singur ești, fără nevastă și fără una-alta, și uite-l, îl vezi și parcă te vezi și nu-ți vine să te recunoști.

— ăsta, nea Albene, am lucrat cu el și-n secție la Rășini, și el n-a-nvățat pe mine zidărie când mi-ați făcut matale referat pentru desfacerea contractului de muncă și m-ați

dat afară și din fabrică, și din Formație...

— Când? Șefu' pare străin de una mare ca asta, pusă pare-se la cale chiar de Celestin, care susține că-i chiar treaz-nebăut-nemâncat, adică-n deplinătatea facultăților. Glasu-i năclăit de răgușeală stropește ca o arteziană, e răgușit de-aseară, a băut rece, da' imediat se va drege cu berile astea două. Două numai, atât, el cu șefu' vor intra la trei, sunt schimbu' doi.

— Când bă? îl întrebă, la rându-i, Celestin pe Mite. Poate tu mai ții minte... Oaaah, lasă-l acum. Acuma lasă-l să mănânce, nea Albene, că-ți spune el când... Te-a lovit foamea, Mitele. Foamea aia reaua. Foamea cât capra pă noi, Mitele.

Mitei îl aprobă din priviri, printre înghițituri mari, ce abia îi încap în gură, în timp ce Celestin încearcă să ordoneze acele fapte și locuri prin nebuloasa amintirilor lui.

— Păi, nu era după cutremur? C-așa ie, Mitele, unde munceam noi acolo, îi spunea la consolidări. La Piața Rosetti, Mitele, de dădeam în Calea Moșilor și-n strada Caimatei și-n localu' ăla, Someșu'... Lucram în strada aia noi, Dimitrie Bolintineanu îi zicea, că d-aia am ținut-o minte, c-o chema ca pe tine, Dimitrie, și noi la blocurile alea vechi, făcute cică de americani, care zicea lumea că a apucat și cutremurul din patruzeci. Nu știi că-mi arătai tu, când decopertam, c-asta-i zidărie americană?... Adică zidu' gol pe dinăuntru, nea Albene, adică cum să-ți explic io? Cărămidă de-a lungu' pe-o parte, cărămidă de-a lungu pe-o parte, și 'năuntru gol cât o cărămidă. Și zidu' nu suferise nimica la cutremur. Noi, doar tencuiala. Cioca-boca jos cu ea, pă unde era mai șantalie, și-ncărcam cu mortal la loc și tras glet viu și dacă ne-nțelegeam cu omu' îi mai trăgeam și-o zugrăveală să moară lumea. Mortal era căcălău, din devizu' ICRAI-ului. Și dă-ți seama, nea Albene, că noi îl gospodăream și câtă mâncare și băutură cât lucram acolo la om în casă și pe urmă zugrăveala care era în afara devizului și mutatu' mobilei de colo colo și curățenia pe care tot noi... Să-mi țin vorba, nea Albene. Voiam să spun că la consolidări, la un an după cutremuru' din '77, exact în primăvara lu' 78, atuncia mi-ați făcut matale referat pentru desfacere.

— Îmi pare rău, Celestine, da-n '78 nu eram io în Policolor... Ba nu. Eram, da' nu eram încă șef de formație pe uzină.

— Păi când ați venit matale sef la noi la formație?

— Nu contează... Da' referate pentru desfacere i-o n-am făcut la nimenea. Fiindcă mie-mi place ca omu' să fie om și porcu', da...

— Și porcu-n cârnați, își ajută șeful Celestin. Și mie-mi place-n cârnați, fir-ar al dracului dă porc cu șoricu' dă pă el...

— Da' mai încoace, Celestine, cine te-a adus înapoi în formație? se străduiește nea Albeanu să-i amintească. Când și din secție te-a scuipat afară și ajunseseși la târgile cu mortar și cărămidă pe la consolidări, pe unde zici, și-n tot felu' de șantiere, cucu, să-ți rupi oasele...

— Matale m-ați adus la formație, nea Albene, nu zic. Da' 'ceam că... Cine mi-a făcut mie referat atuncia, când cu spirtu'?...

— Păi, dacă zici că-n '78, te rog nu fi bou. Atuncia spirtu' se otrăvise, așa că n-aveam cum.

— Ba nu, șefu', otrăvirea a fost mai încoace.

— Mai pe dracu' mai încoace, și nu mă zăpăci tu pe mine.

— Otrăvirea a fost în '71, exact, spune Mite. Exact la șaisprezece luni după ce am plecat din Policolor.

La o astfel de dată, chiar și nea Albeanu stă în cumpănă.

— Păi ăsta vorbește de altă otrăvire, nea Albene. Otrăvirea aia mare, d-aia zic, a fost mai încoace, știu bine...

— Știi pă dracu', Celestine, ori ești beat, ori faci pă prostu'. Nea Albeanu și-a ieșit din fire. Stabilește: o singură otrăvire-a fost, și-n orice caz, până-n șaptesopt.

În șaptesunu a fost, spune Mite. O singură otrăvire...

— Cu-atât mai bine, în șaptesunu, aprobă nea Albeanu.

— Măi oameni, îi rugă Celestin, am și-acum acasă un fluturaș d-ăla. Scrie cu roșu pe galben și capu' de mort negru deasupra la semnătura directorului. Începând cu data de 1 aprilie 1979, Alcoolul de pe întreg teritoriul uzinei Policolor este otrăvit. Atenție. Consumarea acestui Alcool provoacă moartea și îmbolnăvirea celor care-l consumă. L-am citit până l-am învățat pe dinafară. Așa că-n șaptesnouă zic. Sigur-sigur. Orice vagon de spirt care intra în triaju uzinei, îl trăgea pă linia morții și turna în el un butoi cu tolue. Știu la fel de bine ca și tine, nea Albene, chiar dac-am fost lipsă din uzină în anu' ăla...

— În șaptesopt ai zis...

— În șaptesopt, nea Albene, ba-n șaptesnouă și lasă-mă că dau în turbare. Chiar așa greu de cap ești, nea Albene? Știam tot ce se-ntâmplă pas cu pas... Îl trăgea pe linia aia și se lua cinci-șase butoaie pentru analiză, pentru tov director și tov secretar și pentru toți tovii din uzină, pentru vișinată, și p-ormă se turna imediat butoiul de tolue... Care-i halba mea? Iar s-au amestecat.

***

Și tot vorbind ei despre Ninel, amestecat cu întâmplarea de ieri, când Petrică Grasu leșinase de spirt pe aleea din fața secției, să dea fun șef peste el acolo și mai mult nimic, și cine să-l fi luat de acolo cu cele o sută douășpe kile ale lui și să-l ascundă până și-o mai reveni, dacă nu tot Gică Bălașa a fost cu ideea să facă rost de-o roabă în care să-l încarce și l-au basculat sub scară, lângă ușă, după bazinul de sodă, să-l bată aburul de caustică la nas să-l învioreze și uite-l cum nu mai are mult nici acum până s-ajungă ca ieri, zău, ai cam îndesit-o, Grasure, una după alta-n fiecare zi și uite-l cum o ia despre tac-su care oi multe avea și pe el copilandru fiind îl trimitea cu ciobanii care chiar de la ei a-nvățat să-nsămânțeze miaua cu sămânța lui crudă și iute de puber, și berbeacu' ce zicea când te prindea-n flagrant cu soția, îl stârneau Mite și Celestin, și el că zicea beaaaaaaau!... zbiera Grasu nostalgic și excitat la culme, și tot trăncănind ei de una-alta aprinși de o veselie nebună, apăru în vestiar unu' în uniformă maron de la paza contractuală, cu o mutră mocofănoasă disperată, năvăli ca o turmă de tauri de-ai fi zis că iar a luat foc pe undeva și ei cocăiau aiurea aici, să ardă cu șobolanii și mai mult nimic, repede, repede, repede! Ninel în bufet la Cățelul și pe urmă întâmplarea nenorocită cu niște zlătari de la care Ninel a vrut să cumpere un cazan de țuică și dacă nu s-au înțeles la preț, acesta le-a oprit cazanul și le-a dat liber, să meargă cu Dumnezeu, și ei n-au mai avut încotro, fiindcă Ninel a dezlegat câinii și-au văzut

sărmanii zlătari că nu-i de glumă și mai apoi a plecat Ninel și el prin sat și-a ajuns în bufet la Cățelu să bea o bere, fiind în permisie, și să mai vadă și el lumea, dar ce să te faci, că zlătarii ăia patru au nimerit și ei pe urmă în bufet, unde niciuna, nici alta, au dat toți țărani afară și pe barmangiu, rămânând ei singuri cu Ninel, pe care l-au legat de scaun și ei în jurul lui, cu cuțitele-nfip-te-n mese, încât nici șefu' de post nu vrea să riște să forțeze ușa, dat fiind că indivizii-s știuți de periculoși și-n stare de orice, și mai cu seamă-ntr-o îmbârligătură ca asta, și el nu vrea să aivă vărsare de sânge, și chiar dacă deja a întocmit procesu'-verbal cu martori, așteaptă să se mai liniștească și pe urmă.

În salturi de panteră izbind fierul gratiilor se zbătea Gică Bălașa, vânturând ușile dulapului, dând să se îmbrace și spumegând, și înjurând, și spumegând, în timp ce Petrică Grasu i se agăța de mâneca hainei tocmai când s-o tragă pe el, ai grijă, Gică, să nu faci fo prostie, io ți-am spus. Îi spusese, decât numai că nu-l lăsa să se-mbrace, încât dintr-un dos de palmă întors peste număr și chiar fără să se uite unde dă, Gică îl buși de cimentul vestiarului din toate cele o sută douășpe kile ale lui, io ți-am spus, îl mai atenționează de-acolo Petrică, săltându-se într-un cot și întinzându-se după borcanul cu lichior de dropsuri în care înmuie două degete și-și frecă nasul mustind un firisor de sânge. Gică nu mai nimerea crăcii pantalonilor, răscolind totodată prin partea de jos a dulapului și aruncând în stânga și-n dreapta bluze de salopetă și cizme de cauciuc și cutii de vopsea cărora în zbor le bufneau capacele și plescăiau pictând pe jos și pe pereți cu Roșu Inca și Roșu Mac și Albastru Metalizat pentru export și Alb Ever din seria 5001, și în sfârșit, din toată încurcătura aia de mațe multicoloră risipind echivalentul unor comenzi de vopsea de automobil însumând vreo două mii de lei pe care conta cel târziu mâine dimineață, scoase o bijuterie de rănguță cromată, un levier gros ca pe deget și o idee mai scurt decât antebrațul său, de vreme ce-l băgă chiar pe mâneca hainei, ca într-o teacă, de la încheietura mâinii până la cot.

Și uite-l cum vine și uite-l cum trece ca un pârjol și ca o furtună.

Sunt patru stații de la poarta Policolorului până la capătul tramvaiului. De aici începe comuna Cățelu, și de aici, ce mai e până la Bufet: o stație lungă de autobuz ori un sfert de oră de mers pe jos. Ieșind pe poartă în bulevardul Șulea, el opri prima mașină care i se nimeri în cale, un teveu al Fabricii de Cabluri și Materiale Electroizolante, care la capătul tramvaiului ar fi făcut-o la stânga pe cracul bifurcației, da' ține-o așa și tot înainte și mai repede și nu-mi spune tu mie și cu toată viteza până-n bufet Cățelu, ceea ce și făcu bietul om, dat fiind ce terorist versat în deturnări pe benzina statului luase din drum, ce benzină, că vă dau foc la toți, și-n afară de asta a fost nevoit să treacă pe roșu și-n viteză stopul de la rond și să nu țină seama de radarul de la intrarea în comună, uite-l!

Astfel apăru acest tată de baladă în bufet Cățelu, zburând ușile-n lături cu o lovitură de picior și neavând altă armă la el decât rănguța aceea cu care-l izbi de câteva ori în creștet pe zlătarul postat de pază la ușă, până ce a fost sigur că n-o să se mai ridice o vreme cel puțin, ce prea de ajuns i-a fost pentru a face întocmai cu ceilalți trei, totul petrecându-se de zece ori mai repede decât ar putea povesti cineva în zece cuvinte.

***

Sub jetul de apă fierbinte izbindu-l între omoplați, el își contempla degetele picioarelor, fierte în transpirația strânsă-n cizmele de cauciuc, smochinite, iar rosăturile de la jumătatea gambelor păreau să se fi adâncit, erau din nou proaspete, o pereche de șanțuri săpate-n carne vie de așchiile de sodă ce-i săriseră-n cizme când bătea cu barosul în calupii de sodă. Odată și-odată vor avea timp să se cicatrizeze, la vreo lună după ce nu va mai fi nevoit să aibă de-a face cu porcăria asta. Peste un an, abia dacă se vor mai cunoaște, ba s-ar putea să dispară definitiv.

A trecut și azi, vine și trece, de la trei la șase doar barosul știuse de el. Calupii de sodă caustică aveau forma butoaielor în care erau ambalați, iar tabla subțire trebuia tăiată cu dalta și ciocanul pentru a dezveli calupul, și pe urmă ia de sparge-l și sfărâmă-l cu barosul în bucăți pe care să le poți manevra cu mâna și care să încapă pe gura bazinului. Uneori venea sodă fulgi, ceea ce îl ușura mult, chiar dacă butoaietele erau ceva mai mari, având totuși aceeași greutate: 230 de kilograme brut. El le ridica pe rând în picioare, aproape de gura bazinului, și tăia capacul cu dalta și doar un sfert din fulgii din butoi băga cu lopata în bazin, fiind și îndeajuns de puternic pentru ca restul să-l golească răsturnând butoiul cu gura pe gura bazinului și săltându-l de fund până-l dădea iarăși peste cap, pe măsură ce se ușura. Restul n-avea însă nici douăzeci de kile sub două sute. El ridica și răsturna și iar ridica, dădea de-a dura și ducea într-o dungă, douăzeci, cincizeci de metri, kilometri întregi, precum gunoierii pubelele, atâta că pubela lui cântărea ca la un sfert de tonă. El avea nouăsprezece ani și îl chema Mite Cafanu, el răsturna și iar ridica, scutura două sute de kile de sodă cum ai scutura o zdreanță de praf. Ca și cu ursul el se lupta cu butoaietele, într-un ritual îndelung al încordării, ceasuri în șir, se îmbrățișa și se morfolea și se tăvălea cu zece butoaie de sodă la rând, asta-i porția pentru un bazin de leșie de sodă.

El inhala vapori de sodă caustică. Era ca și cum ar fi respirat ceva ca un balot de sârmă ghimpată, dar în rest el era izolat, perfect etanș. Nu-și lăsa niciun centimetru de piele neacoperită. El purta cizme de cauciuc, mănuși de cauciuc și șorț de cauciuc, iar salopeta o ținea încheiată până la ultimul nasture și cu gulerul ridicat și n-avea cum să se lipsească de cagula măștii de gaze. Se lipsea totuși de cartușul filtrant, care l-ar fi chinuit teribil, izbindu-l în piept când bătea cu barosul în calupi. Arăta astfel ca un elefant cu trompa amputată. Când și când se mai oprea să scuture sudoarea adunată-n cagulă și-n mănuși și să iasă puțin afară ca să se bucure de bucuria de a respira normal.

Păi, pur și simplu, n-aveau cum să dispară definitiv. Peste mulți ani, încă aveau să se cunoască urmele de pe pulpele gambelor, pe care nu mai creștea părul, ca niște arsuri vechi, răscoapte, îndeajuns de discrete totuși, și totuși aceste cicatrice circulare sunt urmele lanțurilor ocnașului ce a petrecut o vreme și prin ocna Policolorului. Pe atunci el stătea pe vine cu palmele băgate sub butoi și ridicându-se în picioare se ridica și butoiul odată cu el, într-o desprindere și o smulgere lentă, cu geamăt și încordare a viscerelor și tendoanelor gata să plesnească. Dacă nu plesnise după zece butoaie, sigur nu avea să plesnească nici după următoarele zece, și azi, ca și ieri și ca și acum o lună, el pornea cu dosul ținut și spatele cabrat invers decât cabrarea lui firească, de parcă cineva i-ar fi proptit pumnul între omoplați și cu cealaltă mână l-ar trage de chică. Era într-adevăr cineva către care abia avea timp să tragă cu coada ochiului și a cărui imagine a încercat

s-o deslușească de-a lungul întregii sale vieți, și poate că nu era atât de oacheș și roșu-n obraz și cu mustața-n furculiță, nu prea avusese vreme să observe, ridicându-se cu greutatea ce-l apăsa de-a lungul întregii coloane vertebrale, apăsând totodată egal pe toată suprafața tălpilor și forțând coapsele, bazinul și vintrele și cutia de viteze din pânțele și, în sfârșit, brațele și toracele, când butoiul este aproape de punctul în care-și schimbă brusc centrul de greutate, tinzând singur către poziția stând în picioare.

El devenise un om-macara. Asta pentru orice eventualitate, dacă nu fusese în stare de ceva mai convenabil. De-acum n-avea decât să se contemple și să se admire săpunindu-se sub duș, gândindu-se uneori la foloasele pe care le-ar putea trage de pe urma impozanței sculpturale a trupului său. El era ceva perfect, ceva care tocmai așa trebuie să fie, ceva care nu-i făcut pentru o îndeletnicire anume, zbor sau mers prin apă sau mers pe pământ, ceva care nu e bun la nimic de fapt, dar care trebuie să fie și este, fără să fie nici pasăre, nici cal, nici pește, nici macara, ci un mecanism delicat și extrem de sensibil și totuși capabil să reziste vicisitudinilor de tot felul, ceva în stare să semene mai mult sau mai puțin cu orice altceva, fără să fie nimic altceva. El era ceva care nu a existat și nu va mai exista niciodată și nicăieri. Adesea el era tentat să creadă că acel ceva contemplându-l sub duș e cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată, dar numaidecât își aducea aminte că cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată a fost o femeie pe care o chema Colivăreasa. Ea era atât de frumoasă, încât îi deștepta îngrijorarea și pe urmă spaima, și pe urmă din nou bucuria aceea cumplită care refuză să fie numită cu vreun cuvânt și pâlپایہ doar în acest conglomerat de mușchi și încrucișări de tendoane și rețele de vine umflate și roind de apă.

Se îmbracă. Luă peste cămașă o bluză de salopetă curată, pe care o ținea în dulap pentru astfel de împrejurări, când trebuie să mai stea pe aici și știe că nu va mai pune mâna pe nimic sau când întârzie și nu mai are timp să se schimbe complet și trebuie să apară în ochii lor echipat de lucru. Îndeobște ei înghit, n-au încotro, deși sunt prea mâncați de transparența acestei travestiri, prin care firesc răzbate faptul că murdăria e cel dintâi semn că muncești.

El va urca la ultimul etaj al secției de Rășini, la laborator. De bună seamă că acolo s-a încropit iarăși un fel de sărbătoare sau aniversare, ceva cu spirt, desigur, care-i cel mai la-ndemână și nu costă nimic și-i adus cel mai adesea direct de la sursă de Petrică Grasu, din laboratorul central al domnișoarei Suceveanu. Când se-ntâmplă că Grasu nu poate face rost, e sigur că s-au vlăguit toate sursele cunoscute de etilic din întreg Policolorul, și abia atunci se apelează la Gică Bălașa, frigotehnistul: nește spirt, nea Gică, și el se face, se face, că ie pământu' băligăros, și se duce peste drum, la Medicamente, de unde vine și cu spirt, și cu sânul plin de testele de aspirine și tetraciline și toate neamurile de pastile pe care le vinde prin Policolor.

Ei s-au strâns acolo, în laboratorul secției, căruia îi mai spun și Salonul Alb. O să dea și Mite o raită prin Salonul Alb, în primul rând să vadă dacă-i rost să plece acasă. Ba tot e bine că se duce să se intereseze, să tatoneze, fiindcă cel mai adesea el pleacă pur și simplu, iar ei s-au prea învățat cu plecările lui neanunțate, dar n-au ce să-i facă în zilele când prepară singur un bazin de sodă, aceasta fiind norma pe o zi întreagă a doi inși, pe care el o face în maximum patru ore. Acum, n-ar avea nicio tragere dacă ar fi s-o

lungească, până la ora ieșirii din schimb, cu spirtul, cu ceilalți. Prea nu i-a lipsit în ultima vreme și probabil că a început să i se aplece, și bând și văzând cum pe măsură ce lui i se scârbește, celorlalți li se deschide pofta tot mai mult. Ar pleca, ba totuși o să urce în laborator, ca să mănânce. Si doar a mâncat înainte de a se apuca de sodă, și se simte înfometat ca după o săptămână de post.

***

— Asta-i a ta și asta-i a lui nea Albeanu. Mite împinge din halbele de pe masă spre Celestin și șeful său și bea dintr-a lui. Acum, sătul cât de cât și turnând în sfârșit bere peste cartofii fierți și fulgii de fasole și peste chiftelele pe care le mâncase primele, încercând zadarnic să distingă un gust de carne, își mai amintește și el câte ceva din zbuciumata istorie a spirtului. Păi când eram io în Policolor, era spirt cam îndeajuns și pe toate drumurile. Ne mai dădea câteodată să ne mai spălăm cu el de toate mizeriile alea. Era etilic, știi doar, Celestine, că erai dat în secție în perioada aia, și pe urmă a fost nenorocirea aia cu nunta din Manolache, cu nu știu câți morți și orbiți din țuică făcută din două vedre de metilic furate din Policolor. Atunci io tocmai plecasem din Policolor...

— Păi vezi, i se adresează nea Albeanu lui Celestin. La vreo doi ani după ancheta din Manolache a avut loc otrăvirea, așa că nu-mi spune tu mie...

— Bine, gata, am tăcut, se scutură Celestin sastisit, în timp ce șeful se străduiește să aprofundeze acele evenimente nu prea îndepărtate, dar care joacă atâtea feste memoriei lor, drept pentru care niciunul nu-și mai aduce exact aminte când a avut loc prima otrăvire.

— Păi d-aia, decide nea Albeanu, pentru că au fost câteva luni când doar bidoanele pentru director și secretar, de partid rămâneau curate, și restu' nimic, dă-i cu toluen, ca să nu-l mai bea prostimea și să-l bage direct la lacuri și vopsele. Și p-ormă iar, nu-l otrăveau până nu-și luau porția șefii de secție, treptat, și maiștrii, și șefii de secție, și s-ajunsesse iarăși că... ce mai, și ultimul' prostovan avea o cât de mică relație pentru basamac, ca și pentru vopsea, terosol, lac de oă pentru unghii și tot felu' de chestii. Că era și asta o treabă, că de unde muncește omu' trebui' să și bea de-acolo. Și p-ormă, iarăși, halt. Și d-aia mai confundă unii c-a fost tot o otrăvire, chiar de se știe bine ce-a fost. Se-amestecă adică ancheta din Manolache, care-a fost nimic pe lângă treaba cu Ștefănescu, cu sute de vagoane de spirt date pe din dos și intrate-n scăzământ cu acte-n regulă, pentru cadouri de cecuri de treij' de mii la purtător...

— De-a priponit toată magazia centrală și un sfert din conducere, scurtează Celestin.

Mite e sigur însă că atunci când s-a aflat și a dat iama în ei, afacerea era de mult pusă pe roate.

— Cine știe de când își făcea omu' treaba cu etilic din Policolor, că deja era putred de aur și milioane...

— Așa e, acceptă în silă Celestin, da' nu mai știu cine mi-a făcut mie treaba cu referatu' pentru desfacere.

La care nea Albeanu iar dă în fiert:

— Cine ți-a făcut, cine ți-a făcut! C-aveai serviciu de nu ridikai un pai de jos, și luai cât unul din secție care se lupta să moară cu butoaiele de sodă și poliester. Ce să mai...

— Gata, șefu', s-a-ngropat, s-a dus... Și venea spirt d-ăla cum naiba-i zice, de cel mai bun și mai curat etilic de nouăscinci de grade...

— P.A.

— C-așa-i, Mitele, pea. Care mai mult din portocale, de la italieni.

— Da mai mult cartofu', îi atrage atenția Mite. Cartofu-i baza la spirt. Și pe urmă, din porumb. Da' de fapt din orice. Nu mai știu dacă-ți aduci aminte că venise un vagon din Germania și putea de nu puteai să stai lângă el și nici nu mai era nevoie să-l otrăvească. Îl făcuseră nemții din economiile lor de la canalizare.

Și l-au trimis repede înapoi. Parcă dacă mirosea, n-ar fi mers la vopsea? Da' nu era bun pentru barosani, să-l dea lu' Ștefănescu pentru vin.

Celestin se precipită, rupându-și răgușeala într-o tuse ce pare să-l dea gata:

— D-ăia atâta vreme nu s-a legat nici dracu, că-l dădeau cu vagoanele. Îi cumpărase Ștefănescu pe toți, de la a la zet, și mie mi-a făcut referat pentru...

— Pentru prostia ta și de prost ce-ai fost. Păi nu venea Ștefănescu să-ți ia ție locu-n formație și nici tu nu te duceai în locul lui să faci vin. Păi tu când înfigeai botu-n borcanu' cu basamac, acolo-înțepeneai, și orice control se nimerea te găsea pe poziție. Și n-aveai decât să arzi, da' tu misiunea asta o aveai și o ai, să stingi focuri și să previi.

— Da' acumă pă cinstite, șefu', din câte focuri ai apucat matale în uzină, c-am apucat și io și matale, și băiatu' ăsta destule, Doamne apără-ne, că s-aprinde și de la soare, vara, și dacă apucă-n parcu' de rezervoare de solvenți, arde și-un sfert de oraș, și ardem și noi aicea, în Valea asta a Dracilor... da' din atâtea și-atâtea, spuneți-mi matale unul pe care l-a stins formația. Formația e pe post de telefonistă: alo, pompierii militari! Lu' ăla dacă-i spui, s-aruncă-n foc. E ordin, e caz de Doamne ferește, e ca și-n război, așa că nu-mi spuneți matale mie că așa și pe...

— Ba te-ai arunca și tu, vezi de treabă, dacă-ți spun io, șefu' tău.

— Direct într-un vagon de spirt s-ar arunca, înclină Mite. Ce naiba, dom'le, nu-l vezi cât e de necăjit, și matale-i faci vânt în foc.

Celestin se răsucește spre Mite, teribil de pătruns de vorbele sale ce se vor numai decît acoperite în fapte, ca și cum focul deja a apărut lângă peretele de sticlă al Văii Dracilor.

— Da' tu te-ai arunca?

***

Salonul Alb părea să-și merite numele, măcar că nu mai exista în tot Policolorul vreun alt salon, Albastru, Roz ori de altă culoare. Sterilizat de lumina diafană reflectată de pereții căptușiți cu faianță și de tavanul vopsit cu clor-cauciuc alb, înconjurat de un brâu de mese de ciment îmbrăcate în faianță albă, doar taburetele de bar îmbrăcate în vinilin negru îi maculau cât de cât atmosfera, ca niște insecte burduhănoase înecate într-un ciubăr de smântână. Si mai erau și ei, ei erau de-ai casei, Petrică Grasu și Celestin, în cizme de cauciuc și salopete năclăite de maglavaisuri lipicioase și întărite, și Florea, laborantul, în halat alb pătat și patinat de zemuri sidefii și părând mai curând un măcelar, iar într-un colț îndepărtat, un halat alb spălat și apretat din două-n două zile, dezlegând rebus și bând cafea și amestecând în același timp într-un pahar berzelius cu rășină, înțepenit între bucăți de gheață într-o găletușă de plastic. Pe ea o chema Reli și era mai înaltă decît bărbații de aici. Părea tot atât de înaltă ca Mite, care tocmai intra

pe ușa Salonului Alb. Tăcea în mijlocul sporovăielii din jurul ei, dar nici pomeneală să se ascundă, lipsea puțin doar și, dacă o căutai, lesne dădeai de ea, ceasuri în șir, masturbându-se neîncetat cu un ciot de creion peste careurile ale idioate. Cel mult o dată la două ore ea rupea o vorbă, întrebându-l pe Florea, de pildă, la ce temperatură trebuie răcit acest Dinox 110L pentru a i se determina vâscozitatea.

Mâncau, rătăciți într-un crâmpei de arborescență de sticlărie al Salonului Alb. Pe masă erau felii de salam și slănină și coji de ceapă și grămăjoare de sare, întinse pe paginile de ziar din care fuseseră despachetate, printre borcănașe de iaurt pline cu o licoare roșiatică, arătând că folosiseră zahăr ars preparat pe becurile cu gaz metan din laborator și se adăugaseră și vanilie, și coajă de lămâie. Mirosea ca într-o bucătărie unde se face prăjitura de duminică pentru o familie numeroasă. Celestin își amesteca papastroaca ajutându-se de lama bisturiului lui Petrică Grasu, iar privirea lui se aprindea tot mai tare de la licărul răcoros al lichidului învârtindu-se în borcan, exacerbat de clinchetul de metal pe sticlă.

Apăruse de-acum și Dimitrie Cafanu printre ei, și de la numele acestuia, iată unde ajunseseră:

— Știi tu cine-a fost Dimitrie Cantemir, pompier mâncător de ciori? Întrebă cu un glas copleșit de tristețe Petrică Grasu.

— Știu, dom'le, de ce să nu știu? N-am mai puține clase ca tine, se burzuluia Celestin. Care pă toate, iartă-mă, le-ai făcut la Văcărești. Degeaba plângi.

— Tu n-ai de unde să știi cine-a fost, spunea Grasu, gata să izbucnească-n plâns. Care ăsta mai mult cu turcii, da nu și-a trădat neamu'... Niciodată! se rupea Grasu într-un țipăt ascuțit. Teatraliza încontinuu pe voci diferite, fragmentând registrul sentimentelor și firul expunerii, imprevizibil și grotesc și debordând de ignoranță și înțelepciune, după cum și mie mi-a povestit un profesor universitar la Jilava, care într-o vreme de politici îi băga la grămadă cu hoții. A fost, cum să vă spun io, un mic experiment, după care s-a revenit. Adică i-a băgat mai întâi la dormitor separat, și pe urmă iar i-a împrăștiat prin penitenciarele lor aparte. Ca și pe cetățenii suferind de lepră. Ce va să zică adică sănătatea morală și trupească, pericolu' pe care-l prezenta ei și de care chiar și hoțu' trebuie ferit. Ba mai cu seamă hoțu' și ăla care-i în stare de orice pe lumea asta, pentru că e baza și temelia, care d-aicea vine de se leagă cu sănătatea morală care nu mai e aia de pe timpu' la Dimitrie Cantemir. Știu oameni care cu mâna lor a căsăpit, și peste cât a căsăpit cu mâna lor, are mii de vieți pă sufletu' lor, de nici salamu' asta cu etilic n-ar merita să-l aibă pe masă și ei numaidecât vor intra în istorie cu fruntea sus. Pentru că așa-i schema și sistemu, cum zicea profesoru' ăla de la Jilava. Oaaaahhh, tinerețe, ofta Grasu după tinerețea lui trecută, ori gândindu-se la tinerețile lui Mite și Celestin cele trecătoare.

***

A fost într-o joie zbuciumată, pe seară, când Gică Bălașa apăru în Salonul Alb măturând totul în jur cu o căutătură câinoasă, injectată, ce-l arăta a nu fi în apele lui. Altminteri, el se ținea drept și țăpăn pe picioare și părea grozav de aferat. Trânti ușa fără o vorbă, ce-i p-aici sau bună ziua și se repezi direct la Reli, și cum stătea ea la masă fără să-și întrerupă o clipă mâzgăleala pe rebusuri, îi vorbea în șoapte precipitate

aplecat peste umărul ei și cu obrazul lipit de obrazul ei și cu palma lui mare acoperindu-i toată revista deschisă și pe urmă strângând-o în pumn și mototolind-o, iar ea se ferea trăgându-se de-a lungul mesei de faianță cu tot cu taburetul de sub ea. Se certau în șoaptă, acuma acuma acuma, se distingea din șușoteala lor, în vreme ce în colțul opus Petrică Grasu le spunea celorlalți tot în șoaptă că ăștia-s puși pe rele, el e cocă de beat și i-au venit pan daliile și ea nu vrea că-i e frică de el că-i prea beat și să n-o chinuiască și ce i-o mai năzări nebunului...

— Afară! Toată lumea afară din Salon! zbieră atunci nebunul, izbind și pălmuind în stânga și-n dreapta cu zbieretele lui.

Se buluciră spre ușă, Petrică, Celestin, Florea și moldoveanul, cu borcănașele cu spirt în mâini, n-are nimic, or s-o continue în vestiar. Doar Mite rămăsese, să întingă mai departe cu dumicați de pâine în farfuria cu omletă, indiferent care va să zică la fandaxiile moșneagului ăsta în călduri, care pe cine crede el că sperie, și pentru care, totuși, întâmplarea că Mite se află încă aici ia o turnură de-a dreptul nostimă.

— Tu? face Gică Bălașa, dintr-odată înveselit, nevenindu-i să creadă, pufnind: adică tu...

— Uite ce e, moșule. Dacă ai chef s-o fuți, n-am ce-ți face.

Vezi-ți de treabă sau așteaptă până mănânc și vă las... Dacă te termini pe tine și nu mai ai răbdare, du-te dracu' cu ea la tine-n stația de frig și nu mă deranja pe mine de la masă...

Gică se apropia țâțâind muștrător din buze, nu s-ar fi așteptat la una ca asta chiar din partea lui Mite, păi zău nu-mi cade bine să mă deranjezi de la masă și mai ales să nu dai afară de aici unde nu-i casa mea, da' nici a ta, iar turuiala asta îl făcea să se simtă tot mai sigur pe sine și când va fi suficient de aproape ca să n-aibă timp să se ferească și suficient de departe ca să-ți poți lua avânt, ai să-i înfigi o căpățână în burtă, să-l rupi în două cât e de lung, dacă tu vei fi cel mai iute, sau el, el e bătrân și-l vede acum mai bătrân ca oricând și se apropie și zâmbește larg cu zâmbetul lui de fiară decrepită adulmecându-și prada și va mai face trei pași și va fi la trei pași de scaunul lui și el se va catapultă ca un berbec, cu toată forța, să-l facă pilaf pe dinăuntru și până atunci el așteaptă ținând farfuria într-o mână, cu marginea lipită de piept și se uită peste farfurie pândindu-l cum mai face un pas, în vreme ce Reli, captivată poate, nu ia în seamă posibilitatea nesperată ce se ivește de a scăpa de aici, căci odată ieșită pe ușa Salonului Alb, lui Gică, chiar zăpăcit de spirt cum e, i-ar veni desigur peste mână să întindă toată comedia asta prin împrejurimi, care comedie de bună seamă că ea a stârnit-o, drept pentru care e dornică să asiste și poate că n-a stârnit îndeajuns...

Mite nu apucă să lege vreun gest ori să vadă ceva până să recepționeze, în plin și-n toată masa de aproape optzeci de kilograme care era, lovitura ce-l scoase cu tot cu farfurie prin ușa din spatele lui. Se ridică imediat în patru labe, parcă la semnalul ușii care se trânti și care-i amortizase șocul produs de Gică, împiedicându-l să se ducă de-a berbeleacul pe scări, el, care nu-i deloc un slăbănog, ba tocmai dimpotrivă, da' pur și simplu parcă l-a lovit un camion în plină viteză. Nu-i nimic, și se șterse de zoaiele de ouă de pe bot. Dosul palmei îi sângera de la un ciob de farfurie, dar în rest se simțea în bună stare de funcționare. Un croșeu în falcă îl purtase în zbor târât trei metri aproape.

Nici n-a avut când să-l vadă pe Gică ce face și lovitura a venit ca un șoc electric, cu golul pe care-l simți în stomac și arsura din falcă. Spre norocul lui, totuși, că a fost în falcă. Nici în vârful bărbiei și nici în carotidă, ca să fi înțepenit acolo jos, cât? Un sfert de oră pe puțin, după cât de puternică a fost lovitura și cât de iute, are cincizeci și ceva de ani spurcăciunea, acum îl vezi și pe urmă nu-l mai vezi când te pocnește, și nici măcar nu s-a deranjat să dea cu piciorul, spurcăciunea dracului, ceea ce ar fi fost o lovitură de trei ori mai iute și mai puternică... Dar Mite e un băiat vânos de nouăsprezece ani, uns și el cu o grămadă de alifii, și-și amintește prea bine cum a ieșit deasupra și din chestii mult mai cotoioase decât astea, și încă se întărește de unu' singur, păi dacă o fi moșneagu' ăsta mai dat dracului, atuncea poate să mă facă definitiv, și dacă nu, de mâna mea se nenorocește, acuma pe loc, și năvălește înapoi în Salonul Alb.

Colțul unde Reli dezlegase rebus toată ziua era tot o trâmbă de cioburi zbuciumându-se neconținut, și Reli cocoțată pe bordura de faianță a mesei cu mâinile încheștate pe pervazul ferestrei și strigând că se aruncă pe geam dacă n-o lasă și zbierând după ajutor în timp ce Gică smulgea fâșii din halatul ei și chiloții încă-i fluturară o clipă pe o glezna, și înverșunat s-o tragă spre el, Gică o dezbrăca sfârtecându-i cărpele și ea tot îndârjită pe pervaz și-n nechezăturile ei tocând sticlăria în picioare și izbindu-l în frunte și-n piept cu tocurele pantofilor. Totul apărea deja ca o sfadă în familie. Se vedea limpede cât de satisfăcuți erau unul de altul și mare lucru n-ar fi fost să-i întrerupi și ar fi fost o distracție într-o câțva sadică, cum te-ai pune cu parul pe doi câini îmbârligați în mijlocul drumului. Nu-i venea la-ndemână lui Mite postura de salvator al onoarei cui? Cu vreo lună în urmă el se văzuse pus în situația limită de a o întreba pe Reli dacă moș tăgârță ăsta de Gică o lucrează chiar așa bine, așteptând cel mult ca ea să se scandalizeze, la această ultimă tentativă disperată a lui, după ce ostenise adulmecând pe lângă ea și călcând în străchini și acceptând în sfârșit că ea n-are nicio legătură cu ce gândește el că ar trebui să se întâmple între ei doi, altminteri te-aș fi iubit în taină, iubita mea Reli, care te-ntinzi pe mesele astea ca de morgă cu moș Gicuță, dar ea nu s-a scandalizat și nici nu l-a luat peste picior și nici nu l-a privit cu milă sau îngăduință, pentru că ea nu l-a privit deloc și nici nu părea să-l audă, încât acuma să plece-n necazul lui, să-i lase pe ei doi să se descurce cum s-or pricepe mai bine, să coboare în vestiar la ceilalți...

Singurul ce nu părea împăcat era Florea.

— Dacă o aude cineva care trece pe-afară cum zbiară, zice că cine știe ce omoruri sunt în laborator, și p-ormă tot noi o tragem, care mai suntem și plini de spirt.

El e cam de-un leat cu Gică și Petrică Grasu. Are o figură de țăran ridată și veșnic congestionată și a petrecut și el niște ani mulți printre butoaie. Lucrează în laborator de câteva luni, după o operație de hernie de disc în urma căreia a rămas cu un mers șchiopătat.

— Ba lasă-i acolo. Lui Grasu-i pare bine de toate câte se petrec în Salonul Alb. Să și-o lingă Gică pe buci până i s-o apleca, și-și toarnă în borcănaș din sticla cafenie de doi litri și bea și trage apăsător pe buze cu dosul labei mari și păroase, a dreacului ștoarfă! Ea nu vrea cu nimeni decât numai cu Gică, doar cu Gică, acuma să și-l sugă pe Gică de măduvă.

La care Florea, că mai are Relișor un locotenent-major de miliție. Florea mai mult

miroase spiritul și se zgâiește la el decât să bea, și că ce-i bă? face spre Mite, pe care pare să-l fi luat somnul cu capul sucit, cu falca odihnindu-se pe genunchiul îndoit, prins în cleștele brațelor, și că te-a lovit harmăsarul cu copita, hă-hă-hă... Păi vezi, dacă nu-ți vezi d-ale tale...

— Sssss!... Ia tăceți nițel! Faceți nițică liniște!

— Da' locotenentul ăsta, după câte-am înțeles, e și ăsta mort după ea...

— Mai taci dom'le-odată, că nu se mai aude, nu știu ce naiba fac...

— Care p-ăsta-l ține tot așa cu ochi-n soare, povestește-n șoaptă Florea, și zor-nevoie că nu mai poate fără ea și să se căpătuiască-mpreună și pă partea-ailaltă ea-l fierbe și pe moș Gicuță, dacă nu mai curând invers. Ea-l omoară la cap să-și lase casa lui și baba lui acolo-n Glina și să se ia cu ea la ea-n apartament, care poate nu știți că tot Gică i l-a cumpărat din câtă vopsea și spirt a furat de pe-aicea și de pe la Medicamente...

— Și mai las-o dracului și tu cu furatul acuma, Floreo, sssss...

— Parcă nu se mai aude nimic.

— Și dacă tot nu se-ndură să lase strânsura lui din Glina care tot din furat și pă baba lui...

— E culmea și-ăsta!

— Ori cine știe ce i-a făcut de nu se mai aude, ori de data asta chiar i-a luat beregata cu un căpătâi de sticlă.

— I-a luat pe dracu', auzi-i!

— Și-atuncea ea că se mărită și că nu mai are nevoie de el în viața vieților ei și tot piese d-astea, până a-nceput prostu' să miroasă ceva cu locotenentul ei. Vezi că d-aia umblă el ca turbat de-o săptămână-ncoace și zăpăcit de spirt, și peste asta îl mai are și pe fi-su Ninel în proces, c-a omorât un zlătar din ăia cu cazanu' de țuică, care nu se știe dacă tac-su sau el l-a omorât și Ninel a luat totu' asupra lui, c-a zis că scapă ieftin după ce l-au sechestrat ăia și l-au legat în bufet la Cățelu...

— Ba nu i-a luat nicio beregată, se resemnează Grasu.

Si moldoveanul:

— Se descarcă moș Gică de nervii ăia mari...

Și deja se disting, apropiindu-se tot mai mult, gemete și țipete pulsând tot mai amplu și amestecându-se într-o agonie sondând nemărginirea.

— Poate nu știți, spune Florea. Da' Grasu și cu mine știm că Gică a crescut-o în felu' ăsta. El a învățat-o care va să zică ce înseamnă, de când Relișor avea șaișpe ani și era elevă-n practică la Biofarm.

— Prost a-nvățat-o, e de părere Grasu. C-are un darab d-ăla. De neam prost și Gică ăsta, pân' la genunchi și gros ca pe mână de te străpunge până-n creieri...

— Uite-l că știe, ce bine știe, îl arată Florea cu degetul pe Grasu, despre care umblă vorba că i-ar fi fost soață fidelă lui Gică prin pușcăriile tinereților lor.

Petrică, lungit pe ciment, se răsucesce și-i răspunde cu o rafală de vânturi și ce să mă fac acuma c-oi fi gelos și din nou se așterne liniștea pentru o vreme și iarăși gemetele acelea lesne de recunoscut, dar totodată atât de stranii prin dezlănțuirea lor furibundă, întretăiată de gâfâielile precipitate ale unor animale uriașe și lăsând în urmă, într-o zare fumegând în crepuscul, uruitul monoton al agitatoarelor de la reactoare.

Se îmbrăcaseră și tocmai se pregăteau să plece. Era aproape unsprezece, când Gică și Reli au apărut în vestiar, ruși amândoi și însângerați de cioburile prin care se tăvăliseră în rutul lor demential. Își surâdeau duși și nemaivăzând pe nimeni în jur, de astă dată Gică nemaisomând pe nimeni să iasă, fiindcă pentru el nu mai exista nimeni în afara ei, după cum și pentru ea în afara lui, încât descinseră aerieni și ca niște scrântiți ce erau în cămăruța băii cu un singur duș, a cărei ușă nu stătea închisă decât proptită cu un bidon gol de vopsea și acum era proptită cu bidonul la perete și ei nici că se sinchiseau, se dezbrăcau unul pe celălalt, ajutându-se și rânjindu-și tâmp, descotorosindu-se el de pantalonii de salopetă și bluza făcută ferfeniță și ea de franjurii halatului ce și-l luase pe ea ca să n-o tragă curentul pe scări coborând încoace, după care s-au pișat amândoi deodată din picioare și nemaisăturându-se a se privi în ochi și devorându-se parcă din priviri și ținându-se de mâini și mângâindu-se pe obraji, și odată ușurați au intrat împreună sub duș, lăsându-se biciuiți pe spinări cu jetul fierbinte, sub uităturile bulbucate ale celorlalți ce stăteau să sară ca niște ventuze pe goliciunile lor frumoase.

— Un săpun și un prosop, a rupt atunci Petrică solemnitatea dementă a momentului.

El veni de la dulap, în pas alergător, cu un săpun și un prosop. Zâmbind și încuviințând mut, Reli luă săpunul din mâna lui, întinsă mult, pentru a nu se stropi. Rămase în ușă Grasu, cu spatele la ceilalți și cu prosopul pe brațul îndoit, înțepenit ceremonios, ca un valet sau un ospătar de local select, până ce la îndemnul răstit al lui Celestin eliberă imaginea dispărând după ușorul ușii. De-acum ei îi vedeau prin aburi săpunindu-se pe spinări și pe părțile lor bărbătești și femeiești și hârjonindu-se însuflețiți de o patimă neverosimilă pentru cei care-i știau de vreo zece ani împreună, părând mai degrabă doi amanți cruzi și care abia aflaseră cu uimire de câteva ceasuri unul de existența celuilalt, luminați de lumina lacomă a privirilor martorilor.

Poate că pe drumul spre poarta Policolorului ei s-au deșteptat în sfârșit din năuceala dragostei lor avide de cataclisme, și așa se face că n-au mers împreună spre apartamentul lui Reli, cum se înțeleseseră, ca de-acum încolo gata. Ca întotdeauna, Gică a fost cel care s-a dezis, fără vreo justificare și luând tramvaiul până la intrarea în comuna Cățelu, și de acolo, autobuzul de Glina. Nu trecuse totuși de miezul nopții, așa că Reli a avut timp să prindă un tramvai, în sens invers, spre oraș, coborând ca întotdeauna la a opta stație, la Macaralei, și de aici, nici zece minute de mers până la Circa 13 de Miliție, lipa-lipa descentrată și deșelată și cu franjurii halatului și chiloții ei ruși înghesuiți într-o pungă de plastic și plină toată de vânătași și cu urme proaspete de gheare și tăieturi de cioburi și știind că se potrivea cum nu se poate mai bine ca locotenentul ei major să fie de serviciu în noaptea aia și îndârjită în hotărârea ei de a pune capăt într-un fel acestei încurcături pline de zbucium care durează, da, își făcu ea socoteala, în vara asta va avea nouă ani de când e cu Gică și omul ăsta o întăritase și o făcuse să tânjească după o liniște și o împlinire în care nu mai are puterea să creadă. Nu, nu mai poate și nu mai vrea să-l aibă numai pe furate și atât de rar și mereu cu certuri și, mai cu seamă în seara asta, nu mai vrea să se întoarcă singură acasă și așteptându-l pe el, doar pe el și nemaisuportând nimic altceva și pe nimeni, și mâine, și poimâine s-o ia de la capăt cu el, încât mai bine să termine pentru totdeauna și doar

Într-un singur fel găsi ea că ar fi cu puțință.

Așa se face că a doua zi chiar, bietul moș Gicuță a fost luat de la fabrică și deja era arestat. Toți ceilalți au fost chemați pentru declarația lor de martori, care, după cum s-a văzut în timpul procesului, nu l-au putut ajuta mai deloc. Căci pe lângă certificatul medicului legist despre leziunile corporale și atâtea dovezi certe ale agresiunii la care a fost supusă, Reli a adus și un certificat de virginitate, antedatat cu câteva săptămâni, pentru a fi sigură că orice declarație cum că ei ar fi împreună de mai multă vreme va fi considerată mincinoasă.

***

— Ba băiatu' s-ar arunca în foc, aprecie Cârnul din Brănești, care cine mai știe cum nimerise și asta la masa lui Celestin, nea Albeanu și Mite. Abia acum îl observau. El cerșeste pe aproape, la poarta cimitirului Izvorul Tămăduirii, din spatele Văii Dracilor.

Mite, că doar despre el era vorba, îl întrebă de unde știe, cum poate fi sigur c-ar fi în stare de una mare ca asta, și uite că nu-i chiar așa de sigur Cârnul.

— Am zis din ochi.

Celestin pufnește:

— Bine că n-ai zis din nas...

Cârnul din Brănești are doar găurile nărilor pe locul nasului. Acum și le poartă acoperite cu un petic de piele fixat cu șireturi petrecute pe deasupra urechilor și legate la ceafă. Când cerșeste, cel mai adesea îl vezi cu peticul fixat pe unul din ochi, să fie și chior pe lângă că n-are nas.

— Eu vă spun, domnilor, că el e unul din cei aleși, care s-ar arunca. Scrie pe fața lui și eu știu să citesc. Știu și cunosc întreg acest alfabet al chinului și bejaniei neîncetate. Eu cerșesc, domnilor, sunt un om liber de orice viciu și orgoliu și nu depind de nimeni și de nimic, nici de cei care-mi dau, nici de cei care nu-mi dau, nici de inflații, furtuni, cutremure, și încă vă recomand, domnilor, lecția răbdării, căci doar cei ce vor răbda până la capăt vor fi mântuiți, ei și numai ei vor salva omenirea și nu sunt departe vremurile noi, soarele libertății va răsări de la vest...

Singurul având răbdare să-l asculte cât de cât, era șeful formației de pompieri. Poate unde se simțea parcă agresat de răpăitul ca de motor de elicopter care era glasul Cârnului, și auzi că soarele va răsări de la vest, uite unde am fost în stare s-ajungem plecând de la spirt și incendii...

— ... dar înainte va veni focul, domnilor. Pârjolul! Cenușa, într-o odihnă după care tânjește pământul! Spuneți de pompierul militar. Ei bine, domnilor, nici chiar el nu se va arunca în foc dacă nu-i va fi de așa ceva, doar din arbitrarul motiv că-i militar, căci cui îi e scris să se-arunce, se va arunca, militar să fie, pompier de formație civilă ori cetățean de pe stradă, țigan sau jidan sau român, pentru ca cenușa lui să îngrășe pământul și să-i dea răgaz să-și tragă răsuflarea...

— Nu tot matale erai șef de formație când a fost incendiul de la Nitro? îl întrebă Mite pe nea Albeanu. De atunci mi se pare că te cunosc, din vedere, n-am stat prea mult în Policolor...

Albeanu pare însă mai captivat de discursul Cârnului, melodia aceluia răpăit de motor de avion sau elicopter pare să-l ducă tot mai departe. Nu, n-are cum să-l țină minte de

atunci, se gândește Mite. Între timp l-am văzut de zeci de ori în Valea asta a Dracilor. Cineva îi spusese însă, cât n-apucase el să vadă cu ochii lui, nu mai era sigur și nu mai știa cine, însă ori de câte ori îl vedea pe acest șef de formație, își aducea aminte pas cu pas ce s-a întâmplat atunci.

Era într-o luni și la schimbul unu, ora treisprezece și treizeci și patru de minute, cum s-a anunțat mai apoi, și-n vârf de vară, la sfârșitul lui iulie. Ți se scrobea salopeta în spinare în șapte rânduri de sudori, când te opintea prin scăpări de condens amestecat cu tot felul de nații de gaze. Ei aveau permanent la-ndemână epiclorhidrina, folosită ca materie primă la fabricarea rășinilor epoxidice și căreia doar să-i fi adulmecat în treacăt mirosul de femeie la ciclu și te asigurai de plâns o zi și o noapte și de nesomn, fără să poți tine ochii nici închiși și nici deschiși, și mai aveau vapori de acetat de butil, care inhalați cu sârg opt ore în șir deșteptau stări de euforie mai ample decât cele pe care le dă alcoolul. Veneau din China lăzi de lemn cu calupuri de colofoniu, o rășină naturală secretată de un copac de pe acolo, ce trebuia dezambalată și mărunțită, cu ranga și barosul, pentru a încăpea pe gurile recipientilor, dar înainte de a intra în reacție cu solvenții și leșia de sodă, colofoniul asimila calciul din dinții și părul celui care-l manevra, și mai era xilenul, un solvent gras avid de celulă hepatică, și acetona, care vânturată prin cisterne și butoaie se hrănea mai ales cu globula roșie a sângelui, și peste toate astea ceața ridicându-se din bazinele cu sodă recirculată încontinuu, de care te scărpinai până curgea sânge și dădeai de os tot scărpinându-te.

Pentru vreo jumătate de oră, în luna aceea, cineva a avut parcă grijă să-i adune pe toți la un loc, Celestin, Mite, Grasu, Gică Bălașa și încă alți câțiva, după care zadarnic ai mai răscoli prin scrumul memoriei, dar atunci au văzut și au auzit împreună vâlvătaia crescând din pământ dincolo de parcul de solvenți, mai înaltă decât clădirea cu patru etaje a secției Nitro și dogoarea jupuind dogoarea amiezii și prima bubuitură a exploziei și pe urmă bubuituri mai mici și bolboroseli și trosnituri și butoaie şuierând pe cer cu cozi de flăcări, ca trase din tun, și fugi la vestiar și fugi la poartă cu hainele-n brațe și zbughește-o încoace, spre Valea Dracilor și spre oraș, lăsând pe drum în urmă tramvaiele oprite pe șină, fără vatmani și fără călători și lumea strânsă în fața blocurilor de pe marginea bulevardului și neștiind încotro s-o ia și tocmai apărea primul convoi de mașini de pompieri militari cu cisterne și tunuri de apă zbierând din sirene.

Nea Albeanu se foiește în loc. Nu-i mai cade bine berea sau s-o fi făcut ora să plece la datorie. Cârnu întinde o bancnotă de cincizeci debarasoarei, rândul ăsta o să-l dea el, dar vrăjitoarea asta nu vrea să ia banii, nu poate, uită-te, Cârnu, câtă coadă, și barmangiu' ăsta ie unu' nou care n-o servește... Un rând, adică patru halbe, femeia lu' Dumnezeu, o lămurește Cârnu și ea ăăăă, c-a văzut șase. Păi ăilalți doi care s-au dus la veceu nu erau cu ei, femeia lu' Dumnezeu. Bine, așa mai merge, opt ori patru treișdoi și-i mai rămân și ei de două halbe și încă doi lei, Cârnu, să fie 'naintea la toți morții tăi.

E tot mai mohorât și mai iritat acest șef de formație de pompieri.

— Dacă-l scoatem pe Cârnu din socoteală, Celestine, azi tot eu te-am cinstit. Si azi, și ieri, și-alaltăieri, halal șef ce mă numesc. Da' n-ai nicio grijă: te-am notat.

— Păi primele patru halbe ale noastre le-a dat băiatu' ăsta, nea Albene.

— Păi nu le-am dat, c-ai zis că-mi dai banii, spune Mite. Doar dacă nu ziceai ți le

dădeam, că te știi necăjit.

— Și al doilea rând...

— Celestine, las-o așa cum a picat.

— N-ați zis matale, șefu', hai să bem o bere până intrăm? Că cine dă, las' că vedem, cică la matale, care v-am și spus de la bun început că n-am nimica pă mine, toată lumea bea, mănâncă, numai Celestin se usucă.

— Celestine, degeaba cauți să mă-ntorci... îl sâcâie ceva ca un mâncărici pe nea Albeanu. Își freacă ochelarii de rădăcina nasului și până la urmă și-i dă jos.

Ei îl știi și fără ochelarii ăștia de orb, însă de fiecare dată când îl vezi așa, parcă-l vezi pentru prima oară. Aproape jumătate de pomet, până-n sprinceană, e ca ciugulit de vrăbii în carne vie. Oare cum s-o uita în oglindă, având mereu în față urmele de carne arsă ale focului de la Nitro? Îl cheamă poate chipul acela, dar s-a obișnuit, desigur, i-o fi venit mai greu o vreme, dar cu timpul s-a dus cu focul și dus a fost chipul acelui bărbat în puterea vârstei, zvelt și cu bărbia ca o toporișcă de piatră și cu privirea adâncă și melancolică aproape, prelinsă ca un vis peste lume, și totuși nu s-a schimbat prea mult de atunci, atâta că poți să-ți închipui că-i cârpit tot pe dedesubt cu bucăți de carne din fesele lui și ale altora. Poate că funcția lui de șef de echipă prevedea, ba nu, pompier ori cetățean de pe stradă, spunea Cârnu' și pe urmă a spus ceva despre focul Aceluia care mocnește în sângele fiecăruia, hrănindu-se cu spaime și plăceri până îi vine ziua, încât de bună seamă că Acela l-a trimis, singur prin treizeci de metri de câmp în flăcări, într-o turmă de flăcări pe care s-o păstorească, să izoleze conducta de alimentare a parcului cu rezervoare de solvenți. Când au venit pompierii militari, pericolul cel mare fusese înlăturat, dar că n-au întârziat prea mult, spre norocul lui ăla bont, azi se mai poate bucura în tihnă de o bere, cu Celestin, în Valea Dracilor. Pe sub bătăile încrucișate ale jeturilor tunurilor cu apă, ei au reușit să ajungă la el, și el, pecete peste rozeta ventilului cât un volan de autobuz, căzut în cruce peste conducta de zece țoii, și ventilul închis, desigur, strâns scrâșnit sub cel căzut la datorie și care nu și-a îngăduit să cadă pe drumul prin foc și nici la capătul drumului, până n-a izolat conducta.

Vorbele lui vin din adâncul scorburii săpate în privirea acelui chip de spectru, pe jumătate al lui și restul al Aceluia care l-a trimis prin foc. El spune că i-au dat drept de muncă, de la comisie, deși vroia de fapt să se pensioneze, dar poate că-i mai bine așa. Vorbele lui sunt acompaniate de ritmul sec al ciocăniturilor ramei ochelarilor în buza halbei. Știe că ori de câte ori și-i dă jos, se găsește cineva să-l întrebe, și nu-i cade chiar rău să dea amănunte despre cum decurg treburile pe la comisiile de pensionare.

— Auzi, dom'le, nenorociții! Și-a făcut și memoriu'. Așa-i Celestin în unele momente bine alese. Vorbește despre memoriul acela ca despre o faptă în binele obștii, pe care nici salvarea întregii platforme chimice n-ar putea-o pune în umbră. Dar adevărul acesta e, și numai din gura lui Celestin poate fi aflat în unele momente. Altminteri, pentru șeful lui, numai stimă și admirație și devotament nemărginit.

— Da', mă vait, că tot matale erați sef când cu referatu' meu de desfacere...

Tăcerea se prelungește în rumoarea încinsă și lipicioasă a localului, punctată de metronomul ochelarilor în buza halbei. Confirmarea lui nea Albeanu nu mai vine, încât Celestin trebuie să-și reamintească și să le reamintească.

— Da' mare jaf mai era atunci în uzină.

— Ca și acum, spune nea Albeanu, schimbând imediat cu aprecierea berii: mizerabilă tare asta la halbă, aicea, clocită... Dacă mergeam la Ozana, găseam la sticlă și eram aproape-n drumul nostru la datorie.

Ridică din umeri Celestin. Șeful dispune. El gândește și tot el se răzgândește, de vreme ce tot el plătește. Și după ce că e mizerabilă, numai ce ridici halba-n tavan și-o trănțești goală pe masă.

— Și mai las-o, bre, nu mai e acum ce era atunci. Acum-i jafu' lor, ei, numai ei s-apuce și să aivă... Atunci era pentru toată lumea. Păi când îi spuneam io lu' unu' nea Gică, frigotehnist la viața lui, bă, nea Gică, ceva spirt pentru diseară. Cică se face, se face, că-i pământu' băligăros. Asta era vorba lui cu pământu' băligăros, și să-ți spună Mite cum o lua peste șosea și peste linia de tramvai direct la Medicamente și traversa nebunu' ditamai bulevardu' Șulea prin circulație de-a dura cu butoiu' de două sute de kile și când ajungea la gard ne striga să-l ajutăm să treacă granița și era nea Gicuță blindat pe dedesubt cu tetraciline, fasconale, scobutile, orice vroiai, și le vindea ca pe semințe prin Policolor cu-n leu o mână... Și frige-o cu toții pe spinarea lu' bietu' nea Gicuță. Scoteam șarjă după șarjă în sticle de-alea de laborator de două kile, lichioruri pe categorii, de zahăr ars, de cacao, de cafea, de ciocolată...

După câte-și amintește Cârnu, nea Gică Bălașa ăla a fost om al dracului la viața lui, iar Celestin îl asigură că încă mai e.

— E tot frigotehnist. La Abatoru' ăla nou din Glina. S-a tras aproape, că el e de-acolo. Venise săptămâna trecută prin Policolor c-o geantă de salamuri după el. Vreo cinșpe bucăți. Le-a dat imediat cu cincizeci de lei pulanu'. Numai pulane d-alea groase de salam Victoria și parizer, cincizeci de frangi orișicare, nu conta la el, că doar nu din porcu' lui le făcuse. Ce mai faci, nea Gică, și cât mai ai pân' la pensie? Cică un an mai are și se liberează.

— Da-da. Ala a fost om al dracului la viața lui, insistă Cârnu. Când îi veneau dracii așa dintr-odată, din senin, odată-l vedeai cu cuțitu' la beregata ta. Te omor, fir-ar mămicuța ta. Fiindcă așa i se făcea lui la ora aia, să te ia dupe pâine... Era un exemplar de lux, domnilor, în această societate având la temelie o masă de deșeuri și rebuturi, în cenușa cărora pământul își va găsi în sfârșit odihna. El era un om în mijlocul acestui conglomerat de material uman uzabil, degradabil și perfect înlocuibil. Care va să zică, curajul asumării opiniei în vârful cuțitului...

Din nou o luase Cârnu pe limba lui, pe care numai el singur o înțelegea, după cum el era singurul de aici care de o viață trăia numai și numai din cerșit.

— Păi după ce a ieșit el afară după prostia aia cu laboranta aia, atunci s-a angajat direct la abatorul din Glina, spune Celestin. Luase cinci ani, nea Albene, și-au trecut peste el vreo trei decrete acolo, fără să prindă vreunul. Da' tot s-a descurcat, că el cantotdeauna doar pe post de șef de cameră, și-o ducea și bine și era cu fi-su acolo și-și aveau de grijă unu' de altu' și mai luau evidențieri și reduceri de pedeapsă. S-a eliberat după vreo trei ani, și Ninel a mai stat și el un an și ceva.

— A scăpat ieftin cu cinci ani, e de părere nea Albeanu. Violu-i viol.

La care Celestin că a scăpat cu atât, c-a avut martori buni. Ne-a avut pe noi martori,

o grămadă, pentru care pot să zic c-ar fi putut să-l și achite. Că el, nenorocitu', de el se cheamă c-o violase, după ce trăise cu ea atâția ani și dacă i-ai fi văzut giugiulindu-se după aceea în pielea goală la duș, fără să le pese de noi... Da' aia, da femeie, nu s-a lăsat și a luptat pe toate căile. Și se mai auzea c-ar fi zis moș Gicuță c-o strânge de gât când se întoarce și se duce înapoi de unde a venit, amărātu' de el, că n-o ști cât de bine-i acolo de unde a venit, c-o fi mai rău la abator unde-i acuma, de fură salam și fleici cu sacu', pe vijulia asta ce ne urlă la toți prin stomacuri, nea Gică-nea Gică...

— Eh, zicea și el că face și drege, că strânge pe mă-sa de gât, ce naiba să mai fi zis și el, explică nea Albeanu, și că la o așa chestie poa' să dea omu' și-n nebuneală...

— Păi nu, șefu', c-așa era el de felu' lui. Exemplar de lux, cum zice Cârnul. Adică sandilo. De câte ori nu se fripsese și parcă-l trăgea ața tot acolo, la turtoi și la muncă la stat pă degeaba, pentru nu contează ce, pentru orice-i ieșea în cale. Și-acuma pentru ce? Pentru mij, șefu'. Adică pentru aia de se numește pizdă. Care-ți aduce-n casă numa belșug și sănătate, vai de capu' lui, să știu bine că n-aș vedea-o-n ochi cum arată sute de ani, și tot n-aș face prostia asta. Păi dacă nu eram noi, intra cu toți proștii de la șapte la zece ani, aia ie.

— De fapt io i-am fost martor, spuse Mite. Io i-am văzut când i-a rupt toate alea după ea și s-au tăvălit prin cioburi, și dacă spuneam asta să fii sigur că...

— Că tot așa ar fi fost, de asta să fii sigur, Cafane...

— Păi te văd străin, necăjitule...

— Necăjit tare, întărește nea Albeanu.

— Păi io... se avântă Mite.

— Tu. M-ai lămurit și tu. Cârnul barem a băgat nasu-n pizdă și i l-a retezat, da tu? Pe tine te-a uitat Dumnezeu acolo și te-ai mozelit degeaba în clăbucii lor.

— Băăăi, proasta dracului, voi ați fugit! A zbierat ăla o dată la voi și v-ați scăpat pe voi de frică.

— Si la ce să mai fi stat? Toți știam că la chestii d-astea trebui' să te ferești ca de dracu', numai tu erai cu necazurile tale, aparte, necăjitule. Să te fi-nchinat diavolului că ai scăpat, care io, și azi bogdaproste că i-a alungat gându' cel rău lu' Reli. Pe ea n-ar fi costat-o și n-ar fi durut-o chiar nimic să scrie-n declarație că am făcut-o toți, tot schimbu', turbați de spirt cum eram toți și ea îl avea și pe milițianu' ăla al ei, locotenentu' ei major sau colonelu', ce era, adjunct de comandant de circă, care era mort după pizda ei și să fi văzută atunci ce ne-ar fi potcovit. Norocu' mare a fost că numai cu moș Gicuță avea ce-avea. Mă rog, treaba lor, moșu' o-mbârligase de copilă, îi cumpărase apartament și bani pentru chiuretaje din cât o fi furat la viața lui, da' asta nu înseamnă că te joci cu ea, o femeie. E rasa cea mai dată dracului și cel mai mare pericol, îți spun io.

— Nu ne-ar fi făcut nouă Reli chestia asta. Mite-i foarte sigur. În felu' ei era fată subțire. Ea pe el vroia să se răzbune. El o crescuse, o spursese la ceea ce înseamnă și-i deschisese viitorul, și mare dragoste mare, tot așa, până...

— Până n-a mai avut lapte-n pulă să-i dea să sugă, scurtează Celestin. Nu mă frământa pe mine de ei, înțelegi? Da' când e la o adică, cum a fost atunci, din calea femeii să te ferești.

Celestin se îneacă. Răgușeala lui dă în tuse groasă, scuiță și iar scuiță și întinde flegma cu talpa pantofului pe ciment. Mai aprinde o mărășească.

— Cum oi putea să fumezi porcăriile astea? întreabă nea

Albeanu. Si una de la alta le sudezi. O să te-mbolnăvești dracu' și-așa ești sănătos...

— Cine? Io? se umflă el bătându-se cu pumnul în piept și întetindu-și tusea.

Abia ieșit din penumbra leșioasă a Văii Dracilor, vederea-i pulsează în junghiuri mici, voalându-se pe măsură ce Celestin și șeful său traversează intersecția în fugă, zbughind-o pe sub botul unui tramvai urnit din stație către Policolorul lor. Celestin ciocănește sub parbriz, vatmanului, cu geanta diplomat, să întârzie o secundă și pentru ei. El duce geanta șefului său și o plasă cu pâini, ca un scutier credincios despre care ești sigur că la o adică l-ar urma și-n foc, și uite-l cum nu urcă până nu-l ajută, trăgându-l de mână ca pe un copil mototol și împingându-l prin aglomerația de pe scară.

Mite ieși în spatele pieței, pe lângă două containere mari de tablă ruginită deversând resturi de zarzavat și fructe intrate în fermentație... Miasme acre-dulcege zumzăiau de roiuri de muște și pale de vânt răscoleau în răstimpuri și duhoarea WC-ului public de alături, așezat în rând cu *Biroul Pieței* și alte două firme de sticlă roșie pe care scrie *Dormitor Femei* și *Dormitor Bărbați*, deasupra tarifelor respective. Ajunsese în parcare mirosind a grajd de han, printre câteva Dacii și o remorcă pe două roți cu lăzi ancorate cu frânghii. O luase pe aici ca să taie prin peticul de cimitir îmbrățișat de bucla amplă formată din două blocuri cu zece etaje. O placă de beton a gardului era dislocată și căzută în bucăți în crusta de paie și balegă. Intră. Scurtează pe aici, printre morminte, iar la celălalt capăt va ieși pe poartă... Ba drumul printre morți e lung și plin de popasuri. O gospodină lăbărtată îi îndesă în mână un pachetel cald și unsuros și zi! Să fie pentru Vasile și avea o intonație vehementă și poruncitoare, rimând perfect cu voluptatea umilinței din glasul său și parcă se rupea o vrajă, bogdaproste mamaie, să fie pentru Vasile, să-i fie primit pe-acolo pe unde-o fi el acuma, să fie pentru Vasile, pentru bietul Vasile, așa să-ți ajute Dumnezeu, băiete.

Așa cum? ajunse să se întrebe mai apoi, dar de fapt s-ar fi vrut întrebat și n-avea nici măcar pe cineva care să-l întrebe și el să-i spună că, desigur, după sufletul și inima reclamantului, care ar avea nevoie de aer curat și să mănânce pe săturate și de bani, da, mai cu seamă de foarte mulți bani ar avea nevoie, și toate astea arătau ca venite odată cu focul Aceluia, care se hrănea cu plăcerile și spaimile din măruntaiele lui, și desfă odată pachetul, pe urmă se răcesc și nu mai sunt așa bune. Gogoși. Ba langoși. Dăduse de brânză. Pomana ține de cald și de foame și-ți dă putere, să fie pentru Vasile, să fie pentru stomacul sufletului lui Vasile. Să fie și pentru mațele lui cele veșnic îngrijorate, înspăimântate, ba să nu-ți faci niciodată griji, uită-te la păsările cerului care nu ară și nu seamănă, și mai era scris că omul nu se hrănește numai cu aluat fiert în ulei și un strop de brânză degresată. Aceasta-i azima întristării, vezi, un pui fript sau barem un copănel să fi pus și ea acolo. Anul trecut parcă, s-a ales cu o jumătate de pui tot pe traseul ăsta. Care pui, care găină ori curcan, buturi rumene cât pumnul hartanul lui. Dar diavolul din mațe nu e niciodată mulțumit, oricât i-ai da, el cere încontinuu. Atunci s-a ospătat pe-ndelete aici, pe băncuța asta de la capul mormântului ăsta și și-a lins toate degetele pe rând pentru unul Gabriel. Și-a râgăit întru tihna aceluia și a lui și nu s-a

ridicat de pe bancă până n-a fumat două țigări și era liniște și răcoare și parcă nici nu-i mai venea să se scoale de pe bancă după ce a băut apă de la cișmeaua asta, iar acum langoși, o fi post, de unde, la trei săptămâni după Paști, și-s și cu brânzică.

La poartă, Cârnul din Brănești bălăngănea capul peste bascul cu monede. Pe concurenții lui îi gonise probabil canicula ce se făcea simțită la această oră sau or fi avut alt program. Își terminase oricum pauza de masă și-și mutase peticul peste ochi, era vai de soarta lui, și cârn, și chior, atâta că nu era o zi prea norocoasă pentru el. Femeia oprită lângă el găsea de cuviință să-l demaște, cum că nu merită nici cât negru sub unghie, la muncă, la muncă, porcule și bețivule, și cât de pornită șuieră aplecându-se peste bascul cu monede, șuie și șleampătă, iar fusta scămoșată aninând crâmpie de paie îi flutură pe oasele mari. E verde de urâtă și rânjetul ei e de sticlă, pleacă Matildo, uhu... uhuuhuuuu... Cârnul o ușuie ca pe o răpitoare și strânge bascul cu monede la piept, pleacă Matildo când îți spun, scâncește disperat, ești beată chioară Matildo, iar ea mândră și cu flegmă disprețuitoare, către el și către cei strânși în jurul lor, am băut banii mei și munca mea, nu ca tine, bețivule și cerșitorule. Bețivule și cerșitorule, bețivule și cerșitorule, bețivule și cerșitorule, și-i dădea târcoale croncănind către hăurile mici ale nărilor din mijlocul chipului congestionat de spaimă. El strângea bascul la piept și clipea din ochiul descoperit. Trecătorii se opriseră într-un cerc larg să comenteze. Sări ca din pușcă printre ei, apoi nebănuit de sprinten se pierdu în fugă printre mașinile din bulevard, înghițit de viteza lor și de spațiul verde care desparte cele două sensuri de circulație, în vreme ce Matilda continua să înjure, bătând cu pumnul în cer. Pierduse însă, era prea târziu ca să mai ajungă bascul cu monede. E fii-sa, spuse cineva.

Cât de cald era și cât de greu putea să fie aerul! El se străduia să adulmece adierea răcoroasă a apei. O simțea tot mai aproape și tot mai puternică pe firul aerului încins și se apropia pe străzi scurte cât țineau cele două blocuri ce le mărgineau, dând una în alta și dând în sfârșit într-o zare eliberată de depresiunea ovală a parcului. Și de aici se văd blocuri, dar nu așa aproape, iar lacul de pe fundul depresiunii e destul de neadânc pentru ca apa să nu apuce vreodată să se limpezească. E verde-mâloasă cel mai adesea și vântul împinge pânze de gunoaie plutind în derivă din mal în mal.

Dar acum era liniște și aproape pustiu și apa, aproape curată, fiind prea rece pentru bălăceală și căldura putând fi învinsă și în casă, la umbră. Văzuse niște copii doar, bălăcindu-se lângă mal, și două bătrâne averse de aer și soare, care păreau s-o fi luat din pripă, arătând deja tuciurii bine cărnurile lor atârănând și pulpele cotropite de noduli varicoși.

Se dezvăluia tot mai sălcii gustul acesta al lui de solitudine, în timp ce vântul întetea viscole de ace de lumină tresăltându-i în vine. Se dezbrăcase. Stătu lungit în iarbă, hipnotizând clipocitul apei și albastrul încordat al cerului, și apoi se mută pe bordura de beton a malului. Bălăngănea piciorul prin apă și se stropea pe gât și-și umezea fruntea și piatra bordurii era încinsă de soare și apa foarte rece și iarăși se gândea că venise aici să se ascundă, ca un animal, ori poate tocmai casă scape de gândul acesta venise și din nou își aduce aminte și din nou uită. I se făcea greață. Toată lumea asta îi tropăia prin ficat, veselindu-se în draci, și era tot năclăit de sudori acre. O să intre în apă și va fi

mult mai bine.

Lângă bătrânele prosternate la soare poposise un grup de elevi. Fetele nu vroiau să se dezbrace și se sfădeau gălăgios într-un jargon de mahala monocord și precipitat și parcă de dicționar, dacă ciuleai bine urechea la expresii și intonații. Ei încă învață, e singurul lucru pe care-l socot demn de învățat. Poate și el era așa, el și câțiva încă. Acum abia își dă seama, erau foarte puțini așa, o minoritate, o infimătate, unii au reușit să fugă, și de ceilalți ce naiba s-a ales? Care s-au spânzurat de cârlige de macara, care s-au rătăcit prin fabrici, prin pușcării și porcării și cărămidării... Da, erau foarte-foarte puțini, măcar că stând printre ei ți se părea că-s mulți. Grosul îl formau cei care-și vedeau interesul lor și rostul lor. Acum el se uita la elevii aceștia și-și amintea de toți cei pe care-i vedea zi de zi pe străzi și-n tramvaie și toți parcă erau așa și încercau și învățau repede să fie așa, cum erau ei, cei foarte puțini de atunci, nemaivrând să-și vadă rostul și interesul și refuzul lor e total și ca o vâlvătaie lacomă, e ca focul despre care povestea Cârnul din Brănești, aducând cenușa într-o odihnă pământului. Părinții i-au lăsat din mână cu bună știință, fiindcă nu mai au ce să le dea, e din ce în ce mai greu și focul se întetește de la sine și ei sunt din ce în ce mai tineri și din ce în ce mai mulți.

O fată era dusă spre mal, pe sus, de doi băieți, cu țipete de împotrivire. O aruncară în apă îmbrăcată și ea înotă în larg, cu trena sarafanului umflată în urmă. După zece metri de craul în forță, se opri și îi apostrofă pe agresori călcând apa, cu niște obscenități dezlănțuite și foarte precise, care i-ar fi ridicat sângele în obraji și unui camionagiu, în vreme ce alte sarafane erau silite să sară în apă. El se ridică în picioare pe bordură și sări cu brațele întinse, cât putu de lung. Un timp înotă la fund cu ochii închiși. Îi deschise și-și văzu brațele ca niște pete alungite în verdele opalescent ce-l strângea ca un clește de gheață. Ieșind la suprafață, înotă în continuare spre larg, tot mai repede, pentru a se încălzi, craul clasic, eficient și elegant și scoțând capul din apă pentru inspirație la fiecare a patra bătaie de braț. Pierdu ritmul și obosi, înainte să apuce să se încălzească. Era în mijlocul lacului și-i amortiseră vârfurile degetelor. Se cufundă abandonându-se inert, greu, ghemuindu-se pe fund cu tălpile și mâinile în mâl. Aprecie adâncimea la vreo șase metri, probabil o groapă nu prea largă. Apa ar fi mult mai curată dacă peste tot ar fi atât de adânc. Revenind la suprafață luă apă în gură și stropi în jet subțire în timp ce înota pe spate, închipuindu-se o balenă, sunt și eu o mică balenă sinucigașă, da, din nou se scufundă, fără să se lase la fund de data asta, ci doar cât să-și poată scoate chilotul pe care-l păstra răsucit pe încheietura mâinii. Plutind pe spate, înainta lent, vâslind rar din brațe. Se gândi că spârcăiala asta subțire vine mai mult de la răceala apei decât de la berea din Valea Dracilor și aștepta liniștit să se golească, cu icnete și bolboroseli sub apă, depărtându-se cu fața la dâra gălbuie.

Apa-i ajungea până la piept lângă malul opus celui pe care-și lăsase hainele. Cele două bătrâne luate drept punct de reper plecaseră. Plecaseră și copiii și rămăseseră doar elevii. De haine-i era mai ales, și mai puțin de faptul că ar trebui să meargă cinci stații de tramvai până acasă în chiloți tetra. Într-un târziu reuși să distingă în iarbă cămașa lui în carouri verzi și maron, cu care-și acoperise pantofii și pantalonii. Mai știi cine s-ar bucura la hainele lui care n-arată deloc vechi?... Se odihnea în apă, cu palmele întinse pe bordură. Cu răceala apei se obișnuise, afară probabil că ar îngheța. Aici era o insulă,

legată de mal printr-un istm firav pe care-l acoperă apa când plouă mult. Era o pajiște largă, cu plop și sălcii și având în mijloc două cocoase de dealuri înverzite, înconjurate de labirinturi de tufe de soc și pini pitici. Acum vacile trăseseră aici, sunt vreo șase și ai zice că n-au stăpân. Până dă zăpada pasc sălbătice prin parc, dând ocol lacului. Odată a văzut o bătrână mânându-le și câțiva din blocurile de primprejur formând lângă ea o coadă de sacose cu sticle. E un lux la urma urmei laptele ăsta nepasteurizat, de vreme ce costă de cinci ori mai mult decât celălalt... în golfulețul lângă care se opri, vântul îngrămădise un crâmpei de gunoaie cotropite de mătasea broaștei fermentând în jurul hoitului umflat ca un burduf al unui câine. Dincolo de golf, sub mal, văzuse ultimul înecat al verii trecute. Și-l amintea distingându-se sub apă, ghemuit sub bordură, cu părul răvășit de curenți și umerii încovoiați, încât ai fi zis că dibuie sub taluz după raci.

Ieși săltându-se pe bordură, pentru a sări din nou. Înotă fără să-și controleze direcția, abandonându-se ameteții create de succesiunea imaginilor retezate, apă-cer-mal-iarbă-pom-pasăre-bloc-cer-apă și doar să fugi, fără să știi vreodată încotro, să fugi, să fugi de ei, de tine, nu contează, ba contează. Rămăsese fără slujbă. Nu era mare lucru să-și găsească, să e ducă de pildă din nou în uzină, iar de la personal e puțin probabil să-l trimită din nou la Fabrica de Motoare. Nu-i cel mai bun loc, dar sunt destule mai rele. Dar și acolo suntoameni, doar știi, peste tot unde suntoameni e de trăit, dar mai bine să aștepte, ce anume, niciodată nu știe ce dracu' mai așteaptă. Și pe urmă a fost sigur că asta aștepta: văzuse sarafanul plutind, înaintând zvâcnit în arcuiri de bras la vreo zece metri în stânga lui. Schimbă direcția și schimbă pe craul accelerat. Ultima bătaie de braț plescăi peste sarafan, în același timp cu întoarcerea figurii murate și ofensate, cu ochi nedeslușiți, orientali, și bărbia tremurând de frig și indignare și buzele vinete. Păi înghețase și lasă-mă-n pace, nene, că strig, și strigă. Să mori de n-oi striga, și el găsi o clipă răgazul de a medita: nene. Ce-ai, nene? Nu ți-e bine? Și ea se răstia în timp ce el se cufunda și era izbit cu pulpele și genunchiul în falcă și făcu un popas prea scurt față de înverșunarea de obsedat și leșinat pe care-o vădise de la bun început. Era chiar bărbierită, cu țepi mici, poate pentru vreun costum special de baie, dar e și mai igienic și o fi și ea la fel de obsedată, dar uite că obsesiile lor nu se potrivesc. Ieși din zbaterea înspumată când simți nevoia presantă să respire. Se desprinse, împingând totodată perechea de pulpe, și apăru la oarecare distanță de locul unde se consumase această tentativă de viol subacvatic. Ea îl înjura acumă bărbătește, disprețuindu-l totodată și porcâindu-l ca o femeie ce era, pe deplin conștientă de-acum de condiția ei. Ce ar fi putut să-i mai spună, de vreme ce ea părea că le știe pe toate, nene, ori ți-ai dat drumu-n apă ca rățoiu', hăhăhăhă... Era culmea, ce deșteaptă putea să fie! Pe toate le știi, boschetăreaso! Ea își trase sarafanul peste cap, făcând o tumbă înainte și pentru o secundă îi văzu sânii voinicoși mulați pe tricoul alb devenit transparent de apă. Aruncă sarafanul mototol și îngreunat, ca o pasă de polo, colegului-prietenului care o aștepta în urmă și pe care el abia acum îl vedea. Așteptase probabil acolo, liniștit sau neliniștit, să-și facă nenea damblaua și să plece. Cine știe până unde ar fi vrut să meargă nenea ăsta, însă pentru asta ar fi trebuit să iasă pe mal sau cel puțin să nimerească un loc unde să fi stat cu picioarele pe fund.

Din nou pe mal, frigul răzgâiat de lumina puternică a soarelui îl făcea să tremure. Se

șterse cu poalele cămășii și se așează ghemuit, încă tremurând, cu cămașa pe umeri, așteptând să se usuce. Pe urmă se întinse și gândurile-i fugiră și se risipiră spre fierbințeala seninului apos al cerului.

Cine mai știe de când adormise? Dogoarea asfințitului se îngropa într-un nor gros de fum roșu, improșcat de furnalele termocentralei ițindu-se în zarea cea mai îndepărtată și dominând lanul de blocuri. Trebuia să se întoarcă acasă.

Zgomotul pașilor lui era tot mai îndepărtat, stingându-se prin cer mâncat de blocuri și prin vegetație prăfuită chemând înserarea și rotirea oarbă a liliacilor. Orăcăiau broaștele, dar era încă prea devreme pentru greieri. Prin frunzișuri se destrămau hohote sardonice, o cucuvea poate, amestecându-și cântecul cu alt neam de pasăre de noapte, tânguindu-se cu un guițat ca de porc. În bulevardul de la capătul parcului, întunericul era punctul șovăit de luminile blocurilor și sfârtecat uneori de flămele mari ale pantografelor de troleibuz. Zgomotul pașilor lui și gândurile lui coborau în noapte.

Pusese pe fundul unui sertar al dormezei cele o mie cinci sute treizeci și patru de lei, ultima lichidare, împachetați într-o bucată de ziar, posedat de o grijă ritualică, ce nu-l mai încercase de multă vreme, de a trage de banii aceștia cât mai mult posibil. Era un impuls nedeslușit la început și devenind tot mai limpede, același care-l năpădise cândva, socotind și echivalând în norme de cărămizi plătite zile și săptămâni și anotimpuri întregi. Cel puțin până la toamnă n-o să-i mai trebuiască nimic, dacă nu depășea o sumă zilnică ce i se părea oricum prea generoasă. Calculase din nou pe număr de zile, cu calendarul alături, pe o perioadă ce depășea trei luni, și încă va mai avea de calculat prețuri de meniuri și alimente ieftine și sățioase. Cartoful și fasolea uscată, în primul rând, și varza, care avea să se ieftinească, va ajunge la un preț de nimic, și totul pregătit cu untură, ceapă cât de multă și rântaș gros, când va reuși să-și facă o rezervă de făină.

Noaptea de iulie găfâiau învolburate de o dogoare pe care el abia de o mai simțea. Se trezea mereu către prânz și zăbovea în pat încă o vreme, rumegând zgomotele mici de afară amestecate cu vânzoleala uzinei, și zgâindu-se la cenușiul din pereți fără să se ndure să iasă din cearceaful îmbibat de sudoare. Ziua se scurgea prin crăpăturile storurilor de la fereastră ca miezul unui fruct copt irosindu-se, supt de pământ, și cât de străine i se dezmeticeau amintirile imaginilor de peste noapte. Visele i se vlăguiau odată cu amortirea întregului trup.

Într-un târziu, cobora totuși. Cumpăra un ziar și țigări, în drum spre lac, și o pâine pe care o ducea înfășurată într-un ziar.

Nu lua niciodată nimic să-și aștearnă. Se dezbrăca mereu în același loc și-și continua zăcerea lungit pe cămașa întinsă pe iarbă. Uneori citea ziarul cinci minute, în timp ce ciugulea bucățele mici de pâine. Vipia îl scălda în sudori usturate și, în sfârșit, se hotăra să intre în apă. Cel mai adesea, doar se înmuia. Uneori înota pe mijlocul lacului și de-a lungul lui. Trupul istovit de zăcere se amăgea, se dezmoțea, mecanismul încercând să se rodeze, cu poticneli tot mai lung, căutând epuizarea. Oricum, seara adormea devreme, în fața televizorului ce rămânea deschis toată noaptea, fără să reușească să-l trezească. Deprinsese probabil un soi de știință a somnului. Dormea cel puțin paisprezece ore pe zi. Somnul și ceasurile moarte de peste zi îl făceau să simtă belșugul hranei puține și monotone, pe care de-acum nu mai vroia s-o împartă nici cu hamsterii. Lor le erau de ajuns câteva firimituri de pâine, dar ar fi trebuit să le cumpere mere și morcovi, căci asta obișnuiau în loc de apă. Un măr și un morcov pe săptămână le era prea de ajuns, însă uite că el nu-și putea permite, încât într-o zi îi luă cu tot cu borcan și-i lăsă în parc, la umbra unui pin, sigur că se va găsi cine să-i înfieze. Nu mai erau, după vreo trei ceasuri când se întoarse prin locul acela, și zadarnic i-ar mai fi părut rău că nu i-a dat prin cap să-i vândă; văzuse o grămadă, în borcane, pe o tarabă, în piața din spatele Văii Dracilor, și de bună seamă că prețul lor ar fi însemnat mâncarea lui pe trei zile. Gătea de două ori pe săptămână acum și nu mânca mai mult de o dată pe zi, oricât de foame i-ar fi fost. Cu mare zgârcenie își drămuia foamea și poftele, la fel ca banii și proviziile de alimente. Către seară întingea cu dumicați dintr-o pâine întreagă în sosul

gros al mâncării de cartofi. Ștergea cu nădejde și lăsa farfuria curată. Păi asta era temelia. Un meșteșug pe care toți l-au deprins din părinți, perpetuându-l prin copii și copiii copiilor. Și pentru el părea lesne de învățat, chiar dacă acasă nu pomenise așa ceva. La părinți mâncase și icre negre, aducea tăticuțul nostru, și torturi, și felurite feluri de mezeluri și brânzeturi și, sucuri, și portocale, și câte și mai câte, se vede că d-aia crescuse el atât de mare și frumos. De-acuma însă, gata. Alteori, ca unică variație la mâncarea de cartofi cu sos mult, băga la cuptor o cratiță mare de varză călită cu untură, amestecată cu scrâjeie de jumări făcute de el din slănină afumată. Cumpăraseră o dată trei kilograme de slănină, cel mai ieftin mezel de găsit prin alimentare și, după cât văzuse, altceva nu se mai prea găsea, și el căpătase deja o chibzuială de gospodină cărpănoasă, aptă să facă față tuturor vicisitudinilor.

Într-o zi a găsit prin sertarele bufetului din bucătărie un plic de hârtie cafenie de ambalaj, inscripționat cu ștampilă dreptunghiulară – Ceai Verde. Își amintea vag că se mai împiedicase de el cândva, neînvrednicindu-se să-l folosească sau să-l arunce. Prinsese de-acum obiceiul să bea câte o cană de fiertură din aceea la prânz și seara și, după ce termină zahărul, i se păru încă și mai bună neîndulcită. N-o fi fost chiar apă fiartă, chioară de-a binelea, iar culoarea verde-cafenie susținea tihna sorbiturilor însoțite de contemplarea abțibildurilor cu ciuperci în culori vii și de țigările fumate în lanț. Fuma țigări de un leu și cincisprezece bani pachetul, Naționale, despre care era sigur că-s cele mai sănătoase, conținând tutun neprelucrat, în stare naturală, și deși adesea se pomenea aprinzând una de la cealaltă, nu reușea să termine mai mult de un pachet pe zi, desigur, fiindcă mai mult de jumătate de zi o petrecea dormind și dormitând.

În toamna și-n iarna aceea a mai vândut din haine și a vândut televizorul. În primăvară, abia, a început să treacă pe la ai lui. Nu-i vizita mai des ca altădată și nu-i cerea maică-sii mai mult decât pe vremea când lucra. Trecu astfel vreme multă și încă trecea, iar el continua să se perfecționeze în acest soi de știință de a te rezuma la mai puțin decât strictul necesar. Maică-sa îi dădea, așa cum altădată îi dădea lui Nicușor să-și reînnoiască viza pe pașaport, temându-se totodată să-i dea mai mult, ca nu cumva să-și economisească bani de avion. Nici lui Mite nu-i dădea prea mult, tot în speranța că acesta se va hotărî să-și caute de lucru, într-o bună zi, ea îl întrebă de fata aceea care-i era prietenă ea în urmă cu câțiva ani, ce mai știe de ea, iar Mite tresări iritat și mai curând curios. Nu-și dădea seama despre ce vorbește mama.

— Era la tine, în iarna aia, când a venit Nicușor în țară, și doar ați fost împreună și când l-ați condus la aeroport...

— Nu-mi amintesc, mamă, nu-mi amintesc...

Oricum, nu era un lucru de care să nu-ți amintești, încât ea nu mai insistă, înțelegând că ar fi ceva neplăcut la mijloc, iar Mite se ferește să aducă vorba despre fata aceea, Norica parcă-i zicea el...

El se uita pe fereastra bucătăriei, sprijinit cu coatele de pervaz. De la etajul șase, unde locuiau ai lui, peste două străzi și două flancuri de blocuri cu patru etaje, se deschidea întreaga perspectivă a depresiunii parcului. Pe lângă lac și pe meterezele de tufișuri și pâlcuri de pomi din jurul lui, încă nu se rărise pestrițeala de trupuri goale.

Dogoarea de cuptor a asfințitului se simțea din plin. Aproape că-i era milă de maică-sa. Ea dintotdeauna l-a vrut în rândul lumii, cu familie, să aibă nepoți și așa mai departe. Până într-atât o macină chestia asta, încât e în stare să-și inventeze o noră.

Doamna profesoară Aura Cafanu avea însă un nepot, pe fiul fiului ei cel mare, Costel. Gina născuse, în sfârșit, iar ea trebuia să-i ajute și pe ei, nici pe Mite nu putea să-l lase de izbeliște...

— Zăpușeală mare și azi, spuse. Răsturnă crăticioara cu ardei umpluți în farfuria din fața lui Mite. Taică-tu s-a dus să-și instaleze stupii...

— Mamă, tu ai cafea?

— Mai am ceva.

— Fă-mi și mie, te rog, o cafea.

Uite că ea îi vrea binele în definitiv, și nu-și prea dă seama dincotro trebuie apucat binele ăsta. Adică n-are habar cam ce fel de femeie i-ar trebui lui acum. Un fel de infirmieră poate, dacă stă el bine să se gândească la toată experiența lui de familist de până acuma.

— Tu nu mănânci, mamă?

— Am mâncat adineauri, până s-apari tu. Spuneam de taică-tu, că s-a dus să-și instaleze stupii...

La Perțihani a fost el om însurat, el și cumnatu' Bajnorică, cine mai știe ce s-a mai ales și de capul ăluia... Dar de bună seamă că o femeie ca Amalia i-ar trebui lui acum, o femeie care să priceapă cum devine treaba cu un soț ca și un copil, de la care să n-ai prea mari pretenții. Atâta că vremurile alea s-au dus dracului. Chiar că dracu' știe cel mai bine de vremurile alea. Păcat, avea o soacră, și mai cu seamă un socru, ce i-ar fi fost azi de mare folos, sau cine știe?...

Mama oftă:

— L-au costat o groază de bani.

— Ei, lasă. Să fie într-un ceas bun, spuse Mite, iar ceasul bun invocat pentru taică-su era ca și coborât pe pământ și-n soartă.

Iar ea din nou ofta.

— Știi și tu, Mite, mereu i-am spus și-i spun mereu, doar-doar s-o schimba, să v-ajute, mai ales pe tine, tu ai nevoie, de câte ori mi-aduc aminte, nu știu ce să fac...

— Mamă! aproape că strigă Mite, iar ea nu-l auzea.

— Nu știu ce să fac cu mine și cu el...

Se aburise privirea ei și bâjbâia după pachetul cu țigări și degetele îi tremurau. El îi vedea privirea ce și-o știa a lui, împăienjenită, și căutătura somnoroasă, și degetele ei erau tot ale lui, lungi și șovăitoare, și mâinile albe și frumoase părând a se îndoi de lucrurile spre care se îndreaptă. Ea dintotdeauna se străduise și nu reușise niciodată să fie o bună gospodină. Mâncărurile îi ieșeau mereu arse sau nesărate, prăjiturile cu aluatul încrunit sau uscate ca pesmeții, nasturii îi cosea anapoda și cămășile călcate de ea aveau urme de pârlituri pe poale și, cât ar fi șters și curățat, praful se ținea în urma ei, și ea mereu ostenită și fără să se vadă de ce, și sensibilă, și găsind la tot pasul motive de panică și plâns. Abia dacă reușea Mite să și-o amintească altfel. Poate înainte de primul accident al lui Nicu, căzătura aceea de la etajul trei, și pe urmă au fost operațiile

la cap ale lui Nicu și accidentul lui Nicu la Predeal, cu Dacia tăticuțului nostru, și pașaportul, și banii de avion, și poate că-n tot acest răstimp ea n-a mai avut când să-și revină cu totul. Acum ea se îndârjea, asudând pe râșnița de cafea. Se pedepsea parcă, cuprinsă de un soi de voluptate masochistă. Trebuie efort, te ostenește repede piesa asta cilindrică din tablă de alamă cu luciu îndelung șlefuit. Are o sută de ani aproape. A fost a bunicii doamnei Aura.

— După ce scotea boabele de cafea din cuptor, bunica le stropea cu rom... își amintește mama.

Ea îi spusese lui Mite că ei erau greci, sânge fanariot sau negustori de coloniale, cine mai știe, dar în partea bunicului erau nemți. Păi de câte ori nu-i spusese mama că din partea lui Poni se trăgeau ei, un neam luminat, care l-a dat pe Petru sau Petre Poni. Tot așa știa și el pe unul în uzină, îi spunea, un fel de gunoier, cară șpan cu roaba, și zicea că bunicu-său a fost frate cu Andreescu, pictorul. Are trei tablouri acasă și se laudă că i s-ar fi oferit nu știu câte sute de mii pe ele, da' el nici mort nu se lasă de roabă și nu vrea să vândă tablourile. În definitiv, e și el un soi de artist cu roaba lui și șpanu' lui, și totuși lui Mite i-ar fi plăcut să-l cheme Poni și Petru sau Petre, eventual, și să facă niște cercetări și descoperiri în chimie.

Mama asuda și aveai impresia că și boabele de cafea asudau înăuntru, sfărâmându-se până să iasă apa din ele.

— Va ieși pudră. La granulația zero virgulă zero zero, își dădu Mite cu părerea. O otravă subtilă, inexistentă ca formulă chimică. Pă chimie oricum am mâncat-o în Policolor. Sunt un demn urmaș al străbunului Poni...

— Asta-i ultima cafea, două săptămâni de aici încolo nu știu ce m-oi face...

— Acuma, dacă-mi faci o cafea, fă-mi-o barem din toată inima. Nu să mi-o scoți pe nas...

— Două săptămâni, da' am uitat să-ți spun, își luă ea seama. A dat frățiorul tău Nicușor telefon și a spus că-mi trimite două sute de dolari. Trebuie să sosească în două săptămâni. Și, știi ce am zis? Iau pentru mine cafea, două kilograme, și de restul îți iei tu ce vrei, îi oprești pentru tine.

— Lasă-i pentru tine, mamă, pentru voi, să aveți acolo, că vin vremuri grele...

— De unde știi tu ce vremuri vin?

— Mi-a spus Cârnău din Brănești.

— Cine?

— Un om... un cerșetor fără nas, care miroase schimbarea vremurilor în câțiva ani. D-aia zic, să vedeți și voi cum v-aranjați, aveți nevoie de bani, opriți voi dolarii de la Nicușor...

Ea râse:

— Să te-audă bietul Cafanu, l-ai unge pe suflet, cred c-ar da să te înfieze...

***

De mai bine de trei luni, nu căzuse un strop de ploaie. Oameni și culori răsfirate difuz unduiau ca o vegetație submarină în lumina lichidă a zilei. Uneori se distingeau vagul ecou al unui anotimp în scădere, rotindu-se din ce în ce mai strâns prin amurguri meticuloase și prin peisaje de smog și asfalt topit, înecate în cer pustiu, avid de ploaie,

în parcuri cu pajiști opărite și frunzișuri chircite sub respirația de foc a amiezilor.

Focul îl purta cu el pe străzi, lovindu-l de chipuri fără chip, albite de colb și sudoare, gâfâind spre o țintă în continuă mișcare în cerc, ca niște ogari de curse în urmărirea iepurelui de tablă. Plutea ceva ca o așteptare în boleșnița verde din aer. Totul era însemnat cu numele așteptării, chipurile fără chip și țintele lor nevăzute, fațadele de beton irupând din asfalt și din tufișuri prăfuite, stolurile de vrăbii scaldându-se în praful dintre șinele de tramvai, a căror sfadă cheamă desigur ploaia și poate o vor aduce să spele totul cu bășici și bice de fum. Un tramvai se poticnea în stația pustie, deschidea și închidea ușile și urma un vacarm de fanfară estompat în vedenii de praf. Toate ceasurile zilei aveau gustul nostalgic și obsedant al ploii, și același gust îl aveau visele lui cu înecați derulând presimțirea unei erecții amestecate cu plictiseli și frustrări de tot felul și cu rătăcirea în mugetul torid al străzilor.

Pașii lui redesenau și îngroșau conturul aceluiași semn, ce rămânea în veci nedeslușit. Zi după zi și an după an și mâine o va lua negreșit de la capăt, ca stolul acela de grauri înălțându-se compact din tufișuri. Nu prea sunt vii pe o rază de mulți kilometri, încât el nu-și dădea seama ce or fi căutat păsările astea toată vara învârtindu-se pe aici. Poate or mânca și altceva decât struguri și s-or simți în siguranță în parc. Nu mai știa când a mâncat carne de graur, dar își amintea că-i mai gustoasă decât cea de porumbel, care-i puțin ațoasă, dacă stai să faci o comparație. Carnea de graur o mâncau mai ales regii, dar el putea trece foarte repede de la preferința pentru un soi anume de carne la foamea de pâine goală, iar postul negru e plin de voluptăți pe care le întrevedea infinit mai intense decât cele ale meselor nesfârșite, copioase, agrementate cu delicatese cum ar fi friptura de graur. Însă ei nu-și făceau cuiburile în parc, avusesse grijă să cerceteze, ar fi fost prea simplu și pentru ei, și pentru el.

Era trecut de unsprezece ceasul și parcul plin de amatori de plajă. Mai degrabă profesioniști, după cum stăteau răstigniți la soare ceasuri în șir, în atmosfera saturată de zumzetul caniculei. Peste cel mult trei săptămâni nu vor mai fi pe aici, și pe urmă vor începe să tânjească după zilele astea prin birouri și hale friguroase și prin zloata sărată a străzilor, iar serile lungi și le vor petrece sub așternuturi, în casele lor friguroase, încălzindu-se la întunericul incandescent al viselor și făcând dragoste și bând alcooluri ieftine în așteptarea altei veri.

Își aruncă ochii pe ziarul cu schimburi de locuință, vânzări și cumpărări și oferte de serviciu. Era ziarul de alaltăieri. Cândva va avea timp și pentru ziarul de ieri, dar atunci n-o să mai fie ieri de multă vreme... își lăasă ziarul pe față. Pe iarbă și lângă apă e numai bine, nu se mai simte zăpucul deloc. Numai de n-ar ploua, măcar de-ar ploua, și soarele ăsta de septembrie e tocmai bun. Citise odată în ziar că angajează factori poștali, cartatori și mânuitori de valori, și-n aceeași zi, până-n ora trei, s-a dus glonț acolo, ca să afle că de mai bine de o lună se lucrează cu surplus de personal. Nu e o meserie chiar grea, deși cu multă alergătură, dar uite că nu-i de colea. Dacă lucrezi cu bani e imposibil să n-ai bani, adică ce rămâne de la pensii, abonamente, sume trimise prin poștă, d-aia-i zice mânuitor de valori, și numai a așa ceva miroși. Cum ai lucra de pildă cu motorină, și a ce altceva ai putea să miroși? Sau citești despre o antrepriză de construcții care angajează zidari, zugravi, și dulgheri, numai din astea, ceea ce

înseamnă un ban câștigat cinstit cu sudoarea frunții și să miroși a mortar și a var, și tot așa, și ești sigur că și la un an după ce ai citit anunțul ei nu vor avea surplus de personal.

O pală de vânt îi răcorea fața și făcea să foșnească ziarul. Ba făcea cineva curent lângă el întinzând un prosop de plajă. Era Dorina, era vocea ei și ce poveste palpitantă cu unul care-a pus ochii pe ea și se tot mută de colo colo și nu mai scapă de el și stai și tu pe prosop să mă vadă cu tine. Mite se răsuci o dată și ajunsese pe burtă pe prosopul Dorinei. După nuanța de tuciuriu a pielii, ea părea prinsă de alt soare decât ăsta de aici. A fost de bună seama la mare. Ziarul foșnea la capul lui cu un zgomot ca de flacăra, în timp ce făcea din ochi niște retușuri formelor ei. Lipsea acea perfecțiune de lux a unei compoziții sexy anoste, ca un chip fără chip, șters de colb și sudoare. Ea avea un aer de indiană, străduindu-se să fie ceva mai puțin durdulie decât este, cu păr cu luciu tăciuniu, bătând spre roșu. Se vede că nu-i țigancă din conformația gurii și din nasul drept. Mite știa că maică-sa e grecoaică din Grecia, refugiată, într-o vreme, cu grupul ei de ilegaliști comuniști pripășiți pe aici. Și la foamea lui, sărmăna Dorina cea durdulie, doar cât să se vadă când e ca acum, echipată de strand, și-s ani și ani de când se-nvârtește printre chipuri fără chip și fără sex, iar ea venise să-i aducă aminte, decât numai că nu e ea cea care să aleagă calea asta ocolită, cu stau și eu aici și mă tot mut de colo colo, ori poate s-o fi schimbat de atâta vreme de când n-a mai văzut-o.

— Nu te-am mai văzut de-o grămadă, Dorina. Pe unde umbli?

Ce bun e un prosop din ăsta ca al ei, își spunea. Nu te mai înțeapă iarba. Nu te mai ciupesc furnicile. Poate la vară o să-și ia și el unul, și Dorina se pensa sau se machia sau se demachia, încovoiată deasupra unei oglinjoare fixate pe genunchi. Se ștergea cu un șervețel pe frunte, se ștergea cu grijă și pe gât, lăsându-și capul pe spate cu gura întredeschisă și ochii închiși.

— Am fost pe litoral, spuse într-un târziu, când el nu mai aștepta răspunsul ei. Din mai sunt plecată și am venit alaltăieri.

El alegea la întâmplare o glumă veche, ce ar fi putut condimenta astfel de clipe de plictiseală toridă amestecată cu revederi întâmplătoare.

— Și cum stăteai tu acolo pe plajă și ți-o mângâiai pe frunte și o alintai ciufulici-ciufulici, tu mi-ai dat servicii, tu mă ții la mare, tu mă ții la soare, tu-mi dai de mâncare...

— Ba pardon, cocoș, mă confunzi.

— Chiar asta intenționez, să te confund.

— Am fost pe litoral să muncesc, apăsă Dorina.

— Aha.

El se făcuse că uitase. De bună seamă că Dorina străbătuse litoralul în lung și-n lat îmbarcată într-o tonetă cu crenvurști și Pepsi, și uite-o cum se-ntoarse ea să-și tragă sufletul prin fiordurile astea puturoase, grea de glorie și de trufie și de aur, cerceii, lăntugul, inelele...

— În locu' tău, mi-ar fi frică să ies pe gârlă în halu' ăsta de blindată.

— Hm! tresări ea încruntându-se. De cin' să-mi fie frică?

— De fomiștii ăștia, de pildă, care pun ochii pe tine și te fac să te muți de colo colo

până amețești...

Dorina scutură din mână a lehamite. E prea hârșăită de fomiști d-ăștia. Precum și mâncată, ceea ce uite cum omite fără să clipească, și că fomiști d-ăștia ca tine, Mite...

— Păi știu că tu poți zice orice despre oricine. Tu poți să-l omori pe om și să-l plătești, la care ea izbucni într-un hohot de râs neașteptat și se lăsă pe spate și se întoarse peste el mușcându-l de ceafă. El își frecă locul umed de salivă cu degetele, o să rămână semn, m-ai însemnat ca pe un taur cu fierul roșu.

— Chiar așa, să te vadă nevastă-ta cu semne.

— Care nevastă? Chiar cobești aiurea.

— Aia din iarna aia. Erați sau, mă rog, vă concubinați ori vă peșteati unu' p-altul'. Știu c-ai vrut să i-o dai lu' Costel și p-ormă n-ai mai vrut, că era beat, ți-o fi fost milă de ea și d-aia am zis că-ntre timp...

— Ce povești, ce tâmpenii pot da din tine, Dorina...

— Și când l-am dus pe Nicu la aeroport, parcă erai...

— Păi parcă nu eram. Sau era frati-miu, unul din ei sau amândoi. Dă-mi și mie o țigară d-aia, Dorinel.

— De care?

— Hai că ești culmea!

— Cinci lei țigara, mitofomistule! Și mai ridică-te în capul oaselor. Vreau să-ți admir trupul, apăsă ea cu ostentație.

El îi îndeplini dorința. Pufăind din Kentul Dorinei, așezat turcește, își bombă pieptul și bicepșii într-o poză de luptător la bălci.

— Te rog să pui mâna, o îndemnă. Vezi? Admiră cât ai ocazia. Ce se vede pe firmă afară, e viu și natural înăuntru. Și-i numai o țigară intrarea.

— Băăă... îl împinse ea cu vârful degetelor în obraz, sucindu-i capul și măturându-i privirea din calea privirii ei.

***

Adormiseră. Focul diavolului dogorea. Erau lac de sudoare, și prin umbra tălpilor lor treceau două țigănci povârnite sub o găleată de tablă zincată din care se ivera un calup de gheață. Bere rece, băieți, bere rece, băieți, bere rece, măcăneau nazal, cu o însuflețire de spicher ce le sperie somnul. El scutură capul și-o lovi în umăr pe Dorina. Ridicat în coate, se ștergea pe față cu amândouă palmele. Focul diavolului îi umpluse urechile cu sudoare fierbinte. Dorina întoarse din drum țigăncile.

— Alo, bere rece!

— Da, bere rece, băieți! La chihl!

— Cum? întrebă ea adormită, căutând portofelul în sacoșă.

— La chihl, domnișoară, douăzeci de lei sticla.

— La chihl, mai zi o dată...

— La chihl, la chihl, la chihl... repetă țiganca încontinuu cât timp i se plăti cu o sută dintr-un sul cât pumnul de astfel de bancnote, erau poate vreo zece mii acolo, la chihl, la chihl, până dădu restul și cele două sticle verzi din găleată, și pe urmă se amestecară prin mulțimea de trupuri goale ușurate; doar una din ele ducea acum găleata în care rămăsese numai calupul de gheață.

— La chihl... reluă Dorina, cu un fior nostalgic în glas. Îl mai ții minte pe dom' Sever, Mite?

— Eh, cum naiba?

— Mă trimitea mama la el la bodegă duminica. Începusem să mă ridic, pe la treispe-paispe ani, și numai ce mă vedea intrând în bomba aia a lui de lângă șina tramvaiului și începea să strige un chihl de pastă de mici pentru don'șoara Dorina, un chihl, un chihl, un chihl, tot așa o ținea până cântărea, și eu să mor, făceam fețe-fețe lângă tejghea și el înadins. Și când ieșeam, îi auzeam pe ăia așezați pe trotuar, lângă șină, cum pomenea de chihlu' Vatalii, și tot ce nu era sau nu se găsea pe vremea aia trecea prin chihlu' glorios al Vatalii, și Vatala, mai știi cum putrezea ea de vie la ea în curte? Mama mă învăța să mă țin departe, ăla-i țigan, ăla-i ovrei, și chiar așa și era, ba mai erau și zarzavagiii bulgari, moldovenii încă nu năvăliseră încoace, și doar noi eram greci și trebuia să ne ținem cu nasu' pe sus, da' ea tot mă trimitea duminica la dom' Sever...

— Eh, erai și tu frajedă copilă fără nicio vină, stihui Mite fără să vrea. Și io la fel, eh... S-a dus naibii. Îmi vine să plâng.

Fumau și-și treceau unul altuia sticla aceea de bere speculată la de două ori și jumătate prețul scris pe etichetă. Cealaltă sticlă era în apă, îngropată în nisipul de sub bordura de beton. Amiaza părea să se depene într-un preaplin de împăcare. Erau ani de când uitase gustul berii. Ultima dată, parcă-n Valea Dracilor băuse două halbe de bere, cu Celestin și șeful său, și socotea cu uimire aproape că ieșise nu tocmai rău din atâtea ierni și veri cu apă și ceai verde, și câte o cafea la trei-patru săptămâni, la maică-sa... Spuse, toastând parcă:

— E rece. Ce mai, îți merge la casa sufletului. Ei sunt activi, romanii, o fac pă treabă cu berea. Vor aduce și fripturi pe gărlă și să vezi atuncea trai pă' capu' nostru... Totuși, pe vremea aia de care zici tu, ei se mișcau altfel, nu se prea mișcau de fapt. Tu zici de țigani și evrei. Da' vezi că dom' Sever nu era niciuna, nici alta și nici bulgar.

— Ba chiar țigan era.

— Ba era alb ca un delfin și se purta și ras în cap.

— Ba se știe că mă-sa era Vatala. Mie mama mi-a spus, și ea știa, ea se interesa de toți. Vatala avea o grămadă de copii, prin tot orașul risipiți și până și-n Comitetul Central avea unu'. Mama mi-a spus. O grămadă erau ieșiți din chihlu' ei și d-aia îl și tot pomeneau mereu.

— Păi n-o să-mi spui acum că și Atanasie Grigeanu, bestia aia de pietrar cât muntele, care umbla cu crucile de beton în spinare pe stradă și-și făcea veacu' zi de zi la dom' Sever...

— ăsta era evreu, chiar de n-ai fi zis. Făcuse Belle Arte la Paris și-n Germania, și chiar de căra beton cu spinarea, e așa cum îți spun. Ei erau muncitori. Cum era Regman croitorul, tatăl lui Valentin boxerul, care doar din croitoria lui ar fi făcut alt cartier peste ăla, și știi povestea cu ilicitul.

— Da' lustragiu' ăla subțirel, cum naiba-l chema, de-l arunca mereu afară dom' Sever din bodegă, ca pe un cățel...

— Spermenzan bătrânul, da, tatăl spărgătorului Spermenzan, îi aminti Dorina, care-i avea parcă pe toți înregistrați ca la primărie. Spermenzanii erau țigani. Colivarii erau

țigani doar după mamă și tac-su era oltean. Frații Cocârlați din Chicagosunt toți evrei țigani...

— Da' domnu' Ion, hermafroditu'?

— Asta era ovreu bulgar.

Mite își ridică mâna la gură.

— Tu ești nebună, Dorino. Si noi, Cafanii, ce eram?

— Voi erați ovrei greci. Așa mi-a spus mama, când m-am încurcat prima dată cu frati-tu.

— Cu care?

— Păi cu Costel, dac-am zis prima dată. Și lu' mama i-a părut bine, că doar voi mai aveți sânge grec în zona aia.

— Bine dar noi nu prea...

— Mama zicea că vă trageți din Poni, evreu neamț, și Cafanu, jumătate evreu oltenesc și jumătate grec.

— Mă-ta era și mai nebună ca tine.

— Ți-am mai spus. Ea scormonea prin oameni, prin neamuri, primise azil politic, fusese închisă și torturată în pușcăriile guvernului grec capitalist, când m-a făcut pe mine știa deja bine de tot românește... Și până la urmă au uitat-o și grecii, și comuniștii ăștia de aici, dar ea a rămas cu obișnuința asta, să știe despre oricine. Ei îi păsa de ăla și de ăla, și mie, amărâta de mine, doar de Costel că-i însurat îmi păsa.

— Ești culmea, Dorinel. Și berea asta, să fie 'naintea la toți morții tăi greci.

Chiar e culmea, se gândi Mite. O femeie care a știut și știe ce vrea, în ciuda atâtor decepții, niște mici frecții la urma urmei. E de admirat pe de-a-ntregul în definitiv. El își amintea că la un moment dat Costel ar fi vrut să scape de ea și nu mai putea, idiotul de el. Dorina l-ar fi scos la lumină, deși fierturi amarnice clocoteau în capul ei pe atunci și orice i-ai fi spus lua drept literă de lege și continua să se creadă o frajedă copilă fără nicio vină. Dar dintr-odată s-a schimbat, și Gina își pierduse răbdarea și-i făcea zile fripte lui Costel, și Costel să i-o dea lui, și până la urmă el chiar nu-și amintește cum a ajuns la Nicu, când deja ea nu mai depindea de nimeni și de nimic. Prinsese un cheag de te ustura la lingurică. Și totul numai din mâinile astea două și din mintea ei stăpână pe cele patru operații aritmetice. Ea se juca deja cu banul, și frățiorul lor cel mic, era el cum era pe atunci, apucat pe căi lăturalnice, dar era și crud, și n-avea niciun fel de vocație de întreținut. Aia e că ce era între ei era chiar o mare iubire, deși ea a continuat să nu depindă de nimeni și de nimic, deși el a plecat și toți au știut că din tot ce a lăsat aici, cel mai rău i-a părut de Dorina și de mama...

Și tocmai că Dorina îl întrebă de Nicușor, dacă a mai dat telefon. Ea n-a mai primit nici scrisori în vremea din urmă. Până să vină în vizită în iarna aia, a primit o grămadă de scrisori și vederi, și Mite distingea limpede tremurul din glasul ei. Dacă nu cumva i se părea, bucățile astea nu-s genul ei, și mai cu seamă acum, în plin apogeu măreț și glorios și mănos, deși s-ar fi legat frumos, ba uite totuși că se leagă. Adică ce ar vrea să însemne asta?

— Mi-e dor de el, oh, Doamne, cât de dor îmi e de el...

— Oh, și mie mi-e dor, reluă Mite, amplificat, deznădejdea din glasul ei. Dacă ar fi

fost aici, poate nu ne-ar fi fost atât de dor.

Dorina se precipită înecată de suspine.

— Ba eu mereu, mereu...

— Dacă nu plângi, tot degeaba, o apostrofă el enervat.

Și-n secunda următoare pe el îl podidiră lacrimile, odată cu un hohot prelung. Icnea isteric, iarăși și iarăși, și pe măsură ce se liniștea continua să plângă tăcut, mușcându-și buzele, poate de mila și de dorul frățiorului lui cel singur acolo, departe, ori își plângea de milă sieși și de mila încă a unei zile petrecute aici și pe care încearcă să o mintă în vreun fel și-n același timp e mințit, și peste tot aceeași minciună din trupul său împotrivindu-se tot mai istovit minciunii.

— Bietul meu Miteluș, îl compătimi ea. Te-ai îmbătat dintr-o bere.

— O bere la chihl, preciza, ștergându-și nasul cu dosul palmei, înainte de a-i da veștile pe care le aștepta: le-a dat telefon bătrânilor. A spus că-i trimite două sute de dolari lui mama. Cred că a pus și pentru tine ceva. Știu că de câte ori le trimite, îți trimite și ție...

— Ce am eu nevoie? De nimic n-am nevoie, decât de el. Și Dorina scrâșnea. Figura ei de grecoaică tuciurie se înroșise până la rădăcina părului. Era rândul ei să-l jelească pe cel plecat și singur pe pământul tuturor făgăduințelor. Se strâmba trăgându-și nasul ei fin, desenat perfect, se schimonosea, plângea parcă de necaz, ce-am io nevoie, spune și tu, ce-am io nevoie, decât de el, și încerca să-și stăpânească tremurul, înfigându-și unghiile în antebrațul lui Mite. Si-ntr-un târziu se liniști și i se cuibări înfrigurată la piept.

— Tu semeni atât de mult cu el...

— Ca frați, n-avem încotro, trebuie să semănăm, cât de cât... Totuși, ei nu semănau chiar deloc. Cu mare greutate ar fi observat cineva că sunt frați, poate din pricina diferenței mari de vârstă, iar ea continua să tremure, strângându-l în brațe, mi-e frig și mi-e rău și țin-mă. Întinsul de apă clătinându-se la picioarele lor reverbera umbre uleioase. Se răcorise. Rămăseseră pe malul acela doar câțiva solitari ai acelui amurg retezat de meterezele blocurilor.

— Mergem și noi? întrebă Dorina.

El nu deschidea ochii. Părea să fi adormit. Îl zgâlțâi de umăr, hei, mergem?

— Unde să mergem?

— La mine mai bine, șopti strivindu-și sânii mari de spatele lui.

— Cum adică la tine mai bine?

— Adică... Atunci mergem la tine. Hai, totuși, că se face noapte. Mă ia cu frig. Îi îmbrățișa spatele tot, ce cald ești, și dorința ei bâjbâia după un răspuns care nu mai venea. Ești mare și cald, ești... ca o sobă. Ce bine-i lângă tine. Hai să mergem, că nu mai pot.

— N-am venit împreună, ca să plecăm împreună. Du-te Dorina. Eu mai stau.

Ea abia își stăpâni exclamația de uimire. Întoarse capul și se strâmbă ca lovită de vorbele lui, pe care încă refuza să le creadă.

— Păi atunci stau și eu, mai stau... O să mergem când vrei tu, Miteluș.

— Dorina, du-te acum, te rog.

— Dar ce ai tu, Miteluș? Nu te simți bine?... Arăți și slăbit, acumă văd cât de slăbit arăți. Ai nevoie de ceva? De ce nu-mi spui, ce naiba, ți-e rușine de mine? Doar ne cunoaștem de atâta vreme. Chiar dacă n-ai chef de mine, doar mă știi, nu mă supăr, da' spune-mi ce ai și o să...

— Du-te, Dorina, te rog, du-te și lasă-mă.

***

La câteva zile după ce-l lăsă pe Mite acolo, pe prosopul ei de plajă, Dorina primi telefon de la Nicu. Acesta-i spuse că va face tot posibilul ca până-n revelion să vină în țară, și dacă le-o ajuta Dumnezeu, se vor căsători și o va lua acolo cu el... De bună seamă că lui nu-i trebuia vreo confirmare, doar c-o anunțase din timp, să se bucure o clipă mai devreme de planul lui și-al ei, însă ei deja începuse să-i sune ciudat această propunere. Așteptarea o vlăguise poate, poate prea târziu venise vestea că vor fi din nou împreună, ori prea repede, prea brusc, ceva se frânăsese în ea parcă, și nici că ar fi vrut să afle ce anume. A doua zi dimineață, îl căută acasă pe Mite. Nu era de găsit. După ce sună îndelung, se învârti o vreme prin complexul alimentar de la parterul blocului, o fi pe aici, după cumpărături, și pe urmă traversă prin parcare și peste șina de tramvai, spre poarta uzinei. E la lucru, desigur, trebuia să-mi dau seama. Dacă va fi întrebată la poartă, o să spună că trebuie să se ducă neapărat să-și anunțe soțul, are un caz grav în familie...

Doi portari și o portăreasă în uniforme maron discutau aprins în fața vitrinei de sticlă a gheretei, neluând-o în seamă când trecu prin fața lor. Circulă pe linia Olteniței și se dă jos câteodată la Perțihani, prinse Dorina din mers, și că n-a îmbătrânit deloc și poartă un clop verde de pădurar să-și ascundă coarnele ca de juncan de doi ani și cizme de cauciuc pentru copite... În urma Dorinei au intrat doi muncitori cu salopete, și chipurile îmbâcsite de funingine, pe care portarii i-au oprit și i-au pipăit îndelung la pânțe până să-i lase să intre, nicio sticlă? Nu, doar mâncare luaseră. Ai bea și matale, nea? râse unul dintre muncitori către portar, sfătuindu-l pe urmă că dacă te arde pă beregată, du-te și stai la gard, la gaură, pe unde intră sticlele, ba nu mai intră nicio sticlă, strigă portarul în urma muncitorilor. Aceștia se depărtaseră de poartă și se apropiaseră de Dorina, iar ea îl auzi pe portar strigând parcă dintr-un hău adânc, nu mai intră nicio sticlă, c-avem om și la gaură! Nu mai intră nici șaizeci de sticle până la ora trei! îi răspunse celălalt, care împreună cu tovarășul său ajunsese în dreptul Dorinei, pe aleea largă dintre șirul de hale și istmul de depozite. O măsurau cu niște căutături hămesite din dosul rețelei dese de benghiuri de funingine, nu mai intră nicio sticlă fără zece lei vamă, nu-i așa domnișoară? Ea zâmbi cu politețe stingherită, nu știe, n-are de unde să știe, iar privirile străluminând din adâncuri de slin năclăit de sudoare intrau pe sub rochia ei albă din pânză topită, intrau în ea și ieșeau și se târau și-o frământau cu febrilitate, în timp ce unul din muncitori aprecia că de când cu decretul patru sute se bea în draci.

Ei sunt niște draci, se gândi. Niște draci murați și tăvăliți prin cenușă și încerca să-și amintească unde mai văzuse figurile astea...

— Căutați pe cineva, domnișoară?

— Da, caut pe cineva.

— Aici sunt o mulțime, domnișoară. Văd că nu prea știți încotro s-o apucați. La ce fabrică, la ce secție lucrează?

— Nu știu.

Atunci abia își dădu seama că fără nicio adresă i-ar fi imposibil să-l găsească în cătunul ăsta de hale și depozite. Să întrebe la Personal, poate că cei de-acolo l-ar găsi numai după nume, dar n-avea vreun motiv prea întemeiat să se intereseze de el. Să le spună poate că a stat la mine-n gazdă ori la mama și când a plecat ne-a furat butelia... da, și știu doar cum îl cheamă și că lucrează în uzina asta și ei să mă-ndrume unde pot da de el... Nu sună rău, o butelie barem să-i pun în cârcă, ar merita, dar i-aș face poate greutăți prea mari, păi altceva, că a furat, că mi-a furat... și numai de furturi mi-e capul plin, gustul coclit al vinei îți dă ocol, adică fată de cine să mă simt vinovată, când ei tati sunt nevinovați și eu o frajedă copilă fără niciun Dumnezeu, cum zicea frumosu' ăla de pică d-aleargă femeile cu limba scoasă după el, aiurea, un drac, ba el avea un drac sau un mai știu eu ce avea de mă frecam de el și înnebunisem, cum de ani de zile nu mi s-a ntâmplat ori poate niciodată, și figurile astea de scăpați dintr-un cataclism cu foc privindu-mă cum mă uitam eu la el, și parcă simțind la fel ca mine. Ei sunt bărbați, sunt cu totul altceva și abia acuma parcă-i văd și simt ce simt ei, porniți să reguleze tot ce le iese-n cale, tot absolut, femei și bărbați și animale și ape și păduri și întreg pământul. Ei cu orgasmul lor însutit.

Ei cotiseră pe o alee la stânga, într-un intrând de cale ferată în fâșia de depozit ce mărginea aleea principală. Dispăreau pe lângă un vagon-platformă, cu strunguri îmbrăcate în huse de polietilenă prăfuite și mânjite de vaselină. Dorina auzea glasul celui cu care vorbise adresându-se celui alt, suficient de tare pentru a auzi și ea și a-și da eventual cu părerea, caută pe cineva, Nelule, eh, ce mai pizdă fute alții... Și de câte ori nu se lovise ea de astfel de apostrofări, peste tot o însoțea rânjetul sordid și agresiv al orașului. Nu mai aveau cum s-o intimideze și nici să o revolte. Uneori, când se simțea în siguranță, răspundea în același fel și totul se transforma într-un fel de joc ori competiție a exhibării unui dispreț virulent și păstos. Cel mai adesea însă, se străduia să rămână indiferentă ori încerca să se pună în pielea lor, ceea ce n-a reușit parcă niciodată ca astăzi, când a văzut gorilele astea înfierbântate ce vor să încalece absolut totul, fără vreo deosebire, și asta simte și ea acum, cât o fi să umblu nebună pe aici căutându-l, și dacă nu știu în care din halele astea lucrează pot să caut degeaba și la noroc până diseară, ori poate o lucra de noapte săptămâna asta, prea pica de somn acolo, la plajă, adormea vorbind parcă.

Ieșise în altă alee, pavată cu piatră cubică și tăiată printre două ziduri de hală. Sub un zid era o pereche de șine pe care se îngrămădea un șir lung de boghiuri, iar sub celălalt, un peron acoperit cu tablă ondulată, cu trei linii pe care se urneau două locomotive mici cu duduie apocaliptic, ah, și ce zgomot, și fumul ăsta care parcă te mănâncă de viu, ca o cameră de gazare în aer liber. Două femei înhămate cu șorturi jechoase de piele strângeau cabluri de sudură răsfirate peste șine, cu gesturile unor pescari adunându-și năvoadele. Colacii de cablu îmbrăcați în izolație albă se îngroșau povârbind umeri și antebrățe, lucrează și femeile aici, vai de soarta lor, și Dorina se întoarse brusc din drum, luând-o grăbită în direcția porții, îi era prea de ajuns cât a

văzut și nu are nicio șansă să-l găsească aici pe Mite.

Duduitul acela înghițind dintr-odată duduitul locomotivelor îi ridică inima la gât. I se înmuiară picioarele și se opri să se uite în jur. S-ar fi sprijinit cu privirea de ceva, Dorina Beloianis, până aicea ți-a fost! Au dat nenorociții cu ceva, să ne ia de pe pâine! Piatra cubică trepida sub ea, de unde naiba vine? Venea de departe, dar se apropia, se auzea tot mai aproape, să ne strivească, să mă strivească! Atunci apăru în fața ei, de după colțul halei, întunecând zarea, și apariția aceea o făcu să-și revină; știa cu cine are de-a face, un tanc, coborând spre ea pe mijlocul aleii, săltând mătăhălos și dislocând piatra macadamului cu șenilele și lăsând scrijelituri albe de sfărâmatură în urmă. Din gaura turelei se ivea un bust de motorist în combinezon negru, cu o expresie asprită de placiditate ostentivă, de cotropitor sau eliberator. Asta era, jucăreaua, și picase tocmai pe visul ei de azi-noapte cu soldați și convoaie de tancuri pe străzi, parcă treceau peste mine toate, mă striveau, doar că nu făceau zgomot nici cât un bondar, cică veste, când visezi soldați și război... Ah, și ce fum dă și din dihania asta scârboasă, mi se mpletește mațele de fum, de vești, de vise, de tot carcaletele ăsta scârnav mi se zvârcolește stomacul, și veste, de la el ori de la frate-său, tot aia, și parcă tot nu-mi vine să cred cum mi-a spus acolo, lângă lac, să-l las și să plec și mie mi se zbăteau toate în mine și mi se mutase toată viața între picioare și încă n-am crezut cât am stat acolo la soare și am băut berea aia și nici pe urmă, până-n ultimul moment, că nici acum nu cred și apoi m-am dus acasă și am stat o oră în cada cu apă fiartă să mă liniștesc și tot cu gândul la el, niciodată nu m-am simțit atât de cârpă, nici cu frate-său și nici cu frate-său celălalt. Ieșea din uzină, și portarii și portăreasa sporovăiau tot despre tipul acela cu clop de pădurar, cum circulă-n sus și-n jos pe linia Olteniței, cu escale la Perțihani, unde are pe cineva, pe una care-i cea mai pe sufletu' lui dintre toate, care asta i-a făcut o târlă de copii și doar două fete i-au rămas în ființă și restu intraseră într-o turmă de bivolițe, încât Dorina mai zăbovi puțin, să-și tragă sufletul și mai mult să audă că El este Acela care ține de patru luni ploile legate și suflă pârjolu' pă lume de s-a uscat tot câmpu' și n-aveam nici de unele, da să vezi la iarnă.

Se gândea la Nicu și la telefonul lui de ieri, și poate n-o să mai prindă iarna în țara asta de slugi nemernice, care-și inventează blestemul și motivul, diavolul cu clop de pădurar și cizme de cauciuc. El mai la-ndemână așa, poate-i mai bine, și uite cum și eu îl caut bezmetică. Înțepenise liftul, îl caut urcând zece etaje pe scări și sună și bătu iarăși și parcă-i venea să se izbească de ușă până s-ar fi deschis. O fi la plajă, cum de nu mi-am dat seama? O luă repede spre lac, patru stații de tramvai, pe jos, nu mai avea răbdare să aștepte tramvaiul. E douăsprezece, l-aș găsi în același loc de luni. Probabil că a plecat cu câteva minute înainte să sun prima dată.

Găsi dreptunghiul de iarbă strivită pe care întinsese luni prosopul, probabil de aseară sau azi-noapte rămăsese așa, ca un semn, iar aerul era pustiit de zarva copiilor ce se bălăceau și săreau în apă de pe bordura de beton. Să se adune, să-și tragă sufletul și se dezbracă și se întinse cu spatele pe rochia de pânză topită, cu geanta sub cap. O înțepa iarba și simțea cățărându-i-se furnici pe pulpe. O mânca tot trupul și obrajii. O să se nverzească rochia, se gândi, dar iarba era uscată și prăfuită. Am să-l aștept aici, trebuie să vină odată, azi sau mâine, la vară ori în altă vară, trebuie să vină, trebuie să-l

Țipă de durere și șută cu sete în capul jivinei. Călcase peste craniul țăpului și i se sucise glezna și i se frânseseră degetele în coarne. Pielea se învârti în loc iscând praf și păr, cine mi te-a împins încoace prin noapte, diavol lepros?! Se răsucise și zvârcolise în pat toată noaptea și toată dimineața, și acum, în loc să coboare din pat pe spinarea diavolului, i se cocoță în cap. Auzise sunând în câteva rânduri. Nu dormea, dar nici nu era treaz. Nu era nici viu, nici muribund, auzise ori văzuse, ori o visase iarăși pe Colivăreasa. Ea fusese la ușă, dar ea n-ajunsesese niciodată la ușa asta, n-avea cum. Fusese lumina, desigur, n-am bani! Să mi-o taie! N-am nevoie de lumină! N-am nevoie de nimic! Pă toate mă baleg! Pă toți! Ticăloșilor! Ticălosule! Și din nou șută cu piciorul gol în căpățâna țăpului și urlă de durere.

Dimineața-i mai greu. Dimineața începe mereu după prânz. Pe măsură ce ziua înaintează încerci să restabilești un cât de cât echilibru. Puse pe foc ibricul cu apă pentru ceai. Tocănuri și dulcețuri de ciuperci, și cât de frumoase și cât de gustoase, și ceaiul cel verde, fredona în falset fără să știe ce, până ce vorbele se rupseră din el, albă ca zăpada ai ochi verzi ca iarba, nimeni n-o să-ți șteargă din ochi lacrimă, și-l acompaniau prin pereți, la un radio prin vecini, cotele apelor Dunării, e unu ceasul care va să zică, bine că s-a dus și ziua asta, și Colivăreasa, și Dorina, am crescut în ochii ei soasan-diset-santimetr, dar ea mereu purta doliu, era ori nu era decât o umbră și lucra numai de noapte, la Fabrica de Pâine. Ridicându-se peste chiuvetă întâlni în oglindă o figură cu barba de-o săptămână, cu un aer de ocnaș sau nebun sau tebecist în ultima fază. Să mă bărbieresc totuși. Barem atâta lucru. Asta îți dă alt chef. Se întoarce în cameră să caute un prosop curat în șifonier. E chiar ultimul, e chiar singurul, ba-l mai am și p-al Dorinei. Sâmbătă va trebui să spăl. Dacă o fi apă. O să încălzesc apă în cazan după miezu' nopții, când crește presiunea gazelor, și-o să și gătească mâncărică de cartofi. Cânt la două țambale și ce sârbă excitantă. În șifonier, i se împiedică privirea de o canadiană albastră cu dungi albe de-a lungul umerilor și mânecilor, mai trebuie să vină și iarna, și ce foc și ce amar pe capul nostru. O aruncă în pat, a cui o fi? Încercă s-o îmbrăce, era mică, și atunci își aduse aminte. Ce-o mai fi cu Norica? A dispărut așa urât. Totuși, nu-i era în gând să fugă, doar m-a rugat să merg cu ea la Moldova, și până la găzărie și înapoi tot într-o fugă o țineam și ajungeam la ea lac de transpirație și cu bidonul vărsat jumătate pe drum și gata să mi se verse și sufletul din mine, da' fugiși, băiețaș, ți-era frică să nu mă fure cineva de-aici, să nu mă hărtănească colivarii, ți-ar părea rău de mine și știi că tu mă aperi și tu mă iubești și-ai să le pui pielea-n băț odată și-odată, și atunci o să putem ieși în lume împreună. După ce bău a doua cană de ceai verde neîndulcit, tot nu reușea să se limpezească, și lăsă bidonul pe verandă și încuie ușa și ce rău ai transpirat și-ți bate inimioara și să ne băgăm sub plapumă să nu răcești și râsul ei care rupe spaima și mâna ei conducându-i mâna și degetele fremătând pe melodia râsului eliberator. Poate că ea l-ar fi salvat, ce altceva aștepta de atâta vreme, hibernând drogat de foame în deșertul vieții lui, Doamne, ai grijă de trupul ăsta al meu nevolnic. Fuma stând pe masa trasă lângă fereastră și pe blana roșcată a țăpului întinsă în chip de față de masă, cu picioarele sprijinite pe unul din cele două taburete din

bucătărie. Se mai uita pe geam și iarăși își lăsa capul în palme. Nu mai mâncase poate de-alaltăieri, dar de-acum nu mai simțea foamea, iar ceaiul verde se dovedea un tovarăș de nădejde în asemenea momente. Îl dureau dinții poate, nu era prea sigur, o durere abia percepută, pe care încerca s-o asculte, atent, rădăcinile susurau în alveolele de apă și maxilarele erau și ele de apă și nu-l slăbea chinul senzației de vomă. Chiar n-are ce să vomite, astea-s grețuri de gravidă, o să dau ceva afară, ori ăsta o fi gloriosul sfârșit al subnutrițiilor, da' să se termine odată! Să verse tot. Să-și verse ținerea de minte peste halele și depozitele alea de acolo de jos, peste fojgăiala aia de electrocare și motostivuitoare și transbordoare și macarale și clinchete și ciocănituri și bubuituri, pârâituri și dangăte, zi și nopți, nopți și zi fără răgaz, aici sub nasul lui și sub ochii lui, fojgăiala diavolului în agonie neîntreruptă, în care fiecare depinde de fiecare și nimeni nu se poate lipsi de nimeni. Ar fi vrut să fugă, și acum trebuie să mori. Fuga înseamnă moarte. Fuga de moarte înseamnă moarte. Nimeni nu poate ieși decât mort din Locuința Morților. Toată lumea stă pe loc. Cine mișcă nu mai mișcă. Totuși, va trebui să facă rost de niște bani, și pe urmă abia să-și găsească de lucru, după ce mănâncă și-și revine, o să se apuce să-și caute și nu mai contează ce o să găsească, important e să găsească repede, cât mai repede...

***

Tot ce trimitea frățiorul nostru o avea drept destinatar pe doamna Aura Poni Cafanu. Numele de fată al doamnei profesoare, de-acum pensionară, pe care amar de vreme nu-l pomenise nimeni, ar fi fost poate pe cale să deștepte mândria apartenenței la spița acelei figuri de care te împiedicai prin manuale școlare ori pe pereți de săli de clasă transformate în laboratoare de chimie-fizică. Frățiorul nostru însă de bună seamă că n-avusese niciodată habar cine fusese și cu ce se ocupase acest Poni. Abia când a început să-i vadă numele pe recipise, doamna profesoară a început să povestească în familie despre înrudirea ei cu o personalitate al cărei nume era folosit, desigur, pentru ca tot ce-i era adresat mamei să nu încapă pe mâna vreunui alt Cafanu. Intrau în socotelile frățiorului nostru și faptul că mama îi procurase bani de avion, îndatorându-se la ceareu, dar dolarii trimiși de el se doreau în primul rând o dovadă palpabilă, reconfirmată o dată la cinci-șase luni, că lui nu-i merge chiar rău acolo, așa că mama să nu-și facă griji.

Ea își întâmpină fiul mijlociu precipitată de un entuziasm dezlănțuit, pe care Mite nu i-l recunoștea. Doar nu era prima dată când primea prin *Comturist* înștiințarea pentru două sute de dolari. Acum însă, după cum îi mai spusese lui Mite într-un rând, dar el nu prea catadicsise să ia aminte, va recurge la soluția unei investiții extrem de sigure.

— Ce bine ai picat, Miteluș mamă! Alaltăieri a fost ziua ta și n-ai trecut și tu pe aici...

Împlinise treizeci și trei de ani și plecase la aceeași oră ca de obicei de acasă. Încercase să se rătăcească pe străzi și prin parcuri, ocolind tot orașul, până nu-și mai simți picioarele, și se întorsese târziu, mult după miezul nopții.

— Au venit, uite, bani de la frățiorul tău Nicușor. Nu le mai dau nimic lui taică-tu și lui Costel, și nici pentru mine nu mai opresc nimic. Sunt pentru tine, toți, să-ți iei ce vrei...

— Bine, mamă, vom merge să-i prăduim!

— Frățiorul tău... Când a dat telefon i-am spus.

— Ce i-ai spus?

— Că ți-i dau ție, că tu ești mai necăjit decât ceilalți.

— Oh, și-ncă ce necăjit!

Ce spunea ea îi suna lui Mite ca o încurajare, pe cale să-l umple de gânduri bune. Bine-nțeles că mă bucur, mamă, e foarte bine, banii ăștia or să-mi prindă foarte bine...

— Și el a spus că nu contează pentru cine. Mi-i trimite mie, să fac ce vreau cu ei, dar și lui îi pare bine că...

— Da, mamă, și lui, și mie, și ție... E bine, o să fie bine, hai că mai vorbim pe drum.

— Stai puțin să mă-mbrac și mergem.

— Hai că te îmbraci și pe drum.

Era în capot maică-sa, iar îmbrăcatul ei durează cam mult. Deja îi ardea de glumă, deși știa că ea nu prea gustă nici glume mai nevinovate decât asta. Se-nveselise, și veselia maică-sii se potrivise cu a lui. Banii, da, poate și dolarii frățiorului, însă în vremea din urmă avusese răgaz să se observe îndeajuns pentru a fi sigur că nu se putea sustrage acestei stări ce revenea periodic între perioadele negre, întunecându-le și mai și. Dincolo de tot ce se-ntâmpla în jurul lui, era el, singur, din ce în ce mai vesel și din ce în ce mai fără de speranță.

Ziua se înviora urmându-și cursul prin holul recepției hotelului *Lido*. După ce se schimbă la toaleta de lângă teigheaua *shop*ului într-un costum de blugi, tricou albastru și pantofi italienești din piele împletită, Mite vându numaidecât cea mai mare parte din lucrurile cumpărate pe contul convertibil. Poate că nu s-ar fi priceput să scoată maximum de profit, dar se și grăbea, fără vreun motiv, mai curând n-avea răbdare și dispoziție pentru calcule, deși mai mult de o zi nu l-ar fi întârziat vânzarea directă a devizului cu șaizeci-șaptezeci de lei dolarul, ceea ce ar fi însemnat vreo trei mii de lei în plus, atâta pagubă din atâta câștig și ducă-se învârtindu-se și rostogolindu-se și s-ar fi putut și mai rău de-atât: până să ajungă la *Lido*, cutreierase cu maică-sa prin șapte *shop*-uri gătite cu haine și artizanat și coloniale scumpe.

— Așa o fi peste tot, se resemnă doamna Aura Poni Cafanu. Mai încercăm la *Lido*, spuse, și pe urmă cred că nu mai avem încotro. O să schimbăm la Bancă.

La Bancă ar fi schimbat pentru nouă lei dolarul. La *Lido* era poate ultimul loc unde mai puteai încropi un profit cât de cât. Peste încă o vreme, când frățiorul lui va mai da un semn, cine mai știe ce va mai fi. Păi o să schimbăm la Bancă, Miteluș, ori cumpărăm coniac *Drobeta*, țigări *Snagov* și rochii unicate cu zece dolari bucata, cine mai știe... Ei se gândesc bine că străinii nu vin aici să cumpere ce au acolo de unde vin, blugi, țigări străine, cafea și băuturi de-ale lor. E o invenție reforma asta... Toată lumea să fie mulțumită, și străinii, și statul care cumpără dolari cu nouă lei, și cetățeanul care primește devize prin *Comturist* și se poate folosi legal de acești nouă lei... Era departe totuși să-l frământa pe Mite ce va fi când vor primi din nou dolari de la Nicușor. Viitorul, mamă, e o invenție mai dată dracului decât orice fel de reformă, de care se ocupă mai ales Cârmu din Brănești. Să nu luăm pâinea de la gură unui om sărman, fără nas și fără un ochi uneori.

Când mama intră la coafor, se gândi că ar trebui să se tundă. În oglinda frizeriei avu

răgazul să se găsească mult schimbat în bine. O schimbare de două sute de dolari îi restituia chipul printre alte chipuri, alături și foindu-se prin spatele lui. Era o figură atinsă de boarea unei spaime care s-a risipit, o privire de apă și cenușă, care stătea să se stingă ori era gata să se aprindă. Părul i se rărise, dar nu până într-atât încât să poată spune că are chelie. Cicatricea dintre sprâncene și nasul turtit și strâmb îi confereau un aer de duritate străin, pe care zadarnic s-ar fi străduit să și-l recunoască. Dintotdeauna s-a știut pașnic, până dincolo de imbecilitate, și incapabil fizic și sufletește să facă pe cineva să sufere cât de puțin. Acesta era el, o apariție aproape agreabilă, totul pe el era nou și cădea bine pe acest piept larg, părând puternic încă. Tricoul, geaca, pantalonii, pantofii din împletituri de piele neagră, nu-s prea mulți asemenea lui în tot orașul, iar hainele celelalte le lăsase la toaletă, nemișcate din locul unde le aruncase când le dăduse jos de pe el, de bună seamă că cineva va avea nevoie de ele, el era prea mulțumit cu această schimbare de două sute de dolari, n-ai la ce să te plângi, nu mi-e foame, nu mi-e sete, ci mi-e dor de ceaiul verde, ba să fie pe țeasta țăpului oacheș și roșu-n obraz toată fiertura aia câtă am băut atâtea ierni și veri, și primăveri, și-acuma vine toamna iarăși și uite-o cum vine și uite-o cum trece.

El se vindecase de orice urmă de bătăături din palme. Acestea erau chiar mâinile lui și îi plăceau foarte mult. Schimbarea părea mai mare de două sute de dolari, ar fi o chestie să-mi păstrez mâinile așa, chiar și muncind, sunt destule munci care nu se pretează la tot felul de mutilări, după cum și destui oameni care, dacă nu cumva peste puține luni frățiorul nostru ne va avea iarăși în vedere.

O aștepta pe maică-sa să iasă de la coafor, bând cafea la una dintre mesele scoase pe trotuar în fața restaurantului *Dunărea*. Avea un gust ciudat cafeaua, de pește parcă, ori unde el îi uitase gustul. E totuși un restaurant cu specific pescăresc. Ce crapi împăiați atârnă-n năvoadele răsfirate-n amurgul vitrinei. Parcă începuse să-l zgândăre foamea. Se aprindeau faruri și stopuri, clipind roșu murdar peste forfota estompând amiaza senină și secetoasă de octombrie exalând un abur vlăguit.

Taci că-i bine. Cu șase mii de lei, aproape că ar fi putut ieși din nou în primăvară. Dar în punga de plastic mai are o pereche de blugi pe care nu s-a hotărât încă să-i vândă, o pungă de cafea și cinci cutii de bere. Drumul înapoi de la *Dunărea* la *Lido* l-au făcut bând bere Tuborg din cutii. El a insistat și n-a reușit s-o convingă pe maică-sa până nu i-a spus de frățiorul lui Nicușor, cum în iarna aia amândoi frățiorii, cu Norica și Dorina, au băut în câteva rânduri din cutii, vânturându-se pe străzi și prin magazine, probabil un vechi obicei americanesc, pe care Nicu ținea să-l exerseze sub ochii lor... Norica, da, îi spuse maică-sa, și spuneai că nu-ți mai amintești, da, mamă, acum abia mi-am amintit, Norica a plecat la ea în Moldova să-și scoată un duplicat după certificatul de naștere și pe urmă n-am mai știut nimic de ea, probabil a rămas acolo. Uite, am ajuns la *Lido*.

***

— Ce bine-i, mamă, să nu fii sărac...

— Dar nimeni nu-i bogat, Miteluș. Nici chiar aici, la *Lido*...

Privirea ei se împotmolea parcă în fojgăiala și zarva din jur, de pe terasa restaurantului *Lido*, împetriștată de sclipețe emancipate.

Ea nu-și dădea seama de unde-i vine neliniștea, ceea ce era pe cale să i-o sporească. Tot praful și arșița unei veri fără strop de ploaie au răbufnit parcă în acest miez de octombrie. Întunericul era greu, încins de un iz fetid, ținut parcă în loc de luminile de aici. Piscina era luminată și pustie, cu o pânză de apă pe fund.

Bănuia răcoarea fără s-o simtă, la fel ca neliniștea ei. Nu-și mai amintea un astfel de octombrie, ținând dogoarea în loc. Se îndoia poate de rostul acestei cine scumpe, pentru care insistase Mite, și care-i lăsa pe limbă un damf de înșelăciune confundându-se cu damful de usturoi al cârnăciorilor oltenești. Si el a insistat din nou să ia bere, iar berea *Azuga* și cârnăciorii oltenești sunt un lux inimaginabil pentru ea. Sunt ani și zeci de ani de când n-a mai intrat într-un restaurant. Când nu i se părea scump, n-avea timp. Timpul vieții ei a fost prea plin de Constantin, Dimitrie, de Nicolae mai cu seamă, și n-a vrut să renunțe nici la slujba ei de profesoară, și uite că bine a făcut, căci nu i-ar fi fost prea lesne acum să rămână la mâna lui Grigore și la pensia lui. Vremea aceea nu a lăsat-o să deprindă obiceiul localurilor și al restaurantelor, și uite că și-n privința asta a făcut bine, pentru că acum ar fi din calea-afară de costisitoare pentru pensia ei din care trebuie să-i ajute și pe Constantin, și pe Dimitrie. Totuși, vremea aceea s-a dus străbătută de speranța că pe Nicușor îl va avea lângă sufletul ei mereu, și uite că odată cu vremea aceea el s-a dus, și-atât de departe, Doamne, bine că i-au rămas Costel și Miteluș, dar și ei trec atât de rar s-o vadă. Miteluș o duce mai greu. Ar trebui să țină mai strâns de bani. Te mai gândești și că d-aia o duce el greu, pentru că risipește parcă tot de dragul de a risipi, crezându-se, auzi, bogat...

— Vroiam să spun, zise ea, că aici, în țara asta, nu-i nimeni bogat. Atâta că unii sunt ceva mai puțin săraci decât ceilalți.

— Acum nu m-ar fi împiedicat chiar nimic, mamă, să nu mă simt deloc sărac. Atâta că tu ții neapărat să-mi bagi asta în cap...

— Să-ți aduci aminte. Trebuie să fii mai econom, mai grijuliu cu...

— De ce? Oare trăiesc într-un lux nebun?

— Oh, Miteluș... Miji ochii, iar chipul ei neridat parcă se lupta cu somnul, tocmai că nu trăiești într-un lux nebun. De aceea trebuie să fii mai precaut cu viața ta. Noi am îmbătrânit, nu te mai putem ajuta prea mult...

— În ultima vreme m-ați ajutat puțin, în rest n-am prea apelat, în sfârșit...

Erau la mese și câțiva străini, pe care lesne îi puteai deosebi de ceilalți, în vreme ce ea se străduia să-i explice teoretizând, aprofundând, extinzând, amintindu-i vag de Cârnul din Brănești, atâta că acela era cu totul altceva, un fel de corcitură de profet și artist ce înălța peste lume o aură apocaliptică păstoasă, în vreme ce ei nu-i rămâne decât să se lege de sărăcie, tocmai acum și tocmai aici, degeaba ai încerca s-o îndrepti pe altă cale, are o manie, o obsesie...

— Diferența asta îi pune în mișcare, faptul că unii sunt săraci, și alții extrem de săraci. Ei sunt o masă doar aparent amorfă. Sunt ca un organism în febră: pe dinafară zace și pe dinăuntru sângele infectat se agită, e în panică...

Asta chiar nu l-a frământat vreodată pe Mite, ce anume îi pune pe ei în mișcare. S-a uitat poate la ei, într-o vreme, cum se mișcă, cu tot mai puțin interes, pe măsură ce înțelegea că nu există șanse ca ei să iasă afară din traseul lor prestabilit.

— Chiar și aici, Miteluș, cu atâta lux și mesele pline, nu e nimeni cu adevărat bogat.

— Ai o obsesie, zău așa. Oricum, nu-s niște sărăntoci...

Și-n definitiv, ce naiba erau ei? O fi având dreptate ea, vorbind astfel despre cioporul ăsta de bișnițari și copii de ștabi, adolescenți de bună condiție, amestecați cu cetățeni respectabili și pigmentați cu tipi care nu-s nimic, dar se bagă-n orice și-i cunoști de departe, chiar dacă au o îndeletnicire care le cere să fie camuflați, anonimi și purtând o uniformă numită civilă, însă lor le e mult mai comod așa, pentru a vedea toată lumea cine sunt ei și să se comporte în consecință în preajma lor, să nu le dea bătaie de cap adică. Ei sunt mereu în timpul serviciului, precum cei patru de la masa din față, sporovăind și râzând, cu multe sticle și farfurii dinainte, și se vede bine că numai de bătaie de cap n-au nevoie.

— Nu mă-ndoiesc... mamă, că tu știi mai bine cum devine cu sărăcia și bogăția. Știu că demult de tot tăticuțu' nostru te mai lua cu el prin țările socialiste prietene, parcă ați fost și la Paris odată... Pe urmă el a plecat singur pe unde l-a trimis partidul...

— El a fost prin multe locuri, Miteluș. El a văzut și Viena, și Berlinul, și Adriatica, și Mediterana, pe unde n-a fost el... Eu n-am mai putut să-l însoțesc.

— D-aia nu-și găsește el locul și liniștea acuma, la pensie, își cumpără stupi, aleargă-ncolo și-ncoace, vrea să fie activ. Doar activist se cheamă c-a fost.

— Pentru el a însemnat mult slujba aia din minister, spuse mama. A însemnat totul. Toată viața lui. Îi vine foarte greu acum, mai ales când îi vede pe unii că se prăpădesc la doi-trei ani după ce ies la pensie. N-ai ce-i face, i s-a fixat că trebuie să se miște, să se agite, să cheltuiască. Cheltuiește ca de frica morții. Cu el semeni tu așa risipitor. Eu n-am fost așa, știi bine. Mi-ar fi plăcut poate, dar n-am putut să mă țin după el în cheltuiala asta a lui și nici în deplasările lui, din pricina frățiorului vostru Nicușor. Știi bine cât am tras și cât am suferit de pe urma lui, cu atâtea accidente și operații, și apoi cu plecarea, și oricum erați trei. Nu-ți mai aduci aminte că tu nu vroiai să adormi decât citit? Îți citeam ore-n șir, până mi se usca limba-n gură. Traducerea la filme ți-am citit-o până la nouă ani. Nici atunci nu reușeai să citești destul de repede. Dacă nu-ți făceam voia, nu mai aveam trai cu tine, urlai, te tăvăleai pe jos... Tu și Nicușor ați fost dificili de tot, m-ați chinuit, erați și greoi la școală, ori mai degrabă reticenți, nu știu ce să mai spun. După aproape treizeci de ani de profesorat, uite că nu-mi dau seama ce era de fapt în capul copiilor mei... Costel a fost altfel, mai cuminte, mai liniștit și aplecat spre studiu, da, cu totul altfel a fost Costel... Da' eu aveam răbdare cu toți, așa cum erați, nu vă forțam, nu vă băteam... Oh, câtă răbdare am putut să am, Doamne, tot cu nădejdea că va ieși ceva din voi...

— A ieșit, mamă, ce-a ieșit... N-a ieșit ce-ai fi vrut tu. Nu merită să te zbuciumi atât, zău că nu merită. Eu și cu Nicu n-am învățat. Te-am dezamăgit, da, acuma nu mai ai ce-i face... Da' cel mai rău l-am dezamăgit pe tăticuțu' nostru...

— Da, pe el într-adevăr l-ați dezamăgit. D-aia e și așa... Cum să spun?

— Mai rece, mamă, puțin mai rece, o ajută Mite.

— Da, puțin mai rece. El nu s-a putut apropia de voi, el era și cu problemele lui, cu slujba lui... Dar eu am tot încercat, m-am străduit, mi-a fost greu...

— Dacă v-ați fi putut mândri cu mine, mamă, de bună seamă că n-ar fi fost așa. S-a-

ntâmplat că n-aveați cu ce vă mândri. A fost normal să devin un fel de rudă săracă, să...

— Oh, Miteluș, de ce spui tu asta? Ați crescut și v-ați îndepărtat, asta a fost. Și știți bine că eu tot mă străduiam să v-ajut și vă ajut și acum cât pot. Din amărăta mea de pensie și din ce pot să-l mai conving pe tăticuțul vostru... Mai cu seamă după ce a plecat frățiorul vostru în America. Am început să mă mai limpezesc, să încerc să mă gândesc numai la bine, ca să am parte de bine. Am zis că-i bine că vă am pe lângă mine pe tine și pe Costel și-am început să mă bucur pentru Nicușor că și-a făcut un rost, că-i în stare să-și câștige viața acolo...

Atunci irupse de undeva o înjurătură prelungă, ce făcu toate capetele de la mese să se răsucescă, fiecare parcă în altă direcție și așteptând parcă zgomot de mese răsturnate și veselă spartă. Din senin se iscase și fără a lăsa vreo urmă, în afara capetelor întoarse și a liniștii așternute pentru câteva clipe, după care rumoarea de fond a localului își reluă curgerea egală de dinainte.

— Mă gândeam, mamă, că ar trebui să fii cât de cât mulțumită de mine. Să nu fii atât de nemulțumită cât îmi pari uneori. E destul de târziu să mă schimb la vârsta asta, ca să... și din nou s-au auzit niște înjurături foarte repezi, cu vorbe încălecându-se și ștergându-și sensul. Unde-o fi ăsta? se întrebă Mite, întorcând capul în toate părțile, odată cu ceilalți. Pica parcă din cer răpăiala aceea de înjurături.

— Vreun ventriloc, presupuse maică-sa înviorându-se brusc. Spectacolul derizoriu și deopotrivă fascinant al acelui glas al nimănui și atât de puternic și real o trezi pe moment din jelania confesiunilor ei.

— Ziua vânzătorilor de neam se apropie! se auzi apoi, foarte limpede de astă dată și ca un răspuns la înjurături. În pofida coerenței, se cunoștea că-i același glas.

Doamna Cafanu a fost cea care a zâmbit prima, iar când fiul ei îi imită zâmbetul îngăduitor, se încruntă. Nu-și mai revenea, se posomorâse acum definitiv parcă.

— Vânzătorii de neam, încercă Mite s-o binedispună, asta-i o meserie bănoasă și căutată.

Potopul de înjurături se împletea dezlânat și viguros și într-un desăvârșit anonim cu vânzătorii de neam și jos dictatura comunistă și porcii de securiști, într-o zarvă ca de manifestație, ce declanșă instantaneu mecanismul celor patru inși de la masa din fața lor. De-acum aproape că alergau, strecurându-se în slalom printre mese, agitați și livizi, desfigurați de disperare, și încă părea să se amplifice spaima uriașă ce îi puneă în mișcare. Scotociau pe sub mese, în patru labe, și pe sub farfurii, poate după difuzorul acela nevăzut ce le stricase toată tihna petrecerii, căutând parcă vreo jivină scăpată de la circ, pe care numai ei ar fi fost în stare s-o anihileze, singurii înfricoșați. Trei circulau din ce în ce mai iute și mai haotic printre mese, în vreme ce al patrulea scosese un pistol de sub haină și se învârtea năuc în loc, agonizând ca-n urma unei lovituri experte, menită să-l chinuiască îndelung, înainte să-l înțepenească definitiv. Părea oricum că amenință toată lumea din local, iar vuietul dezaprobat punctat cu țipetele câtorva femei îl făcură în cele din urmă să-și ascundă pistolul la un loc sub haină și să se alăture tovarășilor săi care erau de la un capăt la altul întreaga scenă a terasei *Lido*. Era un spectacol, la urma urmei, pe care lumea de la mese și o grămadă de ospătari grupați într-un colț aproape că-l gustau, în pofida străduințelor vizibile de a nu părea implicați

în vreun fel. Totuși, pe doamna Cafanu o întrista foarte tare. Nu de mult, ea văzuse ceva asemănător, Miteluș, un tânăr care striga prin aglomerație în oraș că vrea viză pentru RFG, și-atât de rău mi-a făcut, mă gândeam la Nicușor, cât de îndârjit era el. Dacă n-ar fi avut noroc și ar fi întârziat numai puțin, poate că tot așa ar fi făcut. Dumnezeu parcă m-a îndemnat când am făcut împrumut și i-am dat bani, și după aia a fost tot mai greu cu vizele. Încetaseră protestele ventrilocului și încetase și fuga celor patru, care dispăruseră lăsându-și masa încărcată cu sticle și farfurii aproape neatinsse. De-acum aveau de lucru, aveau bătaie de cap multă. Totuși nu se zărea nicio urmă de care să se lege cele petrecute cu cinci minute mai devreme. Prea brusc reintrase totul în normal. Parada sclipetelor emancipate nu arăta tulburată deloc și nimeni nu părea dornic să comenteze. Doar mama comenta în felul ei, răscolindu-și neîncetat amintirile, fugind de ele printre ele, știi bine, știu, de bună seamă că știu, știi ce a însemnat pentru mine plecarea lui, că n-a terminat, că mi-a mâncat jumătate de viață... Aia e, că pe mama n-ai cum s-o strămuți din ale ei și o să-l plângem acum din nou pe frățiorul nostru și lui Mite nu-i arde chiar deloc de plâns. A plâns atunci, cu Dorina, la ea am mai auzit chestia asta, mamă, că m-a terminat și m-a mâncat... Dorina Beloianis, da, mama se gândi mult până spuse că o știe de mult, de copilă, și tocmai că le știe atât de demult și pe ea și pe maică-sa, care nici ea nu i-a făcut o impresie bună. Păi o bârfitoare și o informatoare, destui se fereau de ea și ea îi ispitea pe toți, da' la un moment dat nu-i mai ajungea nimeni la nas, se măritase cu un activist din CC-eu. Era pe atunci moda unor astfel de alianțe, cu căsătorii în numele internaționalei, care să cimenteze înfrățirea între popoare. Ei și-au luat neveste de pe la ruși, și tot atunci au apărut și coreence, și cubaneze, și grecoaice, azilante, cum era madam Beloianis. Dar activistul ei a murit la doi ani după căsătorie și n-a mai fost nici ea în stare să se mențină de una singură. Însă pe Dorina ea a crescut-o... Păi cine altcineva, mamă, s-o fi crescut? Păi nu știai, puțină lume știe, și nici Dorina nu cred că a aflat. N-as fi vrut oricum să se afle de la mine, Miteluș, pe Dorina a înfiat-o, când încă trăia activistul ei. Era și moda asta cu înfierile și la ei, dar și la familiile nevoiașе: statul plătea o indemnizație lunară aproape cât un salariu celor care înfiiau copii coreeni sau greci refugiați. Însă activiștii cu funcții mai mari înfiiau și copii de aici, aveau câte opt-nouă unii... Dorina nu-i grecoaică și se pare că ea habar n-are, și poate tocmai d-aia i-a făcut maică-sa capul mare cu rasa și rosturile fiecăruia din cartier, ca să nu-și dea seama că nu-i ea maică-sa bună. Sau mai știi la ce s-o fi gândit madam Beloianis, să-i spună mai târziu, și până să apuce să-i spună, fata ei a început să producă, s-o întrețină și să-i facă viața frumoasă până într-atât încât poate s-a temut că Dorina se va gândi și la maică-sa care a făcut-o și care nu era chiar așa departe, era tot acolo în cartier... Cine era, mamă, mama Dorinei? Nu-ți spun, Miteluș... De ce, mamă?

— Uite, m-a luat gura pe dinainte... Nu ți-aș spune. Poate că nici tu n-ar trebui să știi, așa cum nu știe nici Dorina.

A luat-o gura pe dinainte, și Mite s-a cam plictisit ascultând-o despre atâtea alianțe și încrucișări ducând la un mare mister, uite, inaccesibil lui. Din te miri ce ea se ambalează, se înfricoșează, iar el n-are de lucru să insiste...

— Bine, mamă, nu-mi spui, nu-mi spui. Sunt niște chestii delicate astea. Oi fi tu

mama Dorinei, cea care a trăit și cu Costel, și cu Nicușor. Ai tu oroare și noroc de chestii d-astea incestuoase, de mult te știi, de când erai gravidă cu Nicușor, care trebuia să fie Nicole...

— Faci niște glume, Miteluș, nici nu știi cum să le spun... Astea nu-s glume. Și-atunci m-ai dat peste cap, de-am zis că lepăd.

— Atunci n-am glumit, sau naiba știe ce a fost atunci. Nu mai e chiar nimic din ce a fost, da bine că mi-am dat seama de timpuriu că te dau peste cap și am început să mă țin departe de voi, și uite că nici acum nu suntem prea apropiați. Ție tot ți se pare că lepezi dacă-mi spui că tu ești mama Dorinei sau mama ta, sau mama lu' tăticuțu' nostru, sau cine știe care rudă...

— Și nici măcar nu știi de ce nu ți-aș spune... Nu trebuie să-ți spun totuși...

— Păi nu-mi spune. M-ai cam amețit, da-mi face mare plăcere... Mai vorbim și noi de una-alta, o să mai luăm câte o jumătate de bere și pe urmă economisim banii. E bine așa, mamă?

— E bine... Mama Dorinei e aceea căreia i se spunea Colivăreasa.

— Mă rog, Colivăreasa. Și pe chestia asta cine ar fi trebuit să se dea peste cap ori să lepede?

— Mă gândeam că tu...

— Io, da, o să le dau foc Dorinei și Colivăresei și numai din cauza ta, sau ce?

— Mă gândeam că tu ai ținut mult la femeia aceea... Nu la asta mă gândeam. Nu știi la ce mă gândeam de fapt, de ce nu trebuia să-ți spun... Când a adus-o Vasile Terente, dascălul, atunci, demult, de la țară, ea o avea pe Dorina de câteva luni. N-o fi avut poate cu cine s-o lase acolo și poate n-o fi vrut dascălul copilul ei, fiind prea dezamăgit de ai lui. Până la urmă, a dat-o la un leagăn de copii în București. De-acolo a luat-o madam Beloianis. De la taică-tu știi povestea asta, trebuiau s-o publice în *Zori Noi*, dar nu s-a putut, tocmai fiindcă ea era azilantă. Adică în timp ce românii înfia copiii coreeni, ca victime ale războiului, nu se făcea ca refugiații greci să înfieze copii români, pentru că la noi comunismul era la putere deja și nu-și mai abandona nimeni copiii... Dar, nu știi, n-am schimbat nicio vorbă cu femeia aceea, Colivăreasa, și abia dacă am zărit-o o dată sau de două ori, deși locuiam atunci foarte aproape de ea...

— Păi așa era ea, mai retrasă, și nici tu nu te prea amestecai cu vecinii. Ți-aș fi prezentat-o poate. Dar îți dai seama că nu-i cădea bine ca eu, un copil de doispe-treispe-paispe-cinșpe-șaispe ani, să ți-o prezint pe ea, o femeie în toată firea și pe deasupra având și un copil, și încă un altul, dat de suflet, cum zici. Și-n afară de asta, știam prea bine că tu te dai peste cap foarte repede și din lucruri mult mai nevinovate, așa că trebuia să te scutesc, să te protejez...

— Mă gândeam că poate ea a fost atunci la tine, când erai militar și nu mai vroiai să știi de noi, mi-a spus Costel mai târziu... Eu n-am apucat să știu nimic din viața ta, și parcă-mi era interzis, mie, mama ta...

— Ți-am spus doar că trebuia să te protejez. N-avea rost, tu dintotdeauna ai fost foarte sensibilă.

Se făcuse târziu. El terminase a treia porție de cârnăciori și băuse multă bere, iar mama desfăcea al doilea pachet de țigări și încă avea o grămadă de lucruri să-i spună.

Era o ocazie nesperată, fiindcă ei se văd rar. El vrea, vezi, s-o scutească, s-o protejeze, iar ea n-o să termine vreodată ce are să-i spună fiului ei mijlociu. Îi spunea acum de Dorina, care s-a tot ținut de capul lui Costel, până n-ar mai fi avut mult ca să-l despartă de Gina, și pe urmă s-a agățat de Nicușor, și ei, una, nu i-a plăcut deloc fata asta și plină de bani, și plină de ifose, și incultă, ce mai, o vânzătoare, la care Mite îi spune că barem e o vânzătoare de neam să fi fost, mamă, ba și-o vânzătoare de crenvurști, Miteluș, da-n iarna aceea când a venit frățiorul vostru în țară, ținea parcă și mai tare la ea și mi s-a părut atât de înstrăinat de noi, de ai lui, se agăța de aia, o... O vânzătoare, mamă, am spus, las-o-ncolo pe Dorina. Povestește-mi mai bine despre ăla de care-mi spuneai, mai devreme, care striga că vrea viză în RFG... Da, Miteluș, vizavi de Banca Națională era o clădire plină de schele pentru renovare și el striga și-l alergau prin mulțime niște securiști ca ăștia care au fost la masa aia. Pe urmă l-am văzut cățărându-se pe schelele alea ca o pisică și strigând neîncetat, vreau viză și vreau viză și-l urmăreau doi, și apoi mai mulți, vreo cinci-șase, dar față de el, ei umblau ca împiedicați pe schele.

La masa din spatele lor, cineva se plângea de recolta compromisă de secetă, de luni de zile n-a picat un strop de ploaie și tot așa, iar Mite încă se îndoia dacă o fi ăsta locul în care să-ți pese de ploaie și-i dădea încă o dată dreptate maică-sii, care spusese că nici măcar aici, într-un local de lux din buricul Capitalei, nu-i nimeni cu adevărat bogat...

Se strânsese lumea ca la circ sub schele, spuse ea când Mite întoarse capul și-l recunoscuse pe cel frământat de soarta recoltei, o figură cu pomeți de culoarea aramei încălzite și trăsături colțuroase și suple totodată, și mustăcioara subțire, ca trasă cu cărbunele, și privire întunecată și aprinsă de un licăr de batjocură și părul negru învârtejat sălbatic pe frunte și pe ceafă, având luciul și prospețimea blănii unui animal tânăr, iar Mite știa dintr-odată mai mult decât ar fi fost în stare să-și închipuie despre puterea strălucitoare și înfricoșătoare, asemenea soarelui, a acelui trup înveșmântat în cămașă de mătase neagră. Dar se opri, cred, pe o cornișă, aproape de acoperiș și crucificat parcă, având brațele întinse între două ferestre de la ultimul etaj, și nu înțelegeam pe ce stă cu picioarele și striga de acolo și ciricăia ca un pițigoi gata să-și verse și sufletelul din el și parcă n-ar mai fi avut mult până să cadă și îmi făcea atât de rău văzându-l căzând sau aruncându-se de acolo, de sus, de la etajul cinci sau șase, și făcându-se zob de caldarâm și uite-L hrănindu-se cu focul întreg al spaimelor și al urii și al dorințelor, acum lăsându-se și dorindu-se văzut și focul e-n trupul Lui și-n carnea Lui și tot ce-i verde rămâne veșted pe unde trece El. Într-un ritual al atotputerniciei, El râdea mestecând sclipătul ucigaș al danturii, retorizând cu un soi de afectare perversă, că ce ne facem, pâinica, păpica, maimuțărind parcă un lan nesfârșit de voci disperate care spun aceleași vorbe. Pe jumătate se adresează femeii cu care stă la masă și căreia Mite îi vede doar spatele, umerii frumoși și brațele pline, de un arămiu aprins, puternice și croite pe măsura biciului și hățurilor, și pe urmă El i se adresează numai lui Mite, săgetându-l și paralizându-l cu râsul ca un val înalt ce mătură totul în cale, în timp ce mâna lui Mite se ridică să lovească, închinându-se de nenumărate ori, și totuși sunt foarte sigură că n-a căzut, fiindcă am auzit zgomote de geam spart după ce m-am întors să plec, el a spart fereastra și a intrat în clădire, a scăpat, Miteluș, n-auzi că a scăpat? Și râsul lui ca un tunet și ca un suflu otrăvitor și Mite se vede închinându-se și apărându-se

astfel cu o iuțeață netrebnică pe care și-o amintește a altcuiva și e mai mult decât o amintire deformată sau împlinită de memorie, spălată de timp, e însuși prezentul viu împresurându-te din toate părțile, uite-L cum vine și uite-L cum trece, e oacheș e oacheș e oacheș. Omul acela i-L arătase, dar el nu văzuse decât spaima și colbul și sudoarea lăsate de trecerea lui pe chipuri și pe așezările oamenilor, văzuse mâna închinându-se și iuțeața netrebnică înainte de a se ridica streășină la ochi și văzuse gropile pline de cenușa duhorii Lui pe care o împrăștie vântul pe vii și pe câmpuri, văzuse toate acestea fără să țină cont vreodată de El, și acum uite-L, e chiar El, vine și trece jelindu-se și veselindu-se de seceta Lui și hohotind năprasnic din toate puterile ce I s-au dat, căci El e veșnic tânăr și mai gândește-te că-i o copilărie să crezi că ai reușit să fugi în ultimul moment, când El dintotdeauna a fost în preajma ta, și doar ți-am spus că a scăpat și a fugit după ce a spart geamul și a intrat pe fereastră și pe urmă a ieșit pe altă fereastră în strada Zece Mese și pe Covaci și apoi pe Lipscani și i-au pierdut urma, mamă, fereastra avea drugii de fier și-n fața ei era un zid, cu ochii mei am văzut și a văzut și Bajnorică.

***

Cheltuise destul și avea încă destui bani la el. Când a vrut să plătească taxiul în fața blocului, pe moment, a fost sigur că i-a pierdut, în care dracu' buzunar? Erau în pungă, uitasem, ce spaimă am tras. Douășcinci de bani barem nu pierduse în toată viața lui, și tocmai acum când m-a lovit și pe mine cu copita harmăsarului soacră-mii, Ru-diiii-ho-țiiii-neiaaaa-baniii-Rudieeee! zbiera în noapte, învârtind deasupra capului ca un bici punga de plastic cu blugi și cafea și cutii de bere. Mamă Grazielaaaa! Nu sunt beat sub nicio formă. Nu mă supără mirosul de balegă și nici fumul, mamă Graziela, nici că ne regulăm în familie să nu se-nstrăineze și să nu se subțieze sângele frățiorilor și surioarelor noastre și să nu se piardă-n veci. Atâta că nu-mi mărește leafa, mamă Graziela, și cumnatul Bajnorică se face că habar n-are, de parc-a intrat Satana-n el, n-aude, n-a vede, decât numa' banul din el vorbește.

De bună seamă că Satana. Acesta-i numele Lui, și-n fața intrării în scară zbieră scurt: frățiorul meu! Se străduia să nu se lase în voia ameteții, plutind în derivă prin beznă. Se împiedică, se agăță în cădere cu amândouă mâinile de balustrada scării și lunecă lent pe cimentul primei trepte, frățiorul meu frățiorul meu, asta-i ultima bere din cenții tăi și dolarii tăi, lălăia scotocind prin pungă și bâjbâind după inelul capacului, pe care-l smulse violent și teatral, ca și cum ar fi ținut în mână o grenadă, acolo, în întuneric. O goli dintr-o gâlgăitură lungă și n-avea un gust anume, era ceva ca un scuipat care vrea să stingă un foc mare și fără lumină și azvârli cutia cât putu de tare în geamul ușii pâlpâit de cețuri lunare, frățiorul meu frățiorul meu, și cutia ricoșă din geam strâmbată, rostogolindu-se pe ciment cu susurul anemic al unei pietre de fum, hei, nu e nimeni aici?! Ușile de la parter își iveau din întuneric boturile încleștate și surde ca pământul, milioane de tone de pământ înspăimântat îl striveau, nu-i nimeni nu-i nimeni nu-i nimeni, nici mama Graziela, nici iubitul ei de foc, cu mustața-n furculiță. Se înecă de răgușeală și cădea moale din nou pe prima treaptă, cu capul între genunchi și strângând punga la piept, năpădit de frig și greață.

Cândva, se trezi acolo plângând. Nu mai lumina luna prin geamul ușii. Se înnorase

poate. Poate o să plouă, dar al cui întuneric o fi ăsta? Vomită, icnind sugrumat și gemând. Plângea și vărsa. O luminiță roșie licărea în aureola-i de beznă. Cobora cineva cu liftul.

De lumina din lift avea să-și amintească mai apoi ca de o menghină strângându-i și pârâindu-i oasele frunții, în timp ce-și ferea ochii în pieptul ei. Doar după ce au ajuns în casă a recunoscut-o pe Dorina, și tot atunci a văzut cinci flori galbene cu tijele lungi, chircite și opărite de așteptare. Poate că mireasma lor pătrunzătoare l-a dezmeticit, când au fost puse într-o sticlă de lapte cu apă și dintr-odată au înviat și atunci a văzut că-s garoafe asudând picături mari, ca de rouă. Ieșeau din petale ori poate le stropise. Nu-și amintea să fi văzut vreodată flori în casa asta. Au mai fost femei câteodată și ar fi fost chiar aiurea să aducă și flori.

Ele stau cât stau, pleacă și vin, vin și pleacă, nimeni nu le ține și nu le gonește nimeni, își fac de lucru pe aici, nu aduc nimic și nici n-au ce lua de aici și n-ar avea ce să le facă să întârzie în acest loc al nimănui, al numitului Cafanu Dimitrie, în care poți înnopta uneori și se-ntâmplă că și găsești de mâncare, dar totdeauna ele vin fără flori și îndeobște vin pentru un lucru anume.

Cum stătea pe marginea patului și ea în fața lui, în picioare pe blana șafului, el îi trase peste cap fusta și bluza cu un singur gest de o secundă, înainte ca vreunul din ei să spună ceva ori să însăileze vreo intenție. Doar la ce i se întâmpla acum se gândise ea în vremea din urmă, căutându-l acasă și prin uzină și așteptându-l și urcând și coborând cu liftul, până ce mai curând de milă și dezgustată aproape l-a adus acum în casa lui în starea de plâns în care l-a aflat până în urmă cu o secundă, și tot nu-și dădea seama cum a ajuns complet goală peste creștetul lui și imediat rostogolindu-se înlănțuiți peste pielea șafului și dintr-un capăt în celălalt al camerei, stârnind praful din covorul de iută ros și grunjușos, zgâria ca asfaltul de cât era de uzat și nemăturat probabil de ani de zile și mi-a făcut o mulțime de zgârieturi pe genunchi și pe pulpe, dar imediat n-am simțit nimic altceva decât focul răcoros al buzelor și dinților lui eliberându-mă din propriu-mi trup și peste tot era doar el, străbătându-mă din creștet până-n tălpi și căutându-mă neîncetat și găsindu-mă încontinuu, până ce eu să fi apucat să-i arăt drumul. A fost exact cum mi-am închipuit, deși îmi închipuisem ceva care nu mi se întâmplase niciodată și cu neputință de închipuit, dar de care eram foarte sigură că mi se va întâmpla cu el, și după al treilea sau al patrulea orgasm n-am mai putut ține minte nimic din ce se petrece cu mine, pentru că nu a existat într-adevăr un sfârșit și după aceea mereu l-am simțit în mine și l-am purtat în mine peste tot, încontinuu. El era într-adevăr un băiat zdravăn, în pofida aparențelor din vremea din urmă, ce-i dădeau un aer de prigonit, fiind totodată unul ca atâția alții, la fel ca și frații lui, pe care soarta mea a vrut să-i cunosc în aceeași împrejurare în care l-am cunoscut pe el, și totuși el a însemnat pentru mine mult mai mult decât un băiat zdravăn pur și simplu, fiind așa cum bănuisem și pe urmă fusesem sigură când am început să-l caut pentru a fi împreună acum, dar tot ce a fost înainte de asta și tot ce va fi pe urmă mi-e cu totul și cu totul străin. Copilărisem câțiva ani împreună și asta n-avea nicio legătură cu ce se întâmpla acum, fiindcă eram cu totul alții decât cei de atunci sau de oricând, și ceea ce ni se întâmpla acum era singurul lucru cu adevărat important din toată viața noastră, care

avea să mă însoțească peste tot și mă și însoțise, fără să știu, dar acum în sfârșit știam și-mi promiteam să nu uit trupul lui deșteptându-mi amintirea propriului meu trup și a trupului din care ieșise trupul meu, o spaimă și o bucurie îndoită și întreită în trupul animalului care eram și altceva nici că eram, cutremurându-mă de uimire.

Când s-au trezit au luat-o de la capăt, la început fiindcă n-aveau altceva mai bun de făcut și pe urmă înțelegând treptat, din nou, că acesta-i într-adevăr cel mai important lucru. Nu era nimic de mâncare în casa aceea și el părea că n-are niciun chef să se ducă să cumpere. El mănâncă o dată pe zi, cel mult o dată pe zi, extrem de puțin, și-i priește și o sfătuiește și pe ea să facă la fel. Ei totuși îi era foame, ar trebui să mă-nvăț treptat cu regimul tău, până să-i constat binefacerile, și deja nu mă mai simt prea sigură pe picioarele mele. Probabil că nu doar din pricina foamei, și l-a rugat s-o ajute să meargă până la baie. Se ținea de el pe drumul de trei metri de la pat până la baie, șchiopătând, ca rănită, am o rană aici, pune mâna, și eu am aici o rană, și amândouă rănilile atinse zvâcneau.

Eram sigură că aseară sau alaltăseară îmi rupsesse bluza și fusta, și tocmai vroiam să i-o spun când mi-am văzut hainele strânse ordonat pe spătarul singurului scaun din camera. M-am îmbrăcat și am coborât să cumpăr ceva de mâncare. Era spre seară, a doua sau a treia zi, după cât îmi era de foame. Singurul lucru pe care-l avusesem în cap fusese el, dar acum trebuia să mănânc. Am mâncat, în pat, salam cu pâine, vorbind de una și de alta, în sfârșit nemailuându-ne în seamă goliciunile și aproape împăcați, în timp ce el îmi spunea că ar vrea să schimbe vechitura asta de covor de iută, să-și cumpere zilele astea o mochetă, la care eu am fost de părere că un persan s-ar potrivi cel mai bine aici, la spațiul ăsta mare și cu mobilă puțină, se găsesc acum, și la patru mii chiar, ba nu, el ar vrea o mochetă, ceva mai ieftin, dar eu am rămas la părerea că mai rău se rupe dacă se cârpește în felul ăsta și aș putea să-l împrumut dacă n-are bani de ajuns și va trebui neapărat să zugrăvească și de asta a pornit să-mi spună că nu mai lucrează de mult și dacă i-aș putea găsi ceva convenabil pe la mine prin alimentația publică, vreun loc de ajutor de ospătar sau vânzător de răcoritoare, păi cum naiba, chiar n-are de lucru, păi într-adevăr n-are, da' vreau să zic de ce să se lege la cap și pentru ce, să-i spun eu ce înseamnă să tremuri cu sufletu' la gură cu miliția economică în spinare și să le dai la toți și să-i saturi și să nu știi cum să te mai împărți ca să-i mulțumești și tot cu frica-n sân, că se răzgândesc și de data asta chiar ți-o fac, mai bine-n fabrică de o mie de ori, cât oi lua acolo, puțin sau nimic, cât să-ți ții zilele, da după opt ore știi că dormi liniștit pe perna ta, după care mi-a spus că deocamdată nu-și face probleme, fiindcă a primit niște bani de la frățiorul lui Nicușor, și dacă vreau o pereche de blugi, vrea să-i vândă, să-i probez, nu-mi trebuie Miteluș, doar știi că am destule perechi, oprește-i pentru tine, și dacă ai nevoie de bani îți dau eu oricâți ai nevoie, iar el tăcea și mi-ar fi dat de înțeles și eu înțelegeam că i-ar fi picat oarecum să profite de pe urma mea, mă rog, de când îl știu el e delicat în unele privințe, ce naiba să mai zic, așa bărbat mai rar, da' cu atât mai rău pentru el, fiindcă în ziua de azi, ce mai, nu prea trăiește el în ziua de azi, chiar dacă la prima vedere pare tocmai invers, ca să zic așa, o secătură simpatică, care pot spune că pentru mine a însemnat infinit mai mult în zilele acelea și cu toate astea parcă mă umilisem îndeajuns așteptându-l și căutându-l, încât

îmi venea foarte greu să mă mai umilesc spunându-i și altele care-mi stăteau pe limbă, să se mute la mine de pildă, însă ce m-a reținut e că el nu prea arăta că ar gândi ce gândeam eu, adică să lase naibii mizeria asta de aici în care stă și să vină la mine și să vadă ce bine o să fie, cu toate că maică-sa și toată familia lui mă știe cum mă știe, că i-am înșirat și pe Costel, și pe Nicu, și acum mi-a căzut zor-nevoie pe el, dar ce-avem noi, în definitiv, cu părinții lui, ditamai intelectualii cu funcții și pretenții, și el tot de azi pe mâine, trage targa pe uscat pe unde se nimerește, fiindcă uite că n-au fost în stare nici să-l îndrume și nici să-l ajute, dar de-acum, dacă el mai mult tăcea, poate n-aștepta altceva decât să plec, mă-nșelam poate, pentru că apoi iar m-a dorit și-mi era imposibil să-mi amintesc pentru a câta oară în acele trei sau patru zile, și asta a însemnat din nou totul pentru mine și n-am putut și i-am spus-o, s-o luăm de la un capăt amândoi, acum, cât o mai fi timp s-alegem ce-o mai fi de-ales din jafu' ăsta de viață, iar atunci l-am descoperit iarăși așa cum mi se părea că-l știu de mult, mai laș adică decât îi stă bine unui bărbat să fie și neavând nimic să-mi ofere și necatadicsind să miște un deget pentru a fi în stare să-mi ofere ceva cât de cât, deși eu chiar n-aș fi avut nevoie, știam și i-am spus-o că n-am nevoie decât de el, pentru că-n rest am de toate, și el cică să nu ne gândim acum și om mai vedea noi, deocamdată să-și caute slujbă și pe urmă, și tot felul de chestii din astea care-mi întorceau stomacul pe dos, om vedea noi și om făcea, om dregea, și se zbătea carnea pe mine, să-l scuipe și să plec și ce dracului m-ar mai fi ținut acolo, atât de străină și umilită, nu știu ce urmărești, poate să-ți cad în genunchi, să te rog, c-oi fi tu cine-oi fi, ca tine pe toate drumurile și mai du-te-n de putoare nemernică și de jegos și trebuie că i-am spus destule sau poate doar am vrut, pur și simplu, nu mai avea vreo importanță, iar el continua să tacă, privind ochii în tavan.

Aerul din cameră era încins și dospit de mirosul trupurilor lor. Stătuseră numai cu lumina aprinsă, cu fereastra închisă și storurile trase. Când au deschis să aerisească, afară era din nou noapte și începuse să plouă.

În sfârșit, ne-am apucat să decojim tabla de pe ultimele acoperișuri, tot cu răngile, coborând dinspre vârfuri către streșini într-un echilibru sfiit, când pe vine, când în picioare și frânți de mijloc și sprijinindu-ne mai mult cu tânjetul privirilor de văile abrupte ale foișoarelor. Chiar dacă prea puțini dintre noi mai făcuseră până atunci o astfel de treabă, după numai câteva zile ajunseserăm să ne plimbăm ca niște pisici pe coamele lunecoase linse de cețuri, trăgeam de răngi fluierând în urma sulurilor de tablă și doar trei săptămâni a durat. Tabla cădea ca șuvițele de păr în urma mașinii de tuns, în timp ce altă echipă o aștepta la poalele clădirii s-o încarce în basculante, și imediat după aceea am desprins o parte din scândurile tavanelor, căpriorii și grinzile podurilor, pe care le-am aruncat în curte, lemn de stejar fasonat în urmă cu cincizeci de ani, când s-a făcut ultima restaurare, neputrezit un milimetru și parcă jilav încă de sevă, încât ai fi zis că astă-vară fusese ales din pădure și băgat în gater și putea fi întrebuințat ca nou, și doar grinzile tavanelor au rămas la locul lor, fiindcă pentru ele n-a fost vreme, aveam să le alegem mai târziu din moloz, dar deocamdată terminasem cu ultimele acoperișuri, cum nu se poate mai bine terminasem, căci a doua zi s-a pus pe ninsoare și s-a lăsat un ger cum niciunul dintre noi nu-și amintea să fi apucat vreodată. Scuiam și vedeam cum ies din noi gloanțe de gheață și tocmai se anunțaseră minus treizeci și cinci de grade, focuri de grinzi trosneau prin cabinete și prin saloanele de fizioterapie și pufoaicele ne miroseau a fum și ger și cărămidă mucedă și sticlele treceau din mână-n mână în timp ce se descopereau cunoștințe comune, parcă-n iarna lu' '76 a venit Spermenzan la Rahova, își forța Dolângă memoria, păi sigur că da, fincă ții minte că-n anu' următor, în martie, la cutremur, în seara aia ne-a lăsat spurcații-nchiși în dormitor și-a fugit să-și scape pielea. După ce s-a liniștit, la un minut, Spermenzan a deschis și zăvoru', și lacătu' pus pe-afară c-o bucată de sârmă și două bețe de chibrit... Da, în iarna lu' '76. Cine mai era Doamne, în perioada aia acolo?... Gică Bălașa parcă, ăla de-a lucrat el mai mult pe la Policolor frigotehnist, de e el de fel din Glina... Și mai era și ăla, zi să-i zic, matahala aia, de trăia el cu Gică și-n civilie, de-au lucrat ei, într-o vreme, amândoi în Policolor... așa bre, Petrică Grasu, ăla de se-ncărcase într-o vreme de peste zece coți pentru furăciuni cu acte-n regulă din gestiune, de era el contabil la viața lui... așa, și mai era și unu' din frații Colivaru din Dudești, și tot din Dudești mai era și unu' din frații Cocârlați, care-s acum toți în Chicago... N-aveam altceva de făcut decât să stăm de povești, așteptând să se potolească prăpădul. Nu mai deslușeai nimic la trei metri în față, iar pe câmpul dintre ruinele proaspete ale Așezămintelor Brâncovenesti și Dealul Mitropoliei intrai în zăpadă până la brâu, de unde numai cu trei zile înainte îl vedeai siluit de vânturi de secetă încrucișate și vărgat de rânjetul prafului de cărămidă și zorile încă mai scuturau din ceață stoluri de ciori, dar de-acum și ciorile pieriseră, s-a ales bules de ciori, spunea unul, Celestin îl chema și era pompier la viața lui și neam de bulgari din Dudești zicea el că este, dar să-l ia dracu', ce nație de om o mai fi fost și ăla, a tot întins capcane pentru ciori cât a fost vremea bună, pe câmp, prin locurile unde se zăreau brazdele de moloz, numai ce-l vedeai cum o zbughește dintre noi în direcția Mitropoliei și cum îngenunchează să scormone pământul, întorcându-se agale, în pas glorios, cu-n

porumbel d-ăla tăciuniu fâlfâindu-i la piept, ca o inimă zbătându-se să-l ridice la cer, încât prima dată așa am crezut toți, fiindcă altceva n-ar fi fost de crezut decât că vrea să se joace cu ea, s-o chinuiască și să-i dea drumul sau s-o omoare, însă distracția n-ar fi făcut poate cât efortul și cheltuiala, căci capcanele acelea de sârmă le ungea în fiecare zi cu un litru de ulei de motor de la buldozere, ca să nu le atace umezeala și pentru a lucra fără greș, cu multă delicatețe și neîndurare în aceeași măsură, și pe lângă bobul de porumb ce-l pune înăuntru mai risipea de jur-împrejur câțiva știuleți, astfel încât l-am privit mai degrabă stupefiați decât chiorâș când i-a retezat gâtul cu un gest sumar și firesc în cleștele unghiilor arătătorului și degetului mare, nu fără o anume tandrețe, și pe urmă a jumulit-o și i-a dat afară mațele aburinde ca un pumn de lavă incandescentă, a înfipt-o în țepușă și a început s-o răsucescă prin flăcări, sfârâia și picura untura din ea, e dolofană, e și frajedă, nu poa' să aivă mai mult de șaij' de ani, și poate c-ați vrea, dă poftă, da mai mult de-o aripă nu vă dau, să vă văd leșinați și nu vă dau, și până la urmă a mâncat-o singur, și chiar dacă niciunul dintre noi n-a vrut să guste din prima cioară prinsă printre ruinele Așezămintelor Brâncovenesti, și deși mai apoi s-au găsit destui care să poftească și să-și astâmpere poftetele, doar ăstuia, lui Celestin, i-a rămas firma de mâncător de ciori. Acuma însă, de când cu vijelia ce-i speriasse și-i alungase vânatul, își cumpăra și el salam și-l frigea, mesteca felioare subțiri, gândindu-se parcă din carnea cărui frate e făcut salamul acela, definitiv parcă amuțit într-o melancolie inertă, deși se mai găsea câte unul să-l consoleze că doar n-o să țină cât lumea prăpădul ăsta ori să-i zgândăre speranța, arătându-i vulturul acela uriaș de fontă de pe una din cupolele Mitropoliei, dac-o prinzi pă cioara aia, moșule, face cât tot ce-ai căsăpît la viața ta și nu mai ai nevoie nici de porc și nici de curcan de Crăciun.

Curgea apele dă pă el de ziceai ce-i aia și io atunci am zis că de frică, și el ca și noi, cam la cinzeci de hoți care ne vedeau făcuți terci sub zid de pușcărie. Da' nu. Ce făcea el atunci cu lacătu' și zăvoru' puse pe-afara ușii dormitorului era ca și cum ai fi speriat fieru' răstindu-te la el. Atuncea l-am văzut și io ce-i poate pielea lu Spermenzan. Cică cel mai mare spărgător din Europa. Pân' la ora aia, adunase șaizeci și ceva de ani pedeapsă... între timp, buldozerele reușiseră să curețe zăpada din jurul ruinelor, deschizând crâmpene de front de lucru, și viscolul se mai liniștise, așa că am început să petrecem cabluri prin găvanele ferestrelor scobite de tocuri și pervaze, pe care le ancoram de buldozere ce patinau și morfoleau zăpada amestecată cu ciozvărte și măruntaie de zid și accelerau gata să-și scuipe sufletul sub ziduri trainice, neclintite de trei cutremure mari, armate temeinic și-n tihnă cu belșug de lemn și fier și plasă de sârmă, încât cablurile groase ca pe mână zbârâneau surd și se mai și rupeau, frecând opt straturi de cărămidă și vibrând cu câte un buldozer la ambele capete, pentru a pătrunde adânc în carnea palpitândă a fortificației, până ce tendoanele și arterele erau retezate pe rând și se surpau într-un nor de moloz care imediat începea să crească în toate părțile ca un întunerice roșu împrăștiat de o haită de sepia și care nu se risipea definitiv nici ziua și nici noaptea, căci toată ruina aceea era pritocită și nivelată continuu de fadrome și excavatoare al căror fum se amesteca cu praful și gazele basculantelor aflate într-un du-te-vino neîncetat, în vreme ce noi mai alegeam cărămida și cu mâna, alegeam din moloz și grinzile, și tot ce era lemn, cu multă tragere, fiindcă nu toate

basculantele luau drumul depozitelor, cel puțin una din cinci o pregăteau pentru vreun client rămas pe drojdie cu lemnele în iarna aia, amarnică vreme ne-a fost dată, da' uite c-avem de toate iarna asta, în afară de foc și d-ale gurii, da, în afară de foc și d-ale gurii nu ne lipsește nimica... Nimica nimicuța, după cum vă spui, spune Dolângă, și c-a ieșit Spermenzan al meu curat ca floarea și fără cazier și s-auzea că i s-a dat ceva, un fel de post pe la Miliție ori Securitate... Giani Bajnorică știe mai bine: l-a făcut consilier tehnic. Pe urmă cică ar fi vrut să-l cumpere americanii și ăștia ar fi vrut să-l facă scăpat cu pașaport în regulă, că lua valută multă pe el, da' n-a vrut el idiotu' de el. În '80, Spermenzan al meu era tot la paidamos, cu nouădoi de coți, tot la Rahova, că dacă-l ducea prin alte părți, nu era mare lucru s-auzi c-a evadat și se prezenta singur la Rahova la poartă dac-ar fi vrut să se odihnească, iar dac-ar fi avut poftă de lucru ieșea pe teren și făcea ravagii... Acuma intrase cu șase luni înaintea mea. Chiar în ajun de Crăciun, pe douăpatru decembrie '79 m-a arestat pe mine. Ehhhh... Pe-ntâi februarie am ajuns la Rahova cu pericol social pe dosar... Prin munții proaspeți de moloz, aburinzi sub ninsoare, cutreierau cârduri de țișcani cu saci năclăiți de jeg rânced, altădată folosiți pentru sticle goale. Multe veneau direct de la curățatul zăpezii de pe străzi, înhămate peste canadiene și pufoaice cu ilice portocalii și opintindu-se la tomberoane umplute cu chituci și căpătăie de scândură, la sânni și cărucioare de butelie, și apăruseră și câțiva milițieni să le alunge și să le răstoarne sacii și tomberoanele, fără convingere și osteniți și scârbiți de ger și de cățărătul pe mormanele de moloz, dar mult nu mai avea să dureze, cât de curând aveam să lăsăm câmpul ca-n palmă și aveau să vină alții să sape altă fundație.

***

Mulți o uitaseră poate pe maică-sa, Vatala, dar pe taică-su destui și-l aminteau, de vreme ce până vara trecută l-ai fi putut vedea pe Spermenzan cel bătrân în intersecția aceea, a treia pe linia tramvaiului nouăsprezece, cum treci de Crucea de Piatră. El își chema clienții cântând și pocnind din două cutii de cremă, cu atâta inimă încât erai sigur că-i țin și de foame, și de sete cântecele acelea, căci prea rar vedeai pe cineva oprindu-se să-și lustruiască pantofii la el. La ora două punct, lua lada cu perii sub braț și o pornea cu pas deșelat și deopotrivă bățos, hotărât și aureolat de un soi de osteneală împăcată, cu figura subțire și tuciurie luminată de ceea ce s-ar putea numi sentimentul datoriei împlinite. Îl vedeai traversând linia de tramvai și intrând în birtul de peste stradă și așezându-se la o masă și, tot așa, cântând și acompaniindu-se frenetic din cutiile de cremă, își depăna răbdător prezența, așteptând să-i dea unul și altul câte o halbă de bere de pomană, căci dom' Sever, barmangiul, căruia Spermenzan cel bătrân i-ar fi putut veni tată vitreg, de vreme ce o ținuse câțiva ani pe maică-sa, Vatala, arareori îl băga în seamă și îndeobște când se hotăra să-i înfigă gheara în ceafă pentru a-l conduce afară, ținându-l la oarecare distanță și mai mult pe sus până la ușă, ca pe un animal mic și murdar, că mi-ajunge cu-atâta balamuc și-mi țăcăne creierii-n cap de cutiile alea ale tale. Era uriaș dom' Sever și încins peste pântecul revărsat cu o față de masă scorțită de sosuri vechi și zemuri verzui de carne și cu figură rubicondă și ras în cap și cu sprâncene stufoase și răsucite ca niște mustăți, și numai ce-l auzeai smiorcăindu-se pe la mese că-i singur în toată prăvălia, el ia comenzile, el la bar să

umple halbele și tot el la grătar să întoarcă micii și tot el la ușă să le taie calea ălor care pleacă neplătiți, și mulți pleacă neplătiți dacă mă vede singurel cu atâtea pe cap de nu-mi vād capu' de-atâta alergătură și-am și tensiune și-ntr-o bună zi am să cad să nu mă mai ridic, o să fac ditamai gaura în dușumeaua asta putredă, care auzi cum se vaită sub mine din toate scândurelele, auziți-o, o să cad în pivniță să mă mănânce șobolanii acoloșa, asuda dom' Sever smiorcăindu-se, asuda neîncetat și iarna, și vara, și când servea, și când se așeza să-și tragă sufletul, și vedeai cum îi țâșnește sudoarea din rădăcinile țepilor scăfârliei abia încolțiți, curgându-i în pâraie groase peste chip, într-un voal ca de sticlă topită, oh, bietu' nostru dom' Sever, te vom scoate cu macaraua din pivniță, nu te vom lăsa șobolanilor...

***

Pe data de 12 martie 1985 am plecat, și era ca și cum nimic nu fusese vreodată pe locul acela. Speriasem deja ultima piatră din Așezămintele Brâncovenеști, lăsând în urmă o arătură de moloz veștedă-cretoasă și mutându-ne în Titan, unde până-n mai am rupt zece kilometri de cablu, demolând Moara de Cement pe locul căreia avea să se extindă Fabrica de Mașini-Unelte și Agregate. Pe urmă am intrat în Institutul Medico-Legal. Noi dăramam și ei lucrau de zor, pentru că nimeni nu le dăduse încă de veste unde se vor duce cu tot cu morții lor. Devenisem foarte buni prieteni cu morghiștii, droghiștii de fapt, așa își ziceau ei, fiindcă toți se țineau că-s farmaciști de formație, specialiști și crema cremelor acestei branșe, și oricum erau niște oameni de excepție, în ceea ce ne privea pe noi, oameni de vreo mie de lei pe zi, chiar dacă nu prea ți-ar fi dat mâna să-i invidiezi și am căzut de acord că aici nu-i de stat nici pentru de zece ori mai mult, adică să dai borhotul afară din morți și pe lângă asta câte nu făceau robotind toată ziua ca niște furnici, spălând morții, și cărându-i de colo colo, unde era nevoie și bărbierindu-i și îmbrăcându-i și pregătind totul de la a la zet pentru drumul cel de pe urmă, o sumedenie de munci necalificate adică, pentru care nu se-nduplecau să țină pe lângă ei alți oameni, numai pentru a nu le știrbi dintr-un câștig pe care-l sporeau și prin înmulțirea substanțelor de îmbălsămare care se știe cât de scumpe sunt, și pe urmă gândește-te că morții aduc noroc la orice pe lumea asta, dacă te-nvârtești zi de zi prin preajma lor, drept pentru care nici rudele nu se prea uită la bani, dorința lor fiind aceeași cu ultima lor dorință, și chiar și cel mai nevoiaș visează la o moarte proprie, așa cum altădată a visat la o viață proprie, adunând zile neasemănătoare cu alte zile ale altor vieți. La Morga mâncaseră o pâine și cei trei care, cu un an în urmă, aprovizionaseră cu ficat vreme de câteva luni restaurantul Budapesta, și pe care colegii lor îi socoteau pe bună dreptate cretini cu acte-n regulă, căci o bucată din aceea de ficat de mort putea oricând să ajungă într-un laborator, ceea ce s-a și întâmplat și se știe că asta-i mai ceva decât orice altceva și de aceea îi și zice atentat la sănătatea sau viața nu mai știu cui, păi de bună seamă că a cui s-o hrăni cu măruntaiele frățiorilor și surioarelor sale, păi tot atâta pedeapsă au luat ei cât inginerile alea de la Fabrica de Lapte, e imposibil să nu fi auzit, care rămânea ele singure după program, când pleca și tot schimbu' doi, și se scălda în recipientele cu lapte să li se frăjezească carnea și să se-ndulcească dracu' să le ia, cum îți spun, că cine-a dat peste ele e tocmai un consătean de-al meu paznic acolo care era schimbu' trei la poartă, și dacă n-avea somn, hai să facă

și el o tură prin secții, să-și ia pân' la ziuă dreptu' de unt și cașcaval, și-acuma dacă le-a găsit bălăcindu-se-n lapte ca la ștrand, decât numai că era-n pieile goale, ștoarfele, nu, că le spune dacă nu stă și ele o dată, că doar nu le-o face altă gaură, cică doar o dată fiecare pân' la ziuă, că ele era patru, stajiare, și el un ditamai mocofanu' cât muntele și mai vânos decât un măgar, fincă se știe că doar ăștia are parte de lucru pe la poartă, la Lactate ori la Antrefrig, la Abator ori la Vinalcool ori la Fabrica de Bomboane, doar n-o să vină aicea să-și verse sufletu' pe mațele morților și cică la mine-n gheretă că-i cald sau mai bine-n căzile astea să ne zbenguim și să ne bălăcim ca niște boboci de rață, ui mamăle-tatăle câta foamea-n gātu' țăranului, da' vezi că ele a zis că-i vorbă-n vânt, că cine ce poa' să le facă, și n-au vrut să-și spurce carnea lor frăjezită și-ndulcită cu mocofanu' ăla, c-altminteri ar fi scăpat, vai de tinerețele lor. Aia e, vezi, fiecare după cum îl frământa priceperea, și mai ciumeți, și mai făcuți grămadă, cu ficat de mort ori cu băi de lapte, da' ce să mai zici de nea Silvan al nostru, care nici în afara legii nu calcă cu vila lui pe lângă care și-a-njghebat o crescătorie de dobermanii hrăniți împărătește cu măruntaie de cadavre și spune că n-are nevoie să țină mai mult de cinci femele și un mascul și n-are la ce să se omoare de vreme ce vinde doar căței numaidecât ce-i înțarcă cu cinci mii bucata, bravo nea Silviene.

Iar luna iulie părea doar că trece. Atunci a fost când n-am mai mișcat nimic din Morga. Zilele înțepeniseră fixate-n piroane de dogoreală, frigea aerul împletindu-se și despletindu-se în efluvii de formol și-n damfurile măruntaielor frățiorilor și surioarelor noastre pe care le mâncau câinii. Niciunul din noi nu catadicseam să adulmecăm vreo împotrivire prin delirul caniculei, nemaiamintindu-ne cum munceam altădată și nu scăpăm ocazia de a fura orice ne-ar fi căzut la-ndemână, munceam și furam azi, numai pentru ziua de azi și ca să avem ce mânca azi, pentru că nu exista niciun mâine, și cu atât mai puțin un ieri, și de-acum dispăruse și azi ori rămăsese doar pentru leșinații de morghiști trăgând de morți în disperare la gândul că le vom strica rostul cât de curând, făcându-le zob șandramaua de buncăr de beton ce ne amăra viața tocând cabluri de oțel ca pe mână și gripând motoarele buldozerelor. Îi vedeai în șorturi și-n șlapi apărând în capetele culoarelor cu morții în spinare, ca niște gladiatori, umblând tot scăldați în sudori și-ntr-o veșnică stare de semitrezie, și pe măsură ce înaintau în ceasurile amiezii arătau ca purtați de un al șaselea și al șaptelea simț, din ce în ce mai năuci și din ce în ce mai lucizi și spălându-se din creștet până-n tălpi cu vodcă poloneză și trimițând după bere Randenberg și calupuri de gheață, în vreme ce noi degeaba ne-am fi îmbătat acolo și-n definitiv noi nu ne puteam compara cu ei, iar bere la halbă se-ntâmpla că se găsea în vara aceea prin toate bodegile orașului, trezită și caldă, clocită și cu gust de borș sau Dero, asta nu conta chiar deloc pentru măruntaiele noastre ce vor hrăni câinii lui nea Silvan, fiindcă băutura-i din belșug mai cu seamă atuncea când este ieftină, ca și mâncarea și toate celelalte, și dacă nici belșugul nu ne-ar fi priit, atuncea ce dracu' altceva să ne priască prin focul Aceluia suflând peste lume pustiitor și lăsând brazde de câmp veșted-cretos pe unde trece și toată cenușa duhoriilor Lui într-o odihnă pământului, încât primele cinci halbe le beai de sete și următoarele cinci ca să te binedispui, și pe urmă tot așa, până ai fi reușit să te-mbeți, de pompierul ăla mâncător de ciori vroiam să spunem, care-asta s-a îndeletnicit într-o bună zi cu treizeci și ceva de halbe de la zece

dimineața până la cinci și n-ar fi fost mare lucru c-a luat-o printre dărâmături, pe calea Căuzași, până a căzut secerat de vipie în fața ruinelor cinematografului Tomis, sub botul tramvaiului 19, da' ai fi putut să dai în comă alcoolică, Celestine tată, l-a mustrat părintește un morghist a doua zi, și câte neazuri și câte nenorociri și s-am io d-ăia de câte un leu în buzunar acuma din câți am scos borhot de tescovină, decât numai că nu prea avea habar Celestin cum arăta aia o comă alcoolică, deși poate trecuse de sute de ori pe lângă ea pe stradă și de câte ori nu dăduseră nas în nas, da uite că nu luase aminte să-i rețină chipul, pentru ca la un caz de Doamne ferește să se ferească din calea ei.

***

Într-o vreme, lui Bajnorică mai mult Pericol Social ajunsesem să-i spunem, și drept e că-și simțea orgoliul alintat, oricât de rânjit ar fi fost tonul nostru. Altminteri, el era o stârpitură blondă încărunțită, unu' din ăia doi la metru și lat în spate cât un bilet de tramvai. Era cică șofer pe o Autoutilitară în ajunul acela de Crăciun când l-a oprit un ofițer de circulație să-i arate ce are sub banchetă, direct la banchetă a pus botu' spurcatu' și fără să-l mai încurce altcum, încât de bună seamă că fusese dat în primire. Avea sub banchetă două pungi cu ceasuri electronice, care nici măcar nu erau ale lui, doar le ducea la cineva în București, ca să vezi de unde ți se poate trage când e să se aleagă praful. Și tot tânguindu-se cu gaboru' ăla, cică din vorbă-n vorbă i-ar fi tras peste gură de câteva ori cu o bucată de fier și i-a dat afară toată dantura... Ba mai degrabă s-o fi-ntâmpat invers, ai crede, când vezi ce orgă devastată de vijelii amarnice deapănă pătimirile lui Bajnorică, dar fie și așa, Pericol Social. El clipea des când înfigea ranga în pervaze și-n ușori, și când se prăbușeau grinzile, îl vedeai gata s-o ia la fugă. Era în schimb un excelent comisionar, în fiecare dimineață îl trimiteam să vadă ce a mai băgat în hală la Unirea, fiindcă pentru el nu existau cozi mai lungi de cinci minute și-n afară de asta dobândise pe atunci o dexteritate rară de a se aproviziona de prin autoserviri. Ciordea privind drept în ochii femeilor ce patrulau printre rafturi, zâmbindu-le și dezvelindu-și gingiile vinete peste sufletele lor, și tocmai când se strângeau ele de dezgust, cărăbănea sub pufoaică sticle și cutii de conservă. Se mai întâmpla că-l prindeau, mai lua omor de la vânzători, și-n drum spre miliție i se făcea rău și se zvârcolea pe jos ca o găină tăiată, scuturat de boala aia rea, să fie acolo la el, și vai de steaua lui de nenorocit și nu pare să aivă mai mult de patruzeci și ceva de ani, încât orice specialist în boala aia rea ar fi lăcrimat peste spasmele lui, căci în această direcție avea un geniu de necuprins în vorbe și numai să-l fi văzut cum devenea pe rând surdo-mut, orb, cretin, paralytic și cum îi curgea sânge din nas la comandă și cum i se-ntindeau balele și mucii până la genunchi și i se prăvălea vederea în fundul capului și-i dispăreau pupilele și i se umfla limba cât o căramidă, cum i se-nmuiau și se-mpleteau picioarele și cum i se rupeau încheieturile, apropiind vârful degetelor picioarelor către genunchi, și-i înflorea sub fălci noduli cât oul de porumbel, iar uneori când povestea, glasul-i era străbătut de o gâtuire smiorcăită, nici nu vrea să-și aducă aminte, da nu pot, e un fel de spurcăciune-n mine care nu mă lasă și nu mă lasă și iar nu mă lasă să uit. Am stat la Rahova nicio săptămână, că m-au trimis pachet la stuf. Când am ajuns acolo, era ca-n filme: de la autobuz la dormitoare am mers prin culoar de caralii, din cinci în

cinci metri caraliu' cu câinele lup și cu pistolu'-mitralieră de gât, și noi zdranga-zdranga cu lanțuri la picioare și câinii lătra ca la balamuc, să sară pe noi să ne halească și mai mult nimic. Era unu care zbiera, băăăăă, la stână bă, cu câinii, băăăăă! La oi, ciobanilor, ghelbanilor, tu-vă-n gură de jigodii împuțite, băăăăă!... Și gaborii făcea spume la gură cotrobăind printre noi și nu dădea de el deloc. Era unu' care vorbea din burtă și tot așa și urla când l-apuca pandaliile alea amare. Fusesse cică tehnician veterinar și unii spuneau c-a intrat politic fiindcă zbiera din burtă lozinci contra partidului prin localuri. Da' vezi că asta n-ai fi avut cum să știi din dosar. Alții spuneau că după dosar ar fi intrat pentru viol zootehnic, chiar așa îi zice, auzi nenorocire care să te țină ani grei la ocnă, care pentru noi oricum era mai la-ndemână decât că se bate-n parte cu comuniștii și cu Ceaușescu, cu lozincile lui strigate din burtă, de care hoții, și nu mai zic gaborii, se fereau la fel ca și cei de-afară, și mai bine spune câte turme de vaci ai împulat, moșule? Și el te fixa fără să deschidă gura, am împulat-o pă mă-ta, pă vaca dă mă-ta, pă măta, pă mă-ta, de făceai pe tine de răs când îl vedeai cum vorbește...

***

Pe 7 mai 1984 am intrat în Așezămintele Brâncovenești cu răngi și furnicați de frenezia distrugerii. Am scos mai întâi ușile din balamale și tocurile ferestrelor, după ce am spart geamurile, am smuls din ziduri pervazele și ușorii și pe urmă am jupuit de pe pereții laboratoarelor, băilor și culoarelor pogoane de faianță ce putea fi folosită, ca și nouă, din care o parte am reușit s-o vindem, pe fugă și tocmită-n grabă, la niciun sfert din prețul ei din magazin, ferindu-ne unul de altul, dar mai ales ferindu-ne de cei care-și luau dreptul la lumina zilei și cu acte-n regulă, dat fiind că sarcina lor era să vegheze ca tot ce iese pe poarta spitalului să ia drumul depozitelor ICRA-ului... Mă tot gândeam io, Giani-Giani, ce dracu' caut io aicea cu șerpii și lipitorile călare pe mine și cu norma aia de-ți venea să-ți iei gâtul, și până la urmă am mâncat doi pumni de var de pe zidu' dormitorului și-am ieșit la raport într-o dimineață, cu febră mare, că cer să fiu trimis la Rahova de unde-am venit ori oriunde altundeva, numai să mă dea de aicea de la stuf... Cică bine, cetățene, face gaboru'. Hai la pedagog. Ce nu-ți convine, cetățene? face pedagogu'. Permiteți să raportez, cetățene pedagog, io am febră mare, de-abia mă țin pe picioare, și nu mai rezist aicea. Cetățene Bajnorică Giani, face spurcatu', de-aici n-avem unde să te dăm. Dacă ți-e peste poate, ia cuțitu' ăsta și taie-te, și-mi dă un ditamai șișu', d-ăla de vânătoare cu care se belește urși și mistreți. Vezi că mă citise spurcăciunea, știa că nu sunt din ăia care și c-o juma de lamă se taie de face să zboare sângele din ei în toate părțile, care nu și-ar fi băgat în cârd cu ei în felu' ăsta. Mie doar că mi-a venit dracii și i-am trântit cuțitu' pe masă să-i sară-n ochi, ia-l tu și tai-o pe mă-ta, că dacă era ceva de capu' tău nu stăteai aicea să dai educație la hoți și la pizdari! Și el, zece zile d-arest de gradu' zero pentru cetățeanu' Bajnorică Giani. Și iar mi-au pus lanțuri la picioare, și de la zece la cinci dormeam pe pat de scândură, care-n restu' zilei se-ncuia cu lacăt pe perete și zăceam pe ciment și o zi trecea acceleram' și o zi personalu', adică o zi trecea mai repejor, cu două sute de grame de pâine și apă, și a doua zi trecea mai greu cu apă numai... Ce să mai, că m-au făcut spurcăciunile. M-au scos de-acolo înainte de termen. M-au scos târâș.

Mort m-auscos. Decedat la Poarta Albă, în arest de gradu' zero... Și pe urmă am

dislocat bucată cu bucată plăcile de marmură ale treptelor holurilor principale și le-am încărcat în basculante împreună cu balustradele din popici de gresie alungiți și de forma unor amfore zvelte, iar primele calorifere, căzi, bideuri și vase de closet le-am coborât pe scări și cu frânghia pe ferestre, însă celor mai multe, presați de timp, le-am făcut vânt de la etaje direct în curte. Din zidurile holurilor principale am scos zece plăci de marmură înalte de doi metri și late de unu, inscripționate cu texte chirilice, folosindu-ne de daltă și ciocan, și unde nu s-a putut altfel am băgat picamerele, dar până să ne apucăm de lucru a venit o echipă de filmare de la nu știu ce studio și și-a făcut de lucru pe lângă ele câteva zile, ceea ce iarăși ne-a întârziat și a trebuit să intrăm în viteză, încât pe toate le-am încărcat în basculante știrbite pe margini și patru din ele făcute bucăți, da' să zic acuma că nu se făcea s-o mierlesc în felu' ăsta, c-aveam și pedeapsă mică și nici politic nu eram, și poate că de frică ori cu a nu știu cui aprobare m-au dus nu la spital la Jilava, ci direct la Spitalu' de Urgență, în oraș, și p-ormă la Caritas.

Ori că m-au confundat cu altu', fincă nu se prea știau unu' de altu', care cu ce e, nici chiar din dosar, și fiecare era cu soarta lui scrisă sus de tot, care până s-ajungă la respectivu' se mai întâmpla să cadă pe altu', adică așa a vrut Dumnezeu, până la urmă, să stau o lună și mai bine la Caritas, la păpică bună și la căldurică și vizite și pachete ca și-n civilie și nevastă-mea aia cu care eram atuncea putea să vină oricând și-o băgăm în toaletă și-i trăgeam la buci în picioare, ca câinii, și trai pe capu' meu, și când m-am întors la Rahova pentru ce mai aveam, Spermenzan era tot acolo, acolo o să putrezească dacă n-o fi și putrezit deja. Tot acolo era și-n '83, își amintea Dimitrie Cafanu, care ăsta nimerise acolo dintr-o razie a miliției, aflându-l de ani de zile neîncadrat în câmpul muncii și corespunzând decretului respectiv cu pedeapsă de la trei la șase luni, și Spermenzan ăsta, îl băga seara la arest cu lanțuri la picioare și dimineața îl vedeai cum se plimbă prin curte ca pe moșia lu' tac-su. Tăia amărătu' de el tot ce-i ieșea în cale, și lanțuri, și gratii, și lacăte, c-o jumătate de lamă de ras, hâr-hâr-hâr toată noaptea dacă n-o fi avut somn și altceva n-avea de făcut. Ținea bucata aia de lamă ascunsă sub limbă, dar toți gaborii știau de ea și zbiera mereu la ei când i se părea că se-apropie să i-o ia, nu v-apropiați că-nghit lama! Nu v-apropiați că-nghit lama!... Da' mai înghite-o odată dracului, moșule, că ni s-a găgănit de când o tot înghiți și n-o mai înghiți! Cel mai mare spărgător... îi căzuse tot păru' și-avea bibilica opărită și buburoasă, ca la scalpăți. Avea găozu' făcut ferfeniță în ultimul hal. Era fetița oricui, pentru-o țigară stătea cum îl puneai, oh, cel mai mare spărgător din Europa, la care Dolângă meditează, păi ceva-ceva tot a fost de capu' lui.

***

Căutătura lui și mersul lui de elefant suferind printre mese emanau o duhoare dulceagă, domestică, dominând rumoarea anemică din localul în care n-ar fi încăput mai mult de zece clienți, încât după prânz pe mulți îi vedeai aciundu-se pe afară, așezați pe bordura trotuarului cu halbele între picioare, la o jumătate de pas de șină, iar când trecea tramvaiul 19, halbele pline clipoceau debordând pe caldarâm, dar oricât de aglomerat ar fi fost, la cinci fără un sfert se elibera un scaun și jumătate din masa de la geam, pe care apărea un platou cu treizeci de mici și cinci halbe, una cu vodcă și restul cu bere asta pentru o primă repriză, de încălzire și intrare în mână, căci la ora cinci

punct, când piuia ora exactă la difuzorul agățat deasupra afișului cu Nu servim persoanele aflate în stare de ebrietate, descindea acolo unul cât doi dom' Sever puși cap la cap, dacă ați putea să vă închipuiți pe acel Atanasie Grigeanu, liber-profesionist și proprietarul unui minuscul atelier de ipsosărie și monumente funerare, unicul proprietar și lucrător al acestui atelier, căruia i se mai spunea și domnul Tonă, și domnul Roman Diesel, deoarece adesea era văzut în drum spre domiciliul clienților săi ducând câte o cruce de marmură pe fiecare umăr, cu pârghiile antebrațelor frânte pe stâlpii paralelipipedici îngropați adânc în grămezile de mușchi ale umerilor săi și ținând pumnii încheștați la nivelul privirii, într-o prea afectuoasă și interminabilă strângere de mână, în timp ce deasupra capului ivit din jugul de piatră mult deasupra capetelor din jur, brațele crucilor se loveau încălecându-și ecourile în văzduh și se legănau și se zbăteau involburând înălțimile, încât cineva a fost curios odată, reușind după multe stăruinți să-i înduplece și lui curiozitatea însoțindu-l de-a lungul a patru stații pe linia lui 19, gâfâind cică în așa hal că domnul Tonă i-ar fi spus să-și întindă un hamac acolo, între brațele crucilor, iar în piața Decebal au făcut o haltă la un cântar pentru lăzi de fructe, o sută optzeci și două de kilograme cântăreau cele două cruci, iar domnul Tonă doar 0,14 tone, gândiți-vă numai, strănepot, nepot și fiu de pietrar, el purta cu un orgoliu ostentativ șorțul acela de piele argăsită grosolan și cât un așternut fără sfârșit, încropit din nenumărate bucăți de șorici poros și țăpăn și pudrat din belșug cu sfărâmatură de piatră, nici duminica nu-l dădea jos și se spunea că nici duminica nu lasă lucrul și ciocănește păcătosul de el ca un apucat, zi de zi fără răgaz, din viul nopții până când poposește la dom' Sever să-și facă plinul, neîncredându-se nici măcar atunci să se schimbe, încât nimeni n-ar fi crezut că mai are și alte haine în afară de hărtănitura aia cusută din pieile unei turme de porci care-l înhăma peste carura de mister univers năpădită pe alocuri de grăsimea întreruperii antrenamentelor, dar nu e mai puțin adevărat că nu era prea ușoară nici povara celor cincizeci și ceva de ani pe care o ducea odată cu crucile sale, și totuși el nu-și îngăduise vreodată clipe de răgaz mai lungi, tocmai pentru că dintotdeauna se înverșunase de unul singur și n-avusese nicicând vreun asociat și nici nu-și dorea, și nici vreun suflet pe lângă el, un cățel sau o pisică barem, astfel că din capul locului crucile lui le deosebeai de oricare altele făcute în acest oraș prin aceea că erau foarte lungi, partea care intra în pământ fiind încă și mai lungă decât cea care se vede, și sprijinindu-se aproape pe fruntea odihnitului, dacă ați mai pomenit așa ceva, și tocmai de aceea ar fi fost și greu de transportat cu roaba, iar un căruț pe măsura acelor cruci, fără îndoială că ar fi încurcat traficul, în vreme ce un camion de bună seamă că ar fi întinat firma domnului Roman Diesel, care defilând cu crucile sale prin lume își făcea reclamă, economisind totodată și prețul transportului, și totuși dincolo de ce-ar fi fost de văzut și de cumpănit, tot ce ieșea din mâna lui îi purta marca și renumele.

***

În același timp se dă râma pe Căuzași. Acolo mergea mult mai repede și nu era nevoie de cabluri, și buldozerele lucrau doar la nivelat în urma excavatoarelor ce întindeau brațele prin coșmaruri de pâclă purpurie, bătând în zid cu pumnul cupei, cioc, cioc, e cineva acasă? Și la următoarea ciocănitură nu mai era nici casa și nu mai era nimic. Noi

însă aveam viață grea cu buncărul de marmură și beton care era Morga. Plesneau cablurile de parcă ar fi fost din cânepă putredă și n-aveam decât să împletim câte două și câte trei și să punem câte două buldozere la capetele împletiturii. Scurmau șenilele în neștire, și eșapamenții și carterele motoarelor se încingeau până la a deveni transparente, încât vedeai ca într-o radioscopie în măruntaiele diavolului biebele zbătându-se în capul pistoanelor prin limfă de ulei.

Spre sfârșitul lui septembrie, abia, am terminat și noi cu Morga. La vremea aceea, între cheiul Dâmboviței până dincolo de Calea Dudești și de-a lungul Căuzașilor până spre Podul Mărășești, pământul scurmat de șenile fumega prin craterele fundațiilor și pivnițelor și peste văile de cenușă și moloz risipite în dăre de tocătură de grinzi de lemn și fier pritocită cu cioburi și garduri din plasă de sârmă și fier forjat și cu vrafuri de tablă de acoperiș terciuite sub roțile basculantelor și copaci smulși din rădăcină, cu trupurile scobite de răni mari ce se cicatrizau instantaneu în atmosfera saturată de praf, înfășurați cu fire electrice peste frunzișuri laolaltă cu fragmente de stâlpi de beton, iar pe cioturile pitice de ziduri rămase în picioare se vedeau culoarea intimă a zugrăvelii și urmele tablourilor și afumătura de pe pereții bucătăriilor, și pe dușumele se distingeau urmele mobilelor și a covoarelor și totul se străduia să amintească despre un trecut de mult lăsat în urmă, atât de îndepărtat și atât de incert încât nu mai avea cum să aparțină cuiva și uite-l cum vine și uite-l cum trece stârnind viermuiala celor care căutau și scurmau solitari, alegând tot ce ar mai fi fost bun de ceva și ducând cu sacul, cu spinarea și cu toate neamurile de camioane trase de cai, în vreme ce basculantele erau încărcate de-a valma cu tot ce apucau cupele excavatoarelor, zi și noapte într-un du-te-vino furibund, cărând orașul la gropile de gunoi de la marginea orașului.

În ultimele zile ale lunii noiembrie evacuaseram molozul din zonă. Rămăsese un pâlcc de clădiri, pe o fâșie lățindu-se treptat, în formă de pâlnie, de la Biserica Sfânta Vineri până la magazinul Unirea, în care am intrat în prima zi a lunii decembrie, începând prin a dărâma proprietăți ale comunității evreiești, o bibliotecă și un depozit de alimente și de materiale de construcții, o crescătorie de păsări și abatorul ei, clădiri joase și cenușii smerite la poalele sinagogii de un alb de gheață inflammat de inscripțiile roșii săpate-n tencuiala fațadei, după care am desființat adăposturile pionierilor speculei cu țigări, căci acolo crescuseră prețurile într-un tempo de tot leșinat, cu nicio sută de lei de-a lungul a vreo douăzeci de ani, acolo agonizase pulsul bursei, în casele acelea de periferie meridională înghesuite și străbătute de square scorburoase, întortocheate, cu terase lungi, legate prin frânghii de rufe, încât doar mergând din apartament în apartament și din gang în gang, fără să vezi cerul, puteai ajunge în strada Mămulari și-n strada Sfântul Ion Nou. Noi am ajuns în Mămulari în zece zile, lăsând în urmă o jumătate de pogon de câmp arat de buldozere și intrând în case negustorești cu balcoane și garduri de fier forjat irupând gheare și ciocuri, cângi și profile de halebardă și deasupra intrărilor felinare ornamentate cu cârcei spiralați migălos, și pe copertinele din vitralii în culori crepusculare străjuiau câini cu capete de diavol și aripi de liliac și-n tencuiala fațadelor erau dăltuite blazoane cu Bucuresci 1896, sub numele arhitectului și al primului proprietar.

Unii dintre ultimii proprietari locuiau acolo de patruzeci și ceva de ani. Bâjbâiam

turmentați printre îngeri avântându-se către cerul tavanelor în fâlfâit de aripi iscând degradeuri azurii-purpuri și printre nimfe grășlâne despletite, hârjonindu-se la scaldă, și brăie împletite de ipsos suflat cu bronz și sobe suple de teracotă cu luciu opalescent, iar tavanele holurilor închipuiau ceruri împăienjenite de frunziș și rândunele planând spre cuiburi cu pui căscând ciocurile, uite, nu s-a clintit nimic la niciun cutremur. Dumnezeu a avut grijă de noi și-am fotografiat casa colțișor cu colțișor, totul am fotografiat, mai spunea proprietara, alungându-și parcă unele muștrări de conștiință, nimic-nimic nu mi-a scăpat, e toată agoniseala mea de-o viață aici, de când m-am măritat, din '40, și mobila am mai dus-o la consignația, că n-a încăput toată la neamuri, și geamurile ușilor de la livinguri sunt cristale sculptate și șlefuite, uite, cristale unicat, fiecare are pe el semnătura artistului, le las aici, n-am ce face cu ele acolo, oh, două camere-n Baba Novac, cu paliere lungi ca la spital și ciment și linoleum pe jos și pereți din prefabricate de beton, cum zicea bărbat-meu, Dumnezeu să-l odihnească, care a fost conferențiar la Medicină Veterinară, că blocurile astea noi nu-s ca grajdurile, făcute ori din cărămidă arsă, ori din paiantă, dar niciodată din beton, că se-mbolnăvesc animalele, și nici nu dăduseră drumul la gaze și la căldură când am trecut pe-acolo săptămâna trecută și bine că n-am vândut butelia, mai spunea bătrâna, și aici mereu am făcut focul cu lemne, cu multe lemne, fiindcă se-ncălzesc greu camerele astea mari și picturile de pe pereți țin rece și nu ne-am îndurat să le-acoperim cu humă, n-a vrut bărbat-meu, Dumnezeu să-l odihnească.

Mda, au stat bine jigodiile aici, murmură câte un tovarăș prim de la sector, măturând pereții cu priviri mari, mda, au dus-o ca-n filme jigodiile. Mereu apăreau de la sectoare și de la municipiu tovarăși primi și tovarăși vice, haite de tot felul de neamuri de tovarăși, echipați ca pentru expediții lungi pe vreme vitregă, în bocanci de alpiniști, în canadiene și combinezoane matlasate și pelerine cauciucate, și doar gențile diplomat aminteau de apartenența lor la ultima generație de tovarăși care veneau să pipăie pulsul lucrării și să impulsioneze, căci până la revelion trebuia păpată și felia asta de oraș, și tocmai trecuse și tovarășul care purta în geanta sa diplomat o pereche de cătușe, și toată lumea știa despre el că are dreptul să aresteze pe oricine crede de cuviință, în cazul când constată că sabotează ori întârzie lucrarea o secundă.

Ei își scoteau ultimele bagaje din saloanele lor pictate în ulei cu câteva ceasuri până să apară excavatorul să bată cu pumnul în perete, deși fuseseră anunțați și presați cu multe săptămâni înainte, și parcă tot nu le venea să creadă, și parcă tot așteptau o minune care nu se mai arăta, și rămâneau în urma lor borcane cu murături și farfurii cu restul mâncării de aseară, borcane și cutii cu tot ce e nevoie la bucătărie, și bocancii noștri fojgăiau prin dăre de griș și cacao și se-nnoroiau prin băligi rubinii de dulceturi, dar nu ne mai îmbia nimic, ciori mâncasem la Brâncovenesc și totuși nu eram chiar atât de leșinați pe cât am fi părut, iar meseria noastră fusese dintotdeauna căutată, fiindcă vezi bine că ranga nu-i pe potriva oricui, și reverberau în hohote reci cristalele livingurilor cu dragoni împlețiți printre tije de crini nesfârșite, pocnind cu numele artistului și cu tot cu artist și teancuri de ziare și reviste și romane franțuzești bășicate de umezeală și terfelite sub bocanci și două reviste pornografice pe care ne-am încăierat cinci inși smulgându-le paginile, în timp ce nimfele conteneau pentru o clipă fără sfârșit

zbenguiala lor pe malul lacului pentru a coborî priviri melancolice spre pubisurile scobite de ciocuri de rangă și supurând de praf de tencuială peste pânda virilităților îmboboșate desenate cu colțuri de cărămidă, și încă scoteam parchetul de esență tare pentru depozite o parte, iar ce puteam doseam pentru vândut și pentru focurile noastre de acasă și dărâmam cu ranga sobele care luau drumul depozitelor și le dislocam placă cu placă pe cele pentru care găsisem clienți, răzuind de pe fiecare placă stratul de funingine gros de-o palmă, zile-n șir orbecăind plini de zel prin nori de funingine, și praful și pulberea ni se zbăteau în priviri însetate și înfometate dibuind clanțe de bronz butucănoase terminate-n capete de leu, vezi că umblă unu' pe jos care cumpără bronz și aramă, cinci lei kilu' de aramă și cinșpe lei bronzu' a zis, și zi-i să aducă un kil de coniac și să vină să și le scoată singur pe toate, și zice că-i e frică, că umblă presa pe jos și-i caută-n genți pă toți care trece pe stradă și mai zice că să i le duci în față la Unirea și să mergeți să le cântăriți și atunci s-o fută pe mă-sa și tot Dolângă-i tatăl lor, al clanțelor, și Dolângă aduna clanțele și aveau toate cinci kilograme, căci Dolângă aduna și plumbul izolațiilor electrice și toată țevăraia de plumb a instalațiilor sanitare, fiindcă-i doi lei kilogramul de plumb, el rupea sau ardea izolația cablurilor de cupru, la Morga jupuisse cositorul de pe tabla căzilor unde se spălau morții, la Brâncovenesc arestase toate vergelele de alamă care țineau covoarele pe trepte și adunase mercurul din termometre și scormonise prin gunoaie după clești și chiurete de nichel, pentru că el a lucrat în toată viața lui, de ani patruzeci și trei, în douăzeci și patru de întreprinderi, ajungând să stăpânească la perfecție nu mai puțin de șaptisprezece meserii, și din pricina faptului că a făcut cinci ani de Țuhaus pentru furt de argint industrial, a ajuns să se descurce prin hățișurile dreptului penal mai bine decât orice licențiat în drept, și nu-i mai puțin adevărat că și la medicină se pricepe, fiindcă a fost într-o vreme supus la cure de șocuri electrice la Spitalul Central, drept pentru care el nu fumează și nu pune pe limba lui niciun fel de alcool și mănâncă doar o jumătate de pâine într-o zi întreagă, viciul lui fiind metalele, să scormonească după ele oriunde, să le aibă, să le cumpere, însă peste această nenorocire, Dolângă se pricepe să repare absolut orice, are înclinații spre limbi străine și a făcut cincizeci și două de invenții în curs de brevetare, cândva a avut un strung făcut de el din pinioane de mașini de scris și diferite subansamble culese de prin gunoaie și din sonetele de fier vechi și a avut și o casă a lui, meticulos antifonată și terasonată și cu tabla acoperișului izolată împotriva ploilor cu vopsea de dat pe cala vapoarelor și armată cu patru tone de metale împotriva oricărui fel de calamitate a naturii, dar a fost și el demolat cândva, de bună seamă că odată cu casa, și în prezent e chiriaș într-o cameră de trei pe trei în Bariera Vergului, unde stă o femeie mai vârstnică cu doisprezece ani decât el, pensionată pe caz de boală, spune uneori, iar alteori că n-a început încă să-i vină pensia și el trebuie să umble cu ea pe la comisii de medici și alergătură după fără de număr adevărințe și dovezi de prin fabricile în care a lucrat nevastă-sa...

***

Nicăieri în tot orașul nu se făceau cruci din acelea. Peste tot aveai parte de zeama aia de ciment sporită cu lapte de var și nisip din belșug, vărsată în forma de fier în care se aranjau câțiva bolovani drept armătură și totul garnisit pe deasupra cu trei cancioruri

de pietriș de mozaic, cu multă economie, încât dintr-un sac să-ți ajungă pentru vreo zece cruci care încep să se destrame în ploile primei toamne, înainte să putrezească mortul bine. Atanasie Grigeanu nu avea însă habar că și așa se poate mânca o pâine, și până la urmă nici nu-l interesa, pentru că el așa învățase de la tatăl său, și mai apoi se perfecționase de unul singur ca stâlpii crucilor să-i conceapă ca grinzile de rezistență a unei clădiri, punând în forme armături stas de fier-beton, din care avea permanent la-ndemână un stoc de câteva duzini, iar înainte de a turna cimentul asambla o căptușeală din plăcuțe de marmură îmbucate trainic cu ciment alb și lapte de var, și pentru cine-i procura materiale și-i dădea mâna să-i onoreze manopera făcea și cruci din marmură masivă și busturi și orice fel de grup statuar, la prețuri neclintite și oricând de găsit pe afișele de pe pereții prăvăliei sale, asupra cărora nu se tocmea niciodată, fiind de felul lui foarte scump la vorbă, până și acolo în birtul lui dom' Sever, deoarece era absolvent al Școlii de Arte Frumoase din Pomerania și se cuvenea să-și facă plinul în tăcere și tot cu gândul la lucrul său.

De-acum se stricase și vremea, și nouă mai mult de bârfa și povești ne ardea. Adevărul este că dacă ne-am fi mișcat cât de cât mai vioi, am fi scos pe puțin două sute de căciulă pe zi din plăci de teracotă și parchet. Ninsese mult, și abia de se mai cunoștea. Se topise și o săptămână încheiată a plouat și ziua, și noaptea, în bătaie de joc. Uneori ți se părea că încetează, burnița preț de un ceas și iar o lua de la capăt. Cu sufletele murate de o umezeală acră, ne târam ca niște umbre prin ruine. Înotam pân' la boașe prin noroaie și moloz, tușeam pe lângă focuri înteteite în mijlocul camerelor în butoaie de tablă tăiate la gură, Giani Bajnorică se zgribulea frisonat, cu privirea tulburându-i-se roșu de febră, brrrrr, odată și-odată tot o să treacă, și n-o veni ea vara și să stau cu burta la soare, la mare și la mamicuța mea la Techirghiol și-și suga gingiile îndârjit și scuipa, mamicuța mea, mamicuța mea, ce de sânge-mi curge din gingii. Dolângă îi dădea o consultație sumară, gingivită, cică, ba poa să fie și paradentoză și anemie și să nu mai fumezi și de băutură să nu te mai atingi și să freci pă gingii cu sare și să te cam ferești de soare și să te speli pe dinți cu săpun Cheia. Să nu mai fumez, brrrrr, mamicuța mea, mamicuța mea, am pufoaica udă-n spinare și nici focu' ăsta nu mai arde ca lumea. Uite-l cum vine, parc-a intrat un drac în mine, ba nu te gândeai că era ditamai diavolul cât casa de mare și cum se mai zbenguia în flăcări îndrăcitul. Dolângă parcă-l ucidea și boala focului pe loc o dibuia: n-are tiraju' reglat ca lumea, și numaidecât îi găsea și leacul: izbea cu ciocul răngii în butoi, împestrițându-l cu găuri de jur-împrejur, și vâlvătaia se repezea eliberată spre tavan. Ei, nici chiar așa, Dolângă tată, dă-o-n pișu' mă-sii dă treabă c-ardem aici ca șobolanii. Dar nici că-i păsa lui Celestin, așezat pe două cărămizi și răsfoind un fascicul smuls dintr-o revistă pornografică, viersuind și el la rându-i grav, încolțit de o muză plângăreață, doar tu și numai tu și iarăși tu cu rânjita ta, rânjită cu ai trei floci care ține cârma pisatului... Da' nu-l mai întreba de-așa ceva p-ăsta care nu mai știe câte ciori a mâncat la viața lui și mai zice c-a fost pompier la Policolor, iar gândul și vederea lui se îngreunau învinse de un crâmpei de iluzie și dintr-odată se dorea mai tandru și mai pudic și făcea inventarul fotografiilor și recapitula șiuite-l că nu mai termina. Ba asta da, și-i ca și trucață și nu mai înțelegei nimic din această îmbârligătură de craci și te rog să mă crezi, moșule, c-am

avut într-o iarnă una exact cum se vede aicea și ea era studentă și bătrâna mă tot pisa că vezi de treabă, băiete, că nu stă asta cu tine, și frumoasă, frumoasă cu draci pă ea, și la o adică de ce să nu fi stat, care ea ar fi mâncat ciorile cu tot cu pene de câta foame făcea ea prin căminuri, iar la mine era și mâncare la discreție în iarna aia, și căldură de dormeai la pielea goală. Și crezi că-i mare lucru cincizeci de bascule de moloz. Nu mâine, poimâine-i Crăciunul. Da' să fie ea a dracului dacă ar fi plecat când ar fi vrut ea. Le-au cărat în două nopți de-aici și-am terminat așa cum au zis ei până-n revelion, adică pân' la coadă io am gonit-o și unii zice c-ar fi gaboru' ăla sau ăla, poate unde și-a dat prea tare-n petec când a-nceput să mă pupe pe toate părțile, cică atâta de drag am ajuns să-i fiu. Biserica Sfânta Vineri s-aude c-au s-o lase la urmă, iar sinagoga s-aude că nu, da-ți spun io cumnate că altcineva s-ascundea sub Numele Lui de vreme ce-i puteau picioarele și gura și nu era-n stare să lege trei vorbe ca lumea, și nici magazinul Unirea c-asta-i nou și tot ei l-au făcut, da' și-n ziua de azi, dacă vrei să mă crezi, as fi fost cu ea, sau alții L-aseamănă cu-n șofer de taxi sauc-o baborniță smochinită sau cu una din alea de mestecă din buci de te ia amețeala, ba trăsnea a balegă și a fum de te lua amețeala. Nu contează. Măcar de-as fi ținut-o legată, dar când se-ntâmpla să-și depășească rația zilnică de douăzeci de halbe de bere împănate la fiecare a cincea cu una de votcă, el deborda instantaneu într-un torent dezlânat de idei și concepte, din antichitate până-n Michelangelo și până-n Rodin, ajungând până la Paciurea și nescăpându-i nimic pe traseu, pornea să-l rumege pe Brâncuși cu fervoare dezgustată, și pentru că era anevoie de înțeles ei îl respectau, dar de o vreme nu-l mai lua puțin în seamă, în afară de dom' Sever, desigur, pentru care era un client solid și foarte stabil și se mai spunea despre el că într-o bună zi, după mai bine de patruzeci de halbe însoțite de prelegeri epuizante, și-a scos diploma de Arte Frumoase din Pomerania împreună cu un vraf de tot felul de atestate de care era nedespărțit și le-a mototolit în pumni și mare noroc cu dom' Sever care a adunat toată salata aia de hârtii din birt și de pe stradă și i-a înapoiat-o a doua zi în bună stare, și tocmai apăsese, da, după șase și jumătate apăsese și domnul Ion, în pardesiul lui bălțat de rosături prin care curgea căptușeala, în pardesiul lui de toate anotimpurile și cu sacoșa aia de mușama cu toartele cusute cu ață de cizmărie, cu ceva pâine în ea, ceva pește sărat ori oase afumate și o jumătate de tărie din cea mai ieftină, hohoho, altă lume la dom' Sever, căci domnul Ion apărea cam la săptămână, să ne trăiți domnu' Ion și i se onora îndelung apariția și cei de pe scaune se ridicau în picioare pentru a-l saluta, iar el răspundea fiecăruia în parte, înclinând figura prelungă de înger ascet, conturată de păr argintiu cu luciu șoricesc, umil și zâmbind stingherit și emoționat de atâta popularitate, păi femeia s-o știi s-o strunești, s-o dresezi, ca pe orice animal, ca și pe o cioară. Într-o iarnă, altă iarnă, prinsesem una și zic s-o țin, și nu o femeie, moșule, ești nebun, io zic de-o cioară, da' ce-ați mai găsit domnu' Ion? Iaca, nește d-astea și desfăcea pachetul pe masă și răscolea prin bucățelele sângerânde, avea degete foarte lungi, cum au cei infirmi din naștere, doar c-ar fi trebuit să-și taie unghiile, iar mâinile îi erau niște mâini de țăran, de culoarea pământului și crăpate și cu pământ în crăpături și pătate de zemuri de buruieni, da' ce naiba mai ie și astea, domnu' Ion? Aia este c-am ținut-o vreo jumătate de an la mine-n cameră și dormea pe capul patului și ce mâncam io mânca și ea, și tocăniță de cartofi și biscuiți și compoturi și gemuri și salam

și orez cu lapte, decât numai la coniac n-am putut s-o învăț sub nicio formă. Iaca... zi-i să-i zic. Beregăți, ghicea cineva. C-așa-i bre, beregușuri, am mai luat o dată anu' trecut și-am făcut un borș cu morcov mult și orez, îngroșat de z'ceai că-i terci și-l haleai cu furculița de vârtos ce era, da acuma avea și fudulii, oh, Dumnezeule, o fudulie barem aș fi luat, da nu mi-ajunseră banii, vai-vai-vai, domnu' Ion, tocmai dumneavoastră vă văitați de bani, care bani are toți țiganii, domnu' Ion, ce dracului, aia ie, că cu niciun chip n-am putut s-o învăț la băutură și când mă matoleam fugea la geam, vezi că mă certa ca și-o femeie de cum mă mirosea, la care domnu' Ion se rățoia atins în mândrie că io nu-s țigan și că ai mei au fost bulgari din tată-n fiu get-beget și nu din ăia mâncători de ciori și-a avutără pogoane de zarzavate, pogoane peste pogoane, uite-l pe domnu' Ion, Fulg de Nea îi ziceam de frumoasă ce era și până la urmă s-a învățat să zică și ea și toată ziua crăunea, Fulg de Nea Fulg de Nea, uite-l, i se explica vreunui client nimerit ocazional la dom' Sever, domnu' Ion e o lună femeie și luna următoare este bărbat și pentru o sumă de nimic el putea arăta cum devine aceasta pe viu, dezbrăcându-se, și așteaptă numai să-l prinzi în toane bune și care mai de care se îngrămădea să-l cinstească pe domnu' Ion și să-i asculte povestea teribilă și incredibilă ca însusi adevărul, căci Anca Ion îl chema în buletin, dar până să se mărite fusese domnișoara Anca, iar după aceea a născut un băiat care a trăit șase ani, pentru ca apoi toată lumea să-l știe tatăl altui băiat, care-i seamănă mult, fără însă a-i moșteni indecizia sexului, și stai să vezi cum crăunea toată ziua prin casă și prin curte Fulg de Nea și tot așa, era ceva de toată frumusețea. Era ca-n desene animate când o vedeai și-o auzeai... Până centr-o zi, a fugit. Sălbăticiunea dracului! Prinsesem drag de ea, sălbăticiunea dracului! Și ea a fugit. O auzeam pe-afară pe câmpuri crăunind prin stoluri. Fulg de Nea, Fulg de Nea, Fulg de Nea. Eram ca bolnav când o auzeam. N-a mai rămas nimic întreg pe aici. N-a mai rămas mai nimic în picioare. E a treia zi de Crăciun. Sălbăticiunea dracului, d-aia zic, să nu-ți lași niciodată sufletu' pe mâna lor. Au avut ei dreptate că până-n revelion să fie ca-n palmă. La vreo șase luni am prins-o iar, tot cu-n bob de porumb. Excavatoarele mai cădeau prin pivnițe, se surpau într-o rână, cu brațul frânt în noroaie ca un grumaz de cal căzut sub oiște. Poate a și trecut, n-ai de unde să știi, dacă habar n-ai cum arată. El vine și trece și doar vezi câmpu' gol în urma lui. Eram ca bolnav. Eram bolnav, eram pă moarte. Le ancoram cu cabluri de buldozere să le trăgeam afară din pivnițe. Da' de data asta n-am mai iertat-o pe Fulg de Nea. D-aia zic. Au avut ei dreptate. Am făcut-o ostropel într-o duminică. D-aia zic. Cu două zile până-n Anul Nou n-a mai fost decât câmp, de la Biserica Sfânta Vineri, rămasă-n picioare pentru câteva luni, până spre Poșta Vitănița, de la Poșta Vitănița până dincolo de Podul Mărășești, din cheiul Dâmboviței până dincolo de Căuzași și toată Calea Dudești și toată Calea Văcărești, câmp, câmp, câmp cât vezi cu ochii, o gură căscată să înghită cerul, rânjită nămolos cu cioturile câtorva ziduri.

***

Din primăvară până-n toamnă, întreg personalul spitalului s-a înghesuit cu tot cu bolnavi către corpurile mari ale Așezămintelor, cele dintâi construite și aruncându-și umbrele scuarurilor peste biserica Domnița Bălașa într-un amurg stingher de-acum și nedrept.

Mai greu și decât înăuntru este la arestu' miliției, spunea Mite. Acolo dacă nu ești tare de pizdă, te-ncarcă de te cocoșează, spunea Bajnorică, la care Celestin că te-ncarcă cu mortul și trage glet viu peste tine ca la consolidări, da' mulțumesc lu' Dumnezeu că m-a ferit de treburi d-astea. Bajnorică era tare, chiar dacă nu arăta, fincă asta n-are cum să se vadă pe om: oricare-și dă arama pe față când te-aștepți mai puțin. Am văzut om cât muntele, care când a luat o palmă s-a pus pe smiorcăit și tremurat și-a spus și pe mă-sa și pe tac-su și tot ce-a vrut anchetatoru'. Fincă de ce, explică Dolângă, fincă ei are interes să rezolve cât mai multe cazuri pe spinarea cui le-o duce, să le iasă lor primele. Păi când m-a pus să scriu declarația, spunea Bajnorică, mi-a dictat anchetatorii', c-am spart în hală la *Obor*, c-am spart magazinu' *Galeria Modei* care nici nu știam bine pe unde venea, c-am spart un complex în Drumul Sării... Zic, stai că nu-i chiar așa. Zice, tu scrie acolo că-ți spunem noi p-ormă. Ce să-mi mai spui, după ce? Și scrii? Nu scriu. Nu? Nu. Și-a chemat doi specialiști și dăi și dăi și dăi, de suflau ca niște locomotive și curgea toate apele de pe ei și p-ormă ia de-ncinge-mă cu bulanele pe spate. După primele zece bulane nu mai simți nimic, îi amintea cumnatu-său Mite. Amorțește carnea când iese sângele-n piele și poa' să dea ca-n lemn. Doar prima dată te doare, ca și pe-o femeie, și p-ormă ai zice că-ți place... Pe Bajnorică l-au lăsat o zi, și-atuncea începi să simți usturimea, când încep să coacă beliturile. Ți se pune la inimă din ce în ce, faci pe tine de-atâta usturime, și-ntre timp anchetatoru' scrisese el declarația: Subsemnam' Bajnorică Giani, am spart în data de, și-n data de, am furat, am vândut, am regulat-o pe mă-sa-n gură. În sfârșit. Mă pune să semnez. Uite-mă unde-am intrat pentru două pungi de ceasuri și-un spurcat de la circulație. În sfârșit. Iar l-am luat pe nu. Zdrang! îmi bagă un pumn în ficat de mă retează. Am zis c-a dat cu cuțitu', așa de tare ce-a dat. De ce dai bă?!' Tea-o-ai pă mă-ta de jeg, și-am luat mașina aia de scris de pe birou și, zvârrr, după el. S-a ferit, și-a sărit mașina țândări de perete și iar a chemat specialiștii. Asudau de 'ceai că bate la baroase-n fierărie. P-ormă au luat o bucată de pefelev și-au pus-o pe mine și s-au suit cu picioarele pe ea să mă facă terci dedesubt ca pe-o broască... Și medicii, și infirmierii se grăbeau, dar nimeni nu aflase încă încotro. Semnează! Semnează! Semnează, 'tu-ți pământu' mă-tii de hoț! Ei au plecat în ultimul moment, luând cu ei paturile și numai o parte din mobilier și aparatură. Mama mea moartă de pe data de trei marte șaijdoi, care numai pe ea, numai și numai pe ea și semnează, semnează și lasă-l că-i mort, n-o să mai dea cu țeava câte zile o avea. Am trecut-o și p-asta. M-am ales cu trei coți. Dacă era după ei luam pe puțin zece, iar hârțiile mai importante le-au pus în saci și le-au dus într-un depozit unde aveau să zacă multă vreme de atunci încolo. Cinci luni după aia am rămas cu-n fel de șoc din atâta bătaie. Vreo tonă de hârtie a ieșit pe poarta spitalului și tot o tonă a rămas înșirată în dâre discontinue pe culoare, prin saloane, prin încăperile birourilor, era ca un fel de legănătură, mă legănam de mijloc toată ziua, și când stăteam jos și-n picioare și-n somn, mă visam ca o beldie beată bătută de vânt și uite-l cum vine și cum trece, vrafuri de fișe ale pacienților, cursuri xeroxate, broșuri și colecții de reviste, mormane de suluri de hârtie de calc mâzgălite de electrocardiografe, cumnate, bine c-a trecut și mi-am revenit, și încă trecea și încă venea cu teancuri de clișee radiografice și sute de registre cu nume și adrese, cu diagnostice și procese-verbale de ședințe și dări de seamă, eram

bolnav, eram pă moarte când o auzeam și tot felul de afișe și calendare și pliante, da nu te gândeai, cumnate, că cele mai mari reduceri le ia ăia care intră la morți. Fulg de Nea, Fulg de Nea zbiera pe câmp și prin pomi, fincă de ce. Îi bagă la morți și li se reduce mult că riscă trăgându-i pe morți de limbă da nici acum nu știu cine mi-a făcut mie treaba cu referatu. Azi așa și mâine-așa și pân' la coadă nu-i mare lucru ca morții să te citească și să te miroase că nu puți a mort, însă nici de scrisorile tale n-aveam nevoie, poate doar de tine, vie, de tine în carne și oase, și chiar dacă nu-și dă seama, ei și așa-s înrăiți și nici nu ie-ntregi la bibilică, fincă stă acolo și nu iese nici la muncă și nici la plimbare, unii și trei-patru ani până le vine sorocu' și-i auzi cum se bate-ntre ei și zbiară mortule, mortule, te-n naștere de mortăciune-mpuțită și tu să intri la ei și să-i tragi de limbă să afli ce-a mai făcut în afară de ce are în condamnare. Prinsesem drag de ea, sălbăticiunea dracului! Ba li se-mplinește și lor, ca și la orișicare, da' mai întâi îi pregătește câteva săptămâni, pentru că ei știe că li s-a dat grăuntele, glonțu' adică, da nu și când, asta n-are de unde s-o știe. Mai bine să regreti decât să-ți pară rău și ai procedat înțelept ca-n totdeauna, așa că-l cheamă azi să dea o declarație și când îl trimite înapoi îl bagă în altă celulă și-n același timp îi bagă și pe alții în altă parte și după câteva zile îl cheamă din nou și iar îi schimbă locul. Știi bine cât te doresc. Și tot așa îl pritocește de-l zăpăcește vreo trei-patru săptămâni, până când e chemat pentru ultima dată, din nou, pentru contrainterogatoriu și pentru comutarea pedepsei, așa i se spune. Taci. Și-l duce la specialist. Nimeni nu-l știe cine face treaba asta, doar zvonuri care se mănâncă-ntre ele, c-ar fi gaboru ăla sau ăla ori o fi cineva care doar de așa ceva se ocupă, asta-i singura lui muncă, morții, așa, răsuțește cheia de două ori, și care zice că l-a văzut zice c-apare-n penitenciar cu puțin după miezu-noptii și vrafuri de tabele cu programări în concediu ale personalului spitalului și fotografii ce stătuseră sub geamurile de pe birouri, da' apare de fiecare dată altfel costumat și cu altă figură, da' care l-a văzut zice că-i mereu unu' și-același, doar ambalajele ie altele și cutii cu zahăr și cafea și borcane de iaurt și crățiți în care ultimul sos se pietrificase dimpreună cu praful de moloz și d-aia încearcă mereu să-l asemene cu un gabor d-acolo ori din altă parte, fincă apare uneori ca o baborniță smochinită plină de negi păroși, molfăind și șontăcând din baston, ori n-ai decât să vezi un șofer de taximetru în costumația lui de pe traseu sau o bagaboantă machiată-nrujată-nșpreiată și mestecând din buci de te ia amețeala, aia e, cumnate, că altcineva se ascunde sub numele Lui și ploști de tot felul și vase de sticlă și porțelan și fragmente de scuiători ce reverberau prin culoare chelălăieli lungi din șuturile bocancilor, știu că tu mă iubești și mă aperi și-o să ieșim împreună în lume, da' nici măcar asta să nu te-nșele fincă el e tot ăla, plin peste tot de cutii și fiole și tablete și pachete cu feșe noi și pungi cu perfuzii și termometre și seringi și seturi de ace nefolosite ruginite în ambalajul lor de polietilenă, pentru că tot el este de fiecare dată, iar apare, de cum s-a dat deșteptarea numaidecât se răspândește vestea în toată pușcăria, azi a venit să ia un mort. Știi bine că te doresc și plin peste tot de recipienți pântecoși și eprubete boite de sânge închegat și cioburi, cioburi, grămezi de cioburi amestecate cu stative de placaj tocate-n picioare în vânzoleala plecării, toți știe în afară de mortu' ăla, știu și-am să profit din plin de asta, iar ei plecaseră definitiv când patru cincimi din pavilioane fuseseră dărâmate și locul curățat de moloz, da' abia

acolo-și dă el seama cu cine are de-a face și se pune pe zbierat de se cutremură toată pușcăria auauauaua-mă omorâți-mă omorâți-mă-tu-vă-n-gură-băga-mi-aș-făcea-v-aș... Așa-i mereu, guiță ca un porc când îl tai și ăla doar atunci se lasă cum e el cu-adevărat, se demachiază în fața mortului când ie să-i dea grăuntele, da' ce folos... Așa-i, vine și trece. Era pe-ntâi noiembrie '84. Ai s-o conduci pe Colivăreasa ta. Pe douăzeci și cinci noiembrie terminam cu acoperișurile ultimelor corpuri de clădire. Adică el știe în sfârșit cu cine are de-a face, da' ce folos... Dreapta, Mite! El se machiază la loc și dispare așa cum a apărut, la o oră când toată pușcăria doarme. Pe doisprezece martie '85 lăsam câmpul gol în urmă și ne mutam la o fabrică de ciment. Am o rană aici, pune mâna, și amândouă rănilile zvâcneau. Și totuși se găsesc mereu câțiva care să-l vadă și să povestească, fără să se poată pune de acord între ei, pentru că fiecare spune că-i altcineva. Eram bolnav. Râsul ei ostenise, iar el tăcea privind în tavan. Eram bolnav, eram pă moarte! Fiecare are altă bănuială și-n același timp toți sunt siguri că-i unul și-același și fugi de-acolo Mugur și dreapta tot acolo Mite, mereu unul și-același, da' de fiecare dată altu', nu știi de unde să-l iei și el îți stă mereu în față și degetele lor fremătau pe melodia râsului eliberator.